Міністерство освіти і науки України

Національний технічний Університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Шишкін В.М., Чікін С.В.

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ТА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. НОРМАТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Термінологічний словник

Рекомендовано Вченою радою Механіко-машинобудівного інституту

Київ 2017

УДК 005.336.3(038)+006.063(038)
ББК 65.290-2
Ш 65

Рекомендовано Вченою радою ММІ КПІ ім..
Ігоря Сікорського
(Протокол № 8 від 20 березня 2017 р.)

Рецензенти: Хохлов Ю.М., к. ф-м. н., аудитор з сертифікації систем управління якістю, генеральний директор Центру управління якістю «СЕРТЯКІСТЬ»
Мелешко О.А., провідний експерт ТОВ «Російський Регістр-УКРБІЛ»

Редактор *І.І. Верба*

Шишкін В.М.
Ш 65 Менеджмент якості та підтвердження відповідності. Нормативна термінологія та визначення: Термінологічний словник/ Шишкін В.М., Чікін С.В. - К.: НТУУ «КПІ», 2017. – 308 с.: іл.

Словник містить стандартизовану та рекомендовану термінологію та визначення основних понять в галузі сертифікації, випробувань та керування якістю, встановлених державними стандартами України, СРСР, стандартами міжнародної організації з стандартизації (ISO), Міжнародної електротехнічної комісії (МЕК).

Для студентів та аспірантів технічних і економічних спеціальностей і може бути корисною спеціалістам в галузі сертифікації, випробувань та керування якістю.

УДК 005.336.3(038)+006.063(038)
ББК 65.290-2

© Шишкін В.М., Чікін С.В., 2017
© НТУУ «КПІ» (оприлюднення), 2017

Передмова

Розвиток ринкових відносин на Україні та пов'язаний з ним розвиток в сферах промисловості та наданні послуг ставить перед суб'єктами господарської діяльності завдання щодо підвищення якості та конкурентоспроможності вітчизняної продукції (товарів, робіт, послуг), забезпечення захисту інтересів споживачів, сприяння входженню України в європейський та світовий економічний простір. Згідно з Указом Президента України "Про заходи щодо підвищення якості вітчизняної продукції" за № 113/2001 від 23 лютого 2001 року, особливої уваги приділено забезпеченню підготовки та підвищенню кваліфікації фахівців з управління якістю. Цей посібник підготовлено з метою представлення в концентрованому вигляді основних термінів в галузі поставлення продукції на виробництво, менеджменту якості, визначення відповідності та випробувань.

Словник містить стандартизовану та рекомендовану термінологію та визначення основних понять в галузі сертифікації, випробувань та керування якістю, встановлених державними стандартами України, СРСР, стандартами міжнародної організації з стандартизації (ISO), Міжнародної електротехнічної комісії (МЕК). Крім того до посібника включена термінологія, яка міститься в словнику "Стандартизация в рамках СЕВ. Основные термины определения" та порадниках ISO/МЕК, які є інформаційно-довідковими матеріалами.

Словник складається з двох основних частин:

перша частина – "Стандартизовані та рекомендовані терміни та визначення українською мовою і терміни-еквіваленти англійською мовою";

друга частина – "Англо-український абетковий показник".

В кінці посібника міститься перелік документів, які були використані при підготовці цього видання.

Перша частина вміщує 3711 словарних статей.

Кожна словарна стаття вміщує:

- стандартизований або рекомендованний термін українською мовою;
- визначення терміна, яке в деяких випадках супроводжується приміткою, прикладом або коментарем.

Словарна стаття закінчується позначенням джерела інформації.

В тих випадках, якщо один і той же термін міститься в декількох документах, в словарній статті наводяться всі визначення з зазначенням джерел інформації. При повній відповідності текст визначення дається один раз з посиланням на всі джерела інформації.

Наведенні в словнику терміни англійською мовою (1837 термінів) мають різний статус в залежності від джерела, з якого вони запозичені: стандартизовані, якщо вони встановлені стандартами ISO або МЕК, і не стандартизовані – якщо вони наведені в державних стандартах України (ДСТУ) або СРСР (ГОСТ), порадниках ISO/МЕК, в яких вони мають довідковий характер.

Словник призначений для студентів та аспірантів, які навчаються за програмами "Технологія машинобудування", "Інструментальне виробництво", "Металорізальні верстати і системи", "Інтелектуальна власність", спеціалізації "Міжнародна технічна експертиза технологічних машин та систем", і може бути корисною спеціалістам в галузі сертифікації, випробувань та управління якістю.

При створенні словника врахований досвід роботи в галузі сертифікації продукції, систем якості та систем управління якістю Органа з сертифікації метало- та деревообробного обладнання та продукції машинобудування і систем якості Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут".

Враховуючи динамічність стандартизованної термінології, – щорічно затверджуються нові термінологічні стандарти, діючі стандарти переглядаються, в них вносяться зміни, ряд документів відміняються – автори будуть вдячні за всі зауваження та пропозиції, які будуть враховані в подальших роботах. Зауваження та пропозиції прохання надсилати за адресою:

03056, м. Київ, проспект Перемоги, 37, НТУУ "Київський політехнічний інститут", Механіко-машинобудівний інститут.

1 частина

Стандартизовані та рекомендовані терміни українською мовою з визначеннями і терміни-еквіваленти англійською мовою

А

АБЕТКОВО – ЦИФРОВІ ДАНІ –
ALPHANUMERIC DATA –
Дані, елементи яких вибирають із деякого набору символів (літер, цифрових знаків, можливо спеціальних символів та пропусків)
ДСТУ 3956- 2000

АБЛЯЦІЯ –
Корозійно-ерозійне руйнування твердого тіла під впливом високотемпературного газового потоку, супроводжуване винесенням частинок матеріалу

АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ —
ABSOLUTE ERROR OF MEASUREMENT—
Різниця між результатом вимірювання та умовно істинним значенням вимірюваної величини
ДСТУ 2681-94

АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА ЗА ВИХОДОМ –
ABSOLUT OUTPUT ERROR OF MEASURING TRANSDUCER -
Різниця між істинним значенням вихідної величини вимірювального перетворювача, що відповідає вхідній величині, та значенням вихідної величини, одержаної за істинним значенням вхідної величини за допомогою градуювальної характеристики
П р и м і т к а:
На практиці замість істинного значення використовують умовно істинне значення
ДСТУ 2681-94

АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА ЗА ВХОДОМ –
ABSOLUTE INPUT ERROR OF A MEASURING TRANSDUCER –
Різниця між значенням вхідної величини вимірювального перетворювача, що визначається за істинним значенням вихідної величини за допомогою градуювальної характеристики або функції перетворення, та істинним значенням вхідної величини
П р и м і т к а:
На практиці замість істинного значення використовують умовно істинне значення
ДСТУ2681-94

АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –
ERROR OF INDICATION OF MEASURING INSTRUMENT –
Різниця між показом засобу вимірювань та істинним значенням вимірюваної величини за відсутності методичних похибок і похибок від взаємодії засобу вимірювань з об'єктом вимірювання
П р и м і т к и:
1.Умови відсутності методичних похибок вимірювання і похибок від взаємодії засобу вимірювань з об'єктом вимірювання створюється під час повірки, коли значення вхідної величини знаходять за допомогою зразкового засобу вимірювання.
2.В метрологічній практиці визначають приблизне значення похибки засобу вимірювань, тобто її оцінку. Оцінка похибки засобу вимірювань є різниця між показом засобу вимірювань і умовно істинним значенням вимірюваної величини. На практиці слово "оцінка" може опускатися
ДСТУ 2681-94

АБСОЛЮТНА ПОХИБКА МІРИ –
ABSOLUTE ERROR OF AN ACTUAL MEASURE –
Різниця між номінальним та істинним значенням величини, що відтворюється мірою
П р и м і т к а:
На практиці замість істинного значення використовують умовно істинне значення
ДСТУ 2681-94

АБСОЛЮТНИЙ МАКСИМУМ (МІНІМУМ) –
ABSOLUTE MAXIMUM (MINIMUM) –
Найбільший максимум (найменший мінімум) навантаження за певний інтервал часу
ДСТУ 2444-94

АВАНПРОЕКТ –
Сукупність робіт, які виконують перед створенням дослідно-конструкторської роботи, з метою техніко - економічного обґрунтування доцільності розроблення продукції та шляхів її створення, виробництва та експлуатації
ДСТУ 3278-95

АВАРІЙНА СИТУАЦІЯ –
EMERGENCY SITUATION –
Стан потенційно небезпечного об'єкта, що характеризується порушенням меж та (або) умов безпечної експлуатації, але не перейшов в аварію, при якому всі несприятливі впливи джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище утримуються у прийнятних межах за допомогою відповідних технічних засобів, передбачених проектом
ДСТУ 2156 – 93

АВАРІЙНИЙ ЗАХИСТ –
EMERGENCY PROTECTION –
Передбачена в технічному проекті підприємства система (пристрій, елемент), призначена для забезпечення безпеки в аварійному режимі
ДСТУ 2156 – 93

АВАРІЙНИЙ ПАРАМЕТР-
Параметр виробу, який використовується для прогнозування можливості виникнення аварійної ситуації
ГОСТ 19919-74

АВАРІЙНИЙ РЕЖИМ –
OFF-NORMAL MODE –
Режим функціонування підприємства (об'єкта) в разі виникнення аварії
ДСТУ 2156 – 93

АВАРІЙНІ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА-
Значення параметра виробу, яке окремо або в сукупності із значеннями інших параметрів свідчить про можливість виникнення аварійної ситуації
ГОСТ 19919-74

АВАРІЯ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ –
Порушення експлуатації підприємства, під час якого виникає перевищення нормованих меж впливу на персонал підприємства, населення та навколишнє середовище. Аварія характеризується вихідною подією, шляхами протікання та наслідками
ДСТУ 2156 – 93

АВТОКОЛИВАННЯ –
AUTOOSILLATIONS –
Незгасаючий коливальний процес із постійними значеннями параметрів, який з'являється в системі керування без зовнішніх діянь
ДСТУ 3956-2000

АВТОМАТИЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА –
Застосування засобів виробництва, що дають змогу здійснювати всі чи переважну частину операцій виробничого процесу без участі людини, за якою залишаються функції налагодження, нагляду та контролю
ДСТУ 2960-94

АВТОМАТИЗАЦІЯ КЕРУВАННЯ –
Застосування автоматичних пристроїв і технічних засобів, обчислювальної та організаційної техніки на базі широкого використання математичних методів під час вирішення завдань керування виробництвом
ДСТУ 2960-94

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА (АС) –
Організаційно-технічна система, що складається із засобів автоматизації певного виду чи кількох видів діяльності людей та персоналу, що здійснює цю діяльність
ДСТУ 2226 – 94; ДСТУ 2960 – 94

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КЕРУВАННЯ (АСК) –
Автоматизована система, призначена для автоматизації процесів збирання та пересилання інформації про об'єкт керування, її перероблення та видачі керівних дій на об'єкт керування
ДСТУ 2226 – 94 ; ДСТУ 2960-94

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КЕРУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ (АСКП) –
Інтегрована автоматизована система, призначена для ефективного керування виробничо-господарчою діяльністю підприємства
ДСТУ 2226-94; ДСТУ2960-94

АВТОМАТИЗОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ) –
COMPUTER – AIDED TEST EQUIPMENT –
Засіб діагностування (контролю),що функціонує з частковою участю оператора
ДСТУ 2389-94

АВТОМАТИЗОВАНИЙ КОНТРОЛЬ-
Контроль, що здійснюється з частковою участю людини
ГОСТ 19919-74

АВТОМАТИЧНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ–
AUTOMATIC CONTROL SYSTEM –
Система контролю, що забезпечує проведення контролю без участі людини
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ –
AUTOMATED CONTROL SYSTEM-
Система контролю, що забезпечує проведення контролю з частковою безпосередньою участю людини
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504 – 81

АВТОМАТИЧНА СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
AUTOMATIC TEST SYSTEM –
Система діагностування, яка забезпечує проведення діагностування без участі оператора
ДСТУ 2389-94

АВТОМАТИЧНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ) –
AUTOMATIC TEST EQUIPMENT –
Засіб діагностування (контролю), що функціонує без участі оператора
ДСТУ 2389-94

АВТОРСЬКИЙ НАГЛЯД У ВИРОБНИЦТВІ (ЕКСПЛУАТАЦІЇ) ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність заходів, які здійснює розробник у конкретних умовах виробництва (експлуатації) розробленої ним продукції чи технологічного процесу з метою забезпечення відповідності їх установленим вимогам та своєчасному усуненню виявлених недоліків продукції та (або) технологічного процесу
ДСТУ 3278-95

АГРЕГАТ –
AGGREGATE –
Механічне з'єднання декількох машин чи пристроїв, які працюють в комплексі, або складальна одиниця, яка має повну взаємозамінність, можливість окремого складання та здатність виконувати призначені функції

АГРЕГАТУВАННЯ –
DEVELOPMENT OF AGGREGATES –
Метод конструювання машин та обладнання із стандартних і уніфікованих деталей та вузлів

АДВОЛАРНЕ МИТО –
Податок, який є фіксованим відсотком від вартості товару
ДСТУ 3293-95

АДЕКВАТНІСТЬ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ –
Відповідність математичної моделі експериментальним даним згідно з вибраним критерієм
ГОСТ 24026-80

АДИТИВНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Складова абсолютної похибки засобу вимірювальної техніки, яка не залежить від вимірюваної величини
ДСТУ 2681-94
П р и м і т к а:
Термін "акредитація лабораторій" може означати визнання як технічної компетентності та об'єктивності випробувальної лабораторії, так і тільки її технічної компетентності. Акредитація звичайно є позитивним наслідком атестації лабораторії з подальшим наглядом

АКРЕДИТАЦІЯ МЕТРОЛОГІЧНИХ ЛАБОРАТОРІЙ—
Офіційне визнання того, що лабораторія має право виконувати конкретні види метрологічних робіт
ДСТУ 2681-94

АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРІЯ –
ACCREDITED LABORATORY–
Випробувальна лабораторія, яка пройшла акредитацію

ДСТУ 3021-95

АКТ АВТОРСЬКОГО НАГЛЯДУ –

Документ про результати авторського нагляду, який містить дані про виконані роботи, а також перелік робіт які підлягають до виконання підприємством – виготовлювачем, та їх терміни

АКТ ПРИЙМАННЯ ДОСЛІДНОГО ЗРАЗКА (ДОСЛІДНОЇ ПАРТІЇ) –

Документ, який складений приймальною комісією, містить оцінку дослідного зразка (дослідної партії) і рекомендації про постановку даної продукції на виробництво і є після затвердження дозволом на постановку даної продукції на виробництво

АКТИВАЦІЯ —

Перехід металу з пасивного стану в активний

ДСТУ 3830 - 98

АКТИВАЦІЙНА РЕЧОВИНА; АКТИВАТОР –

Речовина (реагент), що сприяє переходу металу з пасивного стану в активний або гальмує настання пасивації

ДСТУ 3830 – 98

АКТИВНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ-

Експеримент, в якому рівні факторів у кожному досліді задаються дослідником

ГОСТ 24026-80

АКТИВНИЙ РЕМОНТ –

ACTIVE REPAIR –

Частина непланового ремонту, яка складається з операцій, що їх виконують на об’єкті вручну

ДСТУ 2681-94

АКТ ПРО СПИСАННЯ ДОКУМЕНТІВ –

Документ, на підставі якого списують непридатний для використання, загублений чи вилучений з обігу конструкторський документ

ДСТУ 3321 – 2003

АКЦЕПТ –

Згода на оплату грошових і товарних документів у внутрішньому та міжнародному обороті

ДСТУ 3293-95

АКЦЕПТОВАНИЙ ПЛАТІЖ –

Оплата грошових, розрахункових, товарних документів чи товару, а також розрахунки за послуги у внутрішньому та міжнародному товарно-грошовому обороті

ДСТУ 3293-95

АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ –

ACOUSTIC EMISSION –

Випромінювання об’єктом випробувань акустичних хвиль

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ МАТЕРІАЛУ –

MATERIAL ACOUSTIC EMISSION –

Акустична емісія, викликана динамічною локальною зміною структури матеріалу

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ ВИТОКУ –

LEAKAGE ACOUSTIC EMISSION –

Акустична емісія, викликана гідродинамічними та (або) аеродинамічними явищами при протіканні рідини або газу через наскрізне порушення суцільності об’єкта

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ ТЕРТЯ –

FRICTION ACOUSTIC EMISSION –

Акустична емісія, викликана тертям поверхонь твердих тіл

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИЧННИЙ СИГНАЛ–

ACOUSTICAL SIGNAL –

Сигнал у вигляді діяння звуку, дієвою величиною якого є звуковий тиск

ДСТУ 3956-2000

АКУСТИКО-ЕМІСІЙНА АПАРАТУРА –

ACOUSTIC EMISSION EQUIPMENT–

Обладнання, що забезпечує приймання, обробку та реєстрацію сигналів акустичної емісії

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИКО-ЕМІСІЙНА СИСТЕМА –

Акустико-емісійна апаратура, що поєднана із засобами статистичної, математичної обробки та аналізу параметрів акустичної емісії з використанням обчислювальної техніки

ДСТУ 2374 – 94

АКУСТИКО-ЕМІСІЙНИЙ МЕТОД –

ACOUSTIC EMISSION METHOD–

Метод контролю та діагностики, що ґрунтується на аналізі параметрів пружних хвиль акустичної емісії

ДСТУ 2374 – 94

АЛГОРИТМ –

ALGORITHM–

Скінченний набір приписів, який визначає розв’язок задачі шляхом скінченної кількості операцій

ДСТУ 3956-2000

АЛГОРИТМ КЕРУВАННЯ –

CONTROL ALGORITHM –

Алгоритм, який реалізує закон керування

ДСТУ 3956-2000

АЛГОРИТМ КОНТРОЛЮ –

Сукупність настанов, що визначають послідовність дій виконавців і засобів контролю, необхідних і достатніх для виконання контролю

ГОСТ 19919-74

АЛГОРИТМ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТУ –

Сукупність настанов, що забезпечують перевірку правильності результату контролю параметра з метою отримання кінцевого результату

ГОСТ 19919-74

АЛГОРИТМ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

ALGORYTHM OF TECHNICAL DIAGNOSIS-

Сукупність приписів, що визначають послідовність дій в процесі діагностування

ДСТУ 2389 – 94

АЛЬТЕРНАТ –

Порядок, який регулює черговість підписання тексту договору його учасниками

ДСТУ 3293 – 95

АЛЬТЕРНАТИВНА ВИМОГА -

OPTIONAL REQUIREMENT –

Вимога нормативного документа, яка повинна бути виконана в межах вибору, що допускається цим документом

П р и м і т к а:

Альтернативна вимога може бути:

1. Одною із двох або декількох можливих вимог

2. Додатковою вимогою, яка повинна бути виконана тільки у випадку можливості її застосування; в протилежному випадку її можна не враховувати

АМПЛІТУДНА (ЧАСТОТНА) МОДУЛЯЦІЯ НАПРУГИ –

Процес періодичної чи випадкової зміни амплітуди (частоти) напруги відносно її середнього рівня в усталеному режимі роботи джерела, перетворювача електричної енергії чи електропостачальної системи

ДСТУ 3466 - 96

АМПЛІТУДНЕ ДІЯННЯ –

AMPLITUDE ACTION –

Гармонічне діяння, в якому основним параметром є амплітудне значення дієвої величини

ДСТУ 3956-2000

АМПЛІТУДНИЙ СИГНАЛ –

AMPLITUDE SIGNAL –

Гармонічний або імпульсний сигнал, інформативною ознакою або параметром якого є амплітуда дієвої величини

ДСТУ 3956-2000

АМПЛІТУДНО – ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ –

IMPULSE – AMPLITUDE ACTION –

Імпульсне діяння, основним параметром якого є амплітуда дієвої величини.

П р и м і т к а:

Під амплітудою імпульсу розуміють найбільше значення, яке досягається дієвою величиною за період тривалості імпульсу

ДСТУ 3956-2000

АМПЛІТУДНО-ФАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА –

FREQUENCY RESPONSE LOCUS –

Подання частотної передавальної функції за неперервного змінювання частоти в діапазоні від нуля до безмежності у вигляді кривої на комплексній площині

ДСТУ 3956-2000

АМПЛІТУДНО-ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА (АЧХ) –

GAIN – FREQUENCY CHARAKCTERISTIC –

Залежність модуля частотної передавальної функції від частоти

П р и м і т к а:

Амплітудно-частотна характеристика може бути подана математичним виразом або графіком

ДСТУ 3956-2000

АНАЛІЗ –

REVIEW –

Наукове дослідження

П р и м і т к и:

1. Дилатометричний – аналіз розмірів зразка при змінюванні температури
2. Динамічний аналіз механізмів – аналіз руху ланок механізмів під впливом прикладених до них сил
3. Дюрометричний – аналіз твердості сплавів
4. Кінематичний аналіз механізмів – аналіз руху ланок механізмів незалежно від прикладених до них сил
5. Металографічний – аналіз структури металів та сплавів під мікроскопом на шліфах
6. Силовий аналіз механізмів – аналіз впливу на ланки механізмів прикладених до них сил
7. Структурний аналіз механізмів – аналіз механізмів для визначення кількості та розмірів ланок, їх взаємного розташування та з'єднування

АНАЛІЗ ГРАФА НЕСПРАВНОСТЕЙ –

FAULT TREE ANALYSIS –

Аналіз видів несправностей складових частин об'єкта або зовнішніх подій чи їх комбінацій, які спричиняють установлений вид несправності об'єкта, представлений у формі деревоподібної структури

ДСТУ 2860-94

АНАЛІЗ З БОКУ КЕРІВНИЦТВА –

MANAGEMENT REVIEW –

Офіційне оцінювання вищим керівництвом стану системи якості і її відповідності політиці у сфері якості

П р и м і т к и :

1. Аналіз з боку керівництва може містити аналіз політики у сфері якості
2. Результати перевірки якості (аудиту) є одними з можливих вхідних даних для аналізу з боку керівництва
3. Термін "вище керівництво" стосується керівників організації, систему якості якої аналізують

АНАЛІЗ КОНТРАКТУ –

CONTRACT REVIEW –

Систематична діяльність, здійснювана постачальником перед підписанням контракту, щоб переконатися у тому, що вимоги до якості достеменно визначені, позбавлені двозначності, документально оформлені і можуть бути виконані постачальником

П р и м і т к и:

1. Аналіз контракту є обов'язком постачальника, але може проводитися разом із споживачем
2. Аналіз контракту в разі потреби можна повторювати на різних стадіях

DEPENDABILITY ANALYSIS –

Систематизоване дослідження з метою визначення впливу на надійність об'єкта особливостей конструкції, технологічних процесів виробництва, умов експлуатації, технічного обслуговування та ремонту, а також визначення досягнутого рівня надійності при виконанні запланованих заходів щодо забезпечення і підвищення надійності та оцінка ефективності цих заходів

ДСТУ 2860 – 94

АНАЛІЗ НЕВІДПОВІДНОСТІ І ПОВОДЖЕННЯ З НЕЮ –

Організація повинна аналізувати невідповідності і визначати дії, які необхідно застосовувати.

Невідповідні продукція і (або) послуги – повинні бути:

а) виправлені або відрегульовані так, щоб відповідати вимогам;

б) прийняті з відступленням, з виправленням або без нього;

в) переспрямовані для іншого правильного застосування;

г) відхиленні як непридатні.

Повинні бути визначенні відповідальність та повноваження для аналізу невідповідностей та прийняття рішень щодо них.

Коли це вимагається контрактом, про запропоноване застосування або ремонт невідповідної продукції, або надання невідповідної або модифікованої послуги,

повинно бути здійснене повідомлення споживачу для поступки. Повинні бути записані описи будь-яких таких виправлень або регулювань, прийнятої невідповідності, ремонту продукції або модифікації послуги. Коли необхідно ремонтувати або переробляти продукцію і (або) послугу, повинні бути визначенні впроваджені вимоги перевірки.

АНАЛІЗ НЕСПРАВНОСТЕЙ –

FAULT ANALYSIS

Логічне та систематичне дослідження об'єкта для ідентифікації та аналізу ймовірностей виникнення, причин та наслідків потенційних несправностей

ДСТУ 2860-94

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ -

DESIGN REVIEW -

Обов'язкове, документоване, всебічне та систематичне оцінювання проекту на його відповідність початковим вимогам і можливостям їх задоволення, виявлення проблем і способів розв'язання

П р и м і т к и :

1. Аналіз проекту може виконуватись на будь-якому етапі процесу проектування

2. Аналіз проекту сам по собі не є достатньою гарантією правильного виконання проекту

ДСТУ 3278 – 95

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE DESIGN FEVIEW –

Формальна, документована, всебічна та систематична перевірка проекту програмного засобу для оцінки його відповідності встановленим вимогам та можливості їх задоволення, виявлення проблем та способів їх розв'язання

ДСТУ2844 – 94

АНАЛІЗ РИЗИКІВ –

RISK EVALUATION –

Використання доступної інформації для ідентифікації потенційних небезпек, що ініціюються промисловим підприємством, та визначення відповідних їм ризиків (показників безпеки працівників, населення регіону та екологічних показників)

П р и м і т к а:

В загальному вигляді аналіз ризиків включає етапи визначення області аналізу, ідентифікацію небезпек та визначення ризиків

ДСТУ 2156 – 93

АНАЛІЗ ХАРАКТЕРУ, НАСЛІДКІВ ТА КРИТИЧНОСТІ ВІДМОВ -

FAILURE MODES, EFFECTS AND CRITICALITY ANALYSIS-

Аналіз характеру та наслідків відмов з урахуванням імовірності їх виникнення та рівня вагомості їх наслідків

АНАЛІЗ ХАРАКТЕРУ ТА НАСЛІДКІВ ВІДМОВИ –

FAILURE MODE AND EFFECTS ANALYSIS-

Якісний метод аналізу надійності системи, що передбачає вивчення видів відмов, які можуть зустрічатися в будь-якому об'єкті системи, та визначення наслідків впливу відмов кожного виду на інші об'єкти системи та на її експлуатаційні функції

АНАЛІЗ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ -

Встановлення причин невідповідності якості електричної енергії встановленим значенням

ГОСТ 23875-88

АНАЛІЗУВАННЯ ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Організація повинна забезпечувати впевненість у тому, що вона здатна задовольняти вимоги до продукції та послуг, пропонованих замовникам. Перед тим як брати зобов'язання щодо надання продукції та послуги замовнику, організація повинна проаналізувати:

a) вимоги, установлені замовником, зокрема вимоги до постачання та дій після постачання;

b) вимоги, не встановлені замовником, але які потрібні для встановленого чи передбаченого використання, якщо про таке відомо;

c) вимоги, установлені організацією;

d) законодавчі та регламенту вальні вимоги, застосовані до продукції та послуг;

e) розбіжності міх вимогами контрактів та замовлень, та раніше сформульоваі.

Організація повинна забезпечити розв'язання проблем розбіжностей між вимогами контракту чи замовлення і раніше визначеними вимогами.

Організація повинна підтвердити вимоги замовника перед їх прийняттям. Якщо замовник не сформулює документально свої вимоги.

П р и м і т к а: У деяких ситуаціях, як от продажі через інтернет-магазини, офіційне аналізування кожного замовника нездійсненне. Замість цього критичне аналізування може бути поширено на відповідну інформацію про продукцію, наприклад, подану у каталогах.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію, залежно від обставин,

a) про результати аналізування;

b) про будь-які нові вимоги до продукції та послуг.

ДСТУ ISO 9001-2015

АНАЛІЗУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ –

Найвище керівництво повинне із запланованою періодичністю аналізувати запроваджену в організації систему управління якістю, щоб забезпечувати її постійну придатність, адекватність, результативність і узгодженість із стратегічним напрямом організації.

Аналізування системи управління потрібно планувати та провадити з урахуванням

a) статусу дій за результатами попередніх аналізувань системи управління;

b) змін у зовнішніх і внутрішніх чинниках, доречних для системи управління якістю;

c) інформації про дієвість і результативність системи управління якістю, охоплюючи тенденції стосовно

1) задоволеності замовника та відгуків від відповідних зацікавлених сторін;

2) ступеня досягнення цілей у сфері якості;

3) дієвості процесів і відповідності продукції та послуг;

4) невідповідностей і коригувальних дій;

5) результатів моніторингу та вимірювання;

6) результатів аудитів;

7) дієвості зовнішніх постачальників;

d) достатності ресурсів;

e) результативності дій, виконаних щодо ризиків і можливостей;

f) можливостей для поліпшення.

Потрібно, щоб вихідні дані аналізування системи управління охоплювали рішення та дії стосовно
a) можливостей для поліпшення;
b) будь-якої потреби у змінах до системи управління якістю;
c) потреб у ресурсах;
Організація повинна зберігати задокументовану інформацію як доказ результатів аналізувань системи управління.
ДСТУ ISO 9001-2015

АНАЛІЗУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ –
Організація повинна аналізувати та оцінювати відповідні дані та інформацію, отримані під час моніторингу та вимірювання.
Результати аналізування потрібно використовувати для оцінювання
a) відповідності продукції та послуг;
b) ступеня задоволеності замовника;
c) дієвості та результативності системи управління якістю;
d) результативності планування;
e) результативності дій, виконаних щодо ризиків і можливостей;
f) дієвості зовнішніх постачальників;
g) потреби в поліпшенні системи управління якістю.
П р и м і т к а: Методи аналізування даних можуть охоплювати статистичні методи.
ДСТУ ISO 9001-2015

АНАЛОГ ВИРОБУ –
Екземпляр виробу, призначений для випробування на ньому складових частин виробу та комплектувальних виробів, і який здатний імітувати умови їх функціонування у реальному виробі
ДСТУ 3278-95

АНАЛОГОВИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД –
ANALOGE MEASURING INSTRUMENT –
Вимірювальний прилад, в якому візуальний сигнал вимірювальної інформації подається за допомогою шкали та вказівника
ДСТУ 2681 – 94

АНАЛОГОВІ ДАНІ –
ANALOG DATA –
Дані, елементи яких вибирають із множини усіх дійсних чисел, визначених на деякому інтервалі
П р и м і т к а:
Повідомлення аналогових даних передає, наприклад, числове значення фізичної величини; звичайно воно визначене для кожного моменту часу і складається з одного елемента
ДСТУ 3956-2000

АНОДНИЙ КОНТРОЛЬ —
ANODIC CONTROL –
Обмеження швидкості електрохімічної корозії анодною реакцією
ДСТУ 3830 – 98

АНОДНА ПАСИВНІСТЬ —
Пасивність, зумовлена анодною поляризацією металу
ДСТУ 3830 - 98

АНОДНИЙ ПРОТЕКТОР –
Метал, що має нижчий потенціал корозії, ніж метал, який захищають
ДСТУ 3830 – 98

АНОДНИЙ ЗАХИСТ –
ANODIC PROTECTION –
Електрохімічний захист металу, здатного пасивуватися анодною поляризацією, здійснюваною з допомогою зовнішнього джерела електричного струму або з'єднанням з катодним протектором
ДСТУ 3830 – 98

АНТИДЕМПІНГОВЕ МИТО –
Додаткове імпортне мито, яким обкладаються товари, що експортуються за нижчими ніж середні ціни світового ринку або ніж внутрішні ціни країни, що імпортує
ДСТУ 3293 – 95

АПЕЛЯЦІЯ -
APPEAL-
Вимога подавача об"єкта оцінювання відповідності до органу оцінювання відповідності чи органу акредитації переглянути рішення, ухвалене цим органом щодо об"єкта
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

АППАРАТУРА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
APPARATUS OF TECHNICAL DIAGNOSIS
ДСТУ 2389 – 94

АПРІОРНЕ РАНЖУВАННЯ ФАКТОРІВ -
Метод вибору найбільш важливих факторів, що базується на експертній оцінці
ГОСТ 24026-80

АРБІТРАЖ –
Один із засобів розв’язання будь-якої суперечки, пов’язаної з виконанням контракту, в цьому разі сторони звертаються до третейських суддів-арбітрів
ДСТУ 3293-95

АРХІВНА КОПІЯ –
Копія конструкторського документа, яка визначає конструкцію виробу в період його затвердження, передавання правдника підприємству-виробнику чи в інший період розроблення і виготовлення виробу, коли змін не вносять
ДСТУ 3321-2003

АСИМПТОТИЧНА ЛОГАРИФМІЧНА АМПЛІТУ-ДНО-ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА –
ASIMPTOTIC LOGARITHM AMPLITUDE-FREQUENCY CHARACTERISTIC –
Апроксимація логарифмічної амплітудно-частотної характеристики ламаними лініями, які складаються з горизонтальних та нахилених ділянок з фіксованим нахилом
ДСТУ 3956-2000

АСОРТИМЕНТ –
Структура різновидів продукції, призначеної для реалізації
ДСТУ 3294 – 95

АСОРТИМЕНТ ПРОДУКЦІЇ –
ASSORTIMENT OF PRODUCTION –
Склад і співвідношення видів виробів у випуску продукції або якийсь групі товарів
П р и м і т к а:
Асортимент продукції характеризує як її склад, так і сортність
ДСТУ 3278 –95
Склад і співвідношення окремих видів виробів у випуску продукції підприємства, галузі або групі товарів
ДСТУ 2960 – 94

АСОЦІАТИВНЕ ОПИТУВАННЯ — СПОЖИВАЧА –

Метод опитування, за допомогою якого виявляється, з якими корисними якостями чи умовами споживання споживач асоціює ту чи іншу продукцію відомого на ринку конкурента.
ДСТУ 3294-95

АСОЦІАЦІЯ-
ASSOCIATION-
Організація, членами якої є організації чи особи
ДСТУ ISO 9000:2015

АСПЕКТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ -
ASPECT OF STANDARDIZATION –
Вид вимог до об'єкту стандартизації
П р и м і т к а:
До основних аспектів стандартизації належать: класифікація, терміни та визначення, позначення, типи, марки, сортамент, параметри, розміри, технічні вимоги, правила приймання, методи відбору та підготовки зразків, методи контролю (випробувань, аналізу, вимірювань, визначення), методи та засоби перевірок, маркування, пакування, транспортування, зберігання та ін.

АТЕСТАТ АКРЕДИТАЦІЇ –
Документ, виданий згідно з правилами системи акредитації, який посвідчує, що даний орган з сертифікації чи випробувальна лабораторія є правочинними виконувати конкретні роботи в установленій сфері діяльності

АТЕСТАТ ВИРОБНИЦТВА –
Документ, виданий згідно з правилами системи сертифікації, який посвідчує, що виробництво забезпечує протягом установленого проміжку часу стабільність якості виготовлення певних видів продукції або окремих її характеристик, підтверджуваних під час сертифікації

АТЕСТАТ ПРО АКРЕДИТАЦІЮ ВИПРОБУ- ВАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ (ЦЕНТРУ) –
CERTIFICATE OF A TESTING LABORATORY (CENTER) —
Документ, виданий уповноваженим державним органом згідно з установленими правилами про акредитацію випробувальної лабораторії (центру)
ДСТУ 3021-95

АТЕСТАЦІЙНИЙ ОРГАН –
CERTIFICATING BODY –
Орган, який здійснює оцінку та реєструє системи якості постачальників на відповідність стандартам на системи якості
ДСТУ 3021-95

АТЕСТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
EVALUATION TEST –
Випробування, що проводяться для оцінки якості продукції під час її атестації за категоріями якості
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

АТЕСТАЦІЯ ВИПРОБУВАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПІДРОЗДІЛІВ –
CERTIFICATION OF TESTING ORGANIZATIONS AND DIVISIONS –
Посвідчення компетентності випробувальних організацій та їх оснащеності, що забезпечують проведення на належному технічному рівні всіх передбачених нормативними документами випробувань закріплених видів продукції та (чи) видів випробувань
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

АТЕСТАЦІЯ ВИПРОБУВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ –
CERTIFICATION OF TEST EQUIPMENT –
Визначення нормованих точнісних характеристик випробувального обладнання, їх відповідності вимогам нормативних документів та встановлення придатності цього обладнання до експлуатації
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

АТЕСТАЦІЯ ЛАБОРАТОРІЇ –
LABORATORY ASSESSMENT –
Перевірка випробувальної лабораторії для визначення її відповідності встановленим критеріям акредитації лабораторії
ДСТУ 3021-95

АТЕСТАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИПРОБУВАНЬ –
APPROVAL OF TEST PROCEDURE-
Визначення забезпечуваних методикою значень точнісних показників і (чи) відтворюваності результатів випробувань та їх відповідності заданим вимогам
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

АТЕСТАЦІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
ATTESTATION –
Установлення відповідності характеристик програмного засобу вимогам технічного завдання або документа, що його замінює
ДСТУ 2844 – 94

АТМОСФЕРНА КОРОЗІЯ –
ATMOSPHERIC CORROSION –
Корозія металу, зумовлена атмосферним повітрям
ДСТУ 3830 – 98

АУДИТ –
AUDIT –
Систематичний, незалежний і задокументований процес отримання об'єктивних доказів та їх об'єктивного оцінювання, щоб визначити ступінь дотримання критеріїв аудиту.
Примітка 1. Основоположні елементи аудиту охоплюють визначання відповідності об'єкта відповідно до методики, що його провадить персонал, який не відповідає за об'єкт, який піддають аудиту.
Примітка 2. Аудит може бути внутрішнім аудитом (аудит першою стороною) чи зовнішнім аудитом (аудит другою чи третьою стороною), а також може бути скомбінованим аудитом або спільним аудитом.
Примітка 3. Внутрішні аудити, що їх іноді називають "аудити першою стороною", провадить сама організація чи за її дорученням певна особа для аналізування стосовно управління та для інших внутрішніх цілей, і вони можуть слугувати організації основою для декларування відповідності. Незалежність аудитора може бути доведено тим, що він не відповідає за діяльність, аудит якої провадять.
Примітка 4. До зовнішніх аудитів належать ті, що їх зазвичай називають "аудити другою стороною" та "аудити третьою стороною". Аудити другою стороною провадять сторони, що мають певний інтерес до діяльності

організації, наприклад, замовники або інші особи за їхнім дорученням. Аудити третьою стороною провадять зовнішні незалежні аудиторські організації, наприклад, ті, які здійснюють сертифікацію/реєстрацію відповідності, чи державні органи.

ДСТУ ISO 9000;2015

Систематичний, незалежний і задокументований процес отримування даних, констатування фактів чи іншої відповідної інформації та їх об"єктивного оцінювання, щоб установити ступінь виконання встановлених вимог.

ДСТУ ISO/IEC 17000;2007

П р и м і т к а.

1. Вимоги можуть виключати визначення, чи ефективно функціонував предмет аудиту, а також чи узгоджується це із запланованими показниками.
2. Інформація збирається на протязі аудиту.
3. Верифікована інформація стає об'єктивним доказом.
4. Об'єктивний доказ, який визначається суттєвим, стає спостереженням аудиту.
5. Звіти про аудит містить спостереження аудиту і будь-які висновки, які можуть бути отримані із спостережень.
6. Звіти про аудити використовуються як вхідні дані для аналізів.
7. Аудит може виконуватися групою аудиту, яка може складатися із аудиторів, технічних експертів, спостережників і супроводжуючих, або із одного аудитора, який володіє необхідною компетенцією для завершення аудиту.

АУДИТОВАНИЙ –

AUDITEE –

Особа або організація, яка піддається аудиту

АУДИТОР –

AUDITOR -

Особа, яка провадить аудит.

ДСТУ ISO 9000:2015

АУДИТОР ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ –

Особа, яка має відповідну кваліфікацію, теоретичну і практичну підготовку, необхідну для проведення одного або декількох видів робіт із сертифікації, і атестована в установленому порядку та занесена до відповідного реєстру

Закон України "Про підтвердження відповідності"

АУДИТОР З АТЕСТАЦІЇ ЛЕБОРАТОРІЙ –

Особа, яка здійснює всі або деякі функції, що стосуються атестації лабораторій

Б

БАГАТОВИМІРНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ.–.
MULTI-DIMENTIONAL CONTROLLED OBJECT –
Об'єкт керування, що має більше одного керованого параметра та (або) більше одного керівного діяння
ДСТУ 3956 – 2000

БАГАТОЗВ'ЯЗАНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ –
MULTI-LOOP CONTROLLED **–.**
Багатовимірний об'єкт керування, в якому принаймі один керований параметр залежить більше ніж від одного керівного діяння та (або) кілька керованих параметрів залежать від одного й того ж керівного діяння
ДСТУ 3956 – 2000

БАГАТОЕЛЕКТРОДНИЙ ЕЛЕМЕНТ –
Корозійний елемент, що має більше двох електродів
ДСТУ 3830 – 98

БАГАТОМІРНЕ ШКАЛУВАННЯ –
Метод опитування, який фіксує відношення опитуваних осіб до багатьох характеристик продукції
ДСТУ 3294 – 95

БАГАТОПАРАМЕТРИЧНЕ ДІЯННЯ –
MANY-PARAMETRICAL ACTION **–**
Діяння, що має декілька основних параметрів
ДСТУ 3956 – 2000

БАГАТОПАРАМЕТРИЧНИЙ СИГНАЛ –
MANY-PARAMETRIC SIGNAL **–**
Сигнал, що має дві або більше взаємосумісних інформативних ознак та (або) параметрів
ДСТУ 3956 – 2000

БАГАТОСТОРОННЯ УГОДА –
MULTILATERAL ARRANGEMENT –
Угода, за якої понад дві сторони визнають чи схвалюють результати оцінювання відповідності інших сторін
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

БАГАТОСТУПІНЧАСТИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ) –
MULTISTAGE SAMPLING –
Відбір, при якому вибірка (проба) формується ступінчасто, і одиниці продукції в кожній ступіні вибирають випадковим чином із одиниць або її частин, відібраних в попередній ступіні

БАГАТОСТУПЕНЕВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
MULTILEVEL LOADING –
Блокове навантажування, за яким здійснюється перехід із ступеня на ступінь навантажування і на базі випробувань реалізується не менше одного блоку навантажування
ДСТУ 2444 – 94

БАГАТОСТУПІНЧАСТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –
MULTIPLE SAMPLING PLAN –
План вибіркового контролю, який характеризується тим, що рішення стосовно приймання партії продукції приймають за результатами контролю декількох вибірок, максимальну кількість яких встановлено заздалегідь, причому необхідність відбору наступної вибірки залежить від результатів контролю попередніх вибірок
ДСТУ 3514-97

БАГАТОЦИКЛОВА ВТОМА –
HIGH-CYCLE FATIGUE –
Втома матеріалу, за якої втомне пошкоджування і руйнування відбувається без виявленого накопичення деформацій
ДСТУ 2444 – 94

БАЗА –
BASE –
Поверхня або сполучення поверхонь, лінія (вісь), точка, які належать заготовці або виробу і використовуються для базування
П р и м і т к а :
1. Допоміжна установча – установча база, яка не сполучається з поверхнею деталі, що працює сумісно з даною заготовкою в складеній машині
2. Вимірювальна – база для визначення відносного положення заготовки або виробу та засобів вимірювальної механіки
3. Конструкторська – база для визначення положення деталі або складальної одиниці у виробі
4. Основна установча – установча база, яка сполучається з поверхнею деталі, що працює сумісно з даною заготовкою в складеній машині, або впливає на її роботу в машині
5. Технологічна – база для визначення положення заготовки або виробу в процесі виготовлення або ремонту
6. Установча – база для установки заготовки при оброблюванні в потрібному положенні відносно верстата (або пристрою) та інструмента
7. Чорнова – установча база у вигляді необробленої поверхні

БАЗА ВИПРОБУВАНЬ –
NUMBER OF CYCLES –
Найбільша тривалість випробувань на втому, тривалу міцність, повзучість чи релаксацію напружень, задана попередньо
ДСТУ 2824 –94
BASE –
Попередньо задана найбільша тривалість випробувань на втому об'єкта (зразка)
ДСТУ 2444 – 94

БАЗИС –
Різниця між ціною товару, проданого з умовою постачання в певний термін, і ціною того самого товару, проданого за готівку з умовою термінового постачання
ДСТУ 3293 – 95

БАЗИС КОНФІГУРАЦІЇ –
CONFIGURATION BASELINE -
Затверджена інформація про конфігурацію продукції, у якій установлено характеристики продукції чи послуги на певний момент часу та яка слугує орієнтиром для видів робіт, що їх здійснюють протягом усього життєвого циклу продукції чи послуги.
ДСТУ ISO 9000:2015

БАЗОВИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПІДРОЗДІЛ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ -
BASE TESTING DIVISION OF HEAD ORGANIZATION –

Підрозділ, призначений в установленому порядку для проведення випробувань визначених видів продукції чи видів випробувань з числа закріплених за головною організацією державних випробувань
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

БАЗОВИЙ ВИРІБ –
Виріб, умовно прийнятий за основу для розроблення типу виробів
ДСТУ 3278 – 95

БАЗОВИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ, який містить сталі та змінні дані виконань двох і більше виробів
ДСТУ 3321-2003

БАЗОВИЙ МЕТОД ВИКОНАННЯ КОНСТРУКТОРСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ –
Метод виконання комплекту конструкторських документів на виріб, за якого дані про всі виконання виробу містяться в одному основному базовому конструкторському документі
ДСТУ 3321-2003

БАЗУВАННЯ –
Надання заготовці або виробу потрібного положення відносно вибраної системи координат

БАНК – ГАРАНТ –
Банк, який поручився за свого клієнта і видає гарантії за дорученням і за рахунок банків-кореспондентів
ДСТУ 3293 – 95

БАНК – КОРЕСПОНДЕНТ –
Банк, який виконує на основі кореспондентського договору доручення іншого банку за платежами і розрахунками
ДСТУ 3293 – 95

БАРТЕРНА УГОДА –
Безвалютний, але оцінений та збалансований обмін товарами, що оформлюється одним договором
ДСТУ 3293 – 95

БАЛАНС МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ –
Співвідношення грошових вимог та зобов'язань, надходжень і платежів однієї країни по відношенню до інших країн
ДСТУ 3293 – 95

БАЛАНС МІЖНАРОДНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ВИМОГ; БМЗВ –
Різновид балансів міжнародних розрахунків, що відображає обсяг грошових вимог та зобов'язань держави щодо його взаємовідношень з іншими державами, який склався на певну дату
ДСТУ 3293 – 95

БАЛАНС ПРИБУТКІВ ТА ВИТРАТ (У ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ) –
Система показників, що характеризує результати комерційної та фінансово - господарської діяльності Зовнішньоторговельних організацій
ДСТУ 3293 – 95

БАЛАНС РУХУ КАПІТАЛІВ ТА КРЕДИТУ –
Різновид балансів міжнародних розрахунків, що відображає співвідношення ввезення та вивезення капіталів та кредитів за певний період
ДСТУ 3293-95

БАЛАНС ЧАСУ РОБОТИ УСТАТКУВАННЯ –
Система показників, що дозволяє порівнювати запланований і фактичний час роботи устаткування
ДСТУ 2960-94

БАЛАНСУВАННЯ –
Зрівноважування (усунення дебалансу) частин машини, що обертаються:
- динамічне – з розміщенням противаг в двох паралельних площинах, перпендикулярних вісі обертання;
- статичне – однією противагою в довільно вибраній площині

БАЛКА –
BEAM –
Стрижень, що зазнає здебільшого згину
ДСТУ 2825 – 94

БАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ –
VISION ORGANIZATION –
Прагнення того, чим організація хоче стати, як це сформулювало найвище керівництво
ДСТУ ISO 9000:2015

БЕЗАВАРІЙНІСТЬ –
FAIL SAFE –
Властивість конструкції виробу не допускати переходу відмов в критичні

БЕЗВАЛЮТНИЙ ОБМІН –
Міжнародний обмін товарами, послугами, результатами наукової, культурної діяльності без витрачення іноземної валюти та національних валют країн – учасниць обміну
ДСТУ 3293 – 95

БЕЗВІДМОВНІСТЬ –
RELIABILITY (PERFORMANCE);
DEPENDABILITY –
Властивість об'єкта виконувати потрібні функції в певних умовах протягом заданого інтервалу часу чи наробітку
ДСТУ 2860 – 94
Властивість об'єкта безперервно виконувати потрібні функції протягом заданого інтервалу часу чи наробітку
ДСТУ 2634 – 94

БЕЗІНЕРЦІЙНИЙ ОБ'ЄКТ –
INERTIALESS OBJECT –
Об'єкт, у математичній моделі якого значення залежних змінних величин у кожний момент часу визначаються тільки значеннями незалежних змінних величин у цей самий момент часу
П р и м і т к а :
Математична модель безінерційного об'єкта з дискретною множиною станів може бути зображена у вигляді комбінаційної схеми (дискретного автомата без пам'яті), безінерційного об'єкта з неперервною множиною станів – алгебраїчними рівняннями
ДСТУ 3956 – 2000

БЕЗПЕКА –
Властивість об'єкта забезпечувати відсутність ризику нанесення шкоди здоров'ю людей, майну та навколишньому середовищу
ДСТУ 2860 – 94

БЕЗПЕКА (НАСЕЛЕННЯ, МАТЕРІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ, НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА) –
SECURITY –
Відсутність неприпустимого ризику, пов'язаного з можливістю завдавання будь-якої шкоди
ДСТУ 2156 – 93

БЕЗПЕРЕРВНЕ ДІЯННЯ –
CONTINUING EFFECT –
Діяння речовини на організм без перерви в часі
ДСТУ 3038 – 95

БЕЗПЕРЕРВНИЙ КОНТРОЛЬ –
CONTINUOUS INSPECTION –
Контроль, за якого надходження інформації про контрольовані параметри відбувається безперервно
ДСТУ 3021-95; ДСТУ 2389-94;
ГОСТ 16504-81

БЕЗПЕРЕРВНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Контроль якості електричної енергії, при якому надходження інформації щодо контрольованих показників від засобів вимірювань та оцінка їх відбуваються безперервно
ДСТУ 3466 – 96; ГОСТ 23875-88

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –
Принцип організації виробництва, згідно з яким предмети праці рухаються від операції до операції без затримок у часі
ДСТУ 2960-94

БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
Властивість конкретної продукції, яка полягає в її здатності бути використаною за призначенням без завдавання будь-якої можливої шкоди
П р и мі т к и :
1. Безпечність продукції звичайно розглядають як оптимальний баланс низки чинників, включаючи такий нетехнічний чинник як поведінка людини, який дає змогу звести усувний ризик, пов'язаний з можливістю завдавання шкоди здоров'ю людей на збереження майна, до прийнятного рівня
2. Безпечність продукції залежно від виду продукції поєднує такі властивості, як електробезпеку, вибухобезпеку, радіаційну безпеку, безпеку від впливу хімічних та забруднювальних речовин, безпеку від помилкових дій обслуговуючого персоналу, безпеку за рівнем шуму та вібрації технічних засобів тощо

ДСТУ 3278-95

БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА –
INDUSTRIAL ENTERPRISE SAFETY –
Властивість підприємства (об'єкта) за нормальної експлуатації та в разі аварії обмежувати вплив джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище встановленими межами
П р и мі т к и:
1. Рівень безпечності вважається прийнятним, якщо забезпечено додержання вимог державних нормативних документів з безпеки
2. У галузі стандартизації безпечність продукції, процесів, послуг звичайно розглядають з метою досягнення оптимального балансу ряду факторів, що включає в себе такі нетехнічні фактори, як поведінка людини, і дозволяє звести до прийнятного рівня ризик, пов'язаний з можливістю завдавання шкоди здоров'ю людей та зберіганню майна

ДСТУ 2156 – 93

БЕЗРОЗМІРНІСНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –
DIMENSIONLESS QUANTITY –
Величина, в розмірності якої всі степені розмірностей основних величин дорівнюють нулю
П р и к л а д:
Відносна фізична величина – безрозмірнісна величина, що є відношенням двох однорідних величин

ДСТУ 2681 – 94

БЕЗСТУПІНЧАСТЕ ДІЯННЯ –
STEPLESS ACTION –
Діяння, основний параметр якого може набувати будь-яких значень у діапазоні можливих значень
ДСТУ 3956 – 2000

БЕЗУМОВНИЙ АЛГОРИТМ КОНТРОЛЮ –
Алгоритм контролю параметрів, в якому зміст чергової дії не залежить від результату виконання попередніх дій
ГОСТ 19919-74

БИТТЯ –
Відхилення від заданого взаємного розташування поверхонь деталей типу тіл обертання при їх обертанні чи коливанні:
- інструмента – вісі обертання інструмента від базової вісі;
- радіальне – вісі обертання деталі від базової вісі;
- торцове – торцової площини деталі від площини, перпендикулярної до базової вісі;
- шпинделя – вісі обертання шпинделя від базової вісі

БІЛАТЕРАЛІЗМ –
Співпраця на двосторонній основі
ДСТУ 3293 – 95

БІЛЕТИРУВАННЯ –
Операція обробки металів тиском шляхом обтиснення ребер заготовки з метою придання їй форми тіла обертання

БІОАКУМУЛЯЦІЯ –
BIOACCUMULATION –
Збільшення концентрації речовини в організмі чи його окремих органах порівняно з концентрацією цієї речовини в навколишньому середовищі
ДСТУ 3038 – 95

БІОКОРОЗІЯ; МІКРОБНА КОРОЗІЯ –
MICROBIAL CORROSION –
Корозія металу, зумовлена дією мікроорганізмів, що є в корозійній системі
ДСТУ 3830 – 98

БІОЛОГІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
BIOLOGICAL TEST –
Випробування на дію біологічних чинників
ДСТУ 3021-95; ГОСТ 16504-81

БІОТРАНСФОРМАЦІЯ –
BIOTRANSFORMATION –
Сукупність хімічних перетворень речовин в організмі
ДСТУ 3038 – 95

БЛОК НАВАНТАЖУВАННЯ –
LOAD BLOCK –
Сполучення ступенів навантажування з різними значеннями параметрів
ДСТУ 2444 – 94

БЛОКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
BLOCK LOADING –
Періодичне навантажування об'єкта з повторенням заданого блоку навантажування
ДСТУ 2444 – 94

БЛОК ПЛАНУ –
Частина плану, до якої належать досліди, умови проведення яких однорідні з точки зору значень одного або декількох факторів, що заважають
ГОСТ 24026-80

БЛОК – СХЕМА АНАЛІЗУ БЕЗВІДМОВНОСТІ –
RELIABILITY BLOCK DIAGRAM –

Структурна схема складного об'єкта для одного чи декількох видів його функціонування, що пояснює, яким чином несправності складових частин об'єкта, як елементів структури, чи їх поєднання спричиняють несправність об'єкта в цілому

ДСТУ 2860 – 94

БОРУВАННЯ –

Насичення поверхні металевих виробів атомами бора для підвищення твердості, теплостійкості, зносостійкості та корозійної стійкості:

- газове – в газовому середовищі, яке містить активні атоми бора;
- двохфазне – з утворенням на поверхні двох фаз – Fe_2B та FeB;
- рідкісне – в рідкому середовищі, яке містить активні атоми бора;
- однофазне – з утворенням на поверхні однієї
- фази - Fe_2B;
- твердо фазне – в твердому порошковому середовищі, яке містить активні атоми бора;
- електролізне – в електроліті

БОЧКУВАТІСТЬ –

Відхилення форми профілю повздовжнього перетину циліндра, при якому діаметри торців менші за діаметр середнього перетину

БРАК –

REJECT –

Продукція, передавання якої споживачу не допускається через наявність дефектів

ДСТУ 2925-94; ДСТУ 3278-95

БРАКУВАЛЬНЕ ЧИСЛО –

REJECTION NUMBER –

Продукції чи дефектів, що відносяться до ста одиниць продукції та який є критерієм для забракування партії продукції

П р и м і т к а:

У разі статистичного приймального контролю за кількісною ознакою – граничне значення контрольованого параметра у виборці

ДСТУ 3514 – 97

БРАКУВАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ —

REJECTABLE IMPERFECTION LEVEL —

Мінімальний рівень дефектності в одиничній партії для цілей приймання продукції розглядається як незадовільний

П р и м і т к а:

Для контролю послідовності партії бракувальний рівень дефектності не встановлюється

ДСТУ 3514 – 97

БРАКУВАННЯ –

SCRAP -

Дія, яку виконують з невідповідною продукцією чи послугою, щоб не допустити її початкового передбачуваного використання.

Приклади

Утилізація, знищення.

Примітка. У ситуації з невідповідною послугою її використанню запобігають, припиняючи надання послуги.

ДСТУ ISO 9000:2015

БЮДЖЕТ МАРКЕТИНГУ –

Витрати на дослідження ринків, забезпечення конкурентоспроможності продукції, інформаційний зв'язок зі споживачами, організацію товароруху і збутової мережі

ДСТУ 3294 – 94

БЮЛЛЕТЕНЬ ЗМІН (ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ТА ДОКУМЕНТІВ НА РЕМОНТ) –

Документ, який містить відомості, необхідні для внесення змін у копії конструкторських документів експлуатаційних та на ремонт, а також спосіб їх внесення.

П р и м і т к а :

Бюлетень випускає підприємство – власник правдників конструкторської документації на підставі змін, внесених у правдники документів

ДСТУ 3321 – 2003

В

ВАЛЮТНИЙ КУРС –
Ціна грошової одиниці конкретної національної валюти, виражена у грошових одиницях валюти іншої країни
ДСТУ 3293 – 95

ВАЛЮТНІ ЦІННОСТІ –
Валюта України – грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебігають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу ;

платіжні документи та інші цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах;

банківські метали – золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів
Митний кодекс України.

ВАЛЬЦЮВАННЯ –
Операція обробки тиском, яка здійснюється обтисненням заготовки в кувальних вальцях для отримання періодичного проката, виробів з поступово змінюваним перетином і точних заготовок для штампування

ВАНТАЖООБІГ ПІДПРИЄМСТВА –
Основний умовно – натуральний показник роботи транспорту, що визначається як сума добутків ваги вантажів на відстань їх перевезення на підприємстві за розрахунковий період
ДСТУ 2960 – 94

ВАРІАЦІЯ ВИХІДНОЇ ВЕЛИЧИНИ ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА–
Різниця між двома значеннями вихідної величини вимірювального перетворювача, що відповідають одному й тому ж значенню вхідної величини, досягнутому внаслідок її збільшення чи зменшення
ДСТУ 2681 – 94

ВАРІАЦІЯ ПОКАЗУ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –
HYSTERESIS
Різниця між двома показами засобу вимірювань, коли одне й те ж значення вимірюваної величини досягається внаслідок її збільшення чи зменшення
ДСТУ 2681 – 94

ВБУДОВАНИЙ (ВМОНТОВАНИЙ) ЗАСІБ КОНТРОЛЮ –
Засіб контролю технічного стану, який є складовою частиною виробу, що контролюється
ГОСТ 19919 – 74

ВБУДОВАНИЙ (ВМОНТОВАНИЙ) ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
BUILT-IN DIAGNOSTIC DEVICE; EXTRA TEST HARDWARE –
Засіб діагностування, виконаний в спільній конструкції з об'єктом діагностування
ГОСТ 20911-75

ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ –
Подія, яка фіксує готовність виробу до використання за призначенням і документально оформлена в установленому порядку
ГОСТ 25866-83

ВВЕДЕННЯ В ОБІГ АБО РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ, ЯКА НЕ ВІДПОВІДАЄ ВИМОГАМ СТАНДАРТІВ -
Введення в обіг (випуск на ринок України, в тому числі з ремонту) або реалізація продукції (крім харчових продуктів), яка не відповідає вимогам стандартів, сертифікатів відповідності, норм, правил і зразків (еталонів) щодо безпечності, якості, комплектності та упаковки (за винятком випадків, передбачених законодавством України), -
тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, громадян - власників підприємств чи уповноважених ними осіб від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Ст. 167 Кодексу України про адміністративні порушення

ВВЕДЕННЯ ПРОДУКЦІЇ В ОБІГ –
Виготовлення або ввезення на митну територію України продукції з наступною самостійною або опосередкованою її реалізацією на території України
Закон України "Про підтвердження відповідності"

ВВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ І ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ, ВИВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ І ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЗА МЕЖІ МИТНОЇ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ –
Сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України у відповідному напрямку
Митний кодекс України.

ВВІЗНЕ МИТО –
Податок, стягуваний митними органами з товарів іноземного походження під час перетинання ними кордону країни
ДСТУ 3293 – 95

ВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ –
Включає нараду з іншими особами за ієрархією, для того щоб обговорити строки чи дійти згоди. Згоди можна дійти безпосередньо або за допомогою третіх осіб : посередництво й арбітраж є двома типами таких переговорів.

Переговори проводять з безлічі питань, безліч разів і на багатьох рівнях проекту. Під час виконання типового проекту персонал проекту може вести переговори з таких питань:

- задачі, пов'язані зі змістом, вартістю і календарним планом проекту;

- внесення змін у зміст, вартість і календарний план проекту;
- призначення;
- ресурси.

[Кер.]

ВЕРИФІКАЦІЯ –

VERIFICATION –

Підтвердження відповідності шляхом перевірки і надання об'єктивного доказу, що визначені вимоги виконані.

П р и м і т к а:

Термін "верифіковано" застосовується для позначення відповідного статусу

ВЕРИФІКАЦІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

VERIFICATION –

Процес перевірки узгодженості результатів на етапах життєвого циклу програмних засобів і вимог, встановлених на попередніх етапах

ДСТУ 2844 – 94

ВЕРИФІКАЦІЯ СЕРТИФІКАТІВ ПРО ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРІВ З УКРАЇНИ –

Верифікація сертифікатів про походження товарів з України здійснюється митними органами у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Органи, уповноважені видавати сертифікати про походження товарів з України, зобов'язані за запитом митних органів надавати їм необхідну інформацію, пов'язану з видачею таких сертифікатів і необхідну для здійснення верифікації сертифікатів про походження товарів з України

Митний кодекс України

Машина для обробки різних матеріалів.

Автомат – в якому всі основні та допоміжні рухи, необхідні для технологічного циклу обробки заготовок, здійснюються без втручання людини

Агрегатний – складається із кінематично не зв'язаних між собою агрегатів (силових головок), взаємозалежність та послідовність рухів яких задаються єдиною системою управління

Алмазно-розточувальний – для тонкого опоряджувального розточування отворів алмазними або твердосплавними різцями при високих швидкостях різання, малих подачах та глибинах різання

Багатоопераційний з ЧПУ – верстат з ЧПУ для різнотипних (фрезерувальних, свердлувальних, розточувальних, токарних) операцій з необхідним запасом інструментів в нагромаджувачі

Багатопозиційний – агрегатний верстат, на якому обробка заготовок здійснюється паралельно або послідовно на декількох позиціях

Багаторізцевий – для одночасної обробки різцями різних поверхонь заготовок

Багатошпиндельний – з трьома або більше шпинделями для закріплювання та обертання заготовки або інструментів, якими обробляють заготовку одночасно або послідовно

Балансувальний – для зрівноваження деталей, що обертаються

Барабанно-фрезерний – фрезерний верстат з установкою заготовок на гранях барабана, що обертається, для одночасної обробки двох торцових поверхонь, а також фрезерування пазів

Безконсольний вертикальний фрезерний – вертикально-фрезерний верстат з хрестоподібними направляючими стола, який не має вертикальної подачі

Безцентрово-шліфувальний – для внутрішнього та зовнішнього шліфування, при якому оброблювана деталь розташована між двома шліфувальними кругами з перехрещуваними (під малим кутом) вісями обертається за рахунок сил тертя і переміщується за рахунок осьової складової сили різання

Болтонарізний – для нарізання різі на болтах, шпильках, гвинтах і т.п.

Вальцетокарний – спеціалізований верстат для обробки гладких та фасонних валків прокатних станів та великогабаритних циліндрів

Вертикально-протяжний – для обробки зовнішніх поверхонь різних профілів із зворотньо - поступовим вертикальним переміщенням інструментів-протяжок

Вертикально-свердлувальний – з вертикальним розташуванням вісі шпинделя

Внутрішньошліфувальний – для внутрішнього шліфування різних поверхонь

Вісетокарний – для виготовлення вісей колісних пар

Гайконарізний – для нарізання різі в гайках

Гідрокопіювальний – з гідравлічно керованим копіювальним пристроєм

Горизонтально-протяжний – головним чином для внутрішнього протягування з горизонтальним переміщенням інструментів-протяжок

Горизонтально-розточувальний (свердлувальний, фрезерний) – з горизонтальним розташуванням вісі шпинделя

Гравіювальний – копіювально - фрезерний верстат з пристроєм для гравіювання

Для глибокого свердлування – горизонтально-свердлувальний верстат для обробки глибоких отворів

Доводочний – для доводки поверхонь деталей, кінцевих мір довжини, скоб, штихмасів, калібрів різі і т.п.

Довбальний – верстат стругального типу для довбання з вертикально розташованим повзуном

Діркопробивний – спеціальний верстат пружинної або вибухової дії для пробивання отворів в заготовках або матеріалі

Електроімпульсний – для обробки заготовок (головним чином отворів в них) за допомогою дугових розрядів

Електроіскровий – для обробки заготовок за допомогою імпульсних іскрових розрядів між електродами

Електроконтактний – для обробки заготовок з їх локальним нагріванням в місці контакту з електродом-інструментом

Електроннопроменевий – для обробки будь-яких матеріалів потоком електронів високих енергій за допомогою електронної гармати

Електрофізичний – верстат, дія якого заснована на використанні електроерозійного, електромеханічного, променевого та плазмового методів обробки матеріалів

Електрохімічний – верстат, дія якого заснована на використанні поверхневого та розмірного методів обробки матеріалів, пов'язаних з хімічними явищами

Електроерозійний – для обробки струмопровідних матеріалів будь-якої в'язкості та твердості за рахунок руйнування (ерозії) електродів при пропусканні між ними імпульсного електричного струму

Заточувальний – верстат шліфувальної групи для заточування

Затилувальний - верстат токарної групи для затилування задніх поверхонь інструментів

Зубодовбальний – з повзуном, який має зворотньо - поступальний та обертовий рух, узгоджений з круговою подачею заготовки, призначений для нарізання циліндричних зубчастих коліс зовнішнього та внутрішнього зачеплення з прямими та гвинтовими зубами

Зубозакруглювальний – спеціальний верстат для закруглювання торців зубів спеціальними фрезами

Зубонакатувальний – для холодного та гарячого накатування зубів методом пластичного деформування з метою формоутворення та зміцнення

Зубопритиральний – для обробки із застосуванням спеціальної пасти циліндричних коліс в процесі зачеплення їх із зубчатими колесами - притирами, що обертаються

Зубопротяжний – для нарізання циліндричних зубчатих коліс зовнішнього зачеплення дисковою протяжкою, що обертається

Зубострогальний – для нарізання прямозубих конічних зубчатих коліс спеціальними різцями

Зубофрезерний – для нарізання фрезами прямозубих та косозубих циліндричних зубчастих коліс зовнішнього зачеплення, а також черв'ячних коліс

Зубошевінгувальний – для кінцевої обробки попередньо нарізаних циліндричних і черв'ячних коліс спеціальним інструментом – шевером

Зубошліфувальний – для обробки робочих поверхонь зубів абразивними кругами

Карусельно-протяжний – для протягування поверхонь, окреслених радіусом кола

Карусельно-фрезерний – для обробки плоских елементів заготовок безперервним фрезеруванням

Копіювально-фрезерний – із системою слідкування для площинної та об'ємної обробки криволінійних поверхонь по копіру

Копіювальний – для обробки криволінійних поверхонь по копіру

Кромкострогальний – для обробки прямолінійних кромок заготовок

Круглопильний – для поздовжнього, поперечного та змішаного розпилювання та розпилювання матеріалів круглою (циліндричною, дисковою) пилкою

Круглошліфувальний – для обробки зовнішніх циліндричних, конічних, фасонних і плоских (торцових) поверхонь заготовок, установлених на центрах або закріплених в патроні

Лоботокарний – токарний верстат з горизонтальним розташуванням шпинделя для виготовлення деталей великого діаметра і малої довжини

Накатувальний – для формоутворювального та зміцнювального накатування

Нарізний – для нарізання зовнішніх та внутрішніх різей з'єднувальних муфт трубопроводів

Ножовочний – з робочим органом у вигляді ножовочного полотна, який має електричний або пневматичний привод

Обдирний – для попередньої (чорнової) обробки заготовок лезвійним або абразивним інструментом

Обкатувальний – для припрацювання при обертанні на холостому ходу і під навантажуванням спарених зубчатих коліс

Однопозиційний – агрегатний верстат, на якому операція повністю закінчується при одному постійному положенні заготовки

Обпилювально-зачищувальний – для механічного попереднього обпилювання заготовок, а також обдирання та зачищування відливок

Пазувальний – деревообробний верстат для фрезерування пазів

Пилконасікальний – для виготовлення насічок на терпугах спеціальним інструментом

Планетарно-шліфувальний – для планетарного шліфування отворів у великогабаритних заготовках

Плоскошліфувальний – для плоского шліфування периферією або торцем шліфувального крука

Полірувальний – для полірування

Поперечно-стругальний – у якого головний рух здійснює інструмент, а періодичний рух подачі – заготовка

Правильно-відрізний – для усунення кривизни довгомірних металевих заготовок та відрізання залишків матеріалу

Прецизійний – особливої точності для обробки деталей з допусками до часток *мкм*

Поздовжньо-стругальний – у якого головний рух здійснює заготовка, а періодичний рух подачі – інструмент

Поздовжньо-фрезерний – для обробки плоских елементів великогабаритних деталей, який має стіл, що здійснює зворотно-поступове переміщення, і декілька фрезерних шпинделів

Профілешліфувальний – для обробки заготовок абразивними профільними кругами методом копіювання

Радіально-свердлувальний – для обробки отворів у великогабаритних деталях із свердлувальною головкою (бабкою), розташованою на поворотній поперечині

Револьверний – верстат токарної групи з поворотною револьверною головкою (замість задньої бабки), у гніздах якої розташовуються інструменти для обробки заготовок

Рейкофрезерувальний – для нарізання зубів рейок фрезами

Різьбонакатувальний – для утворення зовнішньої різі на деталях холодним прокатуванням

Різьботокарний – токарний металорізальний верстат (без ходового вала) для нарізання різей різьбовими різцями та різьбовими гребінками

Різьбофрезерний – для нарізання довгих різей дисковою фрезою або коротких – гребінчатою фрезою

Різьбошліфувальний – для чистової обробки точних гвинтових поверхонь профільним шліфувальним кругом

Розрізувальний – для розрізування матеріалів і заготовок на частини

Розпилювальний – для розкроювання та розпилювання матеріалів на заготовки

Розточувальний – для обробки попередньо отриманих отворів інструментами, що обертаються

Свердлувальний – для свердлування, розсвердлювання, зенкування, зенкерування, розвірчування та розточування отворів, а також для нарізання в них різі

Свердлувально-відрізний – для відрізання кінців заготовок вісей та валів і їх центрування

Спеціалізований – для обробки заготовок, подібних за конфігурацією, але з різними (в деякому діапазоні) розмірами

Спеціальний – призначений для обробки заготовок одного типорозміру

Стрічкопильний – для розпилювання деревини стрічковою пилкою

Стрічко-шліфувальний – для обробки абразивними стрічками

Стрічковий протяжний – протяжний верстат з протяжками, розташованими на приводній нескінченній стрічці

Токарно-гвинторізний – токарний верстат з задньою бабкою, ходовим гвинтом та ходовим валом для точіння, розточування, нарізання різьб переважно на деталях типу тіл обертання

Ультразвуковий – для ультразвукової обробки високотвердих та крихких матеріалів

Універсальний – для виконання значної кількості операцій з обробки різноманітних заготовок

Фрезерний – для обробки фрезами різних поверхонь заготовок за їх заданим переміщенням

Хонінгувальний – для оздоблювальних операцій (наприклад, полірування, притирання), в тому числі остаточної обробки отворів інструментами – хонами, які здійснюють обертовий рух одночасно із зворотньо- поступальним рухом вподовж своєї осі

Центрувальний – верстат свердлувальної групи для отримання центрових отворів

Центрувально-відрізний – для відрізання кінців заготовок та їх центрування

Шевінгувальний – оздоблювальний верстат для остаточної обробки зубів зубчастих коліс інструментами – шеверами

Шліфувальний – для обробки заготовок абразивними інструментами, які обертаються з великою швидкістю

Шліцефрезерувальний – для обробки шліцевих поверхонь за методом обкатування черв'ячною фрезою

Шліцешліфувальний – для чистової обробки шліцевих поверхонь абразивними кругами

Шпоночнофрезерувальний – для фрезерування шпоночних канавок

ВЕРТИКАЛЬНА МАРКЕТИНГОВА СИСТЕМА –

Система товароруху, за якої виробник, оптовий та роздрібний продавці становлять єдиний комплекс під егідою одного з партнерів

ДСТУ 3294 – 95

ВЕРТИКАЛЬНА РЕВІЗІЯ –

Перевірка функціонування однієї з сторін маркетингової організації

ДТУ 3294 – 95

ВЕРХНЄ (НИЖНЄ) ГРАНИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА –

UPPER (LOWER) LIMIT VALUE OF PARAMETER –

Значення параметра, що відповідає верхній(нижній) межі діапазону змінювання цього параметра

ДСТУ 3956-2000

ВЕРХНІЙ ДОПУСК ПАРАМЕТРА –

Алгебраїчна різниця між верхнім гранично допустимим та номінальним значеннями параметра

ГОСТ 19919-74

ВЗАЄМНІСТЬ-

RECIPROCITI-

Взаємовідносини між двома сторонами, за яких обидві сторони тмають рівні права та обов"язки відносно один до одного.

П р и м і т к а 1.

Взаємність може існувати в межах багатосторонньої угоди, що складає ряд двосторонніх взаємних відносин.

П р и м і т к а 2. Незважаючи на рівні права та обов"язки, їхні стосунки можуть відрізнятися, що може призвести до нерівних відносин між сторонами

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВЗАЄМОДІЯ -

INTERACTION -

Цілеспрямоване взаємне діяння деяких об'єктів або процесів

ДСТУ 3956-2000

ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ –

INTERCHANGEABILITY –

Придатність одного виробу, процесу або послуги для використання замість іншого виробу, процесу або послуги з метою виконання одних і тих же вимог

П р и м і т к а:

Функціональний аспект взаємозамінності носить назву "функціональна взаємозамінність", а розмірний аспект – "розмірна (геометрична) взаємозамінність"

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

***В*ЗАЄМОЗАМІННІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –**

INTERCHANGEABILITY –

Властивість однієї продукції бути заміненою на іншу для виконання таких самих вимог

ДСТУ 3278 – 95

ВЗАЄМОПОГОДЖЕНІ СТАНДАРТИ-

INTERCONNECTED STANDARDS-

Два або декілька стандартів, які встановлюють сукупність взаємозв'язаних вимог

ВИБІР МАРКЕТИНГОВИХ ЗАСОБІВ –

Вибір чинників, які впливають на поведінку споживачів конкретного сегмента ринку

ДСТУ 3294 – 95

ВИБІР ЦІЛЬОВИХ СЕГМЕНТІВ РИНКУ –

Оцінювання і виділення із сукупності, яка розглядається, одного чи кількох сегментів ринку для виходу на них із своєю продукцією

ДСТУ 3294 – 95

ВИБІРКА –

SAMPLE –

Одиниці продукції (спостережувані значення), відібрані з контрольованої партії чи потоку продукції для контролю і прийняття рішення про відповідність встановленим вимогам

ДСТУ 3514 – 97

ВИБІРКОВА КОРОЗІЯ –

SELECTIVE CORROSION –

Корозія сплаву, що руйнує один із структурних складників чи один з його компонентів

ДСТУ 3830 – 98

ВИБІРКОВА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

VERIFICATION BY SAMPLING –

Повірка групи засобів вимірювальної техніки, що вибрані з партії встановленим чином, за результатами якої визначається придатність всієї партії

ДСТУ 2681-94

ВИБІРКОВИЙ КОНТРОЛЬ –

SAMPLING INSPECTION –

Контроль, за якого рішення про контрольовану сукупність чи процес приймають за результатами перевірки однієї чи декількох вибірок

ДСТУ 3514 –97; ДСТУ 3021 – 95

ВИБІРКОВИЙ КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ –

RECTIFYING SAMPLING INSTECT –

Статистичний приймальний контроль, за результатами якого партію, що не прийнята, або потік продукції піддають суцільному контролю для подальшого відокремлення дефектних одиниць продукції від придатної

П р и м і т к а:

Якщо в забракованих партіях дефектні одиниці продукції замінюють придатними, то можна визначити середній вихідний рівень дефектності

ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНЕ ДЖЕРЕЛО

ДСТУ 2156 – 93

ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНЕ ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДСТУ 2156 – 93

ВИГЛАДЖУВАННЯ-

Обробка поверхневим пластичним деформуванням при ковзанні інструмента по локальним поверхням контактуючим з ним поверхонь деформованого матеріалу

ВИГОТОВЛЮВАЧ –

MANUFACTURER –

Сторона, відповідальна за виготовлення і здатна забезпечити якість виробів настільки, наскільки це відповідає всім вимогам стандарту (або стандартів). В більш широкому розумінні це визначення може також стосуватися осіб, що зайняті в сфері розподілення, імпортерів, монтажників та інших при умові, що вони задовольняють вимогам до виготовлювача

ВИГОТОВЛЮВАЧ ВИРОБУ, НЕБЕЗПЕЧНОГО ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ –

PRODUCER OF A SUBSEQUENTLY HAZARDOUS PRODUCT; POSHP –

Будь-яка особа, організація або корпоративна організація, які не виконали всі вимоги органу із сертифікації та привласнили знак відповідності цього органа для своєї продукції, яка, як виявилося, є небезпечною

ВИД ІНТЕРФЕЙСУ-

KIND OF INTERFACE –

Встановлена нормативним документом назва та (або) умовне позначення інформаційного інтерфейсу

ДСТУ 3956-2000

ВИДАВЛЮВАННЯ –

Операція обробки металів тиском для утворення заготовки шляхом пластичної течії метала в порожнині штампа:

- бокове – з течією метала, яка не співпадає з направленням руху пуансона;
- гаряче гідродинамічне – нагрітої до кувальної температури заготовки через матрицю, яка має профіль виробу;
- комбіноване – з течією метала за декількома напрямами відносно руху пуансона;
- зворотнє – з течією метала, протилежною напрямку руху пуансона;
- пряме – з течією метала, яка співпадає з направленням руху пуансона

ВИДАНИЙ СТАНДАРТ –

ISSUED STANDARD –

Стандарт, відтворений типографським способом, достовірність тексту якого гарантується органом, що відповідає за відтворення.

ВИД ВИПРОБУВАНЬ –

MODE OF TEST –

Класифікаційне угруповання випробувань за певними ознаками

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94; ГОСТ 16504 – 84

ВИД ВИРОБНИЦТВА –

Класифікаційна категорія виробництва, що вирізняється за ознакою застосовуваного методу виготовлення продукції

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ВИД ВІДМОВИ –

FAILURE MODE –

Форма прояву відмови

П р и м і т к а:

Видами відмови є, наприклад, обрив чи закорочення кола, зміна коефіцієнта підсилення тощо

ДСТУ 2860 – 94

ВИД ДІЯННЯ –

KIND OF ACTION –

Якісна визначеність діяння, що відрізняється специфікою фізичних величин, які його характеризують

П р и м і т к а:

Різними видами діянь є, наприклад, механічне, теплове, електричне, акустичне діяння

ДСТУ 3956-2000

ВИД КОНТРОЛЮ –

MODE OF INSPECTION –

Класифікаційне угруповання контролю за визначеною ознакою

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 84

ВИД НАВАНТАЖУВАННЯ –

MODE OF LOADING –

Класифікаційне угрупування способів навантажування, що утворюють в об’єкті заданий напружено – деформований стан

П р и м і т к а :

До видів навантажування належать розтягування, стискання, згинання, крутіння, зсування та їхні комбінації, що можуть реалізовуватись за умови статичного, динамічного, циклічного та інших навантажувань.

ДСТУ 2824 – 94

ВИД НЕСПРАВНОСТІ –

FAULT MODE –

Один з можливих станів несправного об'єкта для деякої заданої функції

ДСТУ 2860 – 94

ВИД ПРОДУКЦІЇ –

Класифікаційна категорія, що об'єднує продукцію з однаковою назвою за однією з її ознак

П р и м і т к и:

1. Залежно від цільових (функціональних) ознак створюють видові поняття, н а п р и к л а д : "верстати", "автомобілі", "взуття" , "тканини"
2. Залежно від виду виробництва створюють видові поняття, наприклад: "продукція ливарного виробництва", "продукція зварювального виробництва"
3. Залежно від типу виробництва створюють видові поняття, наприклад: " продукція одиничного виробництва", "продукція серійного виробництва ", "продукція основного виробництва"

ДСТУ 3278 – 95

ВИД РОБОТИ НА СТАДІЇ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКЦІЇ –

Частина стадії життєвого циклу продукції, яка є самостійним об'єктом планування та фінансування, у процесі якої проводять роботи, що належать до даної стадії

ДСТУ 3278 – 95

ВИД СИГНАЛУ-

KIND OF SIGNAL –

Якісна визначеність сигналу, зумовлена видом діяння

ДОСТ 3956-2000

ВИД ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ-

LEVEL OF MAINTENANCE-

Обсяг операцій технічного обслуговування, що виконується на визначеному рівні деталізації об'єкта

П р и м і т к а:

Критеріями прийняття рішення про вид технічного обслуговування є складність конструкції об'єктів, доступність до частин об'єкту, рівень кваліфікації обслуговуючого персоналу, наявність випробувального обладнання, міркування щодо безпеки і т. ін.

ВИД ТЕХНІЧНОГО СТАНУ –

DEGREE OF PRODUCT AVAILABILITY –

Категорія технічного стану, що характеризується відповідністю або не відповідністю якості об'єкта визначеним технічним вимогам, які встановлені технічною документацією цього об'єкта.

П р и м і т к и:

1. Розрізняють види технічного стану: неушкодженість, ушкодженність, працездатність і непрацездатність, правильне функціонування, неправильне функціонування
2. Під функціонуванням об'єкту слід розуміти виконання об'єктом визначеного алгоритму функціонування при застосуванні об'єкта за призначенням.

ВИДИ МІЖДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ –

В залежності від специфіки об'єкта стандартизації та змісту встановлених до нього вимог передбачені такі основні види міждержавних стандартів :

- стандарти основоположні;
- стандарти на продукцію (послуги);
- стандарти на процеси;
- стандарти на методи контролю (випробувань, вимірювань, аналізу).

Основоположні міждержавні стандарти встановлюють загальні організаційно – методичні положення для визначеної галузі діяльності, а також загальнотехнічні вимоги (норми, правила), які забезпечують взаєморозуміння, технічну єдність та взаємозв'язок різних галузей науки, техніки та виробництва в процесі створення та використання продукції, охорону навколишнього середовища, охорону праці та інші загальнотехнічні вимоги.

Міжнародні стандарти на продукцію встановлюють вимоги до груп однорідної продукції і, при необхідності, до конкретної продукції.

Міждержавні стандарти на процеси встановлюють вимоги до методів (способів, прийомів, режимів, норм) виконання різного роду робіт в технологічних процесах розробки, виготовлення, зберігання, транспортування, експлуатації, ремонту та утилізації продукції.

Міждержавні стандарти на методи контролю встановлюють методи (способи, прийоми, режими та ін.) проведення випробувань продукції при її створенні, сертифікації та використанні (застосуванні)

ГОСТ 1.0 – 92

ВИДИ СТАНДАРТІВ –

Відповідно до специфіки об'єкта стандартизації, складу та змісту вимог, встановлених до нього, для різних категорій нормативних документів з стандартизації розробляють стандарти таких видів:

- основоположні;
- на продукцію, послуги;
- на процеси;
- методів контролю (випробувань, вимірювань, аналізу).

ВИДИ ШКІДЛИВИХ ВПЛИВІВ –

Негативні зміни стану навколишнього середовища, що відрізняються за характером перетворюючої сили

ДСТУ 2156 – 93

ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ-

RECOGNITION;RECOGNITION OF CONFORMITY ASSESSMENT RESULTS –

Підтвердження правомірності результату оцінювання відповідності, проведеного іншою особою чи органом

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИЗНАНЕ ТЕХНІЧНЕ ПРАВИЛО-

ACKNOWLEDGED RULE OF TECHNOLOGY-

Технічне положення, визнане більшістю повноважних експертів таким, що відображає рівень розвитку техніки

П р и м і т к а:

Нормативний документ, на технічний об'єкт, якщо його розроблено спільно зацікавленими сторонами на основі консультацій і консенсусу, вважається чинним з моменту його затвердження як визнане технічне правило

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНИМИ УМОВ ДОГОВОРІВ, ЩО ОБМЕЖУЮТЬ ПРАВА СПОЖИВАЧА –

1. Продавець (виконавець, виробник) не повинен включати у договори із споживачем умови, які є несправедливими.

2. Умови договору є несправедливими, якщо всупереч принципу добросовісності його наслідком є істот-

ний дисбаланс договірних прав та обов'язків на шкоду споживача.

3. Несправедливими є, зокрема, умови договору про:

1) звільнення або обмеження юридичної відповідальності продавця (виконавця, виробника) у разі смерті або ушкодження здоров'я споживача, спричинених діями чи бездіяльністю продавця (виконавця, виробника);

2) виключення або обмеження прав споживача стосовно продавця (виконавця, виробника) або третьої особи у разі повного або часткового невиконання чи неналежного виконання продавцем (виконавцем, виробником) договірних зобов'язань, включаючи умови про взаємозалік, зобов'язання споживача з оплати та його вимог у разі порушення договору з боку продавця (виконавця, виробника);

3) встановлення жорстких обов'язків споживача, тоді як надання послуги обумовлене лише власним розсудом виконавця;

4) надання можливості продавцю (виконавцю, виробнику) не повертати кошти на оплату, здійснену споживачем, у разі відмови споживача укласти або виконати договір, без встановлення права споживача на одержання відповідної компенсації від продавця (виконавця, виробника) у зв'язку з розірванням або невиконанням ним договору;

5) встановлення вимоги щодо сплати споживачем непропорційно великої суми компенсації (понад п'ятдесят відсотків вартості продукції) у разі невиконання ним зобов'язань за договором;

6) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права розірвати договір із споживачем на власний розсуд, якщо споживачеві таке право не надається;

7) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права не повертати кошти на оплату ненаданої продукції у разі розірвання договору з ініціативи продавця (виконавця, виробника);

8) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права розірвати договір, укладений на невизначений строк із споживачем без повідомлення його про це, крім випадків, установлених законом;

9) установлення невиправдано малого строку для надання споживачем згоди на продовження дії договору, укладеного на визначений строк, з автоматичним продовженням такого договору, якщо споживач не висловить відповідного наміру;

10) установлення обов'язкових для споживача умов, з якими він не мав реальної можливості ознайомитися перед укладенням договору;

11) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права в односторонньому порядку змінювати умови договору на власний розсуд або на підставах, не зазначених у договорі;

12) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права в односторонньому порядку змінювати характеристики продукції, що є предметом договору;

13) визначення ціни товару на момент його поставки споживачеві або надання продавцю (виконавцю, виробнику) можливості збільшувати ціну без надання споживачеві права розірвати договір у разі збільшення ціни порівняно з тією, що була погоджена на момент укладення договору;

14) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права визначати відповідність продукції умовам договору або надання йому виключного права щодо тлумачення договору;

15) обмеження відповідальності продавця (виконавця, виробника) стосовно зобов'язань, прийнятих його агентами, або обумовлення прийняття ним таких зобов'язань додержанням зайвих формальностей;

16) встановлення обов'язку споживача виконати всі зобов'язання, навіть якщо продавець (виконавець, виробник) не виконає своїх;

17) надання продавцю (виконавцю, виробнику) права передавати свої права та обов'язки за договором третій особі, якщо це може стати наслідком зменшення гарантій, що виникають за договором для споживача, без його згоди.

4. Перелік несправедливих умов у договорах із споживачами не є вичерпним.

Положення пункту 8 частини третьої цієї статті не застосовується до умови договорів про надання споживчого кредиту, відповідно до якої кредитодавець встановлює право розірвати договір в односторонньому порядку за наявності підстав, визначених законодавством, та за умови негайного повідомлення кожної із сторін про розірвання договору.

Положення пункту 11 частини третьої цієї статті не застосовується до договорів, укладених на невизначений строк, за умови встановлення в таких договорах обов'язковості повідомлення заздалегідь споживача про намір змінити умови договору і надання йому у зв'язку з цим права на розірвання договору.

Положення пункту 13 частини третьої цієї статті не застосовується до положень про індексацію ціни, що відповідають законодавству, якщо умови та метод розрахунку ціни чітко і недвозначно визначено у договорі.

Положення пунктів 8, 11 та 13 частини третьої цієї статті не застосовуються до:

1) операцій із цінними паперами, фінансовими послугами та іншими товарами або послугами, ціна яких залежить від зміни котировок або індексів на біржах чи ставок на фінансових ринках, які не контролюються продавцем;

2) договорів про купівлю/продаж іноземної валюти, дорожніх чеків або про міжнародні грошові перекази, номіновані в іноземній валюті.

5. Якщо положення договору визнано несправедливим, включаючи ціну договору, таке положення може бути змінено або визнано недійсним.

6. У разі коли зміна положення або визнання його недійсним зумовлює зміну інших положень договору, на вимогу споживача:

1) такі положення також підлягають зміні; або

2) договір може бути визнаним недійсним у цілому.

7. Положення, що було визнане недійсним, вважається таким з моменту укладення договору. Якщо до положення вносяться зміни, такі зміни вважаються чинними з моменту їх внесення.

8. Нечіткі або двозначні положення договорів із споживачами тлумачаться на користь споживача.

9. Якщо в результаті застосування умов договору, що обмежують права споживача, споживачеві завдано

збитків, вони повинні відшкодовуватися винною особою у повному обсязі.

Споживач має право на відшкодування збитків, завданих йому виробником (виконавцем, продавцем), у зв'язку з використанням останнім переваг свого становища у виробничій чи торговельній діяльності.

Ст . 18 закону України «Про захист прав споживачів»

ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ПАРАМЕТР –

Параметр виробу, який використовується при контролі для визначення виду технічного стану цього виробу

ГОСТ 19919-74

ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

Показник якості продукції, за яким приймаються рішення щодо оцінювання її якості

ВИЗНАЧАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ-

DETERMINATIVE TEST –

Випробування, які проводяться для визначення значень характеристик об'єкта з заданими значеннями показників точності та (чи) імовірності

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВИЗНАЧАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –

RELIABILITY DETERMINATION TEST –

Експеримент, що проводиться для визначення значення показника надійності виробу

П р и м і т к а:

Допускається також визначення показника надійності аналізом наявних даних

ДСТУ 3021 – 95

DETERMINATION DEPENDABILITY TEST –

Випробування для визначення показників надійності із заданою точністю та вірогідністю

ДСТУ 2860 – 94

ВИЗНАЧЕНА ВИМОГА –

SPECIFIED REQUIREMENT –

Встановлені потреби або очікування

ВИЗНАЧАННЯ –

DETERMINATION -

Дія щодо знаходження однієї чи кількох характеристик та їхніх характеристичних значень

ДСТУ ISO 9000:2015

ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Визначаючи вимоги до продукції та послуг, пропонованих замовникам, організація повинна забезпечити щоб

a) вимоги до продукції та послуг було визначено, охоплюючи

10 будь-які застосовні законодавчі та регламентувальня вимоги;

2) вимоги, які організація вважає необхідними;

b) організація могла задовольняти рекламації стосовно продукції та послуг, які вона пропонує.

ДСТУ ISO 9001-2015

ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –

DEPENDAIBILITY ASSESSMENT –

Визначення кількісних значень показників надійності об'єкта

ДСТУ 2860-94

ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ МЕТОДОМ СТАТИСТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ –

STATISTICAL MODELING DEPENDABILITY ASSESSMENT –

Спосіб визначення числових показників надійності об'єкта, який проектують на ЕОМ, шляхом моделювання процесів функціонування об'єкта, виникнення та усунення відмов

ДСТУ 2860-94

ВИЗНАЧЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ; ДІАГНОСТУВАННЯ –

FAULT DIAGNOSIS –

Операції, які виконують для встановлення наявності несправності, місця несправності та визначення причин її виникнення

ДСТУ 2860 – 94

ВИЗНАЧЕННЯ СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –

Організація повинна визначити межі та застосовність системи управління якістю, щоб установити її сферу застосування.

Визначаючи цю сферу застосування, організація повинна розглянути

a) зовнішні та внутрішні чинники, як вони визначені в РОЗУМІННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ СЕРЕДОВИЩА;

b) вимоги відповідних зацікавлених сторін, як вони визначені в РОЗУМІННІ ПОТРЕБ І ОЧІКУВАНЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН;

c) продукції та послуги організації.

Організація повинна застосовувати всі вимоги цього стандарту, якщо вони є застосовними в межах визначеної сфери застосування її системи управління якістю.

Потрібно, щоб інформація про сферу застосування системи управління якістю в організації була доступною та була підтримувана в належному стані як задокументована інформація. У сфері застосування потрібно викласти охоплені види продукції та послуг, а також подати обґрунтування щодо будь-чкої вимоги цього стандарту, яку організація визначає недоречною до сфери застосування її системи управління якістю.

Про відповідність цьому стандарту можна заявляти тільки в разі, якщо вимоги, визначені як незастосовні, не впливають на здатність чи відповідальність організації стосовно забезпечення відповідності своїх продукції та послуг і підвищення задоволеності замовника.

ДСТУ ISO 9001-2015

ВИКОНАВЕЦЬ У ТЕХНОЛОГІЧНІЙ СИСТЕМІ –

UTILIZATION FACTOR OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –

Людина, що виконує в технологічній системі трудову діяльність щодо безпосередньої зміни і (чи) визначення стану предметів виробництва, технічного обслуговування чи ремонту засобів технологічного оснащення

ДСТУ 2470 – 94

ВИКОНАВЕЦЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ –

Фізична або юридична особа, яка виконує науково – дослідну роботу

ДСТУ 3278 – 95

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН З ПИТАНЬ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ –

ENFORCEMENT AUTHORITY –

Орган влади, відповідальний за забезпечення дотримання регламентів

П р и м і т к а:

Виконавчий орган з питань регламентації може виконувати функції органу регламенту

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИКОНАННЯ ВИРОБУ –

Конструкція одного виробу, інформація про яку міститься в одному груповому чи базовому основному конструкторському документі

ДСТУ 3321 –2003

ВИКОНАННЯ РОБІТ, НАДАННЯ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ-СПОЖИВАЧАМ, ЩО НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ СТАНДАРТІВ, НОРМ І ПРАВИЛ -

Виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам, що не відповідають вимогам стандартів, норм і правил, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, від одного до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 168-1 Кодексу України про адміністративні порушення

ВИМІРЕНЕ ВІДХИЛЕННЯ ПАРАМЕТРА-

Алгебраїчна різниця між виміряним та номінальним значенням параметра

ГОСТ19919-74

ВИМІРЕНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА –

Значення параметра, що визначається в результаті його вимірювання визначеним засобом вимірювальної техніки

ГОСТ 19919-74

ВИМІРЮВАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА –

Сукупність засобів вимірювальної техніки, засобів контролю, діагностування та інших технічних засобів, об’єднаних для створення сигналів вимірювальної та інших видів інформації

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ –

MEASUREMENT INFORMATION –

Інформація про вимірювані величини та залежності між ними у вигляді сукупності їх значень

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНА ОПЕРАЦІЯ –

Операція з фізичними величинами чи їх значеннями під час вимірювань

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНА СИСТЕМА –

MEASURING SYSTEM –

Сукупність вимірювальних каналів, вимірювальних пристроїв та інших технічних засобів, об’єднаних для створення сигналів вимірювальної інформації про декілька вимірюваних фізичних величин

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНЕ ПЕРЕТВОРЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

Вимірювальна операція, під час якої вхідна фізична величина перетворюється у вихідну, функційно з нею пов’язану

П р и м і т к и :

1. Принципом вимірювального перетворення називають фізичний ефект, на якому воно засновано
2. Вимірювальні перетворення поділяються на перетворення зі зміною роду величини та без зміни роду величини, які в свою чергу також поділяються на лінійні та нелінійні

ДСТУ 2681-94

ВИМІРЮВАЛЬНЕ УСТАТКОВАННЯ -

MEASURING EQUIPMENT -

Вимірювальний прилад, програмний засіб, еталон, стандартнийзразок або допоміжні прилади

чи їх комбінація, потрібні для виконання процесу вимірювання.

ДСТУ ISO 9000:2015

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ КАНАЛ –

MEASURING CHANNEL –

Сукупність засобів вимірювальної техніки, засобів зв’язку та інших технічних засобів, призначена для створення сигналу вимірювальної інформації про одну вимірювану фізичну величину

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ-

CONTROL BY MEASUREMENT-

Контроль, що проводиться з використанням засобів вимірювання

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

Контроль, який установлює факт перебування дійсного значення параметра відносно його гранично допустимих значень шляхом вимірювання значення параметра

ДСТУ 2389 –9 4

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ –

Метод визначення значень показників якості програмного засобу, який здійснюється з використанням технічних і програмних засобів вимірювань

ДСТУ 2844 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ-

Метод визначення значень показників якості продукції, що здійснюється із застосуванням засобів вимірювальної техніки

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –

MEASURING TRANSDUCER –

Вимірювальний пристрій, що реалізує вимірювальне перетворення

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД –

INDICATING MEASURING INSTRUMENT –

Засіб вимірювань, в якому створюється візуальний сигнал вимірювальної інформації

ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ –

MEASURING DEVICE –

Засіб вимірювальної техніки, в якому виконується лише одна зі складових частин процедури вимірювань (вимірювальна операція)

П р и м і т к а:

Вимірювальні пристрої: міра, компаратор, вимірювальний перетворювач, масштабний перетворювач та обчислювальний компонент
ДСТУ 2681-94

ВИМІРЮВАЛЬНИЙ СИГНАЛ –
MEASUREMENT SIGNAL –
Сигнал, один чи декілька параметрів якого є інформативні
ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАНА ВЕЛИЧИНА –
MEASURAND –
Фізична величина чи параметри її залежності, що підлягають вимірюванню
ДСТУ 2681 – 94

ВИМІРЮВАННЯ –
MEASUREMENT –
Процес визначання величини.
Примітка 1. Згідно з ISO 3534-2 величину визначають, зазвичай, як кількість.
ДСТУ ISO 9000:2015
Відображення вимірювальних величин їх значеннями шляхом експерименту та обчислень за допомогою спеціальних технічних засобів
ДСТУ 2681 – 94; ДСТУ 3956-2000

ВИМОГА –
REQUIREMENT –
Сформульовані потреба чи очікування, загальнозрозумілі чи обов’язкові.
Примітка 1. «Загальнозрозумілі» означає, що є звичайною чи загальноприйнятою практикою для організації та зацікавлених сторін уважати потребу чи очікування, про які йдеться, самі собою зрозумілими.
Примітка 2. Установлена вимога — це вимога, сформульована, наприклад, у задокументованій інформації.
Примітка 3. Для позначення конкретного типу вимоги можна вживати означальні слова, наприклад, вимога до продукції, вимога щодо управління якістю, вимога замовника, вимога щодо якості.
Примітка 4. Вимоги можуть ставити різні зацікавлені сторони чи сама організація.
Примітка 5. Для досягнення високого рівня задоволеності замовника може бути потрібним задовольнити очікування замовника, навіть якщо воно не є сформульованим, загальнозрозумілим чи обов’язковим.
ДСТУ ISO 9000:2015

ВИМОГА З ЯКОСТІ –
QUALITY REQUIREMENT –
Вимога, яка відноситься до сукупності притаманних об’єкту характеристик та до їх цінностей.
П р и м і т к и :
1. Сукупність притаманних об’єкту характеристик та їх цінностей є частиною самого об’єкта (наприклад, технічні характеристики, як діаметр гвинта, продуктивність машини, час очікування від моменту замовлення). Характеристики, які тільки позначають об’єкт (наприклад, вартість продукції), не є притаманними характеристиками
2. Якщо вимога з якості відноситься до конкретного об’єкту, наприклад до процесу або продукції, то визначник може знаходитися перед терміном, наприклад “Вимога з якості процесу” або “Вимога з якості продукції”

ВИМОГА НА ВИБІР –
OPTIONAL REQUIREMENT –
Вимога нормативного документа, якої потрібно дотримати в межах вибору, означених цим документом
П р и м і т к а:
Вимога на вибір може бути:
а) однією з двох чи декількох можливих вимог;
б) додатковою вимогою, якої потрібно дотримати лише у разі її прийнятності
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИМОГА ЩОДО ЯКОСТІ –
QUALITY REQUIREMENT –
Вимога, пов’язана з якістю
ДСТУ ISO 9000:2015

ВИМОГИ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ –
Екологічний аудит повинен бути спрямований на чітко визначений і документально оформлений предмет. Сторона(и), відповідальна за цей предмет, також повинна бути чітко ідентифікована, а її статус документований.
До здійснення аудиту слід приступати тільки за умови, якщо, після консультації з замовником, провідний аудитор підтвердив, що:
- є достатня і належна інформація про предмет аудиту;
- є адекватні ресурси для здійснення процесу аудиту;
- об'єкт аудиту готовий сприяти процесу аудиту.
ДСТУ ISO 14001:2015

ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ –

1. Загальні вимоги
Організації слід створити систему управління навколишнім середовищем, вимоги до якої наведені в цій статті та забезпечити її функціонування.

2. Екологічна політика
Вище керівництво повинно визначити екологічну політику і забезпечити, щоб вона:
а) відповідала характеру, сфері та величині впливу на навколишнє середовище діяльності, продукції чи послуг організації;
б) включала заходи щодо постійного вдосконалення і запобігання забрудненню;
в) включала зобов'язання щодо дотримування вимог відповідного законодавства та інших вимог щодо навколишнього середовища, які прийняла організація;
г) передбачала наявність організаційної структури з визначення і перегляду екологічних цілей і завдань;
д) була документально оформлена та відома всім працівникам, здійснювалася та мала ресурсну підтримку;
е) була доведена до відома громадськості.

3. Планування

3.1 Екологічні аспекти
Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методику(и) визначення екологічних аспектів своєї діяльності, продукції чи послуг, які вона може контролювати і регулювати з метою встановлення тих аспектів, що мають або можуть мати значний вплив на навколишнє середовище. Організації слід забезпечити, щоб аспекти, які мають значний вплив, були враховані під час визначення її екологічних цілей. Організація повинна постійно поновлювати цю інформацію.

3.2 Законодавчі та інші вимоги

Організація повинна розробити і підтримувати в робочому стані методику визначення законодавчих та інших вимог, які вона зобов'язана виконувати та які застосовні до екологічних аспектів її діяльності, продукції чи послуг, а також забезпечити отримання необхідної інформації.

3.3 Цілі та завдання

Організації слід визначити і документувати екологічні цілі і завдання на всіх її відповідних ієрархічних та функціональних рівнях.

Під час визначення і перегляду цілей організація повинна враховувати законодавчі та інші вимоги, свої суттєві екологічні аспекти, технологічні параметри та фінансові, функціональні і господарські потреби, а також точки зору зацікавлених сторін.

Цілі і завдання повинні бути узгоджені з екологічною політикою, включаючи зобов'язання щодо запобігання забрудненню.

3.4 Програма(и) управління навколишнім середовищем

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані програму досягнення цілей і завдань, яка повинна містити:

а) визначення та розподіл відповідальності за досягнення цілей і завдань на кожному відповідному ієрархічному і функціональному рівні організації;

б) засоби та період часу, необхідні для досягнення цих цілей.

Якщо якийсь проект стосується нових розробок, нової або видозміненої діяльності, продукції чи послуг, програма повинна бути доповнена в необхідних місцях, щоб забезпечити виконання вимог системи управління навколишнім середовищем у таких проектах.

4. Впровадження та функціонування

4.1 Організаційна структура та відповідальність

Функції, відповідальність і повноваження повинні бути визначені, документально оформлені і доведені до посадових осіб з метою сприяння ефективному управлінню навколишнім середовищем.

Апарат управління повинен забезпечувати потреби в ресурсах для впровадження і функціонування системи управління навколишнім середовищем. Поняття "ресурси" включає людські ресурси, тобто кваліфікований персонал, технології та фінансові ресурси.

Вище керівництво організації повинно призначити свого спеціального представника, який би, незалежно від інших обов'язків, виконував визначені функції, ніс відповідальність і мав повноваження для:

а) забезпечення розроблення, впровадження і підтримання в робочому стані системи управління навколишнім середовищем відповідно до вимог цього стандарту;

б) звітування перед вищим керівництвом про функціонування системи управління навколишнім середовищем, що створювало б основу для її аналізу, оцінювання і вдосконалення.

4.2 Підготовка, обізнаність та компетентність

Організації слід встановити потреби в підготовці персоналу. Вона повинна вимагати, щоб увесь персонал, чия робота може мати значний вплив на навколишнє середовище, отримав відповідну підготовку.

Вона повинна розробити і підтримувати в робочому стані методики ознайомлення її працівників або членів на всіх відповідних ієрархічних і функціональних рівнях з:

а) важливістю відповідності їхньої праці екологічній політиці, методикам, а також іншим вимогам системи управління навколишнім середовищем;

б) впливами їхньої праці (існуючими або потенційними) на стан навколишнього середовища, а також з вигодами від удосконалення роботи персоналу;

в) їхніми функціями, обов'язками і відповідальністю щодо досягнення відповідності екологічній політиці і методикам, а також з іншими вимогами системи управління навколишнім середовищем, включаючи вимоги щодо готовності до аварійних ситуацій та реагування на них;

г) можливими наслідками відхилення від вимог спеціальних робочих методик.

Персонал, що виконує завдання, які можуть мати значний вплив на навколишнє середовище, повинен бути компетентним за рахунок відповідного навчання, підготовки та/або практичних занять.

4.3 Зв'язки

Відповідно до екологічних аспектів і до вимог системи управління навколишнім середовищем організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики щодо:

а) забезпечення зв'язків та координації внутрішніх взаємодій між різними ієрархічними і функціональними рівнями організації;

б) реєстрації отриманих повідомлень та запитів від зовнішніх зацікавлених сторін та надання адекватних відповідей на них.

Організація повинна відносити процеси підтримання зовнішніх зв'язків до своїх суттєвих екологічних аспектів.

4.4 Документація системи управління навколишнім середовищем

Організації слід створити і підтримувати в робочому стані (на паперових, електронних чи інших носіях) необхідну документацію та інформацію, призначену для:

а) регламентації найсуттєвіших елементів системи управління навколишнім середовищем та їх взаємодій;

б) забезпечення управління відповідною документацією.

4.5 Управління документацією

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики управління всіма документами, які вимагаються цим стандартом, щоб забезпечити:

а) встановлення їхнього місцезнаходження;

б) їх періодичну перевірку, аналіз, перегляд (за необхідності), підтвердження їх достатності уповноваженими особами;

в) наявність чинних видань відповідних документів на всіх ділянках, де проводяться роботи, необхідні для ефективного функціонування системи управління навколишнім середовищем;

г) оперативне скасування документів, що втратили актуальність, вилучення їх з усіх місць тиражування та використання або запобігання іншим чином їх непередбаченому використанню;

д) належну ідентифікацію скасованих документів, що зберігаються з юридичних причин та/або для інформації.

Документація повинна легко читатися, бути датованою (з зазначенням дати перегляду), легко ідентифікуватись, зберігатись належним чином протягом встановленого періоду часу. Повинні бути розроблені та підтримуватись в робочому стані методики, а також повинні бути визначені обов'язки персоналу стосовно розроблення та модифікації різних типів документів.

4.6 Управління роботами

Організації слід визначити ті види діяльності та роботи, які пов'язані з суттєвими екологічними аспектами стосовно її політики, цілей та завдань. Організація повинна планувати ці роботи, включаючи необхідні ресурси, щоб забезпечити їх здійснення згідно з встановленими умовами за допомогою:

а) розроблення і підтримання в робочому стані документально оформлених методик для ситуацій, де їх відсутність могла б призвести до відхилень від екологічної політики, цілей і завдань;

б) застосування в методиках операційних критеріїв;

в) розроблення і підтримання в робочому стані методик, пов'язаних з суттєвими екологічними аспектами купованої продукції і отримуваних послуг, а також ознайомлення постачальників і підрядників з відповідними методиками і вимогами.

4.7 Готовність до аварійних ситуацій та реагування на них

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики ідентифікації можливих нещасних випадків, аварійних ситуацій та схеми реагування на них, а також методики запобігання та зменшення впливів на навколишнє середовище, які можуть бути пов'язані з цими випадками та ситуаціями.

Організація повинна перевіряти і переглядати, за необхідності, свою готовність до аварійних ситуацій та встановлені схеми реагування, особливо після того, як мали місце нещасні випадки або аварійні ситуації.

Організація повинна також періодично перевіряти такі методики, якщо це практично можливо і доцільно.

5. Контроль та коригувальні дії

5.1 Моніторинг та вимірювання

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані документально оформлені методики регулярного моніторингу і вимірювання основних параметрів процесів і робіт, які можуть мати суттєвий вплив на навколишнє середовище. Сюди повинні також входити запис отриманої інформації на електронних чи інших носіях та оперативний контроль, узгоджений з екологічними цілями і завданнями організації.

Контрольна апаратура повинна бути відкалібрована і підтримуватись у робочому стані, а дані цих спостережень повинні зберігатись згідно з методиками організації.

Організація повинна розробити і підтримувати в робочому стані документально оформлені методики періодичного оцінювання відповідності екологічних характеристик чинним законодавчим та нормативним актам щодо навколишнього середовища.

5.2 Невідповідність, коригувальні та запобіжні дії

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики визначення відповідальності та повноважень для проведення розслідування в разі невідповідності, для вживання заходів щодо пом'якшення наслідків шкідливих впливів на навколишнє середовище, а також для підготовки і здійснення коригувальних та запобіжних дій.

Будь-яка коригувальна або запобіжна дія, виконана з метою усунення причин наявних чи потенційних невідповідностей, повинна відповідати важливості проблем і мірі впливу на навколишнє середовище.

Організація повинна документувати будь-які зміни в методиках, доцільність яких встановлена під час здійснення коригувальних чи запобіжних дій, і впроваджувати відповідні процедури.

5.3 Інформаційні документи

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики ідентифікації, зберігання, розповсюдження і використання інформаційних документів (протоколів, записів), що стосуються навколишнього середовища. До цих інформаційних документів належать також дані з підготовки та результатів аудитів чи інших перевірок.

Інформаційні документи, що стосуються навколишнього середовища, повинні бути чіткими, давати можливість ідентифікувати та простежувати діяльність, продукцію чи послуги, про які йдеться. Вони повинні зберігатись таким чином, щоб була забезпечена їх легка відтворюваність і захищеність від пошкодження, зношеності або втрати. Термін їх зберігання повинен бути встановлений і документований.

Інформаційні документи повинні зберігатись відповідно до вимог системи і організації в цілому, щоб мати можливість надати докази відповідності системи вимогам цього стандарту.

5.4 Аудит системи управління навколишнім середовищем

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані програму і методики для періодичного здійснення аудитів системи управління навколишнім середовищем щоб:

а) визначити:

- чи відповідає система управління навколишнім середовищем встановленим вимогам, включаючи вимоги цього стандарту;

- чи була вона впроваджена належним чином і чи підтримується вона в робочому стані;

б) забезпечити керівництво організації інформацією про результати аудитів.

Програма організації щодо здійснення аудиту, включаючи будь-який конкретний план, повинна ґрунтуватись на визнанні важливості для управління навколишнім середовищем діяльності, про яку йдеться, а також на результатах попередніх аудиторських перевірок.

Для забезпечення всебічності аудиту відповідні методики повинні охоплювати мету та сферу застосування аудиту, його періодичність і методологію, вимоги до здійснення аудиту та подання результатів, а також відповідальність за їх дотримання.

6. Аналіз з боку керівництва

Вище керівництво організації повинно з встановленою періодичністю проводити аналіз системи управління навколишнім середовищем для підтвердження та гарантування того, що вона залишається придатною, адекватною і ефективною. Процес аналізу з боку керівництва повинен передбачати перевірку системи і збирання необхідної інформації, яка давала б можливість керівництву проводити відповідне оцінювання. Процедури аналізу та його результати повинні бути документовані.

Аналіз з боку керівництва повинен охоплювати встановлення можливої потреби в зміні політики, цілей та інших елементів системи управління навколишнім середовищем, а також результати її аудитів, обставини, що змінюються, та зобов'язання щодо постійного вдосконалення.

ДСТУ ISO 14001:2015

ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ –

REQUIREMENTS FOR QUALITY –

Вираження певних потреб чи їх переведення у набір кількісно або якісно установлених вимог до характеристик об'єкта для того, щоб зробити можливими їх виконання та перевірку

П р и м і т к и :

1. Суттєво, щоб вимоги до якості повністю відбивали установлені і передбачені потреби споживача
2. Термін "вимога" охоплює ринкові і контрактні вимоги, а також внутрішні вимоги організації. Вони можуть бути розроблені, деталізовані й актуалізовані на різних етапах планування
3. Задані кількісні вимоги до характеристик містять, наприклад, номінальні значення, відносні значення, граничні відхилення і допуски
4. Вимоги до якості мають бути передані на початковій стадії у функційних термінах і документально оформлені

ВИМОГИ СУСПІЛЬСТВА –

REQUIREMENTS OF SOCIETY –

Зобов'язання, які випливають із законів, інструкцій, правил, кодексів, статутів та інших міркувань щодо забезпечення якості

П р и м і т к и :

1. "Інші міркування" охоплюють охорону навколишнього середовища, здоров'я, безпеку, надійність, заощадження енергії та природних ресурсів
2. Під час визначення вимог до якості мають бути враховані всі вимоги суспільства
3. Вимоги суспільства складаються з юридичних і нормативних вимог. Вони можуть змінюватися в різних галузях застосування юридичних актів

ВИМУШЕНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –

FORSED FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –

Відмова технологічної системи, внаслідок порушення регламентованих для цієї системи умов виробництва

ДСТУ 2470 – 94

ВИНЯТКОВЕ (ВКАЗІВНЕ) ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ –

EXCLUSIVE (INDICATIVE) REFERENCE TO STANDARDS –

Посилання на стандарти, яке зазначає, що єдиним способом (одним із способів) досягнення відповідності певним вимогам технічного регламенту є дотримання зазначеного стандарту (ів)

П р и м і т к а:

Довідкове посилання є формою вичерпного положення

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИПАДКОВА ВЕЛИЧИНА –

Величина, яка може приймати будь-яке значення з встановленої множини і з якою пов'язаний імовірнісний розподіл

ДСТУ 3514 – 97

ВИПАДКОВА ВИБІРКА –

RANDOM SAMPLE –

Вибірка, в якій для будь-яких одиниць продукції (спостережуваних значень) контрольованої партії забезпечена однакова ймовірність їхнього відбору

ДСТУ 3514 –97

ВИПАДКОВА НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

RANDOM HETEROGENEITY OF PRODUCTION –

Неоднорідність продукції, при якій її змінюваність викликана випадковими факторами

ВИПАДКОВА ПОДІЯ –

Подія, реалізацію якої при визначеному комплексі умов неможливо наперед передбачити

ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

RANDOM ERROR –

Складова похибки, що непрогнозовано змінюється в ряді вимірювань тієї ж величини

ДСТУ 2681 – 94

ВИПАДКОВА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Складова похибки виготовлення продукції, яка випадково приймає за незмінних умов різні модуль та (чи) знак

ДСТУ 3514 – 97

ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –

RANDOM LOADING –

Навантажування, що характеризується випадковістю дії навантаження

ДСТУ 2825 - 94; ДСТУ 2444 – 94

ВИПАДКОВИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ) –

RANDOM SAMPLING –

Відбір, при якому одиниці продукції або її частини відбирають з однаковою імовірністю незалежно один від одного

ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –

PROGNOSTIC STANDARDIZATION –

Стандартизація, при якій на підставі розроблених прогнозів встановлюють вимоги до об'єктів стандартизації , підвищені по відношенню до вже досягнутого на практиці рівня і що підлягають до впровадження в майбутньому, починаючи з визначеного терміну

ВИПИНАННЯ –

1. Місцеве збільшення розміру деталі під впливом силових, швидкісних або теплових факторів
2. Операція обробки металів тиском для утворення порожнистої деталі із плоскої заготовки шляхом рівномірного розподілу тиску по поверхні

ВИПРОБНА МАШИНА –

TESTING MASHINE –

Машина для проведення механічних випробувань

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБНИЙ СТЕНД –

TEST BENCH –

Технічний пристрій для відтворення умов певних режимів експлуатації виробу

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАЛЬНА ЛАБОРАТОРІЯ –

TESTING LABORATORY –

Лабораторія, яка проводить технічні операції, що полягають у визначенні однієї чи декількох характеристик даної продукції згідно з встановленою процедурою

Закон України "Про підтвердження відповідності"

Лабораторія, яка проводить випробування

П р и м і т к а:

Термін "випробувальна лабораторія" може використовуватися у значенні юридичного чи технічного органу чи в значенні того і іншого

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ –

TEST ORGANIZATION –

Організація, якій у встановленому порядку доручено проведення випробувань певних видів продукції або проведення певних видів випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ВИПРОБУВАЛЬНЕ ДІЯННЯ –

TEST ACTION –

Навмисне діяння, здійснюване для експериментального визначення властивостей об'єкта

ДСТУ 3956-2000

ВИПРОБУВАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ –

TEST EQUIPMENT –

Технічний пристрій для відтворення умов випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПІДРОЗДІЛ –

TESTING DIVISION –

Підрозділ організації, якому керівництвом останньої доручено проведення випробувань для своїх потреб

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПОЛІГОН –

TESTING (PROVING) GROUND –

Територія та випробувальні споруди на ній, оснащені засобами випробувань, що забезпечують випробування об'єкта в умовах, близьких до умов експлуатації

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР –

TESTING CENTER –

Організація, затверджена в установленому порядку для проведення певних категорій випробувань закріплених видів продукції, яка випускається і (чи) розробляється підприємствами та організаціями незалежно від їх відомчого підпорядкування

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ; ТЕСТУВАННЯ –

TESTING –

Визначання відповідності вимогам щодо конкретного передбаченого використання чи застосування.

Примітка. Якщо результат випробування свідчить про відповідність, це може бути використано для цілей затвердження

ДСТУ ISO 9000:2015

Визначання однієї чи кількох характеристик об"єкта для оцінювання відповідності згідно з процедурою.

П р и м і т к а. Термін "випробування" звичайно стосується матеріалів, продукції чи процесів

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

Технічна операція, яка полягає у встановленні однієї чи декількох характеристик даної продукції, процесу чи послуги у відповідності до встановленої процедури

ДСТУ 3278 – 95

Експериментальне визначення кількісних і (чи) якісних характеристик властивостей об'єкта як наслідок дії на нього під час його функціонування та при моделюванні об'єкта і (чи) дій на нього

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ВИПРОБУВАННЯ БЕЗ ВІДНОВЛЕННЯ –

TEST WITHOUT REPLACEMENT-

Випробування, за яких у випадку виникнення відмови працездатність об'єкта не відновлюється

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ЛІНІЙНОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ –

UNIAXIAL STRESS CONDITION TEST –

Випробування навантажуванням, яке створює в об'єкті лінійний напружений стан

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ОБ'ЄМНОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ –

THREE - DIMENSIONAL STRESS CONDITION TEST –

Випробування навантажуванням, яке створює в об'єкті об'ємний напружений стан

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ПЛОСКОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ –

BIAXIAL STRESS CONDITION TEST –

Випробування навантаженням, яке створює в об'єкті плоский напружений стан

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯМ МОДЕЛЕЙ –

TEST WITH MODELING –

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ ДОСЛІДНОГО ЗРАЗКА–

TYPE TEST –

Випробування чи серія випробувань, спрямованих на підтвердження проекту, які проводяться з метою визначення відповідності виробу (об'єкта), виготовленого за даним проектом, вимогам, які містяться в документації на виготовлення даної продукції (вимогам до технології)

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ ЗА ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР –

HIGH – TEMPERATURE TEST –

Випробування за температур понад 1273 К

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ З ВІДНОВЛЕННЯМ –

TEST WITH REPLACEMENT –

Випробування, за яких у випадку виникнення відмови працездатність об'єкта відновлюється

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ ЗА ЗНИЖЕНИХ ТЕМПЕРАТУР –

LOW – TEMPERATURE TEST –

Випробування за температур понад 120 К та нижчих від 283 К
ДСТУ 2824-94

ВИПРОБУВАННЯ ЗА КІМНАТНОЇ ТЕМПЕРАТУРИ –
ROOM – TEMPERATURE TEST; AMBIENT – TEMPERATURE TEST –
Випробування за температури (293 ϒ 10) К
ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ЗА КРІОГЕНИХ ТЕМПЕРАТУР –
CRYOGENIC - TEMPERATURE TEST -
Випробування за температур від 0 до 120 К
ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ЗА ПІДВИЩЕНИХ ТЕМПЕРАТУР –
ELEVATED – TEMPERATURE TEST –
Випробування за температур понад 303 К до 1273 К включно
ДСТУ 2824-94

ВИПРОБУВАННЯ НА БЕЗПЕЧНІСТЬ –
SAFETY TEST
ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ НА БЕЗПЕЧНІСТЬ (ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИСМСТВА)
ДСТУ 2156 – 93

ВИПРОБУВАННЯ НА БЕЗВІДМОВНІСТЬ–
Випробування, що проводять з метою періодичного контролю якості продукції та перевірки стабільності технологічного процесу виготовлення у режимах та умовах, як правило, більш жорстких, ніж умови експлуатації виробів в апаратурі
ДСТУ 2634 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ –
CONFORMITY TESTING –
Оцінення відповідності методом випробування
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИПРОБУВАННЯ НА ВТОМУ–
FATIGUE TEST –
Випробування за дії циклічного навантаження об’єкта для визначення характеристик опору втомі
П р и м і т к и:
1.Випробування на втому поділяються на:
- випробування на малоциклову втому (частота навантажування – до 5 Гц; поява макротріщин або руйнування відбувається, коли число циклів не перевищує 5×10^4);
- випробування на багатоциклову втому (частотний діапазон від 5 до 300 Гц; поява макротріщин або руйнування відбувається, коли число циклів більше ніж 5×10^4);
- випробування на високочастотну втому (частотний діапазон від 300 до 1×10^5 Гц).
  Наведені значення частот та довговічностей є до деякої міри умовними, оскільки межа між даними видами випробувань може переміщуватись у бік більших довговічностей для високопластичних сплавів і у бік менших – для малопластичних
2. Окремі види випробувань на втому:
- випробування на контактну втому (за умови утворення в об’єкті повторно-змінних контактних напружень шляхом кочіння або пульсівного контакту);
- випробування на корозійну втому (за умови одночасної дії на об’єкт повторно-змінних навантажень та корозійних середовищ)
3. Крім того, застосовуються випробування на втому під час термомеханічного навантажування:
- випробування на термомеханічну малоциклову втому (температура об’єкта змінюється в циклі незалежно від зміни навантаження);
- випробування на термовтому (навантажування стисненням температурних деформацій з синхронною зміною температури об’єкта і навантаження)

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ДІЮ СТУПЕНЕВИХ НАВАНТАЖЕНЬ –
STEP STRESS TEST –
Випробування, за якого одна й та ж вибірка продукції зазнає послідовних дій навантажень різних рівнів протягом періодів часу однакової тривалості.
П р и м і т к а:
Протягом кожного періоду застосовується один заданий рівень навантаження, який збільшується з кожним періодом
ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ НА ДОВГОВІЧНІСТЬ–
Випробування, що проводять з метою підтвердження заданого значення інтенсивності відмов λ протягом наробітку t_H у складі кваліфікаційних випробувань
ДСТУ 2634 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ЗБЕРЕЖУВАНІСТЬ–
STORAGE TEST–
Випробування на надійність, що проводяться з метою визначення чи контролю показників властивостей збережуваності
ДСТУ 3021-95

ВИПРОБУВАННЯ НА ЗГИН –
BEND TEST
ДСТУ 2824 –94

ВИПРОБУВАННЯ НА ЗСУВ –
SHEAR TEST –
Випробування об’єкта навантажуванням, що утворює дотичні напруження
ДСТУ 2824 –94

ВИПРОБУВАННЯ НА КОРОТКОЧАСНУ МІЦНІСТЬ –
SHORT-TERM STRENGTH TEST –
Короткочасні випробування, що проводяться з метою визначення характеристик міцності та (чи) пластичності
ДСТУ 2824 –94

ВИПРОБУВАННЯ НА КРУТІННЯ –
TORSION TEST
ДСТУ 2824 –94

ВИПРОБУВАННЯ НА МІЦНІСТЬ –
STRENGTH TEST-
Випробування, що проводяться для визначення значень впливових чинників, які викликають вихід значень характеристик властивостей об’єкта за встановлені границі чи його зруйнування
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –
RELIABILITY TEST –
Випробування, що проводяться з метою визначення показників надійності в заданих умовах

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2860 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ЗА ПІДВИЩЕНИХ ТЕМПЕРАТУР –

ELEVATED – TEMPERATURE TEST –

Випробування за температур понад 303 до 1273 К включно

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ПОВЗУЧІСТЬ –

CREEP TEST –

Тривалі випробування дією на об'єкт сталого напруження за сталої температури, що проводяться з метою визначення характеристик опору повзучості

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА РЕЛАКСАЦІЮ –

STRESS RELAXATION TEST –

Тривалі випробування за сталої температури навантаженого об'єкта, деформація якого залишається незмінною, що проводяться з метою визначення характеристик опору релаксації напружень

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА РОЗТЯГ –

TENSION TEST

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА СТИСК –

COMPRESSION TEST

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА СТІЙКІСТЬ –

STABILITY TEST –

Випробування, що проводяться для контролю здатності виробу виконувати свої функції та зберігати значення параметрів у межах установлених норм під час дії на нього певних чинників

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВИПРОБУВАННЯ НА ТВЕРДІСТЬ –

HARDNESS TEST –

Короткочасні випробування об'єкта навантажуванням, що утворює місцеві контактні напруження, які проводяться з метою визначення характеристик твердості

П р и м і т к а:

До найбільш поширених видів випробувань на твердість належать:

- випробування за Брінеллем (втиснення кульки);
- випробування за Роквеллом чи Супер – Роквеллом (втиснення алмазного конуса);
- випробування за Віккерсом (втиснення алмазної піраміди).

Значення твердості, отриманні різними методами, можуть бути подані через відповідні значення твердості за Брінеллем та інші

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ТРАНСПОРТАБЕЛЬНІСТЬ –

TRANSPORTABILITY TEST

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ НА ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ–

FRACTURE TOUGHNESS TEST –

Випробування об'єкта зі спеціально зробленою тріщиною статичним, динамічним чи повторно-змінним навантажуванням, що проводяться з метою визначення характеристик тріщиностійкості

П р и м і т к а:

Випробування на тріщиностійкість поділяються на :

- випробування на динамічну тріщиностійкість;
- випробування на статичну тріщиностійкість;
- випробування на циклічну тріщиностійкість

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ НА ЦИКЛІЧНУ ПОВЗУЧІСТЬ –

CYCLIC CREEP TEST –

Тривалі випробування утворенням в об'єкті повторнозмінних напружень за сталої температури, що проводяться з метою визначення характеристик опору циклічній повзучості

ДСТУ 2824 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ПАРТІЇ ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ –

TEST OF A LOT FOR CERTIFICATION –

Випробування установленої кількості зразків від партії конкретного виду продукції на відповідність нормативним документам із сертифікації, на підставі яких засвідчується відповідність всієї партії продукції цим нормативним документам

ДСТУ 3021 – 95

ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE TEST –

Технічна операція, яка являє собою експериментальне встановлення однієї чи кількох якісних і (чи) кількісних характеристик програмного засобу відповідно до встановленої процедури

ДСТУ 2844 – 94

ВИПРОБУВАННЯ ТИПУ –

TYPE TESTING –

Випробування на відповідність на основі оцінення одного чи більше зразків – представників вироблюваної продукції

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИПУСК ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Організація повинна вживати запланованих заходів на відповідних стадіях для перевірення виконання вимог до продукції та послуг.

Випускати продукції й надавати послугу для замовника необхідно доти, доки заплановані заходи не буде виконано в задовільний спосіб, крім випадків, коли це схвалила відповідна уповноважена особа і, якщо це застосовано, схвалив замовник.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію про випуск продукції та послуг. Задокументована інформація має охоплювати

a) доказ відповідності критеріям приймання;

b) простежуваність до особи (осіб), що санкціює(-ють) випуск.

ДСТУ ISO 9001-2015

ВИРІБ –

ITEM –

Одиниця промислової продукції, кількість якої обчислюють у штуках (примірниках)

ДСТУ 2391 – 2010; ДСТУ 3321 –2003;

ДСТУ 3278 – 95; ДСТУ 2974 – 95

П р и м і т к а:

До виробів дозволяється відносити завершені та незавершені предмети виробництва, в тому числі заготовки

ДСТУ 2391 –20104; ДСТУ 2974 – 95.

ВИРІШАЛЬНЕ ПРАВИЛО –

DECISION RULE –

Вказівка, призначена для прийняття рішення стосовно приймання партії продукції за результатами її контролю

П р и м і т к а:
Для прийняття рішення може бути передбачено певну сукупність вирішальних правил
ДСТУ 3514 – 97

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ –
Вирішення проблем складається з визначення проблем і прийняття рішення.
Визначення проблем вимагає розрізнення причин і симптомів. Проблеми можуть бути внутрішніми (основний виконавець покинув проект) або зовнішніми (затримується дозвіл, необхідний для того, щоб розпочати проект). Проблеми можуть бути технічними (розбіг думок відносно способу проектування продукту), управлінськими (функціональна група відхилилась від плану) або міжособистісними (зіткнення особистостей або стилів поведінки).

Прийняття рішень включає аналіз проблеми для визначення реальних рішень, а потім вибір між ними. Рішення можуть бути запропоновані споживачем, командою, функціональним менеджером. Після вибору рішення необхідно реалізувати. Рішення залежать також від часу – "правильне" рішення не обов'язкове буде "найліпшим", якщо його прийнято дуже рано або дуже пізно.
Кер. проектн. менедж – ту.

ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
Спори у галузі охорони навколишнього природного середовища вирішуються судом, арбітражним судом, Радами чи органами, які утворюються ними, відповідно до їх компетенції і в порядку, встановленому законодавством України.

Спори підприємств, установ і організацій України у галузі охорони навколишнього природного середовища з підприємствами, установами та організаціями інших держав, розглядаються комісіями, що утворюються на паритетних засадах із представників України і заінтересованих держав, або третейським судом.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ВИРОБНИК –
Юридична або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, відповідальна за проектування, виготовлення, пакування та маркування продукції незалежно від того, виконуються зазначені операції самою цією особою чи від її імені
Закон України " Про підтвердження відповідності"

ВИРОБНИК – ДУБЛЕР –
Виробник, який виготовляє продукцію за тією самою технічною документацією, що й основний виробник
ДСТУ 3278 – 95

ВИРОБНИК ПРОДУКЦІЇ –
MANUFACTURER–
Фізична або юридична особа, яка виготовляє і несе відповідальність за виготовлення та здатна забезпечити таку якість продукції, що відповідає вимогам нормативного документа на продукцію
П р и м і т к а:
Це визначення у широкому розумінні може стосуватися осіб, зайнятих у сфері розподілу, імпортерів, монтажників тощо за умови, що вони відповідають вимогам, які ставляться до виробника
ДСТУ 3278 – 95

ВИРОБНИК – СУМІЖНИК –
Виробник складової частини виробу, яку виготовляють за технічною документацією основного виробника
ДСТУ 3278 – 95

ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ –
Процес організації та здійснення виготовлення продукції
П р и м і т к и:
1. Залежно від методу виготовлення продукції створюють видові поняття, наприклад: "ливарне виробництво", "зварювальне виробництво".
2. Залежно від обсягу випуску продукції створюють видові поняття, наприклад: "одиничне виробництво", "серійне виробництво", "масове виробництво"

ДСТУ 3278-95

ВИРОБНИЧА ВІДМОВА –
MANUFACTURING FAILURE –
Відмова, спричинена невідповідністю виготовлення об'єкта до його проекту чи до норм виробничого процесу
ДСТУ 2860 – 94

ВИРОБНИЧА ДІЛЬНИЦЯ –
Структурний підрозділ підприємства чи цеху, що об'єднує групу робочих місць, організованих за предметним, технологічним або предметно-технологічним принципом спеціалізації
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ВИРОБНИЧА КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –
Робоча конструкторська документація, призначена для забезпечення виготовлення, контролю, приймання та постачання виробу
П р и м і т к а:
До видів виробничої документації належать конструкторська документація дослідного виробництва чи документація дослідного зразка та (чи) дослідної партії виробів, установчої та головної серії
ДСТУ 3321 –2003

ВИРОБНИЧА НЕСПРАВНІСТЬ –
MANUFACTURING FAULT –
Несправність, спричинена невідповідністю ходу виробництва проекту об'єкта чи установленим виробничим процесам
ДСТУ 2860 – 94

ВИРОБНИЧА ОПЕРАЦІЯ –
Частина виробничого процесу з чітко визначеними метою та результатом, яка виконується за допомогою відповідного устаткування певним складом виконавців або без участі людини
П р и м і т к и:
1. Виробничі операції поділяються на технологічні (основні), обслуговувальні, допоміжні та підготовчі
2. Залежно від способу впливу на предмет праці, рівня технічної оснащеності та ступеня участі виконавців виробничої операції поділяються на ручні, машинно - ручні, машинні, апаратурні

ДСТУ 2960 – 94

ВИРОБНИЧА ПАРТІЯ –
Предмети праці однієї назви й типорозміру, які обробляються протягом певного часу за одного і того ж підготовчо-завершального часу на операцію

ДСТУ 2974 – 95

ВИРОБНИЧА ПОТУЖНІСТЬ –

Розрахунковий максимально можливий річний обсяг випуску підприємством, окремими його підрозділами, за найповнішого використання виробничих і трудових ресурсів, продукції у вигляді, придатному для зіставлення

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА –

Перелік продукції, яка виготовляється на даному підприємстві, із зазначенням обсягу випуску та реалізації з кожного наймення встановленої номенклатури на певний період часу

ДСТУ 2960 – 94

ВИРОБНИЧА САНІТАРІЯ –

Система організаційних, гігієнічних і санітарно-технічних заходів та засобів, що запобігають чи зменшують вплив на працівників шкідливих виробничих чинників

ДСТУ 3038 – 95

ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА –

Сукупність виробничих підрозділів підприємства із зазначенням їхнього складу, співвідношення та зв'язків між ними

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ВИПРОБНИЧИЙ ЗАПАС –

Матеріальні ресурси виробничо-технічного призначення, які надійшли до споживача, перебувають на підприємстві, але тимчасово не використовуються безпосередньо у процесі виробництва

П р и м і т к а:

Виробничі запаси бувають поточні, страхові та підготовчі

ДСТУ 2960 – 94

ВИРОБНИЧИЙ КОНТРОЛЬ –

MANUFACTURING SUPERVISION –

Контроль, що здійснюється на стадії виробництва

ДСТУ 3021 – 95;ГОСТ 16504-81

ВИРОБНИЧИЙ МІКРОКЛІМАТ –

Комплекс чинників виробничого середовища, які впливають на тепловий обмін працівника

ДСТУ 3038 – 95

ВИРОБНИЧИЙ ПАСПОРТ –

Документ, у якому зафіксовані нормативи часу здійснення певних операцій виробничого процесу та технічно можлива виробнича потужність устаткування підприємства

ДСТУ 2960 – 94

ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ –

Структурна одиниця підприємства, яка виконує конкретну функцію виробництва та відповідає за неї

ДСТУ 2960 – 94

ВИРОБНИЧИЙ ПРОЦЕС –

Систематичне та цілеспрямоване змінювання в часі та просторі кількісних та якісних характеристик засобів виробництва і робочої сили для отримання готової продукції з вихідної сировини згідно із заданою програмою

П р и м і т к и:

1. За відношенням до випуску готової продукції та технологічним значенням виробничі процеси поділяються на основні, допоміжні, підсобні та побічні
2. За характером проходження в часі виробничі процеси поділяються на циклічні і нециклічні
3. За характером руху предмета праці в часі процеси поділяються на безперервні, напівбезперервні, дискретні
4. За ступенем можливості безпосереднього спостереження за ходом виробничих процесів вони поділяються на закриті, відкриті та напівзакриті

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ВИРОБНИЧИЙ ЦИКЛ –

Інтервал часу, протягом якого предмет праці проходить усі стадії виробничого процесу від початкової операції до завершальної на даному підприємстві або у його підрозділі

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95;

ВИРОБНИЧО ЗУМОВЛЕНІ ЗАХВОРЮВАННЯ –

Захворювання, перебіг яких ускладнюється умовами праці, а частота їх перевищує частоту у працівників, що перебувають поза діянням певних професійних шкідливих чинників

ДСТУ 3038 – 95

ВИРОБНИЧО - ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ -

PRODUCTION - TECHNOLOGICAL STAFF -

Особи, які ініціюють, контролюють та керують технологічним процесом завдяки безпосередньому спостеріганню та діянню на технологічне обладнання

ДСТУ 3956 - 2000

ВИРУБУВАННЯ -

Формозмінювальна операція обробки металів тиском для повного відокремлення заготовки або деталі від листового або профільного матеріалу по замкнутому контуру

ВИСАДКА -

Формозмінювальна операція обробки металів тиском, результатом якої є осадка частини заготовки:

- гаряча - з нагріванням заготовки до необхідного пластичного стану метала;
- холодна - при температурі заготовки, яка дорівнює температурі навколишнього середовища

ВИСІЧКА -

Розділювальна операція обробки металів тиском для відокремлення невеликої частини металу по краю листової заготовки

ВИСНОВОК АУДИТУ –

AUDIT CONCLUSION -

Підсумок аудиту після розглядання цілей аудиту та всіх даних аудиту.

ДСТУ ISO 9000:2015

ВИСНОВОК ЗА ПРОЕКТОМ ПРОГРАМИ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

CONCLUSIONS ON THE DRAFT PROGRAM OF STANDARTIZATION WORK –

Документ, в якому наведені результати проведеної державною організацією робіт з аналізу та оцінки проекту програми робіт

ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЯКІСТЮ –

QUALITY – RELATED COSTS –

Витрати, які виникають під час забезпечення і гарантування задовільної якості, а також втрати від того, що не досягнено задовільної якості.

П р и м і т к и:

1. Витрати, пов'язані з якістю, класифікують в організації згідно з її власними критеріями

2. Деякі втрати складно визначити кількісно, але вони можуть бути дуже суттєвими, наприклад, такі, як втрата престижу фірми

ВИТРИВАЛІСТЬ –

Здатність матеріалів і конструкцій чинити опір дії циклічного навантаження до бази випробувань без втомного руйнування

ДСТУ 2444 – 94

ВИТЯГУВАННЯ -

Формозмінювальна операція обробки металів тиском для утворення порожнистої деталі із пласкої заготовки у витягувальних штампах

ВИХІД -

OUTPUT –

Результат процесу.

Примітка. Чи є вихід організації продукцією чи послугою, залежить від того, які з характеристик переважають, наприклад, картина для продажу в галереї – це продукція, тоді як постачання картини на замовлення - послуга, гамбургер, куплений в магазині, це продукція, тоді як отримання замовлення та подавання замовленого гамбургера в ресторані – послуга

ДСТУ ISO 9000:2015

Частина об'єкта, призначена видавати діяння на інший або інші об'єкти

ДСТУ 3956 - 2000

ВИХІДНЕ ДІЯННЯ -

OUTPUT ACTION -

Діяння, направлене з виходу об'єкта

ДСТУ 3956 - 2000

ВИХІДНИЙ ЗРАЗКОВИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

REFFRENCE STANDART –

Засіб вимірювальної техніки (засіб вимірювань), що має метрологічні характеристики, які відповідають найвищому ступеню повірочної схеми метрологічної служби

ДСТУ 2681 – 94

ВИХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –

OUTGOING IMPERFECTION LEVEL –

Рівень дефектності у партії чи потоці продукції протягом певного проміжку часу після контролю

ДСТУ 3514 – 97

ВИХІДНИЙ СИГНАЛ -

OUTPUT SIGNAL -

Сигнал, який направлено з виходу об'єкта - джерела

ДСТУ 3956 - 2000

ВИХІДНІ ДАНІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ –

Організація повинна забезпечувати, щоб вихідні дані для проектування та розроблення

a) задовольняли вхідні вимоги;

b) були адекватними для подальших процесів, пов'язаних з виготовленням продукції та наданням послуг;

c) охоплювали безпосередньо чи мали посилання на вимоги щодо моніторингу та вимірювання, як належить, а також критерії приймання;

d) установлювати характеристики продукції та послуг, які є суттєвими для їхньої призначеності, а також для їхнього належного та безпечного виготовлення чи надання.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію щодо вихідних даних проектування та розроблення.

ДСТУ ISO 9001-2015

ВИЧЕРПНЕ ПОЛОЖЕННЯ –

DEEMED – TO – SATISFY PROVISION –

Положення, що означує один чи більше способів дотримання вимоги нормативного документа

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВИЩЕ КЕРІВНИЦТВО –

TOP MANAGEMENT –

Особа або група осіб, які забезпечують функціонування і контроль організації на самому вищому рівні

ВИЯВЛЕННЯ МІСЦЯ НЕСПРАВНОСТІ –

FAULT LOCALIZATION –

Операції, які виконують для ідентифікації несправної складової частини чи складових частин на відповідному рівні розукрупнювання об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ВИЯВЛЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕСПРАВНОСТІ–

FAULT RECOGNITION –

Подія виявлення факту наявності несправності

ДСТУ 2860 – 94

ВИЯВЛЕННЯ НЕЗАДОВОЛЕНИХ ПОТРЕБ –

Заключний етап вивчення попиту на ринку, який є поворотним пунктом до прийняття конкретного рішення про те, який продукт користуватиметься попитом і в якому сегменті ринку

ДСТУ 3294 – 95

ВИЯВЛЕННЯ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ СТОРІН ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ –

Остаточний підсумок маркетингових досліджень, внаслідок якого повинні бути виявлені ключові напрямки діяльності і ресурси, що їх підтримують, використання яких може забезпечити організації перевагу над конкурентами

ДСТУ 3294 – 95

ВІБРОСТАЛІСТЬ -

Здатність вузлів, машин та конструкцій працювати в потрібному діапазоні режимів з допустимими коливаннями

ВІДБИРАННЯ ЗРАЗКІВ-

SAMPLING-

Одержання представницької виборки об"єкта для оцінювання відповідності згідно з процедурою

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВІДГУК –

Спостережена випадкова змінна величина, яка за припущенням залежить від факторів

ГОСТ 24026-80

ВІДДІЛЕННЯ –

Структурний підрозділ цеху, що містить декілька виробничих дільниць, займає відокремлену територію та здійснює закінчену частку виробничого процесу з перероблення предмета праці

ДСТУ 2960 – 94

ВІДМОВА –

FAILURE –

Подія, яка полягає у втраті об'єктом здатності виконувати потрібну функцію, тобто у порушенні працездатного стану об'єкта

П р и м і т к а:

“Відмова” є подія, на відміну від несправності, що є станом та причиною відмови.
ДСТУ 2860 -94
Подія, яка полягає у втраті здатності виконувати потрібну функцію, тобто у порушенні працездатного стану об’єкта
ДСТУ 2634 – 94
ВІДМОВА ВНАСЛІДОК ВНУТРІШНІХ ДЕФЕКТІВ –
INHERENT WEAKNESS FAILURE –
Відмова, викликана внутрішніми дефектами самого виробу, при навантаженнях, що не перевищують встановленні можливості виробу
ВІДМОВА ВНАСЛІДОК ЗНОСУ –
WEAR – OUT FAILURE –
Відмова, імовірність настання якої зростає з плином часу і яка виникає в результаті процесів, що характерні для даної генеральної сукупності
ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Подія, внаслідок якої припиняється функціонування технологічної системи, що не передбачено регламентованими умовами виробництва чи вимогами конструкторської документації. Відмова технологічної системи виявляється у повному чи частковому припиненні її функціонування. Прикладом часткового припинення функціонування може бути поломка одного з інструментів при оброблюванні деталей на автоматичній лінії. При цьому може продовжуватись випуск продукції, але без оброблювання відповідних поверхонь деталі. До функціональних відмов слід відносити і факти перевищення термінів запланованих перерв у роботі, тобто перевищення регламентованого часу заміни інструмента, установлення заготовки (партії заготовок), заданих перерв на відпочинок обслуговувального персоналу тощо.
ДСТУ 2470-94
ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ВИТРАТАМИ–
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO COSTS-
Відмова технологічної системи, внаслідок якої значення принаймі одного параметра матеріальних чи вартісних витрат не відповідають значенням, які встановлені в технічній документації
ДСТУ 2470-94
ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКЦІЇ –
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO PRODUCTS PARAMETERS –
Відмова технологічної системи, внаслідок якої значення принаймі одного параметра чи показника якості виготовлюваної продукції не відповідає вимогам, які встановлені в нормативно-технічній і (чи) конструкторській та технологічній документації
ДСТУ 2470 – 94
ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ –
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO OUTPUT –
Відмова технологічної системи, внаслідок якої значення принаймі одного параметра продуктивності технологічної системи не відповідає значенням, які встановлені в нормативно-технічній і (чи) конструкторській документації
ДСТУ 2470 – 94
ВІДМОВА, ЩО ПЕРЕМЕЖОВУЄТЬСЯ –
INTERMITTENT FAILURE –
Відмова виробу, що проявляється протягом обмеженого періоду часу, після чого виріб відновлює свою здатність виконувати потрібну функцію без проведення будь-яких коригуючих заходів із зовні
П р и м і т к а:
Така відмова часто є такою, що періодично повторюється
ВІДМОВА ЧЕРЕЗ НЕМІЦНІСТЬ –
WEAKNESS FAILURE –
Відмова, спричинена неміцністю самого об’єкта, коли діяння навантаження на об’єкт не перевищують встановлену спроможність об’єкта
П р и м і т к а:
Неміцність може бути властива об’єктові чи запозичена
ДСТУ 2860 – 94
ВІДМОВА ЧЕРЕЗ НЕПРАВИЛЬНЕ ПОВОДЖЕННЯ –
MISHANDLING FAILURE –
Відмова, спричинена неправильним чи необережним поводженням з об’єктом
ДСТУ 2860 – 94
ВІДМОВА ЧЕРЕЗ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ –
MISUS FAILURE –
Відмова, спричинена діянням під час використання об’єкта навантажень, що перевищують його встановлену спроможність
ДСТУ 2860 – 94
ВІДМОВОСТІЙКІСТЬ –
FAULT TOLERANCE; FAIL SAFE –
Властивість об’єкта зберігати працездатність при наявності відмов його складових частин
П р и м і т к а:
Відмовостійкість закладається при проектуванні об’єкта з метою недопущення критичних відмов і забезпечення безпеки
ДСТУ 2860 – 94
ВІДНОВЛЕННЯ –
RESTORATION; RECOVERY –
Подія, яка полягає в тому, що після несправності об’єкт знову відновлює здатність виконувати потрібну функцію
ДСТУ 2860 – 94
Довільне часткове повернення попередніх механічних властивостей матеріалу
ДСТУ 2825 – 94
ВІДНОВЛЕННЯ НАПРУГИ –
VOLTAGE RECOVERY –
Зростання напруги після її убутку, провалу чи зникнення до значення, що перебуває в припустимих межах для усталеного режиму роботи електропостачальної системи
ДСТУ 3466 – 96
ВІДНОВЛЮВАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ –
CORRECTIVE MAINTENANCE –
Обслуговування, яке проводиться спеціально для відновлення працездатного стану та відновлення ресурсів функційного модуля (системи)

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ВІДНОВЛЮВАНИЙ ОБ'ЄКТ –

RESTORABLE ITEM –

Ремонтований об'єкт, який після відмови та усунення несправності знову стає здатним виконувати потрібні функції з заданими кількісними показниками надійності

ДСТУ 2680 – 94

ВІДНОСИНИ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ, З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ –

Працівники правоохоронних органів подають допомогу службовим особам органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, у виконанні ними службових обов'язків та припиняють незаконні дії громадян, які перешкоджають виконанню покладених на них функцій

Ст. 31 закону України "Про захист прав споживачів"

ВІДНОСНЕ ВИМІРЮВАННЯ –

RELATIVE MEASUREMENT –

Вимірювання відношення величини до іншої однорідної величини

ДСТУ 2681 – 94

ВІДНОСНА КІЛЬКІСТЬ ЦИКЛІВ, n/N –

CYCLE RATIO –

Відношення поточної кількості циклів навантажування до циклічної довговічності об'єкта випробувань за такого ж режиму випробувань

ДСТУ 2444 – 94

ВІДНОСНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ–

RELATIVE ERROR –

Відношення абсолютної похибки вимірювання до умовно істинного значення вимірювальної величини

ДСТУ 2681 – 94

ВІДНОСНА ПОХИБКА ЗАСОБУ

ВИМІРЮВАНЬ –

Відношення абсолютної похибки засобу вимірювань до істинного значення вимірювальної величини

ДСТУ 2681 – 94

ВІДНОСНЕ ВИДОВЖЕННЯ

ПІСЛЯ РОЗРИВУ –

ELONGATION AT RUPTURE –

Відношення залишкового видовження зразка за розтягу, досягнутого на момент його розриву, до початкової розрахункової довжини зразка

ДСТУ 2825 – 94

ВІДНОСНЕ ВІДХИЛЕННЯ ПАРАМЕТРА –

Виміряне відхилення значення параметра, виражене у відсотках відносно верхнього або нижнього допуску параметра

ГОСТ 19919 – 74

ВІДНОСНЕ ЗВУЖЕННЯ ПІСЛЯ РОЗРИВУ –

REDUCTION OF AREA –

Відношення зменшення площі поперечного перерізу в місті розриву зразка до початкової площі його поперечного перерізу

ДСТУ 2825 – 94

ВІДНОСНЕ РІВНОМІРНЕ ВИДОВЖЕННЯ ПІСЛЯ РОЗРИВУ –

UNIFORM ELOGATION AT RUPTURE –

Відносне видовження після розриву на ділянці однорідного деформування зразка

ДСТУ 2825 – 94

ВІДНОШЕННЯ НА ЗАСАДАХ ВЗАЄМНОСТІ; ВЗАЄМНІСТЬ –

RECIPROCITY –

Двосторонні відношення, при яких обидві сторони мають однакові права и обов'язки стосовно один одного

П р и м і т к а:

1. Відношення на засадах взаємності можуть існувати в межах двосторонньої угоди, яка охоплює мережу двосторонніх взаємозв'язків
2. Хоча права і обов'язки сторін однакові, можливості, які випливають з них, можуть бути різними. Це може призвести до нееквівалентних відношень між сторонами

ВІДОМІСТЬ ДОЗВОЛЕНИХ ДО ЗАСТОСУВАННЯ КУПОВАНИХ ВИРОБІВ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік купованих виробів, дозволених до застосування

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ ДОКУМЕНТІВ НА РЕМОНТ–

Документ, яким встановлено склад комплекту конструкторських документів для виконання ремонту виробу

ДСТУ 3321 – 2003

ВІДОМІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ –

Експлуатаційний документ, яким установлено склад комплекту і місця вкладення експлуатаційних документів, що їх надсилають з виробом

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ ЕСКІЗНОГО ПРОЕКТУ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік документів, що увійшли до ескізного проекту

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН, ІНСТРУМЕНТІВ ТА ПРИЛАДДЯ –

Експлуатаційний документ, яким визначено номенклатуру, призначення, кількість і місця вкладення запасних частин, інструментів, приладдя і матеріалів для експлуатації та ремонту виробу

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ КУПОВАНИХ ВИРОБІВ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік купованих виробів, використаних у розроблюваному виробі

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ ПОСИЛАНЬ НА ДОКУМЕНТИ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік документів, на які є посилання в конструкторських документах на виріб

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ СПЕЦІФІКАЦІЙ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік специфікацій на виріб та на його складові частини з зазначенням їх кількості та входження

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ПРОЕКТУ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік документів, що увійшли до технічного проекту

ДСТУ 3321 – 2003

ВІДОМІСТЬ ТЕХНІЧНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік документів, що увійшли до технічної пропозиції

ДСТУ 3321 – 2003

ВІДОМІСТЬ УТРИМУВАЧІВ ПРАВДНИКІВ –

Текстовий конструкторський документ, який являє собою перелік організацій чи підприємств, котрі зберігають правдники документів стосовно певного виробу

ДСТУ 3321 –2003

ВІДОМЧА МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА –

Метрологічна служба міністерства або іншого центрального органу державної виконавчої влади, об'єднання підприємств, підприємства, установи, організації

ДСТУ 2681 – 94

ВІДОМЧА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Повірка відомчими метрологічними службами засобів вимірювальної техніки, що не підлягають державній повірці

ДСТУ 2681 – 94

ВІДОМЧИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР–

DEPARTMENTAL TESTING CENTER –

Організація, якій міністерством чи відомством доручено проведення певних категорій випробувань закріплених видів продукції, яка випускається і (чи) розробляється підприємствами та організаціями даного міністерства чи відомства

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВІДОМЧИЙ МЕТРОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ –

Діяльність органів відомчих метрологічних служб з метою перевірки на підприємствах (організаціях) дотримання метрологічних норм і правил

ДСТУ 2681 – 94

ВІДОМЧІ ВИПРОБУВАННЯ –

DEPARTMENTAL TEST –

Випробування, що проводяться комісією з представників зацікавленого міністерства чи відомства

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИРОБНИКА ТА ПОСТАЧАЛЬНИКА –

Виробник несе відповідальність згідно із законодавством за включення недостовірних відомостей у декларацію про відповідність.

Постачальник несе відповідальність згідно із законодавством за реалізацію продукції без документального підтвердження її відповідності.

Виробник та постачальник несуть відповідальність згідно із законодавством за шкоду, заподіяну ними життю, здоров'ю громадян, майну та довкіллю

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО АКРЕДИТАЦІЮ –

Особи, винні в порушенні законодавства про акредитацію, можуть притягатися до відповідальності згідно із законодавством

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідностей"

ВІДПОВІДЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –

1. У разі порушення законодавства про захист прав споживачів суб'єкти господарювання сфери торговельного та інших видів обслуговування несуть відповідальність за:

1) відмову споживачу в реалізації його прав, установлених частиною першою статті 8, частиною першою статті 9 і частиною третьою статті 10 цього Закону, - у десятикратному розмірі вартості продукції виходячи з цін, що діяли на час придбання цієї продукції, але не менше п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) реалізацію продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, але у документах, згідно з якими її передано на реалізацію, відсутні реєстраційні номери сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання відповідності, - у розмірі п'ятдесяти відсотків вартості одержаної для реалізації партії товару, виконаної роботи, наданої послуги, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) виготовлення або реалізацію продукції, що не відповідає вимогам нормативно-правових актів стосовно безпеки для життя, здоров'я та майна споживачів і навколишнього природного середовища, - у розмірі трьохсот відсотків вартості виготовленої або одержаної для реалізації партії товару, виконаної роботи, наданої послуги, але не менше двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

5) реалізацію продукції, забороненої відповідним державним органом для виготовлення та реалізації (виконання, надання), - у розмірі п'ятисот відсотків вартості одержаної для реалізації партії товару, виконаної роботи, наданої послуги, але не менше ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

6) реалізацію небезпечного товару (отрути, пестицидів, вибухо- і вогненебезпечних речовин тощо) без належного попереджувального маркування, а також без інформації про правила і умови безпечного його використання - у розмірі ста відсотків вартості одержаної для реалізації партії товару, але не менше двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

7) відсутність необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію або продавця (у випадках, визначених Законом України "Про електронну комерцію") - у розмірі тридцяти відсотків вартості одержаної для реалізації партії товару, виконаної роботи, наданої послуги, але не менше п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у ра-

зі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

8) створення перешкод службовим особам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, та структурного підрозділу з питань захисту прав споживачів органу місцевого самоврядування у проведенні перевірки якості продукції, а також правил торговельного та інших видів обслуговування - у розмірі від одного до десяти відсотків вартості реалізованої продукції за попередній календарний місяць, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі, коли відповідно до закону суб'єкт господарської діяльності не веде обов'язковий облік доходів і витрат, - у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

9) невиконання або несвоєчасне виконання припису посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, про усунення порушень прав споживачів - у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

10) реалізацію товару, строк придатності якого минув, - у розмірі двохсот відсотків вартості залишку одержаної для реалізації партії товару, але не менше п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

11) порушення умов договору між споживачем і виконавцем про виконання роботи, надання послуги - у розмірі ста відсотків вартості виконаної роботи (наданої послуги), а за ті самі дії, вчинені щодо групи споживачів, - у розмірі від одного до десяти відсотків вартості виконаних робіт (наданих послуг) за попередній календарний місяць, але не менше п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

12) обмеження або відмову в реалізації прав споживачів, установлених частиною другою статті 17 цього Закону, - у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Суми штрафів зараховуються до державного бюджету.

3. У разі невиконання в добровільному порядку суб'єктами господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, визначених у статті 26 цього Закону рішень (постанов) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, та його посадових осіб про накладення стягнення примусове виконання таких рішень (постанов) здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження".

Ст . 23 закону України «Про захист прав споживачів»

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Порушення законодавства України про охорону навколишнього природного середовища тягне за собою встановлену цим Законом та іншим законодавством України дисциплінарну, адміністративну, цивільну і кримінальну відповідальність.

Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища несуть особи, винні у:

а) порушенні прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище;

б) порушенні норм екологічної безпеки;

в) порушенні вимог законодавства України при проведенні екологічної експертизи, в тому числі поданні завідомо неправдивого експертного висновку;

г) невиконанні вимог державної екологічної експертизи;

д) фінансуванні, будівництві і впровадженні у виробництво нових технологій і устаткування без позитивного висновку державної екологічної експертизи;

е) порушенні екологічних вимог при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції, введенні в дію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобів та інших об'єктів;

є) допущенні наднормативних, аварійних і залпових викидів і скидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на навколишнє природне середовище;

ж) перевищенні лімітів та порушенні інших вимог використання природних ресурсів;

з) самовільному спеціальному використанні природних ресурсів;

и) порушенні строків внесення зборів за використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

і) невжитті заходів щодо попередження та ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;

ї) невиконанні розпоряджень органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, та вчиненні опору їх представникам;

й) порушенні природоохоронних вимог при зберіганні, транспортуванні, використанні, знешкодженні та захороненні хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних радіоактивних речовин та відходів;

к) невиконанні вимог охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду та інших територій, що підлягають особливій охороні, видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України;

л) відмові від надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища, а також про джерела забруднення, у приховуванні випадків аварійного забруднення навколишнього природного середовища або фальсифікації відомостей про стан екологічної обстановки чи захворюваності населення;

м) приниженні честі і гідності працівників, які здійснюють контроль в галузі охорони навколишнього природного середовища, посяганні на їх життя і здоров'я.

Законодавством України може бути встановлено відповідальність і за інші порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодовувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

Застосування заходів дисциплінарної, адміністративної або кримінальної відповідальності не звільняє винних від компенсації шкоди, заподіяної забрудненням навколишнього природного середовища та погіршенням якості природних ресурсів.

Незаконно добуті в природі ресурси та виготовлена з них продукція підлягають безоплатному вилученню, а знаряддя правопорушення - конфіскації. Одержані від їх реалізації доходи спрямовуються в республіканський Автономної Республіки Крим і місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища.

Посадові особи та спеціалісти, винні в порушенні вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки за поданням державних органів охорони навколишнього природного середовища згідно з рішеннями їх управлінських органів позбавляються премій за основними результатами господарської діяльності повністю або частково.

Порядок позбавлення премій визначається законодавством України.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

PRODUCT LIABILITY –

агальний термін, що характеризує відповідальність виробника чи інших осіб за відшкодування збитків із-за нанесення травм, пошкоджень власності чи іншої втрати в результаті використання продукції або послуг

ДСТУ 3021 – 95

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ –

За порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці і представників професійних спілок винні працівники притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом

Ст. 44 закону України "Про охорону праці"

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УПОВНОВАЖЕНИХ ОРГАНІВ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ ТА ВИПРОБУВАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ –

Уповноважені органи із сертифікації несуть відповідальність за порушення вимог технічних регламентів з підтвердження відповідності та за необґрунтовану чи неправомірну видачу сертифікатів відповідності, а також за порушення правил сертифікації.

Випробування лабораторії несуть відповідальність за недостовірність результатів випробувань.

Органи з сертифікації та випробувальні лабораторії в установленому порядку несуть майнову відповідальність за збитки, заподіяні внаслідок допущення ними зазначених порушень

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ВІДПОВІДНІСТЬ –

CONFORMITY –

Виконання вимоги.

Примітка 1. В англійській мові слово «conformance» є синонімом, але вживати його не рекомендовано. У французькій мові слово «compliance» є синонімом, але вживати його не рекомендовано.

ДСТУ ISO 9000:2015

ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE CONFORMITY –

Дотримання всіх установлених вимог до програмного засобу

ДСТУ 2844 – 94

ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

CONFORMITY –

Виконання усіх встановлених вимог до продукції

ДСТУ 3278 – 95

ВІДПОВІДНІСТЬ ПРИЗНАЧЕННЮ –

FITNESS FOR PURPOSE –

Здатність виробу, процесу чи послуги виконувати певну функцію за заданих умов

ВИРІБ -

Виріб, підданий ремонту і придатний для подальшої експлуатації у відповідності з установленими вимогами

ВІДСОТОК ЗДАНОЇ ПРОДУКЦІЇ З ПЕРШОГО ПОДАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОЦЕСУ (ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ, ПІДПРИЄМСТВА) –

Середнє значення у відсотках частки зданої з першого подання продукції, виготовленої за даний календарний проміжок часу технологічною системою процесу (виробничого підрозділу, підприємства)

ДСТУ 2470-94

ВІДСТУП-

CONCESSION; WAIVER-

Письмовий дозвіл на використання або постачання визначеної кількості матеріалів, комплектуючих виробів або готової продукції, що не відповідають встановленим вимогам

ВІДТВОРЕННЯ ОДИНИЦІ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

Відтворення одиниці шляхом формування фіксованої за розміром фізичної величини відповідно до визначення її одиниці

ДСТУ 2681 – 94

ВІДТВОРЕННЯ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ –

Процес встановлення технічного стану виробу згідно запису значень параметрів, виконаного під час попереднього циклу (циклів) його роботи

П р и м і т к а:

При виконанні вказаного процесу по запису значень параметрів може встановлюватися частина виробу, до якої належить елемент, що відмовив

ГОСТ 19919-74

ВІДТВОРЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

Вимірювальна операція, що полягає у створенні та (чи) зберіганні фізичної величини заданого значення

ДСТУ 2681 –94

ВІДТВОРЮВАНІСТЬ –

REPRODUCIBILITY –

Властивість, яка характеризується близькістю взаємозалежних результатів випробувань, виконуваних у різних лабораторіях на однакових зразках за одним і

тим самим методом випробувань із застосуванням різних засобів випробувань і різними виконавцями

ВІДТВОРЮВАНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ –

REPRODUCIBILITY OF MEASUREMENT –

Характеристика якості вимірювань, що відображає близькість результатів вимірювань однієї й тієї ж величини, виконаних у різних умовах (в різний час, в різних місцях, різними методами і засобами)

П р и м і т к а:

Відтворюваність може бути оцінена кількісно дисперсією результатів вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

ВІДТВОРЮВАНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИПРОБУВАНЬ –

REPRODUCIBILITY OF TEST RESULTS –

Характеристика результатів випробувань, яка визначається близькістю результатів повторних випробувань об'єкта

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;
ГОСТ 16504-81

ВІДХИЛЕННЯ НАПРУГИ –

VOLTAGE DEVIATION –

Різниця між поточним значенням напруги в певному пункті електропостачальної системи в заданий момент часу та її номінальним чи базовим значенням

ДСТУ 3466 – 96

ВІДХИЛЕННЯ ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Різниця між поточним значенням параметра електричної енергії та його номінальним чи базовим значенням

П р и м і т к а:

За базове значення параметра може бути прийняте середнє робоче, розрахункове, граничне чи обумовлене угодою на електропостачання значення

ДСТУ 3466 – 96

ВІДХИЛЕННЯ ЧАСТОТИ –

FREQUENCY DEVIATION –

Різниця між наявним значенням частоти в певному пункті електропостачальної системи в певний момент часу та її номінальним чи базовим значенням

ДСТУ 3466 – 96

ВІДХОДИ ВИРОБНИЦТВА –

Частина основних чи допоміжних ресурсів, що не використовується або утворюється в технологічному процесі, яка виводиться з процесу з метою розсіяння, захоронення в природному середовищі, рекуперації або утилізації

ДСТУ 2156 – 93

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ У РАЗІ УШКОДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ АБО У РАЗІ ЇХ СМЕРТІ -

Відшкодування шкоди, заподіяної працівникові внаслідок ушкодження його здоров'я або у разі смерті працівника, здійснюється Фондом соціального страхування України відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності".

Роботодавець може за рахунок власних коштів здійснювати потерпілим та членам їх сімей додаткові виплати відповідно до колективного чи трудового договору.

За працівниками, які втратили працездатність у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням, зберігаються місце роботи (посада) та середня заробітна плата на весь період до відновлення працездатності або до встановлення стійкої втрати професійної працездатності. У разі неможливості виконання потерпілим попередньої роботи проводяться його навчання і перекваліфікація, а також працевлаштування відповідно до медичних рекомендацій.

Час перебування на інвалідності у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням зараховується до стажу роботи для призначення пенсії за віком, а також до стажу роботи із шкідливими умовами, який дає право на призначення пенсії на пільгових умовах і в пільгових розмірах у порядку, встановленому законом.

Ст. 9 закону України «Про охорону праці»

ВІДШКОДУВАННЯ ЮРИДИЧНИМ, ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ І ДЕРЖАВІ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ ПОРУШЕННЯМ ВИМОГ З ОХОРОНИ ПРАЦІ -

Роботодавець зобов'язаний відшкодувати збитки, завдані порушенням вимог з охорони праці іншим юридичним, фізичним особам і державі, на загальних підставах, передбачених законом.

Роботодавець відшкодовує витрати на проведення робіт з рятування потерпілих під час аварії та ліквідації її наслідків, на розслідування і проведення експертизи причин аварії, нещасного випадку або професійного захворювання, на складання санітарно-гігієнічної характеристики умов праці осіб, які проходять обстеження щодо наявності професійного захворювання, а також інші витрати, передбачені законодавством.

Ст. 26 закону України «Про охорону праці»

ВІЗУАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ КОРОЗІЙНОЇ ТРИВКОСТІ –

Оцінювання корозійної тривкості зовнішнім оглядом

ДСТУ 3830 – 98

ВІЗУАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ –

VISUAL INSPECTION –

Органолептичний контроль, що здійснюється органами зору

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ВІЗУАЛЬНИЙ СИГНАЛ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ –

ДСТУ 2681 – 94

ВІЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ЗОНА –

Частина території однієї держави, на якій ввезені товари розглядаються як такі, що знаходяться за межами митної території щодо права імпорту та відповідних податків і не підлягають звичайному митному контролю

ДСТУ 3293 – 95

ВІЛЬНА ОФЕРТА –

Пропозиція про угоду продажу, спрямована одночасно декільком можливим партнерам

ДСТУ 3293 – 95

ВІЛЬНИЙ ОБІГ -

Розпорядження товарами, пропущеними через митний кордон України без митного контролю

Митний кодекс України

ВІЛЬНИЙ РИТМ –
Організаційний розпорядок функціонування потокової лінії, за яким дотримання розрахункового такту на різних операціях технологічного процесу твердо не регламентується
ДСТУ 2960 – 94
ВІЛЬНИЙ ЧАС –
FREE TIME –
Частина вільного часу, протягом якого об'єкт знаходиться в працездатному стані
ВІРОГІДНІСТЬ МЕТОДУ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
Показник ступеня об'єктивного відображення результатами контролю дійсного технічного стану виробу
ДСТУ 2865-94
ВКАЗІВНИК –
INDEX –
Частина чи елемент показувального пристрою у вигляді стрілки, променя чи верхнього рівня стовпчика рідини чи газу, які відносно позначок шкали визначають показ приладу
ДСТУ 2681 – 94
ВЛАСНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
INHERENT FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Відмова технологічної системи внаслідок порушення працездатного стану її елементів і (чи) функціональних зв'язків між ними
ДСТУ 2470-94
ВЛАСНИК СВІДОЦТВА (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ), ЛІЦЕНЗІАТ –
LICENSEE (FOR CERTIFICATION) –
Особа або орган, яким будь-яким органом із сертифікації видане відповідне свідоцтво
ВЛАСНІСТЬ ЗАМОВНИКІВ АБО ЗОВНІШНІХ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ –
Організація повинна дбайливо ставитись до власності замовників або зовнішніх постачальників, доки ця власність перебуває під контролем організації чи в її користуванні.
Організація повинна ідентифікувати, перевіряти, захищати та охороняти власність замовників або зовнішніх постачальників, яку надано для використання чи доручення до продукції та послуг.
Якщо власність замовника або зовнішнього постачальника втрачено, пошкоджено чи внаслідок інших причин визнано непридатною для використання, організація повинна повідомити про це замовника чи зовнішнього постачальника, а також зберігати задокументовану інформацію про те, що сталося.
П р и м і т к а: До власності замовника чи зовнішнього постачальника можуть належати матеріали, складові частини, інструменти та устаткування, приміщення, інтелектуальна власність і особисті дані.
ДСТУ ISO 9001-2015
ВЛАСТИВІСТЬ ОБ'ЄКТА -
OBJECT PROPERTY -
Ознака (и), за якою (якими) об'єкт схожий на інші об'єкти або відрізняється від них
ДСТУ 3956 - 2000
ВЛАСТИВІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
FETURE –
Об'єктивна особливість продукції, яка може виявлятись під час її створення, експлуатації чи споживання
ДСТУ 2925 – 94; ДСТУ 3278 – 95
ВЛАСТИВІСТЬ ПРОЦЕСУ -
PROCESS PROPERTY -
Ознака (и), за якою (якими) один процес схожий на інші процеси або відрізняється від них
ДСТУ 3956 - 2000
ВМОНТОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
ON – VECHICLE DIAGNOSTIC EQUIPMENT–
Засіб діагностування, який є складовою частиною об'єкта
ДСТУ 2389- 94
ВНУТРІШНЄ ДІЯННЯ -
INTERNAL ACTION -
Діяння одного компонента системи на інший або інші компоненти, яке змінює стан системи та (або) процеси, що в ній відбуваються
ДСТУ 3956 - 2000
ВНУТРІШНИЙ АУДИТ –
Організація повинна провадити внутрішні аудити в заплановані проміжки часу для отримання інформації про те, чи система управління якістю
a) відповідає:
1) власним вимогам організації до системи управління якістю:
2) вимогам цього стандарту;
b) результативно запроваджена і її підтримують.
Організація повинна
a) планувати, розробляти, виконувати та актуалізувати програму(-и) аудиту, охоплюючи періодичність, методи, відповідальність, вимоги щодо планування і звітність. Потрібно, щоб у програмі(-ах) аудиту було враховано важливість процесів, яких це стосується, змін, що впливають на організацію, і результати попередніх аудитів;
b) визначати критерії аудиту та сферу застосування кожного аудиту;
c) добирати аудиторів і провадити аудити так, щоб було забезпечено об'єктивність і неупередженість процесу аудиту;
d) забезпечувати звітування про результати аудитів перед відповідним керівництвом;
e) виконувати відповідні коригування та коригувальні дії без необґрунтованої затримки;
f) зберігати задокументовану інформацію як доказ виконання програми аудиту та результатів аудиту.
П р и м і т к а: Див. ISO 19011 щодо настанови.
ДСТУ ISO 9001-2015
ВНУТРІШНІЙ САМОЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ –
Властивість об'єктів забезпечувати безпеку на основі природних зворотних зв'язків та процесів
ДСТУ 2156 – 93
ВНУТРІШНІЙ СИГНАЛ У СИСТЕМІ-
INTERNAL SIGNAL -
Сигнал, який направлено з виходу якого-небудь компонента системи на вхід іншого або інших компонентів тієї самої системи
ДСТУ 3956 - 2000
ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ КОРОЗІЇ –

Чинники, які впливають на швидкість і вид корозії та зумовлені природою металу (склад, структура, внутрішні напруги, стан поверхні тощо)
ДСТУ 3830 - 98

ВОДНЕВА ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ –
HIDROGEN DEPOLARIZATION –
Деполяризація, зумовлена катодною реакцією відновлення іонів водню
ДСТУ 3830 – 98

ВОДНЕВА КОРОЗІЯ МЕТАЛУ (СПЛАВУ) –
Корозія металу чи сплаву, викликана контактом з воднем за певних умов
ДСТУ 3830 – 98

ВОДНЕВИЙ ПОКАЗНИК КОРОЗІЇ –
Об'єм виділеного в процесі корозії водню, віднесений до одиниці поверхні металу і одиниці часу
ДСТУ 3830 – 98

ВПЛИВНА ВЕЛИЧИНА –
INFLUENCE QUANTITY –
Фізична величина, що впливає на результат вимірювання, але не є вимірюваною величиною
ДСТУ 2681 –94

ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
CONFORMITY ASSESSMENT –
Будь-яка дія, пов’язана з прямим чи опосередкованим визначенням, чи дотримано певних вимог
П р и м і т к а:
Типовими прикладами дій стосовно встановлення відповідності є відбір зразків, випробування та інспектування, оцінення, вивіряння та запевнення у відповідності (постачальницьке декларування, сертифікація) реєстрація, акредитація та затвердження, а також комбінації цих дій
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ВСТУПНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ –
INTRODUCTION OF A STANDARD –
Частина стандарту, розміщена після його назви при необхідності уточнення об’єкту стандартизації, галузі розповсюдження стандарту і (або) аспекту стандартизації

ВТОМА –
FATIGUE –
Процес поступового накопичення пошкоджень, утворення та розвитку тріщин у матеріалі під дією циклічного навантажування
ДСТУ 2825 - 94; ДСТУ 2444 – 94
Процес поступового нагромадження пошкоджень матеріалу під діянням змінних напружень, який призводить до зміни властивостей, появи тріщин, їх розвитку та руйнування матеріалу
ДСТУ 2860 – 94

ВТОМНА ДОВГОВІЧНІСТЬ –
FATIGUE LIFE; FATIGUE LONGEVITY –
Тривалість дії повторно-змінних напружень до певної стадії руйнування чи до виникнення втомної тріщини певного розміру
ДСТУ 2444 – 94

ВТОМНА ТРІЩИНА –
FATIGUE CRACK –
Тріщина в матеріалі об'єкта, яка утворюється від дії циклічного навантаження
ДСТУ 2444 – 94

ВТОМНЕ ЗРУЙНУВАННЯ –
FATIGUE FAILURE –
Зруйнування матеріалу об'єкта від дії циклічного навантаження через поширення втомної тріщини до повної втрати ним працездатності чи міцності
ДСТУ 2444 – 94

ВТОМНЕ ПОШКОДЖЕННЯ –
FATIGUE DAMAGE –
Необоротна зміна фізико-механічних властивостей матеріалу об'єкта і поява втомної тріщини від дії циклічного навантаження
ДСТУ 2444 – 94

ВТОМНИЙ ЗЛАМ –
FATIGUE FRACTURE –
Поверхня тріщини, що утворюється під час втомного руйнування об'єкта
ДСТУ 2444 – 94

ВТОМНІ ЛІНІЇ –
BEACH MARKING –
Лінії на втомному зламі, які утворюються під час зростання втомної тріщини
ДСТУ 2444 – 94

ВТОРИННА ВІДМОВА –
SECONDARY FAILURE –
Відмова, яка прямо або не прямо залежить від відмови іншого виробу

ВТОРИННИЙ ЕТАЛОН –
SECONDARY STANDART –
Еталон, якому передається розмір одиниці фізичної величини від первинного або спеціального еталона
ДСТУ 2681 – 94

ВТРАТА НАПРУГИ В ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНІЙ СИСТЕМІ –
Різниця між усталеними значеннями дійової напруги, виміряними у двох точках електропостачальної системи
ДСТУ 3466 – 96

ВТРАТА НАПРУГИ В ЛІНІЇ –
LINE VOLTAGE DROP –
Різниця між значеннями напруги, виміряними в двох точках електричної лінії в певний момент часу
ДСТУ 3466 – 96

ВТРАТИ ЯКОСТІ –
QUALITY LOSSES –
Втрати, спричинені тим, що не реалізовано потенційні можливості використання ресурсів у процесах та в діяльності
ДСТУ 2974 – 95
П р и м і т к а:
Прикладами втрат якості є втрата довіри споживача, втрата можливості додаткового підвищення користі для споживача, організації чи суспільства, а також марнування ресурсів і матеріалів

ВУЗЬКЕ МІСЦЕ ВИРОБНИЦТВА –
Виробничий підрозділ або устаткування, для якого коефіцієнт пропорційності виробництва менший за одиницю
ДСТУ 2960 – 94

ВХІДНЕ ДІЯННЯ -
INPUT ACTION -
Діяння прикладене до входу об’єкта
ДСТУ 3956 - 2000

ВХІД -
INPUT -
Частина об’єкта, призначена сприймати діяння іншого об’єкта
ДСТУ 3956 - 2000

ВХІДНИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ СИГНАЛ–
STIMULUS –
Вхідний сигнал, що виникає під час взаємодії об'єкта вимірювання та засобу вимірювальної техніки
ДСТУ 2681 – 94

ВУЗЬКОСМУГОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
NARROWBAND LOADING –
Навантажування, що здійснюється як вузькосмуговий випадковий процес
ДСТУ 2444 – 94

ВХІДНИЙ КОНТРОЛЬ –
INCOMING INSPECTION –
Контроль продукції постачальника, що надійшла до споживача чи замовника і призначена для використання під час виготовлення, ремонту та експлуатації продукції
ДСТУ 3021 – 95

ВХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –
INCOMING IMPERFECTION LEVEL –
Рівень дефектності у партії, яка надходить для контролю, чи потоці продукції протягом певного проміжку часу
ДСТУ 3514 – 97

ВХІДНИЙ СИГНАЛ -
INPUT SIGNAL -
Сигнал, який прикладено до входу об'єкта - приймача
ДСТУ 3956 - 2000

ВХІДНІ ДАНІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ –
Організація повинна визначити вимоги, які є суттєвими для конкретних видів продукції та послуг, що їх проектуватимуть та розроблятимуть. Організація повинна розглянути
a) функцій ні та експлуатаційні вимоги;
b) інформацію, одержану внаслідок попередніх подібних робіт з проектування та розроблення;
c) законодавчі та регламенту вальні вимоги;
d) стандарти чи кодекси усталеної практики, які організація зобов'язується запроваджувати;
e) можливі наслідки відмови, зумовленої характером продукції та послуг.

Потрібно, щоб вхідні дані були адекватними для цілей проектування та розроблення, а також повними та недвозначними.

Потрібно усунути суперечливість вхідних даних проектування та розроблення.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію щодо вхідних даних проектування та розроблення.
ДСТУ ISO 9001-2015

В'ЯЗКЕ РУЙНУВАННЯ –
DUCTILE FRACTURE –
Руйнування, що супроводжується розвитком пластичних деформацій у матеріалі
ДСТУ 2825 – 94

В'ЯЗКІСТЬ –
VISCOSITY –
Здатність матеріалу змінювати опір деформуванню залежно від швидкості деформацій
ДСТУ 2825 – 94

Г

ГАБАРИТНЕ КРЕСЛЕННЯ –
Креслення, яке являє собою контурне (спрощене) зображення виробу з габаритними, установними і приєднувальними розмірами
ДСТУ 3321 – 2003

ГАЗОВА КОРОЗІЯ -
GASEOUS CORROSION –
Корозія металу в газовому середовищі за відсутності водяної фази на металевій поверхні
ДСТУ 3830 – 98

ГАЛТУВАННЯ –
Спосіб очищення або викінчування поверхонь заготовок або деталей у робочому органі, який обертається, разом із робочою сумішшю (наприклад, сталеві кульки, шлак, пісок, вапно, шкіра), а при "мокрому" способі й з рідиною (наприклад, мильна вода, слабкі розчини лугів та солей)

ГАЛУЗЕВА СИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА (ГСТПВ) –
Система організації та керування технологічним підготовленням виробництва, встановлена галузевими стандартами, розробленими у відповідності з державними стандартами системи технологічної підготовки виробництва (СТПВ)

ГАЛУЗЬ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ СТАНДАРТУ –
SCOPE OR FIELD OF APPLICATION OF A STANDARD –
Сукупність об’єктів стандартизації, на які розповсюджуються вимоги даного стандарту

ГАЛУЗЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
FIELD OF STANDARDIZATION –
Сукупність взаємопов'язаних об'єктів стандартизації
П р и м і т к а:
Галуззю стандартизації можна вважати, наприклад, управління, машинобудування, енергетику, сільське господарство, системи величин та одиниць

ГАЛЬВАНОПЛАСТИКА –
GALVANOPLASTICS –
Формоутворення з рідкого матеріалу шляхом осаджування металу з розчину під впливом електричного струму
ДСТУ 2391:2010

ГАММА – ВІДСОТКОВА ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ –
GAMMA – PERCENTILE RESTORATION TIME –
Інтервал часу, протягом якого відновлення працездатності об’єкта здійсниться з імовірністю γ, вираженою у відсотках
ДСТУ 2860 – 94

ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ НАРОБІТОК НА ВІДМОВУ –
GAMMA – PERCENTILE OPERATING TIME TO FAILURE –
Наробіток, протягом якого відмова об’єкта не виникає з імовірністю γ, вираженою у відсотках
ДСТУ 2860 – 94

ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
GAMMA – PERCENTILE OPERATING DEPENDABILITY MEASURE –
Значення величини наробітку, терміну збережуваності, тривалості відновлення, протягом якого подія (відмова, досягнення граничного стану, відновлення) не виникає з імовірністю γ, визначеною у відсотках
ДСТУ 2860 – 94

ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ РЕСУРС–
GAMMA – PERCENTILE LIFE –
Сумарний наробіток, протягом якого об’єкт не досягне граничного стану з імовірністю γ, визначеною у відсотках
ДСТУ 2634 – 94; ДСТУ 2860 – 94.

ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАННОСТІ –
GAMMA – PERCENTIL STORAGE TIME –
Термін збережуваності, що його досягає об’єкт із заданою імовірністю γ, вираженою у відсотках
ДСТУ 2860 – 94

ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
GAMMA – PERCENTILE LIFETIME –
Календарна тривалість експлуатації, протягом якої об’єкт не досягне граничного стану з імовірністю γ, вираженою у відсотках
П р и м і т к а:
При використанні показників довговічності слід вказувати початок відрахунку та вид дії після настання граничного стану, наприклад, гамма – відсотковий ресурс від другого капітального ремонту до списання.
Показники довговічності, які відраховуються від введення об’єкта в експлуатацію до повного зняття з експлуатації, називаються: середній повний ресурс (термін служби), гамма-відсотковий повний ресурс (термін служби)
ДСТУ 2860 – 94

ГАРАНТІЙНЕ НАПРАЦЮВАННЯ –
Напрацювання, що визначається нормативними документами, протягом якого розроблювач та виготовлювач гарантують працездатний стан, і у випадку появи відмови застосовують заходи для усунення причини її появи при умові дотримання споживачем правил експлуатації

ГАРАНТІЙНИЙ ЗАПАС ПАРАМЕТРА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ –
Запас параметра працездатності об’єкта за умов, при яких розроблювач та виготовлювач гарантують працездатний стан об’єкта

ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН –
Інтервал часу, на протязі якого діють гарантійні зобов’язання

ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН ЕКСПЛУАТАЦІЇ –
Інтервал часу експлуатації, на протязі якого діють гарантійні зобов’язання

ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ –
Інтервал часу зберігання, транспортування продукції в упаковці постачальника, а також її монтажу, на протязі якого діють гарантійні зобов’язання

ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН ПРИДАТНОСТІ –
Інтервал часу, який обмежує можливість використання продукції за призначенням, на протязі якого діють гарантійні зобов’язання

ГАРАНТІЙНІ ЗОБОВ’ЯЗАННЯ –

1. Виробник (виконавець) забезпечує належну роботу (застосування, використання) продукції, в тому числі комплектуючих виробів, протягом гарантійного строку, встановленого нормативно-правовими актами, нормативними документами чи договором.

Гарантійний строк на комплектуючі вироби повинен бути не менший, ніж гарантійний строк на основний виріб, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами, нормативними документами чи договором.

2. Гарантійний строк зазначається в паспорті на продукцію або будь-якому іншому документі, що додається до продукції.

Гарантійні зобов'язання у будь-якому випадку включають також будь-які зобов'язання виробника (виконавця) або продавця, передбачені рекламою.

3. Для продукції, споживчі властивості якої можуть з часом погіршуватися і становити небезпеку для життя, здоров'я, майна споживачів і навколишнього природного середовища, встановлюється строк придатності, який зазначається на етикетках, упаковці або в інших документах, що додаються до неї при продажу, і який вважається гарантійним строком.

Строк придатності обчислюється починаючи від дати виготовлення, яка також зазначається на етикетці або в інших документах, і визначається або часом, протягом якого товар є придатним для використання, або датою, до настання якої товар є придатним для використання.

Продаж товарів, на яких строк придатності не зазначено або зазначено з порушенням вимог нормативних документів, а також товарів, строк придатності яких минув, забороняється.

На сезонні товари (одяг, хутряні та інші вироби) гарантійний строк обчислюється з початку відповідного сезону, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

4. У разі продажу товарів за зразками, поштою, а також у випадках, коли час укладення договору купівлі-продажу і час передачі товару споживачеві не збігаються, гарантійний строк обчислюється починаючи від дня передачі товару споживачеві, а якщо товар потребує спеціальної установки (підключення) чи складення - від дня їх здійснення, а якщо день передачі, установки (підключення) чи складення товару, а також передачі нерухомого майна встановити неможливо або якщо майно перебувало у споживача до укладення договору купівлі-продажу, - від дня укладення договору купівлі-продажу.

5. Стосовно продукції, на яку гарантійні строки або строк придатності не встановлено, споживач має право пред'явити продавцю (виробнику, виконавцю) відповідні вимоги, якщо недоліки було виявлено протягом двох років, а стосовно об'єкта будівництва - не пізніше десяти років від дня передачі їх споживачеві.

6. При виконанні гарантійного ремонту гарантійний строк збільшується на час перебування продукції в ремонті.

Зазначений час обчислюється від дня, коли споживач звернувся з вимогою про усунення недоліків.

7. При обміні товару його гарантійний строк обчислюється заново від дня обміну.

8. Гарантійне зобов'язання припиняється на загальних підставах, передбачених Цивільним кодексом України.

9. Гарантійне зобов'язання не припиняється у разі неможливості виконання такого зобов'язання з причини відсутності необхідних для його виконання матеріалів, комплектуючих або запасних частин.

Ст . 7 закону України «Про захист прав споживачів»

ГАРАНТІЙНІ УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ –

Встановлені умови випробувань об’єкта, при яких гарантується його працездатний стан, і, у випадку появи відмови, підприємство-розроблювач і (або) підприємство-виготовлювач повинні прийняти заходи з усунення причин

ГАРАНТУВАННЯ ЯКОСТІ –

QUALITY ASSURANCE –

Частина менеджменту якості, спрямована на затвердження впевненості в тому, що відповідні вимоги з якості будуть виконані.

ГАРМОНІЗАЦІЯ –

HARMONIZATION –

Приведення до технічної ідентичності документів, що мають відношення до одного і того ж самого об’єкта, та затвердження їх різними органами

ГАРМОНІЗОВАНІ СТАНДАРТИ; ЕКВІВАЛЕНТНІ СТАНДАРТИ –

HARMONIZED STANDARDS; EQUIVALENT STANDARDS –

Стандарти на один і той самий об’єкт, затверджені різними органами стандартизації, і які забезпечують взаємозамінність виробів, процесів і послуг чи загальне однозначне розуміння результатів випробування або інформації, що подається відповідно до цих стандартів

П р и м і т к и:

1. У межах цього визначення гармонізовані стандарти можуть мати відмінність у поданні і навіть у змісті, наприклад, у пояснювальних примітках, вказівках, як виконувати вимоги стандарту, та переваги тих чи інших альтернатив та різновидів
2. Термін “еквівалентні стандарти” інколи використовується для позначення того ж самого поняття, що і термін “гармонізовані стандарти”

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ГАРМОНІКА НАПРУГИ (СТРУМУ) –

Синусоїдна складова періодичної напруги (струму) в разі її (його) подання частотним спектром

ДСТУ 3466 – 96

ГАРМОНІЧНЕ ДІЯННЯ –

HARMONIC ACTION –

Неперервне діяння, дієва величина якого змінюється в часі згідно з синусоїдним законом

ДСТУ 3956 – 2000

ГАРМОНІЧНИЙ РЕЗОНАНС –

HARMONIC RESONANSE –

Явище посилення гармонік струму чи напруги за певних співвідношень між ємністю та індуктивністю близькорозміщених елементів електричної мережі

ДСТУ 3466 – 96

ГВИНТОПОДІБНІСТЬ –

Відхилення форми циліндричної поверхні, при якому торцові діаметри однакові, а твірні лінії непаралельні

ГАРМОНІЧНИЙ СИГНАЛ –

HARMONIC SIGNAL –
Сигнал у вигляді гармонічного діяння
ДСТУ 3956 - 2000

ГЕНЕРАТОР ПЛАНУ –
Алгебраїчне рівняння, що використовується при побудові дрібного факторного експерименту
ГОСТ 24026-80

ГІГІЄНА –
HYGIENE –
Розділ медицини, який вивчає вплив чинників навколишнього середовища на здоров'я людини, її працездатність та тривалість життя, розробляє нормативи, вимоги та санітарні заходи, спрямовані на оздоровлення населених місць, умов життя та діяльності людини
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРОДОВИЩА –
ENVIRONMENTAL HEALTH SCIENCE –
Інтегрувальний розділ гігієнічної науки, який вивчає вплив усієї різноманітності антропогенних та природних чинників навколишнього середовища на організм людини та наукове обґрунтування рекомендацій щодо оздоровлення навколишнього середовища в інтересах збереження ти зміцнення здоров'я людини
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНА ПРАЦІ –
Комплекс заходів і засобів щодо збереження здоров'я працівників, профілактики несприятливого діяння виробничого середовища й трудового процесу
ДСТУ 2293 :2014; ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ –
Затвердження науково обґрунтованих, апробованих державних санітарних норм, правил, гігієнічних регламентів і нормативів
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ -
Регламентація за показниками безпеки вмісту домішок, токсичніших чи небезпечніших, ніж основна речовина, результати якої фіксують у нормативній документації на хімічну продукцію
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНЕ НОРМУВАННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ –
SETTING OF CHEMICAL ENVIRONMENTAL STANDARDS –
Обґрунтування безпечних чи оптимальних для людини рівнів вмісту хімічних речовин в різних об'єктах навколишнього середовища
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ –
Вивчення об'єктів навколишнього середовища для виявлення чинників, які негативно впливають на здоров'я людини
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ –
Вивчення токсичності та небезпечності певного чинника навколишнього середовища з метою обґрунтування гігієнічного нормативу та (чи) системи профілактичних та оздоровчих заходів
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНИЙ НОРМАТИВ –
Кількісний показник, який характеризує оптимальний чи допустимий рівень фізичних, хімічних, біологічних чинників навколишнього і виробничого середовищ
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНИЙ РЕЖИМ –
Точно визначений режим харчування, праці та відпочинку з урахуванням гігієнічних вимог
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ –
Дослідження, які виконують для встановлення впливу на здоров'я людини чинників навколишнього середовища, виховання, навчання, фізичної активності, трудової діяльності, харчування, медичного обслуговування, а також для наукового обґрунтування та розроблення відповідних гігієнічних норм і заходів
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ –
Комплекс умов до об'єкта дослідження, які виключають виявлення його шкідливого впливу на здоров'я людини та навколишнє середовище
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНІ РЕГЛАМЕНТИ –
Науково обґрунтовані параметри чинників навколишнього середовища, які виключають їх шкідливий вплив на організм
ДСТУ 3038 – 95

ГІГІЄНІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ –
Комплекс науково обґрунтованих заходів, виконання яких виключає шкідливий вплив на здоров'я людини та навколишнє середовище об'єктів та чинників, що вивчаються
ДСТУ 3038 – 95

ГІД АУДИТУ –
GUIDE AUDIT -
Особа, яку призначає об'єкт аудиту, щоб сприяти діяльності групи аудиту.
ДСТУ ISO 9000:2015

ГІДРАВЛІЧНИЙ СИГНАЛ –
HYDRAULIC SIGNAL –
Сигнал у вигляді механічного діяння рідини, дієвою величиною якого є тиск
ДСТУ 3956 – 2000

ГІДРОГАЛТУВАННЯ –
Галтування в робочій суміші із рідини та металевого дробу, яка подається під тиском і додатково створює наклепаний поверхневий шар

ГІДРОПОЛІРУВАННЯ –
Полірування за допомогою водно – абразивної суспензії, яка подається під тиском, на установці для рідинно – абразивної підготовки

ГІДРОПРОБА –
Метод контролю герметичності порожнистої деталі шляхом заповнення її рідиною під тиском

ГЛИБИНА ПОШУКУ МІСЦЯ ВІДМОВИ (НЕСПРАВНОСТІ) –
RESOLUTION OF FAULT LOCATION –
Характеристика, задана зазначенням складової частини об'єкта, з точністю до якої визначається місце відмови (несправності)
ДСТУ 2389 – 94

ГЛИБИНА ПРОВАЛУ НАПРУГИ –

Різниця між номінальним чи базовим значенням напруги і найменшим дійовим значенням під час його провалу

ДСТУ 3466 – 96

ГНУТТЯ –

Обробка заготовок тиском з метою придання їм стабільної криволінійної форми

ГНУЧКА ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА –

Виробнича структура, в якій склад, конструкція, а також розташування устаткування дає змогу швидко перебудовуватися на випуск різних типорозмірів, виконань чи видів продукції

ДСТУ 2960 – 94

ГОЛОВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ВИПРОБУВАНЬ ПРОДУКЦІЇ –

HEAD ORGANIZATION FOR
STATE PRODUCT TEST –

Організація, затверджена в установленому порядку для проведення на державному рівні випробувань установлених найважливіших видів продукції виробничо-технічного та культурно-побутового призначення

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ГОЛОВНИЙ ЗРАЗОК –

Перший екземпляр чи примірник виробу , виготовлений за новорозробленою документацією для використання його як за призначенням, так і для одночасного опрацювання конструкції та технічної документації з метою поліпшення виробництва та експлуатації решти екземплярів цієї партії чи серії

П р и м і т к и:

1. Головний зразок виготовляють тоді, коли виготовлення дослідного зразка не передбачено
2. Головних зразків у процесі створення конкретної продукції може бути декілька
2. Головний зразок після необхідних доопрацювань може бути відісланий замовникові (споживачеві)

ДСТУ 3278 – 95

ГОСПОДАРСЬКИЙ ДОГОВІР –

Угода між підприємствами, яка опосередковує їхні взаємовідносини у сфері господарської діяльності, юридично закріплює їхні економічні зв'язки, спрямовані на досягнення певної господарської мети

ДСТУ 2960 – 94

ГОРИЗОНТАЛЬНА РЕВІЗІЯ –

Перевірка загального функціювання маркетингу організації з особливим натиском на взаємозв'язок змінних чинників, що впливають на діяльність організації і їх відносну значущість

ДСТУ 3294 – 95

ГОТОВНІСТЬ –

AVAILABILITY-

Властивість об'єкта бути здатними виконувати потрібні функції в заданих умовах у будь-який час чи протягом заданого інтервалу часу за умови забезпечення необхідними зовнішніми ресурсами

П р и м і т к и:

1. Ця властивість залежить від поєднання властивостей безвідмовності, ремонтопридатності та забезпечення технічного обслуговування і ремонту
2. Необхідні зовнішні ресурси, що не належать до ресурсів технічного обслуговування та ремонту, не впливають на властивість готовності об'єкта

ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ –

FINISHED PRODUCTION –

Промислова продукція, яка закінчена виробництвом, укомплектована, відповідає вимогам стандартів і технічних умов, має документ, що засвідчує її якість, та призначена для збуту за межі підприємства

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ГРАДАЦІЯ, КЛАС, СОРТ –

GRADE –

Категорія або розряд, присвоєні об'єктам, які мають одне й теж саме функціональне застосування, але різні вимоги до якості

П р и м і т к и:

1. Градація (клас, сорт) відображають передбачену або визнану різницю у вимогах до якості. Наголос робиться на взаємозв'язок функціонального використання і витрат
2. Об'єкт високого класу (наприклад, готель "люкс") може бути незадовільної якості і навпаки
3. Коли клас позначений чисельно, то вищому класу звичайно присвоюється 1, а з пониженням класу – відповідно 2,3,4 і т.д. Коли клас позначений кількістю зірочок, то звичайно нижчий клас має меншу кількість зірочок

Категорія або ранг, присвоєні різними вимогами з якості об'єктам, які мають однакове функціональне призначення (наприклад, класи квитків на авіарейси або категорії готелів в переліку готелів)

П р и м і т к а:

Коли планують вимоги з якості об'єкта, градація вимог з якості повинна бути відома

ГРАДУЮВАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА –

Залежність між значеннями вимірюваної (перетворюваної) величини на виході та вході засобу вимірювань (вимірювального перетворювача), отримані під час градуювання (калібрування), та подані у вигляді таблиці, графіка або формули

ДСТУ 2681 – 94

ГРАДУЮВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

GAUGING OF AMEASURING INSTRUMENT –

Визначення градуювальної характеристики засобів вимірювальної техніки

ДСТУ 2681-94

ГРАНИЦЯ ВИТРИВАЛОСТІ, σ_R,τ_R –

Максимальне за абсолютним значенням напруження циклу, за якого ще не відбувається втомне зруйнування матеріалу протягом заданої кількості циклів навантажування

ДСТУ 2444 – 94

ГРАНИЦЯ ДОПУСТИМОЇ ПОХИБКИ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

LIMITS OF PERMISSIBLE ERROR OF A MEASUREMENT INSTRUMENT;
MAXIMUM PERMISSIBLE ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT –

Найбільше значення, без урахування знаку, похибки засобу вимірювальної техніки (засобу вимірювань), за яким цей засіб ще може бути визнаний придатним до застосування

ДСТУ 2681 – 94

ГРАНИЦЯ КОРОЗІЙНОЇ ВТОМИ –

Найбільша механічна напруга, яка після певної кількості циклів навантаження та заданих корозійних умов ще не зруйновує метал
ДСТУ 3830 – 98

ГРАНИЦЯ МІЦНОСТІ –
STRENGTH LIMIT –
Умовне напруження, що відповідає найбільшому навантаженню, досягнутому до поділу зразка на частини
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ПЛИННОСТІ (УМОВНА) –
OFFSET YIELD STRESS –
Напруження, за якого залишкова деформація зразка досягає обумовленої нормативно-технічними документами величини
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ПЛИННОСТІ ФІЗИЧНА –
YIELD STRESS –
Найменше умовне напруження, за якого зразок деформується без помітного збільшення навантаження
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ПОВЗУЧОСТІ –
CREEP LIMIT –
Напруження, за якого швидкість деформації повзучості або деформація повзучості за визначений час (за умовою) дорівнює заданій
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ПРОПОРЦІЙНОСТІ –
PROPORTIONALITY LIMIT –
Найбільше умовне напруження, за якого з обумовленим відхиленням зберігається лінійна залежність між напруженнями і деформаціями у зразку
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ПРУЖНОСТІ –
ELASTICITY LIMIT –
Найбільше умовне напруження, за якого з обумовленим відхиленням зберігається пружність у разі деформування зразків
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЦЯ ОБМЕЖЕНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ, σ_{RN},τ_{RN} –
FATIGUE STRENGTH AT N CYCLE; FATIGUE STRENGTH FOR FINITE LIFE;
ENDURANCE LIMIT –
Максимальне за абсолютним значенням напруження циклу, що відповідає згідно з кривою втоми заданій циклічній довговічності
П р и м і т к а:
Границі обмеженої витривалості подають у номінальних напруженнях
ДСТУ 2444 – 94

ГРАНИЦЯ ТРИВАЛОЇ МІЦНОСТІ –
LONGTIME STRENGTH LIMIT –
Напруження, за якого зразок досягає поділу на частини за обумовлений час дії навантаження
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЧНА АМПЛІТУДА ЦИКЛУ –
LIMIT ALTERNATING STRESS; LIMIT CYCLE AMPLITUDE –
Амплітуда напруження циклу, що відповідає границі витривалості
ДСТУ 2444 – 94

ГРАНИЧНА ПЕРЕВІРКА –
MARGINAL TEST; MARGINAL CHECK –
Метод, відповідно до якого певне діяння, таке як сигнал напруги або частоти, змінюють у визначених межах відносно номінальних значень з метою виявлення несправностей
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ГРАНИЧНА ЧАСТОТА АМПЛІТУДИ –
GAIN – CROSSOVER FREQUENCY –
Частота, яка відрізняється від нуля за якої модуль частотної передавальної функції дорівнює одиниці
ДСТУ 3956 – 2000

ГРАНИЧНА ЧУТЛИВІСТЬ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
Найменший розмір штучного відбивача, що виявляється на заданій глибині у конкретному об’єкті
ДСТУ 2865-94

ГРАНИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Найбільше або найменше регламентоване значення показника якості продукції

ГРАНИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ –
LOAD LIMIT –
Найбільше значення навантаження, за якого зберігається несівна здатність об’єкта
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЧНЕ НАПРУЖЕННЯ –
STRESS LIMIT –
Найменше значення напруження, яке призводить до недопустимих деформацій об’єкта або його руйнування
ДСТУ 2825 – 94

ГРАНИЧНИЙ СТАН –
LIMITING STATE –
Стан об’єкта, за яким його подальша експлуатація неприпустима чи недоцільна, або відновлення його працездатного стану неможливе чи недоцільне
П р и м і т к а:
Граничний стан настає, наприклад, тоді коли параметр потоку відмов стає неприйнятним та (чи) об’єкт стає неремонтопридатним внаслідок несправності
ДСТУ 2444 – 94; ДСТУ 2860 – 94
ULTIMATE STATE –
Механічний стан об’єкта, що характеризується певними значеннями напружень та деформацій, за якого подальша зміна навантаження та (чи) інших чинників призводить до руйнування, втрати несівної здатності чи стійкості, розвитку надмірних деформацій, появи чи розкриття тріщин
ДСТУ 2824 – 94

ГРАНИЧНИЙ ТЕСТ-
MARGINAL TEST; MARGINAL SHECK-
Методика, відповідно до якої з метою визначення та локалізації дефектів, що зароджуються, змінюються поблизу своїх номінальних значень деякі робочі умови, такі як напруга живлення або частота

ГРАНИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
MARGINAL TEST-
Випробування, що проводяться для визначення залежностей між гранично допустимими значеннями параметрів об’єкта і режимом експлуатації
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ГРАНИЧНІ НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ –
FATIGUE LIMIT STRESSES –

Максимальне і мінімальне напруження циклу, які відповідають границі витривалості
ДСТУ 2444 – 94

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМА КОНЦЕНТРАЦІЯ (ГДК) -
Вміст шкідливих речовин в природних середовищах в обсягах, що становлять критичну небезпеку для людини та інших реципієнтів
ДСТУ 2156 – 93

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА-
Найбільше або найменше значення параметра, яке може мати працездатний виріб
ГОСТ 19919 – 74

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМІ ВИКИДИ В АТМОСФЕРУ (ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ) —
Маса викидів шкідливих речовин за одиницю часу від одного чи декількох джерел забруднення атмосферного повітря з урахуванням перспективи розвитку підприємств та розсіювання шкідливих речовим в атмосфері, що утворюють навколоземну концентрацію, яка не перевищує ГДК
ДСТУ 2156 – 93

ГРАНИЧНОМОЖЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА-
Найбільше або найменше значення параметра, яке може мати непрацездатний виріб
ГОСТ 19919 – 74

ГРАФ НЕСПРАВНОСТЕЙ –
FAULT TREE –
Логічна схема, що відображає види несправностей складових частин об’єкта або зовнішніх подій чи їх комбінації, які спричиняють певний вид несправності об’єкта
ДСТУ 2860 – 94

ГРАФ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ –
MAINTENANCE TREE –
Логічна схема, що відображає допустимі альтернативні послідовності одиничних операцій технічного обслуговування об’єкта та умови їх вибору
ДСТУ 2860 – 94

ГРАФІК ЦИКЛІЧНОСТІ –
Наочне відображення ходу виробничого процесу в часі
ДСТУ 2960 – 95

ГРАФІТУВАННЯ ЧАВУНУ –
GRAPHITIC CORROSION –
Вибіркова корозія сірого ливарного чавуну, що відбувається внаслідок розчинення феритних і перлітних складових з утворенням відносно м'якої маси графітового скелету без зміни форми
ДСТУ 3830 – 98

ГРАФІЧНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ, який являє собою переважно графічне зображення виробу та (чи) його складових частин, будови та принципу роботи, внутрішніх і зовнішніх зв’язків його функціональних частин
ДСТУ 3321 –2003

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища згідно з Положенням, яке затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів.

Громадські інспектори охорони навколишнього природного середовища:

а) беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів державного контролю рейдів та перевірок додержання підприємствами, установами, організаціями та громадянами законодавства про охорону навколишнього природного середовища, додержання норм екологічної безпеки та використання природних ресурсів;

б) проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища і подають їх органам державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності;

в) подають допомогу органам державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища в діяльності по запобіганню екологічним правопорушенням.

Органи громадського контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища можуть здійснювати й інші функції відповідно до законодавства України
Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОЖИВАЧІВ (ОБ'ЄДНАННЯ СПОЖИВАЧІВ) –
З метою захисту своїх законних прав та інтересів громадяни мають право об'єднуватися на добровільній основі у громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).

Об'єднання споживачів є громадськими організаціями, що здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України "Про об'єднання громадян"

Держава підтримує діяльність об'єднань споживачів
Ст. 24 Закону України “Про захист прав споживачів”

ГРУНТ (КОРОЗІЯ) –
Прилеглий до металу шар покриття, що забезпечує міцність зчеплення з металом і покращує захисні властивості покриття
ДСТУ 3830 – 98

ГРУПА АУДИТУ –
AUDIT TEAM –
Одна чи кілька осіб, що провадять аудит за підтримання, якщо необхідно, технічних експертів.
Примітка 1. Одного з аудиторів групи аудиту призначають керівником групи аудиту.
Примітка 2. До групи аудиту можуть входити аудитори-стажисти
ДСТУ ISO 9000:2015

ГРУПА СПОРІДНЕНОЇ ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність продукції, яка характеризується спільністю функціонального призначення, галузі використання, конструктивно – технологічного вирішення та номенклатури основних показників якості
ДСТУ 3278 – 95
ГРУПОВА ТЕХНОЛОГІЧНА ОПЕРАЦІЯ –
Технологічна операція сумісного виготовлення групи виробів з різними конструктивними, але загальними технологічними ознаками
ДСТУ 2391–2010
ГРУПОВЕ ВИРОБНИЦТВО –
Виробництво, що характеризується сумісним виготовленням чи ремонтом груп виробів з різними конструктивними, але спільними технологічними ознаками
ДСТУ 2974 – 95
ГРУПОВИЙ ЕТАЛОН –
GROUP STANDART; SERIES STANDART
Еталон, до складу якого входить група засобів вимірювань або група еталонів
ДСТУ 2681 – 94
ГРУПОВИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ, який містить сталі та змінні дані виконань двох або більше виробів
ДСТУ 3321 –2003
ГРУПОВИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ ВИКОНАННЯ –
Конструкторський документ, який містить посилання на базовий документ та змінні дані щодо двох і більше виконань виробу
ДСТУ 3321 –2003
ГРУПОВИЙ МЕТОД ВИКОНАННЯ КОНСТРУКТОРСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ –
Метод виконання комплекту конструкторських документів на виріб, за якого всі дані про виконання виробу зазначаються в одному основному груповому конструкторському документі
ДСТУ 3321 –2003
ГРУПОВИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС–
Технологічний процес виготовлення групи виробів з різними конструктивними, але загальними технологічними ознаками
ДСТУ 2391:20104
ГУСТИНА СТРУМУ ПАСИВАЦІЇ –
Густина струму анодного розчинення металу за потенціалу початку пасивації
ДСТУ 3830 – 98
ГУСТИНА СТРУМУ ПОВНОЇ ПАСИВАЦІЇ –
Густина струму анодного розчинення металу за потенціалу повної пасивації
ДСТУ 3830 – 98

Д

ДАНІ –
DATA -
Факти про об’єкт
ДСТУ ISO 9000:2015

ДАНІ ВИПРОБУВАНЬ –
TEST DATA –
Значення характеристик властивостей об’єкта і (чи) умов випробувань, напрацювань, а також інших параметрів, що реєструються під час випробувань і є вихідними для наступного опрацювання
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;
ГОСТ 16504 – 81
Дані, які спостерігаються при випробуваннях
ДСТУ 2860 – 94

ДАНІ В ПРОМИСЛОВИХ ПРОЦЕСАХ –
DATA –
Інформація, подана у формалізованому вигляді, що уможливлює використовування технічних засобів для її отримування, пересилання, зберігання, оброблення та розкривання змісту
ДСТУ 3956 – 2000

ДАНІ АУДИТУ –
AUDIT FINDINGS -
Результати оцінювання зібраних доказів аудиту за критеріями аудиту.
Примітка 1. Дані аудиту вказують на відповідність або невідповідність.
Примітка 2. Дані аудиту можуть зумовити до ідентифікування можливостей для поліпшування чи до реєстрування належних практик.
Примітка 3. В англійській мові у разі, якщо критерії аудиту вибирають із законодавчих вимог або регламентувальних вимог, то дані аудиту можна називати "дотримання" чи "недотримання".
ДСТУ ISO 9000:2015

ДВІЙКОВИЙ СИГНАЛ –
BINARY SIGNAL; ON – OFF SIGNAL –
Дискретний сигнал, інформативний параметр якого може набувати два значення
П р и м і т к а:
Аналогічним чином визначається n-ковий сигнал (наприклад: трійковий, десятковий тощо)
ДСТУ 3956 – 2000

ДВОСТОРОННЯ УГОДА –
BILATERAL ARRANGEMENT –
Угода, за якою дві сторони визнають чи схвалюють результати оцінювання відповідності, що отримані кожною зі сторін
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДВОСТОРОННЬО ГАРМОНІЗОВАНІ СТАНДАРТИ –
BILATERALLY HARMONIZED STANDARDS –
Стандарти, гармонізовані між двома органами стандартизації

ДВОСТУПІНЧАТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –
DOUBLE SAMPLING PLAN –
План вибіркового контролю, який характеризується тим, що рішення відносно приймання партії продукції приймають за результатами контролю не більше ніж двох вибірок, причому необхідність відбору другої вибірки залежить від результатів контролю першої вибірки
ДСТУ 3514 – 97

ДЕАЕРАЦІЯ (КОРОЗІЯ) –
DE-AERATION –
Видаляння повітря з корозивного середовища
П р и м і т к а*:*
Якщо видаляють лише кисень, прийнятним є термін «знекиснювання»
ДСТУ 3830 – 98

ДЕГРАДАЦІЯ; ДЕГРАДАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС –
DEGRADATION PROCESS –
Дія одного чи сукупності природних процесів старіння, корозії, зношування, втоми та руйнування
ДСТУ 2860 – 94

ДЕГРАДОВНА ВІДМОВА –
DEGRADATION FAILURE –
Відмова спричинена процесами деградації в об’єкті при дотриманні усіх встановлених правил і (чи) норм його проектування, виготовлення та експлуатації
ДСТУ 2860 – 94

ДЕКЛАРАНТ –
Юридична чи фізична особа, яка здійснює декларування товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України
Митний кодекс України
ДЕКЛАРАЦІЯ-
DECLARATION-
Підтвердження відповідності першою стороною
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДЕКЛАРАЦІЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ –
Заявка особи митному органу за встановленню формою відомостей щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи по відношенню до яких змінюється митний режим
Митний кодекс України

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ –
Документально оформлена в установленому порядку заява виробника, де дається гарантія відповідності продукції вимогам, встановленим законодавством
Закон України “Про підтвердження відповідності”

ДЕКЛАРУВАННЯ ВІДПОВІНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО-РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ–
Виробник забезпечує підтвердження відповідності та складає декларацію про відповідність, якщо це встановлено технічним регламентом з підтвердження відповідності на цей вид продукції. Якщо виробник не є резидентом Украйни, він призначає в установленому законодавством порядку уповноважену особу – резидента України для підтвердження відповідності.
Форма, зміст та строк зберігання декларації про відповідність встановлюються технічним регламентом з підтвердження відповідності.
Виробник зобов’язаний надавати органам, що здійснюють державний нагляд у сфері підтвердження відповідності, декларацію про відповідність та документацію, що підтверджує декларовану відповідність протягом встановленого законодавством строку їх зберігання
Закон України “Про підтвердження відповідності”

ДЕКЛАРУВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО НЕРЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –

Виробник може складати декларацію про відповідність за власною ініціативою або на підставі договору із споживачем, при цьому він несе відповідальність за включення недостовірних відомостей у декларацію згідно із законами України

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ДЕКЛАРУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСТАЧАЛЬНИКОМ –

SUPPLIER'S DECLARATION –

Процедура письмового запевнення постачальником, що виріб, процес чи послуга відповідають встановленим вимогам

П р и м і т к а:

Щоб уникнути плутанини, не слід використовувати термін "самосертифікація"

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ДЕМПІНГ –

Продаж товарів за цінами, нижчими ніж контрактні на міжнародних товарних ринках за умови, що низький рівень ціни не обумовлюється відповідним рівнем витрат виробництва цього товару

ДСТУ 3293 – 95

ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ –

ELECTRODE DEPOLARIZATION –

Зменшення поляризації електрода

ДСТУ 3830 – 98

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –

Система організаційно-технічних та економічних заходів, які передбачають віднесення продукції до категорій якості і спрямовані на планомірне підвищення її якості та своєчасне впровадження науково-технічних досягнень

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА –

Державна екологічна експертиза проводиться відповідно до Закону України "Про екологічну експертизу".

Завданнями державної екологічної експертизи є:

а) визначення екологічної безпеки господарської та іншої діяльності, яка може нині або в майбутньому прямо або посередньо негативно вплинути на стан навколишнього природного середовища;

в) оцінка повноти й обгрунтованості передбачуваних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища та здоров'я населення, яка здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, разом з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Для участі в проведенні державної екологічної експертизи можуть залучатися відповідні органи виконавчої влади, представники науково-дослідних, проектно- конструкторських, інших установ та організацій, вищих навчальних закладів, громадськості, експерти міжнародних організацій.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ДЕРЖАВНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

STATEVERIFICATION –

Повірка органами державної метрологічної служби або за їх дорученням засобів вимірювальної техніки, які використовуються в сферах, що підлягають державному метрологічному нагляду

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНА МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА–

NATIONAL SERVICE OF LEGAL METROLOGY –

Система державних метрологічних органів, на які покладена відповідальність за забезпечення єдності вимірювань у державі

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ -

Державна політика в галузі охорони праці визначається відповідно до Конституції України Верховною Радою України і спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Державна політика в галузі охорони праці базується на принципах:

пріоритету життя і здоров'я працівників, повної відповідальності роботодавця за створення належних, безпечних і здорових умов праці;

підвищення рівня промислової безпеки шляхом забезпечення суцільного технічного контролю за станом виробництв, технологій та продукції, а також сприяння підприємствам у створенні безпечних та нешкідливих умов праці;

комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавної, галузевих, регіональних програм з цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень в галузі науки і техніки та охорони довкілля;

соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх підприємств та суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та видів діяльності;

адаптації трудових процесів до можливостей працівника з урахуванням його здоров'я та психологічного стану;

використання економічних методів управління охороною праці, участі держави у фінансуванні заходів щодо охорони праці, залучення добровільних внесків та інших надходжень на ці цілі, отримання яких не суперечить законодавству;

інформування населення, проведення навчання, професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці;

забезпечення координації діяльності органів державної влади, установ, організацій, об'єднань громадян, що розв'язують проблеми охорони здоров'я, гігієни та безпеки праці, а також співробітництва і проведення консультацій між роботодавцями та працівниками (їх представниками), між усіма соціальними групами під час прийняття рішень з охорони праці на місцевому та державному рівнях;

використання світового досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі міжнародного співробітництва.

Ст. 4 закону України «Про охорону праці»

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ -

Державна політика у сфері стандартизації базується на збалансованому застосуванні таких принципів:

1) забезпечення участі фізичних і юридичних осіб у розробленні національних стандартів та кодексів усталеної практики;

2) відкритості та прозорості процедур розроблення і прийняття національних стандартів та кодексів усталеної практики з урахуванням інтересів усіх заінтересованих сторін;

3) неупередженого прийняття національних стандартів та кодексів усталеної практики на засадах консенсусу;

4) добровільного застосування національних стандартів та кодексів усталеної практики, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами;

5) відповідності національних стандартів та кодексів усталеної практики законодавству;

6) адаптації до сучасних досягнень науки і техніки, сприяння впровадженню інновацій та підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників;

7) доступності національних стандартів та кодексів усталеної практики, а також інформації про них для користувачів;

8) пріоритетності прийняття в Україні міжнародних і регіональних стандартів та кодексів усталеної практики як національних;

9) дотриманні міжнародних та регіональних правил і процедур стандартизації;

10) участі в міжнародній та регіональній стандартизації;

11) прийняття і дотримання суб'єктами стандартизації Кодексу доброчинної практики з розробки, прийняття та застосування стандартів відповідно до Угоди Світової організації торгівлі про технічні бар'єри у торгівлі, що є додатком до Марракеської Угоди про заснування Світової організації торгівлі від 15 квітня 1994 року.

Ч.2 ст.4 закону України «Про стандартизацію»

ДЕРЖАВНА СИСТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Це система, яка визначає основну мету і принципи управління, форми та загальні організаційно-технічні правила виконання всіх видів робіт із стандартизації

ДЕРЖАВНИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР –

STATE TESTING CENTER –

Спеціалізований підрозділ головної організації державних випробувань, призначений для проведення державних випробувань установлених найважливіших видів продукції виробничо-технічного та культурно-побутового призначення

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ДЕРЖАВНИЙ ЕТАЛОН –

NATIONAL STANDART –

Первинний або спеціальний еталон, затверджений офіційно як державний

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –

1. Держава забезпечує громадянам як споживачам захист їх прав, надає можливість вільного вибору товарів (робіт, послуг), набуття знань і кваліфікації, необхідних для прийняття самостійних рішень під час придбання та використання товарів (робіт, послуг) відповідно до їх потреб, і гарантує придбання або одержання іншими законними способами товарів (робіт, послуг) в обсягах, що забезпечують рівень споживання, достатній для підтримання здоров'я і життєдіяльності.

2. Державний захист прав громадян як споживачів здійснюють спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальні органи, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи і установи державного санітарно-епідеміологічного нагляду України інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства, а також судові органи

Закон України "Про захист прав споживачів"

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Державному контролю підлягають використання і охорона земель, надр, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, лісів та іншої рослинності, тваринного світу, морського середовища та природних ресурсів територіальних вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України, природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні, стан навколишнього природного середовища, а також дотримання заходів біологічної і генетичної безпеки щодо біологічних об'єктів навколишнього природного середовища при створенні, дослідженні та практичному використанні генетично модифікованих організмів у відкритій системі.

Порядок здійснення державного контролю за охороною навколишнього природного середовища та використанням природних ресурсів визначається цим Законом та іншими законами України.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У СФЕРІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

Державний нагляд за дотриманням вимог у сфері обов'язкового підтвердження відповідності здійснюється в порядку, встановленому законодавством

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ДЕРЖАВНИЙ МЕТРОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД –

METROLOGICAL SUPERVISION –

Діяльність спеціально уповноважених органів державної метрологічної служби з метою перевірки дотримання метрологічних норм і правил

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК ОБ'ЄКТІВ, ЩО ШКІДЛИВО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Об'єкти, що шкідливо впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища, види та кількість шкідливих речовин, що потрапляють у навколишнє природне середовище, види й розміри шкідливих фізичних впливів на нього підлягають державному обліку.

Підприємства, установи та організації проводять первинний облік у галузі охорони навколишнього природного середовища і безоплатно подають відповідну інформацію органам, що ведуть державний облік у цій галузі.

Збір, обробка і подання відповідним державним органам зведеної статистичної звітності про обсяги викидів, скидів забруднюючих речовин, використання природних ресурсів, виконання завдань по охороні навколишнього природного середовища та іншої інформації, ведення екологічних паспортів здійснюється за єдиною для республіки системою в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

STATE TESTS OF MEASURING INSTRUMENTS –

Дослідження, які виконуються державною метрологічною службою або за її дорученням зразків засобів вимірювальної техніки, що призначені для серійного виробництва чи серійно випускаються, або зразків, що призначені для імпорту партіями, для встановлення їх відповідності вимогам нормативно-технічної документації

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

STATE TEST –

Випробування встановлених найважливіших видів продукції, що проводяться головною організацією державних випробувань чи

приймальні випробування, які проводяться державною комісією або випробувальною організацією, якій надано право їх проведення

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ДЕРЖАВНІ КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

EXAMINATION FOR CONFORMITY WITH APPROVED PATTERN –

Державні випробування зразків засобів вимірювальної техніки, що серійно випускаються чи імпортуються партіями з метою підтвердження їх відповідності встановленим вимогам

ДСТУ 2681 – 94

ДЕРЖАВНІ ПРИЙМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Державні випробування зразків нових засобів вимірювальної техніки, що призначені для серійного виробництва, або зразків, призначених для імпорту партіями, які виконуються для затвердження їх типу

ДСТУ 2681 – 94

ДЕТАЛЬ –

Виріб, виготовлений із матеріалу однієї марки без застосування складальних операцій

ДСТУ 3321 –2003

ДЕТЕРМІНОВЕ ДІЯННЯ –

DETERMINATED ACTION –

Діяння, значення основного параметра якого є однозначно передбачувані

ДСТУ 3956 – 2000

ДЕТЕРМІНОВАНИЙ ОБ'ЄКТ –

DETERMINATED OBJECT –

Об'єкт, математична модель якого встановлює однозначну залежність між змінними величинами

ДСТУ 3956 – 2000

ДЕФЕКТ –

DEFECT; FAULT –

Невідповідність, пов'язана з передбачуваним або встановленим використанням.

Примітка 1. Розрізнення понять «дефект» і «невідповідність» важливе, оскільки воно має підтекст юридичного характеру, зокрема пов'язаний з питаннями відповідальності за продукцію та послугу .

Примітка 2. Передбачуване використання, як його передбачає замовник, може залежати від характеру інформації, зокрема інструкції з експлуатації чи інструкції з з технічного обслуговування, яку надає постачальник

ДСТУ ISO 9000:2015

Кожна окрема невідповідність об'єкта встановленим вимогам

ДСТУ 2860 – 94

ДЕФЕКТ, ЧУТЛИВИЙ ДО ДАНИХ-

DATA - SENSITIVE FAULT-

Дефект, що виявляється за результатами обробки визначеної комбінації даних

ДЕФЕКТНА ОДИНИЦЯ ПРОДУКЦІЇ-

DEFECTIVE; DEFECTIVE UNIT-

Одиниця продукції, яка має хоча б один дефект

ДСТУ 2925 – 94

ДЕФЕКТНИЙ ВИРІБ-

Виріб, який має хоча б одну ваду

ДСТУ 3278 – 95

ДЕФЕКТОСКОПІЯ –

Система викривання дефектів у матеріалі виробу без його руйнування:

− капілярна - проникнення рідини в порожнини дефектів і адсорбування або дифузія рідини із дефекта;

− магнітна - викривання полів магнітного розсіювання на дефектних участках;

− ренгенівська - заснована на різному поглинанні рентгенівських променів, які проходять через контрольований виріб, в різних середовищах

− ультразвукова - заснована на здатності ультразвукових хвиль відбиватися від поверхні, яка розділяє два середовища

− кольорова - з використанням фарбувальних засобів

ДЕФОРМАЦІЙНЕ ЗМІЦНЕННЯ –

STRAIN STRENGTHENING –

Збільшення опору матеріалу деформуванню та руйнуванню, пов'язане зі зростанням пластичних деформацій

ДСТУ 2825 – 94

ДЕФОРМАЦІЯ –

STRAIN –
Відносна величина взаємного зміщення точок об’єкта в результаті його деформування
ДСТУ 2825 – 94

ДЕФОРМОВАНИЙ СТАН –
STRAIN STATE –
Стан елементарного об’єму тіла довкола даної точки, який характеризується сукупністю всіх лінійних та кутових деформацій у точці
ДСТУ 2825 – 94

ДЕФОРМУВАННЯ –
STRAINING –
Процес взаємного зміщення точок об’єкта під час його навантажування
ДСТУ 2825 – 94

ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНА ФОРМА РЕМОНТУ –
Організація ремонту, за якої всі матеріально – технічні ремонтні засоби та виконавці розосереджені по окремих виробничих підрозділах підприємств
ДСТУ 2960 – 94

ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНОЇ (АБО ХІМІЧНОЇ) НЕБЕЗПЕКИ –
SOURSE OF BIOLOGICAL (CHEMICAL) HAZARD –
Технологічний об'єкт у складі промислового підприємства, що використовує в процесі нормального функціонування речовини, здатні в разі аварії чи тривалого впливу на людський організм призвести до загибелі чи каліцтва ураженого або завдати істотної шкоди навколишньому середовищу
ДСТУ 2156 – 93

ДЖЕРЕЛО ГАРМОНІК НАПРУГИ –
SOURCE OF HARMONIC VOLTAGE –
Елемент електричної мережі чи приєднаної до неї електроустановки, який генерує ЕРС, що містить гармоніки
ДСТУ 3466 – 96

ДЖЕРЕЛО ГАРМОНІК СТРУМУ –
SOURCE OF HARMONIC CURRENT –
Елемент електричної мережі чи приєднаної до неї електроустановки, який спричиняє спотворення кривої струму внаслідок нелінійності його опору
ДСТУ3466 – 96

ДЖЕРЕЛО НЕБЕЗПЕКИ –
SOURSE OF HAZARD –
Технологічний об'єкт у складі промислового підприємства, який при певних обставинах (тривалий вплив, аварія) може стати небезпечним як для працівників підприємства, так і для населення регіону та навколишнього середовища
П р и м і т к а:
Джерела небезпеки поділяються па біологічні, радіаційні, електромагнітні, шумові, вибухонебезпечні, легкозаймисті, пожежонебезпечні та інші
ДСТУ 2156 – 93

ДЖЕРЕЛО ПОЖЕЖНОЇ НЕБЕЗПЕКИ –
Технологічний об'єкт у складі промислового підприємства, пожежа на якому може призвести до ураження людей, які перебувають на цьому об'єкті чи навколишній території, загрозливими та шкідливими виробничими факторами, а також загрозливими факторами пожежі та їх вторинними проявами
ДСТУ 2156 – 93

ДЖЕРЕЛО РАДІАЦІЙНОЇ НЕБЕЗПЕКИ –
SOURSE OF RADI –
Технологічний об'єкт у складі промислового підприємства, що використовує в процесі нормального функціонування радіоактивні речовини, виробляє або споживає енергію іонізуючого випромінювання, що у випадку аварії чи тривалого впливу на людський організм може спричинитися до загибелі чи каліцтва ураженого чи завдати істотної шкоди навколишньому середовищу
ДСТУ 2156 – 93

ДЖЕРЕЛО ШУМУ –
SOURSE OF NOISE
ДСТУ 2156 – 93

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ –
Стратегія маркетингу, спрямована на розширення сфер діяльності організації на ринках збуту нової продукції чи послуг, не поєднаних з основним виробництвом
ДСТУ 3294 – 95

ДИНАМІЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
DYNAMIC ERROR –
Складова похибки, що виникає додатково до статичної під час динамічних вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА –
DYNAMIC HARACTERISTIC –
Характеристика об’єкта, що дозволяє оцінити зміну його стану в усталеному та перехідному режимі
ДСТУ 3956 − 2000

ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВИЛ ЗМІНИ ПЛАНУ ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –
DYNAMIC CHARACTERISTIK OF THE PROCEDURE FOR CHANGING THE SAMPLING PLAN –
Виражена рівнянням, графіком чи таблицею залежність імовірності зміни плану вибіркового контролю від кількості прийнятих партій продукції за заданого вхідного рівня дефектності кожної партії
ДСТУ 3514 – 97

ДИНАМІЧНЕ ВИМІРЮВАННЯ –
DYNAMIC MEASUREMENT –
Вимірювання величини, що змінюється за час вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

ДИНАМІЧНЕ ДІЯННЯ −
DYNAMIC ACTION −
Діяння, зміна якого ототожнюється із зміною певного параметра, що характеризує зміну в часі значення дієвої величини
П р и м і т к а:
Наприклад, динамічне діяння у вигляді синусоїдної вібрації вважається незмінним, якщо зберігаються параметри (амплітуда, частота), які характеризують зміни в часі дієвої величини (механічного зміщення)
ДСТУ 3956 − 2000

ДИНАМІЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
DYNAMIC LOADING –
Навантажування, що супроводжується прискоренням відносного руху точок об’єкта
ДСТУ 2825 – 94

ДИНАМІЧНИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ) –
DYNAMIC SAMPLING –
Відбір, при якому одиниці продукції або її частки відбирають із потоку

ДИНАМІЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ –
DINAMIC FACTOR –
Відношення середнього квадратичного відхилу випадкового навантажування до абсолютного максимуму, що відповідає всій тривалості випробувань чи експлуатації за однакових умов
ДСТУ 2444 – 94

ДИНАМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
DYNAMIC TEST –
Випробування об'єкта динамічним навантажуванням
П р и м і т к а:
До динамічних випробувань належать також ударні випробування
ДСТУ 2824 – 94

ДИСКРЕТИЗАЦІЯ –
DISCRETIZATION –
Замінення неперервної функції дискретною послідовністю числових значень
ДСТУ 2444 – 94

ДИСКРЕТНИЙ КОНТРОЛЬ ПАРАМЕТРА–
Контроль параметра, що виконується в задані моменти часу
ГОСТ 19919-74

ДИСКРЕТНИЙ СИГНАЛ –
DISCRETE SIGNAL −
Сигнал, інформативний параметр якого може набувати одне із скінченного ряду значень, яке відповідає елементу дискретних данних, що пересилається
ДСТУ 3956 − 2000

ДИСКРЕТНІ ДАНІ –
DISCRETE DATA −
Дані, елементи яких вибрано із скінченного ряду чисел, які чітко відрізняються одне від одного
П р и м і т к а:
Повідомлення дискретних данних передає, наприклад, одне із множини розпізнаваних станів об'єкта; звичайно воно визначене для кожного моменту часу і може складатись із одного або кількох елементів
ДСТУ 3956 − 2000

ДИСПЕРСІЯ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $D_x(t)$ –
RANDOM LOADING PROCESS VARIANCE –
Функція часу, що дорівнює для кожного значення аргументу дисперсії навантаження
ДСТУ 2444 – 94

ДИСПЕРСІЯ ВИПАДКОВОЇ ВЕЛИЧИНИ–
Центральний момент порядку два
ДСТУ 3514 – 97

ДИСПЕРСІЯ ОЦІНКИ ФУНКЦІЇ ВІДГУКУ –
Дисперсія оцінки математичного очікування відгуку в деякій даній точці факторного середовища
ГОСТ 24026-80

ДИФЕРЕНЦІЙНИЙ МЕТОД; РІЗНИЦЕВИЙ МЕТОД –
DIFFERENTIAL METHOD OF MEASUREMENT–
Метод вимірювання, за яким невелика різниця між вимірюваною величиною та вихідною величиною одноканальної міри вимірюється відповідним засобом вимірювання
ДСТУ 2681 – 94

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ МАРКЕТИНГ –
Стратегія організації, за якою вона модифікує продукцію, і комплекс заходів просування її на ринок таким чином, щоб привернути увагу споживачів ряду сегментів ринку
ДСТУ 3294 – 95

ДИФУЗІЙНИЙ КОНТРОЛЬ –
DIFFUSION CONTROL –
Обмеження швидкості корозії стадією дифузії продуктів електродних реакцій
ДСТУ 3830 – 98

ДІАГНОСТИЧНА МОДЕЛЬ –
DIAGNOSTIC MODEL –
Формалізований опис об'єкта, необхідний для вирішення завдань діагностування
П р и м і т к а:
Опис може бути поданий у аналітичній, табличній, графічній та інших формах
ДСТУ 2389 – 94

ДІАГНОСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ–
DIAGNOSABILITY PROVISION –
Комплекс взаємно погоджених правил, методів, алгоритмів і засобів, необхідних для здійснення діагностування на всіх етапах життєвого циклу об'єкта
ДСТУ 2389 – 94

ДІАГНОСТОВАНИЙ ПАРАМЕТР –
Параметр об'єкта, використовуваний при його діагностуванні (контролі)
ДСТУ 2389 – 94

ДІАГРАМА КОРОЗІЙНОГО РУЙНУВАННЯ –
Графік залежності швидкості росту тріщини від коефіцієнта інтенсивності напруг під час корозії
ДСТУ 3830 – 98

ДІАГРАММА ТОЧНОСТІ –
PROCESS OPERATION CHART –
Графічне зображення залежності одного чи кількох показників точності чи стабільності технологічного процесу від часу
П р и м і т к а:
Розрізняють емпіричну діаграму точності, яку будують на базі дослідження наявного процесу, і теоретичну діаграму точності, яку будують на основі статистичних розрахунків для прогнозування точності і стабільності технологічного процесу
ДСТУ 3514 – 97

ДІАЗО ДУБЛІКАТ –
Дублікат конструкторського документа, виконаний на діазокальці в позитивному зображенні й масштабі правдника
ДСТУ 3321-2003

ДІАГРАМА СТАНІВ ТА ПЕРЕХОДІВ–
STATE – TRANSITION DIAGRAM –
Схема, що відображає множину можливих станів об'єкта та імовірних однокрокових переходів між ними
ДСТУ 2860 – 94

ДІАПАЗОН ВИМІРЮВАНЬ –
SPECIFIED MEASURING RANGE –
Інтервал значень вимірюваної величини, в межах якого пронормовані похибки засобу вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

ДІАПАЗОН ЗАХИСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ –
PROTECTIVE POTENTIAL RANGE –
Діапазон значень потенціалу металу, в якому досягається задовільна для даного випадку корозійна тривкість

ДСТУ 3830 – 98

ДІАПАЗОН ЗМІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРА –

RANGE OF CHANGE OF PARAMETER −

Множина можливих значень параметра конкретного об'єкта

ДСТУ 3956 − 2000

ДІАПАЗОН ПОКАЗНИКІВ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –

SCALE RANGE –

Інтервал значень вимірювальної величини, який обмежений початковим та кінцевим її значеннями

П р и м і т к а:

Початковим значенням вимірюваної величини називають найменше в діапазоні показів її значення, а кінцевим – її найбільше значення

ДСТУ 2681 – 94

ДІЄВА ВЕЛИЧИНА −

ACTING VALUE −

Фізична величина, яка характеризує діяння в кожний момент часу і яка використовується для визначення інших параметрів та (або) ознак діяння

П р и м і т к а:

Наприклад, механічне ударне діяння в кожний момент часу характеризується механічним зміщенням об'єкта. Аналіз змінювання цієї фізичної величини в часі дозволяє конкретизувати ознаку діяння (форму ударного імпульсу) та його параметри (тривалість імпульсу, амплітуду прискорення, частоту та число ударів)

ДСТУ 3956 – 2000

ДІЄВІСТЬ; ПОКАЗНИК ДІЯЛЬНОСТІ –

PERFORMANCE –

Вимірний результат.

Примітка 1. Дієвість може бути пов'язана як з кількісними, так і з якісними отриманими даними.

Примітка 2. Дієвість може стосуватись керування/управління роботами, процесами, продукцією, послугами, системами чи організаціями.

ДСТУ ISO 9000:2015

ДІЄЗДАТНІСТЬ; СТАН НОРМАЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ –

OPERATING STATE –

Стан об'єкта, в якому він виконує потрібну функцію

ДСТУ 2860 – 94

ДІЇ СТОСОВНО РИЗИКІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ –

Під час планування в системі управління якістю організація повинна розглянути зовнішні та внутрішні чинники, які є відповідними для її призначеності та її стратегічного напрямку та які впливають на її здатність досягати результату(-ів), запланованого(-их) її системою управління якістю, і вимоги замовника та застосовні законодавчі й регламенту вальні вимоги, які доречні до системи управління якістю, а також визначити ризики та можливості, які потрібно враховувати, щоб

a) забезпечити впевненість у тому, що система управління якістю може досягати запланованого(-их) результату(-ів);

b) збільшити кількість бажаних ефектів;

c) запобігти небажаним ефектам або зменшити їхню кількість;

d) досягти поліпшення.

Організація повинна планувати

a) дії стосовно цих ризиків і можливостей;

b) у який спосіб

1) інтегрувати та запровадити дії до процесів її системи управління якістю;

2) оцінювати результативність цих дій.

Потрібно, щоб дії виконувані стосовно ризиків і можливостей, були пропорційні їх потенційному впливу на відповідність продукції та послуг.

П р и м і т к а 1: Варіанти реагування на ризики можуть охоплювати уникнення ризиків, прийняття ризику, щоб скористатися можливістю, усунення джерела ризику, змінення ймовірності настання чи наслідків, розділення ризику чи збереження ризику на основі поінформованого рішення.

П р и м і т к а 2: Можливості можуть зумовити прийняття нових практик, запуску виробництва нової продукції, виходу на нові ринки, завоювання нових замовників, побудови партнерських стосунків, використання нової технології та інших бажаних і дієвих способів, щоб реагувати на потреби організації чи її замовників.

ДСТУ ISO 9001-2015

ДІЙСНА ГРАНИЦЯ МІЦНОСТІ –

ACTUAL STRESS LIMIT –

Дійсне напруження в момент поділу зразка на частини

ДСТУ 2825 – 94

ДІЙСНА (УЯВНА) ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА –

SUBSTANTIAL (FICTIOUS) FREQUENCY CHARACTERISTIC –

Частотна характеристика, яка подає залежність дійсної (уявної) частини частотної передавальної функції від частоти

П р и м і т к а:

Дійсна (уявна) частотна характеристика може бути подана математичним виразом або графіком

ДСТУ 3956 − 2000

ДІЙСНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА –

CONVENTIONAL TRUE VALUE OF PARAMETER −

Значення параметра, знайдене експериментальним шляхом і настільки наближене до істинного, що його можна використати замість істинного значення для поставленої задачі

ДСТУ 3956 − 2000

Значення параметра, яке вимірюється тільки з визначеною похибкою

ГОСТ 19919-74

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІСЛЯ ПОСТАЧАННЯ –

Організація повинна виконувати вимоги щодо діяльності після постачання продукції та послуг. Визначаючи обсяг необхідної діяльності після постачання, організація повинна розглядати

a) законодавчі та регламентувальні вимоги;

b) можливі небажані наслідки, пов'язані з її продукцією та послугами;

c) характер, використання та передбачений строк служби її продукції та тривалість надання послуг;

d) вимоги замовників;

e) зворотній зв'язок із замовниками.

П р и м і т к а; Діяльність після постачання може охоплювати дії, передбачені гарантійними положеннями, контрактними зобов'язаннями, наприклад, послуги з технічного обслуговування, а також додаткові послуги, наприклад, утилізацію чи остаточне видалення.

ДСТУ ISO 9001-2015

ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПЕРШОЮ СТОРОНОЮ –
FIRST - PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY-

Дії щодо оцінювання відповідності, яку виконує особа чи організація, що постачає об"єкт.

П р и м і т к а.

Дескриптори перша, друга і третя сторона, використовувані для характеристики виду оцінювання відповідності з урахуванням даного об"єкта, не можна плутати з юридичною ідентифікацією відповідних сторін певного контракту

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ДРУГОЮ СТОРОНОЮ –
SECOND - PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY-

Дії щодо оцінювання відповідності, яку виконує особа чи організація, що зацікавлена в об"єкті як споживач

П р и м і т к а

Особами чи організаціями, зацікавленими в оцінюванні відповідності другою стороною, є, наприклад, покупці чи користувачі продукції, або потенційні споживачі, які покладаються на систему управління постачальника чи організації, що представляє їхні інтереси

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ТРЕТЬОЮ СТОРОНОЮ –
THIRD- PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY-

Дії щодо оцінювання відповідності, яку виконує особа чи орган, незалежно від особи чи організації, що постачає об"єкт, і від користувача, зацікавленого в цьому об"єкті

П р и м і т к а.

Критерії незалежності органів оцінювання відповідності та органів акредитації наведено в міжнародних стандартах і настановах, застосовуваних у їхній діяльності

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДІЯННЯ (ПОДІЯННЯ) –
OBJECT OPERATION –

Впливання (вплинення) одного об’єкта на інший, яке спричиняє в останньому зміни його властивостей або функціювання

П р и м і т к а:

Причиною такого впливу можуть бути деякі властивості впливового об’єкта або процеси, що в ньому відбуваються

ДСТУ 3956 − 2000

ДОБРОВІЛЬНА СЕРТИФІКАЦІЯ –

Сертифікація на відповідність вимогам, не віднесеним нормативними документами до обов’язкових, яка проводиться на добровільних засадах за ініціативою виробника, постачальника чи споживача продукції

ДОВБАННЯ –

Обробка різанням при вертикальному зворотньо - поступальному русі інструмента та прямолінійному (або обертальному) періодичному русі подачі

ДОВГОВІЧНІСТЬ –
DURABILITY; LONGEVITY –

Властивість об’єкта виконувати потрібні функції до переходу у граничний стан при встановленій системі технічного обслуговування та ремонту

ДСТУ 2860 – 94

Властивість об’єктів виконувати потрібні функції до настання граничного стану за умови встановленої системи технічного обслуговування та ремонту

П р и м і т к а:

Для невідновлюваних об’єктів показники безвідмовності та довговічності збігаються

ДСТУ 2634 – 94

ДОВЖИНА ПОДІЛКИ ШКАЛИ –
SCALE SPACING –

Відстань між осями (або центрами) двох сусідніх позначок шкали, яка виміряна вздовж лінії, що проходить через середини найкоротших позначок шкали

ДСТУ 2681 – 94

ДОВЖИНА СЕРІЇ ВИБІРОК –
SAMPLE RUN LENGTH –

Кількість вибірок між налагодженнями технологічного процесу за незмінного розподілу ймовірностей контрольованого параметра

ДСТУ 3514 – 97

ДОВЖИНА ШКАЛИ –
SCALE LENGTH –

Довжина лінії, що проходить через середини всіх найкоротших позначок шкали і обмежена початковою та кінцевою позначками

ДСТУ 2681 – 94

ДОВІРЧА ІМОВІРНІСТЬ –

Імовірність того, що довірчий інтервал накриє дійсні значення параметра, оцінюваного на підставі вибіркових даних

ДСТУ 3514 – 97

Імовірність того, що не менш, як доля P генеральної сукупності усіх значень параметру X буде знаходитись на відрізку, обмеженому значеннями X_1,X_2 ($X_1<X_2$)

ДСТУ 26 34 – 94

ДОВІРЧИЙ ІНТЕРВАЛ –

Інтервал, який із заданою імовірністю не вийде за границі невідомого значення оцінюваного параметра розподілу

ДСТУ 3514 – 97

ДОВІРЧІ ГРАНИЦІ ПОХИБКИ РЕЗУЛЬТАТУ ВИМІРЮВАННЯ –
CONFIDENCE ERROR OF A MEASUREMENT RESULT –

Верхня та нижня границі інтервалу, що накриває з заданою імовірністю похибку вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

довірчі межі –

Межі зміни випадкових величин, наприклад, середніх, вихід за які має незначну ймовірність, що визначається рівнем значущості

ДСТУ 3038 – 95

ДОВІЧНЕ ДІЯННЯ –
LIFELONG EXPOSURE –

Діяння речовини на організм протягом усього життя

ДСТУ 3038 – 95

ДОВОДЖУВАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ (КОНСТРУКТИВНІ ВИПРОБУВАННЯ) –
DEVELOPMENTAL TEST-

Дослідні випробування, що проводяться під час розроблення продукції з метою оцінки впливу внесених у неї змін для досягнення заданих показників її якості
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ДОВОДКА –

Остаточна обробка деталей після їх чистової (в основному абразивної) обробки для отримання малої шорсткості поверхонь і точних розмірів, яка здійснюється вручну або на доводочних верстатах дрібнозернистим абразивним порошком або пастою за допомогою притирів

ДОДАТКОВА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Похибка засобу вимірювальної техніки, яка додатково виникає під час використання засобу вимірювань в умовах відхилення хоча б однієї з впливних величин від нормального значення або її виходу за границю нормальної зони значення
ДСТУ 2681 – 94

ДОГОВІР ПОСТАЧАННЯ –

Офіційна угода між договірними сторонами про постачання продукції, за якою постачальник зобов'язується постачати продукцію узгодженого асортименту й якості в установлений термін, а покупець зобов'язаний в установлений термін оплатити її.
ДСТУ 2960 – 94

ДОДАТКОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ –

Документ, який містить відомості , необхідні для зміни виробничо-технічних вказівок у випущеному "Повідомленні про зміну" конструкторських документів
ДСТУ 3321 –2003

ДОДАТКОВИЙ ЕЛЕМЕНТ –

ADDITIONAL ELEMENT –

Інформація, поміщена в нормативному документі, але яка не впливає на його зміст

П р и м і т к а:

Додаткові елементи у нормативному документі можуть містити, наприклад, відомості про видання, передмову та примітки
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДОДАТОК ДО ОСНОВНОЇ ЧАСТИНИ СТАНДАРТА –

ANNEX TO THE BODY OF A STANDARD –

Текст, таблиці, ілюстрації, які є елементом основної частини стандарту і які не могли бути розташовані в ній через великий обсяг або за технічними причинами
ДСТУ 2634 – 94

ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ВПРОВАДЖЕННІ ВІДКРИТТІВ, ВИНАХОДІВ, ЗАСТОСУВАННІ НОВОЇ ТЕХНІКИ, ІМПОРТНОГО УСТАТКУВАННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ І СИСТЕМ–

При проведенні фундаментальних та прикладних наукових, науково - дослідних і дослідно - конструкторських робіт обов'язково повинні враховуватися вимоги охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Забороняється впровадження відкриттів, винаходів, застосування нової техніки, імпортного устаткування, технологій і систем, якщо вони не відповідають вимогам екологічної безпеки.

У разі порушення встановлених вимог така діяльність припиняється уповноваженими на те державними органами, а винні особи притягуються до відповідальності.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРОЕКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА (ВИГОТОВЛЕННЯ) ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ, ОБ'ЄКТІВ І ЗАСОБІВ ВИРОБНИЦТВА -

Виробничі будівлі, споруди, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, що вводяться в дію після будівництва (виготовлення) або реконструкції, капітального ремонту тощо, та технологічні процеси повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Проектування виробничих об'єктів, розроблення нових технологій, засобів виробництва, засобів колективного та індивідуального захисту працюючих повинні провадитися з урахуванням вимог щодо охорони праці. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці проводиться відповідно до статті 31 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".

Роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (далі - дозвіл). Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, видає дозволи на безоплатній основі на підставі висновку експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання, проведеної експертно-технічними центрами, які належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, або незалежними експертними організаціями, які забезпечують науково-технічну підтримку державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці. На застосування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки виробник або постачальник устаткування підвищеної небезпеки отримує дозвіл до прийняття зобов'язань на постачання. Одержання дозволу не вимагається у разі експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, яке прийнято в експлуатацію з видачею відповідного сертифіката або щодо якого зареєстровано декларацію про готовність до експлуатації, а також у разі реєстрації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.

Порядок видачі дозволів або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання дозволів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, переліки видів робіт, машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки, проведення або експлуатація (застосування) яких потребує отримання дозволу, та граничні розміри тарифів на проведення експертизи стану охорони праці та безпеки промислового вироб-

ництва суб'єкта господарювання, висновок якої є підставою для видачі дозволів, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Строк дії дозволу становить:

на виконання робіт або на експлуатацію машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки - п'ять років (з подальшим його продовженням);

на застосування машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки - безстроково.

Підставою для переоформлення документа дозвільного характеру є:

зміна найменування суб'єкта господарювання - юридичної особи або прізвища, імені та по батькові фізичної особи - підприємця;

зміна місцезнаходження суб'єкта господарювання.

Підставою для відмови у переоформленні, видачі дубліката дозволу є:

подання роботодавцем неповного пакета документів, необхідних для переоформлення, видачі дубліката дозволу згідно із встановленим законодавством вичерпним переліком;

виявлення в документах, поданих роботодавцем, недостовірних відомостей;

зміна ідентифікаційного коду за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) юридичної особи або реєстраційного номера облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків, зазначеного у дозволі.

Переоформлення, видача дубліката дозволу здійснюються на безоплатній основі.

Набуття права на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації (застосування) машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки може здійснюватися на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці. Переліки видів робіт, машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки, виконання або експлуатація (застосування) яких може здійснюватися на підставі такої декларації, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, протягом 10 робочих днів з дня надходження заяви на одержання дозволу та необхідних документів приймає рішення про видачу дозволу або про відмову в його видачі із зазначенням підстав, визначених цією статтею.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, приймає рішення про відмову у видачі дозволу в разі:

неподання роботодавцем необхідних документів та (або) їх оформлення з порушенням встановлених вимог;

подання недостовірних відомостей або висновку за результатами експертизи, який затверджено чи складено більш як за рік до дня подання заяви;

встановлення згідно з висновком за результатами експертизи невідповідності об'єкта експертизи вимогам законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці.

Підставою для анулювання дозволу є:

заява роботодавця або уповноваженої ним особи про анулювання дозволу;

припинення юридичної особи (злиття, приєднання, поділ, перетворення або ліквідація) або підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем;

виявлення у поданих роботодавцем документах недостовірних відомостей щодо виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл;

повторне порушення вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл;

виникнення аварії, вибуху, пожежі, нещасного випадку, якщо в акті розслідування встановлено, що причиною такої події стало недодержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл;

створення перешкод під час проведення посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, або його територіального органу перевірки додержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл.

Перелік підстав для анулювання дозволу, наведений у частині дванадцятій цієї статті, є вичерпним.

Про анулювання дозволу роботодавець повідомляється у письмовій формі із зазначенням підстав щодо анулювання цього дозволу протягом п'яти днів з дня прийняття рішення органом, який видав дозвіл

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, оприлюднює інформацію про всі видані та анульовані дозволи у засобах масової інформації.

Експертиза проектної та іншої документації на виготовлення і впровадження нових технологій і засобів виробництва, засобів колективного та індивідуального захисту, реєстрація, огляди, випробування тощо виробничих об'єктів, інженерних інфраструктур об'єктів соціально-культурного призначення провадяться у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

У разі коли роботодавець не одержав зазначеного дозволу, місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, вживає заходів до скасування державної реєстрації цього підприємства у встановленому законом порядку за умови, якщо протягом місяця від часу виявлення вказаних недоліків роботодавець не провів належних заходів з їх усунення.

Технологічні процеси, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, хімічні речовини і їх сполуки та інша небезпечна продукція, придбані за кордоном, допускаються в експлуатацію (до застосування) лише за умови проведення експертизи на відповідність їх нормативно-правовим актам з охорони праці, що чинні на території України.

Не допускається застосування у виробництві шкідливих речовин у разі відсутності їх гігієнічної регламентації та державної реєстрації.

Усі дозволи, передбачені цією статтею, при здійсненні діяльності в межах території виключної (морської) економічної зони України та на континентальному шельфі на умовах угоди про розподіл продукції, укладеної відповідно до Закону України "Про угоди про розподіл продукції", надаються інвестору в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Ст. 21 закону України «Про охорону праці»

ДОДЕРЖАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ –

Використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;

б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;

в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;

г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;

д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;

е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб.

При використанні природних ресурсів має забезпечуватися виконання й інших вимог, встановлених цим Законом та іншим законодавством України.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ДОЗА –

DOSE –

Кількість речовини, введеної в організм, чи тої, що потрапила в нього

ДСТУ 3038 – 95

ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО –

PRODUCTION PERMIT; DEVIATION PERMIT –

Письмовий дозвіл, виданий до виготовлення продукції або надання послуги, на недотримання встановлених вимог для визначеної кількості продукції або на визначений період

ДОЗВІЛ НА ВІДХИЛ –

DEVIATION PERMIT -

Дозвіл не дотримувати початково встановлених вимог) до продукції чи послуги, виданий до початку її виготовляння.

Примітка. Дозвіл на відхил зазвичай видають на обмежену кількість продукції та послуги чи на обмежений період часу та для конкретного використання

ДСТУ ISO 9000:2015

ДОЗВІЛ НА ВІДХИЛЕННЯ –

WAIVER CONCESSION –

Письмовий дозвіл на використання або випуск продукції, яка не відповідає встановленим вимогам

П р и м і т к а:

Дозвіл на відхилення розповсюджується на партію продукції, яка має конкретні невідповідні характеристики в межах визначених відхилень, на обмежений період часу або на обмежену кількість

ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО З ВІДХИЛЕННЯМИ; ДОЗВІЛ НА ВІДХИДЕННЯ –

PRODUCTION PERMIT; DEVIATION PERMIT –

Письмовий дозвіл, виданий перед виготовленням продукції, на недотримання встановлених вимог для визначеної кількості продукції або на певний період

ДСТУ 3278-95

ДОКАЗ АУДИТУ –

AUDIT EVIDENCE -

Протоколи, виклади фактів чи інша інформація, що стосуються критеріїв аудиту і можуть бути перевірені.

ДСТУ ISO 9000:2015

ДОКУМЕНТ –

DOCUMENT –

Інформація та носій, на якому її розміщено.

Приклади

Протокол, технічні умови, методичний документ, кресленик, звіт, стандарт.

Примітка 1. Носієм може бути папір, магнітний, електронний або оптичний комп'ютерний диск, фотографія чи еталонний зразок або їх комбінація.

Примітка 2. Комплект документів, наприклад, технічних умов і протоколів, часто називають «документацією».

Примітка 3. Деякі вимоги (наприклад, вимога до розбірливості) застосовні до всіх типів документів. Проте можуть бути різні вимоги до технічних умов (наприклад, вимога щодо контрольованості переглядів) і до протоколів (наприклад, вимога щодо відновності)

ДСТУ ISO 9000:2015

Засіб, що містить інформацію (наприклад, папір, магнітний, електронний або оптичний комп'ютерний диск, фотографія або шаблон зразка)

П р и м і т к а:

Документ може бути комбінацією різних типів засобів

ДОКУМЕНТ НА РЕМОНТ –

Робочий конструкторський документ, який містить вказівки щодо підготовлення ремонтного виробництва, проведення ремонту і контролю виробу після ремонту

ДСТУ 3321 – 2003

ДОКУМЕНТ ПРО СЕРТИФІКАЦІЮ / РЕЄСТРАЦІЮ -

Документ, який засвідчує те, що система якості постачальника відповідає визначеним стандартам щодо системи якості та будь-якій додатковій документації, яка встановлює вимоги до системи

ДОКУМЕНТ ТЕХНІЧНИХ УМОВ –

TECHNICAL SPECIFICATION –

Документ, що встановлює технічні вимоги, яким повинні відповідати продукція, процес або послуги.

П р и м і т к а:

В документі технічних умов повинні бути наведені процедури, за допомогою яких, в разі необхідності, може бути перевірено, чи виконуються вимоги

ДОКУМЕНТАЦІЯ ВИПРОБУВАНЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE TEST DOCUMENTATION –

Сукупність документів, що описують умови, порядок проведення та результати випробувань програмного засобу
ДСТУ 2844 – 94

ДОЛЯ ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ –
FRACTION DEFECTIVE –
Відношення кількості дефектних одиниць продукції до загальної кількості одиниць продукції в партії або потоці продукції

ДООПРАЦЮВАННЯ ДОСЛІДНОГО ЗРАЗКА –
Сукупність робіт, які виконують за результатами випробувань дослідного зразка з метою забезпечення його відповідності визначеним вимогам, усунення виявлених недоліків або реалізації прийнятих додаткових вимог
ДСТУ 3278 – 95

ДОПОМІЖНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ДАНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
Частина оперативної трудомісткості, що визначається працевтратами на виконання допоміжних операцій одного технічного обслуговування (ремонту)
ГОСТ 21623-76

ДОПОМІЖНЕ ВИРОБНИЦТВО –
Частина виробничої діяльності підприємства, яка полягає в обслуговуванні основного виробництва, забезпеченні безперебійного виготовлення й випуску продукції та проводиться у певних структурних підрозділах
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ДОПОМІЖНИЙ МАТЕРІАЛ –
Матеріал, який витрачається під час виконання технологічного процесу додатково до основного матеріалу
П р и м і т к а:
Додатковими можуть бути матеріали, які витрачаються під час нанесення покриття, просочування, зварювання (наприклад, аргон), паяння (наприклад, каніфоль), гартування тощо
ДСТУ 2391:2010; ДСТУ 2960 – 94

ДОПОМІЖНИЙ ПАРАМЕТР –
Параметр виробу або його частини, який використовується для пошуку місця відмови
ГОСТ 19919-74

ДОПОМІЖНИЙ ЧАС ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
Частина оперативного часу, що витрачається виконавцем на підготовку об’єкта до технічного обслуговування (ремонту) і відновлення вихідного стану частин об’єкта після закінчення технічного обслуговування (ремонту)
ГОСТ 21623-76

ДОПУСК ПАРАМЕТРА –
Різниця між верхнім та нижнім гранично допустимими значеннями параметра
ДСТУ 2389 – 94

ДОПУСКОВИЙ КОНТРОЛЬ –
Контроль, що встановлює факт знаходження дійсного значення параметра відносно його гранично допустимих значень без вимірювання дійсного значення параметра
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2389 – 94

ДОПУСТИМЕ ВІДХИЛЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Відхилення фактичного значення показника якості продукції від номінального значення, що знаходиться в межах , встановлених нормативною документацією

ДОПУСТИМЕ НАПРУЖЕННЯ –
ALLOWABLE STRESS –
Відношення граничного напруження до коефіцієнта запасу міцності, регламентованого нормативними документами
ДСТУ 2825 – 94

ДОПУСТИМИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ-
Максимальний рівень дефектності, встановлений нормативно-технічною документацією

ДОПУСТИМИЙ РІВЕНЬ КОНЦЕНТРАЦІЇ РЕЧОВИНИ –
Кількісний гігієнічний норматив безпечного рівня впливу речовини, виражений її концентрацією за певний середній період
ДСТУ 3038 – 95

ДОПУСТИМІ МІКРОКЛІМАТИЧНІ УМОВИ —
Комплекс мікрокліматичних чинників, які в умовах тривалого і систематичного діяння на людину хоча й можуть викликати дискомфортні відчуття та зміни теплового стану організму, але швидко минають і нормалізуються за рахунок напруження механізмів терморегуляції в межах фізіологічних пристосувальних можливостей
ДСТУ 3038 – 95

ДОСЛІД –
Відтворення досліджуваного явища у визначених умовах проведення експерименту при можливості реєстрації його результатів
ГОСТ 24026 – 80

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПИТУ –
Перший етап дослідження кон’юнктури ринків збуту, який полягає у всебічному вивчені споживача
ДСТУ 3294 – 95

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКІВ ЗБУТУ –
Безперервне оброблення інформації щодо всіх аспектів ситуації на ринку за допомогою даних офіційної статистики, комерційної інформації, рекламних проспектів та ін.
ДСТУ 3294 – 95

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ РОЗРОБКИ –
Стадія життєвого циклу продукції від виникнення задуму до обґрунтування можливості й доцільності створення виробів і матеріалів
ДСТУ 3278 – 95

ДОСЛІДНА АПРОБАЦІЯ –
Формування та вивчення попиту споживача на розроблену продукцію за результатами реалізації дослідної партії
ДСТУ 3278 – 95

ДОСЛІДНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ –
FIELD RELIABILITY TEST –
Експлуатація об’єкта, яка проводиться з метою вивчення його експлуатаційних показників спеціально підготовленим персоналом за визначеною програмою, яка регламентує умови і режим експлуатації, контроль стану об’єкта і облік догляду його експлуатації

ДОСЛІДНА ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність дослідних зразків чи певний обсяг непоштучної продукції, виготовленої за встановлений ін-

тервал часу з метою контролю відповідності продукції визначеним вимогам та прийняття рішення щодо поставлення продукції на виробництво
ДСТУ 3278 – 95

ДОСЛІДНЕ ВИРОБНИЦТВО –
Виробництво зразків, партій чи серій виробів, призначених для дослідних робіт чи розроблення конструкторської та технологічної документації для усталеного виробництва
ДСТУ 3278 – 95; ДСТУ 2974 – 95

ДОСЛІДНИЙ ЗРАЗОК-
PILOT SAMPLE-
Зразок продукції, виготовлений за наново розробленою робочою документацією для перевірки шляхом випробувань відповідності її заданим технічним вимогам з метою прийняття рішення про можливість впровадження у виробництво і (чи) використання за призначенням
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 3278 – 95;
ГОСТ 16504-81

ДОСЛІДНИЦЬКІ ВИПРОБУВАННЯ –
INVESTIGATION TEST –
Випробування, які проводяться для вивчення певних характеристик властивостей об'єкта
ДСТУ 3021- 95; ГОСТ 16504-81
ENDURANCE TEST –
Випробування, які проводяться протягом заданого періоду часу з метою вивчення працездатності об'єкта в умовах впливу на нього зовнішніх
факторів на рівні їх максимальних значень згідно технічних умов

ДОСЛІДНИЙ РЕМОНТНИЙ ЗРАЗОК –
Виріб, відремонтований за документацією на дослідний ремонт, щоб перевірити, чи відповідає він визначеним вимогам і щоб прийняти рішення, чи доцільно організувати серійний ремонт
ДСТУ 3278 – 95

ДОСЛІДНО – КОНСТРУКТОРСЬКА РОБОТА –
Сукупність робіт над створенням конструкторської та технологічної документації, виготовленням та випробуванням дослідного або головного зразка продукції
ДСТУ 3278 – 95

ДОСЛІДНО–ПРОМИСЛОВА ПАРТІЯ –
Партія продукції, виготовлена на дослідно - промисловому устаткуванні для перевірки її відповідності технічному завданню, стандартам, технічним умовам з метою прийняття рішення про можливість постановки продукції на виробництво цієї партії за призначенням

ДОСЛІДНО–ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК –
Зразок технологічного устаткування, виготовлений за ізнов розробленою конструкторською документацією, задля перевірки працездатності його в умовах промислового випуску товарної продукції, опрацювання виконуваного ним нового технологічного процесу та прийняття рішення про створення і (чи) виробництво аналогічного устаткування для інших об'єктів виробництва даної продукції

ДОСЛІДНО – ТЕХНОЛОГІЧНА РОБОТА–
Сукупність робіт над створенням нових речовин, матеріалів та (або) технологічних процесів
ДСТУ 3278 – 95

ДОСТОВІРНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
Ступінь об'єктивної відповідності діагнозу (результату контролю) дійсному технічному стану об'єкта
ДСТУ 2389 – 94

ДОСТУП (ДО СИСТЕМИ АБО СХЕМИ)-
ACCESS; ACCESS TO A SYSTEM OR SCHEME–
Можливість для заявника провести оцінювання відповідності згідно з правилами системи або схеми
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ДОТИЧНЕ НАПРУЖЕННЯ –
SMEAR STRESS –
Складова вектора напруження, що лежить у площині елементарної площадки його дії
ДСТУ 2825 – 94

ДРЕЙФ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
DRIFT –
Повільна зміна з часом метрологічної характеристики засобу вимірювальної техніки
ДСТУ 2681 – 94

ДРЕЙФ ЧАСТОТИ –
FREQUENCY DRIFT –
Незначне відхилення частоти впродовж відносно тривалого періоду часу під час дії регулювальних пристроїв
ДСТУ 3466 – 96

ДРІБНИЙ ФАКТОРНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ –
План, до якого входить частка комбінацій повного факторного плану
ГОСТ 24026-80

ДРУГИЙ ПРОЕКТ СТАНДАРТУ-
SECOND DRAFT OF A STANDARD-
Проект стандарту, до складу якого належить авторська концепція вимог до об'єкта стандартизації з врахуванням зауважень до першого проекту стандарту

ДУБЛІКАТ –
Конструкторський документ, ідентичний з правдником, виконаний на будь-якому матеріалі, придатний для виготовлення з нього копій, і засвідчений підписом особи яка відповідає за випуск документа
ДСТУ 3321 – 2003

ДУБЛІКАТ ЗРАЗКА – ЕТАЛОНА –
Копія зразка – еталона, яка забезпечує ідентичність його відтворення
ДСТУ 3278 – 95

ДУБЛЮВАННЯ –
DUPLICATION –
Резервування з кратністю резерву один до одного
ДСТУ 2860 – 94

Е

ЕВОЛЮЦІЙНЕ ПЛАНУВАННЯ –
Метод експериментальної оптимізації, який поєднує багатократне використання дрібних і повних факторних планів з рухом за градієнтом функції відгуку і призначений для удосконалення виробничих об'єктів
ГОСТ 24026 – 80

ЕКВІВАЛЕНТНА ЧАСТОТНА ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ -
EQUIVALENT FREQUENCY TRANSFER FUNCTION –
Частотна передавальна функція деякого лінійного об'єкта, який моделює цей нелінійний об'єкт так, що за певної амплітуди гармонічного вхідного діяння амплітуда першої гармоніки змінювання параметра нелінійного об'єкта на всіх частотах дорівнює амплітуді змінювання відповідного параметра лінійної моделі.
П р и м і т к а:
Еквівалентна частотна передавальна функція визначається для деякої обумовленої амплітуди вхідного гармонічного діяння.
ДСТУ 3956 – 2000

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ-
EQUIVALENCE; EQUIVALENCE OF CONFORMITY ASSESMENT RESULTS-
Достатність різних результатів оцінювання відповідності для забезпечення того самого рівня впевненості відповідно тих самих установлених вимог.
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА –
Відсутність дій, станів та процесів, які прямо чи непрямо призводять до суттєвих збитків для навколишнього природного середовища, населення та матеріальних об'єктів
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНА МІСТКІСТЬ —
Здатність екосистеми зони впливу промислового підприємства сприймати різні види шкідливих впливів, зберігаючи при цьому свою сталість
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНА РІВНОВАГА –
Баланс природних компонентів, що утворюють середовище, та природних процесів, який забезпечує підтримку екосистеми в якісно визначеному стані, характерному для даної географічної місцевості та геологічного періоду
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНІ ВИМОГИ ДО РОЗМІЩЕННЯ, ПРОЕКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЇ, ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ, СПОРУД ТА ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ –
При проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечується екологічна безпека людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин і відходів або повна їх ліквідація, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.

Підприємства, установи й організації, діяльність яких пов'язана з шкідливим впливом на навколишнє природне середовище, незалежно від часу введення їх у дію повинні бути обладнані спорудами, устаткуванням і пристроями для очищення викидів і скидів або їх знешкодження, зменшення впливу шкідливих факторів, а також приладами контролю за кількістю і складом забруднюючих речовин та за характеристиками шкідливих факторів.

Проекти господарської та іншої діяльності повинні мати матеріали оцінки її впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людей.

Оцінка здійснюється з урахуванням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, екологічної ємкості даної території, стану навколишнього природного середовища в місці, де планується розміщення об'єктів, екологічних прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу шкідливих факторів та об'єктів на навколишнє природне середовище.

Підприємства, установи та організації, які розміщують, проектують, будують, реконструюють, технічно переозброюють, вводять в дію підприємства, споруди та інші об'єкти, а також проводять дослідну діяльність, що за їх оцінкою може негативно вплинути на стан навколишнього природного середовища, подають уповноваженому центральному органу спеціальної виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів та його органам на місцях спеціальну заяву про це.

Забороняється введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, на яких не забезпечено в повному обсязі додержання всіх екологічних вимог і виконання заходів, передбачених у проектах на будівництво та реконструкцію (розширення та технічне переоснащення).
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЕКОЛОГІЧНІ РЕЦИПІЄНТИ –
Самовідновлювані біотичні спільноти екологічних ніш різних територіальних рівнів, які є прямою чи непрямою народногосподарською цінністю
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
Властивість конкретної продукції, яка виявляється в її впливі на навколишнє природне середовище
П р и м і т к а:
Екологічність продукції залежно від її виду характеризується поєднанням хімічного, фізичного та механічного впливу на навколишнє природне середовище у процесі експлуатації (споживання), зберігання і транспортування продукції, що виготовляється
ДСТУ 3278 – 95

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА –

Збитки народного господарства, зумовлені забрудненням навколишнього середовища та зменшенням природних і промислових ресурсів зони впливу промислового підприємства, в тому числі зниження екологічної місткості, порушення екологічної рівноваги та погіршення життєдіяльності населення
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА –

Екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Екологічна безпека гарантується громадянам України здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, економічних, технічних, організаційних, державно - правових та інших заходів.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЕКОЛОГІЧНИЙ КРИТЕРІЙ БЕЗПЕКИ —

Сукупність ознак, на основі яких здійснюється класифікація та типологія екологічної безпеки підприємств
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА –

Нормативно-технічний документ, який містить дані про використання підприємством ресурсів (природних, вторинних та ін.) і визначення впливу його виробництва на навколишнє середовище
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОКАЗНИК БЕЗПЕКИ —

Кількісна характеристика одного чи декількох аспектів безпеки, що відображає вплив промислового підприємства на навколишнє середовище
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНИЙ РИЗИК –

Імовірність негативних наслідків від сукупності шкідливих впливів на навколишнє середовище, які спричиняють незворотну деградацію екосистем
ДСТУ 2156 – 93

ЕКОЛОГІЧНІ НОРМАТИВИ –

Екологічні нормативи встановлюють гранично допустимі викиди та скиди у навколишнє природне середовище забруднюючих хімічних речовин, рівні допустимого шкідливого впливу на нього фізичних та біологічних факторів.

Законодавством України можуть встановлюватися нормативи використання природних ресурсів та інші екологічні нормативи.

Екологічні нормативи повинні встановлюватися з урахуванням вимог санітарно-гігієнічних та санітарно- протиепідемічних правил і норм, гігієнічних нормативів.

Нормативи гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у навколишньому природному середовищі та рівні шкідливих фізичних впливів на нього є єдиними для всієї території України.

У разі необхідності для курортних, лікувально-оздоровчих, рекреаційних та інших окремих районів можуть встановлюватися більш суворі нормативи гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на навколишнє природне середовище.

Екологічні нормативи розробляються і вводяться в дію спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів та іншими уповноваженими на те державними органами відповідно до законодавства України.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЕКОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ –

Державні стандарти в галузі охорони навколишнього природного середовища є обов'язковими для виконання і визначають поняття і терміни, режим використання й охорони природних ресурсів, методи контролю за станом навколишнього природного середовища, вимоги щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, інші питання, пов'язані з охороною навколишнього природного середовища та використанням природних ресурсів. Екологічні стандарти розробляються і вводяться в дію в порядку, що встановлюється законодавством України.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗБИТОК ВІД ЗНИЖЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Виражені у вартісному обчисленні збитки від зниження продуктивності або пошкодження електротехнічних пристроїв і електрообладнання, а також інші витрати, що виникають у зв'язку з погіршенням якості електричної енергії
ГОСТ 23875 – 88

ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Економічні заходи забезпечення охорони навколишнього природного середовища передбачають:

а) взаємозв'язок усієї управлінської, науково - технічної та господарської діяльності підприємств, установ та організацій з раціональним використанням природних ресурсів та ефективністю заходів по охороні навколишнього природного середовища на основі економічних важелів;

б) визначення джерел фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

в) встановлення лімітів використання природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище;

г) встановлення нормативів збору і розмірів зборів за використання природних ресурсів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище на утворення і розміщення відходів та інші види шкідливого впливу;

д) надання підприємствам, установам і організаціям, а також громадянам податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними маловідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій та нетрадиційних видів енергії, здійсненні інших ефективних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

е) відшкодування в установленому порядку збитків, завданих порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ ВІД ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ —

Виражені у вартісному вигляді збитки від зниження продуктивності чи пошкодження електротехнічних пристроїв та електроустаткування, а також інші витрати, які виникають у зв'язку з погіршенням якості електричної енергії
ДСТУ 3466 – 96

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДІЯННЯ —
EXPERIMENTAL EXPOSURE –
Контрольований вплив чинників навколишнього середовища на організм експериментальних тварин
ДСТУ 3038 –95

ЕКСПЕРТИЗА РИЗИКІВ –
Процедура аналізу та оцінювання ризиків
ДСТУ 2156 – 93

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ПЕРСОНАЛ-
MAINTENANCE STAFF-
Особи, які контролюють та забезпечують правильність функціювання технічних засобів, що використовуються у технологічному процесі
ДСТУ 3956-2000

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ –
SERVICE LOADING –
Режим навантажування, характерний для умов експлуатації об'єкта
ДСТУ 2444 – 94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
SERVISE CORROSION TESTS –
Корозійні випробування виробів, споруд, засобів захисту та ін. в процесі експлуатації
ДСТУ 3830 – 98

ЕКСПЛУАТУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ –
OPERATING ORGANIZATION –
Юридична особа, уповноважена власником потенційно небезпечного підприємства, що взяло на себе зобов'язання і відповідальність згідно з законодавством за діяльність власними силами чи з залученням інших підприємств (організацій) на всіх етапах циклу існування підприємства (об'єкту) і має дозвіл (ліцензію) відповідного державного органу регулювання безпеки на таку діяльність
ДСТУ 2156 – 93

ЕКСПОЗИЦІЯ ШУМОВОГО ВПЛИВУ –
Звукове подразнення, яке впливає на людину в цілому чи на її вухо протягом певного часу
ДСТУ 3038 –95

ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ВПЛИВ –
Шкідливе діяння техногенних чинників, яке виникло раптово і загрожує життю та здоров'ю працівників та населення
ДСТУ 3038 –95

ЕЛЕКТРИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
ELECTRIC TEST –
Випробування на вплив електричної напруги або поля
ГОСТ 16504 – 81

ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ВИПРОБУВАННЯ-
ELECTROMAGNETIC TEST –
Випробування на вплив електромагнітних полів
ГОСТ 16504 – 81

ЕЛЕМЕНТ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
TECHNOLOGICAL SYSTEM ELEMENT –
Частина технологічної системи, яку умовно приймають неподільною на даній стадії її аналізу
П р и м і т к а:
Прикладами елементів технологічної системи є: машина, пристосування, інструмент
ДСТУ 2470 – 94

ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ КЕРУВАННЯ –
Комплекс заходів непрямого впливу на колективи та окремих виконавців, що проявляються через систему оплати праці та матеріальне стимулювання
ДСТУ 2960 – 94

ЕКСПЕРИМЕНТ –
EXPERIMENT –
Система операцій, практичних дій і (чи) спостережень, спрямованих на об'єкт з метою одержання інформації про нього
ДСТУ 3021 – 95; (ГОСТ 24026 – 80)

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ СЕРЕДНЄ КВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАННЯ; ВИБІРКОВЕ СЕРЕДНЄ КВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАННЯ –
EXPERIMENTAL STANDART DEVIATION –
Для серії n вимірювань однієї й тієї ж вимірюваної величини параметр S, що характеризує розсіяння результатів n вимірювань однієї і тієї ж величини визначається за формулою:

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n} (x_i - \bar{x})^2}{n-1}},$$

де x_i – результат і–го вимірювання;

$\bar{x}$ – середнє арифметичне n результатів

П р и м і т к и:

1. За відомого генерального середнього значення m для сукупності N може бути знайдене середнє квадратичне відхилення сукупності за формулою:

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n} (x_i - m)^2}{N}}$$

2. Якщо розглядати серію N вимірювань як вибірку з генеральної сукупності, то S є оцінкою середнього квадратичного відхилення для сукупності
3. Оцінка середнього квадратичного відхилення середнього арифметичного σ [x] – визначається за формулою

$$\bar{\sigma}[\bar{x}] = \frac{S}{\sqrt{n}}$$

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ЗРАЗОК –
Зразок продукції , який використовують для проведення дослідних випробувань і який має ознаки продукції, передбачуваної для розроблення
П р и м і т к а:
Експериментальний зразок не є дослідним зразком продукції
ДСТУ 3278 – 95

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –
EXPERIMENTAL DEPENDABILITY ASSESSMENT –

Метод, що базується на статистичному обробленні даних, одержаних у випробуваннях чи в експлуатації об'єкта

П р и м і т к а:

Аналогічно термінам "розрахунковий метод визначення надійності", "розрахунково-експериментальний метод визначення надійності" та "експериментальний метод визначення надійності" визначають відповідні методи контролю надійності

ДСТУ 2860 – 94

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ; ОЦІННИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

ESTIMATED DEPENDABILITY MEASURE –

Показник надійності, точкову чи інтервальну оцінку якого визначають за даними випробувань

ДСТУ 2860 – 94

ЕКСПЕРТ – АУДИТОР (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ) –

Особа, яка атестована на право проведення одного або декількох видів робіт в галузі сертифікації

ЕКСПЕРТИЗА ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –

Дослідження технічної документації щодо її відповідності встановленим вимогам

П р и м і т к а:

Експертиза технічної документації може виконуватись на будь – якій стадії життєвого циклу продукції, наприклад, експертиза споживчих властивостей, метрологогічна експертиза, експертиза конструкторської документації, ескізного проекту, дослідно – конструкторської роботи тощо

ДСТУ 3278 – 95

ЕКСПЕРТ З АТЕСТАЦІЇ ЛАБОРАТОРІЇ –

LABORATORY ASESSOR –

Особа, яка здійснює всі або деякі функції, що відносяться до атестації лабораторій

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК –

Документ, що містить результати проведення експертизи

ДСТУ 3278 – 95

ЕКСПЕРТНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ (ПРОДУКЦІЇ)–

Метод визначення значень показників якості програмного засобу (продукції), що здійснюється на основі рішення, яке сприймають експерти

ДСТУ 2844 – 94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ВІДМОВА-

OPERATIONAL FAILURE –

Відмова, що виникає внаслідок порушень встановлених правил і (або) умов експлуатації

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ДОКУМЕНТАЦІЯ-

Робоча документація, яка містить необхідні відомості щодо раціональної експлуатації або споживання продукції

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Робоча конструкторська документація, призначена для вивчення конструкції виробу і правил його експлуатації

ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ-

PERFORMANCE PROVISION-

Положення про відповідність призначенню, що стосується поведінки продукції, процесу або послуги при їх використанні або в зв'язку з ним

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –

Робочий конструкторський документ, який містить настанови щодо експлуатації виробу

ДСТУ 3321 –2003

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ –

FIELD INSPECTION–

Контроль, що здійснюється на стадії експлуатації продукції

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ; СПОСТЕРЕЖЕНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

OPERATIONAL DEPENDABILITY MEASURE;

OBSERVED DEPENDABILITY MEASURE –

Показник надійності, точкову чи інтервальну оцінку якого визначають за наслідками експлуатації

ДСТУ 2860 – 94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ –

SERVICE LOADING –

Режим навантажування, характерний для умов експлуатації об'єкта

ДСТУ 2824 – 94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –

FIELD TEST **–**

Випробування об'єкта, що проводяться під час експлуатації

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –

FIELD RELIABILITY TEST-

Контрольні або визначальні випробування, які проводяться в умовах експлуатації при реєстрованих режимах роботи, умовах навколишнього середовища, технічного обслуговування та вимірювань

ДСТУ 3021 – 9

FIELD DEPENDABILITY TEST –

Випробування, що проводяться в умовах експлуатації об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –

OPERATIONAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD –

Методи забезпечення надійності, які застосовуються на етапі експлуатації об'єкта

ДСТУ 2860–94

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ДАНІ –

FIELD DATA –

Результати спостережень в процесі експлуатації

П р и м і т к а:

Слід точно вказувати тривалість експлуатації, умови навантаження і критерії відмови або безвідмовної роботи

ЕКСПЛУАТАЦІЯ ВИРОБУ –

Стадія життєвого циклу продукції, на якій реалізують, підтримують та відновляють якість виробу

П р и м і т к а:

Експлуатація виробу охоплює у загальному випадку етапи введення в експлуатацію, використання за призначенням, зберігання в процесі експлуатації, транспортування в процесі експлуатації, технічне обслуговування, поточний та середній ремонт, припинення експлуатації, списання (передавання, утилізація, знищення)
ДСТУ 3278 – 95

ЕКСПОРТ КАПІТАЛУ –
Вивезення за межі України капіталу у будь-якій формі з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності
ДСТУ 3293 – 95

ЕКСПОРТ ТОВАРІВ –
Продаж товарів іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення товарів через митний кордон
ДСТУ 3293 – 95

ЕКСПРЕС – ДІАГНОСТУВАННЯ –
Діагностування за обмеженою кількістю параметрів за заздалегідь установлений час
ДСТУ 2389 – 94

ЕКСПРЕС- ПЕРЕВІЗНИК –
Транспортна або транспортно-експедиційна компанія, створена відповідно до чинного законодавства України, що здійснює прискорене перевезення міжнародних вантажів та має всесвітню мережу з системою центральних та регіональних сортувальних станцій, комп'ютерну мережу відстеження проходження таких вантажів протягом усього часу доставки від відправника до одержувача.
Митний кодекс України. Стаття 1

ЕКСТРАПОЛЬОВАНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ –
EXTRAPOLATED FAILURE RATE –
Інтенсивність відмов, отримана через екстраполяцію або інтерполяцію для проміжку часу і (або) умов, які відрізняються від тих, при яких отримана спостережна або оцінна інтенсивність відмов
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕКСТРАПОЛЬОВАНА НАДІЙНІСТЬ –
EXTRAPOLATED RELIABILITY –
Надійність, визначена через екстраполяцію або інтерполяцію для проміжку часу і (або) умов, які відрізняються від тих, при яких отримана спостережена або оцінна надійність
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕКСТРАПОЛЬОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ –
EXTRAPOLATED MEAN TIME TO FAILURE –
Середнє напрацювання до відмови, визначене через екстраполяцію або інтерполяцію для проміжку часу і (або) умов, які відрізняються від тих, при яких отримане спостережене або оцінне середнє напрацювання до відмови
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕКСТРАПОЛЬОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ –
EXTRAPOLATED MEAN TIME BETWEEN - FAILURES –
Середнє напрацювання на відмову, визначене через екстраполяцію або інтерполяцію для проміжку часу і (або) умов, які відрізняються від тих, при яких отримане спостережене або оцінне середнє напрацювання на відмову
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
EXTRAPOLATED DEPENDABILITY MEASURE –
Показник надійності, отриманий шляхом екстраполяції чи інтерполяції для наробітку та (чи) умов, що відрізняються від них, у яких отримано спостережений або оцінний показник надійності
ДСТУ 2860 – 94

ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
EXTRAPOLATED MEAN LIFE –
Середній термін служби, визначений через екстраполяцію або інтерполяцію для умов навантаження, які відрізняються від тих, при яких отриманий спостережений або оцінний середній термін служби
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
EXTRAPOLATED Q-PERCENTILE LIFE –
Q- відсотковий термін служби, визначений через екстраполяцію або інтерполяцію значень спостереженого або оцінного Q- відсоткового терміну служби, отриманого для умов навантаження, які відрізняються від тих, при яких отриманий оцінний Q- відсотковий термін служби, і для інших значень Q
П р и м і т к а:
Справедливість екстраполяції повинна бути обґрунтована

ЕЛЕКТРИЧНА (ГІДРАВЛІЧНА, ПНЕВМАТИЧНА, ГАЗОВА, КІНЕМАТИЧНА) СХЕМА –
Схема, яка являє собою умовні графічні зображення чи позначення електричних (гідравлічних, пневматичних, газових, механічних) складових частин виробу і зв'язків між ними
ДСТУ 3321 –2003

ЕЛЕКТРИЧНИЙ СИГНАЛ-
ELECTRIC SIGNAL-
Сигнал у вигляді електричного діяння, дієвою величиною якого є сила струму або напруга
ДСТУ 3956-2000

ЕЛЕКТРИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
ELECTRIC TEST –
Випробування на дію електричної напруги, струму чи поля
ДСТУ 3021 – 95

ЕЛЕКТРОДУБЛІКАТ –
Дублікат конструкторського документа, виконаний електрографічним способом у масштабі правдника, в позитивному зображені на матеріалі з прозорою основою

ДСТУ 3321 –2003

ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ВИПРОБУВАННЯ –

ELECTROMAGNETIC TEST –

Випробування на дію електромагнітних полів

ДСТУ 3021 – 95

ЕЛЕКТРОМОНТАЖНЕ КРЕСЛЕННЯ–

Креслення, яке містить дані, необхідні для виконання електричного монтажу виробу

ДСТУ 3321 –2003

ЕЛЕКТРОФІЗИЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ –

ELECTROPHYSICAL MACHINING –

Оброблення, яке полягає в зміні форми, розмірів та (чи) шорсткості поверхні заготовки із застосуванням електричних розрядів, магнітострикційного ефекту, електронного чи оптичного опромінювання, плазмового струменя

ДСТУ 2391:2010

ЕЛЕКТРОХІМІЧНА КОРОЗІЯ –

ELECTROCHEMICAL CORROSION –

Взаємодія металу з корозивним середовищем (електролітом, вологим газом, розтопленою сіллю, лугом), під час якої іонізування атомів металу і відновлювання окиснювача відбувається окремо, а їх швидкості залежать від електродного потенціалу

ДСТУ 3830 – 98

ЕЛЕКТРОХІМІЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ –

ELECTROCHEMICAL MACHINING –

Оброблення, яке полягає в зміні форми, розмірів та (чи) шорсткості поверхні заготовки внаслідок розчинення її матеріалу в електроліті під впливом електричного струму

ДСТУ 2391:2010

ЕЛЕКТРОХІМІЧНИЙ ЗАХИСТ –

ELECTROCHEMICHAL PROTECTION –

Захист металу від корозії регулюванням його потенціалу з допомогою зовнішнього джерела струму або з'єднуванням з металом, що має вищий або нижчий потенціал

ДСТУ 3830 – 98

ЕЛЕМЕНТ ДАНИХ-

DATA ELEMENT-

Дані, що в певному контексті розглядаються як неподільне ціле

П р и м і т к а:

Елемент даних неможливо або нема потреби розчленовувати на складові частини під час конкретного розглядання

ДСТУ 3956-2000

ЕМІТЕНТ –

Держава, підприємство, установа, що випускає в обіг грошові знаки, цінні папери платіжно-розрахункові документи

ДСТУ 3293-95

ЕПІЗОДИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ–

Контроль якості електричної енергії, за якого надходження інформації про контрольовані показники та їх оцінка відбуваються за потребою

ДСТУ 3466 – 96

Контроль якості електричної енергії, при якому надходження інформації щодо контрольованих показників і її оцінювання виконується відповідно до необхідності

ГОСТ 23875-88

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА –

ENVIRONMENTAL EPIDEMIOLOGY –

Вивчення стану здоров'я населення у зв'язку із забрудненням навколишнього середовища

ДСТУ 3038 –95

ЕРГОНОМІЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

Властивість конкретної продукції, яка полягає в узгодженні її технічних властивостей з ергономічними потребами (вимогами) чи властивостями людини – користувача (споживача)

П р и м і т к а:

Ергономічність продукції характеризує систему "людина - продукція" і враховує комплекс гігієнічних, антропологічних, фізіологічних та психологічних властивостей людини, які виявляються у виробничих та побутових процесах під час взаємодії її з продукцією

ДСТУ 3278 – 95

ЕРОЗІЙНА КОРОЗІЯ –

EROSION – CORROSION –

Руйнування поверхні металу, спричинене одночасною дією механічних чинників (швидкоплинного потоку рідини, потоку рідини з твердими частинками) і корозії

ДСТУ 3830 – 98

ЕСКІЗНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –

Креслення, виконане без дотримання масштабу і призначене для разового використання

ДСТУ 3321 – 2003

ЕСКІЗНИЙ ПРОЕКТ –

Проектна конструкторська документація, яка містить принципові конструктивні рішення і дає загальне уявлення про будову та принцип дії виробу, а також дані, що визначають його відповідність призначенню

ДСТУ 3321 – 2003

ЕСТЕТИЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

Властивість конкретної продукції, що характеризує інформаційну виразність, раціональність форми, цілісність композиції, досконалість виконання та стабільність товарного вигляду продукції

ДСТУ 3278 – 95

ЕТАЛОН –

MEASUREMENT STANDART; ETALON –

Засіб вимірювальної техніки, що забезпечує відтворення та (або) зберігання одиниці фізичної величини та передавання її розміру відповідним засобам, що стоять нижче за повірочною схемою, офіційно затверджений як еталон

ДСТУ 2681 – 94

ЕТАЛОН – КОПІЯ -

REFERENCE STANDART –

Вторинний еталон, який призначається для передавання розміру одиниці фізичної величини робочим еталонам (зразковим засобам вимірювальної техніки)

ДСТУ 2681 – 94

ЕТАЛОН ПЕРЕДАВАННЯ –

TRANCFER STANDART –

Вторинний еталон, що призначається для взаємного звіряння еталонів, які за тих чи інших обставин не можуть бути звірені безпосередньо

ДСТУ 2681 – 94

ЕТАП НАУКОВОГО – ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ (ДОСЛІДНО –КОНСТРУКТОРСЬКОЇ РОБОТИ; ДОСЛІДНО – ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ) –

Частина науково – дослідної роботи (дослідно – конструкторської роботи, дослідно – технологічної роботи), яка є об'єктом планування та фінансування, на якій виконують певне завдання

П р и м і т к и:

1. Зміст окремих етапів та термін їх виконання встановлюють у технічному завданні на виконання науково – дослідної роботи (дослідно – конструкторської роботи; дослідно – технологічної роботи)
2. Етапами дослідно – конструкторської роботи є: "ескізний проект", "технічний проект", "розроблення робочої конструкторської документації для виготовлення дослідного зразка", "виготовлення дослідного зразка і проведення попередніх випробувань", "проведення державних випробувань дослідного зразка", "коригування робочої конструкторської документації та доопрацювання дослідного зразка"

ДСТУ 3278 – 95

ЕТАП РОЗРОБЛЕННЯ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ–

Закінчена частина стадії розроблення конструкторської документації, яка стосується певного виду робіт, встановлених для цієї стадії

ДСТУ 3321 – 2003

ЕТИКЕТКА –

Експлуатаційний документ, який містить основні показники якості і технічні характеристики виробу, гарантовані підприємством – виробником

ДСТУ 3321 – 2003

ЕФЕКТ ВЗАЄМОДІЇ ФАКТОРІВ –

Показник залежності змінювання ефекту одного фактора від рівнів інших факторів

ГОСТ 24026-80

ЕФЕКТИВНІСТЬ –

EFFICIENCY –

Співвідношення між досягненим результатом і використаними ресурсами

ДСТУ ISO 9000:2015

Відношення між досягненим результатом і використаними ресурсами

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХИСТУ МЕТАЛУ –

Відношення швидкості корозії незахищеного металу до швидкості корозії захищеного металу за однакових умов

ДСТУ 3830 – 98

Є

ЄДНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ –

UNIFORMITY OF MEASUREMENTS –

Стан вимірювань, за якого їх результати виражаються в узаконених одиницях і похибки вимірювань відомі із заданою ймовірністю

ДСТУ 2681 – 94

ЄДИНОНАЧАЛЬНІСТЬ –

Принцип керування, що проявляється в одноособовому прийнятті керівником керівних та управлінських рішень і персональній відповідальності за результати діяльності

ДСТУ 2960 – 94

Ж

ЖАРОТРИВКІСТЬ –
Здатність металу чинити опір корозійній дії газів за високих температур
ДСТУ 3830 – 98
ЖИВУЧІСТЬ –
SURVAIVBILITY –
Властивість об'єкта зберігати обмежену працездатність в умовах зовнішніх діянь, що призводять до відмов його складових частин
П р и м і т к а:
Живучість характеризує властивість об'єкта протистояти розвитку критичних відмов при
будь-яких умовах експлуатації, включаючи і ті, що не передбачені документацією
ДСТУ 2860 –94
ЖИВУЧІСТЬ ОБ'ЄКТА (ЗРАЗКА) –
DURABILITY OBJECT –
Стадія втоми від моменту утворення втомної тріщини до граничного стану об'єкта (зразка)
ДСТУ 2444 – 94
ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE LIFECYCLE –
Сукупність окремих етапів робіт, що проводяться у заданому порядку протягом періоду часу, який починається з вирішення питання про розроблення програмного засобу і закінчується припиненням використання програмного засобу
ДСТУ 2844 – 94
ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОДУКЦІЇ –
LIFE CYCLE –
Сукупність взаємопов'язаних процесів послідовної зміни стану продукції від початку дослідження та обґрунтування розроблення до припинення експлуатації виробу, застосування (зберігання) матеріалу
П р и м і т к и:

1. Поняття життєвого циклу продукції стосується всієї сукупності одиниць продукції однієї назви та одного позначення
2. Умовно вважають, що на початкових стадіях життєвого циклу продукція існує як задум, вимоги технічного завдання, розроблювана технічна документація, макети, експериментальні та дослідні зразки тощо

ДСТУ 3278 – 95
ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ТОВАРУ –
Період, протягом якого товар знаходиться на ринку
ДСТУ 3294 – 95
ЖОРСТКІСТЬ ВИПРОБНОЇ МАШИНИ –
RIGIDITY OF THE TESTING MACHINE –
Характеристика пружних властивостей машини, що вимірюється відношенням зусилля до сумарного пружного зміщення частин силового ланцюга системи навантажування
ДСТУ 2824 – 94
ЖОРСТКИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ; ЖОРСТКЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
STRAIN – CONTROLLED LOADING –
Режим навантажування, що забезпечує задану залежність зміни деформації (переміщень) об'єкта від часу чи іншого параметра
ДСТУ 2824 – 94
ЖУРНАЛ АВТОРСЬКОГО НАГЛЯДУ-
Документ, в якому фіксуються виявлені в процесі авторського нагляду відступи від технічної документації і містяться пропозиції щодо їх усунення для наступної реалізації підприємством - виготовлювачем
ЖУРНАЛ ЗМІН КОНСТРУКТОРСЬКИХ (ТЕХНОЛОГІЧНИХ) ДОКУМЕНТІВ –
Документ, який містить відомості, необхідні для внесення змін у копії конструкторських документів, що перебувають у виробництві, без виписку повідомлення про зміни
ДСТУ 3321 - 2003

З

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ —
SAFETY ENSURING –
Управління ризиком протягом усього циклу існування підприємства (об'єкта) відповідно до обраного (установленого) критерію сукупного ризику всіх потенційних небезпек, що ініціюються промисловим підприємством
ДСТУ 2156 – 93

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
ASSURANCE OF CONFORMITY –
Процедура, результатом якої є заява, що дає впевненість у тому, що продукція, процес чи послуга відповідають заданим вимогам
П р и м і т к а:
Стосовно до продукції така заява може мати форму документа, ярлика чи іншого еквівалентного засобу. Вона може бути надрукована у повідомленні, каталозі, накладній, інструкції з експлуатації тощо, які стосуються продукції

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄДНОСТІ ВИМІРЮВАНЬ –
Діяльність, яка спрямована на досягнення і підтримку єдності вимірювань
ДСТУ 2681 - 94
Комплекс науково – технічних та організаційних заходів, методів і засобів, спрямованих на досягнення потрібних точності, відтворюваності і (чи) вірогідності результатів випробувань продукції
ДСТУ 3021 –95

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY ASSURANCE –
Сукупність дій, які плануються та систематично виконуються, необхідних для забезпечення впевненості у тому, що програмний засіб задовольняє встановленим вимогам до якості.
ДСТУ 2844 – 94

ЗАБЕЗПЕЧУВАННЯ ЯКОСТІ-
QUALITY ASSURANCE-
Складова частина управління якістю зосереджена на створюванні впевненості в тому, що вимоги щодо якості буде виконано.
ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ –
CONTAMINATION OF ATMOSPHERE –
Привнесення у повітря або утворення в ньому фізичних агентів, хімічних речовин чи організмів, що негативно впливають на життєдіяльність людини або завдають шкоди матеріальним цінностям
ДСТУ 2156 – 93

ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТОВОГО ПОКРОВУ –
SOIL CONTAMINATION –
Привнесення або виникнення в ґрунті нових звичайно не характерних для нього фізичних, хімічних чи біологічних агентів або перевищення в часі, що розглядається, середньобагаторічного рівня концентрації перелічених агентів
ДСТУ 2156 – 93

ЗАБРУДНЕННЯ ПОВЕРХНЕВИХ ТА ПІДЗЕМНИХ ВОД —
Привнесення у воду або утворення в ній фізичних, хімічних чи біологічних агентів, що негативно впливають на середовище проживання або завдають шкоди матеріальним цінностям
ДСТУ 2156 – 93

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЮ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
Завдання контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища полягають у забезпеченні додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища всіма державними органами, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форм власності і підпорядкування, а також громадянами.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЗАВДАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІЇ І НОРМУВАННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
Екологічна стандартизація і нормування проводяться з метою встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ЗАВДАННЯ ТЕХНІЧНЕ-
Стадія розробки конструкторської документації, на якій установлюють призначення, технічні та економічні характеристики і показники якості виробу

ЗАВДАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Закінчена частина робіт у складі певної функції технологічного підготовлення виробництва
ДСТУ 2974 – 95

ЗАГАЛЬНА НАСТАНОВА З РЕМОНТУ –
Документ на ремонт, який містить загальні вказівки щодо організації і технології ремонту, правила і порядок підготовлення та проведення технічно й економічно доцільного ремонту виробу, загальні технічні вимоги, значення показників і норми, яким повинні задовольняти вироби після ремонту, правила та порядок випробувань, консервації, транспортування і зберігання після ремонту

ЗАГАЛЬНА СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ-
Система діагностування, об'єктом якого є виріб в цілому або заготовка
П р и м і т к а:
До об'єкта діагностування загальної системи діагностування можуть входити засоби діагностування локальних систем діагностування
ГОСТ 20911-75

ЗАГАЛЬНА СХЕМА –
Схема, яка показує складові частини комплексу і з'єднання їх між собою на місці експлуатації
ДСТУ 3321 –2003

ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ КЕРУВАННЯ –
Процес керування, що здійснюється у кожній виробничій системі та на будь – якому рівні
П р и м і т к а:

Загальні функції, до яких належать планування, організація, регулювання, контроль та облік, забезпечують керованість і залишаються незмінними під час реалізації конкретних функцій керування
ДСТУ 2960 – 94

ЗАГАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ЯКІСТЮ; АДМІНІСТРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –
QUALITY MANAGEMENT –
Ті аспекти загальної функції управління, які визначають політику в галузі якості, мету і відповідальність, а також здійснюють їх за допомогою таких засобів, як планування якості, управління якістю, забезпечення якості в рамках системи якості
П р и м і т к и:
1. Зобов'язання із загального керівництва якістю лежать на всіх рівнях управління, але управляти ними повинно вище керівництво. До загального керівництва якістю залучаються всі члени організації
2. При загальному керівництві якістю акцент робиться на економічні аспекти

ЗАГАЛЬНЕ ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ –
GENERAL REFERENCE TO STANDARDS-
Посилання на стандарти, яке позначає всі стандарти, прийняті конкретним органом і (або) в визначеній галузі, без ідентифікації кожного з них окремо

.ЗАГАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
WHOLE SYSTEM REDUNDANCY –
Резервування, в якому резервується об'єкт в цілому
ДСТУ 2860 – 94

ЗАГАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ –
Обширна галузь, що стосується будь-якого управління на підприємстві. Серед інших питань воно включає:
- фінансування та облік, продаж і маркетинг, дослідження й розробку, виробництво та розподіл;
- стратегічне, тактичне й оперативне планування;
- організаційні структури, організаційну поведінку, управління персоналом, питання компенсації, прибутки, кар'єри;
- управління робочими зв'язками з використанням мотивації, делегування повноважень, нагляду, створення команди, управління конфліктами, управління іншими технологіями;
- самоврядування, управління особистим часом, управління стресами тощо

Кер. проектн. менедж – ту.

ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ УМОВИ НА КАПІТАЛЬНИЙ ТА (ЧИ) СЕРЕДНІЙ РЕМОНТ –
Документ на ремонт, який містить загальні технічні вимоги, показники і норми, яким повинні відповідати всі вироби після капітального та (чи) середнього ремонту
ДСТУ 3321 – 2003

ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИЙ СТАНДАРТ –
GENERAL ENGINEERING STANDARD –
Стандарт, який визначає вимоги до об'єктів загальнотехнічного застосування, забезпечує технічну єдність і взаємозв'язок різних галузей науки, техніки і виробництва (одиниці фізичних величин, точність вимірювань, допуски і посадки та ін.)

ЗАГАЛЬНОТОКСИЧНЕ ДІЯННЯ —
SYSTEMIC EFFECT –
Зміни в ряді органів та систем організму під дією отруйних речовин, які виникають одночасно і однаково небезпечні для нього
ДСТУ 3038 – 95

ЗАГОЛОВОК СТАНДАРТУ –
MAIN FART OF THE TITLE OF A STANDARD –
Основна частина назви стандарту, в якій наведені необхідні і достатні ознаки, що відрізняють даний об'єкт від інших об'єктів стандартизації

ЗАГОТОВКА –
BLANK –
Предмет праці, з якого шляхом зміни форми, розмірів, властивостей поверхні та (чи) матеріалу виготовляють деталь
ДСТУ 2391:2010

ЗАДАВАЛЬНЕ ДІЯННЯ-
SETTING ACTION-
Діяння на керівний об'єкт, організоване, щоб вказати чи змінити мету керування
ДСТУ 3956-2000

ЗАДАВАЛЬНИЙ СИГНАЛ-
SETING SIGNAL-
Сигнал, який пересилає дані про мету керування:
задає значення, співвідношення значень параметрів керованого об'єкта та (або) їх змінювання у часі
ДСТУ 3956-2000

ЗАДАЧА ВИМІРЮВАННЯ-
MEASUREMENT TASK-
Задача, яка полягає у кількісній оцінці з необхідною точністю певної властивості об'єкта або процесу на підставі вимірюваних фізичних величин (параметрів), від яких залежить ця властивість
ДСТУ 3956-2000

ЗАДАЧА КОНТРОЛЮ (У ПРОМИСЛОВИХ ПРОЦЕСАХ)-
INSPECTION TASK-
Задача, зміст якої полягає в отримуванні відомостей про фактичний стан та функціювання об'єкта, а також у виявленні відхилень параметрів від заданих та допустимих значень
ДСТУ 3956-2000

ЗАДІЛ –
Сукупність напівфабрикатів, що перебувають на різних стадіях процесу виготовлення продукції і забезпечують безперебійність виробництва
ДСТУ 2960 – 94

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЗАМОВНИКА –
Організація повинна провадити моніторинг того, як замовники сприймають ступінь задоволення їхніх потреб і очікувань. Організація повинна визначити методи отримання, моніторингу та аналізування цієї інформації.
П р и м і т к а: Приклади моніторингу сприйняття замовниками можуть охоплювати опитування замовників, відгуки замовників стосовно наданих продукції та послуг, зустріч з замовниками, аналізування частки ринку, схвальні відгуки, претензії протягом гарантійного строку і звіти розповсюджувачів продукції.
ДСТУ ISO 9001-2015

ЗАДОКУМЕНТОВАНА ІНФОРМАЦІЯ –
Загальні положення
Потрібно, щоб система управління якістю охоплювала

a) задокументовану інформацію, яку потребує цей стандарт;
b) задокументовану інформацію, яку організація вважає необхідною для результативності системи управління якістю.
П р и м і т к а: Обсяг задокументованої інформації для системи управління якістю в різних організаціях може бути різним залежно від

- Розміру організації, її виду діяльності, її процесів, продукції та послуг;
- Складності процесів та їхніх взаємодій;

- Компетентності персоналу.
- **Створювання та актуалізація**

Під час створювання та актуалізування задокументованої інформації організація повинна забезпечувати
a) належні ідентифікацію та опис (наприклад, назва, дата, автор, номер для посилання);
b) належні формат (наприклад, мова, версія програмного продукту, графічні зображення) і носії (наприклад, паперовий, електронній);
c) належні аналізування та схвалення з погляду придатності та адекватності.
ДСТУ ISO 9001-2015

ЗАЙНЯТИЙ СТАН –
BUSY STATE –
Стан об'єкта, в якому він виконує потрібну для споживача функцію і тому недоступний для інших споживачів
ДСТУ 2391:2010

ЗАДАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
SET DEPENDABILITY MEASURE –
Числове значення нормованого показника надійності, встановлене у технічному завданні на розроблений виріб
ДСТУ 2860 – 94

ЗАКОН КЕРУВАННЯ-
CONTROL LAW-
Залежність між задавальними та керівними діяннями
ДСТУ3956-2000

ЗАКОН НАВАНТАЖУВАННЯ —
FORM OF LOADING; STREES SEQUENCE –
Функція, що описує змінювання навантаження у часі
ДСТУ 2444 – 94

ЗАКОНОДАВЧА ВИМОГА –
STATUTORY REQUIREMENT -
Обов'язкова вимога, установлена законодавчим органом
ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАКОНОДАВЧА МЕТРОЛОГІЯ –
LEGAL METROLOGY –
Частина метрології, що містить законодавчі акти, правила, вимоги та норми, які регламентуються і контролюються державою для забезпечення єдності вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

ЗАКОНОДАВЧО НЕРЕГУЛЬОВАНА СФЕРА –
Сфера, в якій вимоги до продукції та умови введення її в обіг не регламентується законодавством
Закон України "Про підтвердження відповідності"

ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНА СФЕРА–
Сфера, в якій вимоги до продукції та умови введення її в обіг регламентується законодавством
Закон України "Про підтвердження відповідності"

ЗАКРІПЛЕННЯ –
CLAMPING –
Прикладання сил чи пари сил до предмета праці для забезпечення незмінності його положення, досягнутого під час базування.
ДСТУ 2391:2010

ЗАЛЕЖНА ВІДМОВА –
SECONDARY FAILURE –
Відмова об'єкта, спричинена прямо чи непрямо відмовою або несправністю іншого об'єкта
ДСТУ 2860 – 94

ЗАЛИШКОВА ДЕФОРМАЦІЯ –
RESIDUAL STRAIN –
Деформація, що залишається після усунення навантаження, яке її викликало
ДСТУ 2825 – 94

ЗАЛИШКОВИЙ РЕСУРС –
RESIDUAL LIFE –
Сумарний наробіток об'єкта від моменту контролю його технічного стану до переходу в граничний стан
ДСТУ 2860 – 94

ЗАМІЩУВАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
STANDBY REDUNDANCY –
Резервування, в якому функції основного елемента передаються резервному тільки після відмови основного елемента
ДСТУ 2860 – 94

ЗАМОВЛЕННЯ-НАРЯД НА СТВОРЕННЯ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ-
Програмний плановий документ, який визначає зміст робіт із створення, освоєння та впровадження нової техніки від наукових досліджень до практичного використання результатів, виконавців, терміни та кошторисну вартість їх виконання, джерела фінансування та матеріального заохочування, кінцеві результати робіт та їх ефективність

ЗАМОВНИК-
CUSTOMER-
Особа чи організація, яка може отримати чи отримує продукцію чи послугу, призначену для цієї особи чи організації, або яку потребує ця особа чи організація.
Приклади.
Споживач, клієнт, кінцевий користувач; роздрібний торговець, одержувач продукції чи послуги від внутрішнього процесу, вигодоодержувач (бенефіціар) і покупець.
Примітка. Стосовно організації замовник може бути внутрішнім або зовнішнім.
ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАМОВНИК АУДИТУ –
AUDIT CLIENT -
Організація чи особа, яка подає заявку на проведення аудиту.
ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАМОВНИК ПРОДУКЦІЇ –
Фізична або юридична особа, на замовлення якої здійснюється створення, виробництво та (або) постачання продукції

ДСТУ 3278 – 95

ЗАПАСНА ЧАСТИНА –

Заздалегідь придбана чи виготовлена складова частина устаткування, призначена для заміни такої ж частини, що перебуває в експлуатації, з метою підтримання або відновлення справності чи працездатності устаткування

ДСТУ 2960 – 94

ЗАПАСНА ЧАСТИНА ВИРОБУ–

Складова частина виробу, призначена для заміни такої самої частини, що перебувала в експлуатації, для підтримання або відновлення справності чи роботоздатності виробу

ДСТУ 3278 – 95

ЗАПИТИ НА ЗМІНИ ПРОЕКТУ –

Запити на зміну можуть бути подані у багатьох формах – усній чи письмовій, прямій чи непрямій, такі, що викликаються зовні чи зсередини, обов'язкові чи необов'язкові. Зміни можуть зажадати розширення змісту чи його скорочення. Більшість запитів на зміни є результатом:

- зовнішньої події (наприклад, зміна урядових норм);
- похибки або пропуску у визначенні змісту продукту (наприклад, похибка, зв'язана з тим, що не була включена необхідна характеристика);
- похибки або пропуску у визначенні змісту проекту;
- зміни значення величин (наприклад за рахунок зменшення вартості технологій, які були недоступні на той час, коли складали зміст проекту)

Кер. проектн. Менедж – ту.

ЗАПОБІГАННЯ АВАРІЯМ І ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ ШКІДЛИВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ –

При проектуванні й експлуатації господарських та інших об'єктів, діяльність яких може шкідливо впливати на навколишнє природне середовище, розробляються і здійснюються заходи щодо запобігання аваріям, а також ліквідації їх шкідливих екологічних наслідків.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з промислової безпеки, і центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії, спільно з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, систематично проводять перевірки стану екологічно небезпечних об'єктів та виконання відповідних заходів і вимог щодо їх безпечної експлуатації.

Перелік екологічно небезпечних об'єктів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

У разі аварії, що спричинила забруднення навколишнього природного середовища, підприємства, установи, організації зобов'язані негайно приступити до ліквідації її наслідків. Одночасно посадові особи або власники підприємств, керівники установ і організацій зобов'язані повідомляти про аварію і заходи, вжиті для ліквідації її наслідків, виконавчому комітету сільської, селищної, міської ради, центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, відповідній обласній, Київській, Севастопольській міській державній адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та населенню.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ЗАПОБІЖНА ДІЯ –

PREVENTIVE ACTION –

Дія, яку виконують, щоб усунути причину потенційної невідповідності чи іншої потенційно небажаної ситуації.

Примітка 1. Може бути кілька причин виникнення потенційної невідповідності.

Примітка 2. Запобіжну дію виконують, щоб запобігти виникненню події, тоді як коригувальну дію - щоб запобігти повторному виникненню події

ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM REALIZATION –

Процес, наслідок процесу розроблення, документування, уведення в дію, підтримування та постійного поліпшування системи управління якістю

ДСТУ ISO 9000:2015

ЗАСВІДЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

ATESTATION OF CONFORMITY-

Дія випробувальної лабораторії третьої сторони, яка доводить, що конкретний випробуваний зразок відповідає конкретному стандарту або іншому нормативному документу

ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Технічний засіб, який застосовується під час вимірювань і має нормовані метрологічні характеристики

П р и м і т к а:

До засобів вимірювальної техніки відносяться засоби вимірювань та вимірювальні пристрої

ДСТУ 2681 – 94

ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ –

MEASURING INSTRUMENT –

Засіб вимірювальної техніки, який реалізує процедуру вимірювань

П р и м і т к и:

1. До засобів вимірювань відносяться кодові засоби вимірювань, реєструвальні засоби вимірювань, вимірювальні прилади, вимірювальні канали та вимірювальні системи
2. Засіб вимірювань реалізує в ідеальному випадку лінійну залежність між значеннями вимірюваної величини та її відповідними розмірами

ДСТУ 2681 – 94

ЗАСІБ ВИПРОБУВАНЬ –

TEST MEANS –

Технічний пристрій, речовина і (чи) матеріал для проведення випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;
ГОСТ 16504-81

ЗАСІБ КОНТРОЛЮ –
INSPECTION MEANS –
Технічний пристрій, речовина і (чи) матеріал для проведення контролю
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81
ЗАСІБ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
TEST EQUIPMENT –
Технічний пристрій, речовина та (чи) матеріал для проведення неруйнівного контролю
ДСТУ 2865-94
ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
TECHNICAL DIAGNOSIS EQUIPMENT –
Апаратура та програми, за допомогою яких здійснюється діагностування
ДСТУ 2389 – 94
ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА –
Сукупність засобів і предметів праці, що їх використовують у процесі виготовлення продукції, виконання робіт і надання послуг
ДСТУ 2960 – 94
ЗАСОБИ КЕРУВАННЯ –
Технічні засоби, призначені для механізації й автоматизації керівних та інженерно – технічних робіт
П р и м і т к а:
Засоби керування складаються із телефонної, радіо- та телевізійної техніки зв'язку, обчислювальної техніки, оргтехніки
ДСТУ 2960 – 94
ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ –
Організація повинна застосовувати засоби контролю до процесу проектування та розроблення, щоб забезпечити
a) визначення результатів, що їх досягатимуть;
b) аналізування, щоб оцінювати здатність результатів проектування та розроблення задовольняти вимоги;
c) виконання робіт з перевірення для гарантування того, що вихідні дані проектування та розроблення задовольняють вхідні вимоги;
d) виконання робіт із затвердження для гарантування того, що готова продукція та послуги задовольняють вимоги щодо встановленого застосування чи передбаченого використання;
e) виконання будь-яких необхідних дій стосовно проблем, визначених під час аналізування чи виконання робіт з перевірення та затвердження;
f) зберігання задокументованої інформації стосовно цих робіт.
П р и м і т к а: Аналізування, перевірення та затвердження проектування/проекту та розроблення/розробки мають різні цілі. Їх може бути проведено окремо чи за будь-якого поєднання в спосіб, придатний для продукції та послуг організації.
ДСТУ ISO 9001-2015
ЗАСОБИ ПРАЦІ –
Матеріальні об'єкти, за допомогою яких предмети праці перетворюються на готову продукцію в процесі виробництва
ДСТУ 2960 – 94
ЗАСОБИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ, ДІАГНОСТИКИ) -
Засоби технологічного оснащення і споруди, призначені для виконання технічного обслуговування (ремонту, діагностики)
ЗАСОБИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПОРЯДЖЕННЯ –
Сукупність знарядь виробництва, необхідних для виконання технологічного процесу
ДСТУ 2391:2010; ДСТУ 2974 – 95
ЗАСТАРІЛА ПРОДУКЦІЯ –
Продукція, показники якості якої, перестали відповідати вимогам чинних стандартів
ДСТУ 3278 – 95
ЗАСТОСОВАНИЙ ВИРІБ –
Виріб, розроблений раніше та використовуваний в конструкторській документації іншого виробу
ЗАСТОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ТА КОДЕКСІВ УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ -
Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах.
Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.
Національний орган стандартизації забезпечує розміщення на офіційному веб-сайті текстів національних стандартів та кодексів усталеної практики, обов'язковість застосування яких установлена нормативно-правовими актами, не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня офіційного опублікування таких актів з безоплатним доступом до зазначених національних стандартів та кодексів усталеної практики.
Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, враховуючи особливості таких сфер, визначає порядок застосування національних стандартів та кодексів усталеної практики для забезпечення потреб оборони України відповідно до покладених на нього завдань.
Ст.23 закону України «Про стандартизацію»
ЗАСТОСУВАННЯ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА –
APPLICATION OF A NORMATIVE DOCUMENT –
Використання будь-якого нормативного документа у виробництві, торгівлі і ін.
ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКЛУ ПОЛІПШЕННЯ –
Постійним поліпшенням називають дії, які здійснюються для підвищення показників та характеристик продукції і (або) підсилення результативності та ефективності процесів, які застосовуються для її виробництва і поставки. Цикл процесу поліпшення може включати:
- визначення, оцінка та аналіз існуючої ситуації;
- встановлення мети для поліпшення ;
- пошук можливих рішень;
- оцінка цих рішень;
- виконання вибраного рішення;
- оцінка, верифікація та аналіз виконання;
- регламентація змін.

Поліпшення є постійними і не передбачають отримання остаточних рішень. Результати аналізуються, у випадку необхідності визначаються можливості по-

ліпшення. Аудити, зворотній зв'язок від споживача і аналіз системи менеджменту якості можуть також виявити можливості.

Цикл поліпшення Шухарта – Деминга "Plan – Do – Check – Act " є прикладом циклу поліпшення. Він наведений у вигляді колеса, щоб підкреслити безперервну, циклічну природу процесу поліпшення

ЗАТВЕРДЖЕННЯ; ВАЛІДАЦІЯ -

VALIDATION –

Підтвердження наданням об'єктивного доказу, що вимоги щодо конкретного передбаченого використання або застосування виконано.

Примітка 1. Об'єктивний доказ, потрібний для перевіряння, може бути результатом випробування чи інших форм визначання, зокрема виконання альтернативних обчислень або аналізування документів.

Примітка 2. Слово "затверджено" використовують для позначення відповідного статусу.

Примітка 3. Умови використання для затвердження можуть бути реальними чи змодельованими

ДСТУ ISO 9000:2015

Підтвердження за допомогою експертизи і подання об'єктивного доказу дотримання особливих вимог, призначених для конкретного використання

П р и м і т к и:

1. Під час проектування і розроблення затвердження означає проведення експертизи продукції для визначення відповідності потребам споживача.
2. Затвердження здебільшого виконують для кінцевої продукції в певних умовах її експлуатації. Воно може бути необхідним і на попередніх стадіях.
3. Термін "затверджено " застосовують для позначення відповідного статусу.
4. Можна виконувати багаторазові затвердження, якщо передбачається різне використання

ЗАТВЕРДЖЕННЯ (ПРОДУКЦІЇ, ПРОЦЕСУ ЧИ ПОСЛУГИ) –

APPROVAL –

Дозвіл на вихід продукції, процесу чи послуги на ринок чи на їх використання за заданим призначенням або за заданими умовами

ЗАТВЕРДЖЕННЯ (ПРОДУКЦІЇ) ЗА ЗРАЗКОМ –

TYPE APPROVAL –

Затвердження продукції на підставі її оцінювання за зразком

ЗАХИСНА АТМОСФЕРА —

PROTECTIVE ATMOSPHERE –

Штучно створена атмосфера в замкненому просторі з метою захищення від корозії

ДСТУ 3830 – 98

ЗАХИСНА ГУСТИНА СТРУМУ —

PROTECTIVE CURRENT DENSITY –

Густина електричного струму, що тече до поверхні металу або від неї, необхідна для підтримування його потенціалу корозії в діапазоні захисного потенціалу

ДСТУ 3830 – 98

ЗАХИСНА ПЛІВКА —

Плівка, що утворюється на металі в природних умовах внаслідок його взаємодії з корозивним середовищем або штучного хімічного чи електрохімічного обробляння і утруднює процес корозії

ДСТУ 3830 – 98

ЗАХИСНЕ ПОКРИТТЯ –

PROTECTIVE COATING –

Штучно створений шар на поверхні металу, призначений для захисту його від корозії

ДСТУ 3830 – 98

ЗАХИСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ –

PROTECTIVE POTENTIAL –

Потенціал металу, що забезпечує певний захисний ефект

ДСТУ 3830 – 98

ЗАХИСНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ –

Особливі умови, що припускають можливість зміни початкових умов договору в процесі його виконання

ДСТУ 3293-95

ЗАХИСТ ВІД ПОМИЛКИ

ERROR PROTECTION –

Дії для перевірки правильності виконання попередніх операцій

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ЗАХИСТ ПРОДУКЦІЇ –

PRODUCT PROTECTION –

Охорона продукції від впливу кліматичних та інших несприятливих чинників у процесі її використання, транспортування чи зберігання

ДСТУ 3278 – 9

ЗАХИЩЕНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

Властивості конкретної продукції, які характеризують її здатність протистояти впливу різних несприятливих умов

П р и м і т к а:

Залежно від виду продукції розрізняють захищеність продукції від проникнення пилу, вологи, від впливу високої температури, електромагнітних та іонізованих випромінювань тощо

ДСТУ 3278 – 95

ЗАХОРОНЕНЯ ПРОДУКЦІЇ –

BURIAL OF PRODUCTS –

Видалення продукції у певні сховища, яке не передбачає її повторного використання

ДСТУ 3278 – 95

ЗАЦІКАВЛЕНА СТОРОНА; ПРИЧЕТНА СТОРОНА-

INTERESTED PARTY*;* STAKEHOLDER –

Особа чи організація, яка може вплинути на рішення чи діяльність, піддана впливу, чи сприймає себе такою, що піддана впливу рішень або діяльності.

Приклади.

Замовники, власники, персонал організації, постачальники, банкіри, регуляторні органи, спілки, партнери чи суспільство, це можуть бути також конкуренти чи опозиційні групи тиску.

ДСТУ ISO 9000:2015

Особа із своїм інтересом або група, яка має визначену зацікавленість в успіху організації (наприклад, споживачі, власники, наймані робітники, постачальники і суспільство)

П р и м і т к а:

Група може обмежуватися організацією або групою організацій

ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ ПРОЕКТУ –

Окремі особи й організації, які активно залучені до проекту, або ті, чиї інтереси можуть позитивно чи негативно вплинути на результат виконання проекту

або на успішне його завершення. Основними зацікавленими особами по кожному проекту є:

- Менеджер проекту – окрема особа, яка відповідає за управління проектами;
- Споживач – окрема особа або організація, що використовує продукт проекту;
- Виконавча організація – підприємство, більшість працівників якої залучені до роботи з виконання проекту;
- інвестор – окрема особа чи група осіб в організації (яка виконує проект), що вкладає фінанси в проект готівкою або в будь – якій іншій формі;
- інші – внутрішні і зовнішні, власники та інвестори, постачальники та підрядчики, члени команди проекту та їх сім'ї, урядові організації і засоби масової інформації, окремі громадяни, тимчасово або постійно лобуючі організації, а також усе суспільство загалом

Кер. Проектн. Менедж – ту.

ЗАЯВА ПОСТАЧАЛЬНИКА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ–

SAPPLIER'S DECLARATION –

Процедура, за допомогою якої постачальник дає письмову гарантію, що продукція, процес чи послуга відповідають заданим вимогам

П р и м і т к а:

Для уникнення плутанини не потрібно використовувати термін "самосертифікація"

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ -

DECLARATION OF CONFORMITY -

Заява постачальника під його повну відповідальність про те, що продукція, процес або послуга відповідають конкретному стандарту або іншому нормативному документу

ЗАЯВКА НА РОЗРОБКУ ТА ОСВОЄННЯ ПРОДУКЦІЇ-

Вихідний технічний документ замовника, який містить пропозиції про розробку і освоєння у виробництві необхідної йому продукції, в тому числі терміни проведення цих робіт, техніко-економічні вимоги до продукції, яка замовляється, та обсяги її виробництва

ЗАЯВНИК (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ) –

APPLICANT (FOR CERTIFICATION) –

Особа або орган, які звернулися для одержання відповідного свідоцтва від органу з сертифікації

ЗБЕРЕЖЕННЯ –

Організація повинна забезпечувати збереження виходів під час виготовлення продукції та надання послуг у ступінь, необхідний для забезпечення відповідності вимогам.

П р и м і т к а: Збереження може охоплювати ідентифікування, вантажні роботи, запобігання забрудненню, пакування, зберігання, передавання чи транспортування та захист.

ДСТУ ISO 9001-2015

ЗБЕРЕЖУВАНІСТЬ –

STORABILITY –

Властивість об'єкта зберігати в заданих межах значення параметрів, що характеризують здатність об'єкта виконувати потрібні функції під час і після зберігання та (чи) транспортування

ДСТУ 2634 – 94; ДСТУ 2860 – 94

ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Утримування продукції в місцях її розміщення відповідно до встановлених правил

ДСТУ 3278 – 95

ЗБИТКИ ВІД ЗНИЖЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Всі види негативних наслідків, що виникають в роботі системи електропостачання, споживачів і приймальників при погіршенні якості електричної енергії

ГОСТ 23875-88

ЗБИТКИ ВІД ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ —

Усі види негативних наслідків, які виникають у роботі електропостачальних систем, споживачів та приймачів в разі погіршення якості електричної енергії

ДСТУ 3466 – 96

ЗБІЖНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ –

REPEATABILITY OF MEASUREMENTS –

Характеристика якості вимірювань, що відображає близькість повторних результатів вимірювань однієї й тієї ж величини в однакових умовах

П р и м і т к и:

1. Збіжність результатів вимірювань відображає близькість до нуля випадкової похибки
2. Збіжність може бути оцінена кількісно дисперсією результатів вимірювань

ДСТУ 2681 – 94

ЗБІЙ –

INTERRUPTION –

Самоусувна відмова або одноразова відмова, яку незначним втручанням усуває оператор

ДСТУ 2860 – 94

ЗБУРЕНИЙ ПРОЦЕС-

DISTURBED PROCESS-

Процес, що відбувається в об'єкті під час дії збурення і безпосередньо після нього

ДСТУ 3956-2000

ЗБУРЮВАННЯ (ЗБУРЕННЯ) -

DISTURBANCE-

Діяння (подіяння) зовні на керований та керівний об'єкт, яке перешкоджає досягненню мети керування

ДСТУ 3956-2000

ЗБУТ ПРОДУКЦІЇ –

Постачання продукції підприємствам – споживачам та (або) торговельній мережі відповідно до умов договорів

ДСТУ 2960 – 94

ЗВАРЮВАННЯ –

WELDING –

Одержання нерознімних з'єднань шляхом утворення міжатомних зв'язків між з'єднуваними частинами в процесі їх нагрівання і (чи) пластичного деформування

ДСТУ 2391:2010

Аргонодугове - дугове зварювання, при якому як захисний газ використовується аргон

Багатодугове - дугове зварювання, при якому нагрівання здійснюється одночасно більше ніж двома дугами з роздільним живленням їх током

Багатоелектродне - дугове зварювання, при якому нагрівання здійснюється одночасно більше ніж двома електродами із загальним підводом струму

Багатоточкове - контактне зварювання, при якому за один цикл зварюється декілька точок

Блоками - зворотньоступінчасте зварювання, при якому багатошаровий шов виконується окремими ділянками з повним заповненням кожного з них

Вибухом-з використанням тиску, при якому з′єднання здійснюється як результат викликаного вибухом співудару зварюваних частин

Вібродугове - дугове зварювання електродом, який плавиться та вібрує, внаслідок чого дугові розряди чергуються з короткими замиканнями

В контрольованій атмосфері-здійснюється в камері, заповненій газом необхідного складу

Врозкид-зварювальний шов виконується ділянками, розташованими в різних місцях за його довжиною

Високочастотне-із застосуванням тиску, при якому нагрівання здійснюється струмами високої частоти

Газове-зварювання плавленням, при якому нагрівання здійснюється за рахунок тепла високотемпературного газового полум'я

Газопресове-зварювання тиском, при якому нагріті газовим полум'ям поверхні з'єднуваних заготовок стискують з силою

Двухдугове - дугове зварювання, при якому нагрівання здійснюється одночасно двома дугами з роздільним живленням їх електричним струмом

Двухелектродне - дугове зварювання, при якому нагрівання здійснюється одночасно двома електродами із загальним підводом зварювального струму

Дифузійне-зварювання тиском, яке здійснюється за рахунок взаємної дифузії атомів в тонких поверхневих шарах контактуючих частин

Дугове-зварювання плавленням, при якому нагрівання здійснюється електричною дугою

Дугове в захисному газі-дугове зварювання, при якому дуга та розплавлений метал, а в деяких випадках і охолоджуючийся шов, знаходяться в захисному газі, який подається в зону зварювання за допомогою спеціальних пристроїв

Дугове у вуглекислому газі-дугове зварювання, при якому як захисний газ використовується вуглекислий газ

Дугове неплавким електродом - дугове зварювання, яке виконується неплавким при зварюванні електродом

Дугове плавким електродом - дугове зварювання електродом, який плавиться при зварюванні і виконує роль присадочного матеріалу

Дугове під флюсом-дугове зварювання, при якому дуга горить під шаром зварювального флюса

Дугове по флюсу-дугове зварювання, при якому на зварювані кромки наноситься шар флюса, товщина якого менше за дуговий проміжок

Електронно-струменеве-зварювання плавлінням, при якому нагрівання здійснюється енергією прискорених електронів

Електрошлакове-зварювання плавлінням, при якому основний та електродний метали розплавляються за рахунок тепла, яке виділяється при проходженні струму через шлакову ванну

Імпульсно-дугове-дугове зварювання, при якому дуга додатково живиться імпульсними струмами за заданою програмою

Каскадом-кожна наступна ділянка багатошарового шва перекриває всю попередню ділянку або її частину

Конденсаторне-контактне зварювання, при якому з′єднання здійснюється за рахунок накопиченої в конденсаторній батареї електричної енергії та короткочасного її використання на операцію зварювання

Контактне-зварювання тиском з короткочасним нагріванням місця з'єднання, з оплавлюванням або без нього, і з осаджуванням розігрітих заготовок

Ковальське-пічне зварювання, при якому осаджування виконується ударами молота або натисканням преса

Лазерне-зварювання плавленням, при якому для нагрівання використовується енергія випромінювання лазера

Лежачим електродом-дугове зварювання , при якому нерухомий покритий електрод укладається вподовж зварюваних кромок, а дуга переміщується за розплавленням електрода

Магнітно-імпульсне-зварювання тиском, створеним імпульсом сильного магнітного поля

Радіочастотне-поверхні зварюваних кромок нагріваються до оплавлення струмами високої частоти, а потім стискаються роликами, що обертаються

Рельєфне контактне-контактне зварювання, при якому місця зварювання визначаються заздалегідь підготованими виступами в заготовці

Стикове-контактне зварювання, при якому заготовки зварюються по всій поверхні прилягання торців

Термітне-для нагрівання використовується енергія горіння термітної суміші

Тертям-зварювання тиском, при якому нагрівання поверхневих шарів металу здійснюється роботою сил тертя, які виникають при відносному переміщенні зварювальних заготовок, стиснутих осьовою силою

Тиском-із застосуванням великого тиску, яке здійснюється за рахунок сумісного пластичного деформування з'єднуваних частин в холодному стані

Точкове-зварювані вироби з'єднуються між собою в окремих точках

Ультразвукове-зварювання тиском, яке здійснюється під впливом ультразвукових коливань, які викликають механічні коливання стиснутих осьовою силою заготовок та їх нагрівання

Шовне контактне-контактне зварювання, при якому з′єднання зварюваних частин здійснюється між електродами (рамками), що обертаються, підводять струм та передають зусилля стиску

ЗВЕДЕНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –
FIDUCIAL ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT –

Відношення абсолютної похибки засобу вимірювань до нормованого значення

П р и м і т к а:

Нормованим значенням називають умовно прийняте значення фізичної величини

Приклад:

За нормоване значення приймають кінцеве значення діапазону вимірювань

ДСТУ 2681 – 94

ЗВІД ПРАВИЛ –
CODE OF PRACTICE –

Документ, що рекомендує технічні правила або процедури проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування або експлуатації обладнання, установок, конструкцій і виробів

П р и м і т к а:

Звід правил може бути стандартом, частиною стандарту або самостійним документом

ЗВІРЕННЯ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

VERIFICATION BY SAMPLING –

Порівняння засобу вимірювальної техніки з еталоном або зразковим засобом вимірювальної техніки того ж виду (міри замірою, вимірювального приладу з вимірювальним приладом) для визначення систематичної похибки

ДСТУ2681-94

ЗВІТ ПРО ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE TEST REPORT –

Документ, що містить опис умов та результати випробування, а також іншу інформацію, яка стосується випробувань, достатню для їх повторного проведення

ДСТУ 2844 – 94

ЗВІТ, ПРОТОКОЛ, ЗАПИС –

RECORD –

Документ, який містить об'єктивний доказ

П р и м і т к а:

Звіти утворюють спеціальну групу документів. Деякі вимоги, які відносяться до документів, застосовні до них, такі як необхідність бути розбірливим, інші види звітів містять їх власний, спеціальний набір вимог

ЗВІТИ З ЯКОСТІ –

QUALITY RECORD –

Звіт, що стосується якості

П р и м і т к а:

Звіти з якості можуть застосовуватися для забезпечення демонстрації, простежуваності і доказу при верифікації, превентивній дії та коригувальній дії

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК –

FEEDBACK -

Думки, зауваги та висловлення зацікавленості щодо продукції, послуги чи процесу розглядання скарг

ДСТУ ISO 9000:2015

ЗГИНАЛЬНИЙ МОМЕНТ –

BENDING MOMENT –

Момент внутрішніх сил у перерізі об'єкта відносно осі, заданої в площині перерізу

ДСТУ 2825 – 94

ЗГОДА –

Прийняття в цілому, що передбачує відсутність суттєвих розбіжностей у більшості зацікавлених сторін по суттєвим питанням

ЗДАТНІСТЬ

CAPABILITY –

Можливість об'єкта випускати продукцію, яка відповідає вимозі до даної продукції

ЗЕНКЕРУВАННЯ-

Чистова обробка отворів для підвищення їх точності та зменшення шорсткості

ЗЕНКУВАННЯ-

Обробка різанням для отримання конічних та циліндричних поглиблень, опорних площ навкруги отворів та фасок центрових отворів

ЗІРКОВЕ ПЛЕЧЕ –

Відстань між центральною і зірковою точкою плану другого порядку

ГОСТ 24026-80

ЗІРКОВА ТОЧКА ПЛАНУ –

Точка плану другого порядку, що лежить на координатній осі в факторному середовищі

ГОСТ 24026-80

ЗМІНА –

AMENDMENT –

Модифікація, доповнення або виключення визначених фрагментів нормативного документа

П р и м і т к а :

Результати зміни звичайно надаються шляхом публікації окремого листка змін до нормативного документу

ЗМІНА ДОКУМЕНТА-

Будь-яке виправлення документа, вилучення або додання до нього будь-яких даних, яке проводиться у встановленому порядку без зміни позначення із збереженням правового статусу зміненого документа

ЗМІНА СТАНДАРТУ –

AMENDMENT TO A STANDARD –

Внесення до стандарту уточнень, що не стосуються основних вимог, не зачіпають значного об'єму змісту стандарту і не потребують його переробки в плановому порядку; позначення стандарту при цьому не змінюється

ЗМІНИ В ПРОЕКТІ ТА РОЗРОБЦІ –

Організація повинна ідентифікувати, критично аналізувати та контролювати зміни, що їх вносять під час проектування та розробляння продукції та послуг чи в подальшому, у ступінь, необхідний для забезпечення того, щоб уникати негативного впливу на відповідність вимогам.

Організація повинна зберігати задокументовану інформації щодо

a) змін у проекті та розробці;

b) результатів аналізування;

c) санкціювання змін;

d) дій, виконаних для запобігання несприятливим впливам.

ДСТУ ISO 9001-2015

ЗМІНИ ДО ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Якщо вимоги до продукції та послуг змінено, організація повинна забезпечити внесення змін до відповідної задокументованої інформації та ознайомлення відповідного персоналу із зміненими вимогами.

ДСТУ ISO 9001-2015

ЗМІННА СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –

VARIABLE SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION –

Систематична похибка вироблення продукції, яка закономірно змінюється за модулем та (чи) знаком

ДСТУ 3514 – 97

ЗМІННІ ДАНІ ВИКОНАННЯ –

Інформація про виконання виробів, неоднакова для групи виробів

ДСТУ 3321 – 96

ЗМІСТ МІЖДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ –

До міждержавних стандартів включають:

- вимоги до якості продукції, які забезпечують їх безпеку для життя, здоров'я і майна, охорону навколишнього середовища;
- вимоги техніки безпеки та виробничої санітарії;
- вимоги до сумісності та взаємозамінності продукції;
- параметричні ряди та типові конструкції виробів;
- основні споживчі (експлуатаційні) властивості продукції, вимоги до пакування, маркування, транспортування, зберігання та утилізація продукції;
- методи контролю вимог до продукції;
- вимоги, які забезпечують технічну єдність при розробці, виробництві, експлуатації (застосуванні) та надання послуг, в тому числі, правила оформлення технічної документації, допуски та посадки, терміни, визначення та позначення, метрологічні та інші загальнотехнічні правила і норми;
- правила забезпечення якості продукції;
- вимоги щодо зберігання та раціонального використання усіх видів ресурсів

ГОСТ 1.0 – 92

ЗМІШАНА ФОРМА РЕМОНТУ –

Організація ремонту, за якої поруч із децентралізованою формою на підприємстві існують спеціалізовані ремонтні підрозділи

ДСТУ 2960 – 94

ЗМІЩЕННЯ НЕЙТРАЛІ —

Відмінність потенціалу нейтралі електропостачальної системи від потенціалу землі чи уземленого корпусу електротехнічного обладнання

ДСТУ 3466 – 96

ЗНАК ВІДПОВІДНОСТІ (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ) –

MARK OF CONFORMITY (FOR CERTIFICATION) –

Захищений в установленому порядку знак, який використаний або виданий згідно з правилами системи сертифікації, який вказує, що забезпечується необхідна впевненість у тому, що дана продукція, процес чи послуга відповідають конкретному стандартові або іншому нормативному документу

ЗНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ –

Організація повинна визначити знання, необхідні для функціювання її процесів і досягнення відповідності продукції та послуг.

Потрібно, щоб ці знання були актуалізованими та доступними в потрібному обсязі.

Щоб реагувати на змінення потреб і тенденцій, організація повинна враховувати свої поточні знання та визначити, як набувати будь-які необхідні додаткові знання чи отримати доступ до них і потрібного оновлення.

П р и м і т к а 1: Знання організації – це знання, специфічні для організації; їх зазвичай набувають через досвід. Йдеться про інформацію, яку використовують та якою обмінюються, щоб досягти цілей організації.

П р и м і т к а 2: Основою знань організації можуть бути

a) внутрішні ресурси (наприклад, інтелектуальна власність; знання, набуті через досвід; уроки, засвоєні з невдач і успішних проектів; здобуття та спільного використання не задокументованих знань і досвіду; результати поліпшень у процесах, продукції та послугах);

b) зовнішні ресурси (наприклад, стандарти, наукова спільнота, конференції, отримання знань від замовників або зовнішніх постачальників).

ДСТУ ISO 9001-2015

ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА-

VALUE OF PARAMETER-

Кількісна оцінка параметра, яка збігається із значенням фізичної величини, що його характеризує

П р и м і т к а:

Значення фізичної величини відображається у вигляді її числового значення із позначенням одиниці цієї фізичної величини

ДСТУ3956-2000

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ-

VALUE OF QUANTITY-

Відображення фізичної величини у вигляді числового значення величини з позначенням її одиниці

П р и м і т к а:

Не слід використовувати словосполучення "вимірювання значення величини" тому, що значення величини –це результат закінченого вимірювання

Приклад:

1. 15м
2. 112м

ДСТУ 2681-84

ЗНЕВУГЛЕЦЬОВАНИЙ ШАР —

Поверхневий шар сталі або чавуну, що частково (або повністю) втратив вуглець через взаємодію з корозивним середовищем

ДСТУ 3830 – 98

ЗНЕЦИНКОВУВАННЯ ЛАТУНІ –

DEZINCONISATION OF BRASS –

Вибіркова корозія латуні, що викликає збіднення її цинком та утворення на поверхні губчастого мідного осаду

ДСТУ 3830 – 98

ЗМІННА ДІЄВА ВЕЛИЧИНА-

CHANGABLE ACTING VALUE-

Дієва величина, усереднене значення якої визначене згідно з деяким правилом на заданому часовому інтервалі, набуває значення характеристики діяння для всіх моментів усередині цього інтервалу

П р и м і т к и:

1. Такими величинами є, наприклад, частота обертання, імпульс сили, напруга змінного струму, інтенсивність звуку тощо

2. Змінна дієва величина може кількісно характеризуватись ефективним, амплітудним або середнім значенням, які визначаються на інтервалі , що дорівнює періоду або половині періоду зміни миттєвого значення цієї величини. Інші ознаки та параметри змінної дієвої величини (форма, частота, спектральний склад тощо) можуть розглядатись як якісні характеристики діяння

ДСТУ3956-2000

ЗМІШАНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –

COMBINED REDUNDANCY –

Поєднання різних видів резервування в одному об'єкті

ДСТУ2860-94

ЗНАЧНА ВІДМОВА –

MAJOR FAILURE –

Відмова, котра не є критичною, але може викликати зниження властивості більш складного виробу при виконанні потрібної функції

ЗНАЧНА НЕСПРАВНІСТЬ –

MAJOR FAULT –

Несправність, що порушує хоча б одну з потрібних функцій об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ЗНАЧНИЙ ДЕФЕКТ –

MAJOR DEFECT –

Дефект, який суттєво впливає на використання продукції за призначенням і (або) на її довговічність, але не є критичним

ЗНАЧУЩА ПОЗИЦІЯ -

SIGNIFUING POSITION -

Місце, яке може займати символ у ряді інших символів та яке може ідентифікуватися порядковим номером або іншим способом

ДСТУ3956-2000

ЗНИЖЕНА НАПРУГА –

Напруга, значення якої менше припустимого для нормальної роботи електротехнічних пристроїв та електрообладнання

ДСТУ 3466 – 96

ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ –

REGRADE -

Змінювання рівня якості невідповідної продукції чи послуги, щоб зробити її відповідною вимогам, які відрізняються від початково встановлених

ДСТУ ISO 9000:2015

ЗНИЖЕННЯ ЧАСТОТИ —

FREQUENCY REDUCTION —

Відхилення частоти нижче номінальної впродовж тривалого періоду часу, головним чином внаслідок перевантаження енергетичної системи

ДСТУ 3466 – 96

ЗНИКНЕННЯ НАПРУГИ –

LOSS OF VOLTAGE –

Зниження напруги до нуля у будь-якій точці електропостачальної системи

ДСТУ 3466 – 96

ЗНИЩЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Припинення існування продукції шляхом поділу її на частини або будь – якою іншою визначеною дією, спрямованою на зміну її геометричної форми, фізичної структури, хімічного складу чи стану речовини із забезпеченням безпеки для життя та здоров'я людей і охорони навколишнього природного середовища

П р и м і т к а:

Поділ виробів у процесі їх демонтажу на складові деталі, складальні одиниці (вузли) не є їх знищенням

ДСТУ 3278 – 95

ЗНОСОСТІЙКІСТЬ –

WEAR RESISTANCE –

Властивість матеріалу чинити опір зношуванню за визначених умов тертя, яка оцінюється величиною, зворотною швидкості зношування чи інтенсивності зношування

ДСТУ 2860 – 94

ЗНОШУВАННЯ –

WEAR PROCESS –

Процес руйнування та відокремлення матеріалу від поверхні твердого об'єкта та (чи) нагромадження в ньому залишкових деформацій під час тертя, який виявляється у поступовому змінюванні розмірів і (чи) форм об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ЗНЯТТЯ ПРОДУКЦІЇ З ВИРОБНИЦТВА –

Сукупність заходів щодо припинення виготовлення та постачання конкретної продукції

ДСТУ 3278 –95

ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ-

Подія, яка фіксує неможливість або недоцільність подальшого використання за призначенням та ремонта виробу і документально оформлена в установленому порядку

ГОСТ25866-83

ЗОВНІШНЄ ДІЯННЯ-

EXTERNAL ACTION-

Діяння на об'єкт з боку іншого або інших об'єктів зовнішнього середовища

ДСТУ3956-2000

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ-

ENVIRONMENT-

Середовище об'єкта, яке може впливати на його властивості

ДСТУ3956-2000

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ КОРОЗІЇ —

Чинники, які впливають на швидкість, вид корозії та зумовлені корозивним середовищем (склад, температура, тиск середовища, швидкість руху металу відносно середовища тощо)

ДСТУ 3830 – 98

ЗОВНІШНІЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

OFF - VECHICLE DIAGNOSTIC EQUIPMENT; TEST STATION –

Засіб діагностування, виконаний конструктивно відокремленим від об'єкта

ДСТУ 2389 – 94

ЗОВНІШНІЙ ПОСТАЧАЛЬНИК; ЗОВНІШНІЙ ПРОВАЙДЕР –

EXTERNAL SUPPLIER; EXTERNAL PROVIDER-

Постачальник, який не є частиною організації.

Приклади.

Виробник, дистриб'ютор, роздрібний продавець або агент з продажу продукції чи послуги **.**

ДСТУ ISO 9001:2015

ЗОВНІШНІЙ СИГНАЛ-

EXTERNAL SIGNAL-

Сигнал, який прикладено до об'єкта з боку іншого об'єкта

ДСТУ3956-2000

ЗОВНІШНЯ ЗАВАДА –

EXTERNAL NOISE –

Завада обчислювальній машині, джерело якої не є частиною обчислювальної машини

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ЗОВНІШНЯ СИЛА –

EXTERNAL FORCE –

Механічна дія на об'єкт розрахунку з боку об'єкта, усуненого під час розрахункової схематизації

ДСТУ 2825 – 94

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ –
Торгівля між країнами, що складається з вивезення (експорту) і ввезення (імпорту) продукції та послуг
ДСТУ 3293 – 95
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ –
Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами
ДСТУ 3293 – 95
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР (КОНТРАКТ) –
Матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їхніх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних зобов'язань у зовнішньоекономічній діяльності
ДСТУ 3293 – 95
ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ –
Сукупність форм конкретних комерційних взаємодій між іноземними партнерами
ДСТУ 3293 – 93
ЗОНА ВПЛИВУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА –
Зона, у межах якої виявляються екологічні збурення в навколишньому середовищі
ДСТУ 2156 – 93
ЗОНА ДОЛОМУ –
RUPTURE –
Частина втомного зламу, що виникає на завершальній стадії руйнування через нестачу міцності
ДСТУ 2444 – 94
ЗОНА ЗАБРУДНЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА —
Територія навколо джерела забруднення, в межах якої приземний шар атмосферного повітря забруднений шкідливими речовинами, що містяться в промислових викидах у концентраціях, які перевищують допустимі норми
ДСТУ 2156 – 93
ЗОНА МИТНОГО КОНТРОЛЮ-
Місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через митний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні процедури
Митний кодекс України.
ЗОНА НАСИЧЕНОСТІ-
SATURATIONE ZONE-
Частина статичної характеристики, що відповідає обмеженому з одного боку діапазону змінювання вхідної величини, в якій значення вихідної величини практично не змінюється
ДСТУ3956-2000
ЗОНА НЕОДНОЗНАЧНОСТІ-
AMBIGUITY ZONE-
Частина статичної характеристики, що відповідає обмеженому з двох боків діапазону змінювання вхідної величини, в якій кожному значенню вхідної величини може відповідати більше одного значення вихідної величини
ДСТУ3956-2000
ЗОНА НЕЧУТЛИВОСТІ (ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ) –
DEAD BAND –
Діапазон значень вимірюваної величини, в межах якого її зміни не викликають зміни показу засобу вимірювань
ДСТУ 2681 – 94
ЗОНА СПОСТЕРЕЖЕННЯ —
Територія навколо потенційно небезпечного промислового підприємства, що встановлюється проектною документацією відповідно до державних нормативних документів, в межах якої протягом усього циклу існування цього підприємства експлуатуюча його організація і державні органи зобов'язані вести контроль за екологічною ситуацією
ДСТУ 2156 – 93
ЗОНА СПРОЩЕНОГО МИТНОГО КОНТРОЛЮ-
Частина зони митного контролю з належними технічним та інформаційним обладнанням для здійснення контролю у спрощеному порядку
Митний кодекс України. Стаття 1
ЗОСЕРЕДЖЕНА СИЛА –
POINT FORCE –
Зовнішня сила, площа або об'єм дії якої під час схематизації замінюють точкою
ДСТУ 2825 – 94
ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ОБ′ЄКТ-
LUMPED OBJECT-
Об'єкт, відстані між компонентами якого не є істотні для організації та функціювання систем керування, діагностування, контролювання
ДСТУ3956-2000
ЗПРОГНОЗОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
PREDICTED DEPENDABILITY MEASURE –
Показник надійності, який розрахований на основі спостережених, оцінених чи екстрапольованих показників надійності для частин об'єкту у заданих умовах експлуатації з врахуванням особливостей конструкції об'єкта
ДСТУ 2860 – 94
ЗРАЗКОВИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Засіб вимірювальної техніки (засіб вимірювань), який служить для повірки інших засобів вимірювальної техніки (вимірювання) і затвердження як зразковий
ДСТУ 2681 – 94
ЗРАЗКОВИЙ СИГНАЛ –
Вимірювальний сигнал, один чи декілька параметрів якого мають задане значення
ДСТУ 2681 – 94
ЗРАЗОК ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ –
TEST SPECIMEN –
Продукція чи її частина, або проба, що безпосередньо підлягає експерименту під час випробувань
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81
SPECIMEN; TEST PIECE –
Продукція чи її частина, або проба, що безпосередньо підлягає експерименту під час випробувань
П р и м і т к и:
1. Зразки для випробувань мають відповідати нормативно – технічній документації на даний вид випробувань і загальним правилам добору проб, заготовок та зразків. В обґрунтованих випадках

виняток можуть становити зразки для дослідницьких випробувань.

2. Зразком для випробувань може служити продукція після перероблення (оброблення), штучні й природні тверді тіла

ДСТУ 2824 - 94

ЗРАЗОК ВИРОБУ –

Представник групи виробів одного призначення та однакової конструкції, який використовують для дослідження, контролю чи оцінки виробу

ЗРАЗОК ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ –

SPECIMENT; TEST PIECE –

Продукція чи її частина, або проба, що безпосередньо підлягає експерименту під час випробувань

ДСТУ 2444 – 94

ЗРАЗОК ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЙНИХ ВИПРОБУВАНЬ –

CERTIFICATION TEST SPECIMEN –

Одиниця продукції, її частина чи проба, призначена для проведення сертифікаційних випробувань

ДСТУ 3021 – 95

ЗРАЗОК – ЕТАЛОН

Зразок продукції, затверджений в установленому порядку та призначений для порівняння з ним продукції, яку випускають у процесі її виробництва

ДСТУ 3278 – 95

Зразок продукції (покриття, матеріалу, обробленої поверхні), затверджений в установленому порядку і призначений для порівняння з ним одиниць продукції при виготовленні, випробуваннях, прийманні та поставці

ГОСТ 15. 309 – 98

ЗРАЗОК-МОДЕЛЬ-

Зразок виробу, затверджений в установленому порядку і призначений для виконання згідно з ним індивідуальних замовлень населення на виготовлення таких виробів

ЗРАЗОК ПРОДУКЦІЇ –

Одиниця конкретної продукції, яку використовують як представника цієї продукції у процесі досліджень, контролю чи оцінювання

ДСТУ 3278 – 95

ЗРОСТАННЯ БЕЗВІДМОВНОСТІ;
ПІДВИЩЕННЯ БЕЗВІДМОВНОСТІ –

RELIABILITY GROWTH –

Процес прогресуючого покращення показників безвідмовності об’єкта з часом

ДСТУ 2860 – 94

ЗРІЗАНИЙ ЗАКОН РОЗПОДІЛУ –

Закон розподілу, одержаний з початкового закону методом відкидання частини області визначення випадкової величини і відповідного нормування функції щільності імовірності

ДСТУ 2444 – 94

ЗУСТРІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ —

Регулювання напруги, за якого вона підвищується із збільшенням навантаження і знижується в разі його зменшення

ДСТУ 3466 – 96

І

ІДЕАЛЬНИЙ ТОВАР –
Конкретний товар, здатний задовольнити конкретну людську потребу
ДСТУ 3294 – 95

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕБЕЗПЕК –
Встановлення для кожної *з* потенційних небезпек, що ініціюються підприємством:

1) подій, що ініціюють небезпеку, та умов їх реалізації;
2) імовірності виникнення;
3) джерела;
4) реципієнтів та природи впливу на них;
5) характеру та засобу виміру (кількісного вираження) ступеня впливу (критичності небезпеки);
6) сукупності факторів, що збільшують або зменшують імовірність реалізації потенційної небезпеки, а також факторів, що посилюють або послаблюють її негативні наслідки

ДСТУ 2156 – 93

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –
IDENTIFICATION –
Процедура, що передбачає маркування та етикетування сировини, матеріалів, комплектувальних виробів, готової продукції, а також технічної документації з метою виявлення можливих причин браку виготовленої продукції або дефектів виробничих і технологічних процесів
П р и м і т к а:
Ідентифікація необхідна на всіх етапах виробництва, постачання та монтажу продукції
ДСТУ 3278 – 95

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ –
Організація повинна використовувати придатні засоби для ідентифікування виходів, коли це необхідно для забезпечення відповідності продукції та послуг.

Організація повинна ідентифікувати статус виходів стосовно вимог щодо моніторингу та вимірювання на всіх стадіях виготовлення продукції та надання послуг.

Організація повинна контролювати однозначну ідентифікацію виходів, якщо простежуваність є вимогою, а також повинна зберігати задокументовану інформацію, необхідну для уможливлення простежуваності.
ДСТУ ISO 9001-2015

ІДЕНТИЧНІ СТАНДАРТИ –
IDENTICAL STANDARDS –
Гармонізовані стандарти, ідентичні за змістом та формою надання
П р и м і т к и:
1. Позначення стандартів можуть бути різними
2. На різних мовах такі стандарти є точними перекладами

ІМІТАЦІЙНА МОДЕЛЬ-
IMITATION MODEL-
Об’єкт або процес, властивості якого в певному розумінні відповідають означеним властивостям модельованого об’єкта або процесу
ДСТУ 3956-2000

ІМІТАЙІЙНЕ ДІЯННЯ-
IMITABLE ACTION-
Діяння , що , як передбачається , може привести до такого ж змінювання властивостей та (або) стану об’єкта , що й імітоване ним діяння.
ДСТУ 3956-2000

ІМОВІРНІСТЬ БЕЗВІДМОВНОЇ РОБОТИ $R(t_1\ t_2)$ –
RELIABILITY FUNCTION; SURVIVAL FUNCTION –
Імовірність того, що протягом заданого наробітку відмова об’єкта не виникне
П р и м і т к а:
Звичайно вважають, що на початку інтервалу часу чи наробітку об’єкт у змозі виконувати потрібні функції
ДСТУ 2860 – 94
Імовірність того, що в межах заданого наробітку (на інтервалі часу 0,t) відмова виробу не виникне
ДСТУ 2634 – 94

ІМОВІРНІСТЬ БЕЗВІДМОВНОЇ РОБОТИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКЦІЇ (ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ, ВИТРАТ) –
PROBABILITY OF NOFAILURE OPERATION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO PRODUCTS PARAMETRES (OUT PUT, COST) –
Імовірність того, що в межах заданого наробітку не станеться відмови технологічної системи за параметрами виготовлюваної продукції (параметрами продуктивності, витратами)
ДСТУ 2470 – 94

ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПОЗАПЛАНОВОГО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ПРОТЯГОМ ЗАДАНОГО ЧАСУ –
Імовірність того, що час виконання позапланового капітального ремонту об’єкта не перевищить заданого
П р и м і т к а:
Під заданим часом розуміють задану оперативну тривалість
ГОСТ 21623 – 76

ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПОЗАПЛАНОВОГО ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ПРОТЯГОМ ЗАДАНОГО ЧАСУ –
Імовірність того, що час виконання поточного ремонту об’єкта не перевищить заданого
П р и м і т к а:
Під заданим часом розуміють задану оперативну тривалість
ГОСТ 21623 – 76

ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ЗАВДАННЯ –
PROBABILITY OF ACHIEVEMENT OF GOAL BY TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Імовірність того, що обсяг випуску технологічною системою придатної продукції та витрати на її виготовлення за розглядуваний інтервал часу будуть відповідати вимогам конструкторської та технологічної документації
ДСТУ 2470 – 94

ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ЗАВДАННЯ ЗА ОБСЯГОМ ВИПУСКУ –
PROBABILITY OF ACHIEVEMENT OF GOAL BY TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO OUTPUT-

Імовірність того, що обсяг випуску технологічною системою придатної продукції за розглядуваний інтервал часу, буде не менше від заданого
ДСТУ 2470 – 94

ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ЗАВДАННЯ –
Імовірність виконання технологічною системою завдання за обсягом випуску продукції і-го найменування $Рз_i$ визначають за формулою:

$$Рз_i = P\{V_i \geq V_{0i}\},$$

де V_i і V_{0i} - відповідно, фактичний та заданий обсяг випуску продукції і-го найменування потрібної якості за даний інтервал часу.

Імовірність виконання завдання технологічною системою з виготовленням n найменувань продукції $Рз_{1,\dots n}$ визначають за формулою:

$$Рз_{1,\dots n} = P\{V_{1i,\dots} \geq V_{0i,\dots}, V_i \geq V_{0i,\dots}, V_n \geq V_{0n}\}$$

ІМОВІРНІСТЬ ВІДМОВИ –
PROBABILITY OF FAILURE –
Імовірність того, що в заданому інтервалі часу або в межах заданого напрацювання виникне відмова

ІМОВІРНІСТЬ ВІДСУТНОСТІ (НЕВИНИКНЕННЯ) АВАРІЇ І-ГО ВИДУ ЗА НОРМАЛЬНИХ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТА —
Імовірність того, що в межах заданого інтервалу аварія і-го виду за нормальних умов функціонування об'єкта не виникне
ДСТУ 2156 – 93

ІМОВІРНІСТЬ ВІДСУТНОСТІ (НЕВИНИКНЕННЯ) АВАРІЇ І-ГО ВИДУ ПІД ЧАС ВПЛИВУ НА ОБ'ЄКТ J-ГО ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ФАКТОРА —
Імовірність того, що в межах заданого інтервалу часу аварія і-го виду під час впливу на об'єкт j-го екстремального фактора не виникне
ДСТУ 2156 – 93

ІМОВІРНІСТЬ ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВУ БРАКУ –
Імовірність того, що значення коефіцієнта браку не перевищить нормативного (техніко-економічно обґрунтованого) значення
ДСТУ 2470-94

ІМОВІРНІСТЬ ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВУ ДЕФЕКТНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЇ (ПРОЦЕСУ, ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ, ПІДПРИЄМСТВА) –
Імовірність того, що значення коефіцієнта дефектності технологічної системи операції (процесу, виробничого підрозділу, підприємства) не перевищить нормативного (техніко-економічного обґрунтованого) значення
ДСТУ 2470-94

ІМОВІРНІСТЬ ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВУ ЗДАНОЇ ПРОДУКЦІЇ З ПЕРШОГО ПОДАННЯ –
Імовірність того, що значення відсотку зданої продукції з першого подання буде не менше нормативного (техніко-економічного обґрунтованого) значення
ДСТУ 2470-94

ІМОВІРНІСТЬ ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВУ ПОВЕРНЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Імовірність того, що коефіцієнт повернень не перевершить нормативного (техніко-економічного обґрунтованого) значення
ДСТУ 2470-94

ІМОВІРНІСТЬ ЗРУЙНУВАННЯ –
FAILURE PROBABILITY –
Імовірність того, що за певної кількості циклів навантажування об’єктів відбудеться його зруйнування чи з’явиться втомна тріщина певного розміру
ДСТУ 2444 – 94

ІМОВІРНІСТЬ НЕВИЯВЛЕНОЇ ВІДМОВИ (НЕСПРАВНОСТІ) ПІД ЧАС ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ) –
Умовна імовірність того, що несправний (непрацездатний) об’єкт у результаті діагностування (контролю) визначається справним (працездатним)
ДСТУ 2389 – 94

ІМОВІРНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ M(t) –
Імовірність того, що час відновлення працездатного стану об’єкта не перевищить заданого значення
ДСТУ 2860 – 94

ІМОВІРНІСТЬ УСПІШНОГО ПЕРЕХОДУ НА РЕЗЕРВ –
PROBABILITY OF SUCCESSFUL REDUNDADANCY –
Імовірність того, що перехід на резерв відбудеться без відмови об’єкта, тобто відбудеться за час, який не перевищує допустимого значення перерви у функціонуванні та (чи) без зниження якості функціонування
ДСТУ 2860 – 94

ІМОВІРНІСТЬ ХИБНОЇ ВІДМОВИ (НЕСПРАВНОСТІ) ПІД ЧАС ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ) –
Умовна імовірність того, що справний (працездатний) об’єкт у результаті діагностування (контролю) виявиться несправним (непрацездатним)
ДСТУ 2389 – 94

ІМПОРТ ТОВАРІВ –
Закупка в іноземних суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності товарів та їх ввезення на територію України, включаючи закупку товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами
ДСТУ 3293 – 95

ІМПУЛЬС НАПРУГИ В ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНІЙ СИСТЕМІ —
VOLTAGE IMPULSE –
Різка зміна напруги в електропостачальній системі, яка триває короткий інтервал часу відносно певного інтервалу часу.
П р и м і т к а:
Імпульс напруги виникає під час комутаційних операцій, грозових явищ тощо
ДСТУ 3466 – 96

ІМПУЛЬСНА ХАРАКТЕРИСТИКА–
IMPULSE RESPONSE –
Часова характеристика лінійного об’єкта в разі поодинокої імпульсної зміни вхідного діяння
П р и м і т к а:
Імпульсна характеристика є похідною за часом від перехідної характеристики
ДСТУ 3956-2000

ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ–

IMPULSE ACTION–
Діяння, дієва величина якого змінюється на деякому відносно короткому інтервалі часу, а її значення за межами цього інтервалу не перевищують встановленого порогового значення
ДСТУ 3956-2000

ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ–
IMPULSE SIGNAL–
Сигнал у вигляді імпульсного діяння
П р и м і т к а:
Відрізняють імпульсні сигнали у вигляді поодиноких або повторюваних імпульсів
ДСТУ 3956-2000

ІНВЕНТАРНА КНИГА ДУБЛИКАТІВ –
Документ, призначений для реєстрації й обліку дублікатів конструкторських документів, прийнятих на зберігання
ДСТУ 3321 – 2003

ІНВЕНТАРНА КНИГА КОПІЙ –
Документ, призначений для реєстрації й обліку копій конструкторських документів, одержаних від інших підприємств
ДСТУ 3321 –2003

ІНВЕНТАРНА КНИГА ПРАВДНИКІВ –
Документ, призначений для реєстрації й обліку правдників конструкторських документів, прийнятих на зберігання
ДСТУ 3321 –2003

ІНВЕСТИЦІЙНА СПІВПРАЦЯ –
Вид міжнародних економічних відносин, метою якого є раціональний розподіл ресурсів, досягнення державами більш високих результатів в економіці за рахунок використання переваг участі у міжнародному розподілі праці, оновленні технологічної структури суспільного виробництва
ДСТУ 3293 – 95

ІНВЕСТИЦІЯ –
Довготермінове укладання капіталу в яке-небудь підприємство, справу, різні галузі господарства з метою отримання прибутку
ДСТУ 3293 – 95

ІНГІБІТОР КОРОЗІЇ —
CORROSION INHIBITOR –
Речовина, яка у разі її введення в корозивне середовище помітно знижує швидкість корозії металу
ДСТУ 3830 – 98

ІНГІБУВАННЯ —
Протикорозійний захист, що його здійснюють застосуванням інгібіторів корозії
ДСТУ 3830 – 98

ІНДИКАТИВНЕ ПОСИЛАННЯ (НА СТАНДАРТИ) –
INDICATIVE REFERENCE (TO STANDARDS) –
Посилання на стандарти, яке зазначує те, що один із шляхів досягнення відповідності визначеним вимогам технічного регламенту є дотримання стандартів, на які посилаються
П р и м і т к а:
Індикативне посилання на стандарти є формою положення, яке направлене на досягнення відповідності

ІНДИКАТОР –
DETECTOR –
Пристрій або речовина, які за наявності певної властивості об’єкта або явища створюють сигнал інформації про це
П р и м і т к и:
1. Індикатори не відносяться до засобів вимірювальної техніки
2. Засоби вимірювальної техніки можуть бути використані як індикатори

ДСТУ 2681 – 94

ІНСПЕКТУВАННЯ –
INSPECTION -
Визначання відповідності установленим вимогам.
Примітка 1. Якщо результат інспектування свідчить про відповідність, це може бути використано для цілей перевіряння.
Примітка 2. Результат інспектування може свідчити про відповідність або ступінь відповідності.
ДСТУ ISO 9000:2015

ІНЕРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ —
Газове і рідке середовище, що не взаємодіє з металом
ДСТУ 3830 – 98

ІНЕРЦІЙНИЙ ОБ’ЄКТ-
INERTIAL OBJECT-
Об’єкт, у математичній моделі якого, значення залежних змінних величин у кожний момент часу визначається значеннями незалежних змінних величин у цей самий і в попередній момент часу
П р и м і т к а:
Математична модель інерційного об’єкта з дискретною множиною станів може бути зображена у вигляді дискретного автомата з пам’яттю, безінерційного об’єкта з неперервною множиною станів - диференціальними рівняннями
ДСТУ 3956-2000

ІНІЦІАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ –
Процес формального визнання того, що новий проект існує, або того, що існуючий проект повинен продовжуватися до своєї наступної фази. Цей формальний запуск проекту зв’язує проект з поточною роботою організації, що виконує проект. У деяких організаціях проект формально не запускається доти, поки не затверджена стадія підготовки його техніко-економічного обґрунтування, підготовчий план або деякі інші еквівалентні форми аналізу, що були запущені окремо. Деякі типи проектів, особливо проекти з внутрішнього обслуговування та розробки нового продукту, спочатку запускаються неформально і виконується тільки деякий обмежений обсяг роботи, щоб забезпечити твердження, необхідне для формального запуску. Проекти затверджуються на основі одного чи більше з таких стимулів:
- ринковий попит;
- комерційна потреба;
- споживчий запит;
- технологічне просування;
- юридичні вимоги

«*Кер. проектн. менеджм.-ту»*

ІННОВАЦІЯ –
INNOVATION -
Новий або змінений об’єкт, що отримує чи перерозподіляє цінність.
Примітка 1. Роботами, результатом яких є інновації, зазвичай керують.

Примітка 2. Інновація звичайно значна за своїм ефектом.

ДСТУ ISO 9000:2015

ІНОЗЕМНА ВАЛЮТА –

Іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу, або ті, що вилучаються з нього , але підлягають обміну на грошові знаки, які перебувають в обігу, кошти у грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових одиницях, що перебувають на рахунках або вносяться до банківських та інших кредитно-фінансових установ за межами України

ДСТУ 3293 – 95

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ –

Усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, внаслідок чого утворюється прибуток або досягається соціальний ефект

ДСТУ 3293 – 95

ІНОЗЕМНІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ –

Суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місце знаходження або постійне місце проживання за межами України

ДСТУ 3293 – 95

ІНСПЕКТУВАННЯ-

Перевіряння проекту, продукції, послуг, процесу або підприємства і визначення їхньої відповідності спеціальним вимогам або загальним вимогам на підставі професійного оцінювання

П р и м і т к и:

1. Інспектування процесів охоплює перевіряння персоналу , засобів виробництва , технології та методології
2. Результати інспектування можна використовувати для цілей сертифікації.

ДСТУ ISO /IEK 17020-2001

Перевіряння проектної документації на продукцію, продукції,процесу установлювання чи монтування й визначення їхньої відповідності встановленим вимогам або, на основі професійного оцінювання,- загальним вимогам.

П р и м і т к а. Інспктування процесу може охоплювати перевіряння персоналу, устаткування, технології та методології

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ІНСПЕКЦІЙНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Повірка засобів вимірювальної техніки, яку виконують, здійснюючи державний нагляд

ДСТУ 2681 – 94

ІНСПЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ –

INSPECTION CHECK-UP –

Контроль, що здійснюється уповноваженими особами з метою перевірки ефективності контролю, що проводився раніше

ДСТУ 3021 – 95

ІНСПЕКЦІЙНИЙ ОРГАН -

Орган , який здійснює інспектування

П р и м і т к а:

Органом може бути організація або її частина

ДСТУ ISO/IEC 17020-2001

ІНСПЕКЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –

INSPECTION TEST –

Контрольні випробування установлених видів виготовлюваної продукції, що проводяться спеціально уповноваженими організаціями у вибірковому порядку з метою контролю стабільності продукції

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ІНСПЕКЦІЯ ПРОЕКТУ-

Інспекція вкючає роботи, тякі як вимірювання, перевірку та тестування, здійснювані для визначення того, чи задовольняють результати проекту вимогам, що ставляться до нього. Інспекції в деяких прикладних сферах ще називають переглядами продукту, аудитами або критичним аналізом.

" Кер.проектн. менеджм.-ту "

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ДОСТОВІРНІСТЬ КОНТРОЛЮ –

Складова достовірності контролю, що визначається властивостями імовірності контурів параметрів сигналів, що контролюються, та видом алгоритму перевірки результату контролю кожного параметра

ГОСТ 19919 – 74

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ –

INSTRUMENTAL ERROR –

Складова похибки вимірювання, зумовлена властивостями засобів вимірювальної техніки

П р и м і т к а:

Інструментальна похибка складається з похибки засобів вимірювальної техніки та похибки від їх взаємодії з об'єктом вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО –

Виробництво технологічного оснащення

П р и м і т к а:

Інструментальне виробництво – один з видів допоміжного виробництва

ДСТУ 2794 – 95

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО –

Сукупність загальнозаводських та цехових підрозділів, зайнятих виготовленням, відновленням і ремонтом інструменту та технологічного оснащення, їх обліком, зберіганням та розподілом між цехами та робочими місцями

П р и м і т к а:

Залежно від номенклатури продукції та масштабів виробництва інструментальні підрозділи можуть бути спеціалізованими або універсальними

ДСТУ 2960 – 94

ІНСТРУКЦІЯ –

INSTRUCTION –

Текстовий конструкторський документ, який містить вказівки і правила щодо виготовлення виробу

ДСТУ 3321 –2003 94

ІНСТРУКЦІЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ –

Експлуатаційний документ, який містить правила поводження з виробом під час його зберігання, транспортування, технічного обслуговування та підтримання його в постійній готовності до використання

ДСТУ 3321 –2003 96

ІНСТРУКЦІЯ З МОНТАЖУ, ПУСКУ, РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБКАТУВАННЯ ВИРОБУ (НА МІСЦІ ЙОГО ЕКСПЛУАТАЦІЇ) –

Експлуатаційний документ, який містить правила, порядок підготовлення і виконання монтажу, налагодження, пуску, регулювання, обкатування та здавання виробу на місці його експлуатації

ДСТУ 3321 – 2003

ІНСТРУКЦІЯ З ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –

Експлуатаційний документ, який містить єдині правила технічного обслуговування виробу і його складових частин

ДСТУ 3321 –2003

ІНТЕГРАЛЬНЕ ДІЯННЯ-

INTEGRAL ACTION-

Діяння, основним параметром якого є інтеграл у часі від значення дієвої величини

ДСТУ 3956-2000

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ -

Показник якості продукції, що визначається відношенням сумарного корисного ефекту від експлуатації або споживання продукції до сумарних витрат на її створення та експлуатацію або споживання

ІНТЕГРОВАНА АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА (ІАС) –

Сукупність двох і більше взаємопов'язаних автоматизованих систем, в якій функціювання однієї (кількох) з них залежить від результатів функціювання іншої (інших) так, що цю сукупність можна розглядати як єдину автоматизовану систему

ДСТУ 2226 – 94; ДСТУ 2960 – 94

ІНТЕНСИВНІСТЬ АВАРІЙ І-ГО ВИДУ —

Умовна щільність імовірності виникнення аварії і-го виду, яка визначається за умови, що до моменту часу, який розглядається, аварії і-го виду не було

ДСТУ 2156 – 93

ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ λt –

FAILURE RATE; INSTANTANEOUS FAILURE RATE –

Умовна густина імовірності виникнення відмови об'єкта, яка визначається за умови, що до цього моменту відмова не виникла

П р и м і т к а:

Інтенсивність відмов є показником безвідмовності неремонтуємих і невідновлюваних об'єктів

ДСТУ 2860 – 94

Умовна густина імовірності виникнення відмови об'єкта, яка визначається за умови, що до цього моменту відмова не виникла

ДСТУ 2634 – 94

ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ μ(t) –

ISTANTANEOUS REPAIR RATE –

Умовна густина імовірності відновлення працездатності об'єкта, визначена для одного моменту часу, за умовою, що до цього моменту відновлення не завершилося

ДСТУ 2860 - 94

ІНТЕРВАЛ ВАРІЮВАННЯ ФАКТОРА –

Половина розмаху варіювання фактора

ГОСТ 24026-80

ІНТЕРВАЛ МІЖ ЗМІНАМИ НАПРУГИ —

Інтервал часу від початку попередньої зміни напруги до початку наступної

ДСТУ 3466 – 96

ІНТЕРМІТУВАЛЬНЕ ДІЯННЯ —

INTERMITTENT EFFECT –

Чергування періодів діяння речовини в одних концентраціях з періодами діяння її в інших концентраціях чи з періодами повної відсутності її діяння

ДСТУ 3038 – 95

ІНТЕРФЕЙС –

INTERFACE –

Спільна межа двох об'єктів, взаємодія через яку цілком визначена

П р и м і т к а:

Інтерфейс регламентує сукупність правил і вимог до об'єктів які забезпечують можливість та ефективність їхньої взаємодії через спільну межу

ДСТУ 3956-2000

ІНТЕРФЕЙС ВВЕДЕННЯ–ВИВЕДЕННЯ –

INPUT–OUTPUT INTERFACE –

Інформаційний інтерфейс, орієнтований на обмін даними між компонентами системи керування та об'єктом або об'єктами, що не входять у склад цієї системи

ДСТУ 3956-2000

ІНТЕРФЕЙСНИЙ СИГНАЛ –

INTERFACE SIGNAL –

Сигнал, який входить до складу регламентованої сукупності сигналів будь-якого інформаційного інтерфейсу

П р и м і т к а:

Складений сигнал може включати кілька інтерфейс них сигналів або всю сукупність інтерфейс них сигналів

ДСТУ 3956-2000

ІНФОРМАТИВНА ОЗНАКА СИГНАЛУ –

INFORMATIVE SIGNAL FEATURE –

Ознака діяння, яка використовується для подавання даних, що їх пересилають

П р и м і т к а:

Приклад інформативної ознаки – "низький" або "високий" рівні постійного струму, які становлять цифрові знаки ("0" або "1") при війковому кодуванні числових даних; приклад інформативного параметра – частота імпульсів постійного струму на виході імпульсного давача швидкості

ДСТУ 3956-2000

ІНФОРМАТИВНИЙ ПАРАМЕТР СИГНАЛУ –

Параметр сигналу, який функційно пов'язаний з досліджуваною або вимірюваною величиною чи той, що має задане значення

ДСТУ 2681 – 94

ІНФОРМАЦІЙНА МАТРИЦЯ ПЛАНУ-

Нормована матриця моментів плану

ГОСТ 24026-80

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ –

Взаємодіючі між собою згідно з визначеним алгоритмом виріб, засіб контролю його технічного стану і людина - оператор

ДСТУ 3021 – 95

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –

INFORMATION SYSTEM QUALITY MANA
GEMENT SYSTEM -
Мережа каналів обмінювання інформацією, використовувана в межах організації
ДСТУ ISO 9000:2015

ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ –
INFORMATIVE PART OF A STANDARD-
Частина стандарту, в якій наведені дані для довідок

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА НАЦІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ, КОДЕКСИ УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ТА КАТАЛОГИ –

Національні стандарти, кодекси усталеної практики, зміни до них та розроблені національним органом стандартизації каталоги видаються, відтворюються та розповсюджуються національним органом стандартизації.

Видання, відтворення і розповсюдження документів міжнародних та регіональних організацій стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації, здійснюються зазначеним органом відповідно до правил таких організацій.

Для подання інформації заінтересованим сторонам національний орган стандартизації формує та веде національний фонд нормативних документів, функціонує як Національний інформаційний центр міжнародної інформаційної мережі (ISONET), складає та веде каталог національних стандартів та кодексів усталеної практики.

Право власності на національні стандарти, кодекси усталеної практики та розроблені національним органом стандартизації каталоги належить державі.

Національний стандарт та кодекс усталеної практики можуть розроблятися на продукцію, що є об'єктом стандартизації та одночасно об'єктом інтелектуальної або промислової власності, якщо національний орган стандартизації отримав дозвіл від власника прав на продукцію в установленому законом порядку.

Забороняється повністю чи частково видавати, відтворювати з метою розповсюдження і розповсюджувати як офіційні видання будь-які національні стандарти, кодекси усталеної практики та розроблені національним органом стандартизації каталоги або їх частини на будь-яких носіях інформації без дозволу національного органу стандартизації чи уповноваженої ним особи.

У разі видання, відтворення чи розповсюдження національного стандарту, кодексу усталеної практики та розробленого національним органом стандартизації каталогу або їх частини без дозволу національного органу стандартизації зазначений орган не несе відповідальності за невідповідність тексту розповсюджуваного документа його офіційному тексту чи за наслідки, спричинені застосуванням розповсюдженого документа.

Національний орган стандартизації має право на відшкодування збитків, завданих йому недозволеним виданням, відтворенням та розповсюдженням національного стандарту, кодексу усталеної практики та розробленого національним органом стандартизації каталогу або їх частини, відповідно до закону.

Ст.24, 25 закону України «Про стандартизацію»

ІНФОРМАЦІЙНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
INFORMATION REDUNDANCY –
Резервування з застосуванням резервів інформації
ДСТУ 2860 – 94

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДОДАТОК ДО СТАНДАРТУ –
INFORMATIVE ANNEX OF A STANDARD –
Частина стандарту, в який наведені матеріали для довідок, що пояснюють зміст стандарту або методи вирішення, або розрахунків з відповідними прикладами
П р и м і т к а:
До обов'язкового інформаційного додатку до стандарту належить перелік ключових слів та дескрипторів, що характеризують основний зміст стандарту та призначені для проведення документального пошуку в масиві стандартів

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗАМОВНИКАМИ –
Потрібно, щоб інформаційний зв'язок із замовниками охоплював
a) надання інформації стосовно продукції та послуг;
b) опрацювання запитів, контрактів або замовлень, зокрема змін до них;
c) отримання інформації за зворотнім зв'язком від замовників стосовно продукції та послуг, зокрема скарг замовників;
d) поводження із власністю замовника або її контролювання;
e) установлення конкретних вимог щодо дій у непередбачених ситуаціях, коли доречно.
ДСТУ ISO 9001-2015

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНТЕРФЕЙС –
INFORMATIVE INTERFACE–
Регламентована сукупність сигналів, їх послідовність при обміні даних та спричинювані ними дії, а також вимоги до сигналів, вхідних та вихідних кіл і до фізичного середовища, по якому здійснюється пересилання, що забезпечують інформаційну взаємодію компонентів системи
ДСТУ 3956-2000

ІНФОРМАЦІЙНІ ПОСЛУГИ (З СТАНДАРТИЗАЦІЇ) –
Інформаційні послуги надаються національним органом стандартизації на договірних засадах шляхом видання, відтворення та розповсюдження офіційних текстів національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, розроблених національним органом стандартизації каталогів, іншої друкованої продукції щодо прийнятих національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, а також стандартів, кодексів усталеної практики, документів та змін до них відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації чи з якими він співпрацює відповідно до положень таких організацій або відповідних договорів, інших інформаційних та довідкових видань з питань стандартизації, а також шляхом їх розповсюдження інформаційними мережами в порядку ініціативи та на замовлення.

Ч. 4 ст. 24 закону України «Про стандартизацію»

ІНФОРМАЦІЙНО – ВИЯВНИЙ НЕСПРАВНИЙ СТАН –

DATA – SENSITIVE FAULT –

Несправний стан, який виявляється внаслідок оброблення певного типу інформації

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ІНФОРМАЦІЯ –

INFORMATION –

Значущі дані

ДСТУ ISO 9000:2015

Відомості призначені для пересилання, зберігання, оброблення та використання

П р и м і т к а:

До числа таких відомостей відносяться: апріорні знання про властивості об’єктів , процесів та зовнішнє середовище; відомості про ознаки, параметри, діяння, функціювання об’єктів, події і стан; інструкції, алгоритми та програми

ДСТУ 3956 –2000

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНФІГУРАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ –

PRODUCT CONFIGURATION INFORMATION -

Вимога чи інша інформація щодо проектування, виготовлення, перевіряння, функціювання та обслуговування продукції

ДСТУ ISO 9000:2015

ІНФОРМУВАННЯ –

Організація повинна визначити потреби щодо внутрішнього та зовнішнього інформування, доречні для системи управління якістю, зокрема,

a) про що інформувати;

b) коли інформувати;

c) кого інформувати;

d) як інформувати;

e) хто має інформувати.

ДСТУ ISO 9001-2015

ІНФРАСТРУКТУРА –

Організація повинна визначити, забезпечити та підтримувати інфраструктуру, необхідну для функціювання своїх процесів і для відповідності продукції та послуг.

П р и м і т к а; Інфраструктура може охоплювати

a) будівлі та пов’язані з ними інженерні мережі;

b) устаткування, зокрема технічні та програмні засоби;

c) транспортні засоби;

d) інформаційні та комунікаційні технології.

ДСТУ ISO 9001-2015

ІНШІ СТАНДАРТИ –

Стандарти можуть також прийматися на інших рівнях, наприклад, галузеві стандарти і стандарти фірм. Дія таких стандартів може розповсюджуватися на декілька країн

ІРЖА –

RUST –

Продукти корозії заліза і його сплавів, що складаються переважно з гідратованих оксидів

ДСТУ 3830 – 98

ІСТИННЕ ЗНАЧЕННЯ –

TRUE VALUE OF A QUANTITY –

Значення фізичної величини, яке ідеально відображало б певну властивість об’єкта

ДСТУ 2681 – 94

ІСТИНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

TRUE DEPENDABILITY MEASURE –

Ідеальне значення показника надійності, яке одержано за відсутністю похибок вимірювань та нескінченої сукупності об’єктів спостереження

П р и м і т к и:

1. Поняття істинних значень витікає з припущення про можливість опису реалій за допомогою відповідного математичного моделювання. Істинні значення являють собою характеристики такої моделі
2. Істинні значення можна розглядати як такі, що можна було б одержати з повної сукупності. В цьому випадку істинні значення називають значеннями генеральної сукупності
3. В практичних умовах істинні значення ніколи не можуть бути одержані під час спостережень. Експлуатаційні, експериментальні показники, що спостерігаються, є тільки оцінками істинних показників надійності

ДСТУ 2860 – 94

К

КАВІТАЦІЙНА КОРОЗІЯ —
CAVITATION CORROSION –
Руйнування поверхні металу, спричиненою одночасною дією ударних тисків у рідині (тріскання бульбашок, каверн) і корозії
П р и м і т к а:
Кавітаційній корозії піддаються відцентрові насоси, гребні гвинти суден та ін.
ДСТУ 3830 – 98

КАЛІБРУВАЛЬНИЙ ЗНАК –
Знак встановленої форми, що наносять на засоби вимірювальної техніки, які визнані придатними для застосування в певних умовах у результаті їх калібрування
П р и м і т к а:
За потреби калібрувальний знак наносять на документ, який підтверджує калібрування
ДСТУ 2681 – 94

КАЛІБРУВАННЯ –
CALIBRATION –
Ряд операцій, які встановлюють при визначених умовах співвідношення між ціною поділки вимірювального інструменту або вимірювальної системи, або значенням, наданим зразком матеріалу або стандартом, і відповідним значенням, наведеним в стандартах

КАЛІБРУВАННЯ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
CALIBRATION –
Сукупність операцій, що виконуються з метою визначення метрологічних характеристик та придатності засобу вимірювальної техніки до застосування в певних умовах
ДСТУ 2681 – 94

КАНАЛ КОНТРОЛЮ ПАРАМЕТРА СИГНАЛУ –
Частина контуру контролю параметра сигналу, яка належить засобу контролю та забезпечує контроль цього параметра
ГОСТ 19919-74

КАНАЛИ ТОВАРОРУХУ –
Способи доставлення товару до місця продажу чи місця споживання в установлені терміни за мінімальних затрат продавця
ДСТУ 3294 – 95

КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ –
Ремонт, що виконується для відновлення справності та повного чи близького до повного відновлення ресурсу виробу із заміною або відновленням будь-яких його частин, включаючи базові
ДСТУ2960 – 94

КАРТА ТЕХНІЧНОГО РІВНЯ І ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Технічний документ, який містить відомості про техніко-економічні показники продукції, які характеризують рівень її якості у порівнянні з найкращими вітчизняними та закордонними аналогами і перспективними зразками.

КАРТКА ОБЛІКУ ДОКУМЕНТІВ –
Документ, складений на правдник чи дублікат конструкторського документа, що мають інвентарні номери, і призначений для обліку їх копій, внесених змін, а також відомостей про розташування під час розроблення інших виробів
ДСТУ 3321 – 2003

КАРТКА ОБЛІКУ КОПІЙ ДОКУМЕНТІВ –
Документ, призначений для обліку надходження, списування, видавання і повернення до служби технічної документації копій конструкторського документа
ДСТУ 3321 – 2003

КАРТКА ОБЛІКУ ПОЗНАЧЕНЬ –
Документ для обліку позначень виробів та відповідних конструкторських документів за кожною з використаних класифікаційних характеристик
ДСТУ 3321 –2003

КАТАЛОГ ДЕТАЛЕЙ ТА СКЛАДАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ –
Експлуатаційний документ, який являє собою перелік складальних одиниць і деталей з ілюстраціями й відомостями про їх кількість, розміщення у виробі, взаємозамінність, конструктивні особливості та матеріали деталей та який призначений для складання замовлень на запасні частини, необхідні для технічного обслуговування та ремонту виробу
ДСТУ 3321 - 2003

КАТАСТРОФІЧНА ВІДМОВА –
CATASTROFIC FAILURE –
Раптова й повна відмова

КАТЕГОРІЇ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ З СТАНДАРТИЗАЦІЇ —
Нормативні документи з стандартизації розподіляють за такими категоріями:
- державні стандарти України—ДСТУ;
- галузеві стандарти України—ГСТУ;
- стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України—СТТУ;
- технічні умови України—ТУУ;
- стандарти підприємств—СТП.

До державних стандартів прирівнюються державні будівельні норми та правила, а також державні класифікатори техніко-економічної та соціальної інформації.

Республіканські стандарти колишньої УРСР застосовують як державні стандарти України до часу їх заміни або скасування.

Порядок, правила та методи вирішення завдань щодо організації та координації робіт з стандартизації і реалізації окремих вимог державних стандартів установлюють керівними нормативними документами та рекомендаціями, які затверджує Держстандарт України, а також методиками, що затверджуються науково-дослідними організаціями Держстандарту України за його дорученням
ДСТУ 1. 0 –2003

КАТЕГОРІЯ ВИПРОБУВАНЬ –
CATEGORY OF TEST –
Вид випробувань, що характеризується організаційною ознакою їх проведення та прийняттям рішень за результатами оцінки об’єкта в цілому

КАТЕГОРІЯ РЕМОНТНОЇ СКЛАДНОСТІ –
Якісна характеристика конструктивних та технологічних особливостей устаткування, яка обумовлює тру-

домісткість його ремонту та вимірюється у ремонтних одиницях
ДСТУ 2960 – 94

КАТЕГОРІЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Градація якості продукції визначеного виду, що визначається на підставі державної атестації

КАТОДНИЙ ЗАХИСТ —
CATHODIC PROTECTION –
Електрохімічний захист металу через знижування його потенціалу з допомогою зовнішнього джерела електричного струму або анодного протектора
ДСТУ 3830 – 98

КАТОДНИЙ КОНТРОЛЬ —
CATHODIC CONTROL –
Обмеження швидкості електрохімічної корозії катодною реакцією
ДСТУ 3830 – 98

КАТОДНИЙ ПРОТЕКТОР —
Метал, що має вищий потенціал корозії, ніж метал, який захищають
ДСТУ 3830 – 98

КВАЛІМЕТРІЯ –
Галузь науки, предметом якої є кількісні методи оцінки якості, які використовуються для обгрунтування рішень, що приймаються при управлінні якістю продукції і стандартизації

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
QUALIFICATION TEST –
Контрольні випробування установочної серії чи промислової партії, які проводяться для оцінки готовності підприємства до випуску продукції даного типу в заданому обсязі
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

КВАЛІФІКОВАНО –
QUALIFIED –
Статус, наданий об’єктові після демонстрації ним можливостей виконувати установлені вимоги

КВАНТИЛЯ –
Значення випадкової величини, що відповідає заданій імовірності
ДСТУ 2634 – 94

КВАНТОВАНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –
Фізична величина, поділена на рівні за розміром частини, кванти
П р и м і т к а:
Найбільш пристосовані до квантування
адитивні фізичні величини. Адитивні величини – це величини, які підсумовуються експериментально. Природно квантова фізична величина поділена на кванти від природи (електричний заряд, маса). Штучно квантована фізична величина поділена штучно на кванти або інтервали, наприклад: довжина лінійки з нанесеними на ній рівновіддаленими відмітками; інтервал часу, поділений рівновіддаленими імпульсами
ДСТУ 2681 – 94

КВАНТОВАНЕ (У ЧАСІ ДІЯННЯ) –
QUANTIZED ACTION –
Діяння, ознаки і параметри якого можуть змінюватись тільки в заздалегідь визначені моменти часу
ДСТУ 3956 – 2000

КВАНТОВИЙ СИГНАЛ –
QUANTIZED SIGNAL –
Сигнал, інформативний параметр якого може набувати будь-яке значення в упорядкованій множині значень; кожне з цих значень подає один з піддіапазонів, необов’язково рівних, на які поділено діапазон змінювання величини, що пересилається
ДСТУ 3956 – 2000

КВОТА ЕКСПОРТНА (ІМПОРТНА) –
Граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом установленого терміну і який визначається у натуральних чи вартісних одиницях
ДСТУ 3293 – 95

КВОТИ (КОНТИНГЕНТИ) ГЛОБАЛЬНІ –
Квоти, що встановлюються по товару (товарах) без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується
ДСТУ 3293 – 95

КВОТИ (КОНТИНГЕНТИ) ГРУПОВІ –
Квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортуються
ДСТУ 3293 – 95

КВОТИ (КОНТИНГЕНТИ) ІНДИВІДУАЛЬНІ –
Квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись
ДСТУ 3293 – 95

КВОТУВАННЯ –
Різновид заходів щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності, запроваджених державними та міжнародними органами, щодо обмеження виробництва, експорту та імпорту товарів
ДСТУ 3293 – 95

КЕРІВНЕ ДІЯННЯ (ПОДІЯННЯ) –
CONTROLLING ACTION –
Діяння (подіяння) на об’єкт керування, здатне бажаним чином змінювати (змінити) його стан або функціювання
ДСТУ 3956 – 2000

КЕРІВНИЙ ОБ′ЄКТ –
CONTROLLING OBJECT –
Об’єкт, що вибирає та здійснює керівне діяння
ДСТУ 3956 – 2000

КЕРІВНИЙ СИГНАЛ –
CONTROLLING SIGNAL –
Сигнал, який пересилає дані про ознаки та (або) параметри керівного діяння
ДСТУ 3956 – 2000

КЕРІВНИЦТВО З ЯКОСТІ –
QUALITY MANUAL

КЕРІВНЕ (УПРАВЛІНСЬКЕ) РІШЕННЯ –
Результат процесу діяльності керівників будь-якого рівня, що передбачає з’ясування мети, вивчення проблеми та всього комплексу інформації, вибір та обґрунтування критеріїв результативності й можливих наслідків, формулювання та прийняття рішень
ДСТУ 2960 – 94

КЕРОВАНИЙ (ВКЕРОВАНИЙ) ОБ′ЄКТ –
CONTROLLED (CONTROLLABL) OBJECT –
Об’єкт керування, на який подають керівні діяння

ДСТУ 3956 – 2000

КЕРОВАНИЙ (ВКЕРОВАНИЙ) ПАРАМЕТР –

CONTROLLED (CONTROLLABL) PARAMETER –

Параметр об'єкта, залежний від керівного діяння та який беруть до уваги, визначаючи ступінь досягнення мети керування

ДСТУ 3956 – 2000

КЕРУВАННЯ –

CONTROL –

Сукупність цілеспрямованих дій, що включає оцінку ситуації та стану об'єкта керування, вибір видів керівного діяння та його реалізацію

ДСТУ 3956 – 2000

КЕРУВАННЯ ВИРОБНИЦТВОМ –

Система заходів впливу на виконавців, зайнятих у процесі виробництва, та через них на засоби виробництва, що здійснюється свідомо, цілеспрямовано, планомірно і сприяє виготовленню продукції потрібної кількості та якості з найменшими трудовими та матеріальними витратами

ДСТУ 2960 – 94

КЕРУВАННЯ НАДІЙНІСТЮ –

DEPENDABILITY MANAGEMENT –

Цілеспрямована діяльність щодо обґрунтування, планування, забезпечення, підвищення та підтримки характеристик безвідмовності, ремонтопридатності, довговічності та збережуваності об'єктів, що розглядаються

ДСТУ 2860 – 94

КЕРУВАННЯ ПОЗАПРОЕКТНОЮ АВАРІЄЮ –

BEYOND THE DESIGN-BASISEN ACCIDENT MANAGEMENT –

Дії, спрямовані на запобігання розвитку проектної аварії в позапроектну та на послаблення наслідків позапроектної аварії, виконувані всіма. наявними в працездатному стані технічними засобами, як спеціально призначеними для зменшення наслідків проектних аварій, так і призначених для нормальної експлуатації та забезпечення безпеки під час проектних аварій

П р и м і т к а:

Дії, які спрямовані на попередження проектних аварій і зменшення розміру їх розвитку і виходять за межі даного визначення, належать до керування проектними аваріями

ДСТУ 2156 – 93

КЕРУВАННЯ ПРОЕКТОМ –

PROJECT MANAGEMENT –

Планування, організування, моніторинг , контролювання та звітування щодо всіх аспектів проекту, а також стимулювання всіх учасників для досягнення цілей проекту

ДСТУ ISO 9000:2015

КЕРУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ПІДГОТОВЛЕННЯМ ВИРОБНИЦТВА –

Сукупність дій, спрямованих на забезпечення функціонування технологічного підготовлення виробництва

ДСТУ 2974 – 95

КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Впливи на умови і фактори, які впливають на якість електричної енергії

ГОСТ 23875-88

КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE QUALITY MANAGEMENT –

Аспект загальної функції керування, який визначає і здійснює політику в області якості програмного засобу

П р и м і т к а:

Керування якістю програмного засобу охоплює стратегічне планування, розподіл ресурсів та інші систематичні дії в області якості, такі, як планування якості , проведення робіт, оцінка

ДСТУ 2844 – 94

Методи та діяльність оперативного характеру, які використовуються для виконання вимог до якості програмного засобу

ДСТУ 2844 – 94

КИСНЕВА ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ —

OXYGEN DEPOLARIZATION –

Деполяризація, зумовлена катодною реакцією відновлення (іонізації) кисню

ДСТУ 3830 – 98

КИСНЕВИЙ ПОКАЗНИК КОРОЗІЇ —

Об'єм поглиненого в процесі корозії кисню, віднесений до одиниці поверхні металу і одиниці часу

ДСТУ 3830 – 98

КІЛЬКІСНИЙ ПРИНЦИП ВИМІРЮВАННЯ –

PRINCIPLE OF MEASUREMENT –

Рівноінтервальність відображення розміру адитивної вимірювальної величини її числовим значенням

П р и м і т к а:

Рівноінтервальність відображення фізичної величини забезпечується сталістю її одиниці. Саме рівноінтервальність дає можливість використовувати значення вимірюваних фізичних величин в усіх рівняннях законів фізики. Цей принцип – головна умова, за якої залежність між істинними значеннями та відповідними розмірами буде лінійною

ДСТУ 2681 – 94

КІЛЬКІСНО – ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ –

IMULSE – NUMBER ACTION –

Імпульсне діяння, основним параметром якого є кількість імпульсів дієвої величини

ДСТУ 3956 – 2000

КІЛЬКІСНО-ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ –

IMPULSE – NUMBER SIGNAL –

Імпульсний сигнал, інформативним параметром якого є кількість імпульсів дієвої величини

ДСТУ 3956 – 2000

КІНЦЕВИЙ СТАН –

FINAL STATE –

Стан об'єкта, що відповідає закінченню розглядуваного процесу

ДСТУ 3956 – 2000

КЛАС (ГАТУНОК) –

GRADE –

Показник категорії або розряду, що стосується властивостей або характеристик, які враховують різні сукупності потреб щодо продукції або послуг, передбачених для аналогічного функціонального використання

КЛАС ТОЧНОСТІ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

ACCURACY CLASS –

Узагальнена характеристика засобу вимірювальної техніки, що визначається границями його допустимих

основної і додаткових похибок, а також іншими характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентуються
ДСТУ 2681 – 94

КЛАСИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ –
Митні органи класифікують товари, тобто відносять товари до класифікаційних групувань, зазначених в УКТЗЕД.
Рішення митних органів щодо класифікації товарів для митних цілей є обов'язковими для підприємств і громадян
Митний кодекс України.

КЛЕЙМО –
Умовне позначення, яке наноситься на поверхні заготовок, деталей або виробів у вигляді цифр, букв, геометричних фігур або їх сполучень

КЛЕПАННЯ –
RIVETING –
Утворення нерознімних з'єднань за допомогою заклепок
ДСТУ 2391:2010

КЛІЄНТ АУДИТУ –
AUDIT CLIENT –
Особа або організація, яка доручає аудит

КЛІМАТИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
ENVIRONMENTAL TEST –
Випробування на дію кліматичних чинників
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

КЛІРИНГ –
Система безготівкових розрахунків за товари, послуги, цінні папери, застосована на взаємному заліку зустрічних вимог та зобов'язань
ДСТУ 3293 – 95

КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ УСПІХУ –
Чинники, обумовлені вимогами ринку, які можуть дати організації переваги перед її конкурентами
ДСТУ 3294 – 95

КНИГА РЕЄСТРАЦІЇ ПОВІДОМЛЕНЬ (ПОПЕРЕДНІХ ПОВІДОМЛЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ) ПРО ЗМІНУ –
Документ, призначений для реєстрації всіх документів, які надійшли у службу технічної документації підприємства – власника правднику повідомлень (попередніх повідомлень, пропозицій) про зміни конструкторських документів цього та інших підприємств
П р и м і т к а:
Повідомлення і попередні повідомлення реєструють в окремих книгах
ДСТУ 3321 – 2003

КОВЗНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
SLIDING REDUNDANCY –
Заміщувальне резервування, в якому група основних елементів резервується одним чи декількома резервними елементами, кожний з яких може замінити будь-який з елементів цієї групи у випадку його відмови
ДСТУ 2860 – 94

КОГЕРЕНТНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ –
COHERENT UNIT –
Похідна одиниця, пов'язана з іншими одиницями системи рівнянням, в якому числовий коефіцієнт дорівнює одиниці
ДСТУ 2681 – 84

КОГЕРЕНТНА СИСТЕМА ОДИНИЦЬ -
COHERENT SYSTEM OF UNITS –
Система одиниць, усі похідні одиниці якої когерентні
ДСТУ 2681 – 94

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ, ЗОРІЄНТОВАНИЙ НА ДОСЯГНЕННЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЗАМОВНИКІВ –
CUSTOMER SATISFACTION CODE OF CONDUCT -
Зобов'язання, які бере на себе організація перед замовником стосовно своєї поведінки та які спрямовані на підвищення рівня задоволеності замовників, а також пов'язані з ними застороги.
Примітка 1. Застороги, пов'язані з зобов'язаннями, можуть бути стосовно цілей, умов, обмежень, контрактної інформації, а також методик розглядання скарг.
ДСТУ ISO 9000:2015

КОДЕКС УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ –
Нормативний документ, що містить рекомендації щодо практик чи процедур проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування або експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів.
П. 4 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

КОДОВАНИЙ СИГНАЛ –
CODED SIGNAL –
Складений сигнал, у якому кожний з дискретних сигналів, що його складають, ототожнюється з однією із значущих позицій кодової комбінації, яка пересилається, а значення його інформативної ознаки або параметра – з цифровим знаком, який знаходиться на цій позиції
ДСТУ 3956 – 2000

КОДОВИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ; АНАЛОГО – ЦИФРОВИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –
ANALOQUE – TO – DIGITAL CONVERTER –
Засіб вимірювань, в якому створюється кодовий сигнал вимірювальної інформації
ДСТУ 2681 – 94

КОДОВИЙ СИГНАЛ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ –
Сигнал вимірювальної інформації, що призначається для сприйняття технічними пристроями
ДСТУ 2681 – 94

КОДУВАННЯ ЧИСЛОВИХ ДАНИХ –
NUMBER DATA ENCODING –
Подавання числових даних комбінаціями цифрових знаків (кодових комбінацій) у деякій позиційній системі числення
ДСТУ 3956 – 2000

КОЕФІЦІЄНТ АМПЛІТУДИ КРИВОЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) –
Відношення максимального за модулем значення напруги (струму) за період до дійового значення періодичної напруги (струму)
ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ АМПЛІТУДНОЇ (ЧАСТОТНОЇ) МОДУЛЯЦІЇ НАПРУГИ —
Відношення напіврізниці найбільшого та найменшого значень амплітуд модульованої напруги (частоти) на певному проміжку часу до номінального чи базового значення напруги (частоти)
ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ БРАКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЇ (ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ,

ПІДПРИЄМСТВА) –
Відношення обсягу продукції з неусувними критичними дефектами до обсягу всієї продукції, виготовленої за розглядуваний проміжок часу технологічною системою операції (процесу, виробничого підрозділу, підприємства)
ДСТУ 2470-94

КОЕФІЦІЄНТ ВАГОМОСТІ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Кількісна характеристика значущості даного показника якості продукції серед інших показників її якості

КОЕФІЦІЄНТ ВАРІАЦІЇ –
Відношення середнього квадратичного відхилення до математичного сподівання
ДСТУ 3514 – 97

КОЕФІЦІЄНТ ВЗАЄМОЗАМІННОСТІ -
Відношення оперативної трудомісткості заміни складальних одиниць або деталей об'єкта без врахування пригоночних, регулювальних та селективних робіт до оперативної трудомісткості складання об'єкта з врахуванням цих робіт
ГОСТ 21623-76

КОЕФІЦІЄНТ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛУ –
Показник, що характеризує ступінь корисної витрати матеріалу для виготовлення виробу
ДСТУ 2974 – 95

КОЕФІЦІЄНТ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ -
UTILIZATION FACTOR OF TECHNOLOGICAL SISTEM –
Відношення математичного сподівання сумарного часу перебування технологічної системи у працездатному стані до математичного сподівання сумарного часу перебування технологічної системи у працездатному стані та простоїв, зумовлених технічним обслуговуванням і ремонтом за певний період експлуатації.

Характеризує відносну частку часу знаходження технологічної системи в працездатному стані за даний інтервал часу з урахуванням усіх видів простоїв

Значення номінального фонду часу $t_{ном.}$, год, вираховують за формулою:

$$t_{ном} = [(Д_к - Д_с - Д_{с.с}) t_з + Д_{с.с} t_{с.з}] n_з,$$

де $Д_к$ –число днів у даному календарному інтервалі часу;
$Д_с$ – число вихідних і святкових днів в даному календарному проміжку часу;
$Д_{с.с}$ – число днів зі скороченою робочою зміною в даному календарному проміжку часу;
$t_з$ – тривалість робочої зміни, год;
$t_{с.з}$ – тривалість скороченої робочої зміни, год;
$n_з$ - число змін за добу($n_з$ = 1,2,3)
ДСТУ 2470 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ВИТРАЧАННЯ *І*-ГО ВИДУ МАТЕРІАЛЬНИХ ЧИ ВАРТІСНИХ РЕСУРСІВ –
Відношення середнього витрачання *і*-го виду матеріальних чи вартісних ресурсів на виготовлення продукції за розглядуваний інтервал часу до його номінального значення, обчисленого за умови, що відкази технологічної системи не виникають

КОЕФІЦІЄНТ ВИХОДУ ПРИДАТНОЇ ПРОДУКЦІЇ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
OUTPUT FACTOR OF GOOD PRODUCTS FOR TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Відношення середнього значення обсягу придатної продукції технологічної системи до обсягу всієї продукції, виготовленої нею, за розглядуваний інтервал часу
П р и м і т к а:
При визначенні обсягу виготовленої продукції слід враховувати продукцію, відбраковану на всіх операціях, які виконуються технологічною системою
ДСТУ 2470 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ВПЛИВУ КОРОЗІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА –
FATIGUE CORROSION ENVIRONMENT FACTOR –
Відношення границі витривалості зразків, випробуваних за дії корозійного середовища, до границі витривалості зразків, випробуваних без цієї дії за той самий час і на тій же базі випробувань
ДСТУ 2444 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ВПЛИВУ ФРЕТИНГ-КОРОЗІЇ –
FATIGUE FRETTING-CORROSION FACTOR –
Відношення границі витривалості зразків, випробуваних в умовах фретинг-корозії, до границі витривалості зразків, випробуваних без цієї дії за той самий час і на тій же базі випробувань
ДСТУ 2444 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ;A(t) –
INSTANTANEOUS AVAILABILITY –
Імовірність того, що об'єкт виявиться працездатним у довільний момент часу, крім запланованих періодів, протягом яких використання об'єкта за призначенням не передбачається
ДСТУ 2860 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ДЕФЕКТНОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Середня взважена кількість дефектів, що приходяться на одиницю продукції

КОЕФІЦІЄНТ ДЕФЕКТНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЇ (ПРОЦЕСУ, ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ, ПІДПРИЄМСТВА) –
Середнє значення коефіцієнта дефектності продукції, виготовленої за розглядуваний календарний проміжок часу технологічною системою операції (процесу, виробничого підрозділу, підприємства)
П р и м і т к а:
Під коефіцієнтом дефектності продукції розуміють середню зважену кількість дефектів, що припадає на одиницю продукції
ДСТУ 2470-94

КОЕФІЦІЄНТ ГАРМОНІКИ НАПРУГИ (СТРУМУ) –
Відношення дійового значення *n-оїї* гармоніки напруги (струму) до дійового значення основної гармоніки напруги (струму)
П р и м і т к а**:**
З метою стандартизації допускається відносити до номінальної напруги (струму)
ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ ДИФЕРЕНЦІЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАННЯ -
DIFFERENTIATION GAIN –
Відношення приросту значення вихідної величини диференціювального об'єкта до занчення швидкості

змінювання вхідної величини, що викликало цей приріст
ДСТУ 3956 – 2000

КОЕФІЦІЄНТ ДОСТУПНОСТІ –
Відношення основної трудомісткості виконання операцій технічного обслуговування (ремонту) до суми основної та допоміжної трудомісткостей
ГОСТ 21623-76

КОЕФІЦІЄНТ ЕКСТЕНСИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ УСТАТКУВАННЯ –
Показник ступеня використання можливого часу роботи устаткування, що обчислюється як відношення фактичного часу роботи устаткування до розрахункового за певний період
ДСТУ 2960 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ЗАКРІПЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ –
Відношення числа всіх різних технологічних операцій, які виконано чи належить виконати протягом місяця, до числа робочих місць
ДСТУ 2974 – 95

КОЕФІЦІЄНТ ЗАПАСУ МІЦНОСТІ –
SAFETY FACTOR –
Відношення граничного напруження (граничного навантаження) до розрахункового напруження (розрахункового навантаження)
ДСТУ 2825 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ –
EFFICIENCY RATIO —
Відношення значення показника ефективності використання об’єкта за призначенням за певну тривалість експлуатації до номінального значення цього показника, розрахованого за умови, що відмови об’єкта протягом того ж періоду не виникають
ДСТУ 2860-94

КОЕФІЦІЄНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
RETENTION FACTOR OF TECHNOLOGICAL SYSTEM OUTPUT –
Відношення середнього значення обсягу випуску технологічною системою придатної продукції за розглядуваний інтервал часу до його номінального значення, обчисленого за умови, що відмови технологічної системи не виникають
ДСТУ 2470-94

КОЕФІЦІЄНТ ЗГАСАННЯ –
DAMPING INDEX –
Відношення різниці першого та другого максимальних значень параметра об`єкта до різниці першого максимального та усталеного значень цього ж параметра
П р и м і т к а:
Коефіцієнт згасання визначається згідно з перехідною характеристикою об`єкта
ДСТУ 3956 – 2000

КОЕФІЦІЄНТ ІНТЕГРАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ УСТАТКУВАННЯ –
Показник, що виражає ступінь використання устаткування за загальним обсягом виконаної ним роботи та визначається як добуток коефіцієнтів екстенсивного та інтенсивного навантаження устаткування
ДСТУ 2960 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ІНТЕГРУВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ –
INTEGRATION GAIN –
Відношення швидкості змінювання вихідної величини інтегрувального об’єкта до значення вхідної величини, що викликало це змінювання
ДСТУ 3956 – 2000

КОЕФІЦІЄНТ ІНТЕНСИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ УСТАТКУВАННЯ –
Показник ступеня використання потужності устаткування протягом його фактичної роботи, що обчислюється як відношення середньої фактичної продуктивності до паспортної
ДСТУ 2960 – 94

КОЕФІЦІЄНТ КОЛИВАННЯ –
OSCILLABILITY INDEX –
Кількість максимумів значення параметра об’єкта протягом часу встановлювання згідно з перехідною або імпульсною характеристикою
ДСТУ 3956 – 2000

КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ ДЕФОРМАЦІЙ K_ε, K_γ –
STRAIN CONCENTRATION FACTOR –
Характеристика концентрації деформацій за пружнопластичного деформування
K_ε – для лінійних деформацій;
K_γ – для деформацій зсуву
ДСТУ 2444 – 94

КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ НАПРУЖЕНЬ K_σ, K_τ –
STRESS CONCENTRATION FACTOR –
Характеристика концентрації напружень за пружнопластичного деформування
K_σ – для нормального напруження;
K_τ – для дотичного напруження
ДСТУ 2444 – 94

КОЕФІЦІЄНТ КОРЕЛЯЦІЇ –
Відношення коваріації випадкових величин до добутку їхніх середніх квадратичних відхилень
ДСТУ 3514 – 97

КОЕФІЦІЄНТ НЕБАЛАНСУ НАПРУГИ (СТРУМУ) —
Відношення розмаху небалансу напруг (струмів) до номінального значення напруги (струму)
ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ НЕГОТОВНОСТІ; КОЕФІЦІЄНТ ПРОСТОЮ U(t) –
INSTANTANEOUS UNAVAILABILITY –
Імовірність того, що об’єкт виявиться непрацездатним у довільний момент часу, крім запланованих періодів, протягом яких використання об’єкта за призначенням не передбачено
П р и м і т к а:
Кількісна оцінка “коефіцієнта неготовності” є доповненням до “ коефіцієнта готовності ”

КОЕФІЦІЄНТ ОПЕРАТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ –
OPERATIONAL AVAILABILITY FUNCTION –
Імовірність того, що за винятком тих запланованих періодів, протягом яких використання об’єкта за призначенням не передбачено, він у довільний момент часу виявиться у працездатному стані і надалі виконуватиме потрібну функцію протягом заданого інтервалу часу

ДСТУ 2860 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ПОВЕРНЕНЬ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЇ (ПРОЦЕСУ, ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ) –

Відношення обсягу продукції, яка має дефекти, що усуваються, поверненої на доопрацювання з наступних технологічних систем операцій (процесів, виробничих підрозділів), до обсягу всієї продукції, виготовленої за розглядуваний календарний проміжок часу

ДСТУ 2470-94

КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ НАРОБІТКУ –

TIME ACCELERATION FACTOR –

Відношення двох значень часу, необхідного для одержання однакового числа відмов або відхилення параметрів у двох вибірок однакового обсягу при двох різних рівнях навантажень та збереженні незмінними характеру виникнення відмов, видів несправностей та їх відносного переважання

ДСТУ 2860 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІДМОВ –

FAILURE RATE ACCELERATION FACTOR –

Відношення інтенсивності відмов, одержаної під час прискорених випробувань, до інтенсивності відмов, одержаної під час нормальних випробувань на надійність

П р и м і т к а:

Обидві інтенсивності відмов належать до одного й того ж періоду терміну служби об'єктів, що випробовуються

ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ 3021 – 95

КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ ПАРАМЕТРА ПОТОКУ ВІДМОВ –

FAILURE INTENSITY ACCELERATION FACTOR –

Відношення одержаних при двох різних рівнях зовнішніх діючих чинників кількостей відмов відновлюваного об'єкта, який випробовують протягом інтервалу часу, встановленого залежно від фіксованого терміну служби об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ПРОПОРЦІЙНОСТІ ВИРОБНИЦТВА –

Показник, що визначається як відношення виробничої потужності даного виробничого підрозділу або устаткування до виробничої потужності провідної ланки

ДСТУ 2960 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ПУЛЬСАЦІЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) —

Відношення найбільшого значення змінної складової пульсуючої напруги (струму) до її постійної складової

П р и м і т к а:

З метою стандартизації допускається відносити до номінальної напруги (струму)

ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ ПУЛЬСАЦІЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) ЗА ДІЙОВИМ ЗНАЧЕННЯМ —

Відношення дійового значення змінної складової пульсуючої напруги (струму) до його постійної складової

ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ ПУЛЬСАЦІЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) ЗА СЕРЕДНІМ ЗНАЧЕННЯМ —

Відношення середнього значення змінної складової пульсуючої напруги (струму) до її постійної складової

ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ РЕГРЕСІЇ –

Параметр моделі регресійного аналізу

ГОСТ 24026-80

КОЕФІЦІЄНТ РЕЗОНАНСУ -

RESONANCE COEFFICIENT –

Відношення значення модуля частотної передавальної функції за резонансної частоти до значення цього самого модуля за частоти, яка дорівнює нулю

ДСТУ 3956 - 2000

КОЕФІЦІЄНТ СПОТВОРЕННЯ СИНУСОЇДНОСТІ КРИВОЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) –

Відношення дійового значення сукупності вищих гармонік напруг (струмів) до дійового значення напруги (струму) основної гармоніки

П р и м і т к а:

З метою стандартизації допускається відносити до номінальної напруги (струму)

ДСТУ 3466 – 96

КОЕФІЦІЄНТ ТЕХНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ –

STEADY STATE AVAILABILITY FACTOR –

Відношення математичного сподівання сумарного часу перебування об'єкта у працездатному стані за деякий період експлуатації до математичного сподівання сумарного часу перебування об'єкта в працездатному стані та у простоях, зумовлених технічним обслуговуванням і ремонтом за той самий період

ДСТУ 2860 – 94

КОЕФІЦІЄНТ ФОРМИ КРИВОЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) –

Відношення дійового значення періодичної напруги (струму) до його середнього значення

ДСТУ 3466 – 96

КОЛИВАННЯ НАПРУГИ —

VOLTAGE FLUCTUATION –

Серія одноразових змін напруги

ДСТУ 3466 – 96

КОЛИВАННЯ ЧАСТОТИ —

Серія одноразових змін частоти

ДСТУ 3466 – 96

КОЛІЗІЙНА НОРМА –

Норма, яка вказує право якої держави повинно бути застосовано до громадянського, трудового та іншого правовідношення міжнародного характеру

ДСТУ 3293-95

КОМБІНОВАНА СХЕМА –

Схема, яка об'єднує елементи і зв'язки схем різних видів, але одного типу, які належать до одного виробу

ДСТУ 3321 –2003

КОМБІНОВАНЕ ДІЯННЯ —

COMBINED EFFECT –

Одночасне або послідовне діяння на організм двох чи декількох речовин за однакових умов надходження

ДСТУ 3038 - 95

КОМБІНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА –

Форма організації виробництва, яка полягає в поєднанні на одному підприємстві різних видів виробництва

ДСТУ 2960 – 94

КОМІСІЯ З АПЕЛЯЦІЙ -

Орган з оцінки відповідності може оскаржити рішення, дії та бездіяльність національного органу України з акредитації, пов'язані з акредитацією

відповідного органу з оцінки відповідності, шляхом подання апеляції до комісії з апеляцій або в судовому порядку.

Положення про комісію з апеляцій затверджує національний орган України з акредитації.

Ст. 9 закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»

КОМПАРАТОР –

COMPARATOR –

Вимірювальний пристрій, що реалізує порівняння однорідних фізичних величин

ДСТУ 2681 – 94

КОМПЕНСАЦІЙНІ УГОДИ –

Вид зовнішньоекономічних угод, що являють собою відшкодування кредитів та послуг на певних умовах та в установлені терміни

ДСТУ 3293 – 95

КОМПЕТЕНТНІСТЬ –

Організація повинна

a) визначити необхідну компетентність особи (осіб), яка(-і) під її контролем виконує(-ють) роботу, що впливає на дієвість і результативність системи управління якістю;

b) забезпечувати впевненість у тому, що компетентність цих осіб ґрунтується на належних освіті, професійній підготовленості чи досвід;

c) там, де застосовно, вживати заходів для набуття необхідної компетентності та оцінювати результативність ужитих заходів;

d) зберігати належну задокументовану інформацію як доказ компетентності.

П р и м і т к а: Застосовні заходи можуть охоплювати, наприклад, проведення навчання, наставництво чи переведення персоналу на нові посади, чи прийняття компетентних осіб на роботу, чи укладання з ними контрактів.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОМПЕТЕНЦІЯ ВИКОНАВЧІВ ОРГАНІВ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, МІСЬКИХ РАД У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА -

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції:

а) здійснюють реалізацію рішень відповідних рад;

б) координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідно села, селища, міста, незалежно від форм власності та підпорядкування;

в) організують розробку місцевих екологічних програм;

д) затверджують за поданням обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів загальнодержавного значення, ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами відповідно села, селища, міста;

е) організують збір, переробку, утилізацію і захоронення відходів на своїй території;

є) формують і використовують місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих бюджетів;

ж) погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

з) забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;

и) організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян;

і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

КОМПЛЕКС ВИРОБІВ –

Декілька специфікованих виробів, які не з'єднані складальними операціями на підприємстві – виробнику, але які призначені для виконання взаємопов'язаних експлуатаційних функцій

ДСТУ 3321 – 2003

КОМПЛЕКС МАРКЕТИНГУ –

Сукупність взаємозв'язаних елементів, що використовуються для задоволення потреб певного ринку або його сегмента з урахуванням певного середовища

ДСТУ 3294 – 95

КОМПЛЕКС СТАНДАРТІВ –

COMPLEX OF STANDARDS –

Сукупність взаємопогоджених стандартів, що мають загальний груповий заголовок і визначають вимоги до об'єктів стандартизації, які об'єднані загальним призначенням і (або) застосуванням

КОМПЛЕКСНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –

COMPLEX STANDARDIZATION –

Стандартизація, що забезпечує узгодження показників взаємозв'язаних об'єктів стандартизації та термінів впровадження їх в дію, при якій стандарти, що існують і розробляються згідно планів робіт, необхідні і достатні для реалізації поставленої мети з точки зору об'єктів і аспектів стандартизації

КОМПЛЕКСНЕ ДІЯННЯ —

COMPLEX EFFECT –

Діяння речовини під час її одночасного надходження в організм різними шляхами

ДСТУ 3038 – 95

КОМПЛЕКСНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ПЕРЕТВОРЕННЯ –

COMPLEX GAIN –

Відношення комплексного числа, яке зображує гармонічне змінювання параметра лінійного об'єкта в усталеному режимі, до комплексного числа, яке відображає гармонічне вхідне діяння, викликає це змінювання

П р и м і т к и:

1. Комплекний коефіцієнт перетворення подається комплексним числом, модуль якого дорівнює амплітуди гармонічного змінювання параметра об'єкта до амплітуди вхідного гармонічного діяння, а аргумент – фазовому зсуву між ними

2. Комплекний коефіцієнт перетворення визначається для будь-якої комплексної частоти вхідного гармонічного діяння і зберігається із значенням частоти передавальної функції для цієї частоти

ДСТУ 3956 – 2000

КОМПЛЕКСНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

INTEGRATED DEPENDABILITY MEASURE–

Показник надійності, що характеризує декілька властивостей із тих, які в сукупності складають надійність об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

КОМПЛЕКТ ВИРОБІВ –

Декілька виробів загального функціонального призначення, переважно допоміжного характеру, не з'єднаних складальними операціями на підприємстві – виробнику

ДСТУ 3321 – 2003

КОМПЛЕКТ ДОКУМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ОПЕРАЦІЇ) –

Сукупність технологічних документів, необхідних і достатніх для виконання технологічного процесу (операції)

ДСТУ 2391:2010

КОМПЛЕКТ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –

Комплект технологічної документації, призначений для застосування в процесі проектування чи реконструкції підприємства

ДСТУ 2391:2010

КОМПЛЕКТ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –

Сукупність комплектів документів технологічних процесів та окремих документів, необхідних і достатніх для виконання технологічних процесів виготовлення та ремонту виробу чи його складових

ДСТУ 2391:2010

КОМПЛЕКТНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Повірка, під час якої метрологічні характеристики засобів вимірювальної техніки визначають як для єдиного цілого без визначення метрологічних характеристик окремих їх частин

ДСТУ 2681 – 94

КОМПЛЕКТНІСТЬ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ–

Наявність конструкторських документів, необхідних і достатніх для виготовлення й експлуатації певного виробу, а також його ремонту

ДСТУ 3321 – 2003

КОМПЛЕКТУВАЛЬНИЙ ВИРІБ –

Виріб підприємства, застосований як складова частина того, що випускають інші підприємства

ДСТУ 2391:2010; ДСТУ 3278 – 95

П р и м і т к а:

Складовими частинами виробу можуть бути деталі та складальні одиниці

ДСТУ 2391:2010

КОМПОЗИЦІЙНІСТЬ ПЛАНУ –

Властивість плану, яка дозволяє виконувати експеримент послідовно, переходячи від більш простих моделей до більш складних

ГОСТ 24026-80

КОМУНІКАЦІЯ –

Це крім іншого обмін інформацією. Відправник відповідає за те, щоб інформація була чіткою, однозначною і якомога повнішою – одержувач має отримати її у неспотвореній формі. Одержувач відповідає за перевірку того, що інформація надійшла повністю і зрозуміла. Комунікація буває:

- письмова й усна (слухання або розмова);
- внутрішня (всередині проекту) і зовнішня (споживач, засоби масової інформації, громадськість і т. ін.);
- формальна (звіти, брифінги і т.д.) і неформальна (нотатки на пам'ять, кулуарні бесіди і т. ін.);
- вертикальна (вверх і вниз в організації) і горизонтальна (рівноправні співробітники).

Комунікація включає:

- Моделі відправник – одержувач – цикл зворотного зв'язку, комунікаційні бар'єри і т. ін.
- Вибір засобів інформації – коли здійснити комунікацію в письмовій формі, коли в усній, коли написати неформальну записку по пам'яті, коли – формальний звіт і т. ін.
- Стиль написання – активний або пасивний, структура пропозиції, вибір слів і т. ін.
- Технологія уявлення – мова, проектування засобів наочної інформації і т. ін.
- Технологія управління нарадами – підготовка порядку денного, управління конфліктами і т. ін.

"Кер. проектн. менедж.-ту"

КОНВЕРСІЙНИЙ МАРКЕТИНГ –

Маркетинг за негативного попиту, тобто за такою ситуацією, коли всі чи більшість найважливіших сегментів потенційного ринку відхиляють певну продукцію чи послугу

ДСТУ 3294 – 95

КОНВЕРСІЙНІ ОПЕРАЦІЇ –

Угоди, засновані на розрахунках у вільноконвертованих валютах

ДСТУ 3293 – 95

КОНДИЦІЙНІСТЬ ПОСТАЧАННЯ –

Відповідність властивостей продукції, яка постачається, до умов договору, укладеного між постачальником та споживачем

ДСТУ 2960 – 94

КОНКРЕТНА ПРОДУКЦІЯ –

Продукція, яка характеризується певними конструктивно – технологічними вирішеннями, принципами дії, властивостями та конкретними значеннями показників її цільового (функціонального) призначення

ДСТУ 3278 – 95

КОНКРЕТНА ФУНКЦІЯ КЕРУВАННЯ –

Спеціалізований вид керівної діяльності, що здійснюється за допомогою всіх загальних функцій керування

ДСТУ 2960 – 94

КОНКРЕТНИЙ ВИПАДОК –

SPECIFIC CASE –

Предмет програми якості.

ДСТУ ISO 9000:2015

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ –

Найважливіша комплексна ринкова характеристика товару, його здатність бути проданим на конкурентному ринку в певні терміни за наявністю аналогічних товарів – конкурентів

ДСТУ 3294 – 95

КОНОСАМЕНТ –

Документ, що містить умови договору морського перевезення

ДСТУ 3293 – 95

КОНСЕНСУС –

CONCENSUS –

Загальна згода, що характеризується відсутністю серйозних заперечень з суттєвих питань у більшості заінтересованих сторін та досягається в результаті процедури, спрямованої на врахування думки всіх сторін і зближення розбіжних поглядів. Консенсус не обов'язково є одностайним.

П. 6 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

КОНСЕРВАЦІЯ –

Заходи, спрямовані на захист виробу від впливу навколишнього середовища в процесі виробництва, транспортування та зберігання

ДСТУ 2391:2010

КОНСОРЦІЙНИЙ БАНК –

Самостійне сумісне багатонаціональне акціонерне підприємство, що належить декільком банкам, фінансовим організаціям і займається різноманітними валютними операціями, кредитуванням зовнішньоторговельних угод і фінансуванням міжнародних економічних проектів

ДСТУ 3293 – 95

КОНСТРУКТИВНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –

CONSTRUCTIONAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD –

Методи забезпечення надійності, які застосовуються на етапі проектування об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

КОНСТРУКЦІЙНА НЕСПРАВНІСТЬ –

DESIGN FAULT –

Несправність, спричинена недосконалістю проекту об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

КОНТРАКТ; ДОГОВІР –

CONTRACT

Угода, що має обов'язкову силу

ДСТУ ISO 9000:2015

Взаємно схвалена угода, яка зобов'язує продавця надати певний продукт або послуги покупцеві, який платить за це. Звичайно контракти поділяються на три великі категорії:

- Контракти з фіксованою ціною – ця категорія контрактів передбачає сплату фіксованої підсумкової ціни за добре відомий проект. Контракти з фіксованою ціною також можуть містити стимули для задоволення або перевиконання вибраних проектних цілей, таких, як цілі згідно з календарним планом.
- Контракти з відшкодуванням витрат – ця категорія контрактів містить оплату (відшкодування) підрядчику його фактичних витрат. Витрати зазвичай класифікуються на прямі (витрати безпосередньо по проекту, такі як зарплата членів команди проекту) та непрямі (кошти, що виділяються виконавчою організацією, наприклад, для покриття вартості поточних робіт, на зарплату посадовим особам). Непрямі витрати, звичайно, розраховуються у відсотках прямих витрат. Контракти з відшкодуванням витрат часто містять стимули, спрямовані на дотримання або перевиконання певних проектних завдань, таких як цілі за календарним планом або підсумкова вартість проекту.
- Контракти з ціною за одиницю – підрядчик сплачує заздалегідь встановлену суму за одиницю послуг (наприклад, $70 на годину за професійні послуги або $1.08 за кубічний метр виритої землі), а підсумкова ціна по контракту є функцією від обсягів, необхідних для завершення роботи.

Контракт є юридичним документом, який може використовуватися в судовому засіданні як основа для відшкодування збитку. Угода може бути простою і складною, що звичайно (але не завжди) вказує на простоту чи складність продукту. Серед інших назв можуть використовуватися такі: контракти, угода, субпідряд, порядок закупівлі, меморандум про співпрацю. Більшість організацій мають формальну стратегію та процедури, що визначають, хто може підписувати такі угоди з боку організації.

"Кер. проектн. менедж.-ту"

КОНТАКТНА ВТОМА –

Процес накопичення пошкоджень і розвивання руйнування поверхневих шарів матеріалу під дією змінних контактних напружень, що спричинює з'явлення ямок викришування (пітинг) чи тріщин та зменшення довговічності

ДСТУ 2444 – 94

КОНСТРУКТИВНЕ НАСТУПНИЦТВО ВИРОБУ –

Сукупність властивостей виробу, які характеризуються повторюваністю в ньому складових частин, що стосуються виробу даної класифікаційної групи, застосовуваності таких складових частин, що забезпечують його нове функціональне призначення

ДСТУ 2974 – 95

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Сукупність конструкторських документів, що містять залежно від їх призначення дані, необхідні для розроблення, виготовлення, контролю, приймання, постачання, експлуатації виробу, в тому числі і ремонту

ДСТУ 3321 –2003*; ДСТУ 3278 – 95*

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНОГО ЗРАЗКА –

Робоча конструкторська документація, уточнена за результатами виготовлення та випробувань дослідних зразків (дослідної партії) і призначена для виготовлення установчої серії

ДСТУ 3321 –2003 2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНОГО РЕМОНТУ –

Ремонтна конструкторська документація, уточнена за результатами дослідного ремонту та наступних випробувань одного чи декількох виробів

ДСТУ 3321 –2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ОДИНИЧНОГО ВИРОБНИЦТВА –

Виробнича конструкторська документація, призначена для використання під час виготовлення, контролю та випробування виробів, що їх виготовляють поштучно одночасно чи періодично

ДСТУ 3321 –2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ОДИНИЧНОГО РЕМОНТНОГО ВИРОБНИЦТВА –

Ремонтна конструкторська документація, призначена для використання під час разового ремонту одного чи декількох виробів

ДСТУ 3321 –2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ СЕРІЙНОГО (МАСОВОГО) ВИРОБНИЦТВА–

Конструкторська документація, яка остаточно відкоригована за результатами виготовлення і випробувань виробів установочної серії згідно із затвердженим і повністю обладнаним технологічним процесом серійного (масового) виробництва

ДСТУ 3321 – 2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ СЕРІЙНОГО (МАСОВОГО) РЕМОНТНОГО ВИРОБНИЦТВА –

Ремонтна конструкторська документація, остаточно відкоригована і перевірена в серійному (масовому) ремонті за затвердженим і повністю оснащеним технологічним процесом

ДСТУ 3321 –2003

КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ УСТАНОВЧОЇ РЕМОНТНОЇ СЕРІЇ –

Ремонтна конструкторська документація відкоригована на підставі документів дослідного ремонту, за результатами ремонту і випробувань певної партії чи установчої серії виробів і призначена для ремонту подальших партій виробів або для організацій серійного чи масового ремонту

ДСТУ 3321-2003

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –

Документ, який окремо чи разом з іншими документами визначає склад і будову виробу та містить необхідні дані для розроблення, виготовлення, контролю, приймання, постачання, експлуатації і ремонту виробу

ДСТУ 3321 -2003

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ ВИКОНАННЯ –

Конструкторський документ, який містить посилання на базовий документ та допоміжні дані виконання виробу

ДСТУ 3321 **–2003**

КОНСТРУКЦІЙНА ВІДМОВА –

DESIGN FAILURE –

Відмова, спричинена недосконалістю чи порушенням встановлених правил і (чи) норм проектування та конструювання об’єкта

ДСТУ 2860 – 94

КОНТАКТНА КОРОЗІЯ —

Корозія, зумовлена контактом металів, що мають різні електродні потенціали

ДСТУ 3830 – 98

КОНТИНГЕНТУВАННЯ –

Одна з форм державного регулювання зовнішньої торгівлі за допомогою встановлення експортних та імпортних квот

ДСТУ 3293 – 95

КОНТРАКТ КУПІВЛІ –ПРОДАЖУ –

Документ, у якому зазначені всі умови купівлі – продажу

П р и м і т к а:

Обов’язковою умовою контракту купівлі – продажу є перехід права власності на товари від продавця до покупця

ДСТУ 3293 – 95

КОНТРАФАКТНІ ТОВАРИ –

Товари , що містять об’єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території призводить до порушення прав власника, що захищаються відповідно до чинного законодавства України та міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку

Митний кодекс України .

КОНТРОЛЕПРИДАТНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ–

Властивість продукції, що характеризує її пристосованість до контролю її якості заданими засобами

ДСТУ 3278 – 95; ДСТУ 2865 – 94;

ДСТУ 2389 – 94

КОНТРОЛІВНИЙ ПРОЦЕС -

Процес, кінетика якого визначає швидкість корозії

ДСТУ 3830 – 98

КОНТРОЛЬ –

INSPECTION –

Діяльність, яка включає проведення вимірювань, перевірок, випробувань однієї чи кількох характеристик програмного засобу з метою визначення їх відповідності встановленим вимогам

ДСТУ 2844 – 94

КОНТРОЛЬ ЗАДОКУМЕНТОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ –

Задокументовану інформацію, яку потребує система управління якістю і цей стандарт, необхідно контролювати для забезпечення

а) її наявності та придатності до використання, де і коли вона потрібна;

b) її адекватної захищеності (наприклад, від утрати конфіденційності, належного використання чи втрати цілісності).

Щоб контролювати задокументовану інформацію, організація повинна вдаватися до таких дій, якщо застосовно,

a) розподіл, доступ, пошук і використання;

b) збереження, зокрема збереження і розбірливості;

c) контроль змін (наприклад, контроль версії);

d) зберігання та вилучання.

Задокументовану інформацію зовнішнього походження, яку організація вважає необхідною для планування та функціювання системи управління якістю, потрібно ідентифікувати у належний спосіб і контролювати.

Задокументовану інформацію, яку зберігають як доказ відповідності, потрібно захищати від ненавмисного змінення.

П р и м і т к а: Доступ може передбачати дозвіл лише для ознайомлення із задокументованою інформацією або про дозвіл для ознайомлення із задокументованою інформацією та повноваження щодо внесення змін до неї.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬ ЗМІН –

Оганізація повинна аналізувати та контролювати зміни у виготовленні продукції чи надання послуг у ступінь, потрібний для забезпечення постійної відповідності вимогам.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію, що описує результати аналізування змін, особу (осіб), яка(-і) санкціює(-ють) зміну, а також будь-які необхідні дії за результатами аналізування.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬ НЕВІДПОВІДНИХ ВИХОДІВ –

Організація повинна забезпечувати ідентифікування та контролювання виходів, які не відповідають вимогам до них, щоб запобігти їх непередбаченому використанню чи постачанню.

Організація повинна виконувати відповідні дії, зважаючи на характер невідповідності та її вплив на відповідність продукції та послуг. Це треба також застосовувати до невідповідної продукції та послуг, вичавлених після постачання продукції, під час або після надання послуг.

Організація повинна діяти щодо невідповідних виходів у один або кілька з таких способів:

a) коригування;

b) відокремлення, обмеження розповсюдження, повернення чи призупинення надання продукції та послуг;

c) інформування замовника;

d) одержання дозволу на приймання за поступкою.

Після того, як невідповідні виходи скориговано, потрібно перевірити їх відповідність вимогам.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію, яка

a) описує невідповідність;

b) описує виконані дії;

c) описує будь-які одержані поступки;

d) ідентифікує уповноважену особу, що приймає рішення про дію щодо невідповідності.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬОВАНА ПАРТІЯ (ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ) –

Сукупність одиниць однорідної продукції, виготовлених на протязі визначеного інтервалу часу за тою самою технологічною документацією (стандартом), які одночасно пред'являють на випробування і (або) приймання та при оцінюванні якості яких приймають одне загальне рішення

П р и м і т к а:

В залежності від специфіки за партію продукції приймають:

- одну плавку (для литва з металу, пластмаси та ін.);
- одну садку (для термообробки, поковок);
- один режим виконання (для зварюваних, паяних та клеєних виробів та ін.)

ГОСТ 15.309 – 98

КОНТРОЛЮВАННЯ -

INSPECTION MONITORING –

Вирішення задач контролювання, включаючи подання в установленній формі відомостей про відхилення параметрів від заданих та (або) допустимих значень, їх місця, часу, причин та характеру.

ДСТУ 3956 – 2000

КОНТРОЛЮВАННЯ ЗМІН (КЕРУВАННЯ КОНФІГУРАЦІЄЮ)-

CHANGE CONTROL CONFIGURATION MANAGEMENT-

Дії щодо контролювання виходу після офіційного схвалення інформації про конфігурацію продукції.

ДСТУ ISO 9000:2015

КОНТРОЛЮВАННЯ ЯКОСТІ-

QUALITY CONTROL-

Складова частина управління якістю, зосереджена на виконуванні вимог щодо якості

ДСТУ ISO 9000:2015

КОНТРОЛЮЄМА ОЗНАКА –

CHARACTERISTIC UNDER CONTROL –

Характеристика об'єкта, що підлягає контролю

ГОСТ 16504-81

КОНТРОЛЮЄМИЙ КАНАЛ –

Частина контуру контролю параметра сигналу, що належить об'єкту контролю і формує цей сигнал

ГОСТ 19919-74

КОНТРОЛЬОВАНИЙ ОБ'ЄКТ -

ITEM UNDER INSPECTION –

Об'єкт, який підлягає контролю

П р и м і т к а:

У промислових процесах контрольованими об'єктами є сировина, напівфабрикати, енергія, обладнання, а також технічні засоби вимірювання та керування, які беруть участь у технологічному процесі

ДСТУ 3956 - 2000

КОНТРОЛЬОВАНИЙ СИГНАЛ –

Сигнал, який надходить до засобу діагностування (контролю) і несе інформацію про технічний стан об'єкта

ДСТУ 2389 – 94

КОНТРОЛЬ –

INSPECTION –

Загальна функція керування, що полягає у спостереженні за ходом процесів у керівній і керованій системах, порівнянні контрольованих величин параметрів

із заданою програмою, виявленні відхилень, їх місця, часу, причини та характеру
ДСТУ 2960 – 94

КОНТРОЛЬ ВИГОТОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ –
Організація повинна запровадити виготовлення продукції та надання послуг за контрольованих умов. Потрібно, щоб контрольовані умови, залежно від обставин, охоплювали
a) наявність задокументованої інформації, яка визначає
1) характеристики продукції, яку виготовлятимуть, послуг, які надаватимуть, або робіт, які виконуватимуть;
2) результати, які отримуватимуть;
b) наявність і використання належних ресурсів для моніторингу та вимірювання;
c) запровадження робіт з моніторингу та вимірювання на належних стадіях для перевірення того, що критерії контролю процеса або виходів, а також критерії приймання продукції та послуг задоволено;
) використання придатної інфраструктури та середовища для функціонування процесів;
) призначення компетентного персоналу, охоплюючи будь-яку необхідну кваліфікацію;
) затвердження та періодичне повторне затвердження здатності досягти запланованих результатів процесів виготовлення продукції та надання послуг у випадках, коли кінцевий вихід неможливо перевірити подальшим моніторингом або вимірюванням;
) запровадження дій щодо запобігання помилкам, зумовленим льдським чинником;
) запровадження робіт з випуску, постачання та дій після постачання.
ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬ ДОПУСКУ –
Контроль, який установлює факт находження дійсного значення параметра відносно його гранично допустимих значень без змінювання значення параметра
ГОСТ 19919-74

КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ –
RECTIFYING INSPECTION –
Статистичний приймальний контроль, за результатами якого неприйняту партію чи потік продукції піддають суцільному контролю для подальшого відокремлення дефектних одиниць продукції від придатних
П р и м і т к а:
Якщо з забракованих партіях дефектні одиниці продукції замінюються придатними, то можна визначити середній вихідний рівень дефектності
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬ ЗА АЛЬТЕРНАТИВНОЮ ОЗНАКОЮ –
INSPECTION BY ATTRIBUTES-
Контроль якості продукції за якісною ознакою, під час якого кожну перевірену одиницю продукції зараховують до категорії придатних або дефектних, а подальше рішення щодо контрольованої сукупності чи процесу приймають залежно від результатів порівняння виявлених у вибірці кількості дефектних одиниць продукції чи кількості дефектів, які припадають на певну кількість одиниць продукції, з контрольним нормативом
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬ ЗА КІЛЬКІСНОЮ ОЗНАКОЮ–
INSPECTION BY VARIABLES –
Контроль якості продукції, під час якого визначають значення її параметру, а наступне рішення про контрольовану сукупність чи процес приймають залежно від порівняння їх з контрольним нормативом
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬ ЗА КОРИГОВАНИМ ПЛАНОМ –
SAMPLING WITH SEVERITY ADJUSTEMENT –
Статистичний приймальний контроль, в ході якого його план підлягає зміні залежно від результатів контролю кількості попередніх партій продукції
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСНОЮ ОЗНАКОЮ –
INSPECTION BY QUALITY –
Контроль якості продукції, під час якого кожну перевірену одиницю її зараховують до певної групи, а подальше рішення щодо контрольованої сукупності чи процесу приймають залежно від співвідношення кількості її одиниць, що опинилися у різних групах
ДСТУ 3514 – 97; ДСТУ 3021 – 95

КОНТРОЛЬ НАДАВАНИХ ІЗЗОВНІ ПРОЦЕСІВ, ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Загальні положення

Організація повинна забезпечувати, щоб надавані ззовні процеси, продукція та послуги відповідали вимогам.

Організація повинна визначити засоби контролю, що їх застосовуватимуть до надаваних іззовні процесів, продукції та послуг, якщо
a) продукцію та послуги від зовнішніх постачальників призначено долучати до власних продукції та послуг організації;
b) зовнішні постачальники надають продукцію та послуги безпосередньо замовнику(-ам) за дорученням організації;
c) зовнішній постачальник виконує процес або частину процесу на підставі рішення організації.

Організація повинна визначати та застосовувати критерії для оцінювання, вибирання, моніторингу дієвості зовнішніх постачальників, а також їх повторного оцінювання, зважаючи на їхню здатність здійснювати процеси чи постачати продукцію й послуги відповідно до вимог. Організація повинна зберігати задокументовану інформацію про роботи та будь-які необхідні дії, виконувані за результатами оцінювання.

Вид та обсяг контролю

Організація повинна забезпечити, щоб надавані ззовні процеси, продукція та послуги не погіршували здатність організації постійно постачати відповідні продукцію та послуги своїм замовникам.

Організація повинна
a) забезпечити, щоб здійснювані ззовні процеси перебували під контролем її системи управління якістю;
b) визначити засоби контролю, які вона має намір застосовувати до зовнішнього постачальника, а також ті, які вона має намір застосовувати до повязаного з ним виходу;
c) ураховувати
1) можливий вплив надаваних іззовні процесів, продукції й послуг на здатність організації постійно задо-

вольняти вимоги замовника та застосовані законодавчі й регламенту вальні вимоги;

2) результативність засобів контролю, що їх застосовує зовнішній постачальник;

d) визначити роботу з перевезення чи інші види робіт, необхідні для забезпечення того, щоб надавані ззовні процеси, продукція та послуги задовольняли вимоги.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬ НАДІЙНОСТІ –

DEPENDABILITY VERIFICATION –

Перевірка відповідності об'єкта до загальних вимог щодо надійності

ДСТУ 2860 – 94

КОНТРОЛЬ НЕВІДПОВІДНИХ ВИХОДІВ –

Організація повинна забезпечувати ідентифікування та контролювання виходів, які не відповідають вимогам до них, щоб запобігти їх непередбаченому використанню чи постачанню.

Організація повинна виконувати відповідні дії, зважаючи на характер невідповідності та її вплив на відповідність продукції та послуг. Це треба також застосовувати до невідповідної продукції та послуг, вичавлених після постачання продукції, під час або після надання послуг.

Організація повинна діяти щодо невідповідних виходів у один або кілька таких способів:

a) коригування:

b) відокремлення, обмеження розповсюдження, повернення чи призупинення надання продукції та послуг;

c) інформування замовника;

d) одержання дозволу на приймання за поступкою.

Після того, як невідповідні виходи скориговано, потрібно перевірити відповідність вимогам.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію, яка

a) описує невідповідність;

b) описує виконані дії;

c) описує будь-які одержані поступки:

d) ідентифікує уповноважену особу, що приймає рішення про дію щодо невідповідності.

ДСТУ ISO 9001-2015

КОНТРОЛЬ ПАРАМЕТРА СИГНАЛА (ВИРОБУ) –

Процес визначення відповідності параметра сигналу (виробу) визначеним вимогам

ГОСТ 19919-74

КОНТРОЛЬ ПРОДУКЦІЇ –

INSPECTION –

Діяльність, що включає вимірювання, випробування, перевірку однієї чи декількох характеристик продукції та їх порівняння з установленими вимогами з метою визначення відповідності

ДСТУ 3278 – 95

КОНТРОЛЬ РИЗИКІВ —

Процедура вироблення та ухвали рішень щодо керування ризиками, їх реалізації та періодичної оцінки ефективності з використанням результатів експертизи ризиків як одного із джерел вихідних даних

ДСТУ 2156 – 93

КОНТРОЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

INSPECTION OF MANUFACTURING PROCESS –

Контроль режимів, характеристик та параметрів технологічного процесу

ДСТУ 2391:2010

КОНТРОЛЬ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ –

TECHNICAL STATE INSPECTION –

Перевірення відповідності значень параметрів об'єкта вимогам технічної документації та визначення на цій основі одного із заданих видів технічного стану в даний момент часу

П р и м і т к а:

Видами технічного стану є, наприклад, справний, працездатний, несправний, непрацездатний тощо, у залежності від значень параметрів на даний момент часу

ДСТУ 2889 – 94

КОНТРОЛЬ ФУНКЦІЮВАННЯ –

Контроль виконання об'єктом частини чи всіх властивих йому функцій

ДСТУ 2389 – 94

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ -

Перевірка відповідності показників якості електричної енергії установленим нормам якості

ДСТУ 3466 – 96

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

PRODUCT QUALITY INSPECTION –

Контроль кількісних і (чи) якісних характеристик властивостей продукції

ДСТУ 3021 - 95; ГОСТ 16504-81

КОНТРОЛЬНА КАРТА –

CONTROL CHART–

Карта, на якій для наочності відображення стану технологічного процесу відмічають значення відповідної вибіркової характеристики суміжних вибірок у часовій послідовності

ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА ДИСПЕРСІЇ –

Контрольна карта, на яку наносять значення вибіркової дисперсії контрольованого параметра

ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА ГРАНИЧНИХ ЗНАЧЕНЬ –

CONTROL CHART FOR EXTREME VALUES–

Контрольна карта, на яку як значення вибіркової характеристики наносять найбільші та найменші значення

КОНТРОЛЬНА КАРТА З ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНИМИ МЕЖАМИ –

CONTROL CHART WITH WARNING LIMITS-

Контрольна карта, що застосовується для статистичного регулювання технологічного процесу, на якій, крім границь регулювання, нанесені і попереджувальні границі

ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ ЧИ КІЛЬКОСТІ ДЕФЕКТІВ–

CONTROL CHART FOR NUMBER OF DEFECTS OR DEFECTIVES –

Контрольна карта, що на неї як значення вибіркової характеристики наносять кількість дефектних одиниць продукції чи кількість дефектів у вибірці

ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА КУМУЛЯТИВНИХ СУМ –

CUSUM CHART –

Контрольна карта, на яку наносять кумулятивні суми значень вибіркової характеристики контрольованого параметра суміжних вибірок

ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА МЕДІАН –
CONTROL CHART FOR MEDIANS –
Контрольна карта, на яку наносять значення вибіркової медіани контрольованого параметра
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА РОЗМАХІВ (СЕРЕДНІХ РОЗМАХІВ) –
CONTROL CHART FOR RANGES –
Контрольна карта, на яку наносять значення вибіркового розмаху (середнього розмаху) контрольованого параметра
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА СЕРЕДНІХ АРИФМЕТИЧНИХ –
CONTROL CHART FOR ARITHMETIC MEANS –
Контрольна карта, на яку наносять значення вибіркового середнього арифметичного контрольованого параметра
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КАРТА СЕРЕДНІХ КВАДРАТИЧНИХ ВІДХИЛЕНЬ –
CONTROL CHART FOR STANDARD DEVIATIONS –
Контрольна карта, на яку наносять значення вибіркового середнього квадратичного відхилення контрольованого параметра
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНА КОПІЯ –
Копія конструкторського документа, призначена для довідок або звіряння конструкторського документа
ДСТУ 3321 - 2003

КОНТРОЛЬНА ТОЧКА –
POINT OF INSPECTION –
Місце розміщення первинного джерела інформації про контрольований параметр об'єкта контролю
ДСТУ 3021 – 91; ДСТУ 2389 – 94; ГОСТ 16504-81

КОНТРОЛЬНИЙ ЗРАЗОК –
REFERENCE SPECIMEN –
Одиниця продукції чи її частина, або проба, затверджені в установленому порядку, характеристики яких прийняті за основу під час виготовлення та контролю такої ж продукції
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 3278 – 95; ГОСТ 16504-81

КОНУСОПОДІБНІСТЬ –
Дефект обробки циліндричної деталі, при якому діаметри на торцях не однакові і твірні лінії не паралельні

КОНФІГУРАЦІЯ –
CONFIGURATION –
Розташування елементів системи

КОНТРОЛЬНИЙ НОРМАТИВ –
ACCEPTABILITY CONSTANT –
Мінімальне або максимальне значення, встановлене у нормативній документації, яке є критерієм для прийняття рішення за результатами вибіркового контролю стосовно відповідності продукції встановленим вимогам
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬНИЙ ПРИКЛАД –
Сукупність вхідних сигналів, які необхідно подати на вхід об'єкта, і сукупність вихідних даних, які повинні бути сформовані об'єктом
ДСТУ 2389 - 94

КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –
CHECK TEST –
Випробування, які проводяться для контролю якості об'єкта
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –
COMPLIANCE DEPENDABILITY TEST –
Випробування, які виконують для контролю за показниками надійності
ДСТУ 2860 – 94
RELIABILITY COMPLIANCE TEST –
Експеримент, що проводиться для перевірки відповідності значення показника надійності виробу встановленим вимогам
ДСТУ 3021 – 95

КОНТРОЛЬОВАНА ОЗНАКА –
CHARACTERISTIC UNDER CONTROL –
Характеристика об'єкта, що підлягає контролю
ДСТУ 3021 – 95

КОНТРОЛЬОВАНА ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ–
INSPECTION LOT –
Сукупність одиниць продукції одного найменування, типономіналу чи типорозміру та виконання, вироблена протягом визначеного проміжку часу в одних і тих самих умовах і одночасно пред'явлена для контролю
П р и м і т к а:
Вироблена продукція може бути в процесі виготовлення, добування, ремонту, зберігання транспортування, експлуатації
ДСТУ 3514 – 97

КОНТРОЛЬОВАНИЙ ПАРАМЕТР –
TEST PARAMETER –
Параметр об'єкта, що використовується під час його контролю
ДСТУ 3021 – 95

КОНТРОФЕРТА –
Зміна в умовах оферти
ДСТУ 3293 – 95

КОНТУР КОНТРОЛЯ ПАРАМЕТРА –
Сукупність функціонально поєднаних пристроїв, що входять в інформаційну систему контролю, яка формує контрольований сигнал і забезпечує контроль параметра цього сигналу
ГОСТ 19919-74

КОНФІГУРАЦІЯ –
CONFIGURATION -
Взаємопов'язані функційні та фізичні характеристики продукції чи послуги, визначені в інформації про конфігурацію продукції.
ДСТУ ISO 9000:2015

КОНЦЕНТРАЦІЯ НАПРУЖЕНЬ (ДЕФОРМАЦІЙ) –
STRESS (STRAIN) CONCENTRATION –
Підвищення напружень (деформацій) у місцях зміни форми або порушень суцільності матеріалу
ДСТУ 2444 – 94

КОНЦЕНТРОВАНИЙ МАРКЕТИНГ –
Зосередження маркетингових зусиль на більшій частці одного чи кількох субринків на противагу зосередженню їх на невеликій частці великого ринку
ДСТУ 3294 – 95

КОНЦЕПЦІЯ МАРКЕНТИНГУ –
Інтегрована цільова філософія фірми, організації чи людини, яка орієнтується на споживача
ДСТУ 3294 – 95
КОНЦЕСІЯ –
CONCESSION –
Повноваження використовувати або випускати продукцію, яка не відповідає визначеним вимогам
П р и м і т к и:
1. Концесія обмежується поставкою продукції, яка має визначені невідповідні характеристики в межах конкретних допусків на узгоджений період часу і кількість
2. Концесія звичайно оформляється як документ, відповідність якому потребує аудиту

КОН'ЮНКТУРА РИНКУ –
Умови, що складаються на ринку в певний період часу і в конкретному місці, регіоні
ДСТУ 3294 – 95
КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ЕЛЕМЕНТ —
CONCENTRATION CORROSION CELL –
Корозійний елемент, що виникає внаслідок різниці концентрацій реагентів біля поверхні його електродів
ДСТУ 3830 – 98
КОНЦЕНТРАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА –
Форма організації виробництва, що полягає у зосередженні виробництва окремих видів продукції на одному або обмеженій кількості підприємств
ДСТУ 2960 – 94
КООПЕРОВАНИЙ ВИРІБ –
Виріб, виготовлений згідно з конструкторською документацією підприємства, на яке він надходить у головному вигляді
ДСТУ 3321 – 2003
КОПІЯ –
Конструкторський документ, ідентичний з правдником чи дублікатом, призначений для використання під час розроблення, виготовлення, експлуатації і ремонту виробу
ДСТУ 3321 – 2003
КОТИРУВАННЯ –
Періодичне встановлення співвідношення між валютами
ДСТУ 3293 – 95
КООПЕРУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Форма організації виробництва, яка полягає в організації постійних виробничих зв'язків між підприємствами щодо постачання виробів та матеріалів, необхідних для виготовлення продукції
ДСТУ 2960 – 94
КОПІЯ СТАНДАРТУ –
COPY OF STANDARD –
Примірник стандарту, виконаний будь-яким способом розмноження
КОРЕЛЯЦІЯ –
Залежність між випадковими величинами за якої зміна однієї з випадкових величин призводить до зміни математичного сподівання іншої
ДСТУ 3514 – 97
КОРИГУВАЛЬНА ДІЯ -
CORRECTIVE ACTION –
Дія, яку виконують, щоб усунути причину невідповідності та запобігти її повторному виникненню.
Примітка 1. Може бути кілька причин виникнення невідповідності.
Примітка 2. Коригувальну дію виконують, щоб запобігти повторному виникненню події, тоді як запобіжну дію - щоб запобігти виникненню події.
ДСТУ ISO 9000:2015
КОРИГУВАЛЬНИЙ КОЕФІЦІЄНТ –
CORRECTION FACTOR –
Числовий коефіцієнт, на який помножують результат вимірювання з метою вилучення систематичної похибки
ДСТУ 2681 – 94
КОРИГУВАННЯ –
CORRECTION -
Дія, яку виконують, щоб усунути виявлену невідповідність.
Примітка 1. Коригування можна провадити перед коригувальною дією, разом з нею чи після неї.
Примітка 2. Коригуванням може бути, наприклад, переробляння чи зниження рівня якості.
ДСТУ ISO 9000:2015
КОРИГУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –
Процес розроблення та внесення змін до затвердженої технічної документації
ДСТУ 3278 – 95
КОРИСНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
USEFUL LIFE –
Період часу від заданого моменту, протягом якого в заданих умовах виріб має прийнятну інтенсивність відмов, або період часу від заданого моменту до виникнення відмови, в результаті якої виріб неможливо відремонтувати
П р и м і т к а:
Для ремонтованих виробів корисний термін служби може закінчитися у зв'язку з відмовою, яка за деяких причин вважається неусувною
КОРИСНИЙ ЧАС –
AVIALABLE TIME –
З точки зору користувача – це час, протягом якого функціональний блок може використовуватися
КОРОЗІЙНЕ РОЗТРІСКУВАННЯ —
STRESS CORROSION CRACKING –
Руйнування металу, спричинене одночасною дією корозивного середовища та зовнішніх або внутрішніх розтягових статичних напруг з утворенням череззеренних або міжзеренних тріщин
ДСТУ 3830 – 98
КОРОЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ –
CORROSIVE ENVIRONMENT –
Рідке чи газове середовище, що зумовлює корозію
ДСТУ 3830 – 98
КОРОЗИВНИЙ МЕТАЛ –
Метал, який піддається корозії
ДСТУ 3830 – 98
КОРОЗІЙНА ВИРАЗКА –
Місцеве корозійне зруйнування у вигляді окремої виїмки
ДСТУ 3830 – 98
КОРОЗІЙНА ВТОМА –
CORROSION FATIGUE –
Руйнування металу, спричинене одночасною дією корозивного середовища і змінних механічних навантажень
ДСТУ 3830 – 98

CORROSION-FATIGUE CRACKING –
Процес розвивання (накопичування) пошкоджень, що з'являються за одночасної дії циклічного навантаження і корозійних середовищ, які спричиняють зменшення довговічності
ДСТУ 2444 –94

КОРОЗІЙНА КРИХКІСТЬ —
Крихкість, набута металом внаслідок корозії
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНА СИСТЕМА —
CORROSION SYSTEM –
Система, що містить один або більше металів і всі складники середовища, які можуть впливати на корозію
П р и м і т к а:
Під складниками середовища розуміють покриття, поверхневий шар, додатковий електрод тощо
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНА СТІЙКІСТЬ –
CORROSIVE RESISTANCE –
Властивість матеріалу (металу) чинити опір корозійній дії середовища
ДСТУ 2860 – 94

КОРОЗІЙНА ТРИВКІСТЬ –
CORROSIVE RESISTANCE –
Здатність металу протистояти корозії в даній корозійній системі
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНА ТРІЩИНОТРИВКІСТЬ —
Властивість металу чинити опір розвитку тріщини під одночасною дією механічних навантажень корозивного середовища
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ БАЛ –
Одиниця шкали корозійної тривкості
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ ЕЛЕМЕНТ —
CORROSION CELL –
Короткозамкнений гальванічний елемент, що виникає в процесі взаємодії металу з корозивним середовищем
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ МАКРОЕЛЕМЕНТ —
Корозійний елемент, електроди якого добре помітні неозброєним оком
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ МІКРОЕЛЕМЕНТ —
Корозійний елемент, у якого електроди можна виявити лише мікроскопом (домішки, структурні складники сплаву тощо)
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ ОСЕРЕДОК —
Ділянка поверхні металу, на якій відбувається корозія
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ СТРУМ —
CORROSION CURRENT –
Швидкість електрохімічної корозії, виражена величиною густини електричного струму
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНИЙ СУБМІКРОЕЛЕМЕНТ —
Корозійний елемент з електродами, величина яких лежить за границею роздільної здатності оптичного мікроскопа
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
CORROSION TESTS–
Випробування в корозивних середовищах для визначення корозійної тривкості металу та захисних покриттів
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ В ПРИРОДНИХ УМОВАХ; ПОЛЬОВІ ВИПРОБУВАННЯ –
Корозійні випробування металу в атмосфері, в морі, в ґрунті тощо
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНІ ВТРАТИ —
Кількість металу, що перетворюється в продукти корозії за визначений час
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЙНОТРИВКИЙ МЕТАЛ –
Метал, що має високу корозійну тривкість
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ –
CORROSIVE –
Процес руйнування металевої поверхні об'єкта внаслідок хімічної чи електрохімічної взаємодії з активним середовищем (агресивна атмосфера, розчин кислот, лугів, солей, тощо)
ДСТУ 2860 – 94

КОРОЗІЯ ВІД БЛУКАЮЧОГО СТРУМУ —
STRAY-CURRENT CORROSION –
Корозія металу, зумовлена дією блукаючого електричного струму
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ ВІД ЗМІННОГО ЗАНУРЮВАННЯ —
Корозія металу, спричинена змінним зануренням його повністю або частково в рідке корозивне середовище
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ ЗВАРНОГО З'ЄДНАННЯ –
WELD CORROSION –
Корозія, яка пов'язана з наявністю зварного з'єднання і відбувається на його шві або близько до нього
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ МЕТАЛІВ –
CORROSION OF METALS –
Процес руйнування металів внаслідок хімічної чи електрохімічної взаємодії їх з корозивним середовищем
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ ПІД МЕХАНІЧНОЮ НАПРУГОЮ; КОРОЗІЯ ПІД НАПРУЖЕННЯМ —
STRESS CORROSION –
Корозія металу, спричинена наявністю корозивного середовища і сталих або змінних механічних напруг
ДСТУ 3830 – 98

КОРОЗІЯ ПО ВАТЕРЛІНІЇ –
WATER-LINE CORROSION –
Корозія металу уздовж межі газ-рідина
ДСТУ 3830 – 98

КОРОТКОЧАСНІ ВИПРОБУВАННЯ –
SHORT – TERM TEST –
ДСТУ 2824 – 94

КРАТНА ОДИНИЦЯ –
MULTIPLE OF A UNIT –
Одиниця фізичної величини, яка в ціле число разів більше за одиницю, від якої вона утворюється
ДСТУ 2681 – 94

КРАТНІСТЬ РЕЗЕРВУ –
REDUNDANCY RATIO –

Відношення кількості резервних елементів до кількості резервованих ними елементів, виражене нескоротним дробом
ДСТУ 2860 – 94

КРЕДИТНА БЛОКАДА –
Відмова однієї держави, групи держав або міжнародних валютно-кредитних організацій надати кредити іншій державі, групі держав, банкам, організаціям
ДСТУ 3293 – 95

КРЕСЛЕННЯ –
Графічний документ, який визначає конструкцію виробу та містить необхідні дані для розроблення, виготовлення, контролю, монтажу, експлуатації та ремонту виробу
ДСТУ 3321 – 2003

КРЕСЛЕННЯ ДЕТАЛІ –
Креслення, яке являє собою зображення деталі та інші дані, необхідні для її виготовлення і контролю
ДСТУ 3321 –2003

КРЕСЛЕННЯ ДЖГУТА –
Складальне креслення виробу, який складається з ізольованих проводів чи кабелів і, за необхідності, з'єднувальних елементів
ДСТУ 3321 – 2003

КРЕСЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО ВИГЛЯДУ –
Креслення, яке визначає конструкцію виробу, взаємодію його складових частин і пояснює принцип роботи виробу
ДСТУ 3321 – 2003

КРЕСЛЕННЯ НА ПАКУВАННЯ –
Креслення, яке містить дані, необхідні для упаковування виробу
ДСТУ 3321 -2003

КРИВА ВТОМИ —
WOELER CURVE –
Графік, що характеризує залежність між максимальними чи амплітудними значеннями напруження (деформації) циклу і циклічною довговічністю, побудований для партії однакових зразків чи об'єктів за параметром середнього напруження (деформації) циклу чи за параметром коефіцієнта асиметрії циклу
ДСТУ 2444 – 94

КРИВА НАВАНТАЖУВАННЯ —
LOADING SEQUENCE –
Графік, який описує змінювання навантаження у часі
ДСТУ 2444 – 94

КРИТЕРІЙ БЕЗПЕКИ —
SAFETY CRITERION –
Встановлені державними нормативними документами з безпеки значення параметрів та (або) характеристик наслідків аварії, відповідно до яких обґрунтовується безпечність потенційно небезпечного об'єкта
ДСТУ 2156 – 93

КРИТЕРІЙ ВІДМОВИ –
FAILURE CRITERION –
Ознака чи сукупність ознак порушення працездатного стану об'єкта, встановлені у нормативній та (або) конструкторській (проектній) документації
ДСТУ 2860 - 94

КРИТЕРІЙ ГРАНИЧНОГО СТАНУ –
LIMITING STATE CRITERION –
Ознака чи сукупність ознак граничного стану об'єкта, встановлених нормативною та (чи) конструкторською (проектною) документацією
П р и м і т к а:
Залежно від умов експлуатації для одного й того ж об'єкта можуть бути встановлені два чи більше критеріїв граничного стану
ДСТУ 2860 – 94

КРИТЕРІЙ ЗНАЧУЩОСТІ –
Статистичний критерій, за якого для певного рівня значущості відкидається нульова гіпотеза чи констатується відсутність основ для її відхилення
ДСТУ 3514 – 97

КРИТЕРІЙ КРИТИЧНОГО СТАНУ –
CRITICAL STATE CRITERION –
Ознака чи сукупність ознак критичного стану об'єкта, встановлених нормативною та (чи) конструкторською (проектною) документацією
ДСТУ 2860 – 94

КРИТЕРІЇ АКРЕДИТАЦІЇ (ЛАБОРАТОРІЙ) –
(LABORATORY) ACCREDITATION CRITERIA –
Сукупність використовуваних органом із акредитації вимог, які має задовольняти випробувальна лабораторія для того, щоб бути акредитованою

КРИТЕРІЇ АУДИТУ –
AUDIT CRITERIA -
Сукупність політик, методик або вимог, що їх використовують як еталон, з яким порівнюють об'єктивний доказ.
ДСТУ ISO 9000:2015

КРИТИЧНА ВІДМОВА –
CRITICAL FAILURE –
Відмова в технологічному устаткуванні об'єкта або помилка персоналу, які не можуть бути усунені засобами технологічного захисту або персоналом об'єкта в умовах її виникнення, а тому призводять до появи вихідної події аварії
ДСТУ 2156 – 93
Відмова, що за оцінками може привести до травмування людей, значних матеріальних збитків чи до інших неприйнятних наслідків
ДСТУ 2860 – 94

КРИТИЧНА ВОЛОГІСТЬ —
CRITICAL HUMIDITY –
Значення відносної вологості, в разі перевищення якого атмосферна корозія металів швидко зростає
ДСТУ 3830 – 98

КРИТИЧНА НЕСПРАВНІСТЬ –
CRITICAL FAULT –
Несправність, що може призвести до травмування людей, значних матеріальних збитків чи інших неприйнятних наслідків
ДСТУ 2860 – 94

КРИТИЧНИЙ ДЕФЕКТ –
CRITICAL DEFECT –
Дефект, при наявності якого використання продукції за призначенням практично неможливе або недопустиме

КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД-
REVIEV-
Підтвердження придатності, адекватності і ефективності вибирання та визначання, а також їхньої результативності з урахуванням виконання встановлених вимог об"єктом оцінювання відповідності

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

КРИТИЧНИЙ СТАН –

CRITICAL STATE –

Стан об’єкта, що може призвести до травмування людей, значних матеріальних чи інших неприйнятних наслідків

П р и м і т к и:

1. Критичний стан не завжди є наслідком критичної несправності
2. Для конкретного об’єкта повинні бути встановлені критерії критичного стану

ДСТУ 2860 – 94

КРИТИЧНІСТЬ ВІДМОВИ –

FAILURE CRITICALITY –

Сукупність ознак, що характеризують наслідки відмови

П р и м і т к а:

Класифікацію відмов за критичністю, наприклад, за рівнем прямих та непрямих втрат, пов’язаних з появою відмови, чи трудомісткістю відновлення після відмови встановлюють в нормативній та (або) конструкторській (проектній) документації за згодою з замовником на підставі техніко-економічних міркувань і вимог до забезпечення безпеки

ДСТУ 2860 – 94

КРИХКЕ РУЙНУВАННЯ –

BRITTLE FRACTURE –

Руйнування без слідів пластичних деформацій у матеріалі

ДСТУ 2825 – 94

КРИХКІСТЬ –

BRITTLENESS –

Здатність матеріалу до крихкого руйнування

ДСТУ 2825 – 94

КРОС – КУРС –

Співвідношення валют двох країн одна до одної, що визначається діленням або множенням відношень цих валют до долару США

ДСТУ 3293 – 95

КРУТНИЙ МОМЕНТ –

TORQUE MOMENT –

Момент внутрішніх сил у перерізі об’єкта відносно заданої осі, нормальної щодо площини перерізу

ДСТУ 2825 – 94

КУВАННЯ –

Оброблення металів шляхом місцевого прикладання деформівних навантажень за допомогою універсального підкладного інструменту чи бойків

ДСТУ 2391:2010

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ –

SAFETY CULTURE –

Кваліфікаційна і технологічна підготовка осіб, для яких гарантування безпеки потенційно небезпечного об'єкта є пріоритетною метою і внутрішньою потребою, що зумовлює самоконтроль і самоусвідомлення відповідальності під час виконання робіт, які впливають на рівень безпеки

ДСТУ 2156 – 93

КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ –

Об’єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове знання і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України

Митний кодекс України.

КУПОВАНИЙ ВИРІБ –

Виріб, який надходить на підприємство у готовому вигляді, виготовлений згідно з конструкторською документацією підприємства – постачальника

ДСТУ 3321 –2003

КУТОВА ДЕФОРМАЦІЯ –

ANGULAR STRAIN –

Зміна початкового прямого кута між двома напівпрямими, що виходять з даної точки

ДСТУ 2825 – 94

Л

ЛАБОРАТОРНІ ВИПРОБУВАННЯ –
LABORATORY TEST –
Випробування об'єкта, що проводяться у лабораторних умовах
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ЛАБОРАТОРНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –
LABORATORY RELIABILITY –
Контрольні чи визначальні випробування на надійність, що проводяться в заданих і контрольованих режимах та умовах навколишнього середовища, які відповідають умовам експлуатації або відрізняються від них
ДСТУ 3021 – 95
LABORATORY DEPENDABILITY TEST –
Випробування об'єкта на надійності, що проводяться в лабораторних умовах
ДСТУ 2860 – 94

ЛАБОРАТОРНІ КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
Корозійні випробування, які проводяться у штучно створюваних умовах
ДСТУ 3830-98

ЛАНКА КЕРУВАННЯ –
Самостійний структурний орган керування, що виконує окремі функції чи сукупність декількох функцій
ДСТУ 2960 – 94

ЛАНЦЮГ ПОСТАВОК –
В ефективній системі менеджменту якості процеси і відповідна відповідальність, процедури і ресурси встановлюються і підтримуються оптимальним чином. Система менеджменту якості потребує координації та сумісності складових її процесів, а також визначення їх взаємодії.

Взаємозалежності видів діяльності в організації часто бувають дуже складні, утворюють мережу процесів. Важливо виявити самі цінні в ланцюгу процеси, а також впливи кожного процесу на здатність задовольняти вимоги споживача продукції. Це дає можливість спрощення процесів для мети менеджменту якості.

З'ясовування взаємозв'язків, відповідальності та повноважень, а також здійснення постійного поліпшення, надзвичайно важливі для призначення відповідальності за керування кожним процесом

ЛАПІНГУВАННЯ-
Доводка машинним способом робочих поверхонь деталей та інструментів до потрібних розмірів і шорсткості за допомогою притирів та абразивної пасти

ЛАТИНСЬКИЙ КВАДРАТ –
План дисперсійного аналізу, що заданий розташуванням деякого числа символів, згрупованих у рядки та колонки таким чином, що кожний символ зустрічається один раз в кожному рядку і в кожній колонці
ГОСТ 24026-80

ЛАТИНСЬКИЙ КЛУБ ПЕРШОГО ПОРЯДКУ –
План дисперсійного аналізу, що заданий розташуванням деякого числа символів в квадратах із рядків та колонок таким чином, що кожний символ зустрічається однакове число разів в кожному квадраті
ГОСТ 24026-80

ЛИТТЯ –
CASTING –
Виготовлення заготовки чи виробу з рідкого матеріалу шляхом заповнення ним порожнини заданої форми та розмірів з подальшим затвердінням
ДСТУ 2391:2010

ЛЕТЮЧИЙ КОНТРОЛЬ –
CASUAL INSPECTION –
Контроль, що проводиться у випадковий час
ГОСТ 16504-81

ЛИСТОК ЗМІН ДО СТАНДАРТУ –
AMENDMENT SHEET TO A STANDARD –
Частина стандарту, що розробляється і затверджується як результат зміни стандарту

ЛІДЕРСТВО –
Лідерство включає:
- вибір напрямку – розвиток як погляду в майбутнє, так і стратегії з метою вироблення змін, необхідних для отримання такого погляду;
- сповіщення персоналу – координацію погляду на проект, звернення і обтяження завданнями всіх тих, чия участь може знадобиться для отримання необхідного погляду;
- мотивацію та натхнення – допомогу людям в отриманні необхідного ентузіазму для подолання політичних, бюрократичних і ресурсних бар'єрів.

Лідерство повинно демонструватися на всіх рівнях проекту (лідерство в проекті, технічне лідерство, командне лідерство)
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

ЛІДЕРСТВО ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ –
Найвище керівництво повинне демонструвати своє лідерство та своє зобов'язання щодо системи управління якістю,
a) беручі на себе відповідальність за результативність системи управління якістю;
b) забезпечуючи розроблення політики у сфері якості та цілей у сфері якості та їх узгодженість зі стратегічним напрямком і середовищем організації;
c) забезпечуючи інтегрування вимог системи управління якістю в бізнес-процеси організації;
d) сприяючи використанню процесного підходу та ризик-орієнтованого мислення;
e) забезпечуючи наявність ресурсів, потрібних для системи управління якістю;
f) інформуючи персонал про важливість результативного управління якістю та відповідності вимогам системи управління якістю;
g) забезпечуючи досягнення системою управління якістю запланованих результатів;
h) задіюючи, скеровуючи та заохочуючи персонал з тим, щоб він робив внесок у результативність системи управління якістю;
i) сприяючи поліпшуванню;
j) підтримуючи інших відповідних керівників для демонстрування їхнього лідерства в їхніх сферах відповідальності.
П р и м і т к а; Поняття «бізнес» у цьому стандарті можна інтерпретувати в широкому сенсі як ті види діяльності, які є ключовими для цілей існування організації, незалежно від того, чи є вона державною, приватною, комерційною чи некомерційною.

ДСТУ ISO 9001-2015

ЛІКВІДАЦІЯ НАСЛІДКІВ АВАРІЇ –

Режим функціонування, під час якого підприємство (об'єкт) після аварії переводиться в режим нормальної експлуатації або перетворюється в екологічно безпечну природно-технологічну систему

ДСТУ 2156-93

ЛІМІТИ СКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН –

Ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище та інших видів шкідливого впливу в цілому на території Автономної Республіки Крим, областей, міст загальнодержавного значення або окремих регіонів встановлюються:

у разі якщо це призводить до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, територій інших областей, - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

в інших випадках - у порядку, що встановлюється Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, міськими (міст загальнодержавного значення) радами, за поданням обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ЛІМІТНА ЦІНА-

Верхня межа рівня ціни на даний вид продукції, установлена за попередніми даними на початку розробки продукції

ЛІНІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ –

LINEAR STRAIN –

Границя відношення приросту довжини відрізка заданого напрямку до його початкової довжини при стягуванні його у точку

ДСТУ 2825-94

ЛІНІЙНА СТРУКТУРА КЕРУВАННЯ –

Організаційна структура керування, в якій кожна ланка керування підпорядковується лише одному органу керування вищого порядку

ДСТУ 2960 – 94

ЛІНІЙНИЙ ІНТЕРФЕЙС-

LINE INTERFACE-

Інформаційний інтерфейс, орієнтований на обмін даними між кількома об'єктами по спільному фізичному середовищу пересилання, яке їх з'єднує

ДСТУ 3956-2000

ЛІНІЙНИЙ ОБ'ЄКТ-

LINEAR OBJECT-

Об'єкт, у якому параметри математичної моделі не змінюються у разі змінювання змінних величин у діапазоні їхніх можливих значень

ДСТУ 3956-2000

ЛІНІЙНО – ФУНКЦІЙНА СТРУКТУРА КЕРУВАННЯ –

Організаційна структура керування, за якої функційні ланки та їх керівники не мають права віддавати розпорядження, а лише готують рішення для лінійної ланки та її керівника

П р и м і т к а:

В умовах промислового виробництва лінійно – функційна структура реалізується в таких варіантах: корпусна, цехова, безцехова, матрична

ДСТУ 2960 – 94

ЛІЦЕНЗІАР-

Сторона в ліцензійній угоді, яка передає ліцензіату право на використання об'єкта ліцензії

ЛІЦЕНЗІАТ-

Сторона, яка отримує у відповідності з ліцензійною угодою право на використання об'єкта ліцензії

ЛІЦЕНЗІАТ (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ) –

LICENSEE (FOR CERTIFICATION) –

Особа чи орган, якому будь-яким органом з сертифікації видано відповідне свідоцтво

ЛІЦЕНЗІЙНА УГОДА -

Угода або договір, за яким одна сторона передає другій стороні право на використання об'єкта ліцензій за визначеними умовами

ЛІЦЕНЗІЙНА ТОРГІВЛЯ –

Основна форма міжнародної торгівлі технологією

ДСТУ 3293 – 95

ЛІЦЕНЗІЙНА УГОДА В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ –

Юридичний документ, який посвідчує, що акредитованому органу з сертифікації продукції чи систем якості передається право на проведення робіт з сертифікації продукції, систем якості, атестації виробництв і подальшого технічного нагляду

ЛІЦЕНЗІЯ –

Дозвіл на використання права на об'єкт, оформлене спеціальною угодою

П р и м і т к а:

Розрізняють виключну ліцензію і просту. Виключна ліцензія передбачає передачу повного права використання об'єкта ліцензування ліцензіатом. Якщо ліцензіар залишає за собою право разом з ліцензіатом використовувати об'єкт ліцензування або надавати її іншим особам, то це відноситься до простої ліцензії

ЛІЦЕНЗІЯ В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ –

LICENCE FOR CERTIFICATION –

Документ, виданий згідно з правилами системи сертифікації, за допомогою якого орган з сертифікації надає особі або органу право застосовувати сертифікати або знаки відповідності для своєї продукції, процесів чи послуг згідно з правилами відповідної системи сертифікації

ЛІЦЕНЗІЯ ВІДКРИТА (ІНДИВІДУАЛЬНА)–

Дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

ДСТУ 3293 – 95

ЛІЦЕНЗІЯ ГЕНЕРАЛЬНА –

Відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та (або) з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

ДСТУ 3293 – 95

ЛІЦЕНЗІЯ ЕКСПОРТНА (ІМПОРТНА) –

Належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом установленого терміну певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

ДСТУ 3293 – 95

ЛІЦЕНЗІЯ НА ПРАВО ДІЯЛЬНОСТІ –

Офіційний документ державного органу регулювання безпеки, що видається юридичній особі на право діяльності, пов'язаної із створенням та використанням потенційно небезпечного об'єкта або продукції, і встановлює спеціальні умови для реалізації цієї діяльності
ДСТУ 2156-93

ЛІЦЕНЗІЯ РАЗОВА (ІНДИВІДУАЛЬНА) –
Разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період не менший ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції
ДСТУ 3293 – 95

ЛОГАРИФМІЧНА ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА-
BODE DIAGRAM-
Частотна характеристика, яка подає залежність модуля частотної передавальної функції, вираженого у децибелах, та аргумента частотної передавальної функції, вираженого в градусах або радіанах, від частоти, вираженої у логарифмічному масштабі за основою 2 або10

П р и м і т к а:
Логарифмічна частотна характеристика подається у вигляді суміщених графіків, які називаються відповідно логарифмічною амплітудно- частотною (ЛАЧХ) та логарифмічною фазо-частотною (ЛФЧХ) характеристиками
ДСТУ 3956-2000

ЛОКАЛЬНА СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
Система діагностування складової частини виробу або заготовки
ГОСТ 20911-75

ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ (ПІДТРИМАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ) –
Організація повинна визначати працівників, необхідних результативного запровадження своєї системи управління якістю, а також для функціювання та контролювання своїх процесів, та забезпечити їх наявність.
ДСТУ ISO 9001-2015

М

МАГНІТНІ ВИПРОБУВАННЯ –
MAGNETIC TEST –
Випробування на дію магнітного поля
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

МАКЕТ ВИРОБУ –
Виріб, який є спрощеним відтворенням у певному масштабі розроблюваного виробу чи його частини, призначений для оцінювання технічних і художніх вирішень
ДСТУ3278 – 95; ДСТУ 3321 – 2003

МАКЕТ ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ –
TEST MOCK-UP –
Виріб, що є спрощеним відтворенням об'єкта випробувань чи його частини і призначений для випробувань
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

МАКРОСЕРЕДОВИЩЕ –
Сукупність демографічних, економічних, природних, науково – технічних, політичних та культурних чинників, які суттєво впливають на маркетингову діяльність організації
ДСТУ 3294 – 95

МАКСИМАЛЬНА (МІНІМАЛЬНА) ДЕФОРМАЦІЯ ЦИКЛУ, $\varepsilon_{\max}$, $\gamma_{\max}$ –
MAXIMUM (MINIMUM) STRAIN –
Найбільша за алгебраїчним значенням деформація циклу
П р и м і т к а:
$\varepsilon_{\max}$ - лінійна деформація;
$\gamma_{\max}$ - деформація зсуву;

ε_m, γ_m – **СЕРЕДНЯ ДЕФОРМАЦІЯ ЦИКЛУ —**
MEAN STRAIN –
стала (додатна чи від'ємна) складова циклу деформації, яка дорівнює алгебраїчній півсумі максимальної і мінімальної деформації циклу;

ε_a, γ_a – **АМПЛІТУДА ДЕФОРМАЦІЇ ЦИКЛУ —**
STRAIN CYCLE AMPLITUDE –
найбільше додатне значення змінної складової циклу деформації;

$\Delta\varepsilon_a$, $\Delta\gamma_a$ – **РОЗМАХ ДЕФОРМАЦІЇ ЦИКЛУ —**
RANGE OF STRAIN –
алгебраїчна різниця максимальної і мінімальної деформації циклу

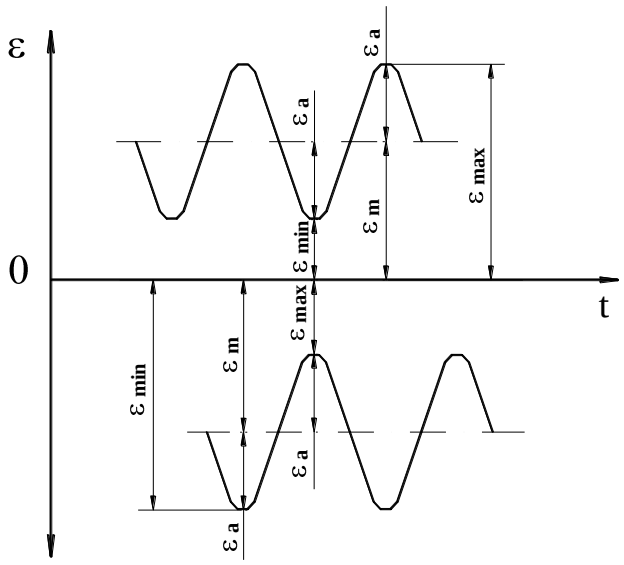

Параметри циклів деформації в зоні розтягнення і стиснення.
ДСТУ 2444-94

МАКСИМАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗПОДІЛУ НАВАНТАЖЕННЯ –
MAXIMUM VALUE DISTRIBUTION LOADING FUNCTION –
Абсолютний максимум навантаження в розподілі
ДСТУ 2444-94

МАКСИМАЛЬНЕ (МІНІМАЛЬНЕ) ЗНАЧЕННЯ ВИПАДКОВОЇ ВЕЛИЧИНИ У ВИБІРЦІ –
Максимальне (мінімальне) в алгебраїчному розумінні значення випадкової величини у вибірці
ДСТУ 2444-94

МАКСИМАЛЬНЕ (МІНІМАЛЬНЕ) НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ, $\sigma_{\max}$; $\tau_{\max}$ –
MAXIMUM (MINIMUM) STRESS –
Найбільше (найменше) за алгебраїчним значенням напруження циклу
П р и м і т к а :
$\sigma_{\max}$ - нормальне напруження;
$\tau_{\max}$ - дотичне напруження;

σ_m, τ_m – **СЕРЕДНЄ НАПРУЖННЯ ЦИКЛУ —**
MEAN STRAIN –
стала (додатна чи від'ємна) складова циклу напруження, яка дорівнює алгебраїчній півсумі максимального і мінімального напруження циклу;

σ_a, τ_a – **АМПЛІТУДА НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ —**
STRESS CYCLE AMPLITUDE –
найбільше додатне значення змінної складової циклу напруження;

$\Delta\sigma_a$, $\Delta\tau_a$ – **РОЗМАХ НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ —**
RANGE OF STRESS –
алгебраїчна різниця максимального і мінімального напруження циклу

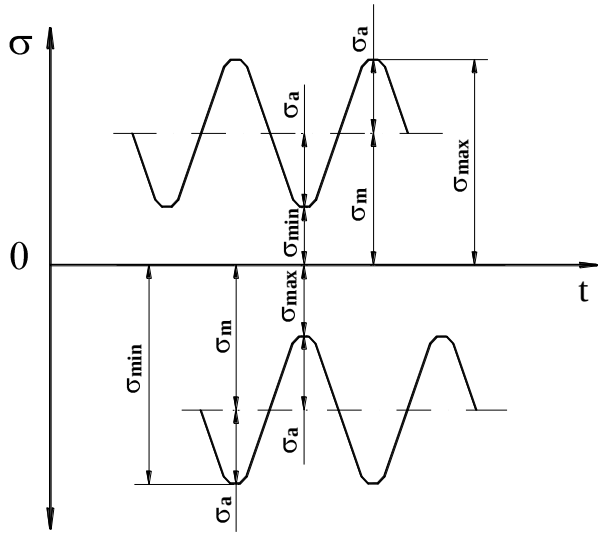

Параметри циклів напруження в зоні розтягнення і стиснення
ДСТУ 2444-94

МАКСИМАЛЬНИЙ КОРОЗІЙНИЙ СТРУМ –
Найбільше значення корозійного струму, що відповідає точці перетину анодної і катодної кривих на поляризаційній діаграмі
ДСТУ 3830-98

МАЛОЗНАЧНИЙ ДЕФЕКТ –
MINOR DEFECT –
Дефект, який суттєво не впливає на використання продукції за призначенням та її довговічність

МАЛОЦИКЛОВА ВТОМА –
LOW-CYCLE FATIGUE –
Втома матеріалу, за якої втомне пошкодження і руйнування відбуваються в основному під час пружньопластичного деформування
ДСТУ 2444-94

МАРКЕТИНГ -
Процес планування і втілення задуму, ціноутворення, просування та реалізації ідей, продукції та послуг шляхом обміну, який задовольняє мету окремих осіб та організацій
ДСТУ 3294 – 95
Система організації виробничо-збутової діяльності підприємства, в якій в основу прийняття господарчих рішень покладені вимоги ринку, реальний попит і потреби споживачів продукції та послуг і можливості даного підприємства
П р и м і т к а:
Маркетинг включає вивчення попиту та кон'юнктури ринку, спеціальних запитів споживачів, рекламу, зміну якісних властивостей продукції, створення умов для підвищення попиту, регулювання обсягу постачання продукції на ринок
ДСТУ 2960 - 94

МАРКЕТИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ –
Систематичне збирання, відображення та аналізування даних з проблем, пов'язаних з маркетингом продукції та послуг
ДСТУ 3294 – 95

МАРКЕТИНГОВА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА –
Сукупність процедур та методів, розроблених з метою створення, аналізування і розповсюдження інформації для випереджувальних маркетингових рішень на регулярній постійній основі
ДСТУ 3294 – 95

МАРКЕТИНГОВА РЕВІЗІЯ –
Систематизоване оцінювання й огляд основних цілей та політики маркетингових функцій організації, методів, процедур та персоналу, який використовується для реалізації цієї політики і досягнення поставленої мети
ДСТУ 3294 – 95

МАРКУВАННЯ –
MARKING –
Нанесення тексту, умовних позначень та малюнків на пакуванні та (чи) продукції
ДСТУ 2391:2010; ДСТУ 3321 – 2003

МАРШРУТНЕ ПОСТАЧАННЯ –
Система організації відправлення вантажів значними партіями за призначенням одному або кільком підприємствам – споживачам, розташованим в одному районі
ДСТУ 2960 - 94

МАРШРУТИЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ –
Організація використання внутрішньозаводського та внутрішньо цехового транспорту на основі системи стійких маршрутів із закріпленням за кожним з них постійних виконавців та транспортних машин
П р и м і т к а:
На промислових підприємствах вживаються кільцева та маятникова системи маршрутизації перевезень
ДСТУ 2960 – 94

МАРКА ПРОДУКЦІЇ –
Умовне літерне та (або) цифрове позначення продукції, яке відображає її виробниче походження, призначення та (або) особливості конструктивно – технологічного вирішення
ДСТУ 3278 – 95

МАРШРУТНИЙ ОПИС ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –
Скорочений опис усіх технологічних операцій в маршрутній карті відповідно з послідовністю їх виконання без зазначення переходів і технологічних режимів
ДСТУ 2391:2010

МАРШРУТНО – ОПЕРАЦІЙНИЙ ОПИС ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –
Скорочений опис технологічних операцій у маршрутній карті відповідно з послідовністю їх виконання, з повним описом окремих операцій в інших технологічних документах
ДСТУ 2391:2010

МАСКОВАНА НЕСПРАВНІСТЬ –
FAULT MASKING –
Несправність складової частини об'єкта, яка не може бути виявлена через особливості об'єкта чи маскується іншою несправністю цієї чи іншої складової частини об'єкта
ДСТУ 2860 – 94

МАСОВЕ ВИРОБНИЦТВО –
Тип виробництва, що характеризується випуском продукції постійної номенклатури у великих кількостях протягом тривалого періоду
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

МАСОВИЙ МАРКЕТИНГ –
Масове виробництво, масове розповсюдження та масове стимулювання збуту однієї й тієї самої продукції для всіх споживачів

ДСТУ 3294 – 95

МАСШТАБНЕ ВИМІРЮВАЛЬНЕ ПЕРЕТВОРЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ–

Лінійне вимірювальне перетворення вхідної величини без зміни роду

ДСТУ 2681 – 94

МАСШТАБНИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –

Вимірювальний перетворювач, який реалізує масштабне вимірювальне перетворення

ДСТУ 2681 – 94

МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ-

MATHEMATICAL MODEL-

Спосіб формального опису об'єкта або процесу, який використовує математичну мову

П р и м і т к а:

У такій моделі параметри об'єкта або процесу однозначно відображаються залежними змінними, діяння незалежними, процеси-математичними функціями часу

ДСТУ 3956-2000

МАТЕМАТИЧНЕ СПОДІВАННЯ –

Середнє зважене за ймовірністю значення випадкової величини

ДСТУ 3514 – 97

МАТЕМАТИЧНЕ СПОДІВАННЯ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $m_x(t)$ –

MATHEMATICAL EXPECTATION OF RANDOM LOADING PROCESS –

Функція часу, що дорівнює для кожного значення аргументу математичному сподіванню навантаження

ДСТУ 2444-94

МАТЕРІАЛ –

Первинний предмет праці, який використовують для виготовлення виробу

ДСТУ 2391 :2010

Вихідний предмет праці, який використовують для виготовлення виробу

ДСТУ 3278 – 95

МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ –

Сукупність елементів виробництва, переважно предметів праці, що їх одержує підприємство для виробничого споживання та використання у невиробничій сфері

ДСТУ 2960 – 94

МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНА БАЗА ПІДПРИЄМСТВА –

Сукупність технологічного, енергетичного, транспортного та іншого устаткування, організаційних та обчислювальних засобів, інструментального оснащення, інвентарю, будівель та споруд, за допомогою яких відбувається процес відтворення у рамках виробничих підрозділів та управлінських ланок підприємства

ДСТУ 2960 - 94

МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНЕ ПОСТАЧАННЯ –

Процес своєчасного і комплексного забезпечення підприємства засобами виробництва

ДСТУ 2960 – 94

МАТРИЦЯ БАЗИСНИХ ФУНКЦІЙ МОДЕЛІ –

Матриця, що задає числові значення базисних функцій лінійної за параметрами моделі в дослідах плану, що реалізується

ГОСТ 24026-80

МАТРИЦЯ ДУБЛЮВАННЯ –

Квадратна діагональна матриця, діагональні елементи якої дорівнюють числам паралельних дослідів у відповідних точках спектру плана

ГОСТ 24026-80

МАТРИЦЯ МОМЕНТІВ ПЛАНУ –

Квадратична матриця, елементи якої уявляють собою скалярні добутки відповідних векторів-колонок матриці базисних функцій

ГОСТ 24026-80

МАТРИЦЯ ПЛАНУ ВИПРОБУВАНЬ –

Стандартна форма запису умов проведення експериментів у вигляді прямокутної таблиці, рядки якої відповідають дослідам, колонки-факторам

ГОСТ 24026 – 80; ДСТУ 3021 – 95

МАТРИЦЯ СПЕКТРУ ПЛАНУ –

Матриця, складена із усіх рядків матриці плану, яка відрізняється рівнями хоча б одного фактора

ГОСТ 24026-80

МАШИНОБУДІВНЕ ВИРОБНИЦТВО –

Виробництво з переважним застосуванням методів технології машинобудування в процесі виготовлення виробів

ДСТУ 2974 – 95

МЕДИЦИНА ПРАЦІ –

Розділ медицини, який вивчає здоров'я професійних груп населення та чинники, які його формують, розробляє гігієнічні та лікувально-профілактичні заходи, спрямовані на оздоровлення умов праці, підвищення працездатності людини в процесі трудової діяльності, попередження загальної та професійної захворюваності

ДСТУ 3038-95

МЕЖА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Пункт контролю якості електричної енергії електропостачальної системи, в якому за її підтримання несе відповідальність електропостачальна організація

П р и м і т к а:

Пункт контролю якості, як правило, збігається з межею балансового відомства мережі

ДСТУ 3466-96

МЕЖІ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ –

SAFE OPERATION LIMITS –

Встановлені проектом значення параметрів технологічного процесу, відхилення від яких може призвести до аварії

ДСТУ 2156-93

МЕНЕДЖМЕНТ –

MANAGEMENT –

Скоординовані види діяльності з встановлення політики і мети, а також з досягнення цієї мети

П р и м і т к и:

1. Мета повинна бути вимірюваною, показовою та досяжною.
2. Термін "менеджмент" відноситься до людей, тобто особи або групи людей з повноваженнями і відповідальністю за функціонування і контроль в організації, який не може використовуватися без деяких форм визначників. Наприклад, "менеджмент повинен…" не допускається, тоді як "вище керівництво повинне…" прийнятне

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ –

QUALITY MANAGEMENT –

Повний набір процесів, який застосовується в системі менеджменту якості

МЕТА КЕРУВАННЯ-

CONTROL AIM-

Бажані значення (співвідношення значень) параметрів та (або) процесів, які вважаються найкращими за певних умов для об'єкта керування

ДСТУ 3956-2000

МЕТА МІЖДЕРЖАВНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Основною метою міждержавної стандартизації є:

- захист інтересів споживачів і кожної держави – учасника Угоди з питань якості продукції, послуг і процесів (далі - продукція), які забезпечують безпеку для життя, здоров'я та майна населення, охорону навколишнього середовища;
- забезпечення сумісності та взаємозамінності продукції і інших вимог, які представляють міждержавний інтерес;
- сприяння економії усіх видів ресурсів та поліпшення економічних показників виробництва держав – учасників Угоди;
- усунення технічних бар'єрів у виробництві і торгівлі, сприяння підвищенню конкурентоспроможності продукції держав – учасників Угоди на світових товарних ринках і ефективній участі держав у міждержавному і міжнародному розподілі праці;
- сприяння підвищенню безпеки господарських об'єктів держав – учасників Угоди при виникненні природних та техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій

ГОСТ 1.0 – 92

МЕТА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО НЕРЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –

Підтвердження відповідності в законодавчо нерегульованій сфері здійснюється з метою підвищення конкурентоспроможності продукції та сприяння споживачам у її виборі

Закон України "Про підтвердження відповідності"

МЕТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Метою стандартизації в Україні є:

1) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню;

2) керування різноманітністю, застосовність, сумісність, взаємозамінність об'єктів стандартизації;

3) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур;

4) забезпечення охорони життя та здоров'я;

5) забезпечення прав та інтересів споживачів;

6) забезпечення безпечності праці;

7) збереження навколишнього природного середовища і економія всіх видів ресурсів;

8) усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції.

Ч. 1 ст. 4 закону України «Про стандартизацію»

МЕТОД ВИМІРЮВАННЯ

–METHOD OF MEASUREMENT –

Сукупність способів використання засобів вимірювальної техніки та принципу вимірювань для створення вимірювальної інформації

ДСТУ 2681 – 94

МЕТОД ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE TEST METHOD –

Встановлений порядок проведення випробувань програмного засобу

ДСТУ 2844-94

МЕТОД ВИПРОБУВАНЬ –

TEST METHOD -

Правила застосування певних принципів та засобів випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;

ГОСТ 16504-81

МЕТОД ВИПАДКОВОГО БАЛАНСУ –

Метод відсіву факторів, заснований на використанні зверхнасичених планів з випадковим вибором сполучень рівнів факторів

ГОСТ 24026 – 80

МЕТОД ЗРІВНОВАЖЕННЯ З РЕГУЛЬОВАНОЮ МІРОЮ –

NULL METHOD OF MEASUREMENT -

Метод прямого вимірювання з багаторазовим порівнянням вимірюваної величини та величини, що відтворюється мірою, яка регулюється, до їх повного зрівноваження

П р и к л а д:

Вимірювання електричної напруги компенсатором

ДСТУ 2681 – 94

МЕТОД ГРУПУВАННЯ –

CLUSTERING METHOD –

Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлагодження процесу роблять на підставі розподілу відповідної вибіркової характеристики у певних зонах контрольної карти

ДСТУ 3514 – 97

МЕТОД ЗАМІЩЕННЯ –

SUBSTITUTION METHOD OF MEASUREMENT –

Метод непрямого вимірювання з багаторазовим порівнянням до повного зрівноваження вихідних величин вимірювального перетворювача з почерговим перетворенням ним вимірюваної величини та вихідної величини регульованої міри

ДСТУ 2681 - 94

МЕТОД ЗІСТАВЛЕННЯ –

DIRECT – COMPARISON METHOD OF MEASUREMENT –

Метод прямого вимірювання з одноразовим порівнянням вимірюваної величини з усіма вихідними величинами багатозначної нерегульованої міри

П р и к л а д и:

1. Вимірювання довжини лінійкою з поділками.
2. Вимірювання інтервалу часу годинником

ДСТУ 2681 – 94

МЕТОД КЕРУВАННЯ –

Спосіб або захід цілеспрямованого впливу на виконавців з метою забезпечення досягнення визначених цілей та виконання встановлених завдань

ДСТУ 2960 – 94

МЕТОД КОВАРІАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ –
Статистичний метод аналізу та обробки експериментальних даних при впливі на відгук як кількісних, так і якісних факторів, заснований на сполученні елементів регресійного та дисперсійного аналізу
ГОСТ 24026-80
МЕТОД КОНТРОЛЮ –
INSPECTION METHOD –
Правила використання певних принципів і засобів контролю
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
МЕТОД КРАЙНІХ ЗНАЧЕНЬ –
METHOD OF EXTREME VALUES –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі найбільших та (чи) найменших значень контрольованих параметрів у вибірках
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД КРУТОГО СХОДЖЕННЯ –
Метод експериментальної оптимізації, що поєднує повний та дрібний факторний експеримент з рухом за градієнтом функції відгуку
ГОСТ 24026 – 80
МЕТОД КУМУЛЯТИВНИХ СУМ –
CUSUM METHOD –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять залежно від кумулятивних сум значень відповідної вибіркової характеристики контрольованого параметра у міру їхнього накопичення
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД МЕДІАН –
METHOD OF MEDIANS–
Метод статистичного регулювання технологічного процесу , який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі вибіркових медіан контрольованих параметрів
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
METHOD OF NONDESTRUCTIVE INSPECTION –
Метод контролю, за якого не повинна порушуватися придатність об'єкта до застосування
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81
Правила застосування певних прийомів та засобів випробувань, за якими не повинна бути пропущена придатність об'єкту щодо застосування
ДСТУ 2865-94
МЕТОД ОБЛІКУ ДЕФЕКТІВ –
METHOD OF SCORE OF DEFECTS –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі кількості дефектів чи дефектних одиниць виготовлюваної продукції у вибірках
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД РОЗМАХІВ –
METHOD OF RANGES –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі вибіркових розмахів контрольованих параметрів
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД РУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
METHOD OF DESTRUCTIVE INSPECTION –
Метод контролю, за якого може бути порушена придатність об'єкта до застосування
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
МЕТОД СЕРЕДНІХ АРИФМЕТИЧНИХ –
METHOD OF ARITHMETIC MEANS –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі вибіркових середніх арифметичних контрольованих параметрів
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД СЕРЕДНІХ КВАДРАТИЧНИХ ВІДХИЛЕНЬ –
METHOD OF STANDARD DEVIATIONS–
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі вибіркових середніх квадратичних відхилень контрольованих параметрів
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОД СЕРЕДНІХ РОЗМАХІВ –
METHOD OF AVERAGE RANGES –
Метод статистичного регулювання технологічного процесу, який характеризується тим, що висновок про розлад процесу роблять на підставі середніх розмахів контрольованих параметрів, отриманих внаслідок усереднення розмахів декількох вибірок
ДСТУ 3514 – 97
МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ –
Використання у світовій практиці двох основних принципів ціноутворення – ринкового та адміністративного
ДСТУ 3293 – 95
МЕТОДИКА; ПРОЦЕДУРА –
PROCEDURE –
Установлений спосіб виконування роботи чи процесуі
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007;ДСТУ ISO 9000:2015
П р и м і т к и:
1. У багатьох випадках методики документують (наприклад, "методика системи якості").
2. Якщо якусь методику документують, краще застосовувати терміни "письмова методика" чи "документальна методика ".
3. Письмова чи документальна методика здебільшого містить: мету і галузь діяльності; що і ким повинно бути зроблено; коли, де і як це має бути зроблене; які матеріали, документи і обладнання має бути використане, яким чином це повинно бути проконтрольовано і зареєстровано

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ВИМІРЮВАННЯ –
Сукупність процедур і правил, виконання яких забезпечує одержання результатів вимірювання з потрібною точністю
ДСТУ 2681 – 94
МЕТОДИКА ВИПРОБУВАНЬ –
TEST PROCEDURE –
Організаційно-методичний документ, обов'язковий для виконання, в якому міститься опис методу, умов та засобів випробувань, правил добору і (чи) виготовлення зразків, алгоритмів виконання операцій для визначення однієї чи декількох взаємозв'язаних хара-

ктеристик властивостей об'єкта, форми подання даних та оцінювання точності, вірогідності результатів, вимоги техніки безпеки та охорони навколишнього середовища
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;
ГОСТ 16504-81

МЕТОДИЧНА ІМОВІРНІСТЬ КОНТРОЛЮ –
Складова імовірності контролю, яка визначається сукупністю контрольованих параметрів цього виробу, методикою контролю та прийнятими в ній критеріями оцінки технічного стану
П р и м і т к а:
При оцінюванні методичної імовірності контролю характеристики засобу контролю, як правило, приймаються ідеальними
ГОСТ 19919 – 74

МЕТОДИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ –
ERROR OF METHOD OF MEASUREMENT –
Складова похибки вимірювання, що зумовлена неадекватністю об'єкта вимірювання та його моделі, прийнятою при вимірюванні
ДСТУ 2681 – 94

МЕТОДИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ (ПОЛОЖЕННЯ, НАПРАВЛЕНЕ НА ДОСЯГНЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ) –
DEEMED TO-STATISFY PROVISION –
Положення, спрямоване на досягнення відповідності; положення, яке визначає один або декілька способів досягнення відповідності вимозі нормативного документа

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
METHODICAL DIRECTIVES ON STANDARDIZATION –
Нормативний документ із стандартизації, що визначає організаційні та методичні правила проведення робіт із стандартизації

МЕТОД ОДНОГО ЗБІГУ; МЕТОД НОНІУСА –
Метод прямого вимірювання з одноразовим порівнянням вихідних величин двох багатозначних нерегульованих мір, з різними за значенням ступенями, нульові позначки яких зсунути між собою на вимірювану величину
П р и к л а д и:
1. Вимірювання довжини за допомогою двох лінійок з поділками, ціни яких знаходяться в певному відношенні.
2. Вимірювання часу за допомогою двох послідовностей періодичних імпульсів, періоди яких знаходяться в певному відношенні

ДСТУ 2681 – 94

МЕТОД ПОДВІЙНОГО ЗБІГУ; МЕТОД КОІНЦИДЕНЦІЇ –
COINCIDENCE MEASURING METHOD –
Метод прямого вимірювання з одноразовим порівнянням двох квантованих фізичних величин: вимірюваної та відтворюваної багатозначною нерегульованою мірою
П р и к л а д:
Вимірювання зістикованих інтервалів часу або зістикованих відрізків довжини за допомогою відповідно: послідовності періодичних імпульсів з відомим значенням їх періоду або лінійки з відомим значенням поділок
ДСТУ 2681 – 94

МЕТОДИ ВИБОРУ ПРОЕКТУ –
Методи вибору проекту звичайно попадають в одну з двох широких категорій:
- Методи вимірювання прибутку – порівняльні підходи, виграшні моделі, вклад прибутку або економічні моделі.
- Методи оптимізації з обмеженнями – математичні моделі з використанням лінійного, нелінійного, динамічного, цілочисельного й багатокритеріального програмування.

Ці методи часто називаються моделями рішення. Моделі рішення включають загальні (дерева рішень, форсований вибір та ін.) та спеціалізовані (процес аналітичної ієрархії, аналіз логічної основи та ін.) методи
"Кер. проектн. менеджм.-ту"

МЕТОДИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ –
ERROR OF METHOD OF MEASUREMENT –
Складова похибка вимірювання, що зумовлена неадекватністю об'єкта вимірювання та його моделі, прийнятою при вимірюванні
ДСТУ 2681 – 94

МЕТРОЛОГІЯ –
METROLOGY –
Наука про вимірювання
ДСТУ 2681 – 94

МЕТРОЛОГІЧНА АТЕСТАЦІЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Дослідження засобів вимірювальної техніки, які не підлягають державним випробуванням, з метою визначення їх метрологічних характеристик та видачі відповідного документа
ДСТУ 2681 – 94

МЕТРОЛОГІЧНА ВІДМОВА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Вихід метрологічної характеристики засобу вимірювальної техніки за нормовані границі
ДСТУ 2681 – 94

МЕТРОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДОКУМЕНТАЦІЇ –
METROLOGICAL EVALUTION –
Аналіз і оцінка правильності прийнятих в документації технічних рішень щодо реалізації метрологічних норм і правил
ДСТУ 2681 – 94

МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА –
SERVICE OF LEGAL METROLOGY –
Мережа організацій, окрема організація або окремий підрозділ, на які покладена відповідальність за забезпечення єдності вимірювань в закріпленій сфері діяльності
ДСТУ 2681
METROLOGICAL FUNCTION -
Функційний підрозділ, що відповідає адміністративно та технічно за визначення та запровадження системи керування вимірюванням.
ДСТУ ISO 9000:2015

МЕТРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ –
METROLOGICAL ASSURENCE; METROLOGICAL QUARANTEE –
Установлення та застосування метрологічних норм і правил, а також розроблення, виготовлення та застосування технічних засобів, необхідних для досягнення єдності і потрібної точності вимірювань

ДСТУ 2681 – 94

Сукупність операцій, потрібних для гарантування того, що вимірювальне устаткування відповідає вимогам щодо його використання за призначеністю.

Примітка 1. Метрологічне підтвердження зазвичай охоплює калібрування чи перевіряння, будь-яке потрібне регулювання чи ремонтування і наступне повторне калібрування, порівняння з метрологічними вимогами до використання за призначеністю устаткування, а також необхідні пломбування та маркування.

Примітка 2. Метрологічне підтвердження не вважають завершеним доти, доки придатність вимірювального устаткування до використання за призначеністю не буде доведено та задокументовано.

Примітка 3. Вимоги до використання за призначеністю охоплюють такі характеристики як діапазон, роздільну здатність і гранично допустимі похибки.

Примітка 4. Метрологічні вимоги звичайно відрізняються від вимог до продукції й не зазначені в них

ДСТУ ISO 9000:2015

МЕТРОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ –

METROLOGICAL CHARACTERISTICS –

Характеристика, яка може впливати на результати вимірювання.

Примітка 1. Вимірювальне устаткування звичайно має кілька метрологічних характеристик.

Примітка 2. Метрологічні характеристики можуть бути предметом калібрування

ДСТУ ISO 9000:2015

Характеристики засобів вимірювальної техніки, які нормуються для визначення результату вимірювання та його похибок

ДСТУ 2681 – 94

МЕХАНІЗМ ВІДМОВИ –

FAILURE MECHANISM –

Фізичний, хімічний або інший процес, що привів до відмови

ДСТУ 2860 – 94

МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН –

Система принципів, інструментів та методів управління господарськими зв'язками, в які вступають суб'єкти міжнародних економічних відносин

ДСТУ 3293 – 95

МЕХАНІЗОВАНИЙ КОНТРОЛЬ-

REMOTE CONTROLLED TESTING-

Контроль, який випробування повністю чи частково виконується з використанням машин і механізмів, а показання апаратури оцінюються повністю чи частково оператором

ДСТУ 2865-94

МЕХАНІЧНИЙ СИГНАЛ-

MECHABICAL SIGNAL-

Сигнал у вигляді механічного діяння твердого тіла, у якого дієвою величиною є сила, момент сили або переміщення

ДСТУ 3956-2000

МЕХАНІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –

MECHANICAL TESTS –

Випробування на дію механічних чинників

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

Випробування, що проводяться для експериментального визначення кількісних та (чи) якісних механічних характеристик об'єкта випробувань або дослідження його напружено – деформованого стану

ДСТУ 2825-94

П р и м і т к а:

Механічні випробування провадяться з метою:

- визначення механічних характеристик об'єкта;
- визначення несівної здатності та (чи) ресурсу чи залишкової довговічності виробу чи його елементів;
- визначення напружено – деформованого стану виробу чи його елементу;
- визначення умов появи граничного стану об'єкта;
- перевірка гіпотез, теорії механіки деформованого твердого тіла і визначальних рівнянь;
- оцінення пошкодженості матеріалу виробу чи його елементів та оцінення міцності за станом

ДСТУ 2824 – 94

МЕХАНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ –

MECHANICAL CHARACTERISTICS –

Характеристики механічних властивостей об'єкта

П р и м і т к а:

Механічні характеристики є різновидом фізичних характеристик; поділяються на силові, енергетичні, деформаційні та комбіновані

ДСТУ 2824 – 24

МЕХАНІЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ –

Оброблення тиском чи різанням

ДСТУ 2391:2010

МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ –

Документ, що містить відомості про вантаж, що переміщується через кордон, включаючи експортовані та імпортовані товари, пасажирський багаж, ручний вантаж, коштовності та валюту

ДСТУ 3293 – 95

Письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення або переоформлення.

Митний кодекс України.

МИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ-

Одноразові номерні запірно-пломбувальні пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення

Митний кодекс України.

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ-

Виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів

Митний кодекс України

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ –

Регулювання питань, пов'язаних з установленням мит та митних зборів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю

ДСТУ 3293 – 95

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ-

Сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення

додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку
Митний кодекс України.

МИТНИЙ РЕЖИМ-
Сукупність норм, встановлених законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України визначають порядок такого переміщення та обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються
Митний кодекс України.

МИТНИЙ ТАРИФ –
Податок на деякі види імпортованих чи експортованих товарів, метою якого є збільшення грошових надходжень або захист інтересів вітчизняних організацій
ДСТУ 3293 – 95

МИТНИЦЯ –
Державна установа, через яку повинні ввозитися у країну та вивозитися з країни усі імпортовані та експортовані товари, у тому числі багаж, поштові відправлення та інші вантажі, з метою їх митного контролю та стягнення встановлених мита та зборів
ДСТУ 3293 - 95

МИТНІ ОРГАНИ-
Спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до цього Кодексу та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи
Митний кодекс України.

МИТНІ ПРАВИЛА-
Встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України
Митний кодекс України.

МИТНІ ПРОЦЕДУРИ-
Операції, пов'язані із здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також із справлянням передбачених законом податків і зборів
Митний кодекс України.

МИТО –
Грошовий збір, що стягується державою через мережу митних установ з товарів, майна та цінностей під час перетинання ними кордону країн
ДСТУ 3293 - 95

МИТТЄВА ВИБІРКА –
INGREMENT –
Вибірка з потоку продукції, яку складають одиниці продукції, виготовлені останніми перед моментом відбору протягом досить короткого проміжку часу
ДСТУ 3514 - 97

МИТТЄВЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Значення параметра електричної енергії в кожний момент часу
ДСТУ 3466-96

МІЖВІДОМЧІ ВИПРОБУВАННЯ –
INTERDEPARTMENTAL TEST –
Випробування, що проводяться комісією з представників декількох зацікавлених міністерств і (чи) відомств, або приймальні випробування встановлених видів продукції для приймання складових частин об'єкта, розробленого спільно кількома відомствами
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

МІЖДЕРЖАВНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –
Стандартизація об'єктів, які представляють міждержавний інтерес
П р и м і т к а:
Міждержавна стандартизація відкрита для інших держав, які визнають її принципи та приєдналися до Угоди
ГОСТ 1.0 – 92

МІЖКРИСТАЛІТНА КОРОЗІЯ –
INTERGRANULAR CORROSION –
Корозія, що поширюється границями кристалітів (зерен) металу
ДСТУ 3830-98

МІЖЛАБОРАТОРНІ ПОРІВНЯЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –
INTERLABORATORY TEST COMPARISONS –
Організація, проведення та оцінка випробувань одних і тих самих подібних виробів або матеріалів двома чи кількома різними лабораторіями згідно з наперед установленими умовами
ДСТУ3021 – 95

МІЖНАРОДНИЙ ОРГАН, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ СТАНДАРТИЗАЦІЄЮ –
INTERNATIONAL STANDARDIZING BODY-
Орган, що займається стандартизацією, членство в якому відкрите для відповідних органів усіх країн

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ –
Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що є в законодавстві України про захист прав споживачів, то на її території застосовуються правила міжнародного договору
Закон України "Про захист прав споживачів"

МІЖНАРОДНА КООПЕРАЦІЯ –
Взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один із них є іноземним, під час якої здійснюються спільні розроблення або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції або на окремих технологічних стадіях науково – дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності
ДСТУ 3293 – 95

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
INTERNATIONAL STANDARDS ORGANISATION –
Організація із стандартизації, членство в якій відкрите для відповідного національного органу будь-якої країни
Урядова або неурядова організація, членство в якій відкрите для будь-якої країни світу і основна функція якої, відповідно її статусу, полягає в розробці і (або) публікації стандартів і (або) гармонізації стандартів її членів

МІЖНАРОДНА СИСТЕМА ОДИНИЦЬ SI -
INTENATIONAL SYSTEM OF UNITS; SI –
Когерентна система одиниць, прийнята та рекомендована Генеральною Конференцію з мір та ваг (ГКМВ)

МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –
INTERNATIONAL STANDARDIZATION –
Стандартизація, участь у якій відкрита для відповідних органів усіх держав.
П. 9 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ -
Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, вживає заходів щодо адаптації законодавства України у сфері стандартизації до законодавства Європейського Союзу.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та національний орган стандартизації в межах своїх повноважень здійснюють співробітництво у зазначеній сфері з відповідними органами інших держав.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, представляє інтереси України в міжурядових організаціях стандартизації, укладає міжнародні договори України про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з такими організаціями та відповідними урядовими і міжурядовими органами інших держав відповідно до Закону України "Про міжнародні договори України".

Національний орган стандартизації представляє інтереси України в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації, приймає рішення про приєднання до них, укладає договори про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з національними органами стандартизації інших держав.

Національний орган стандартизації вживає заходів щодо виконання зобов'язань, узятих за результатами участі в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації.

У разі якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародних договорів.
Ст. 27 закону України «Про стандартизацію»

МІЖНАРОДНИЙ АРБІТРАЖ –
Спосіб розв'язання суперечок за допомогою арбітражного розгляду, що проводиться арбітрами, які обираються за взаємним погодженням сторін
П р и м і т к а:
Його рішення обов'язкове для сторін, що домовляються
ДСТУ 3293 – 95

МІЖНАРОДНИЙ ЕТАЛОН –
INTERNATIONAL STANDART –
Еталон, який за міжнародною угодою призначений для погодження розмірів одиниць, що відтворюються і зберігаються державними національними еталонами
ДСТУ 2681 – 94

МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ –
INTERNATIONAL STANDARD –
Стандарт, прийнятий міжнародною організацією, що займається стандартизацією і доступна для широкого кола споживачів

МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –
Стандартизація, участь в якій є відкритою для відповідних органів всіх країн

МІЖРЕМОНТНИЙ ПЕРІОД –
Час між двома плановими ремонтами, що виконуються послідовно
ДСТУ 2960 – 94

МІКРОКЛІМАТ –
MICROCLIMATE –
Комплекс фізичних чинників навколишнього середовища в обмеженому просторі, який впливає на тепловий обмін організму
ДСТУ 3038-95

МІКРОСЕРЕДОВИЩЕ-
Сукупність чинників маркетингового середовища, які мають відношення до самої організації та її можливостей щодо обслуговування клієнтури
ДСТУ 3294-95

МІКРОФІЛЬМ –
Сукупність мікрофотокопій, об'єднаних спільним змістом
П р и м і т к а:
Мікрофільм виконується на комплект документації одного чи кількох виробів (складових частин виробу)
ДСТУ 3321 – 2003

МІКРОФОТОКОПІЯ –
Фотографічна копія об'єкта, читання якої можливе лише із застосуванням засобів збільшення зображення
ДСТУ 3321 –2003

МІНІМАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗПОДІЛУ НАВАНТАЖЕННЯ –
MINIMUM VALUE DISTRIBUTION LOADING FUNCTION –
Абсолютний мінімум навантаження в розподілі
ДСТУ 2444-94

МІНІМАЛЬНИЙ НАРОБІТОК –
Мінімальна тривалість роботи виробів (об'єктів) у заданих режимах і умовах, протягом якої виробник забезпечує їх працездатність
ДСТУ 2634 – 94

МІНЛИВІСТЬ –
VARIABILITY –
Властивість продукції, яка полягає в тому, що параметри чи показники якості її одиниць набувають різних значень
ДСТУ 3278 – 95

МІРА ВЕЛИЧИНИ –
MATERIAL MEASURE –
Вимірювальний пристрій, що реалізує відтворення та (або) збереження фізичної величини заданого значення
ДСТУ 2681 – 94

МІСІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ –
MISSION ORGANIZATION –
Сенс існування організації, як це сформулювало найвище керівництво
ДСТУ ISO 9000:2015

МІСЦЕВА КОРОЗІЯ –
LOCALIZED CORROSION –
Корозія, яка охоплює окремі ділянки поверхні металу
ДСТУ 3830-98

МІСЦЕВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ –
Регулювання напруги, що здійснюється для окремих споживачів або приймачів електричної енергії
ДСТУ 3466-96

МІЦНІСТЬ –
STRENGTH –

Властивість матеріалу чинити опір навантаженням без руйнування

П р и м і т к а:

Міцність матеріалу оцінюють межею міцності (тимчасовим опором) – максимальним умовним напруженням, яке витримує зразок

ДСТУ 2860 – 94

Здатність матеріалу витримувати напруження без руйнування

ДСТУ 2825-94

МОДЕЛЬ БЕЗВІДМОВНОСТІ –

RELIABILITY MODEL –

Математична модель, яку використовують для прогнозування чи оцінювання показників безвідмовності об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

МОДЕЛЬ ВИРОБУ –

Виріб, який відтворює або імітує конкретні властивості даного виробу, виготовлений для перевірки даного виробу, виготовлений для перевірки принципу його дії та визначення характеристик

ДСТУ 3321 –2003

Виріб, що має певну подібність до об'єкта досліджень і здатний замінювати його у процесі випробувань

ДСТУ 2824 – 94

МОДЕЛЬ ДИСПЕРСІЙНОГО АНАЛІЗУ –

Залежність відгуку від якісних факторів та помилок спостережень відгуку

ГОСТ 24026 – 80

МОДЕЛЬ ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ-

TEST MODEL-

Вибір, процес, явище, математична модель, які певним чином відповідають об'єктові випробувань і (чи) дії на нього і здатні заміняти його в процесі випробувань

ДСТУ3021-95;ГОСТ 16504-81

МОДЕЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ –

MODEL FOR QUALITY ASSURANCE –

Стандартизований чи вибраний набір вимог системи якості, об'єднаних з метою задоволення потреб забезпечення якості в даній ситуації

МОДЕЛЬ НАВАНТАЖЕНЬ –

STRESS MODEL –

Математична модель, прийнята для опису впливів прикладених навантажень на показники безвідмовності чи на інші властивості надійності об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

МОДЕЛЬ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ –

Залежність відгуку від кількісних факторів і похибок спостережень відгуку

ГОСТ 24026 – 80

МОДЕЛЬ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ ДРУГОГО ПОРЯДКУ –

Модель регресійного аналізу, яка задається поліномом другого порядку по факторам

ГОСТ 24026 – 80

МОДЕЛЬ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ, ЛІНІЙНА ЗА ПАРАМЕТРАМИ –

Модель регресійного аналізу, в якій функція відгуку є лінійна комбінація базисних функцій від факторів

МОДЕЛЬ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ ПЕРШОГО ПОРЯДКУ –

Модель регресійного аналізу, яка задається поліномом першого порядку по факторам

ГОСТ 24026 – 80

МОДЕЛЬ РЕМОНТОПРИДАТНОСТІ –

MAINTAINABILITY MODEL –

Математична модель, яку використовують для прогнозування чи оцінювання показників ремонтопридатності об'єкта

П р и м і т к а:

Прикладом моделі є граф технічного обслуговування та ремонту

ДСТУ 2860 – 94

МОДЕРНІЗОВАНИЙ ВИРІБ –

Виріб, отриманий в результаті модернізації

ДСТУ 3278 – 95

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –

Створення продукції з поліпшеними властивостями шляхом обмеженої зміни вихідної продукції

П р и м і т к а:

У процесі поставлення на виробництво модернізованої продукції вихідну продукцію вважають застарілою і знімають з виробництва

ДСТУ 3278 – 95

МОДЕРНІЗАЦІЯ УСТАТКУВАННЯ –

Комплекс робіт з поліпшенням експлуатаційних характеристик діючого устаткування заміною окремих складових частин досконалішими згідно з сучасними вимогами і нормами

ДСТУ 2960 – 94

МОДИФІКАЦІЯ ВИРОБУ –

Різновид виробу, створений на основі базового, для розширення або спеціалізації сфери його використання

ДСТУ 3278 - 95

МОДИФІКУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Створення продукції, спорідненої з вихідною (типовою), але для іншої сфери застосування, обмеженою зміною виготовлення продукції

ДСТУ 3278 – 95

МОДУЛЬ ПРУЖНОСТІ ПІД ЧАС ЗСУВУ -

SHEAR MODULUS –

Відношення дотичного напруження до відповідної кутової деформації за чистого зсуву до границі пропорційності

ДСТУ 2825-94

МОДУЛЬ ПРУЖНОСТІ ПІД ЧАС РОЗТЯГУ -

ELASTICITY MODULUS –

Відношення нормального напруження до відповідної лінійної деформації за лінійного напруженого стану до границі пропорційності

ДСТУ 2825-94

МОМЕНТ ВІДМОВИ –

INSTANT OF FAILURE –

Момент переходу об'єкта із працездатного стану до непрацездатного

МОМЕНТ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПОРТНОГО (ІМПОРТНОГО) КОНТРАКТУ –

Момент, на який здійснено всі обов'язки за зазначеним контрактом

ДСТУ 3293 – 95

МОМЕНТ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПОРТУ (ІМПОРТУ) –

Момент перетину товаром митного кордону або переходу права власності на зазначений товар, експортований чи імпортований, від продавця до покупця

ДСТУ 3293 – 95

МОНІТОРИНГ –
MONITORING -
Визначання статусу системи, процесу, продукції, послуги чироботи.
Примітка 1.Для визначення статусу може бути потрібно перевіряти, наглядати чи критично спостерігати.
Примітка 2.Зазвичай, моніторинг – це визначання статусу об'єкта, здійснюване на різних стадіях або в різний час.
ДСТУ ISO 9000:2015

МОНІТОРИНГ, ВИМІРЮВАННЯ, АНАЛІЗУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ –
Організація повинна визначити:
a) що потрібно піддавати моніторингу та вимірюванню;
b) методи моніторингу, вимірювання, аналізування та оцінювання, потрібні для забезпечення вірогідних результатів;
c) коли треба провадити моніторинг і вимірювання;
d) коли треба аналізувати та оцінювати результати моніторингу та вимірювання.
Організація повинна оцінювати дієвість і результативність системи управління якістю. Організація повинна зберігати відповідну задокументовану інформацію як доказ отриманих результатів.
ДСТУ ISO 9001-2015

МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –
З метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створюється система державного моніторингу навколишнього природного середовища. Спостереження за станом навколишнього природного середовища, рівнем його забруднення здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншими спеціально уповноваженими державними органами, а також підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища.
Зазначені підприємства, установи та організації зобов'язані безоплатно передавати відповідним державним органам аналітичні матеріали своїх спостережень.
Порядок здійснення державного моніторингу навколишнього природного середовища визначається Кабінетом Міністрів України.
Державні органи разом з відповідними науковими установами забезпечують організацію короткострокового і довгострокового прогнозування змін навколишнього природного середовища, які повинні враховуватися при розробці і виконанні програм та заходів щодо економічного та соціального розвитку України, в тому числі щодо охорони навколишнього природного середовища, використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

МОНТАЖ –
MOUNTING –
Установлення виробу чи його складових на місці використання
ДСТУ 2391 –2010

МОНТАЖНЕ КРЕСЛЕННЯ –
Креслення, яке являє собою контурне (спрощене) зображення виробу, а також дані, необхідні для його встановлення (монтажу) на місці експлуатації
ДСТУ 3321 – 2003

МОРАЛЬНА ШКОДА –
Шкода, яку заподіяно особистим немайновим правам суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності і яка спричинила або може спричинити до збитків, що мають матеріальне вираження
ДСТУ 3293 – 95

МУЛЬТИПЛІКАТИВНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Складова абсолютної похибки засобу вимірювальної техніки, яка пропорційна вимірюваній величині
ДСТУ 2681 – 94

М'ЯКИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ; М'ЯКЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
STRESS – CONTROLLED LOADING –
Режим навантажування, що забезпечує задану залежність зміни напруження чи навантаження на об'єкт від часу чи іншого параметра
ДСТУ 2824 – 94

Н

НАБУВАННЯ, НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ –
COMPETENCE ACQUISITION –
Процес, наслідок процесу досягнення компетентності
ДСТУ ISO 9000:2015

НАВАНТАЖЕНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
ACTIVE REDUNDANCY –
Резервування, при якому всі засоби, що виробляють задану продукцію, діють одночасно

НАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ –
ACTIVE RESERVE; LOADED RESERVE –
Резерв, що містить один чи декілька резервних елементів, які перебувають у режимі основного елемента
ДСТУ 2860 – 94

НАВАНТАЖЕННЯ –
LOAD –
Чинник або сукупність чинників, дія яких на об’єкт призводить до зміни його напружено – деформованого стану
ДСТУ 2825-94; ДСТУ 2444-94

НАВАНТАЖУВАННЯ –
LOADING –
Процес дії навантаження на об’єкт
ДСТУ 2825-94

НАВАНТАЖУВАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
DERATING REDUNDANCY –
Резервування, при якому використовується здатність елементів об’єкта сприймати додаткові навантаження поверх номінальних
ДСТУ 2860 – 94

НАВМИСНА ВИБІРКА –
SPOT SAMPLE –
Вибірка, в яку одиниці продукції (спостережені значення) відбирають з тенденцією зміни ймовірності відбору визначених одиниць продукції
ДСТУ 3514 – 97

НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ -
Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи повинні проходити за рахунок роботодавця інструктаж, навчання з питань охорони праці, з надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі, повинні щороку проходити за рахунок роботодавця спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Перелік робіт з підвищеною небезпекою затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці.

Посадові особи, діяльність яких пов'язана з організацією безпечного ведення робіт, під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки, проходять навчання, а також перевірку знань з питань охорони праці за участю профспілок.

Порядок проведення навчання та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці визначається типовим положенням, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці.

Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці.

У разі виявлення у працівників, у тому числі посадових осіб, незадовільних знань з питань охорони праці, вони повинні у місячний строк пройти повторне навчання і перевірку знань.

Вивчення основ охорони праці, а також підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з охорони праці з урахуванням особливостей виробництва відповідних об'єктів економіки забезпечуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, в усіх навчальних закладах за програмами, погодженими із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.
Ст. 18 закону України «Про охорону праці»

НАГЛЯД В ХОДІ ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ –
QUALITY AUDIT OBSERVATION –
Констатація факту, зроблена в ході перевірки якості і обґрунтована об’єктивним доказом

НАГЛЯД (ЗА ВІДПОВІДНІСТЮ) –
CONFORMITY SURVEILLANCE –
Систематичне спостерігання за діями щодо оцінювання відповідності як основи для підтримання правомірності заяви про відповідність
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

НАГЛЯД ЗА ЯКІСТЮ –
QUALITY SURVEILLANCE –
Безперервне спостереження та перевірка стану об’єкта, а також аналіз протоколів для пересвідчення у тому, що установлені вимоги виконуються
П р и м і т к и:
1. Нагляд за якістю може виконуватися споживачем
2. Нагляд за якістю може містити управління спостереженням та перевіркою для запобігання зношування чи погіршення якості об’єкта (наприклад, процесу) з часом
3. Слово “continuous” (безперервний) може означати постійне чи часто повторюване

НАДАННЯ ПОСЛУГИ –
SERVICE DELIVERY –
Діяльність постачальника, необхідна для забезпечення послуги

НАДІЙНІСТЬ –
DEPENDABILITY –
Здатність функціювати як потрібно та коли потрібно
ДСТУ ISO:9000:2015
Властивість об’єкта зберігати у часі в установлених межах значення всіх параметрів, які характеризують здатність виконувати потрібні функції в заданих режимах та умовах застосування, технічного обслуговування, зберігання та транспортування
П р и м і т к и:
1. Надійність є комплексною властивістю, що залежно від призначення об’єкта і умов його застосування, може містити в собі безвідмовність, довговічність, ремонтопридатність та збережуваність чи певні поєднання цих властивостей

2. Наведений термін використовують лише для загального некількісного опису вказаних властивостей

ДСТУ 2680 – 94

Властивість об’єкта з часом зберігати у встановлених межах значення всіх параметрів, що характеризують здатність виконувати необхідні функції у заданих режимах та умовах використовування, технічного обслуговування, зберігання та транспортування

ДСТУ 2634 – 94

Властивість об’єкта зберігати в часі у встановлених межах значення всіх параметрів, які характеризують здатність виконувати потрібні функції в заданих режимах та умовах застосування, технічного обслуговування, зберігання та транспортування

П р и м і т к и:

1. Надійність є комплексною властивістю, що залежно від призначення об’єкта і умов його застосування може містити безвідмовність, довговічність, ремонтопридатність та збережуваність чи поєднання цих властивостей
2. Наведений термін використовують лише для загального некількісного опису вказаних властивостей

ДСТУ 2860 –94; ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

НАДМІРНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ–

GROSS MEASUREMENT ERROR –

Похибка вимірювання, що суттєво перебільшує очікувану (в даних умовах) похибку

ДСТУ 2681 – 94

НАДРІЗ –

STRESS CONCENTRATOR; STRESS RAISER –

Раптова зміна розмірів і форми об’єкта, яка спричиняє концентрацію напруження

ДСТУ 2444-94

НАЗЕМНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

Засіб діагностування, який входить до складу наземного технічного обслуговування

ДСТУ 2389 – 94

НАЗЕМНО – БОРТОВИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

Засіб діагностування, що містить бортовий пристрій реєстрації параметрів, а також апаратуру оброблення, відображення та документування, яка входить до складу засобів наземного технічного обслуговування літального (плавального, самохідного чи іншого рухомого) апарата

ДСТУ 2389 – 94

НАЙБІЛЬША ДОПУСТИМА НАПРУГА ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ –

HIGHEST VOLTAGE FOR EQUIPMENT –

Максимальне дійове значення напруги між фазою і землею чи між фазами електрообладнання, тривале припинення якого допустиме за умовами роботи його ізоляції

ДСТУ 3466-96

НАЙМЕНУВАННЯ СТАНДАРТА –

TITLE OF STANDARD –

Частина стандарту, яка містить стислу характеристику об’єкта стандартизації, відрізняє даний стандарт від будь-якого іншого стандарту і забезпечує правильну класифікацію стандартів для його включення до показника стандартів

НАНЕСЕННЯ ПОКРИТТЯ –

COATING –

Оброблення, яке полягає в утворенні на заготовці поверхневого шару із стороннього матеріалу

П р и м і т к а:

Прикладом одержування покриття є фарбування, анодування, оксидування, металізація тощо

ДСТУ 2391 –2010

НАПІВФАБРИКАТ –

Предмет праці, який підлягає подальшому оброблюванню на підприємстві – споживачеві

ДСТУ 2391 – 2010; ДСТУ 3278 – 95;
ДСТУ 2960 – 94

НАПРУГА В СПОЖИВАЧА –

SUPPLY VOLTAGE –

Напруга, яку електропостачальна організація підтримує на вводі в споживача.

П р и м і т к а:

Якщо значення напруги наперед установлене, наприклад, в договорі на електропостачання, то це значення називають обумовленою договором напругою

ДСТУ 3466-96

НАПРУГА ЗМІЩЕННЯ НЕЙТРАЛІ –

NEUTRAL POINT DISPLACEMENT VOLTAGE –

Напруга між реальною чи штучною нейтраллю і землею чи уземленим корпусом електротехнічного обладнання

ДСТУ 3466-96

НАПРУЖЕНИЙ СТАН –

STRESS STATE –

Стан елементарного об’єму тіла довкола даної точки, який характеризується сукупністю всіх векторів напружень

ДСТУ 2825-94

НАПРУЖЕНІСТЬ ПРАЦІ –

Характеристика трудового процесу, що відображає переважне навантаження на центральну нервову систему

ДСТУ 2293:2014; ДСТУ 3038-95

НАПРУЖЕННЯ –

STRESS –

Вектор внутрішніх сил, що діють на одиницю площі даної елементарної площадки під час стягування її у точку

ДСТУ 2825-94

НАПРУЖЕННЯ ДІЙСНЕ –

ACTUAL STRESS –

Напруження в матеріалі зразка, обчислене виходячи з поточної площі його поперечного перерізу

ДСТУ 2825-94

НАПРУЖЕННЯ УМОВНЕ –

ENGINEERING STRESS –

Напруження в матеріалі зразка, обчислене виходячи з початкової площі його поперечного перерізу

ДСТУ 2825-94

НАРОБІТОК –

OPERATING TIME –

Тривалість чи обсяг роботи об’єкта

П р и м і т к а:

Наробіток може бути як неперервною величиною (тривалість роботи в годинах, кілометраж пробігу тощо), так і суцільнокількісною величиною (кількість робочих циклів, запусків тощо)

ДСТУ 2634 – 94; ДСТУ 2860 - 94

НАРОБІТОК ДО ВІДМОВИ –

OPERATING TIME TO FAILURE –

Наробіток об’єкта від початку експлуатації до виникнення першої відмови

ДСТУ 2860 – 94

НАРОБІТОК МІЖ ВІДМОВАМИ –

OPERATING TIME BETWEEN FAILURES –

Наробіток об’єкта від завершення відновлення його працездатного стану після відмов до виникнення наступної відмови

ДСТУ 2860 – 94

НАРЯД НА ВИГОТОВЛЕННЯ КОПІЙ –

Документ, на підставі якого службою технічної документації видаються правдники конструкторських документів для зняття з них копій чи виготовлення дублікатів

ДСТУ 3321 – 2003

НАРОБІТОК ДО КРИТИЧНОЇ ВІДМОВИ –

OPERATING TIME TO CRITICAL FAILURE –

Сумарний наробіток об’єкта від початку його експлуатації до виникнення критичної відмови

ДСТУ 2860 – 94

НАСИЧЕНІСТЬ ПЛАНУ –

Властивість плана, яка задається різницею між числом точок спектра плана і числом оцінюваних параметрів моделі

ГОСТ 24026-80

НАСЛІДКИ ВІДМОВИ –

FAILURE EFFECT –

Явища, процеси, події та стани, зумовлені виникненням відмови об’єкта

ДСТУ 2860 – 94

НАСТАНОВА З ЕКСПЛУАТАЦІЇ –

Експлуатаційний документ, який містить настанови щодо правильного застосування і обслуговування виробу

ДСТУ 3321 - 2003

НАСТАНОВА З КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ –

Документ на ремонт, який встановлює правила і порядок виконання капітального ремонту виробу, контролю, регулювання, випробувань, консервування, транспортування і зберігання виробу після ремонту, монтажу і випробувань на об’єкті

ДСТУ 3321 –2003

НАСТАНОВА З СЕРЕДНЬОГО РЕМОНТУ–

Документ на ремонт, який встановлює правила і порядок виконання середнього ремонту виробу, контролю, регулювання і випробувань виробу після ремонту, монтажу і випробувань на об’єкті

ДСТУ 3321 – 2003

НАСТАНОВИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ –

У цій статті наведені додаткові пояснення стосовно вимог стандарту з тим, щоб уникнути їх неправильної інтерпретації. Пояснення стосуються тільки вимог до системи управління навколишнім середовищем, які містяться в статті “Вимоги до системи управління навколишнім середовищем за ДСТУ ISO 14001-97”

1 Загальні вимоги

Передбачається, що результатом впровадження системи управління навколишнім середовищем, регламентованої в стандарті, буде поліпшення екологічних характеристик. Вимоги стандарту ґрунтуються на концепції, що організація буде періодично аналізувати і оцінювати свою систему управління навколишнім середовищем з метою виявлення можливостей удосконалення та їх реалізації. Метою вдосконалення системи управління навколишнім середовищем є додаткове поліпшення екологічних характеристик.

Система управління навколишнім середовищем призначена для забезпечення структурованого процесу постійного вдосконалення, обґрунтований рівень якого встановлюється організацією, виходячи з економічних та інших умов. Хоча певного поліпшення екологічних характеристик можна очікувати від застосування методу поступового та систематичного наближення, слід розуміти, що тільки система управління навколишнім середовищем є інструментом, який дає можливість організації досягти встановленого нею рівня екологічних характеристик і систематично контролювати його. Однак розроблення та впровадження системи управління навколишнім середовищем не призведуть самі по собі до негайного зменшення несприятливого впливу на навколишнє середовище.

Організація має можливість вільно і гнучко визначати ті сфери своєї діяльності, де доцільно здійснювати впровадження цього стандарту, а саме: або стосовно всієї організації, чи конкретного функціонального підрозділу, чи конкретного виду діяльності. Якщо цей стандарт впроваджено в конкретному підрозділі або стосовно конкретного виду діяльності, то розроблені політика та методика також можуть бути використані для виконання вимог цього стандарту іншими підрозділами організації за умови, що ці вимоги є застосовними до конкретного функціонального підрозділу чи виду діяльності.

Рівень деталізації та складності системи управління навколишнім середовищем, обсяг необхідної документації та ресурсів, повинні залежати від масштабу та характеру діяльності організації. Це особливо стосується малих і середніх підприємств.

Об’єднання екологічних проблем з цілями загальної системи управління може бути корисним для ефективного впровадження системи управління навколишнім середовищем, а також для чіткого розподілу її функцій.

Цей стандарт включає вимоги до системи управління навколишнім середовищем, що ґрунтуються на динамічному циклічному процесі: “план, впровадження, контроль і аналіз”.

Система створює для організації можливість:

а) розробити прийнятну екологічну політику;

б) визначити екологічні аспекти, що випливають з минулої, теперішньої або запланованої діяльності, продукції чи послуг організації;

в) установити відповідні до її діяльності законодавчі та нормативні вимоги;

г) установити пріоритети та визначити прийнятні екологічні цілі і завдання;

д) розробити структуру і програму реалізації політики, досягнення цілей і завдань;

е) поліпшити планування, управління, моніторинг, коригувальні дії, здійснення аудиту і аналізу, щоб забезпечити ефективність екологічної політики та системи управління навколишнім середовищем;

ж) адаптуватись до умов, що змінюються.

2 Екологічна політика

Документ з екологічної політики є загальною настановою щодо впровадження і вдосконалення в організації системи управління навколишнім середовищем для того, щоб організація могла зберігати і, за можливості, поліпшувати свої екологічні характеристики. Тому ця політика повинна відображати зобов'язання вищого керівництва щодо дотримання відповідних законів та постійного вдосконалення. Політика створює основу для визначення організацією своїх цілей і завдань. Тому вона повинна бути достатньо чіткою, щоб її могли зрозуміти внутрішні зацікавлені сторони, а також періодично аналізуватись і переглядатись для забезпечення її відповідності умовам та даним, які змінюються. Сфера застосування політики повинна бути чітко визначена.

Вище керівництво повинно визначити і документально оформити екологічну політику організації в контексті екологічної політики будь-якої корпоративної організації, частиною якої вона є або функціонує за її підтримкою, якщо така організація існує.

П р и м і т к а :

Вище керівництво може складатись з особи чи групи осіб, наділених головними адміністративними функціями в організації.

3 Планування

3.1 Екологічні аспекти.

В пункті 3.1 статті "Вимоги до системи управління навколишнім середовищем" за ДСТУ ISO 14001-97 встановлюється вимога до впровадження в організації процесу для визначення суттєвих екологічних аспектів, яким повинен бути наданий пріоритет у системі управління навколишнім середовищем. Цей процес повинен враховувати матеріальні витрати та період часу на проведення аналізу і отримання достовірних даних. Інформація, яка вже нагромаджена для регулювання чи інших цілей, може бути використана в цьому процесі. Організація повинна також враховувати ступінь свого реального контролю за екологічними аспектами, що розглядаються. Організації слід визначити, що являють собою її екологічні аспекти, враховуючи входи та виходи, пов'язані з її теперішньою та відповідною минулою діяльністю, продукцією та(чи) послугами.

Організація, яка не має системи управління навколишнім середовищем, повинна спочатку встановити своє реальне становище стосовно впливу на навколишнє середовище за допомогою відповідної перевірки та аналізу.

Мета аналізу повинна полягати в тому, щоб розглянути всі екологічні аспекти організації і визначити основи для створення системи управління навколишнім середовищем.

Організації, в яких функціонує система управління навколишнім середовищем, не мають потреби проводити такий аналіз.

Аналіз повинен охоплювати чотири головні сфери:

а) вимоги законодавчих та нормативних актів;

б) визначення суттєвих екологічних аспектів;

в) вивчення всіх існуючих методів та методик з управління навколишнім середовищем;

г) оцінювання за принципом зворотного зв'язку результатів розслідування минулих аварійних ситуацій.

У всіх випадках слід старанно розглянути нормальні режими роботи організації та режими з відхиленням від норми, а також потенційно можливі аварійні ситуації.

Придатний підхід до проведення перевірки може включати застосування переліків контрольних питань, опитування, безпосередній контроль і вимірювання, розгляд результатів минулих аудиторських та інших перевірок. Вибір конкретних засобів залежить від характеру діяльності, яка розглядається.

У процесі визначення суттєвих екологічних аспектів, пов'язаних з діяльністю функціональних підрозділів, може розглядатися, якщо це відповідає характеру діяльності, таке:

а) викиди в повітря;

б) скиди у воду;

в) управління відходами;

г) контамінація ґрунту;

д) використання сировини, матеріалів і природних ресурсів;

е) інші місцеві проблеми стану навколишнього середовища та біоценозів.

Під час визначення суттєвих екологічних аспектів повинні бути враховані нормальний режим роботи, режими запуску і зупинки, а також можливі значні впливи, пов'язані з достатньо передбачуваними і не передбачуваними ситуаціями.

Цей процес передбачає визначення суттєвих екологічних аспектів, пов'язаних з діяльністю, продукцією чи послугами. Організація не мусить оцінювати кожний вхідний виріб; компонент, сировину чи матеріал. Вона може вибрати види діяльності, продукції чи послуг для визначення тих аспектів, які, ймовірно, мають значний вплив. Ступінь контролю за екологічними аспектами продукції залежить від особливостей кон'юнктури ринку, на якому діє організація. Підрядник або постачальник може мати порівняно малий ступінь контролю, в той час, як організація відповідальна за проектування виробів, може суттєво змінювати екологічні аспекти, наприклад, змінюючи окремі вхідні матеріали. Якщо організація може мати обмежений контроль за використанням і розміщенням своєї продукції, то вона повинна передбачити та запропонувати, якщо це доцільно, механізм належного управління та контролю. Цей стандарт не передбачає зміни чи розширення правових зобов'язань організації.

3.2 Законодавчі та інші вимоги

Прикладами інших документів, вимоги яких може зобов'язатись виконувати організація, є:

а) промислові кодекси, галузеві правила та норми, інші кодекси практичної діяльності;

б) угоди та / або домовленості з органами державної і місцевої влади;

в) настанови, що не є обов'язковими регламентами.

3.3 Цілі та завдання

Цілі повинні бути конкретними, а завдання повинні підлягати оцінюванню, де це можливо, і враховувати запобіжні заходи, якщо це їм властиво.

Під час вибору варіантів технологій організації слід обміркувати можливість застосування найкращої з екологічної точки зору з наявних технологій, якщо це доцільно, враховуючи при цьому її вартість і прийнятність.

Посилання на фінансові вимоги чи обмеження не означає, що необхідно застосовувати методології розрахунку собівартості, спеціалізовані для врахування вимог з екології.

3.4 Програма(и) управління навколишнім середовищем.

Розроблення та використання однієї чи кількох програм є головним елементом успішного впровадження і функціонування системи управління навколишнім середовищем. Програма повинна описувати, яким чином будуть досягнуті цілі та завдання організації, включаючи відповідний період часу, ресурси, а також персонал, відповідальний за реалізацію економічної політики. Ця програма може бути достатньо деталізованою для того, щоб охопити конкретні елементи функціонування організації. Програма повинна включати перевірку дотримання вимог щодо екології під час впровадження нових видів діяльності, продукції та / чи послуг.

Програма може включати де це доцільно і можливо, роботи на стадіях планування, проектування, виробництва, збуду і реалізації. Це може бути виконано як для здійснюваної, так і для нової діяльності, продукції чи послуг. Що до продукції програма може, наприклад, охоплювати стадію розроблення, матеріали, виробничі процеси, умови передання в користуванні чи в повне розпорядження. Стосовно впроваджуваних нових технологічних процесів або значних їх модифікацій програма може охоплювати стадії планування, проектування, конструювання, введення в промислову експлуатацію, експлуатації та виводу з експлуатації через певний період часу, встановлений організацією.

4. Впровадження та функціонування

4.1 Організаційна структура та відповідальність

Успішне впровадження системи управління навколишнім середовищем вимагає участі всіх працівників організації. Тому обов'язки в цій сфері не повинні розглядатись як такі, що обмежуються функціями, пов'язаними з суто екологічними аспектами діяльності організації. Вони можуть охоплювати також інші сфери функціонування організації, такі як управління роботами або функції персоналу, непов'язані безпосередньо з навколишнім середовищем.

До участі у впровадженні системи повинні залучатись всі працівники, починаючи з найвищих рівнів управління. Відповідно, вище керівництво повинно визначити екологічну політику організації і забезпечити впровадження системи управління навколишнім середовищем. Вище керівництво повинно також призначити свого спеціального представника з установленою відповідальністю і повноваженнями для впровадження системи управління навколишнім середовищем. У великих організаціях або в організаціях зі складною структурою можуть призначатись декілька представників. На малих або середніх підприємствах ці функції може виконувати одна особа. Вище керівництво повинно також забезпечувати надання відповідних ресурсів для впровадження і підтримання функціонування системи управління навколишнім середовищем. Дуже важливо, щоб основні обов'язки та відповідальність щодо системи управління навколишнім середовищем були чітко визначені, документовані і доведені до відома відповідних посадових осіб.

4.2 Підготовка, обізнаність і компетентність

Організації слід розробити і підтримувати в робочому стані методики визначення потреби в підготовці працівників. Організації необхідно також вимагати від підрядників, що діють від її імені, щоб вони були в змозі надати докази того, що їхні працівники мають необхідну підготовку.

Керівництво повинно визначити рівень досвіду, компетентності і підготовки, необхідний для того, щоб гарантувати професійну придатність персоналу, особливо того, що виконує спеціалізовані функції, пов'язані з управлінням навколишнім середовищем.

4.3 Зв'язки

Організації слід за відповідно визначеною методикою впровадити процедуру реєстрації та документування отриманих повідомлень і запитів від зацікавлених сторін та надання відповідей на них. Ця процедура може включати діалог із зацікавленими сторонами та розгляд відповідних питань, що їх цікавлять. За певних обставин відповіді на запитання зацікавлених сторін можуть містити належну інформацію про екологічні аспекти, пов'язані з діяльністю організації. Ця процедура повинна також охоплювати зв'язки з органами державної влади з питань розроблення планів на випадок аварійних ситуацій та з інших можливих питань.

4.4 Документація системи управління навколишнім середовищем

Рівень деталізації документації повинен бути достатнім, щоб описати найсуттєвіші елементи системи управління навколишнім середовищем та взаємодію між ними, а також, щоб забезпечити можливість управління більш детальною інформацією про функціонування конкретних елементів цієї системи. Ця документація може бути об'єднана з документацією на інші системи, впроваджені в організації. Вона не обов'язково мусить бути подана у формі окремих настанов.

Суміжна документація може включати:

а) дані про процеси;

б) статуси;

в) внутрішні стандарти та встановлені схеми експлуатації;

г) ситуаційні плани на випадок аварії.

4.5 Управління документацією

В п. 4.5 статті "Вимоги до системи управління навколишнім середовищем" за ДСТУ ISO 14001-97 вказується на необхідність забезпечення розроблення і підтримання в робочому стані документації в мірі, достатній для впровадження системи управління навколишнім середовищем. Однак організація повинна зосереджувати свою увагу, в першу чергу, на ефективному функціонуванні системи управління навколи-

шнім середовищем та на екологічних характеристиках, а не на створенні складної системи управління документацією.

4.6 Управління роботами

Сюди може бути включено текст, підготовлений під час майбутнього перегляду стандарту.

4.7 Готовність до аварійних ситуацій та реагування на них

Сюди може бути включено текст, підготовлений під час майбутнього перегляду стандарту.

5 Контроль та коригувальні дії

5.1 Моніторинг і вимірювання

Сюди може бути включено текст, підготовлений під час майбутнього перегляду стандарту.

5.2 Невідповідність, коригувальні та запобіжні дії

Під час розроблення і впровадження методик з розслідування, аналізу та усунення невідповідностей організація повинна передбачити необхідність виконання таких базових процедур:

а) встановлення причин невідповідності;

б) встановлення та виконання необхідних коригувальних дій;

в) впровадження або модифікацію засобів контролю, необхідних для того, щоб уникнути повторення невідповідності;

г) документування будь-яких змін у нормативних методиках, які є результатом коригувальних дій.

5.3 Інформаційні документи

Методики ідентифікації, зберігання, розповсюдження та використання інформаційних документів (протоколів, довідок, оглядів, звітів чи інших записів) повинні зосереджуватися на документах, необхідних для впровадження і функціонування системи управління навколишнім середовищем, та для документування того, наскільки виконано заплановані цілі і завдання.

Документи, що стосуються управління навколишнім середовищем, можуть містити належну інформацію про таке:

а) застосовані закони або інші акти з питань навколишнього середовища;

б) претензії;

в) підготовка персоналу;

г) процеси;

д) продукція;

е) перевірка, калібрування та експлуатація;

ж) підрядники і постачальники;

и) аварійні ситуації;

к) готовність до аварійних ситуацій та реагування на них;

л) суттєві екологічні аспекти;

м) результати аудитів;

н) аналіз з боку керівництва.

Слід надавати належного значення забезпеченню конфіденційності ділової інформації.

5.4 Аудит системи управління навколишнім середовищем

Програма та методики аудиту повинні встановлювати:

а) види діяльності та сфери, які підлягають аудиту;

б) періодичність виконання аудиту;

в) відповідальність, пов'язану з управлінням та виконанням аудиту;

г) повідомлення про результати аудиту;

д) компетентність аудиторів;

е) порядок та правила виконання аудиту.

Аудит може виконуватись власним персоналом організації та/або представниками уповноваженого органу чи залученими зі сторони особами, яких вибирає організація. У будь-якому випадку особи, які виконують аудит, повинні бути в змозі діяти неупереджено і об'єктивно.

6 Аналіз з боку керівництва

Щоб підтримувати процес постійного вдосконалення, придатність і ефективність системи управління навколишнім середовищем, керівництво організації повинно проводити перевірку, аналіз і оцінювання системи управління навколишнім середовищем через установлені періоди часу. Перевірка повинна бути всебічною. Однак немає потреби перевіряти всі елементи системи управління навколишнім середовищем одночасно, тобто процес перевірки може тривати певний період часу.

Аналіз політики, цілей і завдань повинен проводитись на тому рівні управління, на якому вони були встановлені.

Аналіз повинен охоплювати:

а) результати аудитів;

б) ступінь виконання цілей і завдань;

в) рівень підтримання відповідності системи управління навколишнім середовищем умовам і даним, які змінюються;

г) об'єкти, важливі для відповідних зацікавлених сторін.

Зауваження, висновки і рекомендації повинні бути документовані для виконання необхідних подальших дій

ДСТУ ISO 14001:2015

НАТУРНІ ВИПРОБУВАННЯ –

VERIFICATION TEST IN SITY –

Випробування об'єкта в умовах, які відповідають умовам його використання згідно з прямим призначенням з безпосереднім оцінюванням чи контролем визначуваних характеристик властивостей об'єкта

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

НАЦІОНАЛЬНА ВАЛЮТА –

Грошова одиниця певної країни, використовувана в зовнішньоекономічних зв'язках та міжнародних розрахунках з іншими країнами

ДСТУ 3293 - 95

НАУКОВО – ДОСЛІДНА РОБОТА НАД СТВОРЕННЯМ ПРОДУКЦІЇ –

Сукупність робіт, які виконують з метою пошуку перспективних принципів та шляхів створення нової чи модернізації виготовлюваної продукції

ДСТУ 3278 – 95

НАУКОВО – ДОСЛІДНЕ РОЗРОБЛЕННЯ–

Частина підготовлення виробництва, що полягає у проведенні прикладних досліджень, пов'язаних з удосконаленням продукції, техніки, технології, складу застосовуваних матеріалів, організації виробництва, праці та керування

ДСТУ 2960 – 94

НАУКОВО – ТЕХНІЧНИЙ ЗВІТ ПРО НАУКОВО – ДОСЛІДНУ РОБОТУ (ДОСЛІДНО – КОНС-

ТРУКТОРСЬКУ РОБОТУ; ДОСЛІДНО – ТЕХНОЛОГІЧНУ РОБОТУ) –

Сукупність документів, які містять систематизовану інформацію про виконану науково – дослідну роботу (дослідно – конструкторську роботу; дослідно – технологічну роботу) та (або) її етапи

ДСТУ 3278 – 95

НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –

NATIONAL STANDARDIZATION –

Стандартизація, що проводиться на рівні однієї країни

Закон України "Про стандартизацію"

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗНАК АКРЕДИТАЦІЇ –

Національний знак акредитації - знак, який засвідчує, що організація, яка використовує цей знак, акредитована національним органом України з акредитації;

Ст. 1 закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНИ З АКРЕДИТАЦІЇ –

Акредитація здійснюється національним органом України з акредитації.

Національний орган України з акредитації є державною організацією, яка утворюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку, та провадить некомерційну господарську діяльність.

Положення про національний орган України з акредитації затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку, не має права
втручатися в діяльність з акредитації національного органу України з акредитації.

До складу національного органу України з акредитації входять:

Рада з акредитації;

технічні комітети з акредитації;

комісія з апеляцій.

Основними функціями національного органу України з акредитації є:

акредитація органів з оцінки відповідності, в тому числі прийняття рішень про акредитацію, відмову в акредитації, розширення та обмеження сфери акредитації, тимчасове зупинення і поновлення дії та скасування атестата про акредитацію;

проведення моніторингу за відповідністю акредитованих ним органів з оцінки відповідності вимогам акредитації (далі - моніторинг) шляхом здійснення нагляду, проведення повторних та позачергових оцінок;

затвердження:

порядку здійснення акредитації, програм робіт з акредитації;

порядку проведення моніторингу;

порядку розгляду скарг, пов'язаних з діяльністю акредитованих органів з оцінки відповідності;

кваліфікаційних вимог, порядку та правил атестації персоналу з акредитації;

складу атестаційної комісії персоналу з акредитації;

організація відбору, навчання, підготовки та атестації персоналу з акредитації, залучення його до проведення робіт з акредитації;

ведення реєстру акредитованих органів з оцінки відповідності та реєстру персоналу з акредитації;

участь у роботі з гармонізації нормативно-правових актів, національних стандартів та інших документів з питань акредитації з міжнародними та європейськими правилами і стандартами, які визначають вимоги до національного органу України з акредитації та акредитованих органів з оцінки відповідності;

організація науково-дослідних робіт у сфері акредитації;

організація інформаційного забезпечення з питань акредитації.

У випадках, встановлених законодавством, національний орган України з акредитації виконує функції щодо акредитації інших осіб, ніж органи з оцінки відповідності, або засвідчення компетентності осіб щодо провадження діяльності, іншої ніж оцінка відповідності.

Національний орган України з акредитації оприлюднює на власному веб-сайті в Інтернеті інформацію про види діяльності з оцінки відповідності, щодо яких він здійснює акредитацію, та про будь-які пов'язані з цим зміни з посиланням на відповідні нормативно-правові акти та стандарти.

Національний орган України з акредитації надає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку, інформацію про провадження ним діяльності з акредитації в обсязі та порядку, визначених положенням про національний орган України з акредитації.

Ст. 6 закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Орган стандартизації, визнаний на національному рівні, що має право бути національним членом відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації.

П.13 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

1. Функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство, що не підлягає приватизації, утворене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації.

Національний орган стандартизації не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності.

2. До повноважень національного органу стандартизації належить:

1) організація та координація діяльності щодо розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них відповідно до цього Закону;

2) прийняття, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них відповідно до цього Закону;

3) вжиття заходів щодо гармонізації національних стандартів та кодексів усталеної практики з відповідними міжнародними, регіональними стандартами та кодексами усталеної практики;

4) розроблення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, національних стандартів та змін до них щодо:

процедур розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них;

критеріїв, форми і процедур розгляду пропозицій щодо проведення робіт з національної стандартизації;

процедур створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації;

5) забезпечення відповідності національних стандартів та кодексів усталеної практики законодавству;

6) забезпечення адаптації національних стандартів та кодексів усталеної практики до сучасних досягнень науки і техніки;

7) підготовка та затвердження програми робіт з національної стандартизації;

8) прийняття рішень щодо створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності;

9) координація діяльності технічних комітетів стандартизації;

10) участь у підготовці міжнародних, регіональних стандартів та кодексів усталеної практики, що розробляються відповідними міжнародними та регіональними організаціями стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації чи з якими він співпрацює згідно з положеннями таких організацій або відповідними договорами, а також забезпечення врахування інтересів України під час провадження зазначеної діяльності;

11) забезпечення та сприяння співробітництву у сфері стандартизації між виробниками, постачальниками, споживачами продукції та відповідними державними органами;

12) заохочення суб'єктів малого і середнього підприємництва до участі в розробленні національних стандартів та кодексів усталеної практики, забезпечення доступу зазначених суб'єктів до текстів таких документів;

13) підготовка щорічного звіту про свою діяльність, внесення його після схвалення керівною радою на розгляд до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та оприлюднення на офіційному вебсайті не пізніше п'яти робочих днів з дня схвалення цього звіту керівною радою, але не пізніше 1 квітня наступного за звітним року.

3. Національний орган стандартизації виконує інші функції та повноваження згідно із законами та статутом.

4. Статут національного органу стандартизації та зміни до нього затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації.

Ст. 11закону України «Про стандартизацію»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН З СЕРТИФІКАЦІЇ-

Орган з сертифікації, визнаний на національному рівні, який має право бути національним членом відповідної міжнародної або регіональної організації з сертифікації

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН З СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

NATIONAL STANDARDS BODY –

Орган з стандартизації, визнаний на національному рівні, який має право бути національним членом відповідної міжнародної або регіональної організації з стандартизації *1*

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕЖИМ –

NATIONAL TREATMENT –

Режим, наданий продукції чи процесам інших країн, який є не менш сприятливим, ніж режим, наданий продукції чи процесам національного походження в однаковій ситуації

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ –

Стандарт, прийнятий національним органом стандартизації та доступний для широкого кола користувачів.

П.13 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

НАУКОВО – ТЕХНІЧНА КОМІСІЯ –

Дорадчий орган при Держстандарті України з вироблення та проведення єдиної політики щодо побудови, функціонування та удосконалення Системи

ДСТУ 3410 – 94

НЕБАЛАНС НАПРУГ (СТРУМІВ) –

Відмінність за модулем значень хоча б однієї з фазних чи лінійних напруг (струмів) інших фаз

ДСТУ 3466-96

НЕБЕЗПЕКА –

HAZARD –

Сукупність факторів, пов'язана з експлуатацією промислового підприємства, що діє постійно або виникає внаслідок певної ініціюючої події чи певного збігу обставин, що чинять (здатні чинити) негативний вплив на реципієнтів

ДСТУ 2156-93

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ –

HAZARDOUS –

Стосовно до виготовленого виробу, це означає створення потенційно небезпечних або неминуче небезпечних умов для здоров'я або майна; виробом, небезпечним при експлуатації, є такий виріб, доля якого є неприйнятною за причинами: а) ненадійної конструкції; б) непередбаченої широкої експлуатації виробу, яка не була передбачена ні в період розробки стандарту, ні при сертифікації цього виробу, а також, якщо стандарт не визначає конкретної сфери застосування, а виготовлювач не обмежує сферу застосування в документації, що додається до реалізованого виробу

П р и м і т к а:

Якщо притаманна виробу небезпека є обов'язковою умовою його функціонування, наприклад, обертові збивалки в побутовому міксері, така небезпека виходить за межі цього визначення

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ -

UNCERTAINTY OF MEASUREMENT –

Оцінка, що характеризує діапазон значень, в якому є істинне значення вимірюваної величини

П р и м і т к а:

Невизначеність вимірювань має звичайно декілька складових. Деякі з них можуть бути оцінені на основі статистичного розподілу результатів вимірювань – експериментальним середнім квадратичним відхиленням. Характеристики інших складових можуть визначатись іншим шляхом, як приписані
ДСТУ 2681 – 94

НЕВИКОНАННЯ ЗАКОННИХ ВИМОГ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ПОЛІТИКУ У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА МЕТРОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ –

Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, метрології та метрологічної діяльності і технічного регулювання, щодо усунення порушень законодавства про стандартизацію, метрологію та метрологічну діяльність, технічні регламенти та оцінку відповідності і сертифікацію продукції в державній системі сертифікації або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 188-9 Кодексу України про адміністративні порушення

НЕВИКОРИСТАНИЙ ЧАС –
INOPERABLE TIME –
Частина тривалості простоювання, протягом якої функційний модуль (система) за всіх нормальних умов здатний давати правильні результати у випадку, якби був ввімкнений
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

НЕВИПАДКОВА НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
NONRANDOM HETEROGENEITY OF PRODUCTS –
Неоднорідність продукції, при якій її мінливість або цілеспрямована, або невипадкова

НЕВІДНОВЛЮВАНИЙ ОБ'ЄКТ –
NON – REPAIRED ITEM –
Об'єкт, ремонт якого неможливий чи не дозволяє відновити працездатність із заданими кількісними показниками надійності
П р и м і т к а:
Невідновлюваний об'єкт може бути як ремонтовним так і не ремонтовним
ДСТУ 2860 – 94

НЕВІДПОВІДНІСТЬ І КОРИГУВАЛЬНІ ДІЇ –
У разі виникнення невідповідності, зокрема пов'язаною зі скаргами, організація повинна
a) відреагувати на невідповідність та, залежно від обставин
1) виконувати дії щодо її контролювання та коригування;
2) приймати рішення щодо наслідків;
b) оцінювати потребу в діях щодо усунення причин(и) невідповідності з тим, щоб вона не виникала повторно чи в іншому місті,
1) аналізуючи невідповідність;
2) визначаючи причини невідповідності;
3) визначаючи наявність подібних невідповідностей або потенційну можливість їх виникнення;
c) виконувати будь-які потрібні дії;
d) аналізувати результативність будь-якої виконаної коригувальної дії;
e) за потреби, оновити ризики та можливості, визначені під час планування;
f) за потреби, вносити зміни до системи управління якістю.

Потрібно, щоб коригувальні дії відповідали наслідкам виявлених невідповідностей.

Організація повинна зберігати задокументовану інформацію як доказ
a) характеру невідповідностей та будь-яких подальших виконаних дій;
b) результатів будь-якої коригувальної дії.
ДСТУ ISO 9001-2015

НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
NON – CONFORMITY –
Невиконання встановлених до продукції вимог
ДСТУ 3278 – 95

НЕВРАХОВУВАНА ВІДМОВА –
NON – RELEVANT FAILURE –
Відмова, яку належить вилучити з пояснювальної записки до наслідків випробувань чи експлуатації або з розрахунків величини показника безвідмовності
П р и м і т к а:
Повинні бути встановлені критерії вилучення відмови
ДСТУ 2860 – 94

НЕГОТОВНІСТЬ (СИСТЕМИ) –
DISABLE STATE –
Стан об'єкта в якому він нездатний виконувати потрібну функцію з будь – якої причини
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

НЕДІЄЗДАТНІСТЬ; ПРОСТІЙ –
NON – OPERATING STATE –
Стан об'єкта, в якому він не виконує потрібну функцію
ДСТУ 2860 – 94

НЕДОДЕРЖАННЯ СТАНДАРТІВ ПРИ ТРАНСПОРТУВАННІ, ЗБЕРІГАННІ І ВИКОРИСТАННІ ПРОДУКЦІЇ (КРІМ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ -

Недодержання стандартів і технічних умов при транспортуванні, зберіганні і використанні (експлуатації) продукції (крім харчових продуктів), якщо це спричинило зниження якості, псування або наднормативні втрати продукції (крім харчових продуктів), -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від трьох до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 170 Кодексу України про адміністративні порушення

НЕДОСТУПНИЙ ЧАС –
UNAVAILABLE TIME –
З точки зору користувача – це час, протягом якого функціональний блок не може використовуватися

НЕЗАЛЕЖНА ВІДМОВА –
PRIMARY FAILURE –

Відмова об’єкта, не спричинена прямо чи непрямо відмовою або несправністю іншого об’єкта
ДСТУ 2860 – 94

НЕЗБУРЕНИЙ ПРОЦЕС-
NON-DISTORBED PRROCESS-
Процес, що відбувається в об’єкті за відсутності збурювань, що діють на нього
ДСТУ 3956-2000

НЕЗНАЧНА ВІДМОВА –
MINOR FAILURE–
Відмова, яка не є критичною і не знижує здатності більш складного виробу виконувати потрібну функцію

НЕЗНАЧНА НЕСПРАВНІСТЬ –
MINOR FAULT –
Несправність, що не порушує жодної з потрібних функцій об’єкта
П р и м і т к а:
Дефект чи несправність, викликані порушенням допоміжної функції внаслідок ушкодження
ДСТУ 2860 – 94

НЕЗРУЙНОВАНИЙ ЗРАЗОК –
UNBROKEN TEST PIECE –
Зразок, циклічна довговічність якого перевищує базу випробування
ДСТУ 2444-94

НЕІНТЕРФЕЙСНИЙ СИГНАЛ -
NON-INTERFACE SIGNAL -
Сигнал, що не входить до сукупності сигналів інформаційного інтерфейсу
ДСТУ 3956-2000

НЕІНФОРМАТИВНА ОЗНАКА (НЕІНФОРМАТИВНИЙ ПАРАМЕТР) СИГНАЛУ -
NON-INFORMATIVE SIGNAL FEATURE (PARAMETER) -
Ознака (параметр), що характеризує діяння і не залежить від передаваних даних
П р и м і т к а:
Приклад неінформативної ознаки - форма імпульсів постійного струму на виході імпульсного давача швидкості; приклад неінформативного параметра – частота змінювання рівнів постійного струму під час пересилання цифрового сигналу
ДСТУ 3956-2000

НЕКРУГЛОТА -
Відхилення від круглоти, яке визначається як найбільша відстань точок реального профілю до прилягаючого кола

НЕЛІНІЙНИЙ ОБ′ЄКТ -
NON-LINEAR OBJECT -
Об’єкт, структура або принаймні один із параметрів математичної моделі якого змінюються при змінюванні будь-якої із змінних величин в діапазоні їхніх можливих значень
ДСТУ 3956-2000

НЕНАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ –
STANDBY RESERV; UNLOADED RESERVE–
Резерв, що складається з одного чи декількох резервних елементів, які перебувають у не навантаженому стані до початку виконання ними функцій основного елемента
ДСТУ 2860–94

НЕНАВАНТАЖЕНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
STANDBY REDUNDANCY –
Таке резервування, при якому запасні засоби, призначені для виконання даної функції, не діють до виникнення необхідності

НЕОБСЛУГОВУВАНИЙ ОБ’ЄКТ –
NONMAINTAINABLE ITEM –
Об’єкт, для якого проведення технічного обслуговування не передбачено нормативно - технічною документацією та (чи) конструкторською (проектною) документацією
ДСТУ 2860 – 94

НЕОБХІДНА ТРИВАЛІСТЬ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ; НЕОБХІДНИЙ НАРОБІТОК –
REQUIRED TIME –
Інтервал часу (наробіток), протягом якого споживач вимагає, щоб об’єкт був спроможний виконувати потрібну функцію
ДСТУ 2860 – 94

НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
HETEROGENEITY OF PRODUCTS –
Властивість продукції, при якій її мінливість виходить за визначені межі хоча б за одним параметром

НЕОСНОВНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ виробу, за винятком прийнятого за основний конструкторський документ: для деталей – креслення деталі, для складальних одиниць, комплексів і комплектів – специфікації
ДСТУ 3321 –2003

НЕПАРАЛЕЛЬНІСТЬ -
- осей – відхилення від паралельності, яке визначається як геометрична сума відхилень від паралельності проекцій вісей в двох взаємно перпендикулярних площинах, одна із яких є загальною площиною вісей;
- площин – відхилення від паралельності, яке визначається як різниця найбільшої та найменшої відстаней між площинами в межах нормованої ділянки

НЕПЕРЕДБАЧЕНА (РАПТОВА) ВІДМОВА –
SUDDEN FAILURE –
Відмова, яку неможливо передбачити при огляді або профілактичному обслуговуванні

НЕПЕРПЕНДИКУЛЯРНІСТЬ ПЛОЩИН -
Відхилення від перпендикулярності, яке визначається як відхилення кута між площинами від прямого кута, виражене в лінійних одиницях в межах нормованої ланки

НЕПЕРЕРВНЕ ДІЯННЯ -
CONTINUOUS ACTION -
Діяння, дієва величина якого є неперервною функцією часу
ДСТУ 3956-2000

НЕПЕРЕРВНИЙ СИГНАЛ -
CONTINUOUS SIGNAL -
Сигнал, інформативний параметр якого може набувати будь-яких значень у деякому діапазоні можливих значень
П р и м і т к а:
Значення інформативного параметра неперервного сигналу є неперервною функцією величини, що пересилається

ДСТУ 3956-2000

НЕПЛАНОВАНИЙ РЕМОНТ –
CORRECTIVE MAINTENANCE –
Технічне обслуговування та ремонт, що їх виконують після виявлення несправності для повернення об'єкта в стан, у якому він здатний виконувати потрібну функцію
ДСТУ 2860 – 94

НЕПЛОЩИННІСТЬ -
Відхилення від площинності, яке визначається як найбільша відстань точок реальної поверхні до прилягаючої площини в межах нормованої ланки

НЕПОПРАВЛЕНИЙ РЕЗУЛЬТАТ –
UNCORRECTED RESULT –
Результат вимірювання, в якому систематичні похибки не вилучені
ДСТУ 2691 – 84

НЕПОПРАВНИЙ БРАК –
Брак, в якому хоча б один із дефектів, що обумовили забракування продукції, є таким, що не може бути усуненим
ГОСТ 15467-79

НЕПОТРІБНИЙ ЧАС –
NON-REQUIRED TIME –
Період часу, протягом якого споживач не вимагає, щоб об'єкт був у працездатному стані
СТ МЕК 271Б-83

НЕПОШТУЧНА ПРОДУКЦІЯ –
Продукція, кількість якої визначається величиною маси, довжини, поверхні, об'єму
ДСТУ 3278 - 95

НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН –
FAILURE STATE –
Стан об'єкта, який характеризується відсутністю здатності виконувати потрібні функції
INTERNAL DISABLED STATE; DOWN STATE –
Стан об'єкта, за яким він нездатний виконувати хоч би одну з потрібних функцій
ДСТУ 2680 – 94

НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
SERVICEABLE CONDITION OF TECHOLOGICAL SYSTEM –
Стан технологічної системи, за якого вона не в змозі виконувати хоч би одну з потрібних функцій
ДСТУ 2470 – 94

НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ВИТРАТАМИ –
NON-SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO COSTS –
Стан технологічної системи, за якого значення принаймні одного параметра матеріальних і (чи) вартісних витрат не відповідає вимогам, які встановлені в технічній документації
ДСТУ 2470 – 94

НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКЦІЇ –
NON-SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO PRODUCTS PARAMETERS –
Стан технологічної системи, за якого значення принаймні одного параметра і (чи) показника якості виготовлюваної продукції не відповідає вимогам, які встановлені в нормативно-технічній і (чи) в конструкторській та технологічній документації
ДСТУ 2470 – 94

НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ –
NON-SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO OUT-PUT –
Стан технологічної системи, за якого значення принаймні одного параметра продуктивності технологічної системи не відповідає вимогам, які встановлені в нормативно-технічній і (чи) конструкторській та технологічній документації
ДСТУ 2470 – 94

НЕПРАЦЕЗДАТНІСТЬ –
Втрата загальної або професійної працездатності внаслідок захворювання, нещасного випадку або природженої фізичної вади
ДСТУ 2293:2014; ДСТУ 3038-95

НЕПРЯМЕ ВИМІРЮВАННЯ –
Вимірювання, у якому значення однієї чи декількох вимірюваних величин знаходять після перетворення роду величини чи обчислення за відомими залежностями їх від декількох величин аргументів, що вимірюються прямо
ДСТУ 2681 – 94

НЕПРЯМЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТА –
INDIRECT APPLICATION OF AN INTERNATIONAL STANDARD –
Застосування міжнародного стандарту через інший нормативний документ, в якому цей стандарт був прийнятий

НЕПРЯМОЛІНІЙНІСТЬ -
Відхилення від прямолінійності, яке визначається як найбільша відстань точок реального профілю до прилеглої прямої в межах нормованої ділянки

НЕРЕЗИДЕНТИ-
Громадяни , які мають постійне місце проживання за межами України, в тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України; юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцезнаходженням за межами України, які створюють та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичної особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності з участю юридичних осіб та інших суб'єктів підприємницької діяльності України; розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, торгівельні та інші офіційні представництва іноземних держав, міжнародні організації та їх філії, що мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також представництва інших іноземних організацій і фірм, які не здійснюють підприємницьку діяльність відповідно до законодавства України
Митний кодекс України. Стаття 1

НЕРЕМОНТОВНИЙ (НЕРЕМОНТОПРИДАТНИЙ) ОБ'ЄКТ –
NONREPAIRABLE ITEM –

Об’єкт, ремонт якого неможливий чи непередбачений нормативною, ремонтною та (чи) конструкторською (проектною) документацією
ДСТУ 2860 – 94

НЕРІВНОМІРНА КОРОЗІЯ –
Суцільна корозія, що поширюється з неоднаковою швидкістю на різних ділянках поверхні металу
ДСТУ 3830-98

НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –
NON-DESTRUCTIVE INSPECTION –
ДСТУ 3021 – 95
NON-DESTRUCTIVE TESTING –
Контроль якості продукції, за якого не повинна бути порушена придатність щодо застосування із повним збереженням з самого початку закладених функцій
ДСТУ 2865 – 94

НЕРУЙНІВНІ ВИПРОБУВАННЯ –
NON – DESTRUCTIVE TEST –
Випробування із застосуванням неруйнівних методів контролю
ДСТУ 3021 – 95;

НЕСИМЕТРИЧНІСТЬ ПЛОЩИН -
Відхилення від симетричності, яке визначається як найбільша відстань між площинами симетрії розглядуваного (реального) елемента і базового елемента в межах нормованої ділянки

НЕСІВНА ЗДАТНІСТЬ –
LOAD BEARING CAPABILITY –
Здатність об’єкта зберігати під час навантажування стан, що відповідає його функціональному призначенню
ДСТУ 2825-94

НЕСПЕЦИФІКОВАНИЙ ВИРІБ –
Виріб, що не має складових частин
П р и м і т к а:
Поняття “складова частина” слід використовувати відносно конкретного виробу, до якого вона належить. Прикладом складової частини є деталь
ДСТУ 3321- 2003

НЕСПРАВНИЙ СТАН (СИСТЕМИ); НЕСПРАВНІСТЬ –
FAULT –
Стан об’єкта, у якому він не здатний виконувати хоч би одну зі своїх заданих функцій
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005
Стан об’єкта, за яким він нездатний виконувати хоч би одну із заданих функцій об’єкта
П р и м і т к а:
Несправність часто є наслідком відмови об’єкта, але може бути й без неї
ДСТУ 2860 – 94

НЕСПРАВНІСТЬ, ВИЯВЛЮВАНА ПІД ЧАС ОБРОБКИ ДАНИХ –
DATA – SENSITIVE FAULT
ДСТУ 2860 – 94

НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ ЗНОШУВАННЯ ТА (ЧИ) СТАРІННЯ –
AGEING FAULT –
Несправність, спричинена відмовою, викликаною природними процесами старіння та (чи) зношування, що відбувається всередині об’єкта
ДСТУ 2860–94

НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ НЕВМІЛЕ ПОВОДЖЕННЯ -
MISHANDLING FAULT -
Несправність, спричинена неправильним чи необережним поводженням з об’єктом
ДСТУ 2860 – 94

НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ НЕМІЦНІСТЬ –
WEAKNESS FAULT –
Несправність, спричинена недостатньою міцністю самого об’єкта, який перебуває під навантаженнями, що не перевищують можливостей об’єкта, встановлених відповідною документацією
ДСТУ 2860 - 94

НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ ПЕРЕНАВАНТАЖЕННЯ –
MISUSE FAULT –
Несправність, викликана прикладанням під час використання об’єкта навантажень, що перевищують його встановлені можливості
ДСТУ 2860 - 94

НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Несталість параметра електричної енергії, спричинена дією впливних чинників
ДСТУ 3466-96

НЕСТАНДАРТИЗОВАНІ ЗАСОБИ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
Засоби вимірювальної техніки, вимоги до яких не регламентовані у відповідній нормативній документації
ДСТУ 2681 – 94

НЕСТАЦІОНАРНЕ ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
NON-STATIONARY RANDOM LOADING –
Випадкове навантажування із змінними у часі характеристиками процесу
ДСТУ 2444-94

НЕСТАЦІОНАРНЕ ДІЯННЯ -
NON-STATIONARY ACTION -
Діяння, значення основного параметра якого є однозначно передбачувані
ДСТУ 3956-2000

НЕСТАЦІОНАРНИЙ ОБ′ЄКТ-
NON-STATIONARY OBJECT-
Об’єкт, структура або принаймні один із параметрів математичної моделі якого можуть з часом змінюватись
ДСТУ 3956-2000

НЕСТАЦІОНАРНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
ISTANTANEOUS DEPENDABILITY MEASURE –
Значення змінного у часі показника надійності у заданий момент часу
ДСТУ 2860 – 94

НЕСТІЙКИЙ СТАН -
UNSTABLE STETE -
Стан об’єкта, зміна якого можлива тільки без подавання вхідних діянь
ДСТУ3956-00

НЕТАРИФНЕ ОБМЕЖЕННЯ –
Система заходів захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції поза сферою митно- тарифної політики

ДСТУ 3293 – 95

НЕУРИВЧАСТЕ ДІЯННЯ -

NON-INTERRUPTED ACTION -

Діяння, ознаки і параметри якого визначені в будь - який момент розглядуваного проміжку часу

ДСТУ 3956-2000

НЕУРИВЧАТИЙ СИГНАЛ -

NON-INTERRUPTED SIGNAL -

Сигнал, інформативна ознака або параметр якого визначені тільки для деяких інтервалів часу

ДСТУ 3956-2000

НЕУСУВАНИЙ ДЕФЕКТ –

Дефект, усунення якого технічно неможливе або економічно недоцільне

НЕХАРАКТЕРНА ВІДМОВА –

NON-RELEVANT FAILURE –

Відмова, яку не слід враховувати при інтерпретації результатів випробувань або при розрахунках значення показника надійності

П р и м і т к а:

Повинні бути визначені критерії відмов

НЕЦИЛІНДРИЧНІСТЬ -

Відхилення від циліндричності, яке визначається як найбільша відстань від точок реальної поверхні до прилягаючого циліндра в межах нормованої ділянки

НИЖНІЙ ДОПУСК ПАРАМЕТРА –

Алгебраїчна різниця між нижнім гранично допустимим і номінальним значенням параметра

ГОСТ 19919 – 74

НИТКАСТА КОРОЗІЯ –

Корозія, що поширюється у вигляді ниток переважно під неметалевими захисними покриттями

ДСТУ 3830-98

НІТРОЦЕМЕНТАЦІЯ -

Процес дифузійного насичення сталі або сплавів вуглецем і азотом в газових середовищах

НОВА ПРОДУКЦІЯ –

Конкретна виготовлювана продукція, яка на даний час відповідає найвищим науково й економічно обґрунтованим вимогам щодо рівня її якості та економічності

ДСТУ 3278 – 95

НОВЕ ВИДАННЯ –

NEW EDITION –

Новий видрук нормативного документа, який містить зміни, внесені до попереднього видання

НОВИЙ ТОВАР –

Виріб, який містить нові чи додаткові функціональні можливості, зміни у формі, дизайні або паковані, що мають значення для споживача

ДСТУ 3294 – 95

НОЖОВА КОРОЗІЯ –

KNIFE-LINE CORROSION –

Корозія, під час якої утворюється вузький надріз у зоні шва зварного з'єднання

ДСТУ 3830-98

НОМЕНКЛАТУРА ПРОДУКЦІЇ –

Класифікаційний перелік назв окремих видів продукції, яка виробляється промисловими підприємствами

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95

НОМІНАЛЬНА ДЕФОРМАЦІЯ, $\varepsilon_{\text{Н}}$, $\text{Y}_{\text{Н}}$ –

Деформація, що обчислюється за формулами опору матеріалів без урахування концентрації напруження, залишкових напружень і пружно-пластичного перерозподілу деформації в процесі деформування

$\varepsilon_{\text{Н}}$ - лінійна деформація;

$\text{Y}_{\text{Н}}$ - деформація зсуву.

ДСТУ 2444-94

НОМІНАЛЬНА НАПРУГА ЕЛЕКТРИЧНОЇ МЕРЕЖІ –

NOMINAL VOLTAGE OF A SYSTEM –

Параметр енергосистеми – напруга, на яку розрахована електрична мережа

ДСТУ 3466-96

НОМІНАЛЬНА ЧАСТОТА ЕЛЕКТРИЧНОЇ МЕРЕЖІ –

Частота, для роботи з якою призначена електрична мережа і яка є вихідною для відліку відхилень

ДСТУ 3466-96

НОМІНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ МІРИ; НОМІНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ВЕЛИЧИНИ, ЯКА ВІДТВОРЮЄТЬСЯ МІРОЮ –

GAUGE NOMINAL VALUE -

Приписане однозначній мірі значення величини, яка нею відтворюється

ДСТУ 2681 – 94

НОМІНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА–

Значення параметра, яке визначене його функціональним призначенням і служить початком відліку відхилень

ГОСТ 19919 – 74

НОМІНАЛЬНЕ НАПРУЖЕННЯ, $\sigma_{\text{Н}}$, $\tau_{\text{Н}}$ –

NOMINAL STRESS –

Напруження, що обчислюється за формулами опору матеріалів без урахування концентрації напруження, залишкових напружень і пружно-пластичного перерозподілу напруження в процесі деформування

ДСТУ 2444-94

НОРМА –

Документ, який лежить в основі необхідних властивостей продукту, процесу чи послуги, включаючи застосовувані адміністративні процедури, причому цей документ є обов'язковим для дотримання

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

НОРМА ВИРОБІТКУ –

STANDART PRODUCTION RATE –

Регламентований обсяг роботи

ДСТУ 2391 – 2010

НОРМА ДОПОМІЖНОГО ЧАСУ –

Норма часу на здійснення дій, що уможливлюють виконання основної роботи, яка є метою технологічної операції чи переходу

ДСТУ 2391– 2010

НОРМА ОПЕРАТИВНОГО ЧАСУ –

Норма часу на виконання технологічної операції, яка є складовою норми поштучного часу і складається з суми норм основного та допоміжного часу

ДСТУ 2391 – 2010

НОРМА ОСНОВНОГО ЧАСУ –

Норма часу на досягнення безпосередньої мети даної технологічної операції чи переходу для якісної та (чи) кількісної зміни предмета праці

ДСТУ 2391 –2010

НОРМА ПІДГОТОВЧО – ОСТАТОЧНОГО ЧАСУ –
Норма часу на підготовлення робітників і засобів виробництва до виконання технологічної операції та приведення їх до початкового стану після її закінчення
ДСТУ 2391 – 2010
НОРМА ПОШТУЧНОГО ЧАСУ –
Норма часу на виконання обсягу роботи, яка дорівнює одиниці нормування, під час виконання технологічної операції
ДСТУ 2391 –2010
НОРМА ЧАСУ –
STANDARD PIECE TIME –
Регламентований час виконання деякого обсягу робіт за певних виробничих умов одним або кількома виконавцями відповідної кваліфікації
ДСТУ 2391 –2010
НОРМА ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ–
Визначене граничне значення показника якості електричної енергії
ДСТУ 3466-96; ГОСТ 23875 – 88
НОРМАЛІЗАЦІЯ-
Термічна обробка сталі з нагріванням до закалювальних температур та охолодженням на повітрі
НОРМАЛІЗАЦІЯ ФАКТОРІВ –
Перетворення натуральних значень факторів в безрозмірні
ГОСТ 24026-80
НОРМАЛІЗОВАНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА –
Значення параметра, отримане масштабним перетворенням виміряного значення до стандартизованого рівня
ГОСТ 19919-74
НОРМАЛЬНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ –
NORMAL OPERATION –
Робота підприємства в експлуатаційних режимах, передбачених установленим регламентом
ДСТУ 2156-93
НОРМАЛЬНА СИЛА –
NORMAL FORCE –
Поздовжня складова рівнодійної внутрішніх сил у перерізі об’єкта
ДСТУ 2825-94
НОРМАЛЬНЕ НАПРУЖЕННЯ –
NORMAL STRESS –
Складова вектора напруження, спрямована по нормалі до елементарної площадки його дії
ДСТУ 2825-94
НОРМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ –
NORMAL INSPECTION –
Статистичний приймальний контроль, який застосовують у разі, коли результат контролю певної кількості попередніх партій продукції не дає підстав для висновку, що дійсний рівень дефектності значно відхиляється від приймального
ДСТУ 3514 – 97
НОРМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –
NORMAL TEST –
Випробування, методи та умови проведення яких забезпечують одержання необхідного обсягу інформації про характеристики властивостей об’єкта в такому ж інтервалі часу, як і в передбачених умовах експлуатації
ДСТУ 3021 – 95
НОРМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –
NORMAL RELIABILITY TEST –
Випробування на надійність, методи та умови проведення яких забезпечують необхідний обсяг інформації в той самий термін, що й у передбачених умовах експлуатації
ДСТУ 2860 – 94
Лабораторні (стендові) випробування, методи й умови проведення яких максимально наближені до експлуатаційних для об’єкта
ДСТУ 3021 – 95
НОРМАЛЬНІ КЛІМАТИЧНІ УМОВИ –
Характеризується наступними значеннями кліматичних чинників:
температура повітря від 15 до 35 ^{0}С;
відносна вологість повітря від 45 до 80 %;
атмосферний тиск від 84 до 106 кПа (від 630 до 800 мм рт. ст.)
ДСТУ 2634 – 94
НОРМАЛЬНІ УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ –
NORMAL TEST CONDITIONS –
Умови випробувань, встановлені нормативними документами для даного виду продукції
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
AMBIENT TEST CONDITIONS –
Умови випробувань, що реалізуються за кімнатної температури у повітряному середовищі з нормальною вологістю та атмосферним тиском під час дії механічних чинників, за відсутності чи відповідності інших чинників природному рівню
ДСТУ 2824 – 94
НОРМАЛЬНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ -
REFERENCE CONDITIONS –
Умови застосування засобів вимірювальної техніки, за яких впливні величини мають нормальні значення чи знаходяться в границях нормального інтервалу значень
П р и м і т к а:
Нормальне значення (нормальний інтервал значення) впливної величини – це значення (інтервал значень) впливної величини, для якого (в межах якого) нормується основна похибка засобів вимірювальної техніки
ДСТУ 2684 – 84
НОРМАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ОСВОЄННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Встановлений нормами мінімальний термін з дня підписання акта про приймання об’єкта в експлуатацію до отримання протягом місяця за стійких значень на рівні проектних техніко-економічних показників середньомісячного проектного обсягу випуску продукції
ДСТУ 2960 - 94
НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ –
NORMATIVE DOCUMENT –
Документ, що встановлює правила, настанови чи характеристики щодо діяльності або її результатів.
П.14 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»
НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
NORMATIVE DOCUMENT ON STANDARDIZATION –

Документ, що визначає правові і (або) організаційні і (або) методичні правила, обов'язкові для застосування у визначеній галузі співробітництва із стандартизації

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ –

Залежно від рівня суб'єкта стандартизації, що приймає нормативні документи, вони поділяються на:

1) національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації;

2) стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію.

Ст. 6 закону України «Про стандартизацію»

НОРМАТИВНО-ТЕХНІЧНИЙ ДОКУМЕНТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

NORMATIVE-AND-TECHNICAL DOCUMENT ON STANDARDIZATION –

Документ, який визначає технічні норми та вимоги , обов'язкові для застосування

П р и м і т к а:

До технічних норм і вимог відносяться: класифікація, термінологія, позначення; типи, параметри, розміри; технічні вимоги; норми і правила охорони праці і навколишнього середовища; методи випробувань (контролю, аналізу, вимірювань); методи і засоби перевірки мір та засобів вимірювальної техніки; правила маркування, пакування, транспортування і зберігання; правила виробництва, приймання, експлуатації і ремонту; типові технологічні процеси та інше

НОРМАТИВНО-ТЕХНІЧНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ –

NORMATIVE-AND-TECHNICAL DOCUMENT ON SERTIFICATION –

Міжнародні, національні стандарти або інші нормативно-технічні документи, що відповідають прогресивному світовому науково-технічному рівню і взаємоузгодженні органами країн сторін, які домовляються

НОРМИ ВИТРАТ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН –

Документ на ремонт, який містить норми витрат запасних частин на середній чи капітальний ремонт одного, десяти чи ста виробів, необхідних для планування і підготовлення ремонтного виробництва

ДСТУ 3321 - 2003

НОРМИ ВИТРАТ МАТЕРІАЛІВ –

Документ на ремонт, який містить норми витрат матеріалів на середній чи капітальний ремонт одного чи більше виробів, необхідних для планування і підготовлення ремонтного виробництва і виконання ремонту

ДСТУ 3321 –2003

НОРМОВАНИЙ ПОКАЗНИК БЕЗПЕЧНОСТІ (ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА) –

Показник безпечності, значення якого регламентовано нормативно-технічною та (або) конструкторською (проектною) документацією промислового підприємства

П р и м і т к а :

Як нормовані показники безпечності можуть бути використані один чи декілька показників, включених до цього стандарту, залежно від виду промислового підприємства, ступеня його важливості, умов виробництва, наслідків реалізації потенційної небезпеки, величини (частки) витрат на забезпечення безпечності промислового підприємства. В обґрунтованих випадках допускається нормувати показники безпечності, не зазначені в розділі 3 цього стандарту, якщо вони не суперечать визначенням показників цього стандарту. Значення нормованих показників безпечності враховують під час визначення величини витрат на проектування, спорудження та експлуатацію промислового підприємства, термінів його промислового використання та окупності

ДСТУ 2156-93

НОРМОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

SPECIFIED DEPENDABILITY MEASURE –

Показник надійності, значення якого регламентовано нормативною та (або) конструкторською (проектною) документацією на об'єкт

П р и м і т к а:

Нормованими показниками надійності можуть бути використані один чи декілька із тих показників, які занесено у цей стандарт, залежно від призначення об'єкта, ступеню його відповідальності, умов експлуатації, наслідків можливих відмов, обмежень на витрати, а також від співвідношення витрат на забезпечення надійності об'єкта та витрат на його технічне обслуговування і ремонт. За угодою між замовником та розробником (виготовлювачем) допускається нормувати показники надійності, які відсутні у цьому стандарті, але не суперечать означенням показників цього стандарту. Значення нормованих показників надійності враховують, зокрема, при визначенні ціни об'єкта, гарантійного терміну та гарантійного наробітку

ДСТУ 2680 – 94

НОРМОКОНТРОЛЬ –

Контроль дотримання у конструкторській документації норм і вимог нормативної документації, використання стандартних та уніфікованих складових частин виробів та матеріалів

ДСТУ 3321 -2003

НОРМОКОНТРОЛЬ ПРОЕКТА СТАНДАРТА –

VERIFICATION OF A DRAFT STANDARD –

Вид роботи в процесі розробки стандарту, який здійснюється експертною організацією і передбачає перевірку відповідності змісту проекту стандарта вимогам методичних вказівок із стандартизації

НОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ (ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА) –

Встановлення в нормативно-технічній та (або) конструкторській (проектній) документації кількісних та якісних вимог до безпечності

П р и м і т к а:

Нормування безпечності включає: вибір номенклатури нормованих показників; техніко-економічне обґрунтування значень показників безпечності промислового підприємства та (або) його складових частин; установлення вимог до якості (точності, вірогідності та ін.) вихідних даних; ідентифікацію потенційних небезпечностей, що ініціюються промисловим підприємством; установлення вимог до методів експертизи та контролю показників безпечності (ризику) протягом всього циклу існування підприємства (об'єкта)

ДСТУ 2156-93

НОРМУВАННЯ НАДІЙНОСТІ –

DEPENDABILITY SPECIFICATION –

Встановлення у нормативній та (чи) конструкторській (проектній) документації кількісних і якісних вимог до надійності

П р и м і т к а:
Нормування надійності включає: вибір номенклатури нормованих показників надійності; техніко-економічне обґрунтування значень показників надійності об’єкта та його складових частин; задання вимог до точності та вірогідності вихідних даних; формулювання критеріїв відмов, пошкоджень та граничних станів; задання вимог до методів контролю надійності на всіх етапах життєвого циклу об’єкта
ДСТУ 2680 – 94

НОУ-ХАУ-

Повністю або частково конфіденційні знання, включно відомості технічного, економічного, адміністративного та фінансового характеру, використання яких забезпечує певні переваги особі, яка їх отримала

НУЛЬОВИЙ ПОЧАТКОВИЙ СТАН-

ZERO INITIAL STATE-

Початковий стан об’єкта, за якого значення його параметрів приймають за початкові, а всі їхні похідні від часу дорівнюють нулю
ДСТУ 3956-2000

О

ОБҐРУНТУВАННЯ ГІГІЄНІЧНИХ НОРМАТИВІВ –
SUBSTANTIATION OF STANDARDS –
Визначення величини гігієнічного нормативу на основі експериментальних та епідеміологічних досліджень біологічного впливу повного агента на організм та його вплив на стан навколишнього середовища
ДСТУ 3038-95

ОБЕРТАННЯ ПРОДУКЦІЇ-
Частина життєвого циклу продукції від відвантаження її підприємством – виготовлювачем до отримання споживачем

ОБ'ЄДНАНА ВИБІРКА –
GROSS SAMPLE; BULK SAMPLE –
Вибірка, що складена з кількох миттєвих вибірок
ДСТУ 3514 – 97

ОБ'ЄДНАНА ПИТОМА ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ І РЕМОНТІВ –
Сума питомних сумарних оперативних вартостей технічних обслуговувань і ремонтів всіх видів за визначені період експлуатації або напрацювання

ОБ'ЄДНАНА ПИТОМА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ І РЕМОНТІВ –
Сума питомних сумарних оперативних трудомісткостей технічних обслуговувань і ремонтів всіх видів за визначені період експлуатації або напрацювання

ОБ'ЄДНАНА ПРОБА –
BULK SAMPLE; GROSS SAMPLE –
Проба, яка складається із декількох точкових проб
ДСТУ 3514 – 97

ОБ'ЄДНАНИЙ ПОКАЗНИК ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕМОНТОПРИДАТНОСТІ –
Показник для оцінки ремонтопридатності, наведений у вигляді суми питомних показників однієї розмірності

ОБ'ЄКТ; СУТНІСТЬ; ЕЛЕМЕНТ –
OBJECT; ENTITY; ITEM –
Щось відчутне чи уявлене.
Приклади.
Продукція, послуга, процес, особа, організація, система, ресурс.
Примітка. Об'єкти можуть бути матеріальні (наприклад, двигун, аркуш паперу, діамант) чи нематеріальні (наприклад, коефіцієнт перетворення, план проекту), чи уявними (наприклад, майбутній стан організації)
ДСТУ ISO 9000:2015
Система, споруда, машина, підсистема, апаратура, функційна одиниця, пристрій, елементи чи будь-яка їх частина, що розглядається з погляду надійності як самостійна одиниця
П р и м і т к и:
1. Об'єкт може включати технічні засоби, технічний персонал чи будь-які їх поєднання
2. Сукупність об'єктів, об'єднаних спільним призначенням і метою функціонування може розглядатися як об'єкт

ДСТУ 2860 – 94*; ДСТУ 3892-99*
OBJECT –
Частина матеріального світу, яка виділена за певними правилами і є предметом пізнання, та (або) практичної діяльності
ДСТУ 3956-2000

ОБ'ЄКТ АУДИТУ –
AUDITEE -
Організація, яку піддають аудиту
ДСТУ ISO 9000:2015

ОБ'ЄКТ ВИМІРЮВАННЯ –
MEASUREMENT OBJECT –
Матеріальний об'єкт, одна чи декілька властивостей якого підлягають вимірюванню
ДСТУ 2681 – 94

ОБ'ЄКТ ВИПРОБУВАНЬ –
TEST OBJECT; ITEM UNDER TEST –
Виріб чи зразок, що підлягає випробуванню
ДСТУ 2444-94
ITEM UNDER TEST –
Продукція, яка піддається випробуванням
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81
Виріб чи зразок, що підлягає випробуванням
П р и м і т к а:
Об'єкт випробувань може бути як безпосередньо об'єктом досліджень, так і служити його зразком (пробою) чи моделлю
ДСТУ 2824 – 94

ОБ'ЄКТ З ДИСКРЕТНОЮ МНОЖИНОЮ СТАНІВ-
OBJEKT WITH DISCRETE MULTITUDE OF STATES –
Об'єкт в математичній моделі якого всі залежні змінні величини можуть набувати тільки дискретних значень із кінцевої множини допустимих значень
П р и м і т к а:
Математична модель об'єкта подається у вигляді дискретного (цифрового) автомата, ланцюгів Маркова тощо

ОБ'ЄКТ З НЕПЕРЕРВНОЮ МНОЖИНОЮ СТАНІВ-
OBJECT WITH UNINTERRUPTED QUANTITY OF CONDITIONS-
Об'єкт , у математичній моделі якого усі залежні змінні величини можуть набувати будь-яких значень у певному діапазоні можливих значень
П р и м і т к а:
Математична модель об'єкта відображується у вигляді диференціального рівняння, системи диференціальних рівнянь, марковського процесу з неперервною кількістю станів тощо
ДСТУ-3956-2000

ОБ'ЄКТ З НЕПЕРЕРВНИМ ПЕРЕБІГОМ ПРОЦЕСІВ-
OBJEKT WITH UNINTERRUPTED COURSE OF PROCESSES-
Об'єкт, у математичній моделі якого всі залежні змінні величини, є функціями неперервного часу
ДСТУ 3956-2000

ОБ'ЄКТ ІЗ ДИСКРЕТНИМ ПЕРЕБІГОМ ПРОЦЕСІВ-
OBJECT WITH DISCRETE COURSE OF PROCESSES-

Об’єкт, у математичній моделі якого всі залежні змінні величини можуть, змінюватися лише в дискретні моменти часу
ДСТУ 3956-2000

ОБ’ЄКТ ІЗ ЗОСЕРЕДЖЕНИМИ ПАРАМЕТРАМИ - LUMPED – PARAMETERS OBJECT-
Об’єкт, у математичній моделі якого всі процеси можуть бути представлені змінюванням залежних змінних величин у часі
ДСТУ 3956-2000

ОБ’ЄКТ ІЗ РОЗПОДІЛЕНИМИ ПАРАМЕТРАМИ- DISTRIBUTED PARAMETERS OBJECT –
Об’єкт, у математичній моделі якого принаймі один із процесів поданий зміною залежної змінної величини у часі і просторі
П р и м і т к а:
Математична модель об’єкта з розподіленими параметрами має принайні одне диференціальне рівняння в частинних похідних
ДСТУ 3956-2000

ОБ’ЄКТ КЕРУВАННЯ –
CONTROLLED OBJECT –
Об’єкт, що потребує спеціально організованих діянь для того, щоб забезпечити близькі до бажаних процеси та (або) значення (співвідношення значень) параметрів
ДСТУ 3956-2000

ОБ’ЄКТ КОНФІГУРАЦІЇ –
CONFIGURATION OBJECT –
Об’єкт у межах конфігурації, який задовольняє функцію кінцевого користування
ДСТУ ISO 9000:2015

ОБ’ЄКТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
OBJECT OF STANDARDIZATION –
Об’єкт, що має бути застандартизованим
П р и м і т к и:
1. Для відображення поняття об’єкт стандартизації в найзагальнішому розумінні в цьому стандарті вжито вислів “виріб (збірне поняття – продукція), процес чи послуга”, який однаковою мірою стосується, наприклад, будь – яких матеріалу, компонента, обладнання, системи, сумісності, правил, процедури, функції, методу чи діяльності
2. Стандартизація може обмежуватися певними характеристиками якого-небудь об’єкта. Наприклад, стосовно взуття розміри і критерії міцності можуть бути стандартизовані окремо

ОБ’ЄКТ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
UNIT UNDER TEST–
Виріб та (або) його складові частини, які підлягають діагностуванню
ДСТУ 2389 – 94

ОБ’ЄКТ ТЕХНІЧНОГО КОНТРОЛЮ –
ITEM UNDER INSPECTION –
Продукція, процеси її створення, застосування, транспортування, технічного обслуговування і ремонту, а також відповідна технічна документація, що підлягають контролю
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ОБ’ЄКТ У ГАЛУЗІ ЯКОСТІ –
ENTTITY, ITEM –
Те, що може бути індивідуально описано і розглянуто
П р и м і т к а:
Об’єктами можуть бути, наприклад:
- діяльність чи процес;
- продукція;
- організація, система чи окрема особа, чи будь – яка комбінація з них

ОБ’ЄКТ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ –
Частина системи керування якістю продукції, на якій реалізуються дії з керування

ОБ’ЄКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ –
Екологічній експертизі підлягають:
а) проекти схем розвитку і розміщення продуктивних сил, розвитку галузей економіки, генеральних планів населених пунктів, схем районної планіровки;
в) проекти інструктивно-методичних і нормативно-технічних актів та документів, які регламентують господарську діяльність, що негативно впливає на навколишнє природне середовище;
г) документація по створенню нової техніки, технології, матеріалів і речовин, у тому числі та, що закуповується за кордоном;
д) матеріали, речовини, продукція, господарські рішення, системи й об'єкти, впровадження або реалізація яких може призвести до порушення норм екологічної безпеки та негативного впливу на навколишнє природне середовище;
е) документація щодо генетично модифікованих організмів, що призначаються для використання у відкритій системі.
Екологічній експертизі можуть підлягати екологічно небезпечні діючі об'єкти та комплекси, в тому числі військового та оборонного призначення.
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ОБ’ЄКТИ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
Об’єктами підтвердження відповідності є продукція, системи якості, системи управління якістю, системи управління довкіллям, персоналом

ОБ’ЄКТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ -
Об’єктами стандартизації є:
1) матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність;
2) правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал, системи управління;
3) вимоги до термінології, позначення, фасування, пакування, маркування, етикетування тощо.
Ст. 5 закону України «Про стандартизацію»
Об’єктами стандартизації є:
а) об’єкти організаційно-методичні та загально- технічні, в тому числі:
- організація проведення робіт з стандартизації;
- термінологічні системи різних галузей знань та діяльності;
- класифікація і кодування техніко-економічної та соціальної інформації;
- системи та методи забезпечення якості (вимірювань, аналізу), методи випробувань;
- метрологічне забезпечення (метрологічні норми, правила, вимоги, організація робіт);
- вимоги техніки безпеки, гігієни праці, ергономіки, технічної естетики;
- системи технічної та іншої документації загального використання, єдина технічна мова;

- системи величин та одиниць;
- типорозмірні ряди і типові конструкції виробів загально-машинобудівного застосування (підшипники, кріплення, інструменти, деталі тощо);
- інформаційні технології, включаючи програмні та технічні засоби інформаційних систем загального призначення;
- достовірні довідкові лані про властивості речовин та матеріалів;

б) продукція міжгалузевого призначення та широкого вжитку;

в) складові елементи народногосподарських об'єктів державного значення, в тому числі банківсько-фінансова система, транспорт, зв'язок, енергосистема, охорона навколишнього природного середовища, вимоги до використовуваних природних ресурсів, оборона тощо;

г) об'єкти державних соціально-економічних та державних науково-технічних програм

ОБ'ЄКТИВНИЙ ДОКАЗ –

OBJECTIVE EVIDENCE –

Дані, які підтверджують існування чи правдивість чого-небудь.

Примітка 1. Об'єктивний доказ може бути отримано спостеріганням, вимірюванням, випробуванням або Іншими способами.

Примітка 2. Об'єктивний доказ для цілей аудиту зазвичай охоплює протоколи, виклади фактів або іншої інформації, які суттєві щодо критеріїв аудиту та можуть бути перевірені

ДСТУ ISO 9000:2015

ОБ'ЕМНА СИЛА –

BODY FORCE –

Зовнішня сила, розподілена по поверхні об'єкта розрахунку

ДСТУ 2825-94

ОБІЗНАНІСТЬ –

Організація повинна забезпечувати, щоб особи, які виконують роботу під її контролем, були обізнаними з

a) політикою у сфері якості;

b) відповідним цілям у сфері якості;

c) своїм внеском у результативність системи управління якістю, зокрема вигодами від поліпшення показників діяльності;

d) наслідками невиконання вимог системи управління якістю.

ДСТУ ISO 9001-2015

ОБЛАСТЬ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ –

Область факторного простору, де можуть розміщуватися точки, які відповідають умовам проведення дослідів

ГОСТ 24026-80

ОБЛАСТЬ ОПТИМУМУ –

Область факторного простору поблизу точки, в якій функція відгуку досягає екстремального значення

ГОСТ 24026-80

ОБЛІКОВУВАННЯ СТАТУСУ КОНФІГУРАЦІЇ -

CONFIGURATION STATUS ACCOUNTING -

Формалізоване реєстрування інформації про конфігурацію продукції, статусу запропонованих змін і статусу запровадження ухвалених змін і звітування про них

ДСТУ ISO 9000:2015

ОБМЕЖЕНИЙ КОНТРОЛЬ –

CURTAILED INSPECTION –

Статистичний приймальний контроль, який слід припинити в момент, коли встановлено, що обсяг отриманої інформації достатній для прийняття рішення щодо партії продукції

ДСТУ 3514 - 97

ОБМЕЖЕННЯ РІЗНОМАНІТНОСТІ –

VARIETY CONTROL –

Вибір оптимального числа розмірів або зразків виробів, процесів чи послуг для задоволення основних потреб

П р и м і т к а:

Обмеження різноманітності пов'язане, звичайно, зі зменшенням її

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОБМЕЖУВАЛЬНА ДІЛОВА ПРАКТИКА –

Здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів та одержання надприбутків

ДСТУ 3293 – 95

ОБОВ'ЯЗКИ АКРЕДИТОВАНИХ ОРГАНІВ З ОЦІНКІ ВІДПОВІДНОСТІ –

Акредитовані органи з оцінки відповідності у сфері акредитації повинні:

- дотримуватися вимог нормативних документів у сфері акредитації, на відповідність яким вони акредитовані;
- посилатися на акредитацію тільки стосовно тих робіт, на здійснення яких їх було акредитовано;
- сплачувати всі роботи, пов'язанні з їхньою акредитацією та контролем;
- припинити посилання на акредитацію у своїй документації та рекламі у разі її припинення або визначення недійсною

Ст. 12 закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

ОБОВ'ЯЗКИ ВИРОБНИКІВ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ПРОДУКЦІЇ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ПІДТВЕРДЖЕННЮ ВІДПОВІДНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –

Виробник зобов'язаний:

- сприяти проведенню всіх процедур підтвердження відповідності, встановлених для конкретного виду продукції;
- наносити на продукцію національний знак відповідності в законодавчо регульованій сфері;
- компенсувати споживачам продукції завдані їм збитки в разі виявлення невідповідності продукції вимогам, зазначеним у декларації про відповідність, та (або) сертифікаті відповідності чи свідоцтві про визнання відповідності.
- надавати постачальнику інформацію про сертифікацію продукції шляхом зазначення реєстраційних номерів сертифікатів відповідності в документах, згідно з якими передається відповідна продукція;
- супроводжувати продукцію декларацією про відповідність, якщо це встановлено технічним регламентом на відповідний вид продукції;
- надавати на вмотивовану вимогу органів, яким відповідно до законів України належать повноваження щодо перевірки якості та безпеки продук-

ції, завірені виробником або імпортером копії сертифікатів відповідності або свідоцтв про визнання відповідності та/або декларації про відповідність, якщо її наявність у виробника передбачена технічним регламентом на відповідний вид продукції.

Постачальник зобов'язаний:

реалізовувати продукцію за умови наявності у документах, згідно з якими йому передано відповідну продукцію, реєстраційних номерів сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання відповідності;

- припиняти реалізацію продукції, якщо вона не відповідає вимогам нормативних документів, зазначених у декларації про відповідність або у сертифікаті відповідності чи свідоцтві про визнання відповідності.

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Громадяни України зобов'язані:

а) берегти природу, охороняти, раціонально використовувати її багатства відповідно до вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

б) здійснювати діяльність з додержанням вимог екологічної безпеки, інших екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

в) не порушувати екологічні права і законні інтереси інших суб'єктів;

г) вносити плату за спеціальне використання природних ресурсів та штрафи за екологічні правопорушення;

д)компенсувати шкоду, заподіяну забрудненням та іншим негативним впливом на навколишнє природне середовище.

Громадяни України зобов'язані виконувати й інші обов'язки у галузі охорони навколишнього природного середовища відповідно до законодавства України.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОБОВ'ЯЗКИ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СЛУЖБОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –

Службові особи органів виконавчої влади, які здійснюють захист прав споживачів, зобов'язані суворо додержуватися вимог законодавства За невиконання або неналежне виконання службовими особами своїх обов'язків вони притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

Закон України "Про захист прав споживачів"

ОБОВ'ЯЗКОВА ВИМОГА –

EXCLUSIVE REQUREMENT –

Вимога нормативного документа, яка підлягає обов'язковому виконанню з метою досягнення відповідності цьому документу

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ –

Вимоги, що встановлені чинними законодавчими актами України або нормативними документами (наприклад: узабезпечення життя та здоров'я людей, захисту їхнього майна, а також охорони довкілля, взаємозамінності, сумісності тощо) та обов'язкові для виконання

ДСТУ 3410 – 96

ОБОВ'ЯЗКОВА СЕРТИФІКАЦІЯ –

Сертифікація на відповідність вимогам, які віднесені нормативним документом до обов'язкових для виконання

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ –

EXCLUSIVE REFERENCE TO STANDARDS –

Посилання на стандарти, яке вказує, що єдиним шляхом досягнення відповідності визначеним вимогам технічного регламенту є дотримання указаних стандартів

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ СТАНДАРТ –

Стандарт, застосування якого є обов'язковим під дією основного закону чи неодмінного посилання в регламенті

ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ВИКОНАННЯ ВИСНОВКІВ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ –

Висновок державної екологічної експертизи після затвердження спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів є обов'язковим для виконання.

Позитивний висновок державної екологічної експертизи є підставою для відкриття фінансування всіх програм і проектів.

Реалізація програм, проектів і рішень без позитивного висновку державної екологічної експертизи забороняється.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ –

В Україні здійснюються державна, громадська та інші види екологічної експертизи.

Проведення екологічної експертизи є обов'язковим у процесі законотворчої, інвестиційної, управлінської, господарської та іншої діяльності, що впливає на стан навколишнього природного середовища.

Порядок проведення екологічної експертизи визначається законодавством України.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОБОВЯЗКИ ПРАЦІВНИКА ЩОДО ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ НОРМАТИВНО_ПРАВОВИХ АКТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ -

Працівник зобов'язаний:

дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;

знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

Ст. 14 закону України «Про охорону праці»

ОБОЛОНКА -

SHELL –

Об'єкт, обмежений двома поверхнями, відстань між якими значно менша від інших його розмірів

ДСТУ 2825-94

ОБРОБЛЕННЯ –

WORKING –

Дія, спрямована на зміну властивостей предметів праці під час виконання технологічного процесу

ДСТУ 2391 – 2010

Абразивне – різанням абразивним інструментом

Абразивно-імпульсне – різанням абразивним інструментом, який створює механічний ударний імпульсний вплив

Алмазне – різанням алмазним інструментом

Анодно-гідравлічне – електрохімічне з впровадженням продуктів розпаду потоком електроліту, який прокачується через зону обробки

Анодно-механічне – електрохімічне з механічним видаленням продуктів розпаду

Антикорозійне – покриття виробів тонким шаром металу, фарби, окисів або резини для захисту від корозії, впливу зовнішнього середовища та придання їм декоративного вигляду

Без зняття стружки – оброблення металів пластичним деформуванням, в тому числі поверхневим

Вібраційне – різання з додатковими коливальними рухами

Вихорокопіювальне – різанням, при якому на заготовці копіюється об'ємна форма інструмента, розміщеного в ексцентрично розташованій головці, яка здійснює коливання в площині, перпендикулярній направленню зближення інструмента з заготовкою

Гідроабразивне – очищення поверхонь деталей струмом рідини, яка містить абразивні частки

Гаряче оброблення металів тиском – при температурах вище температур рекристалізації метала

Групове - за конструктивно-технологічними ознаками типової деталі – представника даної групи

Дробоструменеве – поверхневим пластичним деформуванням ударами дробу

Рідинно-абразивне – механічне оброблення для очищування, шліфування, полірування або поверхневого зміцнення деталей за допомогою водно-абразивної суспензії, яка подається під тиском

Магнітно-імпульсне – електромеханічне оброблення, засноване на безпоседньому перетворенні енергії магнітного поля, яке змінюється з великою швидкістю, в механічну роботу при взаємодії з провідником (заготовкою)

Металевою щіткою – поверхневе пластичне деформування ударами кінців ворсу металевої щітки, яка обертається

Металів тиском – група механічних процесів, за якими проходить формозмінювання заготовок без порушення їхньої суцільності під впливом прикладених зовнішніх сил

Механічне – із зняттям або без зняття стружки, вручну або на верстатах при відносних переміщеннях інструмента і заготовки

Багатоінструментальне –на металорізальному верстаті одночасно декількома ріжучими інструментами

Об'ємне зміцнювальне – з об'ємним зміцненням заготовки

Остаточне – останньою операцією технологічного процесу виготовлення деталі

Опоряджувальне – забезпечує високу якість (малу шорсткість) оброблених поверхневих шарів

Поверхневе зміцнювальне – із зміцненням поверхневого шару заготовки

Попереднє – для придання заготовці форми та розмірів, наближених до кінцевих

Прецизійне – забезпечує високу та особливо високу точність розмірів деталі з допусками до долей мкм

Програмне – з режимами за раніше заданою програмою

Розмірне електроерозійне – засноване на ерозії метала електричним розрядом з отриманням деталі заданої форми та розмірів

Різанням – зняттям стружки для придання заготовці заданої форми, розмірів та забезпечення потрібної якості оброблених поверхневих шарів

Термічне – сукупність операцій нагрівання, витримки та охолоджування, що призводить до зміцнення структури та властивостей матеріалів

Термомеханічне – сукупність пластичного деформування і термічної обробки, при якій деформування структури і властивостей метала проходить в умовах підвищеної кількості недосконалостей кристалів (дислокацій), що призводить до підвищення зміцнення

Ультразвукове – вплив на речовину ультразвуковими коливаннями

Холодне оброблення металів тиском – при температурах нижче температури рекристалізації

Холодом – переохолодження загартованої сталі до негативних температур з метою усунення остаточного аустеніту та стабілізації розмірів деталей

Чистове – зняття із заготовки частини припуску, який залишився після чорнового оброблення (крім припуску на опоряджувальне оброблення)

Електроабразивне – електромеханічне оброблення абразивними або алмазно-абразивними інструментами, виготовленими на основі матеріалів, які проводять електричний струм, з введенням електричної енергії в зону оброблення

Електрогідравлічне – електрохімічне оброблення з використанням енергії гідравлічного удару при потужному електричному розряді в рідинному діелектрику

Електроіскрове – засноване на використанні іскрового розряду

Електромеханічне – із суміщенням одночасно механічного та електричного впливу на матеріал заготовки

Електронно-струменеве – здійснюється направленим потоком електронів високих енергій, які створюються електронною пушкою

Електрофізичне – засноване на використанні електричних розрядів, магнітострикційного ефекту, електронного та оптичного випромінення струменю плазми

Електрохімічне – засноване на використанні розчинення метала (анод) в електроліті під дією електричного струму

Електроерозійне – засноване на вириванні часток матеріалу з поверхні імпульсом електричного розряду

ОБРОБЛЕННЯ ПОМИЛОК –

EXCEPTION HANDLING –

Реакція системи на помилку

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ОБРОБЛЕННЯ РІЗАННЯМ –

MACHINING –

Оброблення, яке полягає в утворенні нових поверхонь шляхом відділення поверхневих шарів матеріалу з утворенням стружки
ДСТУ 2391 :2010

ОБРОБЛЮВАНА ПОВЕРХНЯ –
WORK SURFACE –
ДСТУ 2391:2010

ОБРОБЛЕННЯ ТИСКОМ –
FORMING -
Оброблення, яке полягає в пластичному деформуванні або поділі матеріалу
П р и м і т к а:
Поділ матеріалу виконується за допомогою тиску без утворення стружки
ДСТУ 2391 :2010

ОБСЛУГОВУВАНИЙ ОБ'ЄКТ –
MAINTAINABLE ITEM –
Об'єкт, для якого проведення технічного обслуговування передбачено нормативно – технічною документацію та (чи) конструкторською (проектною) документацією
ДСТУ 2860 – 94

ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАМОВНИКА –
CUSTOMER SERVICE -
Взаємодія організації із замовником протягом усього життєвого циклу продукції чи послуги
ДСТУ ISO 9000:2015

ОБСТЕЖЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Перевірка та оцінка наявності необхідних умов для виробництва конкретної продукції, які забезпечують її випуск згідно з вимогами нормативних документів, дія яких поширюється на цю продукцію
ДСТУ 3957 – 2000

ОБСЯГ ВИБІРКИ –
SAMPLE SIZE –
Кількість одиниць продукції (спостережуваних значень, які складають вибірку)
ДСТУ 3514 – 97

ОБСЯГ ВИПРОБУВАНЬ –
EXTENT OF TEST-
Характеристика випробувань, яка визначається кількістю об'єктів та видів випробувань, а також їх сумарною тривалістю
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ОБСЯГ ВИПРОБУВАНЬ НА НАДІЙНІСТЬ–
SCOPE OF RELIABILITY TEST –
Характеристика плану випробувань на надійність, яка включає кількість випробуваних зразків, сумарну тривалість випробувань в одиницях наробітку та (чи) кількість серій випробувань
ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ 3021 – 95

ОБСЯГ ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ –
VOLUME OF OUTPUT –
Кількість продукції певного класифікаційного виду, виготовленої підприємством за відповідний період у вартісному чи натуральному виразі
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95;
ДСТУ 2974 – 95

ОБСЯГ КОНТРОЛЮ –
AMOUNT OF INSPECTION –
Кількість об'єктів і сукупність контрольованих ознак, що встановлюються для проведення контролю
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ОБСЯГ ПАРТІЇ –
LOT SIZE; BATCH SIZE –
Кількість одиниць продукції, що становлять партію
ДСТУ 3278 – 95

ОБСЯГ ПРОБИ –
SAMPLE SIZE –
Певна кількість непоштучної продукції, яка складає пробу
ДСТУ 3514 – 97

ОБСЯГ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ –
Обсяг у фізичних одиницях чи вартісному вираженні товарів, які реалізуються на ринку протягом визначеного періоду часу
ДСТУ 3294 – 95

ОБЧИСЛЮВАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАННЯ; ЧИСЛОВИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –
Вимірювальний пристрій, що є сукупністю засобів обчислювальної техніки та програмного забезпечення і виконує обчислювальні операції під час вимірювання
ДСТУ 2681 – 94

ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТОМОГРАФІЯ -
Метод неруйнівного контролю реєстрації ослаблення потоку енергії одного або декількох пучків випромінення, які переміщуються таким чином, що осі цих пучків лежать в одній площині (площина контролю), подальшому розрахунку на ЕОМ лінійних коефіцієнтів ослаблення для елементів заданого перерізу та виведенні на дисплей світлового зображення, яке відповідає розподілу згаданих коефіцієнтів
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

ОДЕРЖУВАЧ ПРОДУКЦІЇ –
Фізична або юридична особа, яка отримує продукцію в установленому порядку
ДСТУ 3278 – 95

ОДИНИЦЯ НОРМУВАННЯ –
Кількість виробничих об'єктів чи працівників, на яких встановлено технічну норму
П р и м і т к а:
Під технічною нормою розуміють кількість деталей, на яку встановлено норму часу, кількість виробів, на яку встановлено норму витрат матеріалу і кількість робітників, на яких встановлено норму виробітку, тощо
ДСТУ 2391 –2010

ОДИНИЦЯ ПРОДУКЦІЇ –
UNIT OF PRODUCT –
Окремий екземпляр поштучної продукції чи визначена у встановленому порядку кількість будь–якого виду продукції
ДСТУ2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –
UNIT –
Фізична величина певного розміру, прийнята за угодою для кількісного відображення однорідних з нею величин
ДСТУ 2681 – 94
П р и м і т к а:
1. Рід фізичної величини – якісна означеність фізичної величини
2. Розмір фізичної величини – кількісний вміст фізичної величини в певному об'єкті

ДСТУ 3956-2000

ОДИНИЧНЕ ВИРОБНИЦТВО –

Тип виробництва, що характеризується невеликим обсягом випуску однакової продукції , повторне виготовлення якої, як правило, не передбачається

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 - 95

ОДИНИЧНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –

Конструкторський документ, у якому містяться дані про один виріб

ДСТУ 3321 –2003

ОДИНИЧНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ–

SIMPLE DEPENDABILITY MEASURE –

Показник надійності, що характеризує одну із тих властивостей, які в сукупності складають надійність об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ОДИНИЧНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС –

Технологічний процес виготовлення чи ремонту виробу одного найменування, типорозміру та виконання, незалежно від типу виробництва

ДСТУ 2391 – 2010

ОДНАКОВЕ СТАВЛЕННЯ –

EQUAL TREATMENT –

Ставлення, виявлене до продукції, процесів чи послуг однієї сторони, яке в аналогічній ситуації є не менш сприятливим ніж виявлене до подібних продукції, процесів чи послуг будь – якої інші сторони

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОДНОВИМІРНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ –

ONE-DIMENTIONAL CONTROLLED OBJECT -

Об'єкт керування з одним керованим параметром і одним керованим діянням

ДСТУ 3956-2000

ОДНОЗВ'ЯЗАНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ –

SINGLE-LOOP CONTROLLED OBJECT –

Багатовимірний об'єкт керування, в якому кожний керований параметр залежить тільки від одного керованого діяння

ДСТУ 2391 –2010

ОДНОПАРАМЕТРИЧНЕ ДІЯННЯ –

MONOPARAMETRICAL ACTION –

Діяння, що має один основний параметр

ДСТУ 2391 –2010

ОДНОПАРАМЕТРИЧНИЙ СИГНАЛ –

SINGLE -PARAMETRIC SIGNAL –

Сигнал, що має одну інформативну ознаку або параметр

ДСТУ 2391 – 2010

ОДНОРАЗОВА ЗМІНА НАПРУГИ –

Зміна дійового чи амплітудного значення напруги між двома суміжними рівнями, кожний із яких існує певний час, чи між двома суміжними екстремумами обвідної дійових чи амплітудних значень напруги і утримуваним певний час рівнем

ДСТУ 3466-96

ОДНОРІДНА ДЕФОРМАЦІЯ –

UNIFORM STRAIN –

Деформований стан, однаковий в усіх точках тіла в межах розглядуваного об'єму

ДСТУ 2825-94

ОДНОРІДНІ (ФІЗИЧНІ) ВЕЛИЧИНИ –

Величини, які можна порівняти між собою кількісно

ДСТУ 3651.0 – 97

ОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –

HOMOGENEITY OF PRODUCTS –

Властивість продукції, при якій її мінливість обмежена визначеними допустимими границями кожного її параметра

ОДНОСТОРОННЬО УЗГОДЖЕНИЙ СТАНДАРТ –

UNILATERALLY ALIGNED STANDARD –

Стандарт, узгоджений з іншим стандартом таким чином, щоб продукція, процеси, послуги, випробування та інформація, зазначені в першому стандарті, відповідали вимогам другого стандарту, а не навпаки

П р и м і т к а:

Стандарт, односторонньо узгоджений з іншим стандартом, не є гармонізованим з ним

ОДНОСТОРОННЯ УГОДА –

UNILATERAL ARRANGEMENT –

Угода, за якою одна сторона визнає чи схвалює результати оцінювання відповідності іншої сторони

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОДНОСТУПІНЧАСТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –

SINGLE SAMPLING PLAN –

План вибіркового контролю, який характеризується тим, що рішення стосовно приймання партії продукції приймають за результатами контролю лише однієї вибірки

ДСТУ 3514 – 97

ОЗНАКА –

FEATURE –

Характеристика окремої властивості об'єкта або процесу, яка може мати тільки якісну оцінку

ДСТУ 3956-2000

ОЗНАКА ДІЯННЯ –

FEATURE OF THE ACTION –

Характеристика діяння, що може бути оцінена тільки якісно

ДСТУ 3956-2000

ОЗНАКА ПРОДУКЦІЇ –

Якісна або кількісна характеристика будь – яких властивостей чи станів продукції

ДСТУ 3278 – 95

ОКАЛИНА; ОГАР –

SCALE –

Продукт окислення металу в газовому середовищі

ДСТУ 3830-98

ОКИСЛЮВАЛЬНЕ ГАЗОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ –

Газове середовище, що спричинює окислювання металу

ДСТУ 3830-98

ОКСИДНА ПЛІВКА –

Плівка, що складається переважно з оксидів металу

ДСТУ 3830-98

ОМІЧНИЙ КОНТРОЛЬ –

OHMIC CONTROL –

Обмеження швидкості електрохімічної корозії омічним опором

ДСТУ 3830-98

ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ДАНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА) –

Вартість виконання всіх операцій одного технічного обслуговування (ремонту) об'єкта, визначена його конструкцією і технічним станом

ГОСТ 21623-76

ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВАНОГО РЕМОНТУ –

ACTIVE CORRECTIVE MAINTANANCE TIME –

Частина оперативної тривалості технічного обслуговування та (чи) ремонту, протягом якої виконують на об'єкті операцію непланового ремонту

ДСТУ 2860 – 94

ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА) –

ACTIVE MAINTENANCE TIME -

Частина тривалості технічного обслуговування та (чи) ремонту, протягом якої автоматично чи вручну на об'єкті виконують операцію технічного обслуговування та (чи) ремонту, за винятком тривалості затримок через незабезпеченість матеріальними ресурсами

П р и м і т к а:

Операцію технічного обслуговування можуть проводити і під час виконання об'єктом потрібної функції

ДСТУ 2860 – 94

ACTIVE PREVENTIVE MAINTANANCE TIME –

Частина оперативної тривалості технічного обслуговування та (чи) ремонту, протягом якої на об'єкті виконують операцію технічного обслуговування

ДСТУ 2860 – 94

ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ДАНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА)-

Трудовитрати на виконання всіх операцій одного технічного обслуговування (ремонту) об'єкта, визначені його конструкцією і технічним станом

ГОСТ 21623-76

ОПЕРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНУ ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –

OPERATING CHARACTERISTIC OF SAMPLING PLAN –

Виражена рівнянням, графіком чи таблицею залежність імовірності приймання партії продукції від величини, яка характеризує якість цієї партії для певного плану вибіркового контролю

ДСТУ 3514 – 97

ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ –

Організація повинна планувати, запроваджувати та контролювати процеси (дивись система управління якістю та її процеси), потрібні для задоволення вимог щодо надавання продукції та послуг, а також для виконання дій з планування дій стосовно ризиків і можливостей, цілей у сфері якості та планування дій для їх досягненя і планування змін, за допомогою:

a) визначення вимог до продукції та послуг;

b) установлення критеріїв щодо:

1) цих процесів;

2) приймання продукції та послуг;

c) визначення ресурсів, потрібних для досягнення відповідності вимогам до продукції та послуг;

d) запровадження контролю процесів відповідно до критеріїв;

e) визначення, підтримання в актуальному стані та зберігання задокументованої інформації в обсязі, необхідному:

1) для забезпечення впевненості в тому, що процеси виконують як заплановано;

2) для демонстрування відповідності продукції та послуг вимогам до них.

Потрібно, щоб вихід цього планування був придатним дляя провадження виробничої організації.

Організація повинна контролювати заплановані зміни та аналізувати наслідки непередбачених змін і, за потреби, виконувати дії, щоб послабити будь-які їхні несприятливі впливи.

Організація повинна забезпечувати, щоб передані сторонньому виконавцю процеси були під її контролем (дивись контроль надаваних іззовні процесів, продукції та послуг).

ДСТУ ISO 9001-2015

ОПЕРАТИВНЕ ТЕХНІЧНЕ - ДІАГНОСТУВАННЯ –

Діагностування, за якого надходження інформації про технічний стан об'єкта відбувається із завідомо заданою стратегією в процесі функціювання об'єкта

ДСТУ 2389 – 94

ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ; КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ –

QUALITY CONTROL –

Методи і види діяльності оперативного характеру, використовувані для виконання установлених вимог до якості

ОПЕРАТИВНИЙ ЧАС –

BASE CICLE TIME –

Частина поштучного часу, яка дорівнює сумі основного та допоміжного часу

ДСТУ 2391 – 2010

ОПЕРАТИВНИЙ ЧАС ПРОФІЛАКТИЧНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –

ACTIVE PREVENTIVE MAINTENANCE TIME –

Період часу, протягом якого виконуються безпосередні операції з профілактики об'єкта як вручну, так і в автоматичному циклі, включно із часом затримок за технічними причинами, що властиві обслуговуванню цього виду

ОПЕРАТИВНИЙ ЧАС ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА) –

Витрати часу виконавця на виконання операції технічного обслуговування (ремонту), визначені конструкцією і технічним станом об'єкта

ГОСТ 21623-76

ОПЕРАТИВНИЙ ОПИС ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

Повний опис усіх технологічних операцій відповідно із послідовністю їх виконання із зазначенням переходів та технологічних режимів

ДСТУ 2391 – 2010

ОПЕРАТИВНЕ ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –

Сукупність заходів щодо завчасного забезпечення всіх необхідних умов та ресурсів для безперебійного виконання оперативних виробничих планів

ДСТУ 2960 – 94

ОПЕРАТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ-

OPERATIVE-TECHNOLOGICAL STAFF –

Особи, які ініціюють, контролюють технологічний процес і керують ним, взаємодіючи з технічними засобами керування, контролювання, діагностування

ДСТУ 3956-2000

ОПЕРАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ –

OPERATIONAL INSPECTION –
Контроль продукції чи процесу під час виконання чи після завершення технологічної операції
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПРИПУСК –
Припуск, який усувають під час виконання однієї технологічної операції
ДСТУ 2391 – 2010

ОПЕРАЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ –
MAINTENANCE ACTION –
Послідовність елементарних технологічних дій з технічного обслуговування та ремонту, які проводять із заданою метою
П р и м і т к а:
Прикладом є визначення несправності, контроль функціонування чи їх поєднання
ДСТУ 2860 – 94

ОПИС ПОВІДОМЛЕНЬ (ПОПЕРЕДНІХ ПОВІДОМЛЕНЬ) ПРО ЗМІНУ –
Супровідний документ до копій чи дублікатів повідомлень (попередніх повідомлень) про зміни конструкторських документів та прикладених до них копій чи дублікатів для розсилання іншим організаціям
ДСТУ 3321 – 2003

ОПИСАННЯ ЗМІСТУ ПРОЕКТУ –
Документальна основа для прийняття проектних рішень і підтвердження або вироблення загального розуміння відносно змісту проекту між зацікавленими особами. По мірі виконання проекту, документ про зміст може бути скоригований або вдосконалений для відображення змін у змісті проекту. Описання змісту має включати (безпосередньо чи з допомогою посилань на інші документи):

- Обґрунтування проекту – описання комерційної необхідності виконання проекту. Обґрунтування проекту є основою для оцінки майбутнього виконання. Продукт проекту-коротке підсумкове описання продукту.
- Результат проекту – перелік підсумкових підпродуктів по рівнях проекту, чиє повне і адекватне виконання означатиме завершення проекту. Наприклад, основним результатом в проекті з розробки програмного забезпечення можуть бути діюча прикладна програма, керівництво користувача та інтерактивний навчальний посібник. Мають бути визначені вилучення, якщо вони є, і все, що явно не включається, за умовчанням має бути вилучене

Цілі проекту – кількісні критерії, які мають бути задоволені, для того щоб проект вважався успішно завершеним. Цілі проекту повинні як мінімум включати кількісні вимоги до вартості, календарного плану й якості проекту. Цілі проекту повинні мати параметр (наприклад, вартість), одиницю вимірювання, а також абсолютні чи відносні значення.

Цілі, які не можна оцінити кількісно, містять більш високий ризик
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

ОПИСАННЯ ПРОДУКТУ –
Документування характеристики продукту чи послуги, яку має надати проект для того, щоб вважатися виконаним. Загалом описання продукту має бути менш детальним на ранніх фазах і більш детальним на пізніх фазах по мірі того як характеристики продукту поступово уточнюються. Описання продукту документує також зв'язок між продуктом чи послугою, що створюється, і комерційною потребою в цьому, або іншими стимулами, які спричиняють запуск проекту. Форма і зміст опису продукту змінюватимуться, тому для підтримки пізнішого планування проекту цей опис завжди має бути достатньо детальним.

Багато які проекти включають одну організацію (продавця), що виконує роботу за контрактом з іншою організацією (покупцем). У таких умовах продукт описує на початковій стадії покупець. Якщо роботою покупця є сам проект, то цей опис називається описанням роботи
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

ОПИСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ –
DESCRIPTIVE PROVISION –
Положення про відповідність призначенню виробу, процесу чи послуги за характеристиками
П р и м і т к а:
Описове положення, як звичайно містить вказівку про призначення, конструктивні деталі тощо із зазначенням розмірів і конструкційного матеріалу
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ –
Перелік запитань, адресованих до потенційних споживачів з метою дослідження ринку
ДСТУ 3294 – 95

ОПІР ВТОМІ –
FATIGUE STRENGTH –
Властивість матеріалу протистояти втомі
ДСТУ 2444-94; ДСТУ 2860 – 94

ОПЛАТА РОБІТ З ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
Оплата робіт з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері здійснюється згідно з правилами визначення вартості цих робіт, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Оплата робіт з підтвердження відповідності в законодавчо нерегульованій сфері здійснюється на договірних засадах.
Закон України "Про підтвердження відповідності"

ОПОРНИЙ ПУНКТ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ВИПРОБУВАНЬ ПРОДУКЦІЇ –
TESTING STATION ACCREDITEDBY HEAD ORGANIZATION –
Організація, яка є споживачем продукції, що підлягає випробуванням, призначена в установленому порядку для проведення випробувань цієї продукції в умовах експлуатації
ГОСТ 16504-81

ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ –
INDIRECT APPLICATION OF AN INTERNATIONAL STANDARD –
Застосування міжнародного стандарту через інший нормативний документ, до складу якого входить зазначений стандарт

ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ВИМІРЮВАННЯ –
INDIRECT MEASUREMENT –
Непряме вимірювання однієї величини з перетворенням її роду чи обчисленнями за результатами вимірю-

вань інших величин, з якими вимірювана величина пов'язана явною функційною залежністю
ДСТУ 2681 – 94

ОПТИМАЛЬНЕ РОБОЧЕ НАПРУЖЕННЯ –
Рівень робочого напруження, який забезпечує високу працездатність людини в процесі трудової діяльності і запобігає передчасному виникненню стомлення
ДСТУ 3038-95

ОПТИМАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
OPTIMUM DEPENDABILITY MEASURE –
Значення нормованого показника надійності, визначене з урахуванням утрат через відмови та витрат на підвищення надійності чи за іншим критерієм
ДСТУ 2860 – 94

ОПТИМАЛЬНІ МІКРОКЛІМАТИЧНІ УМОВИ –
Комплекс мікрокліматичних чинників, які в умовах тривалого та систематичного діяння на людину створюють комфортні теплові відчуття та збереження нормального теплового стану організму без напруження механізмів терморегуляції
ДСТУ 3038-95

ОПТИЧНА СХЕМА –
Схема, яка визначає склад, зв'язок і розташування оптичних складових частин виробу за світловим променем і пояснює будову і функціонування оптичної системи виробу
ДСТУ 3321 – 2003

ОПТИЧНИЙ ДЕФЕКТОСКОП –
Прилад оптичного неруйнівного контролю, призначений для виявлення суцільностей та неоднорідностей матеріалів і виробів
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24521

ОПТИЧНИЙ ІНТЕРФЕРЕНЦІЙНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю теплового поля у приповерхневих шарах середовища, яке оточує нагрітий об'єкт, за інтерференційною картиною
ДСТУ 2865 – 94

ОПТИЧНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –
OPTICAL NON – DESTRUCTIVE TESTING –
Неруйнівний контроль, що ґрунтується на аналізі взаємодії оптичного випромінення з об'єктом контролю
ДСТУ 2865 – 94

ОПТИЧНИЙ СИГНАЛ –
OPTICAL SIGNAL –
Сигнал у вигляді діяння оптичного випрмінювання, дієвою величиною якого є потік випромінювання
ДСТУ 3956-2000

ОПТИЧНИЙ СТРУКТУРОСКОП –
Прилад оптичного неруйнівного контролю, призначений для аналізу структури та (чи) фізико-хімічних властивостей матеріалів і виробів
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24521

ОПТИЧНИЙ ТОВЩИНОМІР –
Прилад оптичного неруйнівного контролю, призначений для вимірювання товщини об'єкта контролю та (чи) глибини залягання дефектів
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24521

ОПТИМАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Значення показника якості продукції , при якому досягається або найбільший ефект від експлуатації чи споживання продукції при заданих витратах на її створення і експлуатацію чи споживання, або заданий ефект при найменших витратах, або найбільше відношення ефекту до витрат

ОПЦІОН –
Право вибору способу, форм, обсягу, техніки використання зобов'язання, надане однією з сторін умовами договору, або право відмови від виконання зобов'язання за обставин, обумовлених договором
ДСТУ 3293 – 95

ОРГАН –
BODY –
Юридична чи адміністративна одиниця, яка має певні повноваження та відповідну структуру
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
П р и м і т к а:
Прикладами органів є організації, органи влади, фірми, установи

ОРГАН АКРЕДИТАЦІЇ –
ACCREDITATION BODY –
Орган, який керує системою акредитації та проводить акредитацію
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН АКРЕДИТАЦІЇ ЛАБОРАТОРІЙ–
LABORATORY ACCREDITATION BODY–
Орган, який керує системою акредитації лабораторій та проводить акредитацію
ДСТУ 3021 – 95

ОРГАН ВЛАДИ –
AUTORITY –
Орган, що має юридичні повноваження
П р и м і т к а:
Орган влади може бути національним чи місцевим

ОРГАН АКРЕДИТАЦІЇ –
ACCREDITATION BODY-
Орган, який проводить акредитацію
Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"
Авторитетний орган, який виконує акредитування
П р и м і т к а.
Звичайно орган акредитації отримує повноваження від уряду
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН З АТЕСТАЦІЇ –
Третя сторона, яка проводить оцінку та реєстрацію системи якості постачальників на відповідність стандартам на системи якості

ОРГАН З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ –
CONFORMITI ASSESMENT BODY
Випробувальна або калібрувальна лабораторія, орган з сертифікації, орган з контролю, які провадять діяльність у сфері оцінки відповідності продукції, процесів та послуг встановленим вимогам
Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"
Орган, що надає послуги щодо оцінювання відповідності
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН КОНТРОЛЮ –
INSPECTION BODY–
Орган, структура якого, персонал і компетентність дозволяють йому неупереджено оцінювати, рекомендувати до приймання і перевіряти діяльність виготовлення в галузі керування якістю, оцінювати продук-

цію в процесі виробництва або на підприємствах відповідно до установлених критеріїв

ОРГАН РЕГЛАМЕНТАЦІЇ –

REGULATORY AUTHORITY –

Орган влади, відповідальний за розроблення чи прийняття регламентів

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН СЕРТИФІКАЦІЇ –

CERTIFICATION BODY –

Орган, що проводить сертифікацію. Орган сертифікації правомочний проводити випробування чи нагляд або контролювати цю діяльність, яку проводять за його дорученням інші органи

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

Орган, який здійснює сертифікацію відповідності

П р и м і т к а:

Орган сертифікації може сам виконувати дії щодо випробування та інспектування або наглядати за цими діями, які від його імені проводять інші

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

STANDARDS BODY –

Орган, діяльність якого у сфері стандартизації є загальновизнаною і основна функція якого полягає в розробленні, затвердженні чи прийнятті стандартів, які є доступними широкому колу користувачів

П р и м і т к и:

1. Орган із стандартизації може мати й інші основні функції
2. В англійський термінології на позначення органу, який може розробляти стандарти, але для якого ця діяльність не є основною, вживається термін "standardizing body"

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОРГАН, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ СТАНДАРТИЗАЦІЄЮ –

STANDARDIZING BODY –

Орган, діяльність якого в галузі стандартизації є загальновизнаною

ОРГАН,ЩО ПРИЗНАЧАЄ –

Орган, визначений цим Законом

призначати органи з оцінки відповідності, тимчасово припиняти або відміняти їх призначення чи відміняти тимчасове припинення дії їх

призначення

Закон України "Про підтвердженння відповідності"

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ -

Державний нагляд за додержанням законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці здійснюють:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ядерної та радіаційної безпеки;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Органи державного нагляду за охороною праці не залежать від будь-яких господарських органів, суб'єктів підприємництва, об'єднань громадян, політичних формувань, місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування, їм не підзвітні і не підконтрольні.

Діяльність органів державного нагляду за охороною праці регулюється цим Законом, законами України "Про використання ядерної енергії і радіаційну безпеку", "Про пожежну безпеку", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", іншими нормативно-правовими актами та положеннями про ці органи, що затверджуються Президентом України.

Ст. 38 закону України «Про охорону праці»

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ -

Державне управління охороною праці здійснюють:

Кабінет Міністрів України;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Ст. 31 закону України «Про охорону праці»

ОРГАНИ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ АКРЕДИТОВАНІ НАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНОМ З АКРЕДИТАЦІЇ –

Можуть бути акредитовані органи з оцінки відповідності будь – якої форми власності, а саме:

- випробувальні та калібрувальні лабораторії;
- органи із сертифікації продукції, процесів та послуг;
- органи із сертифікації систем якості, систем управління навколишнім природним середовищем;
- органи із сертифікації персоналу;
- органи контролю

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

ОРГАНІЗАЦІЇ – ЧЛЕНИ –

MEMBER ORGANIZATION –

Країна (член ISO або МЕК), яка входить до відповідної системи сертифікації і відповідає установленим вимогам

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА –

ORGANIZATION STRUCTURE –

Обов'язки, повноваження і взаємовідносини, подані у вигляді схеми, за якою організація виконує свої функції

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КЕРУВАННЯ –

Сукупність органів, управління із зазначенням їх складу, функцій, підпорядкованості, зв'язків між собою та з виробничими підрозділами

ДСТУ 2960 – 94

Загальна функція керування, що полягає у створенні та підтримуванні ієрархічної організаційної структури керування, здатної динамічно змінюватися і формува-

ти нову організацію відповідно до зміни цільових завдань виробництва
ДСТУ 2960 – 94

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЕКТУВАННЯ –
Проектування організаційних рішень, які відбивають взаємодію матеріальних, трудових та керівних елементів виробництва промислового об'єкта, що гарантує високо - ефективний та безпечний хід виробничих процесів у різні періоди життя виробничої системи
ДСТУ 2960 – 94

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЧАС –
ADMINISTRATIVE TIME –
Період часу, протягом якого операції з технічного обслуговування об'єкта підготовлені, але ще не розпочаті або відкладені

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ –
INSTITUTIONAL AND METHODOLOGICAL DOCUMENTS ON THE CERTIFICATION –
Документи, які прийняті в системі сертифікації і установлюють правила, процедури і порядок проведення робіт з сертифікації

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СТАНДАРТ –
STANDARD ON ADMINISTRATION AND MANAGEMENT METHOD –
Стандарт, який встановлює вимоги, що забезпечують єдність і взаємозв'язок процесів управління і праці в різних галузях суспільного виробництва в соціальному житті суспільства
П р и м і т к а:
До цього виду стандартів відносяться стандарти, в яких містяться вимоги до систем документації, систем класифікації, кодування і техніко-економічної інфомації

ОРГАНІЗАЦІЙНО – РОЗПОРЯДЧІ МЕТОДИ КЕРУВАННЯ –
Комплекс заходів безпосереднього впливу на виконавців за допомогою нормативів, розпорядчих актів, інструкцій, що відповідають правовим нормам, з метою спонукання їх до виконання тих чи інших дій
ДСТУ 2960 – 94

ОРГАНІЗАЦІЯ –
ORGANIZATION –
Особа чи група людей, які мають свої власні функції з відповідальністю, повноваженнями та взаємовідносинами, щоб досягати своїх цілей.
Примітка 1. Поняття організація охоплює, але не обмежується, індивідуального торговця, компанію, корпорацію, фірму, підприємство, орган влади, товариство, асоціацію, доброчинну організацію чи установу, або частину чи їх комбінацію, об'єднані чи ні, державні чи приватні.
ДСТУ ISO 9000:2015

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА -
Кількісне та якісне поєднання в просторі та часі трудових і матеріальних ресурсів, технічних та економічних засобів господарської діяльності на промисловому підприємстві з метою випуску в установлені строки продукції необхідної кількості та якості з мінімальними витратами
ДСТУ 2960 – 94

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Формування структури технологічного підготовлення виробництва та підготовлення інформаційного, математичного та технічного забезпечення, потрібного для виконання функцій технологічного підготовлення виробництва
ДСТУ 2974 – 95

ОРГАНОЛЕПТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ –
ORGANOLEPTIC INSPECTION –
Контроль, за якого первинна інформація сприймається органами чуття
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ОРГАНОЛЕПТИЧНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ (ПРОДУКЦІЇ) –
Метод визначення значень показників якості програмного засобу (продукції), який здійснюється на основі аналізу сприйняття органами чуття
ДСТУ 2844-94; ГОСТ 15467-79

ОРГАНОЛЕПТИЧНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –
ORGANOLEPTIC INSPECTION –
Контроль, за яким первинна інформація сприймається органами чуттів людини (зору, слуху, нюху, смаку, дотику) і не має кількісного вираження
ДСТУ 2865 – 94

ОРДЕРНИЙ КОНОСАМЕНТ –
Документ, який видається судновласником вантажовідправнику і зазначає, що вантажовідправник може передавати свої права третій особі, поставивши на звороті свої печатку та підпис
ДСТУ 3293 – 95

ОРИГІНАЛ –
Конструкторський документ, виконаний на будь – якому матеріалі і призначений для виготовлення з нього правдника конструкторського документа
ДСТУ 3321– 2003

ОРИГІНАЛ СТАНДАРТА –
ORIGINAL TEXT OF A STANDARD –
Примірник стандарта, виконаний на матеріалі, який дозволяє багаторазово відтворювати копії належної якості, оформлений оригінальними підписами у встановленому порядку

ОРИГІНАЛЬНИЙ ВИРІБ –
Виріб, застосований у конструкторський документації тільки одного виробу
ДСТУ 3321 –2003

ОРІЄНТАЦІЯ НА ЗАМОВНИКА –
Найвище керівництво повинне дотримувати своє лідерство та своє зобов'язання щодо орієнтації на замовника, забезпечуючи, щоб
a) вимоги замовника, а також застосовні законодавчі й регламенту вальні вимоги були визначені, зрозумілі та щоб їх постійно задовольняли;
b) ризики та можливості, які можуть впливати на відповідність продукції та послуг, а також здатність підвищувати задоволеність замовника було визначено та враховано;
c) завжди підтримувати зосередженість на підвищуванні задоволеності замовника.

ДСТУ ISO 9001-2015

ОРТОГОНАЛЬНІСТЬ ПЛАНА –

Властивість плана, при якому матриця моментів для заданої моделі є діагональною

ГОСТ 24026 – 80

ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Підвищення екологічної культури суспільства і професійна підготовка спеціалістів забезпечуються загальною обов'язковою комплексною освітою та вихованням в галузі охорони навколишнього природного середовища, в тому числі в дошкільних дитячих закладах, в системі загальної середньої, професійної та вищої освіти, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

Екологічні знання є обов'язковою кваліфікаційною вимогою для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням природних ресурсів та призводить до впливу на стан навколишнього природного середовища.

Спеціально визначені вищі та професійні навчальні заклади здійснюють підготовку спеціалістів у галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням суспільних потреб.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОСВОЄНА ПРОДУКЦІЯ –

Продукція усталеного промислового виробництва

П р и м і т к и:

Термін стосується конкретного виробника, якщо виготовлення продукції передається іншому виробникові, то постає необхідність освоєння продукції стосовно особливостей останнього

ДСТУ 3278 – 95

ОСВОЄННЯ ВИРОБНИЦТВА –

Складова частина ставлення продукції на виробництво, яка полягає у відпрацюванні і перевірці прийнятої технології та організації після запуску у виробництво нової продукції зі стабільними значеннями показників і в заданому обсязі випуску

ДСТУ 2960–94

ОСВОЄННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ –

Сукупність заходів, що забезпечують відпрацювання та перевірку підготовленого технологічного процесу, а також опанування практичних способів виготовлення продукції з визначеними вимогами до якості та обсягу випуску продукції

ДСТУ 3278–95

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ УПОВНОВАЖЕНИХ ОРГАНІВ –

Особа, яка є заявником з підтвердження відповідності, може оскаржити дії та рішення уповноваженого органу із сертифікації шляхом подання скарги до апеляційної комісії або в судовому порядку.

Скарги розглядаються апеляційними комісіями, що створюються при уповноважених органах з сертифікації лише з працівників уповноваженого органу з сертифікації, які безпосередньо не брали участі у прийнятті оскарженого рішення.

Типове положення про апеляційні комісії та порядок розгляду ними скарг затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності.

У разі незгоди однієї із сторін з рішенням апеляційної комісії воно може бути оскаржено у спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності

ОСНОВНА МЕТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Основною метою стандартизації є:

- реалізація єдиної технічної політики у сфері стандартизації, метрології та сертифікації;
- захист інтересів споживача і держави з питань безпечності продукції (процесів, робіт, послуг) для життя, здоров'я та майна громадян, охорони навколишнього природного середовища;
- забезпечення якості продукції виходячи з досягнень науки і техніки, потреб населення і народного господарства;
- забезпечення уніфікації, сумісності та взаємозамінності продукції, її надійності;
- раціональне використання всіх видів ресурсів, підвищення техніко-економічних показників виробництва;
- безпека народногосподарських об'єктів і запобігання аварій та техногенних катастроф з урахуванням ступеня ризику виникнення природних катаклізмів тощо;
- створення нормативної бази функціонування систем стандартизації та сертифікації продукції, проведення державної політики в сфері ресурсозаощадження (в тому числі застосування мало- і безвідходних технологій), розроблення та виконання державних і міждержавних соціально-економічних і науково-технічних програм;
- усунення технічних та термінологічних перешкод для створення конкурентоспроможної продукції та її виходу на світовий ринок;
- впровадження і використання сучасних виробничих та інформаційних технологій;
- сприяння забезпеченню обороноздатності та мобілізаційної готовності країни

ОСНОВНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ –

BASE UNIT –

Одиниця основної фізичної величини в певній системі величин

ДСТУ 2681–94

ОСНОВНА ОЗНАКА (ОСНОВНИЙ ПАРАМЕТР) ДІЯННЯ –

MAIN FEATURE (PARAMETER) OF THE ACTION –

Ознака (параметр) діяння, що найповніше відбиває вплив діяння на об'єкт

П р и м і т к а:

Наприклад, для мікросхем постійної пам'яті, що стирається, основною ознакою діяння є діапазон довжин електромагнітних хвиль, основним параметром – енергетична експозиція. Інші ознаки (наприклад, спектральний склад) і параметри діяння (енергетична освітленість, тривалість) не є визначальними з точки зору стирання інформації

ДСТУ 3956-2000

ОСНОВНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

INTRINSIC ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT –

Похибка засобу вимірювальної техніки за нормальних умов його використання
ДСТУ 2681 – 94

ОСНОВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ДАНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА) –
Частина оперативної трудомісткості , що визначається трудовитратами на виконання основних операцій одного технічного обслуговування (ремонту)
ГОСТ 21623-76

ОСНОВНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –
BASE QUANTITY –
Фізична величина, що входить у систему фізичних величин і прийнята за незалежну від інших величин цієї системи
ДСТУ 2681 – 94

ОСНОВНА (ПОТРІБНА) ФУНКЦІЯ ОБ'ЄКТА –
REQUIRED FUNCTION –
Функція чи сукупність функцій об'єкта, виконання якої розглядають як необхідну умову відповідності об'єкта його призначенню
П р и м і т к а:
Всі функції об'єкта можна умовно розподілити на основі та допоміжні. Допоміжні функції – функції, невиконання яких не порушує відповідності об'єкта його призначенню
ДСТУ 2860 – 94
Достатньою умовою є здатність об'єкта виконувати усі основні функції
ДСТУ 3956-2000

ОСНОВНА ЧАСТИНА НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА –
BODY OF A NORMATIVE DOCUMENT –
Сукупність положень, що становлять зміст нормативного документа
П р и м і т к и:
1. Якщо нормативний документ є стандартом, то його основна частина містить загальні елементи стосовно об'єкта і визначень та основні елементи поданих положень
2. Розділи основної частини нормативного документа для зручності можуть бути подані у формі додатків (нормативні додатки) на відміну від інших (інформативних) доповнень, які можуть бути тільки додатковими елементами
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОСНОВНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ –
BODY OF A STANDARD –
Частина стандарту, яка містить вимоги до об'єкта стандартизації

ОСНОВНЕ ВИКОНАННЯ –
Виконання виробу, позначення якого збігається з позначенням групового основного конструкторського документа
ДСТУ 3321 – 2003

ОСНОВНЕ ВИРОБНИЦТВО –
Частина виробничої діяльності підприємства, яка полягає у безпосередньому перетворенні предмета праці на готову продукцію та проводиться у певних структурних підрозділах
ДСТУ 2960 – 95; ДСТУ 2974 – 95

ОСНОВНИЙ ВИРОБНИК ПРОДУКЦІЇ –
Виробник, який володіє оригіналами технічної документації та має право вносити зміни до неї
ДСТУ 3278 – 95

ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ -
MAJOR ELEMENT -
Елемент об'єкта, необхідний для виконання потрібних функцій без використання резерву
ДСТУ 2860 – 94

ОСНОВНИЙ КОМПЛЕКТ КОНСТРУКТОРСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ –
Комплект конструкторських документів, що стосується виробу в цілому
П р и м і т к а:
Конструкторські документи складових частин до основного комплекту конструкторських документів не входять
ДСТУ 3321 –2003

ОСНОВНИЙ КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ, який окремо чи в сукупності з іншими зазначеними в ньому конструкторськими документами повністю й однозначно визначає певний виріб та його склад
П р и м і т к а:
Основним конструкторським документом для складальних одиниць, комплексів та комплектів є специфікація, а для деталей креслення деталі
ДСТУ 3321 – 2003

ОСНОВНИЙ МАТЕРІАЛ –
Матеріал первинної заготовки
П р и м і т к а:
До основного матеріалу відносять матеріал, маса якого входить у масу виробу під час виконання технологічного процесу, наприклад, матеріал зварювального електрода, припою тощо
ДСТУ 2391 – 2010; ДСТУ 2960 – 94

ОСНОВНИЙ ПАРАМЕТР –
MAIN PARAMETER –
Вихідний параметр, відхилення значень якого за межі встановленого допуску означає відмову об'єкта

ОСНОВНИЙ РІВЕНЬ ФАКТОРА –
Натуральне значення фактора, яке відповідає нулю в безрозмірній шкалі
ГОСТ 24026 – 80

ОСНОВНИЙ ЧАС –
DIRECT MANUFACTURE TIME –
Частина поштучного часу, яку витрачають на змінювання та (чи) наступне визначення стану предмета праці
ДСТУ 2391 –2010

ОСНОВНИЙ ЧАС ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
Частина оперативного часу, яка витрачається виконавцем на виконання операції технічного обслуговування (ремонту) без обліку допоміжного часу
ГОСТ 21623 – 76

ОСНОВНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ, КОДЕКСІВ УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЗМІН ДО НИХ -
1. Національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них розробляються у спосіб, що не створює технічних бар'єрів у торгівлі та запобігає їх виникненню.

2. Національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них розробляються на основі:

1) міжнародних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, якщо вони вже прийняті або перебувають на завершальній стадії розроблення, або відповідних їх частин, крім випадків, якщо такі стандарти, кодекси та зміни є неефективними або невідповідними, зокрема з огляду на недостатній рівень захисту, суттєві кліматичні чи географічні фактори або технологічні проблеми;

2) регіональних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них або відповідних їх частин у разі, якщо міжнародні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них не можуть бути використані з причин, зазначених у пункті першому цієї частини;

3) стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них або відповідних їх частин держав, що є членами відповідних міжнародних чи регіональних організацій стандартизації та з якими укладено відповідні міжнародні договори України про співробітництво і проведення робіт у сфері стандартизації;

4) наукових досягнень, знань і практики.

3. У разі якщо міжнародні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них, визначені частиною другою цієї статті, не беруться за основу для національного стандарту, кодексу усталеної практики та змін до них, національний орган стандартизації надає письмове пояснення на запит заінтересованої сторони.

4. У разі прийняття європейського стандарту як національного забезпечується ідентичність національного стандарту відповідному європейському стандарту. З дня набрання чинності національним стандартом, що є ідентичним європейському стандарту, повинен бути скасований національний стандарт, положення якого суперечать положенням відповідного національного стандарту, що є ідентичним європейському стандарту.

5. Національні стандарти та кодекси усталеної практики повинні бути точними, чіткими та структурно уніфікованими, а їх положення у відповідних випадках повинні стосуватися експлуатаційних характеристик продукції, а не її конструктивних чи описових характеристик.

6. Національні стандарти та кодекси усталеної практики викладаються в такий спосіб, щоб їх неможливо було використовувати з метою введення в оману споживачів продукції, якої стосується національний стандарт та кодекс усталеної практики, або надавати перевагу виробнику продукції чи продукції залежно від місця її виготовлення.

7. З метою реалізації інвалідами прав та свобод людини і громадянина під час розроблення національних стандартів та кодексів усталеної практики враховуються потреби інвалідів та/або застосовуються принципи розумного пристосування та універсального дизайну.

Ст. 17 закону України «Про стандартизацію»

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

Державна політика у сфері підтвердження відповідності, базується на таких принципах:

- підтвердження відповідності, розмежування їх повноважень та уникнення дублювання;
- неупередженості, прозорості та доступності координації дій органів виконавчої влади у сфері процедур підтвердження відповідності;
- застосування з урахуванням існуючої міжнародної практики способів підтвердження відповідності залежно від потенційного ризику;
- забезпечення ідентичних процедур підтвердження відповідності продукції вітчизняного та іноземного походження;
- гармонізації національних нормативно – правових актів з підтвердження відповідності з міжнародними та європейськими;
- сприяння розвитку сфери підтвердження відповідності в законодавчо нерегульованій сфері;
- дотримання вимог щодо конфіденційності інформації, отриманої в результаті робіт з підтвердження відповідності;
- забезпечення повного та всебічного інформування з питань підтвердження відповідності всіх заінтересованих сторін
- розроблення або застосування процедури оцінки відповідності у спосіб, достатній для забезпечення відповідності продукції, процесів та послуг технічним регламентам або стандартам, зважаючи на ризики в разі невідповідності.

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ З АКРЕДИТАЦІЇ -

Діяльність з акредитації базується на таких основних принципах:

забезпечення рівності прав, законних інтересів усіх заінтересованих сторін;

загальнодоступності та неупередженості проведення робіт з акредитації;

прозорості діяльності з акредитації;

професійної компетентності виконавців робіт;

добровільності акредитації;

забезпечення участі органів виконавчої влади та громадських організацій на паритетній основі;

застосування гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами вимог щодо акредитації;

дотримання суспільних інтересів;

конфіденційності інформації, отриманої в процесі акредитації.

Акредитація здійснюється відповідно до вимог, установлених законодавством у сфері акредитації, національними стандартами з питань акредитації, гармонізованими з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, а також іншими документами з питань акредитації, прийнятими національним органом України з акредитації, міжнародними та європейськими організаціями з акредитації. Перелік назв і позначень таких актів та документів, тексти нормативно-правових актів з питань акредитації, а також тексти інших документів з питань акредитації, прийнятих національним органом України з акредитації, оприлюднюються на вебсайті національного органу України з акредитації в Інтернеті.

Ст. 5 закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

а) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;

б) гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;

в) запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

г) екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;

д) збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

е) науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

є) обов'язковість екологічної експертизи;

ж) гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

з) науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;

и) безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;

і)стягнення збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів, компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

ї) вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

й) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

к) вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

Основними принципами стандартизації є:

- врахування рівня розвитку науки і техніки, екологічних вимог, економічної доцільності й ефективності технологічних процесів для виробника, вигоди та безпеки для споживача і держави в цілому;
- гармонізація нормативних документів з стандартизації з міжнародними, регіональними і, в разі необхідності, з національними стандартами інших країн;
- забезпечення відповідності вимог нормативних документів актам законодавства;
- участь у розробленні нормативних документів усіх зацікавлених сторін (розробник, виробник, споживач, орган державної виконавчої влади тощо);
- взаємозв'язок та узгодженість нормативних документів усіх рівнів;
- придатність нормативних документів для сертифікації продукції;
- відкритість інформації про чинні стандарти і програми робіт з стандартизації, виходячи з вимог чинного законодавства;
- відповідність комплексів (систем) стандартів складу та взаємозв'язкам об'єктів стандартизації для певної галузі, раціональність, однозначність, несуперечливість та обґрунтованість вимог стандартів, можливість їх перевірки;
- застосування інформаційних систем і технологій у галузі стандартизації

ОСНОВОПОЛОЖНИЙ СТАНДАРТ –

BASIC STANDARD –

Стандарт, що має широку сферу поширення або такий, що містить загальні положення для певної галузі

П р и м і т к а:

Основоположні стандарти встановлюють організаційно-методичні та загально-технічні положення для визначеної галузі стандартизації, а також терміни та визначення, загально-технічні вимоги, норми та правила, що забезпечують впорядкованість, сумісність, взаємозв'язок та взаємопогодженість різних видів технічної та виробничої діяльності під час розробления, виготовлення, транспортування та утилізації продукції, безпечність продукції, охорону навколишнього природного середовища

ОСОБА З ПРАВОМ ПІДПИСУ (ВІД ІМЕНІ АКРЕДИТОВАНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ) –

APPROVED SIGNATORY (OF AN ACCREDITED LABORATORY) –

Особа, визнана органом з акредитації компетентною для того, щоб підписувати протоколи випробувань акредитованої лабораторії

ОСОБЛИВА ВИМОГА –

EXCLUSIVE REQUIREMENT –

Вимога нормативного документа, дотримання якої, з метою досягнення відповідності цьому документу, є неодмінним

П р и м і т к а:

Термін "обов'язкова вимога" слід вживати тільки в розумінні вимоги, до виконання якої зобов'язує закон чи регламент

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ –

Шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, підлягає компенсації, як правило, в повному обсязі без застосування норм зниження розміру стягнення та незалежно від збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів.

Особи, яким завдано такої шкоди, мають право на відшкодування неодержаних прибутків за час, необхідний для відновлення здоров'я, якості навколишньо-

го природного середовища, відтворення природних ресурсів до стану, придатного для використання за цільовим призначенням.

Особи, що володіють джерелами підвищеної екологічної небезпеки, зобов'язані компенсувати заподіяну шкоду громадянам та юридичним особам, якщо не доведуть, що шкода виникла внаслідок стихійних природних явищ чи навмисних дій потерпілих.

Шкода, заподіяна довкіллю у зв'язку з виконанням угоди про розподіл продукції, підлягає відшкодуванню відповідно до вимог статті 29 Закону України "Про угоди про розподіл продукції"

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОФЕРТА –

Формальна пропозиція однієї з сторін щодо укладання на певних умовах угоди з іншою стороною, яка містить необхідні для цього укладання умови

ДСТУ 3293 – 95

ОФЕРТНА ЦІНА –

Первісна ціна, за якою організація пропонує для продажу свої товари або послуги

ДСТУ 3293 – 95

ОФОРМЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ДОКУМЕНТА–

Комплекс процедур, необхідних для підготовлення та затвердження технологічного документа відповідно до порядку, встановленого на підприємстві

П р и м і т к а:

До підготовлення документа належать його підписання, узгодження тощо

ДСТУ 2391 – 2010

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Комплекс міжнародних, державних, регіональних заходів (адміністративних, господарських, політичних та громадських) щодо підтримування параметрів функціонування природних систем (фізичних, хімічних і біологічних) в межах, що забезпечують здоров'я та добробут людини

НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ВІД АКУСТИЧНОГО, ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО, ІОНІЗУЮЧОГО ТА ІНШОГО ШКІДЛИВОГО ВПЛИВУ ФІЗИЧНИХ ФАКТОРІВ ТА РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ –

Місцеві Ради, підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні своєї діяльності зобов'язані вживати необхідних заходів щодо запобігання та недопущення перевищення встановлених рівнів акустичного, електромагнітного, іонізуючого та іншого шкідливого фізичного впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини в населених пунктах, рекреаційних і заповідних зонах, а також в місцях масового скупчення і розмноження диких тварин.

Підприємства, установи та організації, що здійснюють господарську чи іншу діяльність, пов'язану з використанням радіоактивних речовин у різних формах і з будь-якою метою, зобов'язані забезпечувати екологічну безпеку цієї діяльності, що виключала б можливість радіоактивного забруднення навколишнього природного середовища та негативного впливу на здоров'я людей у процесі видобутку, збагачення, транспортування, переробки, використання та захоронення радіоактивних речовин.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ВІД ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ –

Суб'єкти права власності на відходи повинні вживати ефективних заходів для зменшення обсягів утворення відходів, а також для їх утилізації, знешкодження або розміщення.

Здійснення операцій у сфері поводження з відходами дозволяється лише за наявності дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами на визначених місцевими радами територіях із додержанням санітарних та екологічних норм у спосіб, що забезпечує можливість подальшого використання відходів як вторинної сировини і безпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людей.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА – PROTECTION OF THE ENVIRONMENT-

Захист навколишнього середовища від несприятливого впливу продукції, процесів і послуг

ОЦІНЕНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ - ASSESSED FAILURE RATE-

Інтенсивність відмов виробу, визначена границею або границями довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спостережень за номінально ідентичними виробами, що і спостережена інтенсивність відмов

П р и м і т к а:

Слід вказати джерело даних; результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні; слід вказати закон розподілу відмов в часі , який передбачається; слід вказати, який довірчий інтервал використовується – односторонній чи двосторонній; в тому випадку , коли указана одна границя, вона, як правило, є верхньою границею

ОЦІНЕНА НАДІЙНІСТЬ- ASSESSED RELIABILITY-

Надійність виробу, визначена границею або границями довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спостережень за номінально ідентичними виробами, що і спостережена надійність

П р и м і т к и:

1. Слід визначити джерело даних
2. Результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні
3. Слід вказати закон розподілу відмов, який передбачається
4. Слід вказати, який використовується довірчий інтервал – односторонній чи двосторонній
5. В тому випадку, якщо вказана одна границя, вона, як правило, є нижньою границею

ОЦІНЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ –

ASSESSED MEAN TIME TO FAILURE –

Середнє напрацювання виробу до відмови, визначене границею або границями довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спосте-

режень за номінально ідентичними виробами, що і спостережене середнє напрацювання до відмови
П р и м і т к а:
Слід вказати джерело даних; результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні; слід вказати закон розподілу відмов в часі, який передбачається; слід вказати, який довірчий інтервал використовується - односторонній чи двосторонній; в тому випадку, коли указана одна границя, вона, як правило, є верхньою границею

ОЦІНЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ –
ASSESSED MEAN TIME BETWEEN FAILURES –
Середнє напрацювання виробу на відмову , визначене границею або границями довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спостережень за номінально ідентичними виробами, що і спостережене середнє напрацювання на відмову
П р и м і т к а:
Слід вказати джерело даних; результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні; слід вказати закон розподілу відмов в часі, який передбачається; слід вказати, який довірчий інтервал використовується- односторонній чи двосторонній; в тому випадку, коли указана одна границя, вона, як правило, є нижньою границею

ОЦІНЕНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ -
ASSESSED MEAN LIFE -
Середній термін служби виробу, зазначений границею або границями довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спостережень за номінально ідентичними виробами, що і спостережений середній термін служби.
П р и м і т к а:
Слід вказати джерело даних; результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні; слід вказати закон розподілу відмов в часі, який передбачається; слід вказати, який довірчий інтервал використовується - односторонній чи двосторонній; в тому випадку, коли указана одна границя, вона, як правило, є нижньою границею

ОЦІНЕНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ -
ASSESSED Q-PERCENTILE LIFE –
Q- відсотковий термін служби, визначений як граничне значення (або граничні значення) довірчого інтервалу із заданим довірчим рівнем на підставі тих же даних спостережень за номінально ідентичними виробами, які визначали спостережений Q-відсотковий термін служби
П р и м і т к и:
1.Слід вказати джерело інформації
2.Результати можуть накопичуватися (узагальнюватися) тільки в тому випадку, якщо всі умови подібні.
3.Слід вказати закон розподілу відмов в часі, який передбачається
4.Слід вказати, який використовується довірчий інтервал – односторонній чи двосторонній
5.В тому випадку, якщо вказана одна границя, вона, як правило, є нижньою границею

ОЦІНКА ВИРОБНИЦТВА –
Перевірка ступеня відповідності виробництва заданим вимогам
ДСТУ 3957 – 2000

ОЦІНКА ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY ASSESSMENT –
Дії по порівнянню результатів визначення значень показників якості програмного засобу з наборами значень, відповідних класифікованим рівням якості
ДСТУ 2844-94

ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
CONFORMITY ASSESMENT -
CONFORMITY EVALUATION –
Доведення того, що встановлені вимоги до продукції, процесу, системи, осіб або органу виконано
П р и м і т к а 1. Предметна сфера оцінювання відповідності передбачає такі дії, як випробування, інспектування, сертифікація, а також акредитація органів оцінювання відповідності.
П р и м і т к а 2. Вислів "об"єкт оцінювання відповідності" чи "об"єкт" використано вцьому стандарті для позначання конкретного матеріалу, продукції, установки, процесу, системи, особи чи органу, до яких застосовують оцінювання відповідності. "Продукція" охоплює у своєму визначенні й "послугу".
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВИПРОБУВАННЯМ ;
ВИПРОБУВАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ –
CONFORMITY TESTING-
Оцінювання відповідності шляхом випробувань

ОЦІНЮВАННЯ (ПРОДУКЦІЇ) ЗА ЗРАЗКОМ –
TYPE EVALUATION-
Оцінювання відповідності на підставі одного чи декількох зразків продукції, що репрезентують виробництво

ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ –
RISK ESTIMATION –
Завершальний етап експертизи ризиків, на якому їх значення в явному чи неявному вигляді включають до процесу прийняття рішень з метою виявити можливі варіанти забезпечення безпечності промислового підприємства
ДСТУ 2156-93

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність операцій, до якої входить вибір номенклатури показників якості оцінюваної продукції, визначення значень цих показників
і порівняння їх з базовими

ОЦІНЮВАННЯ САНІТАРНОГО СТАНУ ҐРУНТУ –
Визначення фізико-хімічних та біологічних властивостей ґрунту та речовин і організмів, що містяться у ньому, які можуть заподіяти шкоду здоров'ю та самопочуттю людини внаслідок контакту її з ґрунтом, або через суміжні з ним середовища
ДСТУ 3038-95

ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ –
Коли оцінюються системи менеджменту якості, то мають місце чотири основних питання, які повинні

задаватися по відношенню до кожного оцінюваного процесу, а саме:

- Чи є процеси ідентифікованими та встановленими?
- Чи є процеси ефективними з точки зору досягнення потрібних результатів?
- Чи є процеси відповідним чином описаними в процедурах?
- Чи виконуються та підтримуються ці процедури у відповідності з тим, що в них записано?

Відповіді на всі перераховані запитання можуть скласти результат оцінки. Оцінка системи менеджменту якості може варіюватися за масштабами і містити ряд видів діяльності, таких як аудити системи менеджменту якості та аналізи системи менеджменту якості

ОЦІНЮВАННЯ ТЕХНІЧНОГО РІВНЯ ПРОДУКЦІЇ –

Сукупність операцій, до якої входить вибір номенклатури показників, які характеризують технічну досконалість оцінюваної продукції, визначення значень цих показників і порівняння їх з базовими

ОЦІНЮВАННЯ ФУНКЦІЇ ВІДГУКУ-

Залежність, яка отримана після підстановки в функцію відгуку оцінок і значень її параметрів

ГОСТ 24026-80

ОЦІНЮВАННЯ ХОДУ ВИКОНАННЯ (КЕРУВАННЯ ПРОЕКТОМ) –

PROGRESS EVALUATION PROJECT MANAGEMENT -

Визначання ходу виконання з погляду досягнення цілей проекту.

Примітка 1. Це оцінювання треба провадити в належних точках життєвого циклу проекту протягом процесів проекту, базуючись на критеріях щодо процесів проекту та продукції чи послуги проекту.

Примітка 2. Результати оцінювання ходу виконання можуть зумовити переглядання плану керування проектом.

ДСТУ ISO 9000:2015

ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ –

QUALITY EVALUATION –

Систематична перевірка того, наскільки об’єкт є придатним для задоволення встановлених вимог

ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

ASSESSMENT OF PRODUCT QUALITY-

Визначення значень характеристик продукції з зазначенням точності та (чи) достовірності

П

ПАРАЛЕЛЬНЕ ПОЄДНАННЯ ОПЕРАЦІЙ –
Метод організації виробничих процесів, за яким кожний екземпляр предмета праці передається на наступну операцію відразу ж після проходження ним попередньої операції
ДСТУ 2960 – 94

ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІНТЕРФЕЙС –
PARALEL INTERFACE –
Інформаційний інтерфейс, який передбачає просторовий розподіл інтерфейсних сигналів
ДСТУ 3956 – 2000

ПАРАЛЕЛЬНІ ДОСЛІДИ -
Рандомізовані в часі досліди, в яких рівні всіх факторів зберігаються незмінними
ГОСТ 24026 – 80

ПАРАЛЕЛЬНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –
Принцип організації виробництва, згідно з яким одночасно виконуються часткові процеси виготовлення продукції чи окремі операції всередині них
ДСТУ 2960 – 94

ПАРАЛЕЛЬНО-ПОСЛІДОВНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ОПЕРАЦІЙ –
Метод організації виробничих процесів, за яким оброблювані предмети праці можуть передаватися на наступну операцію відразу чи після проходження попередньої операції частиною партії.
ДСТУ 2960 – 94

ПАРАМЕТР –
PARAMETER –
Характеристика окремої властивості об'єкта або процесу, яка допускає кількісну оцінку
ДСТУ 3956 – 2000

ПАРАМЕТР ВИРОБУ –
Характеристика виробу, що відображає фізичну величину
ГОСТ 19919 – 74

ПАРАМЕТР ДІЯННЯ –
PARAMETER OF THE ACTION –
Характеристика діяння, яка допускає кількісну одиницю
ДСТУ 3956 – 2000

ПАРАМЕТР ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Величина, що кількісно характеризує яку-небудь властивість електричної енергії
П р и м і т к а:
Під параметрами електричної енергії розуміють напругу, частоту, форму кривої напруги чи струму
ДСТУ 3466 – 96; ГОСТ 23875-88

ПАРАМЕТР ПОТОКУ ВІДМОВ; Z(t) –
INSTANTANEOUS FAILURE INTENSITY;
FAILURE INTENSITY –
Відношення математичного сподівання кількості відмов відновлюваного об'єкта за досить малий його наробіток до значення цього наробітку
ДСТУ 2860 – 94

ПАРАМЕТР ПРОДУКЦІЇ –
PARAMETER –
Ознака продукції, яка кількісно характеризує її властивості
ДСТУ 2925 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ПАРАМЕТР СИГНАЛУ –
SIGNAL PARAMETER –
Характеристика сигналу, що відображає фізичну величину
Одна із властивостей сигналу, яка є фізичною величиною
ДСТУ 2681 – 94

ПАРАМЕТРИ-КРИТЕРІЇ ПРИДАТНОСТІ –
Параметри виробу, по значенню чи зміні яких вважають виріб придатним чи таким, що відмовив
ДСТУ 2634 – 94

ПАРАМЕТРИЧНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –PARAMETRIC FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM-
Відмова технологічної системи, за якої зберігається її функціонування, але відбувається виходження значення одного чи декількох параметрів технологічного процесу за межі, які встановлені в нормативно - технічній і (чи) конструкторській документації.
Параметрична відмова технологічної системи виявляється у виході параметрів функціонування окремих її елементів за допустимі межі. Наприклад: вихід значень показників якості деталей за поле допуску на оброблення, зниження ритму випуску нижче заданого рівня; нерегламентована зміна режимів оброблювання, перевищення матеріальних та вартісних витрат; неприпустиме забруднення навколишнього середовища, причиною якого є процес функціонування розглядуваної системи тощо
ДСТУ 2470 – 94

ПАРАМЕТРИЧНИЙ ВИХРОСТРУМОВИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації змін електромагнітного поля за зміною повного опору котушки перетворювача
ДСТУ 2865 – 94

ПАРТІЯ ПОСТАЧАННЯ –
Норма відвантаження виготовлювачем чи оптово-посередницькою організацією продукції на адресу вантажоодержувача
ДСТУ 2960 – 94

ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ –
INSPECTION LOT –
Сукупність одиниць продукції з однією назвою та однаковим позначенням, виготовлена за певний час та за однакових умов
ДСТУ 3278 – 95

ПАСИВАЦІЙНА РЕЧОВИНА; ПАСИВАТОР —
PASSIVATOR –
Речовина, що сприяє виникненню пасивного стану металу в умовах пасивації
ДСТУ 3830 – 98

ПАСИВАЦІЯ -
PASSIVATION –
Різке зменшення швидкості корозії внаслідок гальмування анодної реакції іонізації металу в процесі утворення на його поверхні фазових або адсорбційних шарів
ДСТУ 3830 – 98

ПАСИВНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ –
Експеримент, при якому рівні факторів в кожному досліді реєструються дослідником, але не задаються
ГОСТ 24026 – 80

ПАСИВНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на аналізі фізичних полів, які створюються самим контрольованим об'єктом
ДСТУ 2865 – 94
ПАСИВНИЙ СТАН; ПАСИВНІСТЬ –
PASSIVE STATE; PASSIVITY –
Стан відносно високої корозійної тривкості, спричинений гальмуванням анодної реакції іонізації металу в певному діапазоні потенціалу
ДСТУ 3830 – 98
ПАСПОРТ –
Експлуатаційний документ, який засвідчує гарантовані підприємством - виробником основні параметри і характеристики виробу та гарантійні зобов'язання і містить відомості про рекламації
ДСТУ 3321 –2003
ПАСПОРТ ПРОМИСЛОВОГО ПІДРИЄМСТВА –
Документ, що містить дані про наявність і використання виробничих потужностей, спеціалізацію виробництва та інші технічні, організаційні, економічні характеристики підприємства
ДСТУ 2960-94
ПАТЕНТНИЙ ФОРМУЛЯР –
Технічний документ, який визначає стан об'єкта за критеріями охорони промислової власності
ПАТЕНТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ –
Дослідження технічного рівня та тенденцій розвитку об'єкта техніки, його патентоспроможності та патентної чистоти
ПАУЗА –
REST PERIOD; PAUSE –
Тимчасове припинення навантажування під час випробування на втому чи експлуатації
ДСТУ 2444 – 94
ПАЯННЯ –
BRAZING; SOLDERING –
Утворення з'єднання з міжатомними зв'язками шляхом нагрівання з'єднуваних матеріалів нижче температури їх плавлення, змочування їх припоєм, затікання припою в щілину і подальшої його кристалізації
ДСТУ 2391-2010
ПЕРВИННА ВІДМОВА –
PRIMARY FAILURE-
Відмова виробу, яка ні прямо , ні посередньо не залежить від відмови іншого виробу
ПЕРВИННА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
INITIAL VERIFICATION –
Повірка, що виконується вперше після виготовлення засобів вимірювальної техніки або після ремонту, а також при імпорті партіями
ПЕРВИННИЙ ВІМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ, СЕНСОР –
SENSOR –
Вимірювальний перетворювач, який першим взаємодіє з об'єктом вимірювання
ДСТУ 2681 – 94
ПЕРВИННИЙ ЕТАЛОН –
PRIMARY STANDART –
Еталон, що забезпечує відтворення та (або) зберігання одиниці фізичної величини з найвищою в країні (у порівнянні з іншими еталонами тієї ж одиниці) точністю
ДСТУ 2681 – 94
ПЕРЕБІГ ПРОЦЕСУ –
PROCESS PROCEDING –
Змінювання властивостей процесу в часі
ДСТУ 3956 – 2000
ПЕРЕВИДАННЯ –
REPRINT –
Новий видрук видання нормативного документа без змін
ПЕРЕВІЗНИК –
Особа, зареєстрована як суб'єкт підприємницької діяльності, яка в установленому законом порядку, з використанням належних їй або найманих нею транспортних засобів переміщує товари через митний кордон України або здійснює перевезення товарів, що перебувають під митним контролем, між митними органами на території України
Митний кодекс України.
ПЕРЕВІРКА ВІДПОВІДНОСТІ –
VERIFICATION OF CONFORMITY –
Підтвердження відповідності продукції, процесу чи послуги заданим вимогам, яке одержують шляхом вивчення доказів
ПЕРЕВІРКА ЗМІСТУ ПРОЕКТУ –
Процес формалізації приймання змісту проекту зацікавленими особами (спонсором, клієнтом, споживачем і т.д.). Вона вимагає аналізу продуктів і результатів роботи й необхідна для того, щоб переконатися, що все виконано правильно і задовільно. Якщо проект рано завершився, то в процесі перевірки змісту мають бути описані та задокументовані рівень і ступінь завершення. Перевірка змісту відрізняється від контролю якості тим, що вона в основному зосереджується на прийманні результатів роботи, тоді як процес контролю якості в основному зосереджується на правильності результатів роботи
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*
ПЕРЕВІРКА (ЛАБОРАТОРІЇ) НА ЯКІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ВИПРОБУВАНЬ –
(LABORATORY) PROFICIENCY TESTING –
Встановлення здатності даної лабораторії проводити випробування за допомогою міжлабораторних порівняльних випробувань
ПЕРЕВІРКА ПРАВИЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ –
FAULT DETECTION IN THE COURSE OF OPERATION –
Діагностування при контролі правильного функціонування
ГОСТ 20911 – 75
ПЕРЕВІРКА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ –
Діагностування при контролі працездатності
ГОСТ 20911 – 75
ПЕРЕВІРКА СИСТЕМИ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY AUDIT –
Систематична та незалежна перевірка діяльності в області якості програмного засобу та її результатів на відповідність запланованим заходам та поставленим цілям, а також ефективності їх реалізації

ДСТУ 2844 – 94

ПЕРЕВІРКА СПРАВНОСТІ –

FAULT DETECTION –

Діагностування при контролі справності

ГОСТ 20911-75

ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ –

QUALITY AUDIT –

Систематичний і незалежний аналіз, який дозволяє визначити відповідність діяльності з якості і її наслідків запланованим заходам, а також ефективність від упровадження цих заходів та їхня придатність для досягнення мети

ДСТУ 3321-2003

ПЕРЕВІРКОВЕ ДІЯННЯ –

TESTABLE ACTION –

Навмисне діяння, здійснюване для технічного діагностування

ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕВІРКОВИЙ СИГНАЛ –

TEST SIGNAL –

Сигнал, який пересилає дані про ознаку та (або) параметри перевіркового діяння

ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕВІРЯЛЬНИЙ ОБЄКТ –

INSPECTING OBJECT –

Об'єкт, який здійснює контроль

ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕВІРЯЛЬНИЙ ТЕСТ –

FAULT DETECTION TEST –

Тест діагностування для перевірки справності або працездатності об'єкта діагностування

ГОСТ 20911 – 75

ПЕРЕВІРЯННЯ; ВЕРИФІКАЦІЯ –

VERIFICATION -

Підтвердження наданням об'єктивних доказів, щовстановлені вимоги виконано.

Примітка 1. Об'єктивний доказ, необхідний для перевіряння, може бути результатом інспектування чи інших форм визначання, зокрема виконання альтернативних обчислень або аналізування документів.

Примітка 2. Роботи, виконувані для перевіряння, іноді називають процесом кваліфікування.

Примітка 3. Слово "перевірено" використовують для позначення відповідного статусу

ДСТУ ISO 9000:2015

ПЕРЕВТОМА -

Сукупність стійких несприятливих для здоров'я працівників функціювальних порушень в організмі, які виникають внаслідок накопичення стомлення

ДСТУ 3038 – 95

ПЕРЕГЛЯД –

REVISION –

Внесення всіх необхідних змін у зміст та оформлення нормативного документа

П р и м і т к а:

Результати перегляду подають через опублікування нового видання нормативного документа

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПЕРЕГЛЯД НОРМАТИВУ –

Змінювання існуючої величини нормативу на основі нових наукових даних

ДСТУ 3038 – 95

ПЕРЕГЛЯД СТАНДАРТУ –

REVISION OF A STANDARD –

Уточнення , доповнення, змінювання основних норм і вимог (або значного обсягу змісту стандарту, що потребує його перероблення в плановому порядку , в результаті якого затверджується новий стандарт із змінюванням позначення року затвердження)

ПЕРЕГРАДАЦІЯ –

REGRADE –

Зміна градації невідповідної продукції таким чином, щоб вона відповідала диференційованим визначеним вимогам

ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ –

TRANSFER FUNCTION –

Динамічна характеристика, що є відношенням перетвореної за Лапласом аналітичної залежності зміни в часі деякого параметра лінійного об'єкта, який перебував у нульовому початковому стані, до перетвореної за Лапласом аналітичної залежності змін у часі вхідного діяння, яке спричинило змінення цього параметра

ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕДАВАННЯ ВИКОНАННЯ СТОРОННЬОМУ ВИКОНАВЦЮ, АУТСОРСИНГ –

OUTSOURCE –

Укладання угоди, за якою частину функції чи процесу організації виконуватиме стороння організація.

Примітка 1. Стороння організація є поза сферою застосування системи управління, тоді як функцію чи процес, передані сторонньому виконавцю, охоплено сферою застосування.

ДСТУ ISO 9000:2015

ПЕРЕДАВАННЯ РОЗМІРУ ОДИНИЦІ –

TRACEABILITY –

Зведення одиниці фізичної величини, яка відтворюється або зберігається засобом вимірювальної техніки, що провіряється, до розміру одиниці, що відтворюється або зберігається еталоном, зразковим засобом вимірювальної техніки, яке здійснюється при їх звіренні (повірці)

ДСТУ 2681 – 94

ПЕРЕМИКАЛЬНА ФУНКЦІЯ –

SWITCHING FUNCTION –

Залежність стану виходів безінерційного об'єкта з дискретним перебігом процесів від стану його входів

П р и м і т к а :

Перемикальна функція може бути подана таблицею, графом або аналітичним виразом

ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ У ВАНТАЖНИХ ВІДПРАВЛЕННЯХ –

Переміщення товарів через митний кордон України при здійсненні експортно-імпортних операцій, а також інших операцій, пов'язаних із ввезенням товарів на митну територію України, вивезенням товарів за межі митної території України або переміщенням їх митною територією України транзитом. При переміщенні товарів через митний кордон України у вантажних відправленнях оформляється вантажна митна декларація

Митний кодекс України.

ПЕРЕНАПРУГА В ЕЛЕКТРИЧНІЙ МЕРЕЖІ –

OVERVOLTAGE IN A SISTEM –

Напруга між фазою і землею чи між фазами електричної мережі в точці підімкнення електрообладнання, яка перевищує найбільшу допустиму напругу електрообладнання
ДСТУ 3466 – 96

ПЕРЕНАПРУГА В ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНІЙ СИСТЕМІ –
Перевищення напруги над найбільшою робочою напругою, встановленою для конкретного електрообладнання
ДСТУ 3466 – 96

ПЕРЕПАСИВАЦІЯ –
Різке збільшення швидкості анодного розчинення металу в процесі зростання потенціалу внаслідок порушення пасивного стану (не зумовлене пітінгом)
ДСТУ 3830 – 98

ПЕРЕРОБЛЯННЯ –
REWORK –
Дія, яку виконують з невідповідною продукцією чи послугою щоб зробити її відповідною вимогам.
Примітка. Під час перероблянння можуть змінювати чи замінювати складові частини невідповідної продукції чи послуги
ДСТУ ISO 90002015

ПЕРЕТВОРЮВАЧ АКУСТИЧНОЇ ЕМІСІЇ –
ACOUSTIC EMISSION TRANSDUCER –
Пристрій, у якому механічний сигнал акустичної емісії перетворюється в електричний
ДСТУ 2374 – 94

ПЕРЕТВОРЮВАЧ ЗАСОБУ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
PROBE –
Частина системи чи засобу неруйнівного контролю, що забезпечує отримання фізичного поля, взаємодію його з контрольованим об'єктом та перетворення цієї взаємодії в інформативний сигнал та аналіз його
ДСТУ 2865 – 94

ПЕРЕХІДНА ТЕМА З СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
CONINUING STANDARDIZATION TOPIC –
Тема із стандартизації , розробка якої проводилася на протязі запланованого періоду і буде продовжуватися в наступному періоді

ПЕРЕХІДНА ХАРАКТЕРИСТИКА –
STEP RESPONSE –
Часова характеристика лінійного об'єкта в разі поодинокої ступінчатої зміни вхідного діяння
ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕХІДНЕ ВІДХИЛЕННЯ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ) –
Відхилення напруги (частоти) в перехідному режимі роботи електропостачальної системи від гранично допустимого значення для усталеного режиму роботи електропостачальної системи
ДСТУ 3466 – 96

ПЕРЕХІДНИЙ ВИКИД –
TRANSIENT OVER-SHOOT –
Максимальний відхил параметра об'єкта від його усталеного значення, визначений згідно з перехідною характеристикою у відсотках від усталеного значення цього параметра
ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРЕХІДНИЙ РЕЖИМ –
TRANSIENT MODE –
Функціювання об'єкта протягом переходу від одного усталеного режиму до іншого
ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРІОД ВІДБОРУ –
SAMPLING INTERVAL –
Проміжок часу між моментами відбору суміжних вибірок чи проб

ПЕРІОД ЗАКІНЧЕННЯ РЕСУРСУ –
Такий заключний можливий період, протягом якого середня інтенсивність відмов збільшується

ПЕРІОД ЗНОСУ –
WEAR- OUT- FAILURE PERIOD –
Такий можливий період, на протязі якого інтенсивність відмов різко збільшується в порівнянні з попереднім періодом

ЕКСПЛУАТАЦІЇ –
Відрізок часу, протягом якого забезпечується стабільне функціювування усталеного виробництва
ДСТУ 2960 – 94

ПЕРІОД ОСВОЄННЯ –
Відрізок часу від уведення в дію об'єкта до отримання сталих передбачених проектом обсягів випуску продукції за умови досягнення проектного рівня основних техніко-економічних показників
ДСТУ 2960 – 94

ПЕРІОД ПУСКУ –
Відрізок часу, протягом якого вводять у дію закінчений об'єкт, комплектують штат працівників, проводять випробування та налагодження устаткування
ДСТУ 2960 – 94

ПЕРІОД СТАЛОГО ПАРАМЕТРУ ПОТОКУ ВІДМОВ –
CONSTANT FAILURE INTENSITY PERIOD –
Період терміну служби відновлюваного об'єкту з приблизно сталим параметром потоку відмов
П р и м і т к а:
Період постійності параметра потоку відмов відновлюваного об'єкта системи настає, коли в об'єкті будуть замінені хоч один раз практично всі складові елементи на аналогічні (нові)
ДСТУ 2860 – 94

ПЕРІОД ПРИРОБУ –
EARLY FAILURE PERIOD –
Можливий початковий період наробітку об'єкта, протягом якого спостерігається стала тенденція до зменшення параметра потоку відмов, що зумовлено наявністю поступовим виявленням та усуненням прихованих дефектів
ДСТУ 2680 – 94

ПЕРІОД ЦИКЛУ, ***T*** **—**
PERIOD OF CYCLE; TIME OF CYCLE –
Найменший відрізок часу, через який повторюються значення напруження (деформації)
ДСТУ 2444 – 94

ПЕРІОДИЧНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
PERIODIC VERIFICATION –
Повірка, що виконується протягом експлуатації засобів вимірювальної техніки через встановлений проміжок часу
ДСТУ 2681 – 94

ПЕРІОДИЧНЕ ДІЯННЯ –
PERIODIC ACTION –

Діяння, змінювання основного параметру якого може бути описано періодичною функцією часу
ДСТУ 3956 – 2000

ПЕРІОДИЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
CYCLIC LOADING –
Навантажування, за якого величина навантаження повторюється через однакові проміжки часу
ДСТУ 2444 – 94

ПЕРІОДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ –
SHEDULED MAINTENANCE –
Обслуговування, яке виконується через задані інтервали часу відповідно до встановленого часового графіка
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ПЕРІОДИЧНИЙ КОНТРОЛЬ –
PERIODICAL INSPECTION –
Контроль, за якого надходження інформації про контрольовані параметри відбувається через встановлені інтервали часу
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2389 – 94;
ГОСТ 16504 – 81

ПЕРІОДИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
PERIODICAL TEST –
Контрольні випробування виготовлюваної продукції, що проводяться в обсягах та в терміни, які установлені нормативними документами, з метою контролю стабільності якості продукції і можливості продовження її виготовлення
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –
Інтервал часу між даним видом обслуговування та наступним таким самим видом або іншим складнішим
ДСТУ 2960 – 94

ПЕРШИЙ ПРОЕКТ СТАНДАРТУ-
FIRST DRAFT OF A STANDARD –
Проект стандарту, що містить авторську концепцію вимог до об'єкту стандартизації

ПЕТЛЯ ГІСТЕРЕЗИСУ –
HYSTERESIS LOOP –
Графік, що характеризує залежність між значеннями напруження і деформації за повний цикл навантажування і відображає роботу пружнопластичного деформування матеріалу
ДСТУ 2444 – 94

ПЕТЛЯ ЯКОСТІ; СПІРАЛЬ ЯКОСТІ –
QUALITY LOOP –
Концептуальна модель взаємозалежних видів діяльності, що впливають на якість на різних стадіях від визначення потреб до оцінювання ступеня їх задоволення

П'ЄЗОЕЛЕКТРИЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації акустичних хвиль випромінення п'єзоелектричним перетворювачем
ДСТУ 2865 – 94

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ-
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної вартості технічних обслуговувань до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної тривалості капітальних ремонтів до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ПОТОЧНИХ РЕМОНТІВ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної тривалості поточних ремонтів до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної тривалості технічних обслуговувань до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної трудомісткості капітальних ремонтів до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ПОТОЧНИХ РЕМОНТІВ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної трудомісткості поточних ремонтів до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

ПИТОМА СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ –
Відношення математичного очікування середньої сумарної оперативної трудомісткості технічних обслуговувань до заданого напрацювання об'єкта
ГОСТ 21623-76

ПІДВОДНА КОРОЗІЯ —
Корозія металу, повністю зануреного у воду
ДСТУ 3830 – 98

ПІДГОТОВКА ПРОБИ-
SAMPLE PREPARATION-
Переведення проби до стану, потрібного для подальшого її використання
П р и м і т к а:
Підготовка проби охоплює, наприклад, переміщування, розділення, скорочення, гомогенізацію та ін.

ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Система заходів, яка охоплює виконання всього обсягу робіт з проектування, впровадження нових та вдосконалення освоєних конструкцій машин і технологічних процесів
П р и м і т к а:
Підготовлення виробництва охоплює науково-дослідне, проектно-конструкторське, технологічне та організаційно-матеріальне підготовлення
ДСТУ 2960 – 94

ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність заходів, що забезпечують готовність підприємства до освоєння виробництва продукції необхідної якості та у визначеному обсязі випуску

ДСТУ 3278 – 95

ПІДЗАГОЛОВОК СТАНДАРТА-

SUBTITLE OF A STANDARD-

Частина назви стандарту, в якому вказаний аспект стандартизації

ПІДЗЕМНА КОРОЗІЯ —

UNDERGROUND CORROSION –

Корозія металу, поміщеного в землю

ДСТУ 3830 – 98

ПІДНАЛАГОДЖЕННЯ –

RESETTING –

Додаткове налагодження технологічного устаткування та (чи) технологічного оснащення при виконанні технологічної операції для відновлення досягнутих при налагодженні значень параметрів

ДСТУ 2391 –2010

ПІДПОВЕРХНЕВА КОРОЗІЯ —

Місцева корозія, що починається з поверхні металу і набуває поширення під нею

ДСТУ 3830 – 98

ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСЕЮЮТЬ СТАНДАРТИЗАЦІЮ –

Підприємства, установи та організації мають право у відповідних сферах діяльності та з урахуванням своїх господарських і професійних потреб організовувати та виконувати роботи із стандартизації, зокрема:

1) розробляти, приймати, перевіряти, переглядати та скасовувати стандарти, кодекси усталеної практики, технічні умови і зміни до них, установлювати процедури їх розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та застосування;

2) застосовувати прийняті ними стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови;

3) брати участь у роботі спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій стандартизації відповідно до положень про такі організації;

4) створювати та вести фонди нормативних документів і видавати каталоги нормативних документів для забезпечення своєї діяльності та інформаційного обміну;

5) видавати і розповсюджувати прийняті ними стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, документи відповідних спеціалізованих міжнародних організацій стандартизації, членами яких вони є чи з якими співпрацюють на підставі положень про такі організації або відповідних договорів.

Стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, застосовуються на добровільній основі.

Право власності на стандарти, кодекси усталеної практики і технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, і видані ними каталоги належать відповідним підприємствам, установам та організаціям.

Ст.16 закону України «Про стандартизацію»

ПІДПРИЄМСТВО –

Будь-яка юридична особа, а також громадянин, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи

Митний кодекс України.

ПІДРЯДНИК –

CONTRACTOR –

Постачальник в контрактній ситуації

П р и м і т к а:

Підрядника деколи розглядають як першу сторону в комерційній діяльності

ПІДСИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –

SUBSYSTEM OF TECHOLOGICAL SYSTEM–

Технологічна система, яка виділяється за функціональною чи структурною ознаками із технологічної системи вищого рівня

ГОСТ 27.004 – 85

Технологічна система, яка виділяється за функціональною чи структурною ознакою з технологічної системи вищого рівня

П о я с н е н н я:

Підсистема, як і сама технологічна система, є сукупністю функціонально взаємозв'язаних засобів технологічного оснащення і людини-оператора та має основні властивості даної системи. Тому, наприклад, систему, яка забезпечує виконання декількох технологічних процесів, зручно умовно поділяти на підсистеми, які виконують окремі технологічні процеси. В свою чергу, останні можна умовно поділяти на підсистеми, які виконують окремі операції. Глибина структурного розділення залежить від мети дослідження.

ПІДСОБНЕ ВИРОБНИЦТВО –

Частина виробничої діяльності підприємства, яка полягає у добуванні або переробленні предметів праці для основного виробництва та проводиться у певних структурах чи підрозділах

ДСТУ 2960 – 94

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

ATTESTATION-

видача документа (декларація про відповідність або сертифікат відповідності) на основі рішення, яке приймається після проведення відповідних (необхідних) процедур оцінки відповідності, що довели виконання встановлених вимог

Закон України "Про підтвердження відповідності"

Видання заяви на підставі ухваленого після критичного огляду рішення про те, що встановлені вимоги виконано.

П р и м і т к а 1.

Отримана результативна заява свідчить про те, що встановлені вимоги було виконано. Таке підтвердження само собою не дає договірних чи будь-яких інших правових гарантій.

П р и м і т к а 2.

Дії щодо підтвердження першою та третьою стороною розрізняють за допомогою термінів "декларація", "сертифікація" та "акредитація". Для дій щодо підтвердження другою стороною спеціального терміна не існує.

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –

Процедура підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері для окремих видів продукції, яка може становити небезпеку для життя та здоров'я людини, тварин, рослин, а також майна та охорони довкілля, запроваджується технічними регламентами.

Із введенням в дію технічних регламентів центральний орган виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері оцінки відповідності, офіційно публікує перелік національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматись як доказ відповідності продукції вимогам технічних регламентів. Виробник чи постачальник також має право підтвердити відповідність
продукції вимогам технічних регламентів іншими, ніж відповідність стандартам, шляхами, передбаченими цими регламентами.
Закон України "Про підтвердження відповідності"

ПІДХІД НА ОСНОВІ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ –

Підхід на основі систем менеджменту якості складається із декількох кроків, таких як:

- визначення політики в галузі якості та мети з якості організації;
- визначення процесів, критичних для досягнення мети з якості;
- встановлення показників результативності кожного процесу в напрямку досягнення мети з якості;
- застосування показників для визначення поточної результативності кожного процесу;
- визначення причин, попереджуючих дефекти, знижуючих варіабельність та мінімізуючих переробки та відходи;
- розгляд можливостей зниження ризиків та підвищення результативності і ефективності процесів;
- визначення та встановлення пріоритету тих поліпшень, які можуть забезпечити оптимальний результат з прийнятним ризиком;
- планування стратегії, процесів і ресурсів для досягнення визначених поліпшень;
- виконання плану;
- моніторинг ефектів поліпшень;
- оцінка результатів у порівнянні з очікуваним виходом;
- аналіз діяльності з поліпшень для визначення відповідних послідуючих дій.

Аналогічний підхід може застосовуватися для підтримки, розробки та поліпшення існуючої системи менеджменту якості.

Шляхом впровадження відповідної системи менеджменту якості організація створює довіру до спроможності та надійності своїх процесів, а також основу для постійного поліпшення. Обидва ці напрямки ведуть до задоволення споживача і успіху

ПІКОВЕ ЗНАЧЕННЯ –

PEAK VALUE –

Максимум чи мінімум навантаження

ДСТУ 2444 – 94

Р – КВАНТИЛЯ ПОКАЗНИКА НАДІЙНОСТІ –

P – FRACTILE DEPENDABILITY MEASURE –

Значення величини наробітку терміну збережуваності, тривалості відновлення, протягом яких відмовить (досягне граничного стану, буде відновлена) визначена частка, що
складає (Р %) об'єктів у виборці

П р и м і т к а:

Зв'язок між гамма – відсотковим значенням (Ту) та Р – квантилю (Тр) показника надійності

Ту = Тр (1 – Р/100); Тр = Ту (1 –γ/100).

Ця примітка стосується всіх гамма – відсоткових показників (наробітку до відмови, ресурсу, тривалості відновлення, збережуваності тощо)

ДСТУ 2860 – 94

ПІРОМЕТРИЧНИЙ МЕТОД –

Метод теплового неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації температури поверхні об'єкта контролю за допомогою пірометра

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25314

ПІТІНГОВА КОРОЗІЯ;
ВИРАЗКОВА КОРОЗІЯ —

PITTING CORROSION –

Корозія, що супроводжується утворюванням виразок у металі, тобто порожнин, які починаються з поверхні

ДСТУ 3830 – 98

ПЛАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ —

Регулювання напруги зміною її згідно з законом, який описується неперервною функцією

ДСТУ 3466 – 96

ПЛАН АУДИТУ –

AUDIT PLAN -

Опис дій і заходів для проведення аудиту.

ДСТУ ISO 9000:2015

ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ –

SAMPLING INSPECTION PLAN –

Сукупність даних про обсяг вибірок і контрольних нормативів

ДСТУ 3514 – 97

ПЛАН ВИПРОБУВАНЬ –

TEST PROGRAMME –

Сукупність даних про вид випробування, обсяг партії продукції, що випробовується, вибірок чи проб, контрольні параметри та вирішальні правила

ДСТУ 3021 – 95

ПЛАН ВИПРОБУВАНЬ НА НАДІЙНІСТЬ–

DEPENDABILITY TEST PROGRAMME –

Сукупність правил, що встановлюють обсяг вибірки, порядок проведення випробувань, критерії їх завершення та прийняття рішень за результатами випробувань

ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ 3021 – 95

ПЛАН ДИСПЕРСІЙНОГО АНАЛІЗУ –

План з дискретними рівнями факторів для находження оцінок параметрів дисперсійної моделі

ГОСТ 24026 – 80

ПЛАН ЕКСПЕРИМЕНТУ –

Сукупність даних, що визначає кількість, умови і порядок реалізації дослідів

ГОСТ 24026 – 80

ПЛАН ЕКСПЕРИМЕНТУ ДРУГОГО ПОРЯДКУ –

План із більш ніж двома рівнями факторів для находження оцінок параметрів регресійної моделі другого порядку

ГОСТ 24026 – 80

ПЛАН ЕКСПЕРИМЕНТУ ПЕРШОГО ПОРЯДКУ –

План з двома або більше рівнями факторів, що дозволяє визначити роздільні оцінки параметрів регресійної моделі першого порядку

ГОСТ 24026 – 80

ПЛАН ЗВАЖУВАННЯ –
План першого порядку, до якого входять фактори на двох або трьох рівнях
ГОСТ 24026 – 80
ПЛАН КЕРУВАННЯ ПРОЕКТОМ - PROJECT MANAGEMENT PLAN -
Документ, який визначає, що потрібно для досягнення цілі(-ей) проекту.
Примітка 1. У плані керування проектом має бути програма якості проекту (безпосередньо чи через посилання на неї).
Примітка 2. План керування проектом також охоплює інші плани, які стосуються організаційної структури, ресурсів, графіка виконання, бюджету, керування ризиками, екологічного управління, керування охороною праці, керування безпекою (безпосередньо чи через посилання на них, за потреби)
ДСТУ ISO 9000:2015
ПЛАН КОНТРОЛЮ –
INSPECTION PLAN –
Сукупність вимог і правил, яких слід дотримуватись, приймаючи рішення про прийняття партії продукції.
П р и м і т к а:
Сукупність вимог і правил – обсяг контрольованої партії, рівень і вид контролю , тип плану вибіркового контролю, обсяг вибірки, контрольні нормативи, вирішальні правила тощо
ДСТУ 3514 – 17
ПЛАН МАРКЕТИНГУ –
Документ, на основі якого організується практична маркетингова діяльність
ДСТУ 3294 – 95
ПЛАН ПО ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY PLAN –
Документ, який встановлює конкретні заходи, ресурси та послідовність дій стосовно якості програмного засобу
ДСТУ 2844 – 94
ПЛАН ЯКОСТІ –
QUALITY PLAN –
Документ, який описує елементи системи менеджменту якості, що застосовуються у специфічному випадку
П р и м і т к и:
1. Специфічні випадки включають конкретну продукцію, послугу, проект або контракт
2. План якості часто має посилання на розділи “Керівництва з якості” або документовані процедури, застосовані до специфічного випадку
3. План якості інколи називають “програмою якості”
4. План якості повинен відрізнятися від планування якості, яке пов’язане з функціонуванням системи менеджмента якості, в рамках якого плани якості виконують своє завдання

ПЛАНОВЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ –
SCHEDULED MAINTENANCE –
Вид технічного обслуговування, що виконується у відповідності з встановленим часовим графіком
ПЛАНОВИЙ ПРОСТІЙ; ВІЛЬНИЙ СТАН–
IDLE STATE; FREE STATE –
Простоювання у працездатному стані, заплановане заздалегідь
ДСТУ 2860 – 94
ПЛАНОВИЙ РЕМОНТ –
Ремонт, під час якого зупинка устаткування здійснюється за планом
ДСТУ 2960 – 94
ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ –
PRODUCTION PLANNING –
Визначення обсягу, номенклатури, асортименту та якості виготовлюваної продукції
ДСТУ 3278 – 95
ПЛАНУВАННЯ ЗМІН –
Якщо організація визначає потребу в змінах до системи управління якістю, зміни потрібно реалізовувати у запланований спосіб.
Організація повинна розглянути
a) призначеність змін та їхні можливі наслідки;
b) цілісність системи управління якістю;
c) наявність ресурсів;
d) розподіл або перерозподіл обов’язків і повноважень.
ДСТУ ISO 9001-2015
ПЛАНУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОЕКТУ –
Процес розробки (письмово) документа про зміст як основи майбутніх проектних рішень, включаючи, зокрема, критерії, що використовуються для визначення того, чи завершився проект або фаза успішно
“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*
ПЛАНУВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТУ–
Вибір плану експеримента, що задовольняє задані вимоги
ГОСТ 24026 – 80
ПЛАНУВАННЯ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ –
Визначаючи стадії та заходи контролю проектування та розроблення, організація повинна розглянути
a) характер, тривалість і складність робіт з проектування та розроблення;
b) потрібні стадії процесу, охоплюючи застосовне аналізування проектування та розроблення;
c) необхідні роботи з перевіряння та затвердження проекту та розробки;
d) обов’язки та повноваження, передбачувані для процесу проектування та розроблення;
e) потреби у внутрішніх і зовнішніх ресурсах для проектування та розроблення продукції та послуг;
f) необхідність контролювати взаємодії мвж особами, залученими до процесу проектування та розроблення;
g) потреба залучати замовників і користувачів до процесу проектування та розроблення;
h) вимоги щодо подальшого виготовлення продукції та надання послуг;
i) очікуваний рівень контролю процесу проектування та розроблення з боку замовників та інших відповідних зацікавлених сторін;
j) задокументовану інформацію, потрібну для демонстрування задоволення вимог щодо проектування та розроблення.
ДСТУ ISO 9001-2015
ПЛАНУВАННЯ РЕКЛАМИ –
Процес розроблення стратегії рекламної діяльності
ДСТУ 3294 – 95
ПЛАНУВАННЯ ЯКОСТІ –
QUALITY PLANNING –

Складова частина управління якістю, зосереджена на встановленні цілей у сфері якості
Та на визначенні операційних процесів і відповідних ресурсів, необхідних для досягнення цілей у сфері якості.
Примітка. Розроблення програм якості може бути складн
иком планування якості
ДСТУ ISO 9000 – 2015

ПЛАТІЖНІ УГОДИ –
Міжнародні угоди, що запроваджують систему та порядок здійснення розрахунків за торговими та неторговими операціями
ДСТУ 3293 – 95

ПЛАСТИНА –
PLATE –
Об'єкт, обмежений двома площинами, відстань між якими значно менша від інших його розмірів
ДСТУ 2825 – 94

ПЛАСТИЧНА ДЕФОРМАЦІЯ –
PLASTIC STRAIN –
Складова залишкової деформації, що не викликає зміни об'єму
ДСТУ 2825 – 94

ПЛАСТИЧНІСТЬ –
PLASTICITY –
Здатність матеріалу проявляти пластичну деформацію
ДСТУ 2825 – 94

ПЛОСКА ДЕФОРМАЦІЯ –
PLAINE STRAIN –
Деформований стан, за якого вектори переміщень усіх точок об'єкта паралельні одній площині
ДСТУ 2825 – 94

ПЛЯМИСТА КОРОЗІЯ –
Місцева корозія металу у вигляді окремих плям
ДСТУ 3830 – 98

ПНЕВМАТИЧНИЙ СИГНАЛ –
PNEUMATIC SIGNAL –
Сигнал у вигляді механічного діяння газу, дієвою величиною якого є тиск
ДСТУ 3956 - 2000

ПОБІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО –
Виробнича діяльність підприємства, що полягає у виготовленні продукції з відходів або побічних продуктів основного виробництва та провадиться у певних структурних підрозділах
ДСТУ 2960 – 94

ПОВЕРНЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Захід, з допомогою якого сторона, що невірно використовує знак, або виготовлювач виробу, який стає небезпечним під час експлуатації, або інша сторона, що відповідає за постачання даного виробу, вилучає продукцію у її користувача, з ринку збуту або оптових баз і повертає її на підприємство для проведення коригуючих дій
П р и м і т к а:
Внаслідок правових проблем, пов'язаних з правом власності, повернення продукції здійснюється виготовлювачем або іншою стороною, що відповідає за її розподіл

ПОВЕРХНЕВА СИЛА –
SURFACE FORCE –
Зовнішня сила, розподілена по поверхні об'єкта розрахунку
ДСТУ 2825 – 94

ПОВЕРХНЯ ВІДГУКУ –
Геометричне відображення функції відгуку
ГОСТ 24026 – 80

ПОВЕРХНЯ РІВНЯ ФУНКЦІЇ ВІДГУКУ–
Геометричне місце точок у факторному просторі, якому відповідає деяке фіксоване значення функції відгуку
ГОСТ 24026 – 80

ПОВІДОМЛЕННЯ –
MESSAGE –
Дані, що мають смислове значення, призначені для передавання, оброблення та використання
П р и м і т к а :
Повідомлення у вигляді упорядкованої послідовності елементів даних (скінченої довжини) передають та сприймають як єдине ціле
ДСТУ 3956 - 2000

ПОВЗУЧІСТЬ –
CREEP –
Необоротне зростання деформацій у матеріалі з часом під дією навантаження
ДСТУ 2825 – 94

ПОВІДОМЛЕННЯ –
STATEMENT –
Положення, що виражає інформацію

ПРО ЗМІНУ –
Документ, який містить відомості, необхідні для внесення змін у конструкторські документи, їх заміну чи анулювання, інформацію про причини та терміни внесення змін, а також вказівки щодо використання заділу виробу
П р и м і т к а:
Повідомлення про зміну є підставою для внесення змін у конструкторські документи, яке здійснюється підприємством – власником правдників конструкторських документів
ДСТУ 3321 –2003

ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
VERIFICATION –
Визначення похибок засобів вимірювальної техніки і встановлення їх придатності до застосування
ДСТУ 2681 – 94

ПОВІРОЧНА СХЕМА –
HIERARCHY SCHEME –
Нормативний документ, що регламентує метрологічну підпорядкованість засобів вимірювальної техніки, які приймають участь у передаванні розміру одиниці фізичної величини від еталону або вихідного зразкового засобу вимірювальної техніки до інших засобів вимірювальної техніки зі встановленням методів і похибок передавання
ДСТУ 2681 – 94

ПОВІРОЧНА УСТАНОВКА; ПОВІРОЧНА УСТАВА –
Установка (устава), укомплектована зразковими засобами вимірювальної техніки та допоміжними засобами і призначена для повірки інших засобів вимірювальної техніки

ДСТУ 2681 – 94

ПОВІРОЧНЕ ТАВРО –

VERIFICATION MARK –

Знак встановленої форми, що його наносять на засоби вимірювальної техніки, які визнані придатними для застосування в результаті їх повірки

П р и м і т к а:

За потреби повірочне тавро наносять на документ, який підтверджує повірку

ДСТУ 2681 – 94

ПОВІТРЯНЕ СЕРЕДОВИЩЕ –

Компонент середовища життєдіяльності людини, що являє собою об'єм навколишнього повітря, склад і властивості якого безпосередньо впливають на фізіологічні процеси і підлягають гігієнічному нормуванню

ДСТУ 3038 – 95

ПОВНА ВІДМОВА –

COMPLETE FAILURE –

Відмова, що призводить до повної неспроможності об'єкта виконувати жодну з потрібних функцій

ДСТУ 2860 – 94

ПОВНА НЕСПРАВНІСТЬ –

FUNCTION – PREVENTING FAULT –

Несправність, що характеризується повною нездатністю об'єкта виконувати усі потрібні функції

ДСТУ 2860 – 94

ПОВНИЙ КОМПЛЕКТ КОНСТРУКТОРСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ –

Комплект конструкторських документів, що складається з основного комплекту конструкторських документів на даний виріб і основних комплектів конструкторських документів на всі його складові частини, які застосовані за своїми основними конструкторськими документами

ДСТУ 3321 – 2003

ПОВНИЙ ФАКТОРНИЙ ПЛАН –

План, до якого входять всі можливі комбінації всіх факторів на визначеній кількості рівнів однакове число разів

ГОСТ 24026 – 80

ПОВНИЙ ЦИКЛ РОЗРОБКИ СТАНДАРТІВ –

COMPLETE PROCEDURE OF THE ELABORATION OF A STANDARD –

Сукупність всіх етапів розробки стандарту

ПОВНОВАЖЕННЯ ІНШИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –

Інші органи виконавчої влади здійснюють державний захист прав споживачів у межах своєї компетенції, визначеної чинним законодавством

Закон України "Про захист прав споживачів"

ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ РАД У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції:

а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян;

б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом;

в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планіровки і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів;

г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом;

д) затверджують місцеві екологічні програми;

е) організовують вивчення навколишнього природного середовища;

є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

ж) організують в разі необхідності проведення екологічної експертизи;

з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем;

и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян;

і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні;

ї) здійснюють контроль за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Місцеві ради можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

ПОВНОВАЖЕННЯ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ –

Повноваження в галузі охорони праці асоціацій, корпорацій, концернів та інших об'єднань визначаються їх статутами або договорами між підприємствами, які утворили об'єднання. Для виконання делегованих об'єднанню функцій в його апараті створюються служби охорони праці.

Ст. 36 закону України "Про охорону праці"

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

Кабінет Міністрів у сфері підтвердження відповідності:

- забезпечує здійснення державної політики у сфері підтвердження відповідності;
- затверджує технічні регламенти;
- укладає міжнародні угоди у сфері підтвердження відповідності, приєднання України до міжнародних (регіональних) систем сертифікації;
-затверджує порядок дійснення процедур призначення органів з оцінки відповідності, що перевіряють відповідність продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері оцінки відповідності:

- забезпечує проведення єдиної державної технічної політики у сфері підтвердження відповідності;
- організовує розроблення проектів нормативно-правових актів, що встановлюють загальні вимоги та правила процедури підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері;
- надає методологічну допомогу центральним органам виконавчої влади у розробленні проектів законів, інших нормативно-правових актів з підтвердження відповідності, у тому числі технічних регламентів;
- узгоджує розроблені центральними органами виконавчої влади технічні подаються на Кабінету Міністрів України;
- встановлює порядок надання ними інформації, що стосується виданих сертифікатів відповідності та свідоцтв про визнання відповідності;
- організовує ведення національного фонду нормативно-правових актів з питань підтвердження відповідності.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері оцінки відповідності:
- бере участь у формуванні державної політики у сфері підтвердження відповідності;
- готує пропозиції щодо укладання міжнародних угод у сфері підтвердження відповідності, приєднання України до міжнародних (регіональних) систем сертифікації, приймає рішення про порядок визнання результатів робіт, проведених органами з сертифікації інших країн;
- координує діяльність центральних органів виконавчої влади у визначених сферах діяльності з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері;
- організовує ведення державного реєстру призначених органів з оцінки відповідності;
- організовує підготовку та атестацію аудиторів з сертифікації;
- здійснює інформаційне забезпечення з питань підтвердження відповідності;
- призначає органи оцінки з відповідності за пропозиціями відповідних центральних органів виконавчої влади;
- організовує нагляд за проведенням робіт з оцінки відповідності призначеними органами з оцінки відповідності.

Центральні органи виконавчої влади, на які покладені функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності:
- готують пропозиції щодо призначення органів з оцінки відповідності на проведення робіт з підтвердження відповідності у законодавчо регульованій сфері;
- беруть участь у розробленні проектів технічних регламентів та інших нормативно-правових актів у цій сфері;
- організовують підготовку та підвищення кваліфікації фахівців з підтвердження відповідності.

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –

Органи місцевого самоврядування з метою захисту прав споживачів мають право створювати при їх виконавчих органах структурні підрозділи з питань захисту прав споживачів, які вправі:

розглядати звернення споживачів, консультувати їх з питань захисту прав споживачів;

аналізувати договори, що укладаються продавцями (виконавцями, виробниками) із споживачами, з метою виявлення умов, які обмежують права споживачів;

при виявленні товарів (робіт, послуг) неналежної якості, фальсифікованих, небезпечних для життя, здоров'я, майна споживачів чи/та навколишнього природного середовища терміново повідомляти про це відповідні територіальні органи у справах захисту прав споживачів, інші органи, що здійснюють контроль і нагляд за якістю і безпекою товарів (робіт, послуг);

у випадках виявлення продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), які не супроводжуються доступною, достовірною, необхідною інформацією та відповідними супровідними документами або з простроченими термінами придатності, призупиняти продаж товарів (виконання робіт, надання послуг) до пред'явлення інформації, супровідних документів або припиняти продаж товарів (виконання робіт, надання послуг);

готувати подання до органу, який видав дозвіл на здійснення відповідного виду діяльності, для вирішення питання про призупинення дії цього дозволу чи про дострокове його анулювання у разі систематичного порушення прав споживачів;

подавати до суду позови про захист прав споживачів.

Ст. 28 закону України "Про захист прав споживачів"

ПОВНОВАЖЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ -

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, здійснює державний контроль за додержанням законодавства про захист прав споживачів, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів і має право:

1) давати суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписи про припинення порушень прав споживачів;

2) перевіряти додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог нормативно-правових актів щодо безпеки продукції, а також правил торгівлі та надання послуг шляхом безперешкодного відвідування та обстеження відповідно до законодавства будь-яких виробничих, торговельних та складських приміщень таких суб'єктів;

3) відбирати у суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг зразки товарів, сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів для перевірки їх якості на місці або проведення незалежної експертизи у відповідних лабораторіях та інших установах, акредитованих на право проведення таких робіт згідно із законодавством, з оплатою вартості зразків і проведених досліджень (експертизи) за рахунок коштів державного бюджету. У разі встановлення за результатами проведених досліджень (експертизи) фак-

ту реалізації продукції неналежної якості та/або фальсифікованої суб'єкт господарювання, що перевірявся, відшкодовує здійснені за це витрати. Кошти відшкодовування витрат зараховуються до державного бюджету. Порядок відбору таких зразків визначається Кабінетом Міністрів України;

{Положення першого речення пункту 3 частини першої статті 26 у частині оплати вартості зразків і проведених досліджень (експертизи) за рахунок коштів державного бюджету набирає чинності з 1 січня 2007 року. До цієї дати зазначена оплата здійснюється за рахунок суб'єктів господарювання, що перевіряються згідно з абзацом другим пункту 1 Прикінцевих положень цього Закону}

4) проводити контрольні перевірки правильності розрахунків із споживачами за реалізовану продукцію, у тому числі харчові продукти, відповідно до закону;

5) одержувати безоплатно від суб'єктів господарювання, що перевіряються, копії необхідних документів, які характеризують якість продукції, сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, що використовуються для виробництва цієї продукції;

7) забороняти суб'єктам господарювання реалізацію споживачам продукції:

б) яка підлягає обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, але в документах, згідно з якими її передано на реалізацію, відсутні реєстраційні номери сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання відповідності;

г) забороняти суб'єктам господарювання реалізацію неправильно маркованих харчових продуктів або непридатних харчових продуктів;

ґ) яка є фальсифікованою;

8) приймати рішення про:

а) припинення суб'єктами господарювання сфери торгівлі і послуг реалізації та виробництва продукції, що не відповідає вимогам нормативно-правових актів стосовно безпеки для життя, здоров'я та майна споживачів і навколишнього природного середовища, - до усунення виявлених недоліків;

б) тимчасове припинення діяльності суб'єктів господарювання сфери торгівлі (секцій, відділів), послуг складів підприємств оптової і роздрібної торгівлі та організацій незалежно від форми власності, що систематично реалізують товари неналежної якості, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання та транспортування товарів, - до усунення виявлених недоліків;

9) опломбовувати у порядку, передбаченому законодавством, виробничі, складські, торговельні та інші приміщення суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, а також несправні, з неправильними показаннями, з пошкодженим повірочним тавром або без нього, чи з таким, строк дії якого закінчився, засоби вимірювальної техніки, за допомогою яких здійснюється обслуговування споживачів, з подальшим повідомленням про це центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрологічного нагляду;

10) подавати до суду позови щодо захисту прав споживачів;

11) передавати матеріали перевірок на дії осіб, що містять ознаки кримінального правопорушення, органам досудового розслідування;

12) накладати на винних осіб у випадках, передбачених законодавством, адміністративні стягнення.

Справи про адміністративні правопорушення розглядаються за місцезнаходженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері захисту прав споживачів;

13) накладати на суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, стягнення, передбачені статтею 23 цього Закону, в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Результати перевірок суб'єктів господарювання службовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, оформлюються відповідними актами.

Ст . 26 закону України «Про захист прав споживачів»

ПОВНОТА ВИЯВЛЕННЯ НЕСПРАВНОСТЕЙ –
FAULT COVERAGE –
Відсоток несправностей об'єкта, які можуть бути виявлені за певних умов
ДСТУ 2860 – 94

ПОВНОТА РЕМОНТУ –
REPAIR COVERAGE –
Відсоток несправностей об'єкта, які можуть бути успішно усунені
ДСТУ 2860 - 94

ПОВНОТА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ) –
Характеристика, яка визначає можливість виявлення відмов (несправностей) в об'єкті за умови вибраного методу його діагностування (контролю)
ДСТУ 2389 – 94

ПОВТОРЮВАЛЬНА ВІДМОВА –
INTERMITTENT FAILURE –
Самоусувна відмова одного й того ж характеру, що виникає багаторазово
ДСТУ 2860 – 94

ПОВТОРЮВАЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ; НЕСТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ –
INTERMITTENT FAULT; VOLATILE FAULT –
Несправність об'єкта протягом обмеженого проміжку часу, після закінчення якого об'єкт відновлює здатність виконувати потрібну функцію без проведення поточного ремонту
П р и м і т к а:
Така несправність може часто повторюватися
ДСТУ 2860 – 94

ПОВТОРЮВАНЕ ДІЯННЯ –
REPEATED ACTION –
Уривчасте діяння, ознаки і параметри якого визначені на кількох окремих інтервалах усередині розглядуваного проміжку часу

ДСТУ 3956 – 2000

ПОВТОРЮВАНИЙ СИГНАЛ –

REPEATED SIGNAL –

Уривчастий сигнал, що його ініціює деяка умова, не пов'язана з повідомленням, яке пересилається

П р и м і т к а :

Такою умовою може бути час (періодично повторюваний сигнал), виявлені помилки в раніше переданому повідомленні тощо

ДСТУ 3956 – 2000

ПОВТОРЮВАНІСТЬ –

REPEATABILITY –

Властивість, яка характеризується близькістю взаємозалежних результатів випробувань, виконуваних в одній і тій самій лабораторії на однакових зразках за одним і тим самим методом випробувань одним і тим самим виконавцем

ПОВУЗЛОВИЙ МЕТОД РЕМОНТУ –

Спосіб проведення ремонту, за яким відновлення спрацьованої деталі виконується повною заміною вузла заздалегідь відремонтованим або новим

ДСТУ 2960 – 94

ПОДАЛЬША ОЦІНКА –

Величина, котру обчислюють як функцію результатів статистичного приймального контролю декількох партій продукції, за допомогою якої оцінюють вхідний і вихідний рівні дефектності, ефективність прийнятого плану контролю, а також приймають рішення про доцільність його коригування

ДСТУ 3514 – 97

ПОДАТЛИВІСТЬ ВИПРОБНОЇ МАШИНИ–

COMPLIANCE OF THE TESTING MACHINE–

Характеристика пружних властивостей машини, величина якої дорівнює оберненій величині жорсткості

ДСТУ 2824 – 94

ПОДІЛЕНИЙ ЗА ІНТЕНСИВНІСТЮ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ –

SIGNAL WITH UNTENSITY SEPARATION –

Складений сигнал спільного діяння, кожному складовому сигналу якого відповідають свої діапазони змінювання дієвої величини

ДСТУ 3956 – 2000

ПОДІЛЕНИЙ У ЧАСІ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ –

TIME SEPARATION SIGNAL –

Складений сигнал спільного діяння, кожному складовому сигналу якого відповідає свій часовий інтервал змінювання дієвої величини

ДСТУ 3956 – 2000

ПОДІЛКА ШКАЛИ –

SCALE DIVISION –

Частина шкали між двома сусідніми позначками шкали

ДСТУ 2681 – 94

ПОДІЯ –

EVENT –

Змінювання властивості, стану об'єкта або процесу, істотне за певного розгляду

ДСТУ 3956 – 2000

ПОЕЛЕМЕНТНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Повірка, під час якої метрологічні характеристики засобів вимірювальної техніки визначають за метрологічними характеристиками їх окремих частин

ДСТУ 2681 – 94

ПОЄДНАНЕ ДІЯННЯ –

JOINT EFFECT –

Одночасне або послідовне діяння на організм чинників різного походження

ДСТУ 3038 - 95

ПОЖЕЖОНЕБЕЗПЕЧНЕ ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДСТУ 2156 – 93

ПОЗАПЛАНОВЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ –

CORRECTIVE MAINTENANCE –

Технічне обслуговування, що виконується після появи відмови з метою поновлення виробу до такого стану, при якому він зможе виконувати потрібну функцію

ПОЗАПРОЕКТНА АВАРІЯ —

BEYONG THE DESIGN-BASISEN ACCIDENT –

Аварія, викликана неврахованими для проектних аварій вихідними подіями або супроводжувана додатковими порівняно з проектними аваріями відмовами систем безпеки, технологічного устаткування або помилками персоналу, які можуть призвести до тяжких пошкоджень об'єкта. Зменшення наслідків такої аварії досягається керуванням аварією та (або) здійсненням планів заходів щодо захисту всіх реципієнтів

ДСТУ 2156 – 93

ПОЗАСИСТЕМНА ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

OFF – SYSTEM UNIT –

Одиниця фізичної величини, що не належить до даної системи одиниць

П р и к л а д и:

1. Електрон-вольт – позасистемна одиниця енергії щодо системи SI
2. Доба, годинна, хвилина – позасистемні одиниці часу щодо системи SI

ДСТУ 2681 – 94

ПОЗАЧЕРГОВА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

Повірка засобів вимірювальної техніки, що виконується до терміну чергової періодичної повірки

ДСТУ 2681 – 94

ПОЗИЦІЙНЕ ПОДАННЯ ДАНИХ –

DATA POSITION REPRESENTATION –

Подання даних, що надає смисл як значенню кожного символу, так і місцю (значущій позиції), яке він займає в ряді інших символів повідомлення

П р и м і т к а :

Такий спосіб використовується, зокрема, для подання цифрових та абетково-цифрових даних

ДСТУ 3956 – 2000

ПОЗИЦІЙНИЙ СИГНАЛ –

POSITION SIGNAL –

Складений сигнал, у якому кожний з дискретних сигналів, що його складають, ототожнюється з одним із повідомлень дискретних даних, які пересилаються, а значення його інформативного параметра – із елементом цього повідомлення

ДСТУ 3956 – 2000

ПОЗИЦІЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ НА РИНКУ –

Дії, спрямовані на забезпечення продукції конкурентоспроможного стану на ринку і розроблення відповідного комплексу маркетингу

ДСТУ 3294 – 95

ПОЗИЦІЯ –

POSITION –

Фіксоване положення, яке займає закріплена заготовка чи складальна одиниця разом із пристроєм відносно інструменту чи нерухомої частини устаткування при виконанні певної частини операції

ДСТУ 2391 – 2010

ПОЗНАЧЕННЯ ОДИНИЦІ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

SYMBOL OF A UNIT –

Умовний символ одиниці фізичної величини

П р и к л а д и:

1. m – позначення метра;
2. V – позначення вольта

ДСТУ 2681 – 94

Умовна абревіатура з літер, складена з літер слів, які входять до назви одиниці, або спеціальні знаки (спеціальний знак)

ДСТУ 3651.0 – 97

ПОЗНАЧКА ШКАЛИ –

SCALE MARK –

Риска або інший знак на шкалі, що відповідають одному або декільком значенням вимірюваної величини

ДСТУ 2681 – 94

ПОКАЗ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –

INDICATION OF A MEASURING INSTRUMENT –

Значення вимірюваної величини, створене за допомогою засобу вимірювань та подане сигналом вимірювальної інформації

ДСТУ 2681 – 94

ПОКАЗНА ВИБІРКА (ПРОБА) –

REPRESENTATIVE SAMPLE –

Вибірка (проба), яка в достатній мірі відображає властивості цієї сукупності в цілому

ДСТУ 3514 – 97

ПОКАЗНИК БЕЗПЕЧНОСТІ —

Кількісна характеристика однієї або декількох властивостей, що визначають безпечність підприємства залежно від потенційної небезпеки наявних у його регіоні об'єктів та специфіки реципієнтів

П р и м і т к и:

1. Залежно від реципієнта окремі показники безпечності промислових підприємств можуть характеризувати його безпечність щодо виробничого персоналу, населення регіону та навколишнього середовища
2. Показник безпеки кількісно характеризує ступінь, у якому конкретному промисловому підприємству притаманні певні властивості, що обумовлюють його безпечність

Так, показниками безпечності підприємства щодо виробничого персоналу можуть бути вірогідність роботи технологічного устаткування, час спрацьовування захисних пристроїв, електрична міцність ізоляції і струмопровідних частин, з якими можливий мимовільний контакт робітників.

До екологічних показників безпечності промислового підприємства можуть бути віднесені такі, як вміст шкідливих домішок, що викидаються в навколишнє середовище, шкідливих часток, газів, випромінювань під час зберігання, транспортування, експлуатації або споживання продукції промислового підприємства.

Показник безпечності може мати вимірність (наприклад, вміст шкідливих домішок, що викидаються в навколишнє середовище) або не мати її (наприклад, вірогідність безвідмовної роботи технологічного устаткування)

ДСТУ 2156 – 93

ПОКАЗНИК БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ (НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ) –

Частковий показник безпечності промислового підприємства, який кількісно характеризує його безпечність щодо працівників та (чи) населення регіону

П р и м і т к и:

1. В проектній документації промислового підприємства вказують нормативне (необхідне) значення показника безпечності, яке встановлюється, як правило, на підставі розрахунку прогнозу і в середньому характеризує підприємство на всьому протязі його існування
2. В процесі спорудження та експлуатації промислове підприємство характеризують оперативним (поточним) значенням показника безпечності, який фактично реалізований в інтервалі часу, що розглядається

ДСТУ 2156 – 93

ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –

DEPENDABILITY MEASURE –

Кількісна характеристика однієї чи декількох із тих властивостей, які в сукупності складають надійність об’єкта

ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ 2634 – 94

ПОКАЗНИК НЕСТАБІЛЬНОСТІ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ) –

Кількісна оцінка нестабільності напруги (частоти) за її відхиленням від номінального чи базового значення

ДСТУ 3466 – 96

ПОКАЗНИК СТАБІЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

PROCESS STABILITY INDEX –

Величина, що кількісно характеризує стабільність технологічного процесу

П р и м і т к а:

Прикладом показника стабільності технологічного процесу може служити середнє квадратичне відхилення контрольованого параметра

ДСТУ 3514 – 97

ПОКАЗНИК ТОЧНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

PROCESS ACCURACY INDEX –

Величина, яка кількісно характеризує точність технологічного процесу

П р и м і т к а:

Прикладом показника точності технологічного процесу може бути різниця між фактичним і номінальним значенням параметрів за розподілом їхніх ймовірностей

ДСТУ 3514 – 97

ПОКАЗНИК УНІФІКАЦІЇ –
Кількісна характеристика виконання завдання з уніфікації
ДСТУ 3278 – 95
ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Величина, що характеризує якість електричної енергії за одним чи кількома її параметрами
ДСТУ 3466 – 96
Величина, що характеризує якість електричної енергії за одним або декількома параметрами
ГОСТ 23875 – 88
ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY METRIC –
Кількісна міра, що використовується для визначення ступеня, в якому програмний засіб має дану якість
ДСТУ 2844 – 94
ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
Кількісна характеристика однієї або декількох властивостей продукції, що формують її якість, що розглядається стосовно визначених умов її створення і експлуатації або споживання
ПОКАЗНИК ЯКОСТІ СТВОРЕННЯ (ЕКСПЛУАТАЦІЇ) ПРОДУКЦІЇ –
Кількісна характеристика властивостей, що складають якість процесу створення (експлуатації) продукції і результатів цього процесу
ПОКАЗНИКИ САНІТАРНОГО СТАНУ ҐРУНТІВ –
Комплекс критеріїв, за якими оцінюють санітарний стан ґрунтів
ДСТУ 3038 – 95
ПОКАЗУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ –
INDICATING DEVICE –
Сукупність елементів або вузол засобу вимірювань, що подає візуальний сигнал вимірювальної інформації
ДСТУ 2681 – 94
ПОКУПЕЦЬ –
PURCHASER –
Споживач у контрактній ситуації
П р и м і т к а:
Покупця деколи розглядаються як другу сторону в комерційній діяльності
ПОЛЕГШЕНИЙ РЕЗЕРВ –
REDUCED RESERVE –
Резерв, що складається з одного чи декількох резервних елементів, які перебувають у режимі меншого навантаження порівняно з основним елементом
ДСТУ 2860 – 94
ПОЛІГОННІ ВИПРОБУВАННЯ –
GROUND TEST –
Випробування об’єкта, що проводяться на випробувальному полігоні
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
ПОЛІНОМІНАЛЬНА МОДЕЛЬ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ –
Модель регресійного аналізу, лінійна за параметрами, що задається поліномом за факторами
ГОСТ 24026-80

ПОЛІПШЕННЯ –
Термічна обробка, яка складається із загартування сталі з наступним високим відпуском
ПОЛІПШУВАННЯ –
Організація повинна визначати та вибирати можливості для поліпшування та виконувати будь-які необхідні дії для задоволення вимог замовника та підвищення задоволеності замовника.
Потрібно, щоб це охоплювало:
a) поліпшування продукції та послуг з тим, щоб задовольняти вимоги, а також щоб ураховувати майбутні потреби і очікування;
b) коригування, запобігання виникненню чи зменшення небажаних впливів;
c) поліпшування дієвості та результативності системи управління якістю.
П р и м і т к а: Приклади поліпшування можуть охоплювати коригування, коригувальну дію, постійне поліпшування, проривну зміну, інновацію та реорганізацію.
ДСТУ ISO 9001-2015
ПОЛІПШУВАННЯ ЯКОСТІ-
QUALITY IMPROVEMENT-
Складова частина управління якістю, зосереджена на збільшуванні здатності виконувати вимоги щодо якості.
Примітка. Вимоги щодо якості можуть бути пов’язані з будь-яким з таких аспектів, як результативність, ефективність чи простежуваність.
ДСТУ ISO 9000:2015
ПОЛІТИКА –
Формування політики у сфері якості
Найвище керівництво повинне сформувати, запровадити та актуалізувати політику у сфері якості,
a) яка відповідає призначеності й середовищу організації та підтримує її стратегічний напрямок;
b) яка надає основу для встановлення цілей у сфері якості;
c) у якій є зобов’язання задовольняти застосовні вимоги;
d) у якій є зобов’язання щодо постійного поліпшування системи управління якістю.
Інформування про політику у сфері якості
Потрібно, щоб політика у сфері якості була
a) доступною та актуалізованою у формі задокументованої інформації;
b) доведеною до відома, зрозумілою та застосовною в межах організації;
c) доступною для відповідних зацікавлених сторін, як належить.
ДСТУ ISO 9001-2015
ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ –
POLICY ORGANIZATION –
Наміри та спрямованість організації, офіційно сформульовані її найвищим керівництвом
ДСТУ *ISO 9000:2015*
ПОЛІТИКА В СФЕРІ ЯКОСТІ –
QUALITY POLICY –
Загальні наміри та спрямованість сукупності людей та засобів виробництва з розподілом відповідальності, повноважень та взаємовідносин, пов’язані з ступенем, до якого сукупність власних відмітних властивостей задовольняє сформульовані потреби або очікування,

загальнозрозумілі або обов'язкові, офіційно сформульовані особою чи групою осіб, яка спрямовує та контролює діяльність на найвищому рівні

П р и м і т к и:

1. Політика в сфері якості, як правило узгоджена з загальною політикою організації і становить основу для встановлення того, чого прагнуть або до чого прямують у сфері якості
2. Політика в сфері якості може ґрунтуватися на принципах управління якістю, викладених у цьому стандарті:

а) Орієнтація на замовника

Організації залежать від своїх замовників і тому повинні розуміти поточні та майбутні потреби замовників, виконувати їхні вимоги і прагнути до перевищення їхніх очікувань.

б) Лідерство

Керівники встановлюють єдність мети та напрямів діяльності організації. Їм слід створювати та підтримувати таке внутрішнє середовище, в якому працівники можуть бути повністю залучені до виконання завдань, що стоять перед організацією.

в) Залучення працівників

Працівники на всіх рівнях становлять основу організації, і їхнє повне залучення дає змогу використовувати їхні здібності на користь організації.

г) Процесний підхід

Бажаного результату досягають ефективніше, якщо діяльністю та пов'язаними з нею ресурсами управляють як процесом.

д) Системний підхід до управління

Ідентифікування, розуміння та управління взаємопов'язаними процесами як системою сприяє організації у результативнішому та ефективнішому досягненні її цілей.

е) Постійне поліпшення

Постійне поліпшення діяльності організації в цілому слід вважати незмінною метою організації.

ж) Прийняття рішень на підставі фактів

Ефективні рішення приймають на підставі аналізування даних та інформації

и) Взаємовигідні стосунки з постачальниками

Організація та її постачальники є взаємозалежними, і взаємовигідні стосунки підвищують спроможність обох сторін створювати цінності.

Ці вісім принципів управління якістю формують основу стандартів на системи управління якістю, які входять до стандартів серії ISO 9000

PROVISION –

Логічна одиниця змісту нормативного документа, яка має форму повідомлення, інструкції, рекомендації або вимоги

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПОЛЯРИЗАЦІЙНА КОРОЗІЙНА ДІАГРАМА —

Діаграма залежності дійсних швидкостей спряжених анодної і катодної реакцій корозійного процесу від потенціалу

ДСТУ 3830 – 98

ПОЛЯРИЗАЦІЙНА КРИВА —

Крива залежності швидкості електродного (катодного або анодного) процесу корозії .від потенціалу

ДСТУ 3830 – 98

ПОЛЯРИЗАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ —

Обмеження швидкості електрохімічної корозії поляризаційними явищами на електродах

ДСТУ 3830 – 98

ПОЛЯРИЗАЦІЙНИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації змін поляризації хвиль випромінення, які взаємодіють із контрольованим об'єктом

ДСТУ 2865 – 94

ПОЛЯРИЗАЦІЯ –

ELECTRODE POLARIZATION –

Зміна потенціалу електрода, зумовлена протіканням електричного струму

ДСТУ 3830 – 98

ПОМИЛКА –

MISTAKE –

Дія людини, що призводить не до того результату, який був передбачений

Оцінка логічного твердження або висновок про щось, яке невірне, хибне

П р и м і т к а:

Помилкою, наприклад, є: спотворення кодового сигналу інформації при невірному, хибному відображенні значення елемента кодової послідовності сигналу одиниці чи нуля; визначення відмови як дії, що не відбулась (хибна відмова); незнайдення відмови (невиявлена відмова)

ДСТУ 2860 – 94

ПОМИЛКА (ОПЕРАТОРА) –

HUMAN ERROR –

Дія оператора, яка призводить до непередбачених наслідків функціонування модуля (системи)

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

Дія людини, яка призвела до ненавмисного наслідку

ДСТУ 2860 – 94

ПОМИЛКОСТІЙКА ПРОГРАМА –

FOOLPROOF PROGRAM –

Програма, що не припиняє працювати, але й не виконує незворотних дій (наприклад, вилучення файлів) при введенні безглуздих команд або даних

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ПОМИЛКОСТІЙКА СИСТЕМА –

FAIL – SAFE SYSTEM –

Система, яка зберігає повну працездатність при збої або помилці

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ПОНДЕРОМОТОРНИЙ МЕТОД –

Метод магнітного контролю, що ґрунтується на пондеромоторній взаємодії магнітного поля об'єкта контролю, яка реєструється, і магнітного поля постійного магніту, електромагніту чи рамки зі струмом

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24450

ПОНЯТТЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ –

Охорона праці - це система правових, соціально - економічних, організаційно - технічних, санітарно – гігієнічних і лікувально - профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини в процесі трудової діяльності.

Ст. 1 закону України "Про охорону праці"

ПООДИНОКЕ ДІЯННЯ –

SINGLE ACTION –

Уривчасте діяння, ознаки і параметри якого визначені тільки на одному інтервалі усередині розглядуваного проміжку часу
ДСТУ 3956 – 2000

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ДІЇ –
PREVENTIVE ACTION –
Дія, запроваджена для усунення причин потенційної невідповідності, дефекта або іншої небажаної ситуації для того, щоб попередити їх виникнення
П р и м і т к а:
Ці попереджувальні дії можуть спричинити до змін як в методиках, так і в системах з метою досягнення поліпшення якості на всіх етапах петлі якості

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНА МЕЖА –
WARNING LIMIT –
Лінія на контрольній карті під (верхньою), над (нижньою) межею регулювання чи між ними під час статистично керованого технологічного процесу, де значення вибіркової характеристики трапляються з великою імовірністю
П р и м і т к а:
Попадання одного значення вибіркової характеристики між попереджувальною і регульованою межами є попереджувальним сигналом
ДСТУ 3514 – 97

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНИЙ СИГНАЛ –
WARNING SIGNAL –
Сигнал, який сповіщає про наближення розладу технологічного процесу за допомогою надходжуваних статистичних даних про вибіркову характеристику
ДСТУ 3514 – 97

ПОПЕРЕДНЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ –
Тимчасовий документ, який містить відомості, необхідні для внесення змін у копії конструкторських документів, що перебувають у виробництві, чинний до скасування його “Повідомленням про зміну”, закінчення терміну дії чи анулювання
ДСТУ 3321 – 2003

ПОПЕРЕДНІ ВИПРОБУВАННЯ –
PRELIMINARY TEST-
Контрольні випробування дослідних зразків і (чи) дослідних партій продукції з метою визначення можливості їх пред’явлення на приймальні випробування
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПОПЕРЕДНІЙ СТАНДАРТ –
Документ, який тимчасово прийнятий органом, що займається стандартизацією, і доведений до широкого кола споживачів з метою накопичення в процесі його застосування необхідного досвіду, на якому повинен базуватися стандарт

ПОПЕРЕЧНА СИЛА –
TRANSVERSAL FORCE –
Дотична складова рівнодійної внутрішніх сил у перерізі об’єкта
ДСТУ 2825 – 94

ПОПИТ –
Сукупність вимог на продукцію з боку покупця
ДСТУ 3294 – 95

ПОПРАВКА –
CORRECTION –
Виправлення, зроблене в опублікованому тексті нормативного документа з метою усунення друкарських, лінгвістичних та інших подібних помилок
П р и м і т к а:
Поправки можуть бути подані відповідно через опублікування окремого листа поправок нового видання нормативного документа
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
Значення величини, що алгебраїчно додається до результату вимірювання з метою вилучення систематичної похибки
ДСТУ 2681 – 94

ПОПРАВЛЕНИЙ РЕЗУЛЬТАТ –
CORRECTED RESULT –
Результат вимірювання, отриманий після введення поправки і (чи) врахування коригувального коефіцієнта
ДСТУ 2681 – 94

ПОПРАВНИЙ БРАК –
Брак, всі дефекти в якому, на підставі яких забракована продукція, можуть бути усунені

ПОРІВНЮВАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –
COMPARATIVE TEST –
Випробування аналогічних за характеристиками або однакових об’єктів, що проводяться в ідентичних умовах для порівняння характеристик їх властивостей
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПОРІВНЯННІ СТАНДАРТИ –
COMPARABLE STANDARDS –
Стандарти на однакові продукцію, процеси чи послуги, затверджені різними органами стандартизації і в яких схожі вимоги ґрунтуються на однакових характеристиках і оцінюються однаковими методами, які дають змогу однозначно порівнювати відмінності у вимогах
П р и м і т к а:
Порівнянні стандарти не є гармонізованими
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПОРІВНЯННЯ ФІЗИЧНИХ ВЕЛИЧИН –
Вимірювальна операція, що полягає у відображенні співвідношення між розмірами двох однорідних фізичних величин відповідним висновком: більша, менша чи однакова за розміром
ДСТУ 2681 – 94

ПОРІГ ЧУТЛИВОСТІ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –
DISCRIMINATION THRESHOLD –
Найменше значення вимірюваної величини, яка може бути виявлена засобом вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

ПОРОШКОВИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації збільшення амплітуди акустичних коливань відділених дефектами ділянок внаслідок резонансів на власних частотах за допомогою тонкодисперсного порошку
ДСТУ 2865 - 94

ПОРТФЕЛЬ ЗАМОВЛЕНЬ –
Сукупність замовлень, які має організація на визначену дату або певний період
ДСТУ 3294-95

ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЩОДО ВИПУСКУ З РЕМОНТУ ТА ВИДАЧІ НА ПРОКАТ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ -
Випуск з ремонту та видача на прокат засобів вимірювальної техніки, що застосовуються у сфері зако-

нодавчо регульованої метрології та не відповідають нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та фізичних осіб - підприємців від трьох до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 171 Кодексу України про адміністративні порушення

ПОРУШЕННЯ ПОВЕРХНІ ЗЕМЛІ —

Сукупність різноманітних видів змін природного стану земної поверхні внаслідок техногенної діяльності та несприятливих природних процесів і явищ

ДСТУ 2156 – 93

ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ -

Порушення правил застосування засобів вимірювальної техніки, які використовуються у сфері законодавчо регульованої метрології, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств та організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб - підприємців від трьох до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 172 Кодексу України про адміністративні порушення

ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ, НОРМ І СТАНДАРТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ УБЕЗПЕЧЕННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ -

Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівництво, реконструкцію, ремонт чи утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, або особою, яка виконує такі роботи, якщо це порушення спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть, -

карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до п'яти років.

Ст. 227 Кримінального кодексу України

ПОРУШЕННЯ ПРОЦЕДУР ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ –

Порушення призначеними органами з оцінки відповідності чи визнаними незалежними організаціями процедур оцінки відповідності вимогам технічних регламентів; порушення органами з сертифікації, призначеними в державній системі сертифікації, правил і порядку обов'язкової сертифікації продукції -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 172-1 Кодексу України про адміністративні порушення

ПОРУШЕННЯ УМОВ І ПРАВИЛ ПРОВЕДЕННЯ ПОВІРКИ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ -

Порушення умов і правил проведення повірки засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації та застосовуються у сфері законодавчо регульованої метрології, а також проведення такої повірки неуповноваженими науковими метрологічними центрами, метрологічними центрами та повірочними лабораторіями, крім повірки, що проводиться науковими метрологічними центрами, які мають міжнародно визнані калібрувальні та вимірювальні можливості за відповідними видами та підвидами вимірювань або застосовують національні еталони, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств та організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб - підприємців від трьох до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 171-1 Кодексу України про адміністративні порушення

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АКРЕДИТАЦІЇ–

Акредитація органів з оцінки відповідності здійснюється національним органом з акредитації у порядку, встановленому законодавством.

Рішення про акредитацію органів з оцінки відповідності приймає керівник національного органу з акредитації.

У разі прийняття позитивного рішення видається атестат про акредитацію встановленого зразка із строком дії до п'яти років та надається право використання Національного знаку акредитації. У іншому випадку видається офіційне повідомлення про відмову в акредитації

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНІЧНИХ УМОВ –

Основою для прийняття рішення про розроблення технічних умов (ТУ) є:

- технічне завдання на розроблення продукції (договір, контракт, протокол і т. ін.), розроблене та затверджене в порядку, встановленому підприємством (організацією) - розробником продукції та замовником (основним споживачем);
- державна програма або директивний документ;
- ініціативні пропозиції підприємств (організацій) - розробників або підприємств (організацій) - виробників продукції.

Розроблення змін до ТУ здійснюють підприємства (організації) - власники оригіналів ТУ

ПОСАДОВІ ОСОБИ ПІДПРИЄМСТВА –

Керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за виконання вимог, встановлених цим Кодексом, законами та іншими нормативно - правовими актами України, а також міжнародними договорами України з питань митної справи, укладеними в установленому законом порядку

Митний кодекс України.

ПОСИЛАННЯ НА КОМПЛЕКСИ СТАНДАРТІВ –

REFERENCE TO A COMPLEX OF STANDARDS – Посилання, що містить зазначення групового заголовка комплексу стандартів без позначень і найменувань конкретних стандартів

ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ –

REFFRENCE TO STANDARDS –
Заміна детального викладення тексту документа посиланням на один або декілька стандартів. Метод складання регламенту, у відповідності з яким детальне викладення в тексті документа технічних умов замінюється посиланням на один або декілька стандартів

ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ (В РЕГЛАМЕНТАХ) –
REFERENCE TO STANDARDS (IN REGULATIONS)–
Посилання на один чи декілька стандартів замість детального викладу положень у регламенті
П р и м і т к и:
1. Посилання на стандарти може бути зі сталою або змінною ідентифікацією чи загальним і одночасно або винятковим, або вказівним
2. Посилання на стандарти може бути пов'язане із загальнішим чинним положенням стосовно рівня розвитку техніки або з визнаним технічним правилом. Таке положення може бути окремим
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТІ ЗІ СТАЛОЮ (ЗМІННОЮ) ІДЕНТИФІКАЦІЄЮ –
(UN)DATED REFERENCE TO STANDARDS –
Посилання на стандарти, яке ідентифікує один чи більше конкретних стандартів таким чином, щоб подальший перегляд їх набирав чинності тільки після (без) внесення змін до регламенту
П р и м і т к а:
Стандарт, як звичайно, ідентифікують через його номер та (або) дату видання (лише через його номер). Може бути вказана і назва стандарту
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПОСИЛЕНИЙ КОНТРОЛЬ –
TIGHTENED INSPECTION –
Статистичний приймальний контроль, який застосовують у разі, коли результати контролю певні кількості попередніх партій продукції дають достатні підстави для висновку, що дійсний рівень дефектності вищий ніж приймальний, і який характеризується більш суворими контрольними нормативами, ніж за нормального контролю
ДСТУ 3514 – 97

ПОСЛАБЛЕНИЙ КОНТРОЛЬ –
REDUCED INSPECTION –
Статистичний приймальний контроль, який застосовують у разі, коли результат контролю заданої кількості попередніх партій продукції дає підстави для висновку, що дійсний рівень дефектності нижчий ніж приймальний, та характеризується меншим обсягом вибірки, ніж за нормального контролю та (чи) можливою зміною контрольних параметрів
ДСТУ 3514 – 97

ПОСЛІДОВНЕ ПОЄДНАННЯ ОПЕРАЦІЙ–
Метод організації виробничих процесів, за яким окремий предмет праці передається на наступну операцію після того, як уся партія пройде попередню операцію
ДСТУ 2960 – 94

ПОСЛІДОВНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ –
Експеримент, що реалізується у вигляді серій, в якому умови проведення кожної наступної серії визначаються результатами попередніх
ГОСТ 24026 – 80

ПОСЛІДОВНИЙ ІНТЕРФЕЙС –
SERIAL INTERFACE –
Інформаційний інтерфейс, який передбачає часовий розподіл інтерфейсних сигналів
ДСТУ 3956 – 2000

ПОСЛІДОВНИЙ КОНТРОЛЬ –
Статистичний приймальний контроль, який характеризується тим, що рішення відносно приймання партії продукції приймають за результатами перевірки декількох вибірок або проб, максимальне число яких наперед не встановлене, причому необхідність відбору наступної вибірки або проби залежить від результатів контролю попередніх вибірок або проб

ПОСЛІДОВНИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНРОЛЮ-
SEQUENTIAL SAMPLING PLAN-
План вибіркового контролю, який характеризується тим, що рішення стосовно приймання партії продукції приймають за результатами перевірки декількох вибірок, максимальну кількість яких заздалегідь не встановлено, причому необхідність відбору наступної вибірки залежить від результатів контролю попередніх вибірок
ДСТУ 3514 – 97

ПОСЛІДОВНИЙ СИМПЛЕКСНИЙ МЕТОД –
Метод експериментальної оптимізації, що заснований на сполученні насиченого плану, заданого вершинами симплекса, з послідовним відображенням найгіршої вершини відносно протилежної грані
ГОСТ 24026 – 80

ПОСЛУГА –
SERVICE –
Вихід організації за обов'язкового виконання принаймі одного виду роботи між організацією та замовником.
Примітка 1. Домінантні елементи послуги, зазвичай, нематеріальні.
Примітка 2. Послуга часто охоплює діяльність на межі взаємодії із замовником, щоб установлювати вимоги замовника, а також під час надавання послуги та може передбачити підтримання постійного зв'язку, наприклад, з фінансовими установами, бюро бухгалтерської експертизи чи державними організаціями, як от школи чи лікарні.
Примітка 3. Надання послуги може охоплювати, наприклад, таке:
- роботу, виконану з матеріальною продукцією, поданою замовником (наприклад, з автомобілем, що підлягав ремонту);
- роботу, виконану з нематеріальною продукцією, поданою замовником (наприклад, з декларацією про доходи, необхідною для обчислення розміру податку);
- подання нематеріальної продукції (наприклад, подання інформації в контексті передавання знань);
- створення сприятливих умов для замовника (наприклад, у готелях і ресторанах).
Примітка 4. Послугу, зазвичай, відчуває замовник
ДСТУ ISO 9000:2015

ПОСТАВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ НА ВИРОБНИЦТВО –
Сукупність заходів щодо організації виробництва новорозробленої, модернізованої або раніше освоєної продукції

ПОСТАЧАЛЬНИК –
SUPPLIER; PROVIDER –
Юридична або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, яка вводить в обіг продукцію чи бере в цьому участь
Закон України "Про підтвердження відповідальності
Організація*, яка постачає продукцію* чи послугу.
Приклади.
Виробник, дистриб'ютор, роздрібний продавець або агент з продажу продукції чи послуги.
Примітка 1. Стосовно організації постачальник може бути внутрішнім або зовнішнім.
Примітка 2. У контрактній ситуації постачальника часто називають "підрядник".
ДСТУ ISO 9000:2015
ПОСТАЧАЛЬНИК ПРОДУКЦІЇ –
SUPPLYING FIRM –
Підприємство чи організація, які постачають продукцію згідно з договором постачання
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95
П р и м і т к и:
1. У контрактній ситуації постачальник може називатися підрядником
2. Постачальником може бути, наприклад, виробник, оптовик, імпортер, монтажник чи організація, яка надає послуги
3. Постачальник може бути зовнішнім чи внутрішнім

ПОСТАЧАННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Виконання зобов'язань постачальника щодо забезпечення споживача продукцією
П р и м і т к а:
Постачання продукції не є її продаванням
ДСТУ 3278 – 95;
ПОСТІЙНА ДІЄВА ВЕЛИЧИНА –
CONSTANT ACTING VALUE –
Дієва величина, миттєві значення якої характеризують діяння в кожний момент часу
П р и м і т к а :
Такими величинами є, наприклад, переміщення, сила, напруга постійного струму, звуковий тиск тощо
ДСТУ 3956 – 2000
ПОСТІЙНЕ ПОЛІПШУВАННЯ –
Організація повинна постійно поліпшувати придатність, адекватність і результативність системи управління якістю.
Організація повинна розглядати результати аналізування та оцінювання, а також вихідні дані аналізування системи управління, щоб визначити, чи є потреби або можливості, що потребують свого розгляду як складники постійного поліпшування.
ДСТУ ISO 9001-2015
ПОСТУПОВА ВІДМОВА –
CRADUAL FAILURE; DRIFT FAILURE –
Відмова, спричинена поступовими змінами значень одного чи декількох параметрів об'єкта
П р и м і т к а:
Поступову відмову можна передбачити попередніми дослідженнями чи технічним оглядом, інколи її можна відвернути заходами технічного обслуговування
ДСТУ 2860 – 94
ПОТЕНЦІАЛ АКТИВАЦІЇ —
Потенціал, який відповідає переходу металу з пасивного стану в активний
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛ КОРОЗІЇ —
CORROSION POTENTIAL –
Потенціал корозії металу, що встановлюється внаслідок протікання спряжених анодного і катодного процесів без зовнішньої поляризації
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛ ПЕРЕПАСИВАЦІЇ –
Потенціал, який відповідає переходу металу з пасивного стану в стан перепасивації
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛ ПІТІНГОУТВОРЕННЯ;
ПОТЕНЦІАЛ ВИРАЗКОУТВОРЕННЯ —
PITING INITIATION POTENTIAL –
Потенціал, що зумовлює виникнення пітінгової корозії внаслідок локального порушення пасивності металу
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛ ПОВНОЇ ПАСИВАЦІЇ —
Потенціал, що зумовлює виникнення пасивного стану металу
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛ ПОЧАТКУ ПАСИВАЦІЇ —
Потенціал переходу металу від стану активного анодного розчинення до активно-пасивного стану
ДСТУ 3830 – 98
ПОТЕНЦІАЛЬНИЙ СИГНАЛ –
POTENTIAL SIGNAL –
Сигнал у вигляді неперервного діяння, інформативним параметром якого є значення дієвої (постійної або змінної) фізичної величини
ДСТУ 3956 – 2000
ПОТЕНЦІЙНИЙ ПОПИТ –
Попит, який визначається купівельною спроможністю і кількістю потенційних споживачів
ДСТУ 3294 – 95
ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНЕ
ПІДПРИЄМСТВО —
Промислове підприємство, що використовує в своїй діяльності або має на своїй території потенційно небезпечні об'єкти
ДСТУ 2156 – 93
ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИЙ ОБ'ЄКТ –
Будь-яке джерело потенційної шкоди життєво важливим інтересам людини
ДСТУ 2156 – 93
ПОТІК ПРОДУКЦІЇ –
FLOW OF PRODUCTS –
Сукупність одиниць продукції, які перебувають в русі у технічному процесі
ДСТУ 3514 – 97
ПОТОКОВА ЛІНІЯ –
Виробнича дільниця, оснащена сукупністю машин і механізмів, призначених для виготовлення певної продукції та встановлених згідно з послідовністю операцій технологічного процесу, що виконується із заданим ритмом
ДСТУ 2960 – 94
ПОТОКОВЕ ВИРОБНИЦТВО –
Виробництво, що характеризується розміщенням засобів технологічного спорядження послідовно до ви-

конання операцій технологічного процесу та визначеним періодом випуску виробів
ДСТУ 2974 – 95

ПОТОЧНА КІЛЬКІСТЬ ЦИКЛІВ НАВАНТАЖУВАННЯ, *n* —
NUMBER OF CYCLES –
Кількість циклів напруження чи деформації, витриманих навантажуваним об'єктом до даного моменту випробувань
ДСТУ 2444 – 94

ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ –
Вид планового ремонту, під час якого провадиться заміна чи відновлення окремих зношених деталей, регулювання механізмів, які забезпечують нормальну експлуатацію устаткування до чергового ремонту
П р и м і т к а:
Поточний ремонт може бути середнім з частковим демонтажем ремонтованого устаткування, та малим, коли усувають дрібні несправності
ДСТУ 2960 – 94

ПОТРІБНИЙ ЧАС-
REQUIRED TIME-
Період часу, на протязі якого споживач вимагає, щоб об’єкт був у працездатному стані

ПОТУЖНІСТЬ КРИТЕРІЮ –
Імовірність того, що нульова гіпотеза буде відкинута, коли справедлива альтернативна гіпотеза
ДСТУ 3514 – 97

ПОХИБКА –
ERROR –
Різниця між розрахованим, спостережуваним або виміряним значенням величини чи параметру та дійсним, установленим або теоретично правильним значенням величини чи параметру
П р и м і т к и:
1. Похибка інструментальна може бути викликана несправним об’єктом, наприклад, похибка обчислення, допущена несправним засобом обчислювальної техніки
2. Похибка методична може бути викликана використанням тієї чи іншої теоретичної функції розподілу випадкової величини наробітку, параметра, кількості відмов
3. По характеру появи похибка може бути систематичною, або випадковою

ДСТУ 2860 – 94

ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ ВІД ВЗАЄМОДІЇ –
Складова інструментальної похибки, що виникає внаслідок впливу засобу вимірювальної техніки на стан об’єкта вимірювання
ДСТУ 2681 – 94

ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
ERROR OF FABRICATION –
Відхилення дійсного значення параметра виготовлюваної продукції від його номінального значення, встановленого нормативною документацією
ДСТУ 3514 – 97

ПОХИБКА ПЕРЕРВНОСТІ; ПОХИБКА КВАНТУВАННЯ –
QUANTIZATION ERROR OF MEASURING INSTRUMENT –
Методична похибка методу відображення (при вимірюванні) неперервної фізичної величини її перервним значенням
ДСТУ 2681 – 94

ПОХІДНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ –
DERIVED UNIT –
Одиниця похідної фізичної величини в певній системі одиниць
ДСТУ 2681 – 94

ПОХІДНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –
DERIVED QUANTITY –
Фізична величина, що входить у систему величин та визначається через основні величини цієї системи
ДСТУ 2681 – 94

ПОЧАСОВЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
TIME REDUNDANCY –
Резервування з застосуванням резервів часу
ДСТУ 2860 – 94

ПОЧАТКОВИЙ СТАН –
INITIAL STATE –
Стан об’єкта в момент часу, прийнятий як початковий для розглядуваного процесу
ДСТУ 3956 – 2000

ПОЧАТКОВІ ДАНІ –
REFERENCE DATA –
Дані, які за спільною згодою можна використовувати як основні для прогнозування та (або) для порівняння з даними, що спостерігаються
ДСТУ 2860 – 94

ПОШАРОВА КОРОЗІЯ —
LAYER CORROSION –
Корозія, що поширюється шарами переважно у напрямку пластичної деформації металу
ДСТУ 3830 – 98

ПОШКОДЖЕННЯ –
DEMAGE –
Подія, яка полягає у порушені справного стану об’єкта, коли зберігається його працездатність
ДСТУ 2860 – 94

ПОШТУЧНА ПРОДУКЦІЯ –
Продукція, кількість якої обчислюється штуками (екземплярами, примірниками, зразками та іншими цілими одиницями)
ДСТУ 3278 – 95

ПОШУК МІСЦЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПРИЧИН ВІДМОВИ (НЕСПРАВНОСТІ)
ДСТУ 2389 – 94

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА –
Текстовий конструкторський документ, який містить опис будови та принципу дії розроблюваного виробу, обґрунтування прийнятих на стадії його розроблення технічних і техніко-економічних рішень
ДСТУ 3321 – 2003

ПРАВА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СПОЖИВАЧІВ (ОБ’ЄДНАНЬ СПОЖИВ) –
1. Об'єднання споживачів мають право:
1) вивчати споживчі властивості продукції, попит на неї, проводити опитування населення для виявлення громадської думки про якість товарів, що випускаються і реалізуються, та ціни на них;
2) проводити самостійно або звертатися до уповноважених державних органів щодо проведення експертизи та випробування продукції;

3) одержувати від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань;

4) сприяти відповідним державним органам у здійсненні контролю за якістю продукції та обслуговування;

5) надавати юридичну і консультаційну допомогу споживачам згідно із законодавством;

6) вносити пропозиції щодо розроблення нормативних документів, які встановлюють вимоги до якості продукції;

7) представляти і захищати інтереси споживачів в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування згідно із законодавством;

8) вносити органам виконавчої влади і суб'єктам господарювання пропозиції про заходи щодо підвищення якості продукції, про тимчасове зупинення випуску та реалізації продукції, яка не відповідає встановленим вимогам щодо якості, про припинення виробництва, вилучення з реалізації продукції, що становлять небезпеку для життя, здоров'я та майна громадян або завдають шкоди навколишньому природному середовищу, фальсифіковану та дефектну продукцію, а також про коригування цін, встановлених з порушенням законодавства;

9) звертатися з позовом до суду про визнання дій продавця, виробника (підприємства, що виконує їх функції), виконавця протиправними щодо невизначеного кола споживачів і припинення цих дій.

При задоволенні такого позову суд зобов'язує порушника довести рішення суду у встановлений ним строк через засоби масової інформації або іншим способом до відома споживачів.

Рішення суду, що набрало законної сили, про визнання дій продавця, виробника (підприємства, що виконує їх функції), виконавця протиправними щодо невизначеного кола споживачів є обов'язковим для суду, що розглядає позов споживача щодо цивільно-правових наслідків їх дій з питань, чи мали місце ці дії і чи були здійснені вони цими особами;

10) відповідно до законодавства захищати у суді права споживачів, які не є членами громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів);

11) звертатися до правоохоронних органів та органів виконавчої влади про притягнення до відповідальності осіб, винних у випуску та реалізації продукції неналежної якості;

12) інформувати громадськість про права споживачів;

13) сприяти розвитку міжнародного співробітництва у сфері захисту прав та інтересів споживачів.

Ст . 25 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВА НА ОХОРОНУ ПРАЦІ ПІД ЧАС УКЛАДАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ -

Умови трудового договору не можуть містити положень, що суперечать законам та іншим нормативно-правовим актам з охорони праці.

Під час укладання трудового договору роботодавець повинен проінформувати працівника під розписку про умови праці та про наявність на його робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, можливі наслідки їх впливу на здоров'я та про права працівника на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до законодавства і колективного договору.

Працівнику не може пропонуватися робота, яка за медичним висновком протипоказана йому за станом здоров'я. До виконання робіт підвищеної небезпеки та тих, що потребують професійного добору, допускаються особи за наявності висновку психофізіологічної експертизи.

Усі працівники згідно із законом підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Ст. 5 закону України «Про охорону праці»

ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ ПІД ЧАС РОБОТИ -

Умови праці на робочому місці, безпека технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва, стан засобів колективного та індивідуального захисту, що використовуються працівником, а також санітарно-побутові умови повинні відповідати вимогам законодавства.

Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля. Він зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника або роботодавця. Факт наявності такої ситуації за необхідності підтверджується спеціалістами з охорони праці підприємства за участю представника профспілки, членом якої він є, або уповноваженої працівниками особи з питань охорони праці (якщо професійна спілка на підприємстві не створювалася), а також страхового експерта з охорони праці.

За період простою з причин, передбачених частиною другою цієї статті, які виникли не з вини працівника, за ним зберігається середній заробіток.

Працівник має право розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо роботодавець не виконує законодавства про охорону праці, не додержується умов колективного договору з цих питань. У цьому разі працівникові виплачується вихідна допомога в розмірі, передбаченому колективним договором, але не менше тримісячного заробітку.

Працівника, який за станом здоров'я відповідно до медичного висновку потребує надання легшої роботи, роботодавець повинен перевести за згодою працівника на таку роботу на термін, зазначений у медичному висновку, і у разі потреби встановити скорочений робочий день та організувати проведення навчання працівника з набуття іншої професії відповідно до законодавства.

На час зупинення експлуатації підприємства, цеху, дільниці, окремого виробництва або устаткування органом державного нагляду за охороною праці чи службою охорони праці за працівником зберігаються місце роботи, а також середній заробіток.

Ст. 6 закону України «Про охорону праці»

ПРАВА СПОЖИВАЧА У РАЗІ ПОРУШЕННЯ ВИКОНАВЦЕМ УМОВ ДОГОВОРУ ПРО ВИКОНАННЯ РОБІТ (НАДАННЯ ПОСЛУГ) -

1. Споживач має право відмовитися від договору про виконання робіт (надання послуг) і вимагати відшкодування збитків, якщо виконавець своєчасно не приступив до виконання зобов'язань за договором або виконує роботу так повільно, що закінчити її у визначений строк стає неможливим.

Якщо значну частину обсягу послуги чи робіт (понад сімдесят відсотків загального обсягу) вже було виконано, споживач має право розірвати договір лише стосовно частини послуги або робіт, що залишилася.

2. Якщо під час виконання робіт (надання послуг) стане очевидним, що їх не буде виконано з вини виконавця згідно з умовами договору, споживач має право призначити виконавцю відповідний строк для усунення недоліків, а в разі невиконання цієї вимоги у визначений строк - розірвати договір і вимагати відшкодування збитків або доручити виправлення недоліків третій особі за рахунок виконавця.

3. У разі виявлення недоліків у виконаній роботі (наданій послузі) споживач має право на свій вибір вимагати:

1) безоплатного усунення недоліків у виконаній роботі (наданій послузі) у розумний строк;

2) відповідного зменшення ціни виконаної роботи (наданої послуги);

3) безоплатного виготовлення іншої речі з такого ж матеріалу і такої ж якості чи повторного виконання роботи;

4) відшкодування завданих йому збитків з усуненням недоліків виконаної роботи (наданої послуги) своїми силами чи із залученням третьої особи;

5) реалізації інших прав, що передбачені чинним законодавством на день укладення відповідного договору.

Зазначені вимоги підлягають задоволенню у разі виявлення недоліків під час приймання виконаної роботи (наданої послуги) або під час її виконання (надання), а в разі неможливості виявлення недоліків під час приймання виконаної роботи (наданої послуги) - протягом гарантійного чи іншого строку, встановленого договором, чи протягом двох років з дня прийняття виконаної роботи (наданої послуги) у разі відсутності гарантійного чи іншого строку, встановленого законодавством або договором.

4. За наявності у роботі (послузі) істотних недоліків споживач має право вимагати розірвання договору та відшкодування збитків.

Якщо істотні недоліки було виявлено в роботі (послузі), виконаній з матеріалу споживача, споживач має право вимагати на свій вибір або виконання її з такого ж матеріалу виконавця, або розірвання договору і відшкодування збитків.

Зазначені вимоги можуть бути пред'явлені споживачем протягом строків, передбачених нормативно-правовими актами та нормативними документами, умовами договору, а в разі відсутності таких строків - протягом десяти років.

5. У разі коли виконавець не може виконати (прострочує виконання) роботу (надання послуги) згідно з договором, за кожний день (кожну годину, якщо тривалість виконання визначено у годинах) прострочення споживачеві сплачується пеня у розмірі трьох відсотків вартості роботи (послуги), якщо інше не передбачено законодавством. У разі коли вартість роботи (послуги) не визначено, виконавець сплачує споживачеві неустойку в розмірі трьох відсотків загальної вартості замовлення.

Сплата виконавцем неустойки (пені), встановленої в разі невиконання, прострочення виконання або іншого неналежного виконання зобов'язання, не звільняє його від виконання зобов'язання в натурі.

6. Виконавець не несе відповідальності за невиконання, прострочення виконання або інше неналежне виконання зобов'язання та недоліки у виконаних роботах або наданих послугах, якщо доведе, що вони виникли з вини самого споживача чи внаслідок дії непереборної сили.

7. Про відступи від умов договору та інші недоліки в роботі (послузі), що не могли бути виявлені при звичайному способі її прийняття, споживач зобов'язаний повідомити виконавцеві не пізніше трьох діб після їх виявлення.

8. Виконавець залежно від характеру і специфіки виконаної роботи (наданої послуги) зобов'язаний видати споживачеві розрахунковий документ, що засвідчує факт виконання роботи (надання послуги).

9. Виконавець зобов'язаний протягом місяця відшкодувати збитки, що виникли у зв'язку з втратою, псуванням чи пошкодженням речі, прийнятої ним від споживача для виконання робіт (надання послуг). Виконавець не звільняється від відповідальності, якщо рівень його наукових і технічних знань не дав змоги виявити особливі властивості речі, прийнятої ним від споживача для виконання робіт (надання послуг).

Якщо виконання робіт (надання послуг) вимагає використання додаткових матеріалів, такі матеріали повинні відповідати вимогам безпеки, встановленим законодавством до таких матеріалів.

10. Виконавець несе відповідальність за шкоду, завдану життю, здоров'ю або майну споживача, що виникла у зв'язку з використанням речей, матеріалів, обладнання, приладів, інструментів, пристосувань чи інших засобів, необхідних для виконання ним робіт (надання послуг), незалежно від рівня його наукових і технічних знань, що дає змогу виявити їх властивості, згідно із законодавством.

11. Якщо під час виконання робіт (надання послуг) виникає необхідність у додаткових роботах (послугах), що не були передбачені умовами договору, виконавець зобов'язаний одержати від споживача дозвіл на виконання таких робіт (надання послуг).

Будь-які додаткові роботи (послуги), виконані (надані) виконавцем без згоди споживача, не створюють для споживача будь-яких зобов'язань щодо їх оплати.

12. Якщо після укладення договору стане очевидним, що роботи (послуги), зважаючи на їх ціну (вартість) та характеристики або інші обставини, явно не задовольнятимуть інтереси або вимоги споживача, виконавець зобов'язаний негайно повідомити про це споживача.

Виконавець зобов'язаний таким же чином повідомити споживача, якщо вартість робіт (послуг) може істотно зрости, ніж можна було очікувати під час укладення договору.

Споживач має право відмовитися від договору про виконання робіт (надання послуг) без штрафних сан-

кцій з боку виконавця у разі виникнення обставин, передбачених в абзацах першому та другому цієї частини.

13. Вимоги цієї статті не поширюються на виконання робіт з гарантійного ремонту.

Ст . 10 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВА СПОЖИВАЧА ПРИ ПРИДБАННІ ТОВАРУ НЕНАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ -

1. У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку недоліків споживач, в порядку та у строки, що встановлені законодавством, має право вимагати:

1) пропорційного зменшення ціни;

2) безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк;

3) відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку істотних недоліків, які виникли з вини виробника товару (продавця, виконавця), або фальсифікації товару, підтверджених за необхідності висновком експертизи, споживач, в порядку та у строки, що встановлені законодавством і на підставі обов'язкових для сторін правил чи договору, має право за своїм вибором вимагати від продавця або виробника:

1) розірвання договору та повернення сплаченої за товар грошової суми;

2) вимагати заміни товару на такий же товар або на аналогічний, з числа наявних у продавця (виробника), товар.

2. Стосовно непродовольчих товарів, що перебували у використанні та були реалізовані через роздрібні комісійні торговельні підприємства, вимоги споживача, зазначені у частині першій цієї статті, задовольняються за згодою продавця.

Згідно з цією частиною задовольняються вимоги споживача щодо товарів, гарантійний строк на які не закінчився.

3. Вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті, пред'являються на вибір споживача продавцеві за місцем купівлі товару, виробникові або підприємству, що задовольняє ці вимоги за місцезнаходженням споживача.

Споживач має право пред'явити одну з вимог, передбачених частиною першою цієї статті, а в разі її невиконання заявити іншу вимогу, передбачену частиною першою цієї статті.

Зазначені вимоги за місцезнаходженням споживача задовольняють також створені власником продавця торговельні підприємства та філії, що здійснюють продаж аналогічних придбаним споживачем товарів, або підприємства, на які ці функції покладено на підставі договору. Функції представників підприємств-виробників виконують їх представництва та філії, створені виробниками для цієї мети, або підприємства, які задовольняють зазначені вимоги на підставі договору з виробником.

4. Продавець і виробник під час продажу (реалізації) товару зобов'язані інформувати споживача про підприємства, що задовольняють вимоги, встановлені частинами першою і третьою цієї статті. За ненадання такої інформації встановлюється відповідальність згідно із статтями 15 і 23 цього Закону.

5. Продавець, виробник (підприємство, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті) зобов'язані прийняти товар неналежної якості у споживача і задовольнити його вимоги.

Доставка великогабаритних товарів і товарів вагою понад п'ять кілограмів продавцю, виробнику (підприємству, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті) та їх повернення споживачеві здійснюються за рахунок продавця, виробника (підприємства, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті).

6. За наявності товару вимога споживача про його заміну підлягає негайному задоволенню, а в разі виникнення потреби в перевірці якості - протягом чотирнадцяти днів або за домовленістю сторін.

У разі відсутності товару вимога споживача про його заміну підлягає задоволенню у двомісячний строк з моменту подання відповідної заяви. Якщо задовольнити вимогу споживача про заміну товару в установлений строк неможливо, споживач вправі на свій вибір пред'явити продавцю, виробнику (підприємству, що виконує їх функції) інші вимоги, передбачені пунктами 1, 3, 4, 5 частини першої цієї статті.

7. Під час заміни товару з недоліками на товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації) належної якості, ціна на який змінилася, перерахунок вартості не провадиться.

Під час заміни товару з недоліками на такий же товар іншої марки (моделі, артикулу, модифікації) належної якості перерахунок вартості товару з недоліками у разі підвищення ціни провадиться виходячи з його вартості на час обміну, а в разі зниження ціни - виходячи з вартості на час купівлі.

При розірванні договору розрахунки із споживачем у разі підвищення ціни на товар провадяться виходячи з його вартості на час пред'явлення відповідної вимоги, а в разі зниження ціни - виходячи з вартості товару на час купівлі. Гроші, сплачені за товар, повертаються споживачеві у день розірвання договору, а в разі неможливості повернути гроші у день розірвання договору - в інший строк за домовленістю сторін, але не пізніше ніж протягом семи днів.

8. У разі придбання споживачем непридатного харчового продукту продавець зобов’язаний замінити його на харчовий продукт, який є придатним до споживання, або повернути споживачеві сплачені ним кошти. Розрахунки із споживачем у такому разі проводяться в порядку, передбаченому абзацом третім частини сьомої цієї статті.

9. При пред'явленні споживачем вимоги про безоплатне усунення недоліків товару вони повинні бути усунуті протягом чотирнадцяти днів з дати його пред'явлення або за згодою сторін в інший строк.

На письмову вимогу споживача на час ремонту йому надається (з доставкою) товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації) незалежно від моделі. Для цього продавець, виробник (підприємство, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті) зобов'язані створювати (мати) обмінний фонд товарів. Перелік таких товарів визначається Кабінетом Міністрів України.

За кожний день затримки виконання вимоги про надання товару аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації) та за кожний день затримки усунення недоліків понад установлений строк (чотирнадцять днів) споживачеві виплачується неустойка відповідно в розмірі одного відсотка вартості товару.

При усуненні недоліків шляхом заміни комплектуючого виробу або складової частини товару, на які встановлено гарантійні строки, гарантійний строк на новий комплектуючий виріб і складову частину обчислюється починаючи від дня видачі споживачеві товару після ремонту.

10. Споживач має право пред'явити виробнику (продавцю) вимогу про безоплатне усунення недоліків товару після закінчення гарантійного строку. Ця вимога може бути пред'явлена протягом установленого строку служби, а якщо такий не встановлено - протягом десяти років, якщо в товарі було виявлено недоліки (істотні недоліки), допущені з вини виробника. Якщо цю вимогу не задоволено у строки, передбачені частиною дев'ятою цієї статті, споживач має право на свій вибір пред'явити виробникові (продавцеві) інші вимоги, відповідно до частини першої цієї статті.

11. Вимоги споживача розглядаються після пред’явлення споживачем розрахункового документа, а щодо товарів, на які встановлено гарантійний строк, - технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, з позначкою про дату продажу. Вимоги споживача щодо технічно складних побутових товарів розглядаються після пред’явлення споживачем розрахункового документа, передбаченого Законом України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" та технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, з позначкою про дату продажу.

Під час продажу товару продавець зобов'язаний видати споживачеві розрахунковий документ встановленої форми, що засвідчує факт купівлі, з позначкою про дату продажу.

У разі втрати споживачем технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, їх відновлення здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

12. Виробник зобов'язаний відшкодувати всі збитки продавця (підприємства, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті), який розглядає претензію споживача до придбаного товару.

Продавець (виробник) товарів зобов'язаний у місячний строк відшкодувати підприємству, що виконує його функції, збитки, яких воно зазнало у зв'язку із задоволенням вимог споживача, передбачених цією статтею.

13. Вимоги, встановлені частиною першою цієї статті щодо товарів, виготовлених за межами України, задовольняються за рахунок продавця (імпортера).

14. Вимоги споживача, передбачені цією статтею, не підлягають задоволенню, якщо продавець, виробник (підприємство, що задовольняє вимоги споживача, встановлені частиною першою цієї статті) доведуть, що недоліки товару виникли внаслідок порушення споживачем правил користування товаром або його зберігання. Споживач має право брати участь у перевірці якості товару особисто або через свого представника.

Ст . 8 закону України «Про захист прав споживачів»

1. Споживач має право обміняти непродовольчий товар належної якості на аналогічний у продавця, в якого він був придбаний, якщо товар не задовольнив його за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням.

Споживач має право на обмін товару належної якості протягом чотирнадцяти днів, не рахуючи дня купівлі, якщо триваліший строк не оголошений продавцем.

Обмін товару належної якості провадиться, якщо він не використовувався і якщо збережено його товарний вигляд, споживчі властивості, пломби, ярлики, а також розрахунковий документ, виданий споживачеві разом з проданим товаром.

Перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню) з підстав, зазначених у цій статті, затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Якщо на момент обміну аналогічного товару немає у продажу, споживач має право або придбати будь-які інші товари з наявного асортименту з відповідним перерахуванням вартості, або розірвати договір та одержати назад гроші у розмірі вартості повернутого товару, або здійснити обмін товару на аналогічний при першому ж надходженні відповідного товару в продаж. Продавець зобов'язаний у день надходження товару в продаж повідомити про це споживача, який вимагає обміну товару.

3. При розірванні договору купівлі-продажу розрахунки із споживачем провадяться виходячи з вартості товару на час його купівлі. Гроші, сплачені за товар, повертаються споживачеві у день розірвання договору, а в разі неможливості повернути гроші у день розірвання договору - в інший строк за домовленістю сторін, але не пізніше ніж протягом семи днів.

Ст . 9 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВА СПОЖИВАЧА У СФЕРІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ТА ІНШИХ ВИДІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ -

1. За всіма споживачами однаковою мірою визнається право на задоволення їх потреб у сфері торговельного та інших видів обслуговування. Встановлення будь-яких переваг, застосування прямих або непрямих обмежень прав споживачів не допускається, крім випадків, передбачених нормативно-правовими актами.

2. Споживач має право на вільний вибір товарів і послуг у зручний для нього час та на вільне використання електронних платіжних засобів з урахуванням режиму роботи та обов'язкових для продавця (виконавця) форм (видів) розрахунків, установлених законодавством України.

Продавець (виконавець) зобов'язаний всіляко сприяти споживачеві у вільному виборі продукції та форм її оплати.

Забороняється примушувати споживача придбавати продукцію неналежної якості або непотрібного йому асортименту, у будь-який спосіб обмежувати використання ним електронних платіжних засобів, якщо відповідно до законодавства продавець (виконавець) зобов'язаний приймати їх до сплати.

3. Продавець (виконавець) зобов'язаний надати споживачеві достовірну і доступну інформацію про найменування, належність та режим роботи свого підприємства.

4. Споживач має право на перевірку якості, безпеки, комплектності, міри, ваги та ціни продукції, що придбавається (замовляється), демонстрацію безпечного та правильного її використання. На вимогу споживача продавець (виконавець) зобов'язаний надати йому контрольно-вимірювальні прилади, документи про якість, безпеку, ціну продукції.

У разі коли під час гарантійного строку необхідно визначити причини втрати якості продукції, продавець (виконавець, виробник) зобов'язаний у триденний строк з дня одержання від споживача письмової згоди організувати проведення експертизи продукції. Експертиза проводиться за рахунок продавця (виконавця, виробника). Якщо у висновках експертизи буде доведено, що недоліки виникли після передачі продукції споживачеві внаслідок порушення ним встановлених правил використання, зберігання чи транспортування або дій третіх осіб, вимоги споживача не підлягають задоволенню, а споживач зобов'язаний відшкодувати продавцю (виконавцю, підприємству, яке виконує його функції) витрати на проведення експертизи. Споживач, продавець (виконавець, виробник) мають право на оскарження висновків експертизи у судовому порядку.

5. У разі порушення прав споживача на підприємствах сфери обслуговування продавець (виробник, виконавець) і працівники цих підприємств несуть відповідальність, встановлену законом.

Ст . 17 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВА СПОЖИВАЧІВ -

1. Споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на:

1) захист своїх прав державою;

2) належну якість продукції та обслуговування;

3) безпеку продукції;

4) необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця);

5) відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок недоліків продукції (дефекту в продукції), відповідно до закону;

6) звернення до суду та інших уповноважених державних органів за захистом порушених прав;

7) об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).

2. Споживачі також мають інші права, встановлені законодавством про захист прав споживачів.

Ст . 4 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВДНИК –

Конструкторський документ, виконаний на будь-якому матеріалі, придатному для багаторазового виготовлення з нього копій, і оформлений правдивими установленими підписами

ДСТУ 3321 – 2003

ПРАВИЛА ТОРГОВЕЛЬНОГО, ПОБУТОВОГО ТА ІНШИХ ВИДІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ –

Правила торговельного, побутового та інших видів обслуговування (виконання робіт, надання послуг) затверджуються Кабінетом Міністрів України. Зазначені правила не можуть суперечити законодавчим актам України

Ст. 20 закону України "Про захист прав споживачів"

ПРАВИЛЬНІСТЬ ВИМІРЮВАННЯ –

Характеристика якості вимірювання, що відображає близькість до нуля систематичної похибки вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

ПРАВО ПРЦІВНИКІВ НА ПІЛЬГИ І КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ВЖКІ ТА ШКІДЛИВІ УМОВИ ПРАЦІ -

Працівники, зайняті на роботах з важкими та шкідливими умовами праці, безоплатно забезпечуються лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінними харчовими продуктами, газованою солоною водою, мають право на оплачувані перерви санітарно-оздоровчого призначення, скорочення тривалості робочого часу, додаткову оплачувану відпустку, пільгову пенсію, оплату праці у підвищеному розмірі та інші пільги і компенсації, що надаються в порядку, визначеному законодавством.

У разі роз'їзного характеру роботи працівникові виплачується грошова компенсація на придбання лікувально-профілактичного харчування, молока або рівноцінних йому харчових продуктів на умовах, передбачених колективним договором.

Роботодавець може за свої кошти додатково встановлювати за колективним договором (угодою, трудовим договором) працівникові пільги і компенсації, не передбачені законодавством.

Протягом дії укладеного з працівником трудового договору роботодавець повинен, не пізніш як за 2 місяці, письмово інформувати працівника про зміни виробничих умов та розмірів пільг і компенсацій, з урахуванням тих, що надаються йому додатково.

Ст. 7 закону України «Про охорону праці»

ПРАВО СПОЖИВАЧА НА БЕЗПЕКУ ТОВАРІВ (РОБІТ, ПОСЛУГ) –

1. Споживач має право на те, щоб товари (роботи, послуги) за звичайних умов їх використання, зберігання і транспортування були безпечними для його життя, здоров'я, навколишнього природного середовища, а також не завдавали шкоди його майну.

У разі відсутності нормативних документів, що містять обов'язкові вимоги до товару (роботи, послуги), використання якого може завдати шкоди життю, здоров'ю споживача, навколишньому природному середовищу, а також майну споживача, відповідні органи виконавчої влади, що здійснюють державний захист прав споживачів, зобов'язані негайно заборонити випуск і реалізацію таких товарів (виконання робіт, надання послуг).

2. На товари (наслідки робіт), використання яких понад визначений термін є небезпечним для життя, здоров'я споживача, навколишнього природного середовища або може заподіяти шкоду майну споживача, встановлюється термін служби (термін придатності). Ці вимоги можуть поширюватись як на виріб у цілому, так і на окремі його частини.

Виробник (виконавець, продавець) повинен попереджати споживача про наявність терміну служби

(придатності) товару (наслідків роботи) або його частини, обов'язкові умови його використання та можливі наслідки в разі їх невиконання, а також про необхідні дії після закінчення цього терміну.

3. Якщо для безпечного використання товарів (робіт, послуг), їх зберігання, транспортування та утилізації необхідно додержувати спеціальних правил, виробник (виконавець) зобов'язаний розробити такі правила та довести їх до продавця або споживача, а продавець - до споживача.

4. Товари (роботи, послуги), на які актами законодавства або іншими нормативними документами встановлено обов'язкові вимоги щодо забезпечення безпеки життя, здоров'я споживачів, їх майна, навколишнього природного середовища, підлягають обов'язковій сертифікації згідно з чинним законодавством. Реалізація та використання таких товарів (у тому числі імпортних), виконання робіт та надання послуг без сертифіката відповідності забороняються.

Підставою для дозволу на ввезення таких товарів на територію України є поданий до митних органів сертифікат відповідності, виданий або визнаний уповноваженими на те органами.

Відповідальність за порушення вимог щодо безпеки товарів (робіт, послуг), передбачених цим пунктом, визначається цим Законом та іншими законодавчими актами.

5. Якщо встановлено, що при додержанні споживачем правил використання, зберігання чи транспортування товарів (наслідків робіт) вони завдають або можуть завдати шкоди життю, здоров'ю, майну споживача чи навколишньому природному середовищу, виробник (виконавець, продавець) зобов'язаний негайно припинити їх виробництво (реалізацію) до усунення причин шкоди, а в необхідних випадках - вжити заходів до вилучення їх з обороту і відкликання від споживачів.

Якщо причини, що завдають шкоди, усунути неможливо, виробник (виконавець) зобов'язаний зняти такі товари (роботи, послуги) з виробництва, вилучити з обороту, відкликати від споживачів. У разі невиконання цих обов'язків зняття товарів (робіт, послуг) з виробництва, вилучення з обороту і відкликання від споживачів провадиться за приписом органів виконавчої влади, що здійснюють контроль за безпекою товарів (робіт, послуг).

Виробник (виконавець) зобов'язаний відшкодувати у повному обсязі завдані споживачам збитки, пов'язані з відкликанням товарів (робіт, послуг).

6. Створюючи новий (модернізований) товар, розробник повинен подати технічну документацію відповідному органу для проведення державної експертизи на його відповідність вимогам щодо безпеки життя, здоров'я і майна споживачів, а також навколишнього природного середовища.

7. Виробник (виконавець) зобов'язаний інформувати споживача про можливий ризик і про безпечне використання товару (роботи, послуги) за допомогою прийнятих у міжнародній практиці позначень

Закон України "Про захист прав споживачів"

ПРАВО СПОЖИВАЧА НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО ПРОДКУЦІЮ -

1. Споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація повинна бути надана споживачеві до придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги). Інформація про продукцію не вважається рекламою.

Інформація про продукцію повинна містити:

1) назву товару, найменування або відтворення знака для товарів і послуг, за якими вони реалізуються;

3) дані про основні властивості продукції, номінальну кількість (масу, об'єм тощо), умови використання;

4) відомості про вміст шкідливих для здоров'я речовин, які встановлені нормативно-правовими актами, та застереження щодо застосування окремої продукції, якщо такі застереження встановлені нормативно-правовими актами;

5) позначку про наявність у складі продукції генетично модифікованих організмів;

6) дані про ціну (тариф), умови та правила придбання продукції;

6-1) виробник (продавець) у разі виявлення недостовірної інформації про продукцію (якщо вона не шкодить життю, здоров'ю або майну споживача) протягом тижня вилучає цю продукцію з продажу та приводить інформацію про неї до відповідності;

7) дату виготовлення;

8) відомості про умови зберігання;

9) гарантійні зобов'язання виробника (виконавця);

10) правила та умови ефективного і безпечного використання продукції;

11) строк придатності (строк служби) товару (наслідків роботи), відомості про необхідні дії споживача після їх закінчення, а також про можливі наслідки в разі невиконання цих дій;

12) найменування та місцезнаходження виробника (виконавця, продавця) і підприємства, яке здійснює його функції щодо прийняття претензій від споживача, а також проводить ремонт і технічне обслуговування.

Інформація про послуги, пов'язані з концертною, гастрольно-концертною, конкурсною, фестивальною діяльністю, повинна містити дані про використання чи невикористання виконавцями музичних творів фонограм власного вокального, інструментального, вокально-інструментального виконання музичного твору з музичним супроводом або без нього чи фонограм музичного супроводу до власного вокального, інструментального, вокально-інструментального виконання музичного твору.

Стосовно продукції, яка підлягає обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, споживачеві повинна надаватись інформація про її сертифікацію.

Стосовно продукції, яка за певних умов може бути небезпечною для життя, здоров'я споживача та його майна, навколишнього природного середовища, виробник (виконавець, продавець) зобов'язаний довести до відома споживача інформацію про таку продукцію і можливі наслідки її споживання (використання).

Нормативно-правовими актами, в тому числі технічними регламентами, можуть бути встановлені додаткові вимоги до змісту інформації про продукцію.

Інформація споживачеві повинна надаватися згідно із законодавством про мови.

2. Інформація, передбачена частиною першою цієї статті, доводиться до відома споживачів виробником (виконавцем, продавцем) у супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці, а також у маркуванні чи іншим способом (у доступній наочній формі), прийнятим для окремих видів продукції або в окремих сферах обслуговування.

Інформація про продукцію може бути розміщена у місцях, де вона реалізується, а також за згодою споживача доводитися до нього за допомогою засобів дистанційного зв'язку.

3. Продавець (виконавець), який реалізує продукцію, повинен обов'язково зазначати ціну кожної одиниці такої продукції або однієї категорії продукції та ціну однієї стандартної одиниці цієї продукції.

Написи щодо ціни реалізації продукції мають бути чіткими і простими для розуміння.

Ціна продукції повинна включати в себе всі податки та неподаткові обов'язкові платежі, які відповідно до законодавства сплачуються споживачем під час придбання відповідної продукції.

На аукціонних торгах споживачам повинна повідомлятися стартова ціна продажу відповідного товару.

Ціна товару зазначається за одну упаковку такого товару, а якщо товар поставляється без упаковки - за одиницю вимірювання, яка звичайно застосовується до такого товару.

У разі коли за одну ціну пропонується кілька товарів, робіт або послуг чи їх поєднання або якщо продавець (виконавець) надає споживачеві при реалізації однієї продукції право одержати іншу продукцію за зниженою ціною, до споживача доводиться інформація щодо:

1) змісту та вартості пропозиції та у разі пропонування товарів, робіт або послуг за одну ціну - ціни таких товарів, робіт або послуг, взятих окремо;

2) умови прийняття пропозиції, зокрема строку її дії та будь-яких обмежень, включаючи обмеження щодо кількості.

Дія положень цієї частини поширюється також на продукцію, що є харчовим продуктом.

4. Вживання понять "знижка" або "зменшена ціна" або будь-яких інших, аналогічних за значенням, дозволяється лише з додержанням таких умов:

1) якщо вони застосовуються до продукції, яку безпосередньо реалізує суб'єкт господарювання;

2) якщо такого роду знижка або зменшення ціни застосовується протягом визначеного та обмеженого періоду часу;

3) якщо ціна продукції є нижчою від її звичайної ціни.

Дія положень цієї частини поширюється також на продукцію, що є харчовим продуктом.

5. Вживання поняття "розпродаж" або будь-яких інших, аналогічних йому, дозволяється лише з додержанням таких умов:

1) якщо здійснюється розпродаж усіх товарів у межах певного місця або чітко визначеної групи товарів;

2) якщо тривалість розпродажу обмежено в часі;

3) якщо ціни товарів, що підлягають розпродажу, є меншими від їх звичайної ціни.

Дія положень цієї частини поширюється також на продукцію, що є харчовим продуктом.

6. Після публічного повідомлення про початок проведення розпродажу, застосування знижок або зменшення ціни до споживачів повинна доводитися інформація про ціну продукції, що була встановлена до початку проведення відповідного розпродажу, застосування знижок або зменшення ціни, а також ціну цієї ж продукції, встановлену після їх початку.

Дія положень цієї частини поширюється також на продукцію, що є харчовим продуктом.

7. У разі коли надання недоступної, недостовірної, неповної або несвоєчасної інформації про продукцію та про виробника (виконавця, продавця) спричинило:

1) придбання продукції, яка не має потрібних споживачеві властивостей, - споживач має право розірвати договір і вимагати відшкодування завданих йому збитків;

2) неможливість використання придбаної продукції за призначенням - споживач має право вимагати надання у прийнятно короткий, але не більше місяця, строк належної інформації. Якщо інформацію в обумовлений строк не буде надано, споживач має право розірвати договір і вимагати відшкодування збитків;

3) заподіяння шкоди життю, здоров'ю або майну споживача - споживач має право пред'явити продавцю (виробнику, виконавцю) вимоги, передбачені законом, а також вимагати відшкодування збитків, завданих природним об'єктам, що перебувають у його володінні на праві власності або на інших підставах, передбачених законом чи договором.

8. Збитки, завдані споживачеві недобросовісною рекламою, підлягають відшкодуванню винною особою у повному обсязі.

Продавець не звільняється від відповідальності у разі неодержання ним від виробника (імпортера) відповідної інформації про товар.

9. Під час розгляду вимог споживача про відшкодування збитків, завданих недостовірною або неповною інформацією про продукцію чи недобросовісною рекламою, необхідно виходити з припущення, що у споживача немає спеціальних знань про властивості та характеристики продукції, яку він придбаває.

Ст . 15 закону України «Про захист прав споживачів»

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ СЛУЖБОВИХ ОСІБ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЙОГО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ –

1. Службова особа спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів при виконанні своїх службових обов'язків перебуває під захистом закону.

Держава гарантує захист життя, здоров'я, честі, гідності та майна службової особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів і членів її сім'ї від злочинних посягань та інших протиправних дій.

2. Усі службові особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів підлягають державному обов'язковому страхуванню за рахунок коштів державного бюджету.

Порядок та умови страхування службової особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади

у сфері захисту прав споживачів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

3. Образа службової особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, а також опір, погроза, насильство та інші дії, які перешкоджають виконанню покладених на неї завдань, тягнуть за собою встановлену законом відповідальність.

У разі каліцтва чи інвалідності, що сталися у зв'язку з виконанням службових обов'язків, службова особа спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів одержує компенсацію в розмірі від річного до п'ятирічного грошового утримання залежно від ступеня втрати працездатності, а в разі її загибелі із зазначеної причини сім'ї загиблого виплачується одноразова допомога в розмірі десятирічного грошового утримання за останньою посадою.

Збитки, завдані майну службової особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів або членів її сім'ї у зв'язку з виконанням нею службових обов'язків, компенсуються в повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету з наступним стягненням цієї суми з винних осіб.

Ст. 32 закону України "Про захист прав споживачів"

ПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН;
ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ –
UP STATE –
Стан об'єкта, який характеризується його здатністю виконувати усі потрібні функції
ДСТУ 2860 – 94

ПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Стан технологічної системи, який характеризується її здатністю виконувати потрібні функції за умови забезпечення зовнішніми ресурсами
ДСТУ 2470 – 94

ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ —
Потенційна здатність людини протягом заданого часу та з певною ефективністю виконувати максимально можливий обсяг роботи
ДСТУ 3038 - 95

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯ –
PREVENTIVE ACTION –
Дія, ужита для усунення причин потенційної невідповідності або іншої потенційно небажаної ситуації
П р и м і т к и:
1. Превентивна дія здійснюється для запобігання появи невідповідності. В той час як коригувальна дія здійснюється для запобігання повторення невідповідності
2. Превентивна дія звичайно виникає із аналізу ризиків та оцінки ризику

ПРЕДМЕТ ПРАЦІ –
Природна речовина або продукт попередніх стадій виробництва, які за допомогою праці перетворюються на продукцію
ДСТУ 2960 – 94

ПРЕДМЕТИ –
Особисті речі, товари, транспортні засоби та окремі номерні вузли до них, що переміщуються через митний кордон України
Митний кодекс України

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНОЗЕМНОЇ ФІРМИ –
Акредитована в установленому законодавством порядку в Україні особа, яка на підставі відповідних належним чином оформлених повноважень представляє в Україні інтереси юридичної особи – нерезидента
Митний кодекс України.

ПРЕДСТАВНИЦЬКА ВИБОРКА –
REPRESENTATIVE SAMPLE –
Вибірка, при складанні якої із кожної частини контрольованої сукупності відбирають таку кількість виробів, щоб в достатній мірі відобразити властивості даної сукупності в цілому

ПРЕД'ЯВНИЦЬКІ ВИПРОБУВАННЯ –
PREDELIVERY TEST –
Контрольні випробування продукції, що проводяться службою технічного контролю підприємства перед пред'явленням продукції для приймання представником замовника, споживача чи інших органів приймання
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 91

ПРЕТЕНДЕНТ НА СВІДОЦТВО В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ –
APPLICANT FOR CERTIFICATION –
Особа або орган, що добиваються отримання відповідного свідоцтва від органу з сертифікації

ПРЕФЕРЕНЦІЙНЕ МИТО –
Встановлене державою мито, що віддає перевагу для однієї чи декількох країн з метою створення особливо сприятливого режиму під час ввезення всіх або окремих груп імпортованих товарів
ДСТУ 3293 – 95

ПРЕФЕРЕНЦІЙНИЙ РЕЖИМ –
Особливий пільговий економічний режим, наданий однією державою іншій без поширення на треті країни
ДСТУ 3293 – 95

ПРИВЕДЕНИЙ СИГНАЛ –
Сигнал, перетворений в один із стандартизованих видів
ГОСТ 19919-74

ПРИДАТНА ПРОДУКЦІЯ –
ACCEPTABLE PRODUCT –
Продукція, яка задовольняє всі встановлені вимоги
ДСТУ 2925 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ПРИЗНАЧЕНИЙ НАРОБОК ТЕХНОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДО ПІДНАЛАГОДЖЕННЯ –
PRESENTOPERATING TIME OF TECHNOLOGICAL COMPLEX BEFORE CORRECTIVE ADJUSTMENT-
Наробіток технологічного комплексу, після досягнення якого повинно бути проведено підналагодження засобів технологічного оснащення.

Показник "Призначений наробок технологічного комплексу до підналагодження" установлюють для технологічних систем з періодичним технічним обслуговуванням (підналагодженням). Зазначений показник характеризує тривалість безвідмовного функціонування технологічної системи без проведення підналагодження
ДСТУ 2470 – 94

ПРИЗНАЧЕНИЙ РЕСУРС –
ASIGNED OPERATING TIME –
Сумарний наробіток, при досягненні якого експлуатацію об'єкта належить припинити незалежно від його технічного стану

ДСТУ 2680 – 94

ПРИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ -

ASSIGNED STORAGE TIME –

Календарна тривалість зберігання, після досягнення якої зберігання об'єкта належить припинити незалежно від його технічного стану

П р и м і т к а:

Після закінчення призначеного ресурсу (терміну служби, терміну зберігання) об'єкт належить вилучити з експлуатації та повинно бути прийняте одне з рішень, передбачених відповідною нормативною документацією: скерувати на ремонт, списати, знищити, перевірити та встановити новий призначений ресурс тощо

ДСТУ 2860 – 94

ПРИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –

ASSIGNED LIFETIME –

Календарна тривалість експлуатації, при досягненні якої експлуатацію об'єкта належить припинити незалежно від його технічного стану

ДСТУ2860–94

ПРИЗНАЧЕННЯ-

DESIGNATION-

Надання урядом органу оцінювання відповідності права займатися певною діяльністю щодо оцінювання відповідності

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРИЗУПИНЕННЯ-

SUSPENSION-

Тимчасове визнання нечинною заяви про невідповідність для всієї або частини встановленої сфери підтвердження

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ –

Колегіальний орган, який призначається для оцінювання технічного рівня розроблюваної продукції та визначення можливості і доцільності постановки даної продукції на виробництво або введення в експлуатацію для продукції разового виготовлення

ПРИЙМАЛЬНЕ ЧИСЛО –

ACCEPTANCE NUMBER –

Контрольний норматив, який дорівнює максимальній кількості дефектних одиниць продукції у вибірці чи кількості дефектів, що припадають на сто одиниць продукції, і є критерієм для приймання партії продукції

ДСТУ 3514 – 97

ПРИЙМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ –

ACCEPTANCE INSPECTION –

Контроль продукції, за результатами якого приймається рішення щодо її придатності для постачання і (чи) використання.

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПРИЙМАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –

ACCEPTABLE IMPERFECTION LEVEL –

Максимальний рівень дефектності для одиничних партій чи середній рівень дефектності для послідовності партій, який для цілей приймання продукції є задовільним

П р и м і т к а:

Приймальному рівню дефектності для певного плану вибіркового контролю відповідає висока ймовірність приймання

ДСТУ 3514 – 97

ПРИЙМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –

ACCEPTANCE TEST –

Контрольні випробування дослідних зразків, дослідних партій продукції чи виробів одиничного виробництва, що проводяться для визначення доцільності впровадження цієї продукції у виробництво та (чи) використання за призначенням

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПРИЙМАЛЬНО – ЗДАВАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ –

APPROVAL TEST –

Контрольні випробування продукції під час проведення приймального контролю

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПРИЙМАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Процес перевірки відповідності продукції вимогам, встановленим в стандартах, конструкторській документації, технічних договорах на поставку та оформлення відповідних документів.

ГОСТ 15. 309 – 98

ПРИЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНОГО (РЕГІОНАЛЬНОГО) СТАНДАРТУ –

Міжнародні та регіональні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них приймаються як національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них національним органом стандартизації.

Ч. 2 Ст. 21 закону України «Про стандартизацію»

ПРИЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ (ЧЕРЕЗ НАЦІОНАЛЬНИЙ НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ) –

TAKING OVER AN INTERNATIONAL STANDARD (IN A NATIONAL NORMATIVE DOCUMENT) –

Видання національного нормативного документа на основі відповідного міжнародного стандарту чи підтвердження, що міжнародний стандарт має такий самий статус, що й національний нормативний документ, із зазначенням будь-яких відхилень від міжнародного стандарту

ПРИЙНЯТТЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ-

ACCEPTANCE; ACCEPTANCE OF CONFORMITY ASSESMENT RESULTS-

Використання результату оцінювання відповідності, проведеного іншою особою чи органом.

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРИЛАД ЕЛЕКТРИЧНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –

Прилад, призначений для виявлення дефектів об'єкта контролю, який ґрунтується на методі електричного неруйнівного контролю

ДСТУ 2865 – 94; ДСТУ 2866 – 94; ГОСТ 25315

ПРИЛАД КАПІЛЯРНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –

Обладнання, за допомогою якого інформація про технологічні операції, дефектоскопічні матеріали або наявність порушень суцільності одержують, пересилають і перетворюють для безпосереднього сприймання оператором чи засобом, який його заміщує

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24522

ПРИЛАД ОПТИЧНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –

Система, яка складається з освітлювальних, оптичних та реєструвальних пристроїв, а також засобів калібру-

вання і настроювання і яка призначена для оптичного неруйнівного контролю
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24521

ПРИЛАД РАДІОХВИЛЬОВОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
Прилад, призначений для виявлення дефектів об'єкта контролю, який ґрунтується на методі радіохвильового неруйнівного контролю
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25313

ПРИМІТКА В ТЕКСТІ СТАНДАРТУ –
NOTE INTEGRATED IN THE TEXT OF A STANDARD –
Пояснення змісту тексту, таблиць або ілюстрацій, яке не містить вимог і наводиться у виняткових випадках

ПРИНЦИПИ МЕНЕДЖМЕНТА ЯКОСТІ –
Успішне ведення та функціонування організації вимагає керування на систематичній та прозорій основі. Успіх може бути результатом впровадження і функціонування системи керування, яка розроблена з урахуванням постійного поліпшення показників, які відображають потреби усіх зацікавлених сторін. Керування організацією поєднує менеджмент якості з іншими видами менеджмента.
Вісім принципів менеджмента якості визначені для досягнення мети з якості:

1. орієнтація на споживача – організація залежить від своїх потреб і, тому, повинна розуміти сучасні та майбутні потреби споживача, задовольняти вимоги споживача та прагнути перевершити очікування споживача;
2. лідерство – лідери визначають єдність мети, напрямків та внутрішній клімат в організації. Вони створюють середовище, в якому люди можуть бути повністю залучені для досягнення мети організації;
3. залучення персоналу – люди на всіх рівнях є основою організації і повне залучення їх можливостей та нахилів використовується для вигод організації;
4. процесний підхід – бажаний результат досягається більш ефективно, якщо відповідні ресурси і діяльність спрямовуються на основі процесного підходу;
5. системний підхід до менеджменту - означає ідентифікацію, розуміння і керування системою взаємопов'язаних процесів за їх вкладами у встановлену мету в галузі ефективності та результативності організації;
6. постійне поліпшення – постійне поліпшення є постійною діючою метою організації;
7. прийняття рішень на підставі фактів – ефективні рішення базуються на логічному та інтуїтивному аналізах інформації і даних;
8. взаємовигідні відносини з постачальниками – взаємовигідні відносини між організацією та її постачальниками підсилюють можливості обох у створенні цінності

ПРИНЦИПОВА СХЕМА –
Схема, яка визначає повний склад елементів і зв'язків між ними і, як правило, дає детальне уявлення про принципи роботи виробу чи устави
ДСТУ 3321 – 2003

ПРИПИНЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВИРОБУ–
Сукупність заходів, які встановлюють неможливість чи недоцільність подальшого використання за призначенням та ремонту виробу, результати яких оформляють документально в установленому порядку
ДСТУ 3278 – 95

ПРИПУСК –
Шар матеріалу, який усувають з поверхні заготовки з метою досягнення заданих властивостей оброблюваної поверхні
П р и м і т к а:
До властивостей оброблюваного предмета праці чи його поверхні відносять розміри, форми, міцність, шорсткість тощо
ДСТУ 2391 –2010

ПРИРІБ (ДЛЯ НЕРЕМОНТОНЕПРИДАТНОГО ОБ'ЄКТА) –
BURN IN (FOR NONREPAIRABLE HARDWARE) –
Процес підвищення показників безвідмовності об'єкта, який використовує його функціонування у заданих умовах
ДСТУ 2860-94

ПРИРІБ (ДЛЯ РЕМОНТОПРИДАТНОГО ОБ'ЄКТА) –
BURN IN (FOR REPAIRABLE HARDWARE) –
Процес підвищення показників безвідмовності об'єкта, який використовує функціонування кожного виробу в належних навколишніх умовах з його успішним неплановим ремонтом після кожної відмови, протягом періоду ранніх відмов
ДСТУ 2860-94

ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБУВАННЯ –
ACCELERAITED TESTING –
Випробування, методи і умови проведення яких забезпечують отримання необхідної інформації про характеристики механічних властивостей об'єкта за істотно коротший час, ніж за нормальних випробувань
ДСТУ 2444 – 94
ACCELERATED TEST –
Випробування, методи та умови проведення яких забезпечують одержання необхідної інформації про характеристики властивостей об'єкта за коротший термін, ніж за нормальних випробувань
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБОВУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ –
ACCELERATED DEPENDABILITY TEST –
Випробовування, в яких рівень діючого навантаження вибирають вищим, ніж рівень навантаження у початкових умовах, щоб скоротити час, необхідний для спостереження характеристики навантаження об'єкта чи для її підсилення за заданий час
П р и м і т к а:
Вірно обґрунтоване прискорене випробовування не повинно змінювати основні види несправностей та характер виникнення відмов або їх відносну перевагу
ДСТУ 2860 – 94
ACCELERATED TEST –
Лабораторні (стендові) випробування, методи та умови проведення яких забезпечують одержання інформації про надійність за коротший термін, ніж за нормальних випробувань на надійність
ДСТУ 3021 – 95

ПРИСКОРЕНІ КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
ACCELERATED CORROSION TESTS –
Корозійні випробування у штучних умовах, які адекватно відтворюють умови експлуатації і прискорюють корозійні процеси
ДСТУ 3830 – 98

ПРИСТОСОВАНІСТЬ ОБ'ЄКТА ДО ДІАГНОСТУВАННЯ –
DIAGNOSABILITY OF AN OBJECT;
CONTROLABILITY –
Властивість об'єкта, що характеризує його придатність до проведення діагностування (контролю) заданими засобами діагностування (контролю)
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2389 – 94

ПРИСТРІЙ –
DEVICE –
Сукупність технічних засобів, окремий технічний засіб або його складова частина, які призначені для виконування однієї або кількох заданих функцій
ДСТУ 3956 – 2000

ПРИХОВАНА ВІДМОВА –
LATENT FAILURE –
Відмова, що не виявляється візуально чи штатними методами і засобами контролю та діагностики, але виявляється під час проведення технічного обслуговування чи спеціальними методами діагностики
ДСТУ 2860-94

ПРИХОВАНА НЕСПРАВНІСТЬ –
LATENT FAULT –
Несправність, яка існує, але ще не виявлена
ДСТУ 2860-94

ПРИЧИНА ВІДМОВИ –
FAILURE CAUSE –
Обставини під час проектування, виробництва чи використання об'єкта, які привели до відмови
ДСТУ 2860 – 94

ПРОБА –
SAMPLE –
Кількість непоштучної продукції, відібрана з контрольованої сукупності для прийняття рішення
ДСТУ 3514 – 97

ПРОВАЙДЕР ПРОЦЕСУ РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ
-DRP-PROVIDER*;* DISPUTE RESOLUTION PROCESS PROVIDER-
Особа чи організація, яка забезпечує та здійснює процес зовнішнього розв'язання спорів .
Примітка 1. Зазвичай провайдер процесу розв'язання спорів — це юридична особа, не пов"язана з організацією, чи приватна особа, а також скаржник. Саме це підкреслює такі ознаки, як незалежність і чесність. Інколи в межах організації засновують окремий підрозділ, щоб розглядати невирішені скарги .
Примітка 2. Провайдер процесу розв'язання спорів укладає зі сторонами контракт на забезпечення розв'язання спору та відповідає за його дієвість. Провайдер процесу розв'язання спорів забезпечує участь розв"язувачів спорів. Провайдер процесу розв'язання спорів також залучає допоміжний, виконавчий та інший управлінський штатний персонал, щоб забезпечити фінансові ресурси, канцтовари, допомогу у складанні планів-графіків, навчання, приміщення для засідань наглядові та подібні функції.
Примітка 3. Провайдерами процесу розв'язання спорів можуть бути суб'єкти різної організаційно правової форми, зокрема некомерційні, комерційні та державні. Асоціація також може бути провайдером процесу розв'язання спорів.
ДСТУ ISO 9000:2015

ПРОВАЛ НАПРУГИ –
VOLTAGE DIP –
Раптове значне зниження напруги в електропостачальній системі з подальшим його відновленням
ДСТУ 3466 – 96

ПРОВІДНА ЛАНКА ВИРОБНИЦТВА –
Виробничий підрозділ або устаткування, що є вирішальним у виконанні заданої програми випуску продукції
ДСТУ 2960 – 94

ПРОГНОЗОВАНА НАДІЙНІСТЬ –
PREDICTED RELIABILITY –
Надійність виробу, розрахована на підставі спостереженої, оціненої або екстрапольованої надійності частин виробу, для заданих умов експлуатації з врахуванням конструкції виробу
П р и м і т к а:
Повинні бути вказані технологічні і статистичні допущення, а також характер даних, використаних для розрахунків (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ –
PREDICTED MEAN TIME TO FAILURE –
Середнє напрацювання до відмови апаратури, розраховане на підставі спостереженого, оціненого або екстрапольованого середнього напрацювання до відмови частин виробу для заданих умов експлуатації і з врахуванням конструкції виробу
П р и м і т к а:
Повинні бути указані технічні і статистичні допущення, а також характер даних, використаних для розрахунку (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ-
PREDICTED MEAN TIME BETWEEN FAILURES-
Середнє напрацювання на відмову апаратури, розраховане на підставі спостереженої, оціненої або екстрапольованої інтенсивності відмов частин виробу для заданих умов експлуатації виробу і з урахуванням його конструкції
П р и м і т к а:
Повинні бути указані технічні і статистичні допущення, а також характер даних, використаних для розрахунку (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗОВАНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
PREDICTED MEAN LIFE –
Середній термін служби виробу, розрахований на підставі спостереженого, оціненого або екстрапольованого середнього терміну служби частин виробу, для заданих умов експлуатації і з врахуванням конструкції виробу
П р и м і т к а:
Повинні бути указані технічні і статистичні допущення, а також характер даних, використаних для розрахунку (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗОВАНИЙ Q - ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ-
PREDICTED Q – PERCENTILE LIFE-
Розрахунковий Q- відсотковий термін служби виробу, отриманий на підставі спостереженого, оціненого або екстрапольованого терміну служби його частин, для заданих умов експлуатації і з врахуванням конструкції виробу

П р и м і т к а:
Повинні бути указані технічні і статистичні допущення, а також характер даних, використаних для розрахунку (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗУВАННЯ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІДМОВ –
PREDICTED FAILURE RATE –
Інтенсивність відмов апаратури, розрахована на підставі спостереженої, оціненої та екстрапольованої інтенсивності відмов частин виробу для заданих умов експлуатації і з врахуванням його конструкції
П р и м і т к а:
Повинні бути указані технічні і статистичні допущення, а також характер даних, що використовуються для розрахунку (спостережені або оцінені показники)

ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ –
TECHNICAL STATE PREDICTION –
Визначення технічного стану об'єкта з заданою імовірністю на наступний інтервал часу
П р и м і т к а:
Метою прогнозування технічного стану може бути визначення з заданою імовірністю інтервалу часу (ресурсу), протягом якого збережеться працездатний (справний) стан об'єкта, або імовірності збереження працездатного (справного) стану об'єкта на заданий інтервал часу
ДСТУ 2389 – 94

ПРОГНОЗУВАННЯ ТОВАРНОГО РИНКУ–
Оцінювання перспектив розвитку кон'юнктури ринку, зміни ринкових умов на наступний період для обліку прогнозованих даних у стратегії і тактиці маркетингу організації
ДСТУ 3294 – 95

ПРОГРАМА –
PROGRAM –
Послідовність інструкцій, які може виконати ЕОМ
ДСТУ 2844 – 94

ПРОГРАМА АВТОМАТИЗОВАНОГО КОНТРОЛЮ –
Формалізований опис алгоритму контролю в конструктивних одиницях алгоритмічної мови або системи команд апаратури управління засобом контролю
ГОСТ 19919 – 74

ПРОГРАМА ВИПРОБУВАНЬ –
TEST PROGRAM –
Організаційно-методичний документ, обов'язковий для виконання, який встановлює об'єкт та мету випробувань, види, послідовність та обсяг здійснюваних експериментів, порядок, умови, місце і терміни виконання випробувань, забезпечення та звітність за них, а також відповідальність за забезпечення і проведення випробувань
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПРОГРАМА ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ –
Установлений для даного виробництва перелік виробів, які виготовляються чи ремонтуються, із зазначенням терміну та обсягу випуску кожної назви
ДСТУ 2974 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ПРОГРАМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –
DEPENDABILITY SUPPORT PROGRAMME –
Документ, що встановлює комплекс взаємообумовлених організаційно-технічних вимог та заходів, які належать проводити на певних еталонах життєвого циклу об'єкта і спрямованих на забезпечення заданих вимог до надійності та (або) на підвищення надійності
ДСТУ 2860 – 94; ДСТУ 3278 – 95

ПРОГРАМА ОЦІНЮВАННЯ-
Застосування системи оцінювання до системи якості постачальника для оцінювання його продукції, процесів або послуг, до яких застосовуються одні і ті ж визначені стандарти на системи якості і правила

ПРОГРАМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ-
STANDARDS PROGRAMME-
План роботи органу стандартизації, в якому перелічено назви поточних робіт з стандартизації
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРОГРАМНА ПРОДУКЦІЯ –
SOFTWARE PRODUCTION –
Сукупність програмних засобів і програмних продуктів, які мають загальну класифікаційну ознаку (за належністю, місцем розробки, призначенням тощо)
П р и м і т к а:
Розрізняють програмну продукцію країни, галузі, підприємства і т.п.
ДСТУ 2844 – 94

ПРОГРАМНИЙ ЗАСІБ –
SOFTWARE –
Взаємозв'язана сукупність програм, процедур, правил, документації та даних, що належить до функціонування обчислювальної системи
ДСТУ 2844 – 94

ПРОГРАМНИЙ КОРИСНИЙ ЧАС –
PROGRAM PRODUCTION TIME –
Частина системного корисного часу, протягом якого виконувалась комп'ютерна програма користувача
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ –
SOFTWARE PRODUCT –
Програмний засіб, призначений для постачання користувачу
ДСТУ 2844 – 94

ПРОГРАМНО – ВИЯВНА НЕСПРАВНІСТЬ–
PROGRAMME – SENSITIVE FAULT –
Несправність, яку виявляють внаслідок виконання деякої певної послідовності операції згідно з інструкцією
ДСТУ 2860 – 94

ПРОГРАМНО-ВИЯВНИЙ НЕСПРАВНИЙ СТАН –
PROGRAM-SENSITIVE FAULT –
Несправний стан, який виявляється внаслідок виконання визначеної групи програмних інструкцій
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

ПРОГРАМНО- ЧУТЛИВИЙ ДЕФЕКТ –
PROGRAM-SENSITIVE FAULN –
Дефект, що виявляється в результаті виконання деякої спеціальної послідовності команд

ПРОДУКТИ КОРОЗІЇ –
CORROSION PRODUCTS –
Хімічні сполуки, які утворюються через взаємодію металу та корозивного середовища
ДСТУ 3830 – 98

ПРОДУКТИВНІСТЬ УСТАТКУВАННЯ –
Кількість продукції. що виробляється на даному устаткуванні за одиницю часу
ДСТУ 2960 – 94

ПРОДУКЦІЯ –
PRODUCT –

Будь який виріб, процес чи послуга, що виготовляється, здійснюється чи надається для задоволення суспільних та особистих потреб
Закон України "Про підтвердження відповідності"
Вихід організації, який може бути виготовлено без будь-якої ділової угоди між організацією та замовником.
Примітка 1. Виробництво продукції здійснюють без того, щоб між постачальником і замовником обов'язково мала місце якась ділова угода, але може часто передбачити цей елемент послуги під час постачання останньої замовнику.
Примітка 2. Домінантним елементом продукції є те, що вона, зазвичай, матеріальна.
Примітка 3. Технічні засоби матеріальні та їхня кількість становить обчислювальну характеристику (наприклад, шини). Перероблені матеріали матеріальні, і їхня кількість становить безперервну характеристику (наприклад, паливо та безалкогольні напої). Технічні засоби та перероблені матеріали часто називають товаром. Інтелектуальна продукція складається з інформації незалежно від її носія (наприклад, комп'ютерна програма, застосована програма до мобільного телефону, інструкція з експлуатації, уміст словників, музична композиція з авторським правом на неї, водійські права)
ДСТУ ISO 9000:2015
Результат процесу
ISO 9000
П р и м і т к а.
В ISO 9000 розглядають чотири загальні категорії продукції: послуги (наприклад, транспортування); програмні засоби (наприклад, компьютерна програма, словник); технічні засоби (наприклад, двигун, механічна деталь); перероблювані матеріали (наприклад, мастила). Багато видів продукції складається з елементів, що належать до різних загальних категорій. У такому разі віднесення продукції до певної категорії залежить від переважного елемента.
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
Матеріальний результат трудової діяльності або виробничих процесів, що має корисні властивості і призначений для використання споживачем
П р и м і т к а:
Цей термін вживається тоді, коли результатом діяльності є вироби, матеріали, речовини та інші матеріальні об'єкти, які перед процесом виробництва підлягають розробленню. Тому до продукції не можуть бути зараховані, наприклад, ресурси, сільськогосподарська продукція, які використовуються безпосередньо (без додаткового оброблення)
ДСТУ 3278 – 95
ПРОДУКЦІЯ СЕРІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА –
Продукція, яка виготовляється періодично повторюваними партіями
ПРОДУКЦІЯ МАСОВОГО ВИРОБНИЦТВА –
Продукція, яка виготовляється безперервно протягом тривалого часу великими обсягами випуску
ПРОДУКЦІЯ ОДИНИЧНОГО ВИРОБНИЦТВА –
Продукція, яка випускається одноразово або періодично окремими одиницями
ПРОДУКЦІЯ ПОВТОРЮВАНОГО ОДИНИЧНОГО ВИРОБНИЦТВА –
Продукція одиничного виробництва, яка виготовляється періодично окремими одиницями за умови, що інтервал часу між випуском попередньої та наступної одиниці продукції перевищує її виробничий цикл
П р и м і т к а :
Особливістю повторюваного одиничного виробництва є індивідуальний підхід до виготовлення кожної одиниці продукції, який включає застосування методів організації виробництва, характерних серійному та масовому виробництву
ПРОДУКЦІЯ РАЗОВОГО ВИГОТОВЛЕННЯ –
Продукція одиничного виробництва у вигляді окремих виробів або партії продукції, які виготовляються одноразово і не передбачені до повторного виробництва
ПРОДУКЦІЯ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА –
Товарна продукція, призначена для поставки
ПРОДУКЦІЯ ДОПОМІЖНОГО ВИРОБНИЦТВА
Продукція, призначена тільки для власних потреб підприємства, яке виготовляє її
ПРОДУКЦІЯ ВИРОБНИЧО – ТЕХНІЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ –
Продукція, призначена для використання як засіб виробництва у виробничих процесах
ДСТУ 3278 – 95
ПРОДУКЦІЯ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ –
Продукція, призначена для потреб оборони держави
ДСТУ 3278 - 95
ПРОЕКТ; ПРОЕКТУВАННЯ –
PROJECT –
Унікальний процес, наслідок процесу, який складається із сукупності скоординованих і контрольованих дій з датами початку та закінчення, що його виконують задля досягнення цілі, яка відповідає конкретним вимогам, і який має обмеження щодо строку, вартості та ресурсів.
Примітка 1. Окремий проект може бути частиною структури масштабнішого проекту та зазвичай має встановлені дати
початку та кінця.
Примітка 2. У деяких проектах цілі та сферу застосування актуалізують, а характеристики продукції чи послуги визначають поступово в ході виконання проекту.
Примітка 3. Виходом проекту може бути одна чи кілька одиниць продукції чи послуги.
Примітка 4. Відповідальна за проект організація є зазвичай тимчасовою, її створюють на період виконання проекту.
Примітка 5. Складність взаємодій між видами робіт у межах проекту не обов'язково пов'язана з розміром проекту
ДСТУ ISO 9000:2015
Тимчасова дія, що виконується для створення унікального продукту чи послуги
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*
ПРОЕКТ СТАНДАРТУ –
DRAFT STANDARD –
Рукопис пропонованого стандарту, який є широкодоступним для обговорення, подання пропозицій чи схвалення

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРОЕКТНА АВАРІЯ —

DESIGN-BASIS ACCIDENT –

Аварія, для якої проектом визначено вихідні події та кінцеві стани, а також передбачені системи безпеки, що забезпечують обмеження її наслідків установленими для таких аварій межами

ДСТУ 2156 – 93

ПРОЕКТНА КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Сукупність конструкторських документів певного виду, виконаних на різних стадіях проектування до розроблення робочої документації

ДСТУ 3321 – 2003

ПРОЕКТНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАДІЙНОСТІ –

PROJECTED ESTIMATIC DEPENDABILITY –

Визначення сподіваних числових значень показників надійності проектованого об'єкта на підставі даних про надійності його складових частин і структури об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ПРОЕКТНИЙ МАКЕТ –

Макет виробу, виготовлений на стадії розроблення ескізного і технічного проектів

ДСТУ 3321 –2003

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ –

Привнесення додатково до робіт проекту знань, навичок, методів і засобів для задоволення або перевищення потреб і бажань зацікавлених осіб проекту. Задоволення або перевищення бажань останніх одночасно означає забезпечення балансу конкуруючих вимог відносно:

- внутрішнього середовища (змісту), часу, вартості та якості;
- різних потреб і бажань зацікавлених осіб;
- ідентифікованих і не ідентифікованих вимог (потреб)

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

ПРОЕКТНО –КОНСТРУКТОРСЬКЕ ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –

Частина підготовлення виробництва, що передбачає проектування нової продукції та модернізацію виготовлюваної, а також розроблення проектів реконструкції та переобладнання підприємства або окремих його підрозділів

ДСТУ 2960 - 94

ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ –

Організація повинна розробити, запровадити та підтримувати належний час процес проектування та розроблення для забезпечення подальшого виготовлення продукції та надання послуг.

ДСТУ ISO 9001-2015

ПРОМАХ; АНОМАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ВИМІРЮВАННЯ –

Результат вимірювання, що має надмірну похибку

ДСТУ 2681 – 94

ПРОМИСЛОВА ПРОДУКЦІЯ –

Предмет праці, що пройшов усі стадії виробничого процесу на даному підприємстві та придатний до безпосереднього споживання чи подальшого використання у сфері виробництва

ДСТУ 2960 – 94

ПРОМИСЛОВА ЧАСТОТА –

POWER FREQUENCY –

Частота, яка використовується в електропостачальній системі

ДСТУ 3466 – 96

ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО –

Сукупність організованих у систему виробничих процесів створення з предметів праці за допомогою засобів праці промислової продукції певного призначення

ДСТУ 2960 – 94

ПРОМИСЛОВІ ВІДХОДИ —

Відходи виробництва, а також залишки сировини, матеріалів, напівфабрикатів, що утворилися під час виробництва продукції або виконання робіт із спорудження чи обслуговування підприємства і втратили повністю або частково первинні споживчі властивості

ДСТУ 2156 – 93

ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО —

INDUSTRIAL ENTERPRISE —

Державна, змішана, спільна, іноземна, кооперативна виробнича одиниця (декілька одиниць), що діє на території держави і створена з метою одержання товарної продукції

ДСТУ 2156 – 93

Статутний об'єкт, який має право юридичної особи та здійснює виробництво і реалізацію продукції певних видів з метою одержання відповідного прибутку

ДСТУ 2960 – 94

ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК –

Нове художньо – конструкторське вирішення виробу, яке визначає його зовнішній вигляд, відповідає вимогам технічної естетики і є промислово придатним

ДСТУ 3278 – 95

ПРОМИСЛОВИЙ ПРОЦЕС –

INDUSTRIAL PROCESS; PRODUCTION PROCESS –

Взаємодія людей та механічних засобів у структурі виробничого підприємства з метою отримання та використання прибутку від виробництва готової продукції

ДСТУ 3956 – 2000

ПРОМІЖНИЙ ПРИПУСК –

Припуск, який усувають під час виконання одного технологічного переходу

ДСТУ 2391 –2010

ПРОНИКНЕННЯ НА РИНОК –

Процес збільшення обсягу продажу продукції, яка вже є на існуючих ринках, за рахунок активнішої маркетингової діяльності

ДСТУ 3294 – 95

ПРОПОЗИЦІЯ ПРО ЗМІНУ КОНСТРУКТОРСЬКИХ (ТЕХНОЛОГІЧНИХ) ДОКУМЕНТІВ –

Документ, який містить відомості, необхідні для внесення змін у конструкторські (технологічні) документи, їх заміни чи анулювання

ДСТУ 3321 – 2003

ПРОПОРЦІЙНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –

Принцип організації виробництва, згідно з яким усі стадії виробничого процесу збалансовані, співвідношення виробничих потужностей взаємопов'язаних елементів виробничої системи визначається з урахуванням створення доцільної величини міжопераційних заділів та розроблення раціональних графіків ремонту обладнання

ДСТУ 2960 – 94

ПРОПУСК ТОВАРІВ І ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ –

Дозвіл митного органу на переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення після проведення митних процедур

Митний кодекс України1

ПРОПУСКНА ЗДАТНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –

Максимальна можлива кількість продукції або напівфабрикатів, які можуть бути прийняті, видані чи виготовлені виробничим підрозділом протягом певного періоду за існуючого рівня техніки, технології організації виробництва та прийнятого режиму роботи устаткування

ДСТУ 2960 – 94

ПРОСТОЇ УСТАТКУВАННЯ –

Тимчасова бездіяльність встановленого устаткування, призначеного до використання у процесі виробництва

П р и м і т к а:

Простої можуть бути планові та непланові

ДСТУ 2960 – 94

ПРОСТОРОВОПОДІЛЕНИЙ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ –

SIGNAL WITH SPACE SEPARATION –

Складений сигнал, різним складовим сигналам якого відповідають свої діяння, що направлені з різних виходів джерела і прикладені до різних входів приймача

ДСТУ 3956 – 2000

ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Будь-яка форма повідомлень, використовуваних організацією для інформування, переконання або нагадування покупцям про добротність продукції, послуг

ДСТУ 3294 - 95

ПРОТЕКТОР (КОРОЗІЯ) —

Метал, застосовуваний для електрохімічного захисту, що має нижчий або вищий потенціал корозії порівняно з металом, який захищають

ДСТУ 3830 – 98

ПРОТЕКЦІОНІЗМ –

Державна політика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції

ДСТУ 3293 – 95

ПРОТИДІЙНИЙ МАРКЕТИНГ -

Тип маркетингу, пов’язаний із шкідливістю продукції з погляду добробуту споживача чи суспільства

ДСТУ 3294 – 95

ПРОТИКОРОЗІЙНИЙ ЗАХИСТ—

CORROSION PROTECTION –

Процеси (засоби), які застосовують для зменшення або припинення корозії

ДСТУ 3830 – 98

ПРОТИРАДІАЦІЙНІ ГІГІЄНІЧНІ ЗАХИСНІ ЗАХОДИ –

Сукупність радіаційно - гігієнічних заходів та проектно-конструкторських і технологічних рішень, які забезпечують радіаційну безпеку на радіаційно-ядернних об'єктах та в навколишньому середовищі

ДСТУ 3038 - 95

ПРОТОКОЛ: ЗАПИС –

RECORD –

Документ, у якому наведено одержані результати чи докази виконаних робіт.

Примітка 1. Протоколи можна використовувати, наприклад, для документування простежуваності та наведення доказу щодо перевіряння, запобіжної дії та коригувальної дії.

Примітка 2. Звичайно немає потреби контролювати нові редакції протоколів.

ДСТУ ISO 9000:2015

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ –

TEST REPORT –

Документ, що містить результати випробувань та іншу інформацію стосовно них

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

Документ, що містить необхідні відомості про об’єкт випробувань, застосовувані методи, засоби та умови випробувань, результати випробувань, а також висновок згідно з результатами випробувань, оформлений у встановленому порядку

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ АКРЕДИТОВАНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ –

ACCREDITED LABORATORY TEST REPORT –

Протокол випробувань, який містить заяву випробувальної лабораторії про те, що вона є акредитованою для проведення згаданого випробування, та що випробування було проведено відповідно до умов, установлених органом з акредитації

ДСТУ 3021 – 95

ПРОФЕСІЙНА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ —

Явище, яке характеризується сукупністю професійних захворювань

ДСТУ 2293:2014; ДСТУ 3038 - 95

ПРОФЕСІЙНА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ —

Потенційна здатність людини виконувати конкретну роботу протягом її працездатного віку із забезпеченням оптимального робочого напруження

ДСТУ 3038 – 95

ПРОФЕСІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ –

Патологічний стан людини, обумовлений роботою і пов'язаний з надмірним напруженням організму або несприятливою дією шкідливих виробничих чинників

ДСТУ2293:2014; ДСТУ 3038 – 95

ПРОФІЛАКТИЧНЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ –

PREVENTIVE MAINTENANCE –

Обслуговування, яке проводиться спеціально для попередження відмов функційного модуля (системи)

ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005

Технічне обслуговування, виконане через встановлені інтервали або у відповідності із заданими критеріями, з метою знизити імовірність відмови виробу або запобігти погіршенню його експлуатаційних якостей

ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ –

PREVENTIVE MAINTENANCE –

Вид технічного обслуговування, спрямованого на попередження виникнення дефектів

ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ –

Система організаційно-технічних, гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на створення сприятливих умов праці для здоров'я працівників

ДСТУ 3038 – 95

ПРОЦЕДУРА ВИМІРЮВАННЯ –

MEASUREMENT PROCEDURE –

Послідовність вимірювальних операцій, що забезпечує вимірювання згідно з обраним методом
ДСТУ 2681 – 94

ПРОЦЕДУРИ СИСТЕМИ –

Сумісно з керівництвом з якості процедури системи описують повну систему менеджмента якості.

Розмах та детальність процедур системи повинні залежати від складності роботи, застосованих методів, навичок та навченості персоналу, який приймає участь у виконанні роботи

ПРОЦЕС –

PROCESS –

Сукупність взаємопов'язаних або взаємодійних робіт, що використовують входи для створення запланованого результату.

Примітка 1. Залежно від контексту посилання «запланований результат» процесу називають виходом, продукцією чи послугою.

Примітка 2. Входами процесу зазвичай є виходи інших процесів, а виходи процесу — зазвичай входи до інших процесів.

Примітка 3. Два чи більше взаємопов'язаних або взаємодійних процесів у серії також може бути віднесено до процесу.

Примітка 4. Процеси в організації зазвичай планують і виконують за контрольованих умов, щоб додати цінності.

Примітка 5. Процес, для якого підтвердження відповідності одержуваного в його результаті виходу ускладнено чи економічно невигідно, часто називають «спеціальний процес».

ДСТУ ISO 9000 – 2015

Змінювання деяких властивостей об'єкта в часі
ДСТУ 3956 – 2000

ПРОЦЕС КВАЛІФІКАЦІЇ –

QUALIFICATION PROCESS –

Процес демонстрування можливостей об'єкта виконувати встановлені вимоги

П р и м і т к а:

Для визначення цього процесу деколи застосовують термін "кваліфікація"

ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ –

Можуть бути впорядкованими по п'яти групах по одному або більше процесу в кожній:

- процеси ініціалізації – усвідомлення того, з чого має починатися проект або фаза і як здійснити цей початок;
- процеси планування – створення і підтримка працездатною схеми виконання завдань по проекту, які були зафіксовані раніше;
- процеси виконання – координування штату та інших ресурсів для здійснення плану;
- процеси здійснення контролю – перевірка, того що задачі проекту розв'язуються на тлі контролю виконання і в разі необхідності здійснення дій щодо коригування проекту;
- процеси закриття – формалізація прийняття проекту (або фази) і доведення його (або її) до логічного завершення

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД –

Процесний підхід дає можливість організації визначити і зрозуміти її власну діяльність, а також і зрозуміти її власну діяльність, а також її взаємозалежність. Він дає можливість організації визначити і контролювати ці види діяльності.

Процес трансформує вхід у вихід, використовуючи технологію (ресурси), регульовані з допомогою контролю. Вхід, контроль (процедура) і або вихід можуть бути матеріальними або не матеріальними. Система оцінки може використовувати сумісно інформацію і дані для аналізу характеристик входу та виходу

ПРУЖНА ДЕФОРМАЦІЯ –

ELASTIC STRAIN –

Деформація, що зникає після усунення навантаження, яке її викликало
ДСТУ 2825 – 94

ПРУЖНА ПІСЛЯДІЯ –

Затримання розвитку пружних деформацій у матеріалі у разі зміни навантаження
ДСТУ 2825 – 94

ПРУЖНІСТЬ –

ELASTICITY –

Здатність матеріалу повністю відновлювати недеформований стан після усунення напружень
ДСТУ 2825 – 94

ПРЯМЕ ВИМІРЮВАННЯ –

DIRECT MEASUREMENT –

Вимірювання однієї величини, значення якої знаходять безпосередньо без перетворювання її роду та використання відомих залежностей
ДСТУ 2681 – 94

ПРЯМЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ –

DIRECT APPLICATION OF AN INTERNATIONAL STANDARD –

Застосування міжнародного стандарту незалежно від прийняття його через будь-який інший нормативний документ
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ПРЯМОПОТОКОВІСТЬ ВИРОБНИЦТВА–

Принцип організації потокового виробництва, згідно з яким просторове розміщення устаткування забезпечує найкоротший шлях проходження предметів праці між усіма стадіями виробничого процесу без зустрічних та зворотних рухів матеріальних потоків
ДСТУ 2960 – 94

ПУЛЬСАЦІЯ НАПРУГИ (СТРУМУ) –

Процес періодичної чи випадкової зміни постійної напруги (струму) відносно її середнього значення в усталеному режимі роботи джерела, перетворювача електричної енергії чи електропостачальної системи
ДСТУ 3466 – 96

ПУНКТ ЗАТРИМКИ –

HOLD POINT –

Пункт, зазначений у відповідному документі, за межами якого діяльність не може тривати без санкції певної організації чи повноважного органу (особи)

ПУНКТ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Точка електропостачальної системи, до якої приєднано засоби вимірювання для контролю показників якості електричної енергії
ДСТУ 3466 – 96

Точка системи електропостачання, до якого підключені засоби вимірювань для контролю показників якості електричної енергії
ГОСТ 23875 – 88

ПУНКТ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ —

Пункт електропостачальної системи, в якому підімкнено пристрої для регулювання напруги
ДСТУ 3466 – 96

Р

РАДА З АКРЕДИТАЦІЇ –

Рада є дорадчим органом національного органу з акредитації.

Основними функціями Ради з акредитації є:

- розроблення рекомендацій щодо формування політики в сфері акредитації та нагляд за її проведенням;
- нагляд за здійсненням акредитації відповідно до принципів, норм та вимог, встановлених у цьому Законі та інших нормативно-правових актах;
- надання рекомендацій щодо затвердження правил процедур та управління проведенням робіт з акредитації, здійснення контролю і розгляду апеляцій, в тому числі розміру зборів за послуги в сфері акредитації;
- узгодження кваліфікаційних вимог, порядку та правил атестації персоналу з акредитації, складу атестаційної комісії персоналу;
- затвердження та увільнення членів комісії з апеляції;
- узгодження положення про комісію з апеляцій та змін до нього;
- затвердження та увільнення заступника голови Ради з акредитації;
- підготовка пропозицій стосовно контролю за здійсненням акредитації та організаційно-фінансовою діяльністю національного органу з акредитації;
- прийняття рекомендацій щодо укладення міжнародних договорів про співробітництво та взаємне визнання акредитації органів з оцінки відповідності;
- розгляд щорічного звіту про діяльність національного органу з акредитації

Рада для здійснення своїх повноважень має право:

- одержувати інформацію та матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;
- утворювати тимчасові експертні та робочі групи, залучати до участі в їх роботі спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій за погодженням з їх керівниками.

Організаційне забезпечення діяльності Ради здійснює національний орган з акредитації.

Основною формою роботи Ради є засідання, які проводяться не рідше одного разу в три місяці.

Засідання є правомочним, якщо на ньому присутня не менше двох третин її складу. Рішення приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні членів Ради. У разі рівного розподілу голосів голос голови Ради є вирішальним.

Рішення Ради оформляються у вигляді протоколів засідань Ради

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

РАДІАЛЬНИЙ ІНТЕРФЕЙС –

RADIAL INTERFACE –

Інформаційний інтерфейс, орієнтований на обмін даними між двома об`єктами

ДСТУ 3956 – 2000

РАДІАЦІЙНА ГІГІЄНА –

Галузь гігієни, яка вивчає закономірності формування радіаційної обстановки та доз іонізувального випромінення, а також їх вплив на здоров'я людей, і розробляє санітарні правила та норми радіаційної безпеки персоналу і населення

ДСТУ 3038-95

РАДІАЦІЙНА ІНТРОСКОПІЯ –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на перетворенні радіаційного зображення контрольованого об'єкту в світлове зображення на вихідному екрані радіаційно-оптичного перетворювача, причому аналіз зображення проводиться в процесі контролю

ДСТУ 2865 – 94

РАДІАЦІЙНИЙ ВОЛОГОМІР –

Прилад призначений для вимірювання відносної вологості матеріалів

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНИЙ ГУСТИНОМІР –

Радіаційний прилад, призначений для вимірювання середнього значення густини твердих, рідких та газових середовищ та їх сумішей

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНИЙ ІНТРОСКОП –

Пристрій для проведення радіоскопії, який включає в себе джерело іонізувального випромінення та систему радіаційно-оптичного перетворення, призначеного для дослідження внутрішньої будови матеріалів і об'єктів

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНИЙ КОНЦЕНТРАТОМІР –

Радіаційний прилад, призначений для вимірювання та (чи) контролю кількісного змісту заданих (заданого) компонентів в рідких і твердих середовищах або газових сумішах

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –

RADIATION NON-DESTRUCTIVE TESTING–

Неруйнівний контроль, що ґрунтується на реєстрації та аналізі іонізувального випромінення після взаємодії з контрольованим об'єктом

ДСТУ 2865 – 94

РАДІАЦІЙНИЙ РІВНЕМІР –

Радіометричний прилад, призначений для вимірювання та (чи) контролю положення межі двох середовищ

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНИЙ ТОВЩИНОМІР –

Радіометричний прилад, призначений для вимірювання та (чи) контролю товщини або середнього значення поверхневої густини контрольованого матеріалу

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ-

RADIATION TEST-

Випробування на дію радіаційних чинників

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

РАДІАЦІЙНО-ТЕЛЕВІЗІЙНА УСТАВА –

Підсилювач радіаційного зображення, в якому підсилення яскравості зображення, сформованого іонізувальним випроміненням на флуоресцентному екрані, створюється на замкненій телевізійний системі (ЗТС), яка має передавальну телевізійну трубку зі світлочутливим екраном на вході системи та катодолюмінесце-

нтний екран відеоконтрольного пристрою на виході системи
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІАЦІЙНО-ТЕЛЕВІЗІЙНА УСТАВА З ЕЛЕКТРОННО-ОПТИЧНИМ ПЕРЕТВОРЮВАЧЕМ –
Радіаційно-телевізійна устава з попереднім підсиленням яскравості на підсилювачі радіаційного зображення з електронно-оптичним перетворювачем
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІОАКТИВНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації інтенсивності випромінення, обумовленого проникненням радіоактивної речовини через наскрізні дефекти контрольованого об'єкта
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОГРАФІЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на перетворені радіаційного зображення контрольованого об'єкта в радіографічний знімок або запису цього зображення на запам'ятовувальному пристрої з подальшим перетворенням в світлове зображення
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

РАДІОІНТРОСКОП –
Радіохвильовий дефектоскоп, в якому передбачено візуалізацію прихованого радіозображення об'єкта контролю або багатоелементне оброблення інформації на основі ЦОМ
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОСИГНАЛ –
RADIO SIGNAL –
Сигнал у вигляді діяння електромагнітного випромінювання, дієвою величиною якого є напруженість електромагнітного поля
ДСТУ 3956-2000

РАДІОСКОПІЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації іонізувальних випромінень на флуоресційювальному екрані або за допомогою електронно-оптичного перетворювача
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОХВИЛЬОВИЙ ВОЛОГОМІР –
Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для вимірювання вологості радіопрозорих речовин, матеріалів та виробів із них
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОХВИЛЬОВИЙ ГУСТИНОМІР –
Прилад неруйнівного контролю, призначений для вимірювання густини або пористості радіопрозорих речовин, матеріалів чи виробів із них
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОХВИЛЬОВИЙ ДЕФЕКТОСКОП –
Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для виявлення, реєстрації та визначення розмірів і (чи) координат дефектів типу порушень суцільності та неоднорідності в об'єкті контролю
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОХВИЛЬОВИЙ ДІЕЛЕКТРОМІР –
Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для вимірювання діелектричних характеристик речовин , матеріалів та виробів з них
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25313

РАДІОХВИЛЬОВИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –
RADIOWAVE NON – DESTRUCTIVE TESTING –
Неруйнівний контроль. що ґрунтується на аналізі взаємодії електромагнітного випромінення радіохвильового діапазону з об'єктом контролю
ДСТУ 2865 – 94

РАДІОХВИЛЬОВИЙ СТРУКТУРОСКОП –
Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для якісного визначення параметрів, які характеризують структуру
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25313

РАДІОХВИЛЬОВИЙ ТОВЩИНОМІР –
Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для вимірювання товщини об'єкта контролю або його елементів
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25313

РАМА –
FRAME –
Стержнева система, елементи якої зазнають здебільшого згину і (чи) крутіння
ДСТУ 2825-94

РАНДОМІЗАЦІЯ ПЛАНУ –
Один із способів планування експерименту, що має за мету звести ефект деякого невипадкового фактора до випадкової похибки
ГОСТ 24026 – 80

РАПТОВА ВІДМОВА –
SUDDEN FAILURE –
Відмова, яку неможливо передбачити попередніми дослідженнями чи технічним оглядом
ДСТУ 2860 – 94

РАПТОВИЙ КОНТРОЛЬ –
CASUAL INSPECTION –
Контроль, що проводиться зненацька у випадкові моменти часу
ДСТУ 3021 – 95

РАТИФІКАЦІЯ –
Затвердження міжнародного договору у компетентному верховному органі
ДСТУ 3293 – 95

РЕВАЛЬВАЦІЯ –
Збільшення золотого вмісту грошової одиниці або підвищення її курсу по відношенню до валют інших країн, здійснюване державою в офіційному порядку
ДСТУ 3293 – 95

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ –
Сукупність послідовних значень змінних напружень, що виникають у об'єкті за повний період експлуатації
ДСТУ 2444-94

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –
Постачання продукції, яка оплачена покупцем або на яку є згода покупця щодо оплати в майбутньому поставленої йому продукції
ДСТУ 3278 – 95

РЕАЛЬНА ЧУТЛИВІСТЬ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
Найменший розмір реального дефекту конкретного типу, що виявляється у конкретному об'єкті на заданій глибині
ДСТУ 2865 – 94

РЕВЕРБЕРАЦІЙНИЙ АКУСТИЧНИЙ МЕТОД –
Акустичний метод відбиття, що ґрунтується на аналізі часу об'ємної реверберації в об'єкті контролю

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 23829

РЕГІОН РОЗМІЩЕННЯ (ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА) –

Територія органів адміністративного поділу районного (міського) рівня, яка хоч би частково опинилася в зоні спостереження

ДСТУ 2156-93

РЕГІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ З СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION–

Орган стандартизації, визнаний на регіональному рівні і членство в якому є доступним для відповідного національного органу кожної країни у межах одного географічного, політичного чи економічного регіону

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РЕГІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ –

REGIONAL STANDARDIZATION –

Стандартизація, участь в якій відкрита для відповідних органів країн певного географічного, політичного або економічного простору

Закон України "Про стандартизацію"

Стандартизація, участь в якій є доступною для відповідних органів лише одного географічного, політичного чи економічного регіону

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР –

REGIONAL TESTING CENTER –

Організація, затверджена в прийнятому порядку для проведення визначених категорій випробувань закріплених видів продукції, виробленої і (або) розробленої підприємствами і організаціями регіону незалежно від їх відомчої підпорядкованості

ГОСТ 16504 – 81

РЕГІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ –

REGIONAL STANDARD –

Стандарт, прийнятий регіональною організацією з стандартизації

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РЕГІОНАЛЬНО ГАРМОНІЗОВАНІ СТАНДАРТИ –

REGIONALLY HARMONIZED STANDARDS–

Стандарти, гармонізовані з регіональним стандартом

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РЕГЛАМЕНТ –

REGULATION –

Прийнятий органом влади нормативний документ, що передбачає обов'язковість правових положень

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РЕГЛАМЕНТОВАНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

Значення показника якості продукції, встановлене нормативною документацією

РЕГЛАМЕНТОВАНИЙ РИТМ –

Організаційно-технічний розпорядок функціювання потокової лінії з дотриманням єдиного розрахункового такту на всіх операціях технологічного процесу

ДСТУ 2960 – 94

РЕГЛАМЕНТУВАЛЬНА ВИМОГА -

REGULATORY REQUIREMENT -

Обов'язкова вимога, установлена органом, що його уповноважив законодавчий орган

ДСТУ ISO 9000:2015

***РЕГЛАМЕНТУЮЧИЙ* ОРГАН ВЛАДИ –**

REGULATORY AUTHORITY –

Орган влади, відповідальний за розробку або прийняття регламентів

РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ –

Статистичний метод аналізу і обробки експериментальних даних при впливі на відгук тільки кількісних факторів, заснований на сполученні апарата методу найменших квадратів і техніки статистичної перевірки гіпотез

ГОСТ 24026 – 80

РЕГУЛЮВАННЯ –

Загальна функція керування, що полягає у підтриманні необхідного співвідношення між різними елементами системи, ліквідації можливих відхилень від планових завдань у процесі функціювання керованого об'єкта

ДСТУ 2960 – 94

РЕГУЛЮВАННЯ ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Зміна параметра електричної енергії за заданим законом чи підтримування його значення в заданих межах із заданою точністю

ДСТУ 3466-96

РЕГУЛЯРНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –

REGULAR LOADING –

Навантажування, що характеризується періодичним законом навантажування з одним максимумом і одним мінімумом протягом одного періоду за сталості параметрів циклу навантажування впродовж усього часу випробувань чи експлуатації

ДСТУ 2444-94

РЕЄСТР УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ –

Документ, який містить відомості про сертифіковану продукцію (процеси, послуги), сертифіковані системи якості підприємств, атестовані виробництва, акредитовані органи з сертифікації продукції (процесів, послуг) і систем якості, акредитовані випробувальні лабораторії, атестованих експертів-аудиторів

П р и м і т к а:

Реєстр може бути у письмовому вигляді чи у формі інформації, яка зберігається на машинних носіях даних

Книга або магнітний носій для запису об'єктів та суб'єктів реєстрації в Системі

ДСТУ 3415-96

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ –

REGISTRATION CONTROL –

Контроль, що проводиться реєстрацією значень контрольованих параметрів продукції чи процесів

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

Метод визначення значень показників якості програмного засобу, який здійснюється на основі підрахунків певних подій під час випробування чи використання програмного засобу за призначенням

ДСТУ 2844-94

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

Метод визначення показників якості продукції, який здійснюється на підставі спостереження і підрахунку числа визначених подій, предметів або витрат

РЕЄСТРАЦІЯ –
REGISTRATION –
Процедура, зазначення органом відповідних характеристик виробу, процесу чи послуги, або даних органу чи особи представника у відповідному загальнодоступному реєстрі
РЕЄСТРАЦІЯ ОБ'ЄКТА –
Занесення об'єктів та суб'єктів реєстрації до Реєстру Системи та призначення їм реєстраційного номера
ДСТУ 3415-96
РЕЄСТРАТОР РЕЄСТРУ СИСТЕМИ УкрСЕПРО –
Фахівець, що здійснює ведення Реєстру та несе особисту відповідальність за достовірність записів
ДСТУ 3415 – 96
РЕЄСТРУВАЛЬНИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ –
RECORDING (MEASURING) INSTRUMENT –
Засіб вимірювань, в якому реєструється сигнал вимірювальної інформації
ДСТУ 2681 – 94
РЕЄСТРУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ –
RECORDING DEVICE –
Сукупність елементів або вузол засобу вимірювань, що реєструє (на носії) сигнал вимірювальної інформації
ДСТУ 2681 – 94
РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ –
LOADING REGIME –
Закон зміни навантаження (напруження) або деформації (переміщень) об'єкта в часі чи залежно від іншого параметра
П р и м і т к а:
Режим навантажування регламентує швидкість (прискорення) навантажування або швидкість (прискорення) деформування. За відповідного режиму навантажування реалізуються статичне, динамічне, циклічне, повторно – змінне навантажування та інші. Різновидами режимів навантажування є жорсткий та м'який режими
ДСТУ 2824 - 94
РЕЖИМ ОДНАКОВОГО СПРИЯННЯ-
EQUAL TREATMENT-
Режим, який застосовується відносно до продукції, процесу чи послуг, вироблених однією стороною і є не менш сприятливим, ніж режим, який застосовується щодо аналогічних продукцій, процесів чи послуг у порівнянній ситуації
РЕЖИМ РОБОТИ УСТАТКУВАННЯ –
Порядок та тривалість роботи устаткування у часі
ДСТУ 2960 – 94
РЕЗЕРВ –
RESERVE –
Сукупність додаткових засобів і (або) можливостей, що використовуються для резервування
ДСТУ 2860 – 94
РЕЗЕРВНА ВАЛЮТА –
Валюта, використовувана урядами та міжнародними організаціями як резерв валюти
ДСТУ 3293 – 95
РЕЗЕРВНИЙ ЕЛЕМЕНТ –
REDUNDANCY ELEMENT –
Елемент, призначений для виконання функцій основного елемента в разі його відмови
ДСТУ 2860 - 94
РЕЗЕРВОВАНИЙ ЕЛЕМЕНТ –
ELEMENT UNDER REDUNDANCY –
Основний елемент, на випадок відмови якого в об'єкті передбачені один або декілька резервних елементів
ДСТУ 2860 – 94
РЕЗЕРВУВАННЯ –
REDUNDANCY –
Наявність у виробництві більше ніж одного засобу для виконання потрібної функції
Спосіб забезпечення надійності об'єкта за рахунок використання додаткових засобів та (або) можливостей, надлишкових відносно мінімально необхідних для виконання потрібних функцій
ДСТУ 2860-94
РЕЗЕРВУВАННЯ БЕЗ ВІДНОВЛЕННЯ –
REDUNDANCY WITHOUT RESTORATION –
Резервування, при якому відновлення основних і (чи) резервних елементів у випадках їх відмови технічно неможливе без порушення працездатності об'єкта в цілому та (або) не передбачене експлуатаційною документацією
ДСТУ 2860 – 94
РЕЗЕРВУВАННЯ З ВІДНОВЛЕННЯМ –
REDUNDANCY WITH RESTORATION –
Резервування, в якому відновлення основних і (чи) резервних елементів, у випадку їх відмови, технічно можливе без порушення працездатності об'єкта в цілому та передбачено експлуатаційною документацією
ДСТУ 2860 – 94
РЕЗИДЕНТИ –
Громадяни, які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном; юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території; дипломатичні представництва, консульські установи, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також філії і представництва підприємств-резидентів за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності
Митний кодекс України
РЕЗОНАНСНА ЧАСТОТА –
RESONANCE FREQUECY –
Частота, яка відповідає найбільшому значенню модуля частотної передавальної функції, коли воно перевищує значення цього самого модуля за частоти, що дорівнює нулю
ДСТУ 3956-2000
РЕЗОНАНСНИЙ МЕТОД –
ESONANCE METHOD –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації параметрів резонансних коливань, збуджених у системі, до якої належать перетворювач на контрольований об'єкт
ДСТУ 2865 – 94
РЕЗУЛЬТАТ ВИМІРЮВАННЯ –
RESULT OF A MEASUREMENT –

Значення фізичної величини, знайдене шляхом її вимірювання

П р и м і т к и:

1. Термін рівнозначно відноситься до показу, невиправленого чи виправленого результату та середнього з декількох вимірювань
2. Результати вимірювань можуть використовуватись за умови, якщо відомі відповідні характеристики похибок вимірювань

ДСТУ 2681 – 94

РЕЗУЛЬТАТ ВИПРОБУВАНЬ-

TEST RESULT; TEST DATA –

Оцінка характеристик властивостей об'єкта, установлення відповідності об'єкта заданим вимогам за даними випробувань, результати аналізу якості функціонування об'єкта в процесі випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;
ГОСТ 16504 – 81

РЕІМПОРТ –

Купівля та ввезення із – за кордону вітчизняних товарів, які не піддавалися там переробленню

ДСТУ 3293 – 95

РЕКЛАМА –

Комерційна пропаганда споживчих властивостей продукції з метою стимулювання її продажі, яка містить вибіркову інформацію щодо цієї продукції і формує певне уявлення споживача про продукцію

ДСТУ 3294 – 95

РЕКЛАМАЦІЯ –

Претензія, здійснена споживачем продукції чи послуг у письмовій формі у разі невиконання постачальником зобов'язань щодо якості та серійності постаченої продукції

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95

РЕКОМЕНДАЦІЯ-

RECOMMENDATION-

Положення, що виражає пораду чи настанову

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

GUIDELINE **–**

Документ, який встановлює рекомендації або пропозиції

РЕЛАКСАЦІЙНА ДІЕЛЕКТРОМЕТРІЯ –

Метод електричного неруйнівного контролю, який використовує релаксаційну спектрометрію комплексної діелектричної проникності

ДСТУ 2866 – 94

РЕЛАКСАЦІЙНА ЕЛЕКТРОМЕТРІЯ –

Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на вимірюванні залежності електрофізичного параметра від часу зміни зовнішніх умов

ДСТУ 2866 – 94

РЕЛАКСАЦІЙНА СПЕКТРОМЕТРІЯ –

Сукупність методів та засобів електричного неруйнівного контролю, призначених для вимірювання частотної залежності комплексної діелектричної проникності і оцінювання розподілу функції часів релаксації матеріалу шляхом подальшого її Фур'є – перетворення

ДСТУ 2866 – 94

РЕЛАКСАЦІЙНА ХРОНОМЕТРІЯ –

Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на вимірюванні значень часу, які відповідають моментам досягнення вимірюваним параметром відповідних значень

ДСТУ 2866 – 94

РЕЛАКСАЦІЯ НАПРУЖЕНЬ –

STRESS RELAXATION –

Довільне зменшення напружень у матеріалі, пов'язане з перерозподілом між пружною і пластичною деформаціями.

ДСТУ 2825-94

РЕЛЕЙНЕ ДІЯННЯ-

RELAY ACTION-

Ступінчасте діяння, що має два можливих значення

ДСТУ 3956-2000

РЕМОНТ –

REPAIR –

Комплекс операцій для відновлення справного стану чи працездатності об'єкта та відновлення ресурсів об'єктів чи їх складових частин

ДСТУ 2860 – 94

П р и м і т к а:

Залежно від ознак класифікації ремонту виробу створюються видові поняття, наприклад: "поточний ремонт ", "середній ремонт", "плановий ремонт"

ДСТУ 3278 – 95

РЕМОНТ ЗА ТЕХНІЧНИМ СТАНОМ –

Ремонт, при якому контроль технічного стану виконують з періодичністю і в обсязі, встановленому в нормативно-технічній документації, а обсяги і момент початку ремонту визначають за технічним станом об'єкта

РЕМОНТНА КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Робоча конструкторська документація, яка містить дані для проведення ремонтних робіт та контролю виробів після ремонту

ДСТУ 3321 – 96

РЕМОНТНА ОДИНИЦЯ –

Трудомісткість ремонту устаткування, яке приймається як еталон для визначення складності ремонту

ДСТУ 2960 – 94

РЕМОНТНЕ ГОСПОДАРТСВО –

Сукупність загальнозаводських та цехових підрозділів, що здійснюють комплекс заходів з технічного догляду за устаткуванням, нагляду за його станом та з ремонту

ДСТУ 2960 – 94

РЕМОНТНЕ КРЕСЛЕННЯ –

Креслення, яке містить дані, необхідні для проведення ремонту і контролю виробу в процесі та після ремонту

ДСТУ 3321 –2003

РЕМОНТ УСТАТКУВАННЯ –

Комплекс операцій для відновлення справності або працездатності устаткування шляхом заміни чи відновлення зношених і пошкоджених деталей та вузлів

ДСТУ 2960 – 94

РЕМОНТНИЙ ПЕРСОНАЛ –

REPAIR STAFF –

Особи, які відновлюють справність або працездатність технічних засобів, що використовуються у технологічному процесі

ДСТУ 3956-2000

РЕМОНТНИЙ ЦИКЛ –

Найменші повторювані інтервали часу, протягом яких виконуються усі встановлені види ремонту в певній послідовності та відповідно до вимог нормативних і технічних документів

ДСТУ 2960 – 94

РЕМОНТОВНИЙ (РЕМОНТОПРИДАТНИЙ) ОБ'ЄКТ –

REPAIRABLE ITEM –

Об'єкт, ремонт якого можливий та передбачений нормативною, ремонтною та (чи) конструкторською (проектною) документацією

ДСТУ 2860 – 94

РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ –

MAINTAINABILITY –

Властивість об'єкта бути пристосованим до підтримання та відновлення стану, в якому він здатний виконувати належні йому функції за допомогою технічного обслуговування та ремонту

ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

Технічне обслуговування, виконане через встановлені інтервали або у відповідності із заданими критеріями, з метою знизити імовірність відмови виробу або запобігти погіршенню його експлуатаційних якостей

ДСТУ 2860 – 94

РЕСУРСИ –

Організація повинна визначити ресурси, потрібні для розроблення, запроваджування, підтримування та постійного поліпшування систеи управління якістю, та забезпечити їх наявність.

Організація повинна розглянути

a) спроможності та обмеження щодо наявних внутрішніх ресурсів;

b) те, що потрібно отримати від зовнішніх постачальників.

ДСТУ ISO 9001-2015

РЕСУРСИ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ТА ВИМІРЮВАННЯ –

Загальні положення

Організація повинна визначити ресурси, потрібні для забезпечення вірогідних і надійних результатів, якщо моніторинг або вимірювання використовують для перевірення відповідності продукції та послуг вимогам, та забезпечити їх наявність.

Організація повинна забезпечувати, щоб надані ресурси

a) були придатними для конкретного виду здійснюваних робіт з моніторингу та вимірювання;

b) були в належному стані для гарантування їхньої постійної придатності для їхньої призначеності.

Організація повинна зберігати відповідну задокументовану інформацію, яка доводить, що ресурси для моніторингу та вимірювання відповідають їхній призначенності.

Простежуваність вимірювання

Якщо простежуваність вимірювання є вимогою чи якщо організація вважає її суттєвим елементом гарантування впевненості у вірогідності результатів вимірювання, вимірювальне устаткування потрібно

a) калібрувати та/чи перевіряти з установленою періодичністю або перед використанням згідно з еталонами, простежуваними до міжнародних або національних еталонів, якщо немає цих еталонів, потрібно інформацію про базу, використовувану для калібрування чи перевіряння, зберігати як задокументовану інформацію;

b) ідентифікувати з тим, щоб визначити його статус калібрування;

c) уберігати від регулювань, пошкодження чи погіршення стану, через які може бути спростовано вірогідність статусу калібрування та одержаних раніше результатів вимірювання.

Організація повинна визначити, чи не вплинуло на вірогідність раніше одержаних результатів вимірювання те, що вимірювальне устаткування не відповідає своєму передбаченому використанню, і, за потреби, виконати належні дії.

ДСТУ ISO 9001-2015

РЕСУРСНА ВІДМОВА –

MARGINAL FAILURE –

Відмова, внаслідок якої об'єкт досягає граничного стану

ДСТУ 2680 –94

РЕСУРСНІ ВИПРОБУВАННЯ-

LIFE TEST-

Випробування на надійність, що проводяться з метою визначення чи контролю показників довговічності

ДСТУ 3021 – 95

РЕСУРС; ТЕХНІЧНИЙ РЕСУРС –

USEFUL LIFE –

Сумарний наробіток об'єкта від початку його експлуатації чи поновлення після ремонту до переходу в граничний стан

ДСТУ 2860 – 94

РЕСУРСОЄМНІСТЬ (ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА) –

Кількість ресурсів, що використовуються для виробництва одиниці продукції

ДСТУ 2156-93

РЕФЛЕКСОМЕТРИЧНИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації інтенсивності світлового потоку, відбитого від виробу

ДСТУ 2865-94

РЕФРАКЦІЙНИЙ МЕТОД –

Метод оптичного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації параметрів заломлення оптичного випромінення об'єктом контролю

ДСТУ 2865-94; ГОСТ 24521

РЕФЛЕКТОМЕТР –

Прилад радіохвильового неруйнівного контролю, призначений для вимірювання параметрів радіохвильового випромінення, відбитого від об'єкта контролю

ДСТУ 2865-94

РЕЦИПІЄНТ –

Об'єкт негативного впливу небезпеки, ініційованої промисловим підприємством

П р и м і т к а :

Реципієнтами можуть бути: люди, флора та фауна, урбанізовані та сільськогосподарські території, об'єкти рекреації, території, що особливо охороняються, інші матеріальні об'єкти будь якої форми власності

ДСТУ 2156-93

РИЗИК –

RISK -

Вплив невизначеності.

Примітка 1. Вплив – це відхил, позитивний або негативний, від очікуваного.

Примітка 2. Невизначеність – це стан нестачі навіть часткової інформації стосовно розуміння чи знання події, її наслідку чи ймовірності.

Примітка 3. Ризик часто характеризують посиланням на можливі події (як визначено в ISO Guide 73:2009, 3.5.1.3) та можливі наслідки (як визначено в ISO Guide 73:2009, 3.6.1.3) чи на їх поєднання.

Примітка 4. Ризик часто зазначають з погляду поєднання наслідків події (охоплюючи зміни в обставинах) і ймовірністю її виникнення (як визначено в ISO Guide 73:2009, 3.6.1.1).

Примітка 5. Слово «ризик» іноді використовують, якщо йдеться про можливість тільки негативних наслідків.

ДСТУ ISO 9000:2015

РИЗИК ВИМУШЕНИЙ –

Ризик для населення та навколишнього середовища

ДСТУ 2156-93

РИЗИК ВІДДАЛЕНИХ НАСЛІДКІВ -

Імовірність передчасної загибелі або генетичних пошкоджень організму під дією шкідливих або небезпечних факторів, що виникли в результаті функціонування небезпечного підприємства

ДСТУ 2156-93

РИЗИК ВИРОБНИКА ПІД ЧАС ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ) –

Безумовна імовірність того, що справний (працездатний) об'єкт у результаті діагностування (контролю) визнається несправним (непрацездатним)

ДСТУ 2389 – 94

РИЗИК ДОБРОВІЛЬНИЙ –

VOLUNTARY RISK –

Ризик для працівників промислового підприємства

ДСТУ 2156-93

РИЗИК ІНДИВІДУАЛЬНИЙ –

INDIVIDUAL RISK –

Значення ризику для конкретного індивідуума

ДСТУ 2156-93

РИЗИК КОЛЕКТИВНИЙ –

COLLECTIVE RISK –

Значення ризику для двох і більше індивідуумів

ДСТУ 2156-93

РИЗИК НАДМІРНОГО НАЛАГОДЖЕННЯ–

RISC OF SUPERFLUOUS ADJUSTMENT –

Імовірність того, що за статистичною оцінкою параметрів технологічного процесу буде прийняте рішення виконати чергове його налагодження, коли в цьому немає потреби

ДСТУ 3514 – 97

РИЗИК НЕПОМІЧЕНОГО РОЗЛАДУ –

RISK OF UNNOTICED DISADJUSTMENT –

Імовірність того, що за статистичною оцінкою параметрів технологічного процесу буде прийняте рішення не виконувати чергового його налагодження, коли воно необхідне

ДСТУ 3514 – 97

РИЗИК ПОСТАЧАЛЬНИКА –

PRODUCER'S RISK –

Імовірність забракування партії продукції, яка має приймальний рівень дефектності

ДСТУ 3514 - 97

РИЗИК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА –

INDUSTRIAL ENTERPRISE RISK –

Імовірність реалізації потенційної небезпеки, що ініціюється промисловим підприємством, та (або) негативних наслідків цієї реалізації

ДСТУ 2156-93

РИЗИК СПОЖИВАЧА –

CONSUMER'S RISK –

Імовірність приймання партії продукції, яка має бракувальний рівень дефектності

ДСТУ 3514 – 97

РИНОК –

Сфера обміну, яка характеризується системою економічних відносин між виробниками і споживачами продукції та послуг у процесі їх реалізації

ДСТУ 3294 – 95

РИНОК ЄВРОВАЛЮТ –

Міжнародний ринок валют європейських країн, де операції здійснюються у валютах усіх країн

ДСТУ 3293 – 95

РИНОК ЄВРОДЕПОЗИТІВ –

Сталі валютно-фінансові відносини за формуванням вкладів у іноземній валюті в комерційних банках європейських країн за рахунок коштів, що обертаються на ринку євровалют

ДСТУ 3293 – 95

РИНОК ЄВРОКРЕДИТІВ –

Сталі кредитні зв'язки з надання міжнародних позик у євровалюті великими комерційними банками європейських країн

ДСТУ 3293 – 95

РИНОК ЄВРООБЛІГАЦІЙ –

Сталі відносини з боргових зобов'язань щодо довготермінових позик у євровалюті, оформлювані у вигляді облігацій позиковців

ДСТУ 3293 – 95

РИТМ ВИПУСКУ –

PRODACTION RATE –

Кількість виробів чи заготовок певних найменувань, типорозмірів та виконань, які випускають за одиницю часу

ДСТУ 2391 –2010; ДСТУ 2974 – 95

РИТМ ВИРОБНИЦТВА –

Додержання за обсягом і часом рівномірного і безперебійного виготовлення та випуску продукції в передбачених співвідношеннях на основі чіткої злагодженості робіт на всіх дільницях підприємства

ДСТУ 2960 – 94

РИТМ ПОТОКОВОГО ВИРОБНИЦТВА –

Режим виробництва з дотриманням пропорцій між окремими підрозділами підприємства стосовно до номенклатури продукції, її обсягу та календарних строків

ДСТУ 2960 – 94

РИТМІЧНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –

Принцип організації виробництва, згідно з яким окремі процеси закономірно чергуються, регулярно повторюючись у всіх своїх частинах та елементах через певні проміжки часу

ДСТУ 2960 – 94

РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –

DEFECTS PER HUNDRED UNITS –

Частка дефектних одиниць продукції чи кількості дефектів на сто одиниць продукції

ДСТУ 3514 – 97

РІВЕНЬ КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ –

Ієрархічне положення керуючого органу в системі керування якістю продукції

РІВЕНЬ КОНТРОЛЮ –

INSPECTIONAL LEVEL –

Характеристика плану контролю, яка пов'язує обсяг вибірки з обсягом партії продукції

ДСТУ 3514 - 97

РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ТЕХНІКИ –

STATE OF THE ART –

Досягнутий на даний час рівень технічних можливостей стосовно продукції, процесів та послуг, який ґрунтується на поєднаних досягненнях науки, техніки та практичного досвіду

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РІВЕНЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ-

LEVEL OF STANDARDIZATION-

Географічно, політично чи економічно означений ступінь участі у стандартизації

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

Фіксоване значення фактора відносно початку відліку

ГОСТ 24026 – 80

РІВЕНЬ ЯКОСТІ –

GRADE –

Категорія чи розряд, надані різним вимогам щодо об'єкта, які мають те саме функційне застосування.

Приклади.

Клас авіаквитка та категорія готелю в готельному довіднику.

Примітка. Якщо установлюють вимогу щодо якості, зазвичай зазначають рівень якості

ДСТУ ISO 9000:2015

РІВЕНЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

Відносна характеристика якості продукції, заснована на порівнянні значень показників якості оцінюваної продукції з базовими значеннями відповідних показників

РІВНОМІРНА КОРОЗІЯ –

UNIFORM CORROSION –

Суцільна корозія, що поширюється з однаковою швидкістю по всій поверхні металу

ДСТУ 3830-98

РІВНОПРАВНЕ ОЦІНЮВАННЯ-

PEER ASSESMENT-

Оцінювання органу на відповідність установленим вимогам, яке провадять представники інших органів, що належать, або є кандидатами на належність до суб"єктів угоди

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РІВНОПРАВНИЙ –

EQUAL TREATMENT –

Режим, наданий продукції чи процесам одного постачальника, який є не менш сприятливим, ніж режим, наданий подібній продукції чи процесам будь-якого іншого постачальника в однаковій ситуації

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РІВНОПРАВНІ СТОСУНКИ –

RECIPROCITY –

Двосторонні взаємовідносини, за яких обидві сторони мають однакові права та обов'язки відносно один одного

П р и м і т к а:

Рівноправні стосунки можуть мати місце також у рамках багатосторонньої угоди, яка охоплює мережу двосторонніх взаємовідносин

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

РІД ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

Якісна означеність фізичної величини

ДСТУ 2681 – 94

РІДИННИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю проникними рідкими речовинами, розчинами, суспензіями, що ґрунтується на реєстрації рідини, яка проникає в (або через) порушення суцільності об'єкта контролю

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24522

РІЗНИЦЕВИЙ ЕФЕКТ –

Зміна швидкості розчинення металу під впливом зовнішньої поляризації

ДСТУ 3830-98

РІЗНОВИД ДІЯННЯ –

VARIETY OF ACTION –

Деталізація виду діяння

П р и м і т к а:

Різновидами механічного діяння є, наприклад, діяння твердого тіла, рідини, газу тощо

ДСТУ 3956-2000

РІШЕННЯ ПРО ЗНЯТТЯ ПРОДУКЦІЇ З ВИРОБНИЦТВА –

Документ, який визначає склад та порядок виконання необхідних робіт, пов'язаних з припиненням випуску продукції, і який є підставою для зняття її з виробництва

РОБОТА ЗА РЕКЛАМАЦІЯМИ –

Комплекс заходів постачальника продукції щодо усунення невідповідностей її якості і (чи) комплектності установленим вимогам, виявленим споживачем в період гарантійного терміну

РОБОЧА КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Сукупність конструкторських документів, призначених для забезпечення виготовлення, контролю, приймання, постачання, експлуатації та ремонту виробу

ДСТУ 3321-2003

РОБОЧА КОПІЯ –

Копія конструкторського документа, призначена для обслуговування виробництва, яка видається службою технічної документації на певний термін

ДСТУ 3321-2003

РОБОЧА МЕТОДИКА ВИПРОБУВАНЬ –

Методика випробувань, яка безпосередньо застосовується під час випробувань та встановлює конкретні вимоги до проведення випробувань продукції

ДСТУ 3021 – 95

РОБОЧЕ ДІЯННЯ –

WORKING ACTION –

Ненавмисне діяння, яке використовується для технічного діагностування

ДСТУ 3956-2000

РОБОЧЕ МІСЦЕ ПРАЦІВНИКА –

Елементарна одиниця виробничої структури, що містить частину простору виробничого підрозділу, яка потрібна для здійснення трудової операції та оснащену матеріально – технічними засобами, використовуваними у процесі праці

П р и м і т к а:

Робоче місце може бути просте, комплексне, спеціалізоване, універсальне, стаціонарне, пересувне, одноагрегатне, багатоагрегатне, автоматизоване
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

РОБОЧЕ НАПРУЖЕННЯ –
Рівень активності фізіологічних функцій, який забезпечує перебіг фізичних та психічних процесів згідно з вимогами виконуваної роботи
ДСТУ 3038-95

РОБОЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ –
WORK ENVIRONMENT –
Сукупність умов, за яких виконують роботу.
Примітка. Умови можуть охоплювати фізичні, соціальні, психологічні та екологічні чинники (такі як температура, освітлення, схеми визнання, професійний стрес, ергономіка та склад атмосферного повітря)
ДСТУ ISO 9000 – 2015

РОБОЧЕ ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ –
Діагностування, під час якого на об'єкт подаються робочі впливи
ДСТУ 2389 – 94

РОБОЧИЙ ЕТАЛОН –
WORKING STANDART –
Еталон, призначений для передачі розміру фізичної величини зразковим засобам вимірювальної техніки, а в окремих випадках - робочим засобам вимірювальної техніки
ДСТУ 2681 – 91

РОБОЧИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
WORKING MEASURING INSTRUMENT –
Засіб вимірювальної техніки, що застосовується для вимірювань, не пов'язаних з передаванням розміру одиниці фізичної величини іншим засобам
ДСТУ 2681 - 94

РОБОЧИЙ МАКЕТ –
Макет виробу, виготовлений на стадії розроблення робочої документації
ДСТУ 3321 –2003

РОБОЧІЙ ХІД –
MANUFACTURING PASS –
Закінчена частина технологічного переходу, яка складається з одноразового переміщення інструменту відносно заготовки, яке супроводжується зміною форми, розмірів, якості поверхні та властивостей заготовки
ДСТУ 2391 – 2010

РОБОЧІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
RATED OPERATING CONDITIONS –
Умови застосування засобів вимірювальної техніки, за яких значення впливних величин знаходяться в границях робочої зони
П р и м і т к а:
Робоча зона значень впливної величини - це зона, що встановлюється для засобів вимірювальної техніки, в межах якої за необхідністю нормуються додаткові похибки цих засобів
ДСТУ 2681 – 94

РОЗБРАКУВАННЯ ПАРТІЇ ПРОДУКЦІЇ –
Розділення дефектних і придатних одиниць продукції в забракованій партії за допомогою контролю кожної одиниці

РОЗВАНТАЖУВАЛЬНА ВИТОЧКА –
STRESS-RELIEVING GROOVE –
Спеціальний надріз, який виконується на об'єкті для зниження максимального напруження в зоні концентрації напруження
ДСТУ 2444-94

РОЗГЛЯД СКАРГ НА РІШЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ, ЇХ СЛУЖБОВИХ ОСІБ, А ТАКОЖ НА ДІЇ ТАКИХ ОСІБ –
Скарги на рішення органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, їх службових осіб, а також на дії таких осіб розглядаються в порядку, визначеному законодавством.
Подання скарги не зупиняє виконання рішення органу виконавчої влади, що здійснює захист прав споживачів, його службових осіб, а також дій таких осіб
Закон України "Про захист прав споживачів"

РОЗДІЛЬНА ЗДАТНІСТЬ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
RESOLUTION –
Здатність засобів неруйнівного контролю зафіксувати два сусідніх дефекти
ДСТУ 2865 – 94

РОЗДІЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
SEGREGATED REDUNDANCY –
Резервування, в якому резервуються окремі елементи об'єкта чи їх групи
ДСТУ 2860 – 94

РОЗКОНСЕРВАЦІЯ –
Заходи, спрямовані на усунення консерваційних та опакувальних матеріалів
ДСТУ 2391 – 2010

РОЗКРІЙ МАТЕРІАЛУ –
Поділ матеріалу на окремі заготовки
ДСТУ 2391 – 2010

РОЗМАХ ВАРІЮВАННЯ ФАКТОРА-
Різниця між максимальним і мінімальним натуральними значеннями фактора в даному плані
ГОСТ 24026 – 80

РОЗМАХ ВИБІРКИ –
Різниця між найбільшим та найменшим значенням контрольованого параметра у вибірці
ДСТУ 3514 – 97

РОЗМАХ ЗМІНИ НАПРУГИ –
Різниця між амплітудними чи дійовими значеннями напруги до та після одноразової зміни напруги
ДСТУ 3466-96

РОЗМАХ КОЛИВАНЬ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ) –
Різниця між найбільшим і найменшим значеннями напруги (частоти) за певний інтервал часу в усталеному режимі роботи джерела, перетворювача електричної енергії чи електропостачальної системи
ДСТУ 3466-96

РОЗМАХ НЕБАЛАНСУ НАПРУГ (СТРУМІВ) –
Різниця між найбільшим і найменшим значеннями лінійних чи фазних напруг (струмів) у багатофазній електропостачальній системі
ДСТУ 3466-96

РОЗМАХ ПУЛЬСАЦІЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) –
Різниця між найбільшим та найменшим значеннями пульсуючої напруги (струму) за певний проміжок часу

ДСТУ 3466-96

РОЗМІР БЛОКУ НАВАНТАЖУВАННЯ –

BLOCK SIZE –

Сумарна кількість циклів навантажування у межах одного блоку

ДСТУ 2444-94

РОЗМІР ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

MAGNITUDE OF A PHYSICAL QUANTITY –

Кількісний вміст фізичної величини в даному об'єкті

П р и м і т к а:

Не слід використовувати термін "величина" як кількісну характеристику даної властивості, наприклад, у термінах "величина напруги", "величина маси" і таке інше. В таких випадках слід використовувати термін "розмір напруги", "розмір маси"

ДСТУ 2681 – 94

РОЗМІРНІСНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –

DIMENSIONAL QUANTITY –

Величина, в розмірності якої розмірність хоча б однієї з основних величин піднесена до степеня, що не дорівнює нулю

ДСТУ 2681 – 94

РОЗМІРНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

DIMENSION OF A QUANTITY –

Вираз, що відображає її зв'язок з основними величинами системи величин

П р и м і т к и:

1. Розмірність основної фізичної величини - умовний символ фізичної величини в даній системі величин
2. Розмірність похідної фізичної величини - добуток розмірностей основних величин, піднесених до відповідних степенів, наприклад, розмірність швидкості V в системі величин L, M, T – $\dim V = LT^{-1}$

ДСТУ 2681 – 94

РОЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ОБ'ЄКТ –

DISTRIBUTED OBJECT –

Об'єкт, відстані між компонентами якого істотно впливають на організацію і функціювання систем керування, діагностування, контролювання

ДСТУ 3956-2000

РОЗПОДІЛ НАВАНТАЖЕННЯ (НАПРУЖЕННЯ, ДЕФОРМАЦІЇ) –

LOAD DISTRIBUTION FUNCTION –

Сукупність значень навантаження (напруження, деформації) чи їх частостей, яка визначає міру імовірності кожної величини

ДСТУ 2444-94

РОЗПОДІЛЕНЕ НАВАНТАЖЕННЯ –

DISTRIBUTED LOAD –

Навантаження, яке діє на деякій ділянці довжини або поверхні об'єкта

ДСТУ 2825-94

РОЗРАХУНКОВА ЦІНА –

Умовна ціна, розроблена для різноманітних видів порівнянь під час аналізу зовнішньоторговельної діяльності

ДСТУ 3293 – 95

РОЗРАХУНКОВИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –

ANALITICAL DEPENDABILITY ASSESSMENT –

Метод, який грунтується на розрахунку показників надійності за даними довідників з надійності компонентів і комплектувальних елементів об'єкта, за даними про надійність об'єктів – аналогів, за даними про властивості матеріалів та іншої інформації, наявної на час проведення розрахунку

ДСТУ 2860 - 94

РОЗРАХУНКОВИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ-

Метод визначення значень показників якості продукції, здійснюваний на підставі використання теоретичних і (або) емпіричних залежностей показників якості продукції від її параметрів

РОЗРАХУНКОВИЙ ПОКАЗНИК –

ANALITICAL DEPENDABILITY MEASURE –

Показник надійності, значення якого визначають шляхом розрахунку

ДСТУ 2860 – 94

РОЗРАХУНКОВО – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ

ANALITICAL – EXPERIMENTAL DEPENDABILITY ASSESSMENT –

Метод, коли показники надійності всіх чи деяких складових частин об'єкта визначають за результатами випробувань і (чи) експлуатації, а показники надійності об'єкта в цілому розраховують за математичною моделлю

ДСТУ 2860 – 94

РОЗРАХУНКОВА СХЕМА–

DESIGN SCHEME –

Об'єкт розрахунку, представлений у такому вигляді, коли збережено всі істотні особливості об'єкта відносно мети розрахунку

ДСТУ 2825-94

РОЗРАХУНКОВА СХЕМАТИЗАЦІЯ –

DESIGN SCHEMING –

Побудова розрахункової схеми

ДСТУ 2825-94

РОЗРАХУНКОВИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ (ПРОДУКЦІЇ) –

Метод визначення значень показників якості програмного засобу, який здійснюється на основі теоретичних і (або) емпіричних залежностей показників якості від параметрів програмного засобу (продукції)

ДСТУ 2844-94

РОЗРАХУНОК –

Текстовий конструкторський документ, який містить розрахунки параметрів та величин

ДСТУ 3321 – 2003

РОЗРОБКА –

DEVELOPMENT –

Процес, який визначає процес виробництва продукції

П р и м і т к а:

Вхід розробки може включати вихід проектування, умови виробництва, умови логістики та інші входи

РОЗРОБКА АВАНПРОЕКТУ –

Вид робіт, який передує розробці продукції, виконується майбутнім її розробником за завданням замовника або основного споживача з метою техніко-економічного обґрунтування доцільності розробки продукції та шляхів створення, виробництва та експлуатації

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Стадія життєвого циклу продукції, яка полягає у зміні стану продукції – від формування вимог технічного завдання щодо виконання дослідно-конструкторської роботи (науково-дослідної роботи) на створення (модернізацію) продукції до втілення їх у нових (модифікованих) матеріалах
П р и м і т к а:
У процесі виробництва продукції за ліцензією стадія розроблення продукції відсутня
ДСТУ 3278 – 95
РОЗРОБНИК ПРОДУКЦІЇ –
Фізична або юридична особа, яка розробляє продукцію
ДСТУ 3278 – 95
РОЗРЯД РОБОТИ –
Показник, який характеризує кваліфікацію праці
ДСТУ 2391 – 2010
РОЗРЯДНО-ОПТИЧНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –
Пристрій, який здійснює візуалізацію електропотенційного рельєфу поверхні об'єкта контролю
ДСТУ 2866-94
РОЗУМІННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ СЕРЕДОВИЩА –
Організація повинна визначити зовнішні та внутрішні чинники, які є відповідними для її призначеності та її стратегічного напрямку та які впливають на її здатність досягати результату(-ів), запланованого(-их) її системою управління якістю.
Організація повинна здійснювати моніторинг і аналізування інформації про ці зовнішні та внутрішні чинники.
П р и м і т к а 1: Чинники можуть охоплювати позитивні та негативні фактори чи умови для розглядання.
П р и м і т к а 2: Розуміння зовнішнього середовища може бути полегшено розгляданням чинників, що їх зумовлюють правове, технологічне, конкурентне, ринкове, культурне, соціальне та економічне середовища міжнародного, національного, регіонального чи місцевого масштабу.
П р и м і т к а 3: Розуміння внутрішнього середовища може бути полегшено розгляданням чинників, пов'язаних з цінностями, культурою, знанням і дієвістю організації.
ДСТУ ISO 9001-2015
РОЗУМІННЯ ПОТРЕБ І ОЧІКУВАНЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН –
У зв'язку з тим, що на здатність організації постійно постачати продукцію та надавати послуги, які задовольняють вимоги замовника та застосовні законодавчі й регламентувальні вимоги, впливають або можуть впливати зацікавлені сторони, організація повинна визначити
a) зацікавлені сторони, які доцільні до системи управління якістю;
b) вимоги цих зацікавлених сторін, які доречні до системи управління якістю.
Організація повинна здійснювати моніторинг і аналізування інформації про ці зацікавлені сторони та їхні відповідні вимоги.
ДСТУ ISO 9001-2015
РОЗУМОВА ПРАЦЯ –
Вид трудової діяльності, який потребує переважного напруження сенсорного апарату, емоційної та психічної сфери людини і не потребує значних фізичних зусиль
ДСТУ 3038-95
РОЗЦЕХУВАННЯ –
Розроблення міжцехових технологічних маршрутів для всіх складових частин виробу
ДСТУ 2974 – 75
РОЗЦІНКА –
Розмір винагороди працівникові за одиницю обсягу виконуваної роботи
ДСТУ 2391 – 2010
РОЗШАРОВАНИЙ ВІДБІР ВИБІРОК (ПРОБ)- STRATIFIED SAMPLING –
Відбір, за якого одиниці продукції чи її частини відбирають окремо з різних шарів, що визначаються часом та (або) простором чи встановленою кількістю одиниць продукції
ДСТУ 3514 – 97
РОЛЬ ВИЩОГО КЕРІВНИЦТВА В РАМКАХ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ –
Через лідерство і поведінку вище керівництво створює клімат, в якому люди повністю залучаються і в якому система менеджменту якості може функціонувати ефективно.
Принципи менеджменту якості можуть застосовуватися вищим керівництвом як основа своєї ролі, до якої входять:
- встановлення політики в галузі якості та мети з якості для організації;
- створення впевненості, що відповідні процеси виконуються таким чином, що дають можливість задовольнити вимоги споживачів та внутрішню мету;
- створення впевненості, що ефективна система менеджменту якості розроблена, впроваджена і підтримується для досягнення цієї мети;
- створення впевненості в наявності необхідних ресурсів;
- порівняння досягнутих результатів з встановленою метою ;
- вибір дій, відповідних політиці в галузі якості та меті з якості;
- вибір дій з поліпшення.

РОЛЬ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ –
Статистичні методи застосовуються для визначення варіабельності процесів та їх результатів. Застосування цих методів допомагає організації вирішувати технічні проблеми та підвищувати ефективність. Ці методи можуть також допомогти краще використовувати дані, щоб допомогти приймати рішення.
Варіабельність може спостерігатися в поведінці і проявленні практично будь – яких видів діяльності, навіть в умовах позірної стабільності. Така варіабельність може спостерігатися у вимірюваних характеристиках продукції і процесів, а також проявлятися на різних етапах на протязі життєвого циклу продукції від маркетингового дослідження до обслуговування споживача і остаточного усунення. Використання статистичних методів може бути більш ефективним, чим раніше вони застосовуються.
Статистичні методи можуть допомогти оцінити, описати, проаналізувати, інтерпретувати та змоделювати таку варіабельність навіть при відносно невеликій

кількості даних. Статистичні аналізи таких даних можуть забезпечити краще розуміння природи, ступеню і причин варіабельності. Це може допомогти вирішити і навіть запобігти проблем, які можуть бути результатом такої варіабельності

РОТАТАБЕЛЬНІСТЬ ПЛАНУ –

Властивість плану, при якому дисперсія оцінки функції відгуку залежить тільки від відстані від центру плану

ГОСТ 24026 – 80

РУЙНІВНІ ВИПРОБУВАННЯ –

DESTRUCTIVE TEST –

Випробування із застосуванням руйнівних методів контролю

ГОСТ 16504 – 81

РУЙНУВАННЯ –

DESTRUCTION –

Розділення матеріалу об’єкта на частини з повною втратою його міцності та працездатності

ДСТУ 2860 – 94

РУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –

DESTRUCTIVE INSPECTION –

ДСТУ 3021 – 95

РУЙНІВНІ ВИПРОБУВАННЯ –

DESTRUCTIVE TEST –

Випробування з застосуванням руйнівних методів контролю

ДСТУ 3021 – 95

РУЙНУВАННЯ –

FRACTURE –

Зародження та розвиток у матеріалі дефектів і (чи) розділення об’єкта на частини

ДСТУ 2825- 94; ДСТУ 2444-94

РУЧНИЙ КОНТРОЛЬ –

MANUAL TESTING –

Контроль, який полягає в тому, що засіб контролю чи його перетворювач переміщується рукою, а показання апаратури сприймаються та оцінюються оператором

ДСТУ 2865 – 94

С

САМОДІАГНОСТУВАННЯ (САМОКОНТРОЛЬ) –
SELF INSPECTION –
Діагностування (контроль) об'єкта діагностування (контролю) за допомогою вмонтованих засобів діагностування (контролю) чи спеціальних програм
ДСТУ 2389 – 94

САНІТАРНА ТОКСИКОЛОГІЯ –
Розділ токсикології, який розробляє заходи з профілактики шкідливого впливу на організм людини хімічних речовин, що зустрічаються у навколишньому середовищі, а також у продуктах харчування
ДСТУ 3038-95

САНІТАРНА ХАРАКТЕРИСТИКА УМОВ ПРАЦІ –
Відповідність чинників виробничого середовища гігієнічним вимогам та нормативам
ДСТУ 3038-95

САНІТАРНИЙ СТАН ГРУНТІВ –
Сукупність фізико-хімічних та біологічних властивостей ґрунту, які визначають ступінь його безпеки для здоров'я людини
ДСТУ 3038-95

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА –
Експертиза, що з'ясовує відповідність об'єкта експертизи державним санітарним нормам і правилам, гігієнічним регламентам і нормативам
ДСТУ 3038-95

САНІТАРНО-ЗАХИСНА ЗОНА; СЗЗ –
SANITARY HYGIENIC ZONE –
Функціювальна територія між межами промислових підприємств та інших виробничих об'єктів і територією поселень, яка призначена для зменшення несприятливого впливу виробничих чинників на здоров'я населення
ДСТУ 3038-95
Територія навколо потенційно небезпечного підприємства, в межах якої заборонено проживання населення та ведення господарської діяльності і розміри якої встановлюються проектною документацією за погодженням з органами державного регулювання безпеки відповідно до державних нормативних документів
ДСТУ 2156-93

СВІДОТЦТВО В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ (ЛІЦЕНЗІЯ) –
LICENCE FOR CERTIFICATION –
Документ, виданий у відповідності з правилами системи сертифікації, яким орган із сертифікації наділяє особу або орган правом використовувати сертифікати або знаки відповідності для своєї продукції, процесів або послуг у відповідності з правилами відповідної системи сертифікації

СВІДОЦТВО ПРО ВИЗНАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
Документ, що засвідчує визнання іноземних документів про підтвердження відповідності продукції вимогам, встановленим законодавством України
Закон України "Про підтвердження відповідності"

СВІТОВІ ЦІНИ –
Ціни, за якими проводяться великі комерційні експортні та імпортні операції з платежами у вільно конвертованій валюті
ДСТУ 3293 – 95

СЕГМЕНТ РИНКУ –
Сукупність споживачів, які однаково реагують на один і той самий набір спонукальних стимулів маркетингу
ДСТУ 3294 – 95

СЕГМЕНТАЦІЯ РИНКУ –
Виділення сегментів ринку, які відрізняються один від одного характеристиками попиту на продукцію і послуги та реакцією на маркетингові дії
ДСТУ 3294 – 95

СЕМАНТИЧНИЙ ДИФЕРЕНЦІАЛ –
Метод опитування, який являє собою перелік шкал протилежних визначень
ДСТУ 3294 – 95

СЕРЕДНЕ КВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ –
Невід'ємний квадратичний корінь з дисперсії
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО АВАРІЇ *I*-ГО ВИДУ –
Математичне очікування напрацювання об'єкта до першої аварії *i*-го виду
ДСТУ 2156-93

СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА АВАРІЮ *I*-ГО ВИДУ –
Відношення сумарного напрацювання відновлюваного після аварії *i*-го виду об'єкта до математичного очікування кількості аварій *i*-го виду протягом цього напрацювання
ДСТУ 2156-93

СЕРЕДНІЙ НАРОБІТОК МІЖ ВІДМОВАМИ; СЕРЕДНІЙ НАРОБІТОК НА ВІДМОВУ; MTBF –
MEAN TIME BETWEEN FAILURES –
Відношення сумарного наробітку відновлюваного об'єкта до математичного сподівання числа його відмов протягом цього наробітку
ДСТУ 2839-94

СВОП –
Різниця у відсоткових ставках за двома валютами на один термін
ДСТУ 3293 – 95

РОЗРЯДНО-ОПТИЧНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ –
Пристрій, який здійснює візуалізацію електропотенційного рельєфу поверхні об'єкта контролю
ДСТУ 2866 – 94

СЕРЕДНЄ ЗА МОДУЛЕМ ЗНАЧЕННЯ ЗМІННОЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) -
Середнє за період значення модулів миттєвих значень змінної напруги (струму)
ДСТУ 3466-96

СЕРЕДНІЙ ВИХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –
AVERAGE OUTGOING IMPERFECTION LEVEL –
Математичне сподівання значення вихідного рівня дефектності у прийнятих партіях чи потоці продукції та забракованих партіях чи потоці продукції протягом певного проміжку часу, в яких після суцільного контролю всі виявлені дефектні одиниці замінені придатними
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНІЙ ВХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ –
AVERAGE INCOMING IMPERFECTION –

Математичне сподівання значення рівня дефектності у декількох партіях, які надходять до контролю, чи потоці продукції протягом певного проміжку часу
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНІЙ КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ;
(A) (t_1, t_2) –
MEAN AVAILABILITY –
Середнє значення нестаціонарного коефіцієнта готовності у заданому інтервалі часу
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ НАРОБІТОК ДО ВІДМОВИ; MTTF –
MEAN OPERATING TIME TO FIRST FAILURE –
Математичне сподівання наробітку виробів (об'єктів) партії до першої відмови
ДСТУ 2634 – 94; ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ ОБСЯГ ВИБІРКИ –
AVERAGE SAMPLE SIZE –
Кількість одиниць продукції (спостережувальних значень), які припадають у середньому на одну контрольовану партію за певного двоступінчастого, багатоступінчастого чи послідовного плану вибіркового контролю
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНІЙ ОБСЯГ ПРОБИ –
Кількість перевірених одиниць непоштучної продукції, яка припадає на одну контрольовану сукупність за певного плану двоступінчастого, багатоступінчастого чи послідовного контролю
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНІЙ ПАРАМЕТР ПОТОКУ ВІДМОВ;
Z(t_1, t_2) –
MEAN FAILURE INTENSITY –
Середнє значення параметра потоку відмов у заданому інтервалі часу
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
AVERAGE (DEPRECATED) MEAN DEPENDABILITY MEASURE –
Значення, отримане у вигляді математичного сподівання випадкової змінної величини (наробітку до відмови чи до граничного стану, терміну збережуваності, тривалості відновлювання) чи середнє значення наробітку до відмови (до граничного стану) усіх об'єктів у виборці при заданих умовах
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ РЕМОНТ –
Ремонт, який виконується для відновлення справності і часткового відновлення ресурсу об'єкта із заміною або відновленням складових частин обмеженої номенклатури і контролем технічного стану складових частин, що виконуються в обсязі, встановленому в нормативно-технічній документації
П р и м і т к а:
Значення ресурсу встановлюють в нормативно-технічній документації

СЕРЕДНІЙ РЕСУРС –
MEAN LIFE; MEAN USEFUL LIFE –
Математичне сподівання ресурсу
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ РЕСУРС ДО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ –
MEAN LIFE TO GENERAL OVERHAUL –
Середній ресурс від початку експлуатації об'єкта до першого капітального ремонту

СЕРЕДНІЙ РОЗМАХ ВИБІРКИ –
Середнє арифметичне розмахів, одержаних у певній кількості вибірок однакового обсягу
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАНОСТІ –
MEAN STORAGE TIME –
Математичне сподівання строку збережуваності
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
MEAN LIFE TIME –
Математичне сподівання терміну служби
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ ДО СПИСАННЯ –
MEAN USEFUL LIFE TO SCRAPPING –
Середній термін служби від початку експлуатації об'єкта до його списання, обумовленого граничним станом

СЕРЕДНІЙ ЧАС АКТИВНОГО РЕМОНТУ–
MEAN MAINTENANCE MAN – HOURS –
Математичне сподівання тривалості активного ремонту
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНІЙ ЧАС ВІДНОВЛЕННЯ –
MEAN TIME TO REPAIRE –
Для відомого інтервалу часу використання функційного модуля (системи) – середній час, потрібний для відновлення працездатності
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

СЕРЕДНІЙ ЧАС ВІДНОВЛЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ-
Математичне сподівання часу відновлення працездатності

СЕРЕДНІЙ ЧАС МІЖ ВІДМОВАМИ –
MEAN TIME BETWEEN FAILURES –
Середнє значення проміжку часу між двома послідовними відмовами при визначених умовах для визначеного періоду існування того або іншого функціонального блоку

СЕРЕДНІЙ ЧАС ОЧІКУВАННЯ РЕМОНТУ –
MEAN WAITING TIME TO REPAIR –
Математичне сподівання інтервалу часу від моменту виникнення відмови до початку ремонту

СЕРЕДНІЙ ЧАС ПОШУКУ ВІДМОВИ-
MEAN TIME TO IDENTIFY FAILURE-
Математичне сподівання тривалості пошуку відмови

СЕРЕДНІЙ ЧАС ПРОСТОЮ, ВИКЛИКАНОГО ВІДМОВОЮ –
MEAN DOWN-TIME DUE TO FAILURE-
Математичне сподівання тривалості непрацездатного стану об'єкта, обумовленого відмовою

СЕРЕДНІЙ ЧАС РЕМОНТУ –
MEAN TIME TO REPAIR –
Математичне сподівання інтервалу часу від початку ремонту до моменту закінчення відновлення справності або працездатності об'єкта

СЕРЕДНІЙ ЧАС, ЩО ВИТРАЧАЄТЬСЯ НА РЕМОНТ –
MEAN TIME TO REPAIR –
Середній час, що витрачається на позаплановий поточний ремонт для визначеного періоду в існуванні функціонального блоку

СЕРЕДНЯ ДОВЖИНА СЕРІЇ ВИБІРОК –
AVERAGE RUN LENGHTH –
Математичне сподівання довжини серії вибірок

ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНЯ ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ;
$\lambda(t_1; t_2)$ –
MEAN FAILURE RATE –
Середнє значення інтенсивності відмов у заданому інтервалі часу
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ; $\mu(t_1; t_2)$ –
MEAN REPAIR RATE –
Середнє значення інтенсивності відновлення в заданому інтервалі часу
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної вартості планового (позапланового) капітального ремонту даного виду
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ –
MEAN ACTIVE CORRECTIVE MAINTENANCE –
Математичне сподівання оперативної тривалості непланованого ремонту
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної вартості планового (позапланового) поточного ремонту даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної вартості технічного обслуговування даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної тривалості планового (позапланового) капітального ремонту даного виду
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ–
Математичне сподівання оперативної тривалості планового (позапланового) поточного ремонту даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної тривалості технічного обслуговування даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної трудомісткості планового (позапланового) капітального ремонту даного виду
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ПЛАНОВОГО (ПОЗАПЛАНОВОГО) ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної трудомісткості планового (позапланового) поточного ремонту даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДАНОГО ВИДУ –
Математичне сподівання оперативної трудомісткості технічного обслуговування даного виду за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ПЕРІОДИЧНІСТЬ КОРИГУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –
Математичне сподівання числа одиниць продукції, виробленої між налагоджуваннями технологічного процесу

СЕРЕДНЯ ПЕРІОДИЧНІСТЬ НАЛАГОДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –
AVERAGE FREQUENCY OF PROCESS ADJUSTMENT –
Математичне сподівання кількості одиниць продукції, яка виготовлена між черговими налагодженнями технологічного процесу
ДСТУ 3514 – 97

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ –
Частина середньої сумарної вартості планових і позапланових капітальних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ПОТОЧНИХ РЕМОНТІВ –
Частина середньої сумарної вартості планових і позапланових поточних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ВАРТІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ-
Частина середньої сумарної вартості технічного обслуговування, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ –
Частина середньої сумарної тривалості планового і позапланового капітальних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єктів
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ПОТОЧНИХ РЕМОНТІВ –
Частина середньої сумарної тривалості планових і позапланових поточних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ –
Частина середньої сумарної тривалості технічного обслуговування, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ-
Частина середньої сумарної трудомісткості планових і позапланових капітальних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ПОТОЧНИХ РЕМОНТІВ-
Частина середньої сумарної трудомісткості планових і позапланових поточних ремонтів, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ОПЕРАТИВНА ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ОБСЛУГОВУВАНЬ –
Частина середньої сумарної трудомісткості технічного обслуговування, визначена конструкцією і технічним станом об'єкта
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ СУМАРНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТІВ) –
Математичне сподівання сумарної тривалості технічного обслуговування (ремонтів) об'єкта за визначений період експлуатації або напрацювання
ГОСТ 21623 – 76

СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ; MTTR –
MEAN RESTORATION TIME –
Математичне сподівання часу відновлення працездатного стану об'єкта після відмови
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ З ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИЧИН –
MEAN ADMINISTRATIVE DELAY –
Математичне сподівання часу затримки з організаційних причин
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ ЧЕРЕЗ НЕЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ –
MEAN LOGISTIC DELAY –
Математичне сподівання тривалості затримки через незабезпеченість матеріальними ресурсами
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЯ ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
MEAN REPAIRE TIME –
Математичне сподівання трудомісткості технічного обслуговування та (чи) ремонту, виражене в людино – годинах
ДСТУ 2860 – 94

СЕРЕДНЬОКВАДРАТИЧНИЙ ВІДХИЛ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $\sigma_X(t)$ –
STANDARD DEVIATION OF A RANDOM LOADING PROCESS –
Функція часу, що дорівнює для кожного значення аргументу середньоквадратичному відхилу навантаження
ДСТУ 2444-94

СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ФУНКЦІЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ –
Організація повинна визначити, забезпечити та підтримувати середовище, необхідне для функціювання своїх процесів і для досягнення відповідності продукції та послуг.
П р и м і т к а: Придатним середовищем може бути поєднання людських і фізичних чинників, як от:
a) соціальних (наприклад, відсутність дискримінації, спокій, неконфліктність);
b) психологічних (наприклад, зменшення стресових станів, запобігання емоційному виснаженню, емоційний комфорт);
c) фізичних (наприклад, температура, тепло, вологість, освітленість, циркуляція повітря, гігієна, шум).
Ці чинники можуть різнитися залежно від надаваних продукції та послуг.
ДСТУ ISO 9001-2015

СЕРІЙНЕ ВИРОБНИЦТВО –
Тип виробництва, що характеризується виготовленням на підприємстві обмеженої номенклатури однорідної продукції, випуск якої періодично повторюється протягом тривалого періоду
ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

СЕРІЯ ВИРОБУ –
Усі вироби, виготовлені за конструкторською та технологічною документацією без зміни її позначення
ДСТУ 2974 – 95

СЕРТИФІКАТ –
Документ, що засвідчує той чи інший факт
П р и м і т к а:
У зовнішній торгівлі використовують два види цього документа: сертифікат відповідності та сертифікат щодо походження
ДСТУ 3293 – 95

СЕРТИФІКАТ ВІДПОВІДНОСТІ –
CERTIFICATE OF CONFORMITY –
Документ, виданий згідно з правилами системи сертифікації, який вказує, що забезпечується необхідна впевненість у тому, що належним чином ідентифікована продукція, процес або послуга відповідають конкретному стандартові чи іншому нормативному документу
ДСТУ 3278 – 95

СЕРТИФІКАТ ЕКСПЕРТА-АУДИТОРА –
Документ, виданий згідно з правилами системи сертифікації, який посвідчує, що вказана особа має необхідну кваліфікацію і є експертом-аудитором у певному напрямку діяльності з сертифікації

СЕРТИФІКАТ З ЯКОСТІ –
CERTIFICATE OF QUALITY –
Товаросупроводжуючий документ, що засвідчує якість поставленого товару
ГОСТ 18861 – 73

СЕРТИФІКАТ НА СИСТЕМУ ЯКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА –
Документ, виданий згідно з правилами системи сертифікації, який посвідчує, що система якості перевірюваного підприємства відповідає вимогам державного або міжнародного стандарту з системи якості
П р и м і т к и:
1. У певних випадках згідно з вимогами контрактів із зарубіжними фірмами сертифікація систем яко-

сті може виконуватися на відповідність національним стандартам інших країн
2. Сертифікат на систему якості видається на певний вид або групу продукції

СЕРТИФІКАТ ПРО ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ –
Сертифікат про походження товару повинен однозначно свідчити про те, що зазначений товар походить з відповідної країни, і має містити:
1) письмову заяву експортера про країну походження товару;
2) письмове посвідчення компетентного органу країни вивезення, який видав сертифікат, про те, що наведені у сертифікаті відомості відповідають дійсності.

Сертифікат про походження товару подається разом з митною декларацією, декларацією митної вартості та іншими документами, що подаються для митного оформлення.

У разі втрати сертифіката приймається його офіційно завірений дублікат.

У разі втрати сертифіката приймається його офіційно завірений дублікат.

У разі виникнення сумнівів з приводу достовірності сертифіката чи відомостей, що в ньому містяться, включаючи відомості про країну походження товару, митний орган може звернутися до органу, що видав сертифікат, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, з проханням про надання додаткових відомостей.

Товар не вважається таким, що походить з відповідної країни, доти, доки митні органи у випадках, встановлених цим Кодексом, не одержать належним чином оформлений сертифікат про походження товару або затребувані ними додаткові відомості
Митний кодекс України.

СЕРТИФІКАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
CERTIFICATION TEST –
Контрольні випробування продукції, що проводяться з метою встановлення відповідності характеристик її властивостей національним і (чи) міжнародним нормативним документам
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504-81

СЕРТИФІКАЦІЯ –
CERTIFICATION –
Підтвердження відповідності третьою стороною, яке стосується продукції, процесів, систем чи персоналу.
П р и м і т к а 1.
Сертифікацію системи управління іноді називають реєстрацією.
П р и м і т к а 2.
Сертифікація стосується всіх об"єктів оцінювання відповідності за винятком самих органів оцінювання відповідності, до яких використовують термін "акредитація".
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
Процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям; персоналу встановленим законодавством вимогам
Закон України "Про підтвердження відповідності"
Процедура письмового засвідчення третьою стороною відповідності виробу, процесу чи послуги встановленим вимогам
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СЕРТИФІКАЦІЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
CERTIFICATION OF CONFORMITY–
Дія третьої сторони, яка доводить, що забезпечується необхідна впевненість в тому, що належним чином ідентифікована продукція, процес або послуга відповідають конкретному стандарту або іншому нормативному документу

СЕРТИФІКАЦІЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
CERTIFICATION OF SOFTWARE CONFORMITY –
Дія третьої сторони (органу з сертифікації, випробувальної лабораторії), спрямовані на підтвердження того, що програмний засіб відповідає встановленим вимогам стандартів чи інших нормативних документів
ДСТУ 2844-94

СЕРТИФІКАЦІЯ В ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –
Сертифікація в законодавчо регульованій сфері провадиться згідно з вимогами технічних регламентів з підтвердження відповідності.

За результатами проведення сертифікації у разі позитивного рішення уповноваженого органу із сертифікації заявникові видається сертифікат відповідності, зразок якого затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності
Закон України "Про підтвердження відповідності"

СЕРТИФІКАЦІЯ В ЗАКОНОДАВЧО НЕРЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –
Сертифікація в законодавчо нерегульованій сфері провадиться на добровільних засадах у порядку, визначеному договором між заявником (виробником, постачальником) та органом із сертифікації. При цьому підтверджується відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналом будь-яким заявленим вимогам.

Орган із сертифікації встановлює правила проведення сертифікації, визначає учасників робіт із сертифікації.

Сертифікація на добровільних засадах може провадитися також органами із сертифікації, уповноваженими на провадження робіт у законодавчо регульованій сфері
Закон України "Про підтвердження відповідності"

СЕРТИФІКАЦІЯ СИСТЕМИ ЯКОСТІ –
Перевірка, оцінка та посвідчення акредитованим органом з сертифікації систем якості того, що система якості підприємства, яка перевіряється, відповідає вимогам державного або міжнародного стандарту з системи якості

СИГНАЛ –
SIGNAL –
Фізичний процес, властивості якого визначаються взаємодією між матеріальним об'єктом та засобом його дослідження
ДСТУ 2681 – 94
Діяння, організоване для пересилання даних
ДСТУ 3956-2000

СИГНАЛ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ –
MEASUREMENT INFORMATION SIGNAL –
Сигнал, який представляє вимірювальну інформацію на виході засобу вимірювань
ДСТУ 2681 – 94

СИГНАЛ ВІДХИЛУ –
DEVIATION SIGNAL –
Сигнал, який пересилає дані про невідповідність значення керованого параметра об'єкта заданому для нього значенню
ДСТУ 3956-2000
СИГНАЛ ЗБУРЕННЯ –
DISTURBANCE SIGNAL –
Сигнал, який пересилає дані про збурення, що діє на керований об'єкт
ДСТУ 3956-2000
СИГНАЛ ЗВОРОТНЬОГО ЗВ'ЯЗКУ –
FEED BACK SIGNAL –
Сигнал, який пересилає дані про керований параметр об'єкта, які враховуються під час вироблення керівного діяння
ДСТУ 3956-2000
СИМВОЛ (ФІЗИЧНОЇ) ВЕЛИЧИНИ –
Умовний знак, прийнятий для позначення фізичних величин одного роду
ДСТУ 3651.0-97
СИМЕТРУВАННЯ (РОЗПОДІЛЬЧОЇ МЕРЕЖІ) –
BALANCING OF A DISTRIBUTION NETWORK –
Заходи щодо розподілу навантаження різних фаз розподільчої електричної мережі з метою забезпечення найменшої несиметрії напруг
ДСТУ 3466-96
СИМПЛЕКС-ПЛАН –
План експерименту першого порядку, точки якого розміщуються в вершинах симплексу
ДСТУ 4748:2007
СИНЕРГЕТИЧНИЙ ВПЛИВ –
Комплексний (позитивний, негативний) вплив кількох чинників, при якому загальний ефект виявляється іншим, ніж при впливі кожного чинника окремо
ДСТУ 2156-93
СИСТЕМА – –
SYSTEM –
Об'єкт у вигляді сукупності взаємодієвих компонентів, який має певну цілісність у відношенні до зовнішнього середовища.
ДСТУ 3956-2000
СИСТЕМА АКТИВНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –
Система неруйнівного контролю, що забезпечує автоматичне керування технологічним процесом на основі результатів контролю
ДСТУ 2865 – 94
СИСТЕМА АКРЕДИТАЦІЇ –
ACCREDITATION SYSTEM –
Система, що має свої правила процедури і керування для здійснення акредитації
П р и м і т к а:
Акредитація органів встановлення відповідності є, як звичайно, успішною оцінкою і наслідком відповідного нагляду
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
СИСТЕМА –
SYSTEM –
Сукупність взаємопов'язаних або взаємодійних елементів
ДСТУ ISO 9000:2015
СИСТЕМА ВИПРОБУВАНЬ –
TEST SYSTEM –
Сукупність засобів випробувань, виконавців та визначених об'єктів випробувань, взаємодіючих згідно з правилами, встановленими відповідними нормативними документами
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
СИСТЕМА ВІДОМЧОГО КОНТРОЛЮ –
DEPARTMENTAL MANAGEMENT SYSTEM –
Система контролю, що здійснюється органами міністерства чи відомства
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
СИСТЕМА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –
CONFORMITY ASSESSMENT SYSTEM –
Система, що має свої правила процедури і керування для здійснення дій щодо встановлення відповідності
П р и м і т к и:
1. Системи встановлення відповідності можуть діяти, наприклад, на національному, регіональному чи міжнародному рівні
2. Типовими прикладами систем встановлення відповідності є системи випробування, інспектування, сертифікації
3. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СИСТЕМА З АМОРТИЗАЦІЄЮ ВІДМОВ –
FILE – SOFT SYSTEM –
Система, яка зберігає повну працездатність при збої або помилці
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
СИСТЕМА КЕРУВАННЯ –
CONTROL SYSTEM –
Керівний об'єкт, що його розглядають як систему
ДСТУ 3956-2000
СИСТЕМА КЕРУВАННЯ ВИМІРЮВАННЯМ –
MEASUREMENT MANAGEMENT SYSTEM –
Сукупність взаємопов'язаних або взаємодійних елементів, потрібних для забезпечування
метро логічного підтвердження та контролю процесів вимірювання
ДСТУ ISO 9000:2015
СИСТЕМА КОМПЛЕКСНОГО НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
Система неруйнівного –контролю, що має декілька каналів, які розрізнюються за характером фізичних полів, що взаємодіють з контрольованим об'єктом і оброблюють різні інформаційні параметри об'єкту контролю
ДСТУ 2865 – 94
СИСТЕМА КОНСТРУКТОРСЬКОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Уніфікована система конструкторських розроблень, регламентованих комплексом державних стандартів
ДСТУ 2960 –94
СИСТЕМА КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –
Комплекс державних стандартів, який встановлює взаємопов'язані правила та положення щодо порядку розроблення, оформлення й обігу конструкторської документації
ДСТУ 3321 –2003
СИСТЕМА КОНТРОЛЮ –
INSPECTION SYSTEM –

Сукупність засобів контролю, виконавців і визначених об'єктів контролю, що взаємодіють згідно з правилами, які встановлені відповідними нормативними документами

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

Перевіряльний об'єкт, який розглядається як система

ДСТУ 3956-2000

СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТА –

MANAGEMENT SYSTEM –

Система , яка встановлює політику та мету, а також досягає цієї мети

П р и м і т к а:

Система менеджмента організації може включати систему менеджмента якості, систему фінансового менеджмента і систему екологічного менеджмента

СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТА ЯКОСТІ –

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM –

Система, яка встановлює політику в галузі якості, мету з якості, а також досягає цієї мети

Організація повинна встановлювати систему менеджменту якості як засіб забезпечення того, щоб продукція і (або) послуга відповідала визначеним вимогам.

Система повинна бути структурована та пристосована до видів діяльності та розміру конкретної організації

СИСТЕМА НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ –

TEST NON – DESTRUCTIVE SYSTEM –

Сукупність виконавців, об'єктів та засобів неруйнівного контролю, призначених для одержання, обробки та реєстрації інформації, яка характеризує якість контрольованого об'єкта, і взаємочинних за правилами, що встановлені відповідною нормативною документацією

ДСТУ 2865 - 94

СИСТЕМА ОДИНИЦЬ ФІЗИЧНИХ ВЕЛИЧИН –

SYSTEM OF UNITS –

Сукупність одиниць певної системи фізичних величин

П р и к л а д и:

1. Міжнародна система одиниць
2. Система CGS

ДСТУ 2681 – 94

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ – CONFORMITY ASSESWMENT SYSTEM–

Правила, процедури та настанови для проведення оцінювання відповідності

П р и м і т к а.

Системи оцінювання відповідності можуть діяти на міжнародному, регіональному, національному чи внутрішньонаціональному рівні

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СИСТЕМА (ПРИСТРІЙ, ЕЛЕМЕНТ) БЕЗПЕКИ –

Система (пристрій, елемент) призначені для виконання функцій безпеки, які за характером виконуваних ними функцій поділяються на захисні, локалізуючи, забезпечуючи та керуючи

ДСТУ 2156-93

СИСТЕМА (ПРИСТРІЙ, ЕЛЕМЕНТ) ВАЖЛИВА ДЛЯ БЕЗПЕКИ –

Система (пристрій, елемент) безпеки, а також система (пристрій, елемент) нормальної експлуатації, відмови яких порушують нормальну експлуатацію потенційно небезпечного об'єкта і можуть призвести до проектних та запроектних аварій

ДСТУ 2156-93

СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ –

SERTIFICATION SYSTEM –

Система, яка має в своєму розпорядженні власні правила процедур і управління для проведення сертифікації відповідності

П р и м і т к и:

1. Системи сертифікації можуть діяти, наприклад, на національному, регіональному чи міжнародному рівнях
2. Центральний орган, який керує системою сертифікації та здійснює нагляд за цією системою, може передавати свої повноваження щодо діяльності із сертифікації та право на сертифікацію відповідності

СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ ОДНОРІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ПРОЦЕСІВ, ПОСЛУГ) –

SERTIFICATION SCHEME –

Система сертифікації, що стосується певної продукції, процесів або послуг, для яких застосовуються такі самі конкретні стандарти та правила й така сама процедура

СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

TEST SYSTEM –

Сукупність засобів, об'єкта та виконавців, необхідна для проведення діагностування за правилами, встановленими технічною документацією

ДСТУ 2389 – 94

СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ; СИСТЕМА ТОІР –

Сукупність виконавців, технічних засобів, відповідної документації з технічного обслуговування та ремонту устаткування, потрібна для збереження працездатності устаткування протягом усього терміну експлуатації

ДСТУ 2960 – 94

СИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВ (СТПВ) –

Система організації та керування технологічним підготовленням виробництва, регламентована державними стандартами

ДСТУ 2974 – 95

СИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВА –

Система організації та керування технологічним підготовленням виробництва, встановлена нормативно-технічною документацією підприємства відповідно до державних та галузевих стандартів СТПВ

ДСТУ 2974 – 95; ДСТУ 2960 – 94

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ –

MANAGEMENT SYSTEM –

Сукупність взаємопов'язаних або взаємодійних елементів організації для формування політик, установлення цілей і процесів, щоб досягати ці цілі.

Примітка 1. Система управління може стосуватись однієї чи кількох сфер, наприклад, управління якістю, керування фінансами чи екологічного управління.

Примітка 2. Елементи системи управління визначають структуру організації, функції та обов'язки, планування, функціювання, політики, практики, правила, переконання, цілі та процеси, щоб досягати цих цілей.

Примітка 3. Сфера застосування системи управління може охоплювати всю організацію, конкретні та ідентифіковані функційні підрозділи організації, конкретні та ідентифіковані ділянки організації, чи один або кілька функційних підрозділів у межах групи організацій.

ДСТУ ISO 9000 - 2015

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ДОВКІЛЛЯМ –

Сукупність організаційної структури, діяльності та відповідних ресурсів і методів для формування, здійснення, аналізу і актуалізації екологічної політики

Закон України "Про підтвердження відповідності"

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM –

Сукупність органів і об'єктів управління, взаємодіючих за допомогою матеріально – технічних та інформаційних засобів під час управління якістю продукції

Закон України "Про підтвердження відповідності"

СИСТЕМА ФІЗИЧНІХ ВЕЛИЧИН –

SYSTEM OF QUANTITIES -

Сукупність взаємопов'язаних фізичних величин, в якій декілька величин приймають за незалежні, а інші визначають як залежні від них

ДСТУ 2681-94

СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ -

Система екологічного управління - сукупність організаційної структури, діяльності та відповідних ресурсів і методів для формування, здійснення, аналізу і актуалізації екологічної політики

Закон України "Про підтвердження відповідності"

СИСТЕМА ЯКОСТІ –

QUALITY SYSTEM –

Сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів організаційної структури, визначених механізмів відповідальності, повноважень та процедур організації, а також процесів та ресурсів, які забезпечують здійснення загального керівництва якістю та її відповідність встановленим вимогам

Закон України "Про підтвердження відповідності"

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ЇЇ ПРОЦЕСИ –

Організація повинна розробити, запровадити, підтримувати та постійно поліпшувати систему управління якістю, охоплюючи потрібні процеси та їхні взаємодії, відповідно до вимог цього (*ДСТУ ISO 9001-2015*) стандарту.

Організація повинна визначити процеси, потрібні для системи управління якістю, та їх застосування в межах організації, а також повинна

a) визначити необхідні входи цих процесів і очікувані від них виходи;

b) визначити послідовність і взаємодію цих процесів;

c) визначити та застосувати критерії і методи (зокрема моніторинг, вимірювання та відповідні показники дієвості), потрібні для забезпечення результативності функціювання та контролювання цих процесів;

d) визначити ресурси, потрібні для цих процесів, і забезпечувати їх наявність;

e) призначити осіб з відповідальністю та повноваженнями щодо цих процесів;

f) розглянути ризики та можливості, що їх визначають відповідно до вимог дій стосовно ризиків і можливостей;

g) оцінювати ці процеси та запроваджувати будь-які зміни, потрібні для забезпечування того, щоб ці процеси досягали своїх передбачених результатів;

h) поліпшувати процеси та систему управління якістю.

Організація повинна, наскільки це необхідно,

a) підтримувати в актуальному стані задокументовану інформацію, необхідну для функціювання процесів;

b) зберігати задокументовану інформацію, щоб мати впевненість у тому, що процеси виконують так, як заплановано.

ДСТУ ISO 9001-2015

СИСТЕМА ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –

SOFTWARE QUALITY SYSTEM –

Сукупність організаційної структури, відповідальності, процедур, процесів та ресурсів, що спрямовані на реалізацію керування якістю програмного засобу

ДСТУ 2844-94

СИСТЕМАТИЧНА ВИБІРКА –

SYSTEMATIC SAMPLE –

Вибірка, потрапляння в яку одиниць продукції (спостережуваних значень) зумовлюється однаковими проміжками часу та (чи) простору

ДСТУ 3514 – 97

СИСТЕМАТИЧНА ВІДМОВА –

SYSTEMATIC FAILURE; REPRODUCIBLE FAILURE –

Відмова, однозначно пов'язана з певною причиною, яку можна усунути лише тільки після модифікації проекту чи виробничого процесу, правил експлуатації, документації чи інших чинників, що враховуються

ДСТУ 2860 – 94

СИСТЕМАТИЧНА НЕСПРАВНІСТЬ –

SYSTEMATIC FAULT –

Несправність об'єкта, що спричинена певною причиною, яка може бути усунена тільки шляхом модифікації проекту чи виробничого процесу, правил експлуатації, документації або інших чинників, що враховуються

ДСТУ 2860 – 94

СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

SYSTEMATIC ERROR –

Складова похибки, що залишається сталою або прогнозовано змінюється у ряді вимірювань тієї ж величини

ДСТУ 2681 – 94

СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –

SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION –

Складова похибки вироблення продукції, яка за незмінних умов зберігає чи приймає закономірно змінювані модулі та (чи) знак

ДСТУ 3514 – 97

СИСТЕМАТИЧНИЙ ВІДБІР ВИБІРОК (ПРОБ)-

SYSTEMATIC SAMPLING –

Відбір, при якому одиниці продукції або її частини відбирають через визначені проміжки часу і (або) простору, або встановлену кількість одиниць продукції

СИСТЕМАТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
Контроль якості електричної енергії, за якого надходження інформації про контрольовані показники та їх оцінка відбуваються в заздалегідь установлені проміжки часу чи періодично з проміжками часу, які визначаються організацією контролю
ДСТУ 3466-96
Контроль якості електричної енергії, при якому надходження інформації щодо контрольованих показників і оцінювання їх відбувається в наперед встановлені моменти часу або періодично з інтервалами, що визначаються організацією контролю
ГОСТ 23875 – 88
СИСТЕМНИЙ КОРИСНИЙ ЧАС –
SYSTEM PRODUCTION TIME –
Частина тривалості працездатності, використана користувачем
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
СИТУАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ –
Прийняття стратегічних рішень не в установлені планові періоди, а в міру виявлення потенційних проблем збуту
ДСТУ 3294 – 95
СІДЛОПОДІБНІСТЬ –
Вид відхилення профіля повздовжнього перерізу циліндричної поверхні, при якому діаметри торців циліндра більші за середній діаметр
СКАНУВАННЯ ОБ'ЄКТА КОНТРОЛЮ –
SCANNING –
Систематичне відносне зміщення перетворювача та об'єкта контролю під час контролю
ДСТУ 2865 – 94
СКАРГА-
COMPLAINT-
Висловлення організації незадоволеності щодо її продукції чи послуги, чи самого процесу розглядання скарг там, де явно чи неявно очікують відповіді або рішення.
ДСТУ ISO 9000:2015
На відміну від апеляції-заява про незадоволеність діями органу оцінки відповідності чи органу акредитації з боку будь-якої організації чи особи щодо очікування відповіді
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
СКАСУВАННЯ-
WITHDRAWAL REVOCATION-
Припинення чинності заяви про відповідність.
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
СКЛАД –
Виробничий комплекс для вантажно - розвантажувальних робіт, зберігання продукції та підготовлення її до видачі споживачеві
ДСТУ 2960 – 94
СКЛАД-ГОТЕЛЬ –
Складські потужності, які надаються на комерційній основі іншим підприємствам та організаціям для зберігання виробничих і товарних запасів
ДСТУ 2960 – 94
СКЛАД-МАГАЗИН –
Склад, який реалізує товари дрібними партіями, потрібними для задоволення ремонтно-експлуатаційних потреб
ДСТУ 2960 – 94
СКЛАДАЛЬНА ОДИНИЦЯ –
Виріб, складові частини якого підлягають з'єднанню між собою складальними операціями на підприємстві – виробнику
ДСТУ 3321 – 2003
СКЛАДАЛЬНЕ КРЕСЛЕННЯ –
Креслення, яке являє собою зображення складальної одиниці та інші дані, необхідні для її складання (виготовлення) і контролю
ДСТУ 3321 –2003
СКЛАДАЛЬНИЙ КОМПЛЕКТ –
ASSAMBLY SET –
Група складових частин виробу, які необхідно подати на робоче місце для складання виробу чи його складової частини
ДСТУ 2391 – 2010
СКЛАДАННЯ –
ASSAMBLY –
Утворення з'єднань складових виробу
ДСТУ 2391 –2010
Автоматизоване – функції управління складальними процесами частково надані складальним машинам та їх комплексам
Автоматичне - функції управління складальними процесами повністю надані складальним машинам та їх комплексам
Групове – технологічний процес складання застосовується для декількох виробів (вузлів), які мають однорідні конструктивно – технологічні ознаки
Індивідуальне – технологічний процес складання розробляється для одного конкретного виробу
Конвеєрне – деталі, складальні одиниці та агрегати переміщуються по конвеєру в потрібній послідовності від одного складальника до іншого
Механізоване – ручна праця оператора на робочому місці частково або повністю замінена електричним, пневматичним або гідравлічним інструментом та пристосуваннями
Нерухоме поточне – деталі та складальні одиниці з'єднуються на територіально постійному робочому місці за необхідним тактом
Остаточне – здійснюється за всіма операціями технологічного процеса, після яких виріб (вузол) надаються для остаточного (приймального) контроля
Рухоме – вироби або їх складові частини переміщуються по позиціям
Поточне – здійснюється в умовах поточної організації виробництва
Попереднє – здійснюється за основними операціями технологічного процеса, які забезпечують з'єднання та попереднє скріплення складових елементів виробу (вузла)
Прецизійне – забезпечує особливо високі вимоги до точності складуваного виробу (вузла) щодо взаємного положення елементів, якості виконаних з'єднань, маси, врівноваженості частин, що обертаються і т. ін.
Селективне – здійснюється відповідний попарний підбір деталей
Стаціонарне – виріб та його складові знаходяться в одній позиції
Узлове – складальні одиниці (вузли) складаються у відповідних виробничих цехах та на ділянках, а потім подаються на загальне складання

СКЛАДНИК
COMPONENT –
Будь – який об’єкт або процес, який розглядається як складова частина іншого об’єкта або процесу
ДСТУ 3956 – 2000
СКЛАДЕНИЙ СИГНАЛ -
COMPOSED SIGNAL –
Сигнал, що є сукупністю різних сигналів, які його утворюють
ДСТУ 3956 – 2000
СКЛАДОВА ЧАСТИНА ВИРОБУ –
Виріб, призначений для виконання певних технічних функцій у складі складнішого виробу
ДСТУ 3278 – 95
СКЛАДСЬКА ФОРМА ПОСТАЧАННЯ –
Спосіб постачання, згідно з яким підприємство-постачальник відправляє свою продукцію на склад організації, що обслуговує групу підприємств, а склад забезпечує постачання цієї продукції підприємствам-споживачам у потрібній кількості та в обумовлений термін
ДСТУ 2960 – 94
СКЛЕЮВАННЯ –
QLUING –
Утворення нерознімних з’єднань за допомогою клею
ДСТУ 2391 –2010
СКОМБІНОВАНИЙ АУДИТ –
COMBINED AUDIT -
Аудит, який провадять одночасно на одному об’єкті аудиту стосовно двох або більше систем управління.
Примітка. Частини системи управління, які можуть бути залучені до скомбінованого аудиту, можуть бути визначені відповідними стандартами на системи управління, стандартами на продукцію, стандартами на послуги чи стандартами на процеси, що їх застосовує організація.
ДСТУ ISO 9000:2015
СКОРОЧЕНІ ВИПРОБУВАННЯ –
REDUCED TEST-
Випробування, що проводяться за скороченою програмою
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
СЛУЖБА –
Сукупність ланок керування структурних підрозділів, об’єднаних за діловим призначенням у підсистему керування за ознакою подібності здійснюваних конкретних функцій та очолюваних лінійним керівником
ДСТУ 2960 - 94
СЛУЖБА ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ -
На підприємстві з кількістю працюючих 50 і більше осіб роботодавець створює службу охорони праці відповідно до типового положення, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці.
На підприємстві з кількістю працюючих менше 50 осіб функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва особи, які мають відповідну підготовку.
На підприємстві з кількістю працюючих менше 20 осіб для виконання функцій служби охорони праці можуть залучатися сторонні спеціалісти на договірних засадах, які мають відповідну підготовку.
Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо роботодавцю.
Керівники та спеціалісти служби охорони праці за своєю посадою і заробітною платою прирівнюються до керівників і спеціалістів основних виробничо-технічних служб.
Спеціалісти служби охорони праці у разі виявлення порушень охорони праці мають право:
видавати керівникам структурних підрозділів підприємства обов'язкові для виконання приписи щодо усунення наявних недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань охорони праці;
вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбачених законодавством медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують вимог нормативно-правових актів з охорони праці;
зупиняти роботу виробництва, дільниці, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва у разі порушень, які створюють загрозу життю або здоров'ю працюючих;
надсилати роботодавцю подання про притягнення до відповідальності працівників, які порушують вимоги щодо охорони праці.
Припис спеціаліста з охорони праці може скасувати лише роботодавець.
Ліквідація служби охорони праці допускається тільки у разі ліквідації підприємства чи припинення використання найманої праці фізичною особою.
Ст. 15закону України «Про охорону праці»
СЛЮСАРНЕ ОБРОБЛЕННЯ –
Оброблення, яке виконують ручним інструментом чи машиною ручної дії
ДСТУ 2391 – 2010
СМУГА ПРОПУСКАННЯ –
PASS BAND –
Діапазон частот від нуля до частоти, за якої модуль частотної передавальної функції набуває значення, що становить 70,7% від значення цього самого модуля за частоти, яка дорівнює нулю
ДСТУ 3956 – 2000
СОРТ –
Категорія, або ранг, що призначається об’єктам, які мають одне й те саме функціональне використання, але різні вимоги до якості
“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*
СОРТ ПРОДУКЦІЇ-
Градація продукції певного виду за одним чи декількома показниками якості, які визначено у нормативному документі
ДСТУ 3278 – 95
СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ КЕРУВАННЯ –
Способи та заходи непрямого впливу на процес формування та розвитку колективу, соціально - психологічні процеси, що відбуваються в ньому

ДСТУ 2960 – 94

СОЦІОЛОГІЧНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ (ПРОДУКЦІЇ) –

Метод визначення значень показників програмного засобу (продукції), який здійснюється на основі збору та аналізу думок її фактичних або можливих користувачів

ДСТУ 2844-94

СПЕКТР ПЛАНУ –

Сукупність всіх точок плану, що відрізняються рівнями хоча б одного фактора

ГОСТ 24026 – 80

СПЕКТРАЛЬНА ЩІЛЬНІСТЬ СТАЦІОНАРНОГО ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $S_x(\omega)$ –

POWER SPECTRAL DENSITY FUNCTION OF A STATIONARY RANDOM LOADING –

Функція частоти, що дорівнює перетворенню Фур'є коваріаційної функції стаціонарного випадкового навантажування

ДСТУ 2444-94

СПЕКТРАЛЬНИЙ МЕТОД –

SPECTRAL METHOD –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації та аналізі спектру фізичного поля випромінення, яке взаємодіє з контрольованим об'єктом

ДСТУ 2865 – 94

СПЕЦИФІЧНЕ ДІЯННЯ; ВИБІРКОВЕ ДІЯННЯ –

SPECIFIC EFFECT; SELECTIVE EFFECT –

Здатність речовини здійснювати вибірковий чи переважний вплив на певні біосистеми, органи чи систему органів живого організму

ДСТУ 3038-95

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ –

Форма розподілу праці серед виробників, які виготовляють споріднену продукцію

ДСТУ 3278 – 95

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

SPECIAL PURPOSE TESTER EQUIPMENT –

Засіб, призначений для діагностування одного об'єкта чи групи однотипних об'єктів

ДСТУ 2389 – 94

СПЕЦІАЛЬНИЙ ЕТАЛОН –

Еталон, що забезпечує відтворення та (або) зберігання одиниці в особливих умовах і замінює в цих умовах первинний еталон

ДСТУ 2681 – 94

СПЕЦИФІКАЦІЯ –

SPECIFICATION –

Документ, що встановлює вимоги

П р и м і т к а:

Може вимагатися визначник для цього терміну. Прикладами є специфікація на продукцію, специфікація на випробування і специфікація показників.

Текстовий конструкторський документ, який визначає склад специфікованого виробу та розробленої на нього конструкторської документації

ДСТУ 3321 – 2003

СПЕЦИФІКОВАНИЙ ВИРІБ –

Виріб, що складається з декількох складових частин

П р и м і т к а:

Складовою частиною може бути будь – який виріб (деталь, складальна одиниця, комплекс і комплект)

ДСТУ 3321 –2003

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА –

Форма організації виробництва, що полягає у виготовленні продукції обмеженої та стабільної номенклатури або в однотипності технології

П р и м і т к а:

Розрізняють спеціалізацію виробництва предметну, подетальну, технологічну

ДСТУ 2960 – 94

СПІВВИКОНАВЕЦЬ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Фізична або юридична особа, яка виконує на підставі відповідного документа певну частину роботи над розробленням продукції

ДСТУ 3278 – 95

СПІКАННЯ –

SINTERING –

Нагрівання та витримування порошкової формовки при температурі, нижчій від точки плавлення основного компонента з метою забезпечення заданих механічних та фізико-хімічних властивостей

ДСТУ 2391 – 2010

СПІЛЬНИЙ АУДИТ –

JOINT AUDIT -

Аудит, який провадять на одному об'єкті аудиту дві чи більше аудиторських організацій.

ДСТУ ISO 9000:2015

СПІР –

DISPUTE –

Незгода, що виникає у зв'язку зі скаргою, подана провайдеру процесу розв'язання спорів.

Примітка. Деякі організації дають змогу своїм замовникам висловлювати їхню незадоволеність провайдеру процесу розв'язання спорів у першій інстанції. У цій ситуації висловлення незадоволеності стає скаргою, якщо її надіслано організації для реагування, стає спором, якщо організація не розв'яже цю незадоволеність без втручання провайдера процесу розв'язання спорів. Багато організацій віддають перевагу тому, щоб їхні замовники висловлювали будь-яку незадоволеність спершу самій організації, перш ніж удаватися до розв'язання спорів поза межами організації.

ДСТУ ISO 9000:2015

СПІРАЛЬ ЯКОСТІ –

QUALITY LOOP –

Концептуальна модель взаємозалежних видів діяльності, які впливають на якість на різних стадіях від визначення потреб до оцінки їх задовільнення

СПОЖИВАЧ –

CUSTOMER –

Підприємство чи організація, які використовують дану продукцію за її призначенням

ДСТУ 2960-94; ДСТУ 3278-95

СПОЖИВЧА ПАНЕЛЬ –

Еталонна група споживачів, оцінювання яких використовуються для характеристики погляду загальної сукупності споживачів

ДСТУ 3294 – 95

СПОРАДИЧНИЙ СИГНАЛ –

SPORADIC SIGNAL –

Уривчастий сигнал, що ініціюється повідомленням

П р и м і т к а:
Спорадичний сигнал передає кожне нове і тільки нове повідомлення (для аналогових даних новим вважається повідомлення, яке відрізняється від попереднього на величину, що перевищує деяке порогове значення)
ДСТУ 3956 – 2000

СПОСІБ –
Закінчена сукупність дій, які застосовує людина під час виконання переходу чи його частини, та яка об'єднана одним цільовим призначенням
ДСТУ 2391 –2010

СПОСІБ НАВАНТАЖУВАННЯ –
LOADING TECHNIQUE –
Спосіб використання певного виду енергії для перетворення її в роботу деформування та (чи) руйнування об'єкта
П р и м і т к а:
Способи навантажування, що базуються на використанні електричної, теплової, пружної енергії, а також потенціальної чи кінетичної енергії вантажу, чи кінетичної енергії маховика
ДСТУ 2824 – 94

СПОСТЕРЕЖЕНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ –
OBSERVED FAILURE RATE –
Відношення загальної кількості відмов у виборці до накопиченого часу спостереження за цією вибіркою на протязі заданого терміну служби виробу; спостережена інтенсивність відмов повинна бути пов'язана з конкретними заданими інтервалами (або з підсумовуванням інтервалів) терміну служби виробів і із заданими умовами
П р и м і т к а:
Критерії відмови повинні бути визначені; сумарне напрацювання є сума інтервалів часу, на протязі яких кожний окремий виріб виконував потрібну функцію в заданих умовах

СПОСТЕРЕЖЕНА НАДІЙНІСТЬ –
OBSERVED RELIABILITY –
- неремонтованих виробів, для заданого періоду часу відношення кількості виробів, які задовільно виконували свої функції в кінці періоду, до загальної кількості виробів у виборці на початку періоду;
- ремонтованого виробу або виробів, відношення кількості випадків задовільного виконання заданих функцій виробом або виробами в заданий період часу до загальної кількості випадків, коли від виробу або виробів вимагалося виконання функцій в той же період часу

П р и м і т к а:
Критерії задовільного виконання функцій повинні бути визначені

СПОСТЕРЕЖЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ –
OBSERVED MEAN TIME TO FAILURE –
Відношення сумарного напрацювання виробу в виборці до загальної кількості відмов у виборці на протязі заданого періоду роботи виробу в заданих умовах
П р и м і т к а:
Слід визначити критерії відмови; сумарне напрацювання є сума інтервалів часу, на протязі яких кожний окремий виріб виконував потрібну функцію в заданих умовах; ця величина є оберненою по відношенню до спостереженої інтенсивності відмов за даний період

СПОСТЕРЕЖЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ –
OBSERVED MEAN TIME BETWEEN FAILURES –
Середнє значення напрацювання між послідовними відмовами для заданого періоду роботи виробу, яке визначається у вигляді відношення спостереженого часу до кількості відмов при заданих умовах
П р и м і т к а:
Слід визначити критерій відмови; сумарне напрацювання є сума інтервалів часу, на протязі яких кожний окремий виріб виконував потрібні функції в заданих умовах; ця величина є оберненою по відношенню до спостереженої інтенсивності відмов за даний період

СПОСТЕРЕЖЕНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ –
OBSERVED MEAN LIFE –
Середнє значення спостереженого напрацювання до відмови усіх виробів у виборці при заданих умовах
П р и м і т к а:
Критерії відмови повинні бути визначені

СПОСТЕРЕЖЕНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ-
OBSERVED Q- PERCENTILE LIFE-
Тривалість часу спостереження, за який відмовила визначена частка (Q-%) виробів у виборці
П р и м і т к а:
1.Повинні бути визначені критерії відмови
2.Q-відсотковий термін служби можна визначити так само, як і термін служби, при якому спостерігається (100-Q)% виробів у виборці, які не відмовили

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ –
QUALITY AUDIT OBSERVATION –
Виклад факту, зроблений під час перевірки якості і підтверджений об'єктивним доказом

СПОСТЕРІГАЧ –
OBSERVER –
Особа, яка супроводжує групу аудиту, але не здійснює дії аудитора.
Примітка. Спостерігач може бути членом об'єкта аудиту або регуляторного органу чи іншої зацікавленої сторони, який є свідком аудиту.
ДСТУ ISO 9000:2015

СПОТВОРЕННЯ ФОРМИ КРИВОЇ НАПРУГИ (СТРУМУ) –
Відмінність форми кривої напруги (струму) в електропостачальній системі від потрібної
ДСТУ 3466-96

СПРАВНІСТЬ –
GOOD STATE –
Стан об'єкта, за яким він здатний виконувати усі задані функції об'єкта
ДСТУ 2860 – 94

СТАБІЛІЗАЦІЯ (ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ) –
Підтримання значення параметра електричної енергії в заданих межах
ДСТУ 3466-96

СТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ –
PERMANENT FAULT; PERSISTENT FAULT –

Несправність об’єкта, що може бути усунена тільки за допомогою ремонту
ДСТУ 2860 – 94

СТАБІЛЬНІСТЬ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –
STABILITY –
Здатність засобу вимірювальної техніки зберігати свої метрологічні характеристики в заданих границях протягом заданого інтервалу часу
ДСТУ 2681-94

СТАБІЛЬНІСТЬ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ) –
VOLTAGE (FREQUENCY) STABILITY –
Показник якості електричної енергії, який оцінюється за виміряним відхиленням напруги (частоти) від номінального чи базового значення за певний інтервал часу
ДСТУ 3466-96

СТАБІЛЬНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ-
PROCESS STABILITY-
Властивість технологічного процесу, яка обумовлює сталість розподілу ймовірностей його контрольованих параметрів протягом певного проміжку часу без втручання ззовні

СТАВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ НА ВИРОБНИЦТВО –
Сукупність заходів з технологічного та організаційного підготовлення та запуску у виробництво нової для даного підприємства або модернізованої продукції
ДСТУ 2960 – 94

СТАДІЯ ВТОМИ –
FATIGUE STAGE –
Проміжок часу, що охоплює частину процесу втоми і закінчується певною ознакою
П р и м і т к а:
Такою ознакою може бути мікроскопічна плинність; поява тріщин субмікроскопічних, мікроскопічних, макроскопічних; долом
ДСТУ 2444-94

СТАДІЯ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКЦІЇ –
Частина життєвого циклу продукції, яка характеризується певним станом конкретної продукції, сукупності видів передбачених робіт та їх кінцевими результатами
П р и м і т к и:
1. У життєвому циклі поштучної продукції виділяють такі стадії: дослідження та обґрунтування розроблення, процес розроблення, виробництво, експлуатацію та капітальний ремонт (тільки для виробів, які підлягають капітальному ремонту)
2. У життєвому циклі непоштучної продукції виділяють такі стадії: дослідження та обґрунтування, розроблення, процес розроблення, виробництво та застосування (зберігання)

ДСТУ 3278 – 95

СТАДІЯ РОЗРОБЛЕННЯ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ –
Закінчена частина процесу розроблення конструкторської документації, яка стосується розроблення технічної пропозиції, ескізного проекту, технічного проекту чи робочої конструкторської документації
ДСТУ 3321 – 2003

СТАЛА СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
CONSTANT SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION –
Систематична похибка вироблення продукції, яка зберігає модуль та знак
ДСТУ 3514 – 97

СТАЛЕ РЕЗЕРВУВАННЯ; ПАРАЛЕЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
CONTINUOUS REDUNDANCY –
Резервування, в якому використовують навантажений резерв і в якому, якщо відмовляє будь – який елемент в резервованій групі, виконання об’єктом потрібних функцій забезпечується без перемикань рештою елементів
ДСТУ 2860 – 94

СТАЛЕ ТЕРТЯ І (ЧИ) ЗНОШУВАННЯ –
Стаціонарний стан трібосистеми, який характеризується динамічною рівновагою та саморегулюванням процесів у трібосистемі і в якому характеристики тертя і зношування залишаються сталими
ДСТУ 2823 – 94

СТАЛИЙ УСПІХ -
SUSTAINED SUCCESS -
Успіх протягом певного періоду часу.
Примітка 1. Сталий успіх підкреслює потребу віднайти баланс між економічно-фінансовими інтересами організації та інтересами соціального та екологічного середовища.
Примітка 2. Сталий успіх стосується зацікавлених сторін організації, наприклад, замовників, власників, персоналу в організації, постачальників, фінансових установ, спілок, партнерів або суспільства
ДСТУ ISO 9000:2015

СТАЛІ ДАНІ ВИКОНАННЯ –
Інформація про виконання виробів, яка є спільною для групи виробів і міститься в одному конструкторському документі
ДСТУ 3321 –2003

СТАН ВИХОДІВ (ОБ’ЄКТА) –
OUTPUT STATE –
Сукупність значень параметрів, які характеризують вихідні діяння та (або) вихідні сигнали об’єкта, віднесена до певного моменту часу
ДСТУ 3956 – 2000

СТАН ВХОДІВ (ОБ’ЄКТА) –
INPUT STATE –
Сукупність значень параметрів вхідних діянь та (або) вхідних сигналів об’єкта, віднесена до певного моменту часу
ДСТУ 3956 – 2000

СТАН МЕХАНІЧНОЇ СИСТЕМИ –
Значення узагальнених координат та узагальнених швидкостей системи в певний момент часу
ДСТУ 2474 – 94

СТАН НЕГОТОВНОСТІ –
DISABLED STATE –
Стан об’єкта, в якому він нездатний виконувати потрібну функцію з будь-якої причини
ДСТУ 2860 – 94

СТАН НЕГОТОВНОСТІ ЧЕРЕЗ ЗОВНІШНІ ПРИЧИНИ –
EXTERNAL DISABLED STATE –
Різновид стану неготовності об'єкта, коли він перебуває у працездатному стані, але відсутні необхідні зовнішні ресурси чи він непрацездатний внаслідок планованих заходів, окрім технічного обслуговування та ремонту
ДСТУ 2860 – 94

СТАН ОБ'ЄКТА (ПРОЦЕСУ) –
OBJECT STATE (PROCESS STATE) –
Сукупність властивостей об'єкта (процесу), співвіднесена до певного моменту або інтервалу часу
ДСТУ 3956 – 2000

СТАН ПРАВИЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ –
Вид технічного стану, при якому застосований за призначенням виріб в цілому або його складова частина виконують в поточний момент часу передписані їм алгоритми функціонування із значеннями параметрів, відповідними встановленим вимогам
ГОСТ 20911 – 75

СТАН ЧЕРГУВАННЯ; ПЕРЕБУВАННЯ В РЕЗЕРВІ –
STANDBY STATE –
Простій у працездатному стані протягом заданої тривалості працездатності
ДСТУ 2860 – 94

СТАНДАРТ-
STANDARD-
Нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері.
П. 20 ч. 1 Ст. 1 закону України «Про стандартизацію»
Створений на основі консенсусу та ухвалений визнаним органом нормативний документ, що встановлює для загального і багаторазового користування правила, настанови чи вказівки або характеристики різного виду діяльності чи її результатів і який є спрямованим на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній сфері та доступним широкому колу користувачів
П р и м і т к а:
Стандарти повинні ґрунтуватися на узагальнених досягненнях науки, техніки та практичного досвіду і бути спрямованими на збільшення суспільної вигоди
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
Документ загального та багаторазового використання, затверджений відповідною організацією, в якому зведені правила, керівництва чи характеристики для продуктів, процесів або послуг і який не є обов'язковим для дотримання.
Стандарти часто починають діяти як керівництво, де описаний найкращий підхід, а пізніше, після їх прийняття, вони практично стають нормами. Узгодження може бути обов'язковим на різних рівнях (наприклад, на рівні державної організації, на рівні служб менеджменту організації, що виконує проект, або на рівні команди менеджерів проекту)
"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

СТАНДАРТ З ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИМИ ЗНАЧЕННЯМИ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –
STANDARD WITH DIFFERENTIATED VALUES OF QUALITY INDICES –
Стандарт, що містить два або декілька числових значень показника, що відносяться до конкретної норми або вимоги, встановленим на продукцію одного призначення (застосування)

СТАНДАРТ ЗАГАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ –
STANDARD ON DATA TO BE PROVIDED –
Стандарт, що містить перелік характеристик, для яких значення чи інші дані встановлюються для виробу, процесу чи послуги в кожному випадку окремо
П р и м і т к а:
В деяких стандартах, як звичайно, передбачаються дані, зазначувані постачальником, в інших – споживачем
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СТАНДАРТ ЗАГАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ УМОВ –
GENERAL TECHNICAL SPECIFICATION –
Стандарт, що встановлює всебічні технічні вимоги до групи однорідної продукції при умові, що для повної характеристики частин цієї продукції будуть розроблятися стандарти, що доповнюють ці вимоги

СТАНДАРТ АДМІНІСТРАТИВНО – ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ –
Стандарт, прийнятий на рівні однієї адміністративно - територіальної одиниці країни і доступний широкому колу споживачів

СТАНДАРТ ЗБЕРІГАННЯ –
STANDARD ON STORAGE –
Стандарт, що встановлює умови і допустимі терміни зберігання продукції, температурний режим, спеціальні вимоги до зберігання; вимоги до місця зберігання і захисту продукції від впливу зовнішнього середовища, а також при необхідності вимоги безпеки

СТАНДАРТ КЛАСИФІКАЦІЇ –
CLASSIFICATION STANDARD –
Стандарт, що встановлює розподіл продукції на групи за параметричними, функціональними або іншими ознаками з урахуванням загального класифікатора промислової і сільськогосподарської продукції

СТАНДАРТ МАРКУВАННЯ –
STANDARD ON MARKING –
Стандарт, що встановлює місце маркування продукції, зміст, якість і спосіб виконання маркування

СТАНДАРТ МАРОК –
STANDARD ON GRADES –
Стандарт, що встановлює номенклатуру марок і їх умови позначення, хімічний склад матеріалу (сировини), а в окремих випадках – основні споживчі характеристики (фізичні, механічні і інші властивості)

СТАНДАРТ МЕТОДІВ ВИПРОБУВАНЬ –
TESTING STANDARD –
Стандарт, що встановлює методи випробувань, іноді доповнені іншими положеннями, що стосуються випробувань, наприклад: відбір проб, використання статистичних методів та порядок проведення випробувань
ДСТУ 3021 – 95;

СТАНДАРТ МЕТОДІВ ВІДБОРУ І ПІДГОТОВКИ ПРОБ –
STANDARD ON SAMPLING AND SAMPLE PRERARATION –

Стандарт, що встановлює обладнання і інструменти, параметри і спосіб відбору проб, правила підготовки, пакування, маркування і зберігання проб

СТАНДАРТ МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ ПЕРЕВІРКИ –
STANDARD ON VERIFICATION METHODS AND FACILITIES –
Стандарт, що встановлює методи проведення перевірок зразкових і робочих засобів вимірювань з зазначенням умов і засобів перевірки

СТАНДАРТ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ (ВИПРОБУВАНЬ, АНАЛІЗУ ВИМІРЮВАНЬ, ВИЗНАЧЕННЯ) –
STANDARD ON CONTROL METHODS (ON TESTING, ANALYSIS, MEASUREMENT, DETERMITATION) –
Стандарт, що встановлює послідовність проведення операцій контролю (випробувань, аналізу, вимірювань, визначення) з їх описом і порядок ведення записів, а також при необхідності інші дані

СТАНДАРТ НА БЕЗПЕКУ-
Стандарт, призначений для забезпечення безпеки людей або промислових товарів
П р и м і т к а:
Стандарт на безпеку, як правило, містить вимоги, основані на оптимальній оцінці факторів, включаючи нетехнічні фактори, такі як поведінка людини, які спрямовані на досягнення максимально розумного ступеню безпеки

СТАНДАРТ НА МЕТОДИ ВИПРОБУВАННЯ –
Стандарт, що встановлює методи випробування, як, наприклад, використання статистичних методів і порядок проведення випробувань

СТАНДАРТ НА ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ –
Стандарт на продукцію, що встановлює вимоги до однієї або декількох експлуатаційних характеристик продукції

СТАНДАРТ НА КЕРУВАННЯ РІЗНОМАНІТНІСТЮ –
Стандарт, призначений для керування різноманітністю, що звичайно містить ряд обраних величин або ознак продукції

СТАНДАРТ НА ОПИСОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ –
Стандарт на продукцію, який визначає вимоги до однієї або декількох описових характеристик

СТАНДАРТ НА ПОСЛУГУ –
SERVICE STANDARD –
Стандарт, що встановлює вимоги, які повинна задовольняти послуга, щоб забезпечити свою відповідність призначенню
П р и м і т к а:
Стандарти на послугу можуть бути розроблені в таких галузях, як, наприклад, прання білизни, готельне господарство, транспорт, автосервіс, телезв'язок, страхування, банківська справа, торгівля
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СТАНДАРТ НА ПРОДУКЦІЮ –
PRODUCT STANDARD –
Стандарт, що встановлює вимоги, які повинен задовольняти виріб (група виробів), щоб забезпечити свою відповідність призначенню
П р и м і т к а:

1. Стандарт на продукцію, крім вимог відповідності призначенню, може містити безпосередньо або через посилання, такі елементи , як терміни та визначення, відбір проб, випробування, пакування і етикеткування та іноді технологічні вимоги
2. Стандарт на продукцію може бути повним або неповним залежно від того, встановлює він усі чи тільки частину потрібних вимог. У цьому відношенні він може вирізнятися серед таких стандартів, як наприклад, на розміри, на матеріали та на технічне забезпечення

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СТАНДАРТ НА ПРОЦЕС –
PROCESS STANDARD –
Стандарт, що встановлює вимоги, які повинен задовольняти процес, щоб забезпечити свою відповідність призначенню

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СТАНДАРТ НА СУМІСНІСТЬ –
INTERFACE STANDARD --
Стандарт, що встановлює вимоги, стосовно сумісності виробів чи систем у місцях їх поєднання

СТАНДАРТ НА ТЕРМІНИ І ВИЗНАЧЕННЯ –
Стандарт, що розповсюджується виключно на терміни, що звичайно супроводжуються їх визначенням і інколи містять пояснювальні примітки, ілюстрації, приклади і ін.

СТАНДАРТ НА ХАРАКТЕРИСТИКИ, ВКАЗАНІ ПОСТАЧАЛЬНИКОМ –
Стандарт, що містить перелік характеристик, для яких значення або інші дані повинні бути вказані постачальником

СТАНДАРТ ПАКУВАННЯ –
STANDARD ON PACKING –
Стандарт, що встановлює правила підготовки продукції до пакування, включно консервацію, вимоги до споживчої і транспортувальної тари; вказівки щодо способів пакування, укладання і кріплення продукції, а також при необхідності вимоги безпеки

СТАНДАРТ ПАРАМЕТРІВ –
STANDARD ON PARAMETERS –
Стандарт, що встановлює значення основних параметрів, які характеризують конкретні типи продукції і (або) параметричні ряди

СТАНДАРТ ПОВНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ (ТЕХНІЧНИХ УМОВ) –
COMPLETE TECHNICAL CHARACTERISTIC (SPECIFICATION) –
Стандарт, що встановлює всебічні технічні вимоги до конкретної продукції одного або декількох типів при її виготовленні, постачанні і експлуатації

СТАНДАРТ ПОЗНАЧЕНЬ-
STANDARD ON DESIGNATIONS-
Стандарт, що встановлює для продукції умовні графічні позначення, умовні позначення, що замінюють надписи і ін.

СТАНДАРТ ПРАВИЛ ПРИЙМАННЯ ПРОДУКЦІЇ –
STANDARD ON ACCEPTANCE RULES –
Стандарт, що встановлює порядок надання продукції до приймання і порядок приймання продукції

СТАНДАРТ РОЗМІРІВ –
STANDARD ON DIMENSIONS –

Стандарт, що встановлює ряди розмірів; розміри, що характеризують конкретні типи; габаритні, приєднувальні, установочні розміри; граничні відхилення розмірів

СТАНДАРТ СОРТАМЕНТУ –

STANDARD ON THE RANGE OF PRODUCTS –

Стандарт, що встановлює ряди розмірів і їх граничні відхилення, відхилення від геометричної форми і інші необхідні дані

СТАНДАРТ ТЕРМІНІВ І ВИЗНАЧЕНЬ –

TERMINOLOGY STANDARD –

Стандарт, що розповсюджується на терміни, яким, як правило, даються визначення, а в деяких випадках примітки, ілюстрації, приклади і ін.

Стандарт, що встановлює для продукції терміни і визначення понять, що відносяться до об'єкта стандартизації і галузі розповсюдження стандарту

СТАНДАРТ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ –

STANDARD ON TECHNICAL REQUIREMENTS –

Стандарт, що встановлює технічні норми і вимоги, які, як правило, визначають споживчі (експлуатаційні) характеристики продукції

СТАНДАРТ ТИПІВ –

STANDARD ON TYPES –

Стандарт, що встановлює типи продукції з вказанням їх умовного позначення, відмінних ознак і умов застосування або призначення

СТАНДАРТ ТРАНСПОРТУВАННЯ-

STANDARD ON TRANSPORTATION-

Стандарт, що встановлює умови транспортування, вимоги, пов'язані з особливостями навантаження продукції і поводження з нею після транспортування, а також при необхідності вимоги до вибору транспортних засобів, до способів кріплення продукції на цих засобах і вимоги безпеки

СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА БАГАТОСТОРОННІЙ ОСНОВІ –

MULTILATERALLY HARMONIZED STANDARDS –

Стандарти, гармонізовані трьома або більше органами, що займаються стандартизацією

СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА ДВОСТОРОННІЙ ОСНОВІ –

BILATERALLY HARMONIZED STANDARDS –

Стандарти, гармонізовані двома органами, що займаються стандартизацією

СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ –

Стандарти, гармонізовані з міжнародним стандартом

СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ –

REGIONALLY HARMONIZED STANDARDS–

Стандарти, гармонізовані з регіональним стандартом

СТАНДАРТИ НА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ –

Стандарти на методи контролю (випробувань, вимірювань, аналізу) встановлюють послідовність робіт (операції), способи (правила, режими, норми) і технічні засоби їх виконання для різних видів та об'єктів контролю продукції, процесів, послуг

СТАНДАРТИ НА ПРОДУКЦІЮ, ПОСЛУГУ –

Стандарти на продукцію, послугу встановлюють вимоги до груп однорідної або конкретної продукції, послуги, які забезпечують її відповідність своєму призначенню

СТАНДАРТИ НА ПРОЦЕСИ –

Стандарти на процеси встановлюють основні вимоги до послідовності та методів (засобів, режимів, норм) виконання різних робіт (операцій) у процесах, що використовуються у різних видах діяльності та які забезпечують відповідність процесу його призначення

СТАНДАРТИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТА ІНЖЕНЕРНИХ ТОВАРИСТВ (СПІЛОК) –

Стандарти науково-технічних та інженерних товариств (спілок) розробляють у разі необхідності розповсюдження та впровадження систематизованих та узагальнених результатів фундаментальних і прикладних досліджень, одержаних у певних галузях знань чи сферах професійних інтересів. Вимоги цих стандартів не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних та галузевих стандартів

СТАНДАРТИ ПІДПРИЄМСТВА –

Стандарти підприємства розробляють на продукцію (процеси, послуги), яку виробляють і застосовують (здійснюють, надають) лише на конкретному підприємстві. Стандарти підприємства не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних та галузевих стандартів

СТАНДАРТИЗАЦІЯ –

STANDARDIZATION -

Діяльність, що полягає у встановленні положень для загального і багаторазового застосування щодо наявних чи можливих завдань з метою досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній сфері

Закон України «Про стандартизацію».

Діяльність, що полягає у встановленні положень для загального і багаторазового користування стосовно розв'язання існуючих чи можливих проблем і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості за даних умов

П р и м і т к и:

1. Зокрема ця діяльність проявляється у процесах розроблення, видання та застосування стандартів
2. Суттєві вигоди від стандартизації полягають у підвищенні відповідності продукції, процесів та послуг їхньому призначенню, усуненні перешкод у торгівлі та сприянні науково-технічній співпраці

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СТАНДАРТИЗОВАНА ПРОДУКЦІЯ –

STANDARTIZED PRODUCTS –

Продукція, вимоги до якої визначено стандартами

ДСТУ 3278 – 95

СТАНДАРТНА ПРОДУКЦІЯ –

PRODUCTS IN CONFORMITY WITH STANDARDS –

Продукція, властивості якої повністю відповідають вимогам стандартів

ДСТУ 3278 – 95

СТАНДАРТНИЙ ВИРІБ –

Виріб, застосований згідно з державним чи галузевим стандартом, яким однозначно встановлено його конструкцію, показники якості, методи контролю, правила приймання та постачання

ДСТУ 3321 –2003

СТАНДАРТНИЙ ЗРАЗОК –

CERTIFIED REFERENCE MATERIAL –

Міра у вигляді речовини або матеріалу зі встановленими в результаті метрологічної атестації значеннями однієї або більше величин, що характеризують властивості або склад цієї речовини або матеріалу

П р и м і т к и:

1. Розрізняють стандартні зразки властивостей і стандартні зразки складу
2. Стандартні зразки властивостей і стандартні зразки складу за метрологічним призначенням можуть використовуватись як робочі еталони або зразкові засоби вимірювальної техніки

ДСТУ 2681 – 94

СТАНДАРТНИЙ ЗРАЗОК ПІДПРИЄМСТВА –

PROBE –

Одиниця продукції або її частина, характеристики якої беруться за основу під час проведення неруйнівного контролю і яка має штучні або природні дефекти та використовується для одержання параметрів настроювання засобів контролю та перевірки працездатності системи неруйнівного контролю

ДСТУ 2865 – 94

STANDART SPECIMEN –

Зразок для випробувань, виготовлений відповідно до нормативно-технічної документації на даний вид випробувань

ДСТУ 2824 – 94

СТАНДАРТИЗОВАНИЙ МАРКЕТИНГ –

Стратегія маркетингу, яка передбачає, що кожний ринок потребує окремого плану для врахування місцевих вимог

ДСТУ 3294 – 95

СТАНДАРТНИЙ КОМПЛЕКТ ДОКУМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ОПЕРАЦІЇ) –

Комплект технологічних документів, що відповідає вимогам стандартів державної системи стандартизації

ДСТУ 2391 –2010

СТАРІННЯ –

DEGRADATION –

Поступове незворотне змінювання властивостей об’єкта, спричинене хімічними та (або) фізичними процесами, що самочинно протікають в матеріалах

ДСТУ 2860 – 94

AGEING –

Зміна фізико-механічних властивостей матеріалу з часом

ДСТУ 2825-94

СТАТИСТИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

STATISTICAL PROCESS –

Коригування значень параметрів технологічного процесу за результатами вибіркового контролю контрольованих параметрів, здійснюване для технологічного забезпечення належного рівня якості продукції

П р и м і т к а:

Вибірковий контроль для статистичного регулювання технологічного процесу здійснюється за допомогою точкових проб чи миттєвих вибірок

ДСТУ 3514 – 97

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТОЧНОСТІ Й СТАБІЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ –

STATISTICAL ANALYSIS OF PROCESS ACCURACY AND STABILITY –

Установлення статистичними методами значень показників точності й стабільності технологічного процесу і визначення закономірностей його проходження в часі

ДСТУ 3514 – 97

СТАТИСТИЧНИЙ БЕЗПЕРЕРВНИЙ КОНТРОЛЬ –

CONTINUOUS SAMPLING INSPECTION –

Статистичний приймальний контроль, який відбувається в умовах безперервного виробництва, з чергуванням суцільного і вибіркового контролю за певними правилами залежно від вихідного рівня дефектності

ДСТУ 3514 – 97

СТАТИСТИЧНИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ) –

STATIC SAMPLING –

Відбір, при якому одиниці продукції або її частини відбирають із продукції, що не знаходиться в потоці

СТАТИСТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ –

STATISTICAL QUALITY CONTROL –

Контроль якості, за якого використовуються статистичні методи

ДСТУ 3021 – 79

СТАТИСТИЧНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ –

Метод оцінки якості продукції, при якому значення показників якості продукції визначають з використанням правил математичної статистики

СТАТИСТИЧНИЙ ПРИЙМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ-

ACCEPTANCE SAMPLING-

Вибірковий контроль якості продукції, що ґрунтується на застосуванні методів математичної статистики для перевірки відповідності якості продукції встановленим вимогам і прийняття рішення

ДСТУ 3514 – 97

СТАТИСТИЧНО РЕГУЛЬОВАНИЙ ПРОЦЕС –

PROCESS UNDEX CONTROL –

Технологічний процес, в якому за допомогою статистичного регулювання забезпечується точність і стабільність контрольованих параметрів

П р и м і т к а:

У противному разі технологічний процес є статистично некерованим

ДСТУ 3514 – 97

СТАТИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ –

STATIC ERROR –

Похибка статичного вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

СТАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА –

STOADY – STATE CHARACTERISTIC –

Залежність між вихідною величиною (параметром об’єкта або інформативним параметром вихідного сигнала) та однією з вхідних величин (головним параметром вхідного діяння або інформативним параметром вхідного сигналу) в усталеному режимі за фіксованих значень решти вхідних величин.

П р и м і т к а:

Статична характеристика може бути подана математичним виразом, таблицею або графіком

ДСТУ 3956-2000

СТАТИЧНЕ ВИМІРЮВАННЯ –

STATIC MEASUREMENT –

Вимірювання величини, яку можна вважати не змінною за час вимірювання

ДСТУ 2681 – 94

СТАТИЧНЕ ДІЯННЯ –
STATISTICAL ACTION –
Діяння, зміна якого ототожнюється із зміною значення дієвої величини
ДСТУ 3956-2000

СТАТИЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
STATIC LOADING –
Навантажування, що характеризується відсутністю прискорень відносного руху точок об'єкта
ДСТУ2825-94

СТАТИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ПЕРЕТВОРЮВАННЯ –
GAIN –
Відношення приросту вихідної величини лінійного об'єкта до приросту вхідної величини в усталеному режимі
П р и м і т к а:
1. Поняття не має сенсу для лінійних об'єктів, у яких:
а). відсутній усталений режим (інтегрувальні об'єкти);
б). приріст вихідної величини в усталеному режимі дорівнює нулю за будь-яких приростів вхідної величини (диференціювальні об'єкти).
2. Статичний коефіцієнт пересилання збігається зі значенням модуля частотної передавальної функції для частоти, що дорівнює нулю
ДСТУ 3956-2000

СТАТИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
STATIC TEST –
Випробування об'єкта статичним навантаженням
ДСТУ 2824 – 94

СТАТУТ ПРОЕКТУ –
Документ, який формально підтверджує існування проекту. Він повинен включати (безпосередньо або за допомогою посилань на інші документи):
- комерційну діяльність виконання проекту;
- описання продукту

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

СТАЦІОНАРНА МЕХАНІЧНА СИСТЕМА –
Механічна система, властивості якої не змінюються на даному відрізку часу
ДСТУ 2474 – 94

СТАЦІОНАРНЕ ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
STATIONARY RANDOM LOADING –
Випадкове навантажування із сталими характеристиками процесу
ДСТУ 2444-94

СТАЦІОНАРНЕ ДІЯННЯ –
STATIONARY ACTION –
Діяння, значення основного параметра якого не залежить від часу
ДСТУ 3956-2000

СТАЦІОНАРНИЙ ЗЧИТУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ ШТРИХОВОГО КОДУ -
Зчитувальний пристрій, який забезпечує зчитування за умови доставки до нього об'єктів з нанесеними на їхню поверхню штрихкодовими позначками вручну або автоматично
ДСТУ 3144 – 95

СТАЦІОНАРНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ;
A – STEADY STATE AVAILABILITY –
Значення коефіцієнта готовності, визначене для умов роботи об'єкта, коли середній параметр потоку відмов і середня тривалість відновлення залишаються сталими
П р и м і т к а (до визначень термінів "середній коефіцієнт готовності" та "стаціонарний коефіцієнт готовності"):
Дозволяється використовувати показник, аналогічний "коефіцієнтові неготовності", визначений як доповнення 1 "середнього коефіцієнта готовності" чи "стаціонарного коефіцієнта готовності", який має назву відповідно "середній коефіцієнт неготовності" чи "стаціонарний коефіцієнт неготовності"
ДСТУ 2860 – 94

СТАЦІОНАРНИЙ ОБ'ЄКТ –
STATIONARY OBJECT –
Об'єкт, структура математичної моделі якого та (або) її параметри не залежать від часу
ДСТУ 3956-2000

СТАЦІОНАРНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ –
STEADY-STATE DEPENDABILITY MEASURE –
Значення змінного у часі показника надійності, яке він приймає в умовах роботи об'єкта, коли параметри його характеристик залишаються незмінними
ДСТУ 2860 – 94

СТАЦІОНАРНІ МЕХАНІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ –
Механічні зв'язки, що не змінюються в часі (рівняння не містять у собі явно часу)
ДСТУ 2474 – 94

СТВОРЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Послідовність процесів проведення маркетингових досліджень, розроблення, виготовлення та передавання зразка продукції
ДСТУ 3278 – 95

СТЕНД БАГАТОРАЗОВИХ УДАРІВ –
Випробувальне устаткування копрового чи електродинамічного типу для випробування зразка на ударну стійкість багаторазовими механічними ударами
ДСТУ 3011 – 95

СТЕНД ЛІНІЙНИХ ПРИСКОРЕНЬ –
Випробувальне устаткування, що забезпечує надання лінійного прискорення необхідної величини випробувальному зразку
ДСТУ 3011 – 95

СТЕНД ПООДИНОКИХ УДАРІВ –
Випробувальне устаткування копрового чи електродинамічного типу для випробування зразка на ударну стійкість поодинокими механічними ударами
ДСТУ 3011 – 95

СТЕНД ТРАНСПОРТНОГО ТРЯСІННЯ –
Випробувальне устаткування, що відтворює транспортне трясіння під час транспортування на гусеничноколісній техніці для впливу на випробувальний зразок
ДСТУ 3011 – 95

СТЕНД ХИТАННЯ ТА (ЧИ) НАХИЛУ –
Випробувальне устаткування, що забезпечує хитання та (чи) нахил випробувального зразка
ДСТУ 3011 – 95

СТЕНДОВІ ВИПРОБУВАННЯ –
BENCH TEST –
Випробування об'єкта, що проводяться на випробувальному обладнанні
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

СТЕРЖНЕВА СИСТЕМА –
BAR SYSTEM –
Конструкція, що складається з стержнів
ДСТУ 2825-94
СТИМУЛЮВАННЯ –
Функція керування, яка полягає у виборі методів, що спонукають працівників системи керування та виробництва вирішувати виробничі завдання з максимальною ефективністю
ДСТУ 2960 – 94
СТИМУЛЬОВАНИЙ СИГНАЛ –
Сигнал, який подають на вхід об'єкта з метою отримання інформації про його технічний стан
ДСТУ 2389 – 94
СТІЙКИЙ СТАН –
STABLE STATE -
Стан об'єкта, зміна якого можлива тільки завдяки подаванню вхідного діяння
ДСТУ 3956-2000
СТІЙКІСТЬ ДО ЗАЇДАННЯ –
Властивість трібосистеми працювати без заїдання під навантаженням.
П р и м і т к а:
Характеризується значенням навантаження, перевищення якого призводить до заїдання
ДСТУ 2823 – 94
СТОМЛЕННЯ –
Сукупність тимчасових змін у фізіологічному і психічному стані людини, які з'являються внаслідок напруженої чи тривалої діяльності і призводять до погіршення її кількісних та якісних показників
ДСТУ 3038-95
СТОМЛЕНІСТЬ –
Суб'єктивне відчуття втоми
ДСТУ 3038-95
СТОРОНА, ЩО НЕПРАВИЛЬНО ВИКОРИСТОВУЄ ЗНАК ВІДПОВІДНОСТІ –
MISURER –
Будь-яка особа, організація або корпоративна організація, що неправильно використали знак відповідності незалежно від того, чи може цей знак бути використаним при маркуванні виробу
СТОХАСТИЧНЕ ДІЯННЯ –
STOHASTIC ACTION –
Діяння, значення основного параметра якого передбачувані з певною ймовірністю, що відрізняється від одиниці
П р и м і т к а:
Для нестаціонарного стохастичного діяння значення основного параметра є випадковою функцією часу
ДСТУ 3956-2000
СТОХАСТИЧНИЙ ОБ'ЄКТ –
STOHASTIC OBJECT –
Об'єкт, математична модель якого встановлює ймовірну залежність хоча б однієї змінної величини від іншої або інших змінних величин
ДСТУ 3956-2000
СТОХАСТИЧНІ РАДІАЦІЙНІ ЕФЕКТИ –
Віддалені наслідки опромінювання людини, ймовірність появи яких залишається за будь-яких малих доз іонізувального випромінення і зростає із збільшення дози
ДСТУ 3038-95
СТОЯЧА ХВИЛЯ –
STANDING WAVE –
Хвиля, в якій розташування максимумів і мінімумів переміщень коливних точок середовища зберігається незмінним в часі
П р и м і т к а:
Стоячу хвилю можна розглядати як результат накладення двох однакових біжучих хвиль, які поширюються назустріч одна одній
ДСТУ 2300 – 93
СТРАТЕГІЯ –
STRATEGY –
План досягнення довгострокової чи загальної цілі
ДСТУ ISO 9000:2015
СТРАТЕГІЯ АДАПТАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ –
Маркетинговий підхід, за якого продукція модифікується для врахування мовних вимог, смакових переваг, умов споживання за кордоном, відмінностей в енергопостачанні, водопостачанні або правових нормах
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ АКТИВНОГО ДІЯННЯ –
Відмова управлінської практики від пасивного пристосування до ринкових умов, перехід до політики впливу на ринок з метою активного формування попиту на продукцію, якої збуваються, контролю технічного прогресу, впливу на державну політику
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ "ЗВОРОТНОГО ВИНАХОДУ"–
Маркетинговий підхід, який припускає, що організації орієнтуються на країни, які розвиваються, та виробляють продукцію менш складного характеру в порівнянні з тією, що продається на національному ринку
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ МАРКЕТИНГУ –
Формування і реалізація цілей та завдань виробника й експортера за кожним окремим ринком (сегментом ринку) і кожною продукцією на певний період часу для здійснення виробничо-комерційної діяльності у повній відповідності до ринкової ситуації і можливостей підприємства
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ НОВИХ ВИНАХОДІВ –
Маркетинговий підхід, за якого організація виробляє нову продукцію для своїх зовнішніх ринків
ДСТУ 3294 – 94
СТРАТЕГІЯ ПРОСТОГО ПОШИРЕННЯ –
Маркетинговий підхід, за якого організація виробляє ту саму продукцію для внутрішнього і зовнішнього ринків
П р и м і т к а:
Стратегія простого поширення використовується тоді, коли організація впевнена у тому, що продукція може продаватися за кордоном без будь-яких змін у дизайні, пакованні чи складі
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність критеріїв, завдань та правил для прийняття рішень, використовуваних тоді, коли стратегічний господарський підрозділ має ряд успішних торгових марок і користується попитом у споживача
ДСТУ 3294 – 95
СТРАТЕГІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ –
MAINTENANCE PHILOSOPHY –

Система принципів організації й проведення технічного обслуговування та ремонту
ДСТУ 2860 – 94

СТРАХУВАННЯ ЕКСПОРТНИХ КЛІЄНТІВ –
Вид страхування, що охоплює кредитні ризики
ДСТУ 3293 – 95

СТРИЖЕНЬ –
BAR –
Об'єкт, довжина якого значно перевищує інші його розміри
ДСТУ 2825-94

СТРУКТУРА МАРКЕТИНГУ –
Сполучення елементів маркетингу для досягнення встановленої мети та задоволення цільового ринку
ДСТУ 3294-95

СТРУКТУРА РЕМОНТНОГО ЦИКЛУ –
Перелік та послідовність планових ремонтів устаткування, що циклічно повторюються за видами протягом ремонтного циклу
ДСТУ 2960-94

СТРУКТУРА (СИСТЕМИ) –
STRUCTURE –
Подання системи як сукупності складових частин, виділених за певним принципом, їхніх зв'язків та відносин
ДСТУ 3956-2000

СТРУКТУРА ТА ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ТОВАРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ –

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі - УКТЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів.

В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармоанізованою системою опису та кодування товарів.

Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Структура десятизнакового цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків)
Митний кодекс України.

СТРУКТУРА ШТРИХОВОГО КОДУ –
Сукупність елементів у знаках та знаків у штриховому коді, взаємозв'язків між ними, що визначаються встановленими правилами
ДСТУ 3144-95

СТРУКТУРНА КОРОЗІЯ -
Корозія, що залежить від структурної неоднорідності металу
ДСТУ 3830-98

СТРУКТУРНА СХЕМА -
Схема, яка визначає основні функціональні частини виробу, їх взаємозв'язки та призначення
ДСТУ 3321 –2003

СТРУКТУРНА СХЕМА НАДІЙНОСТІ –
DEPENDABILITY STRUCTURE DIAGRAM –
Структурна схема складного об'єкта, що подає його у вигляді сукупності певним чином сполучених у сенсі надійності його складових частин
ДСТУ 2860 – 94

СТРУКТУРНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –
STRUCTURAL REDUNDANCY –
Резервування з застосуванням резервних елементів структури об'єкта
ДСТУ 2860 – 94

СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ –
STRUCTURAL ELEMENT –
Категорія складових частин, виділених у структурі, розчленування яких у подальшому неможливе або зайве
ДСТУ 3956-2000

СТРУКТУРНИЙ ШУМ –
STRUCTURE GENERATED NOISE –
Шум, що розповсюджується поверхнями конструкцій
ДСТУ 2325 – 93

СТУПЕНЕВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ –
Регулювання напруги зміною її згідно з законом, який описується ступеневою функцією
ДСТУ 3466-96

СТУПІНЧАСТЕ ДІЯННЯ –
STEPPED ACTION –
Діяння, основний параметр якого може набувати тільки певних значень із скінченної множини кінцевих можливих значень
ДСТУ 3956-2000

СТУПІНЬ ЖОРСТКОСТІ ЗОВНІШНЬОГО ЧИННИКА ВПЛИВУ –
Сукупність пікового прискорення та тривалості дії зовнішнього чинника впливу
ДСТУ 3011 – 95

СТУПІНЬ НАВАНТАЖЕННЯ –
BLOCK STEP –
Фіксована кількість циклів навантаження (напруження, деформації) із сталими амплітудою, середнім значенням і частотою
ДСТУ 2444-94

СТУПІНЬ ПІДТВЕРДЖЕННЯ –
DEGREE OF DEMONSTRATION –
Міра доказу, яка забезпечує впевненість у виконанні вимог, встановлених до об'єкта
П р и м і т к и:
1. Ступінь підтвердження може змінюватися у межах від заяви про наявність до надання детальної документації й об'єктивного доказу виконання
2. Повнота та обґрунтованість підтвердження залежить від таких критеріїв, як економічність, складність, новизна, безпека і проблеми екології

СУБГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ –
SUBHARMONIC VIBRATION –
Змушена вібрація нелінійної системи, частота якої у ціле число разів менша від частоти гармонічного збудження
ДСТУ 2300 – 93

СУБГАРМОНІЧНІ КОЛИВАННЯ –
SUBHARMONIC VIBRATION –
Вимушені гармонічні коливання, частота яких у ціле число разів менша за частоту гармонічного збудження
ДСТУ 2473 – 94

СУБ'ЄКТ РЕЄСТРАЦІЇ В СИСТЕМІ УкрСЕПРО –

Аудитор, який здійснює діяльність з сертифікації та (або) атестації
ДСТУ 3415 – 96

СУБ'ЄКТИ УГОДИ-
AGREEMENT GROUP-
Органи, що підписали угоду, яка базується на домовленості
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СУБЄКТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
Суб'єктами стандартизації є:
1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації;
2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації;
3) національний орган стандартизації;
4) технічні комітети стандартизації;
5) підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.
Ст.8 закону України «Про стандартизацію»

СУБСИНХРОННИЙ РЕЗОНАНС –
SYBSYNCHRONOUS RESONANCE –
Резонанс в електроенергетичній системі, який викликає коливання з частотою, нижчою за номінальну, і діє протягом хвилини чи більше
ДСТУ 3466-96

СУБПІДРЯДНИК –
SUBCONTRACTOR –
Організація, яка надає продукцію постачальникові
П р и м і т к а:
В англійській мові "subcontractor"(субпідрядник) може також називатись "subsupplier" (субпостачальник)

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ –
Захист прав споживачів, передбачених законодавством, здійснюється судом.
При задоволенні вимог споживача суд одночасно вирішує питання щодо відшкодування моральної (немайнової) шкоди.
Споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав
Ст. 22 закону України "Про захист прав споживачів"

СУКУПНЕ ВИМІРЮВАННЯ –
MEASUREMENT IN A CLOSED SERIES –
Непряме вимірювання, в якому значення декількох одночасно вимірюваних однорідних величин отримують розв'язанням рівнянь, що пов'язують різні сполучення цих величин, які вимірюються прямо чи опосередковано
ДСТУ 2681 – 94

СУМІСНЕ ВИМІРЮВАННЯ –
Непряме вимірювання, в якому значення декількох одночасно вимірюваних різнорідних величин отримують розв'язанням рівнянь, які пов'язують їх з іншими величинами, що вимірюються прямо чи опосередковано
ДСТУ 2681 – 94

СУМІСНІСТЬ –
COMPATIBILITY –
Придатність об'єктів до спільного використання у конкретних умовах для виконання відповідних вимог
Придатність виробів, процесів чи послуг для сумісного використання у відповідних умовах для задоволення певних потреб без спричинення небажаної взаємодії
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СУМІСНІСТЬ В УМОВАХ ТЕРТЯ –
FRICTIONAL COMPATIBILITY –
Властивість матеріалів тертьових тіл і мастильного матеріалу разом забезпечувати задані характеристики тертя і зношування та запобігати адгезії в умовах тертя
ДСТУ 2823 – 94

СУМІСНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
COMPATIBILITY –
Придатність продукції до спільного, але без небажаних взаємодій, використання в заданих умовах для виконання нових вимог
ДСТУ 3278 – 95

СУПЕРГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ (УЛЬТРАГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ) –
SUPERHARMONIK VIBRATION –
Гармонічні складові змушеної вібрації нелінійної системи, частоти яких кратні частоті гармонічного збудження
ДСТУ 2300 – 93

СУМАРНИЙ РЕСУРС –
CUMULATIVE LIFE –
Ресурс об'єкта від початку експлуатації до його списання, обумовленого граничним станом

СУПЕРГАРМОНІЧНІ КОЛИВАННЯ –
SUPERHARMONIC VIBRATION –
Вимушені гармонічні коливання, частота яких у ціле число разів більша за частоту гармонічного збудження
ДСТУ 2473 – 94

СУЦІЛЬНА КОРОЗІЯ –
Корозія по всій поверхні металу
ДСТУ 3830-98

СУЦІЛЬНЕ ВИПРОБУВАННЯ ВИРОБІВ ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ –
TEST OF EVERY ITEM FOR CERTIFICATION –
Випробування кожного зразка конкретного виду продукції на відповідність нормативним документам із сертифікації
ДСТУ 3021 – 95

СУЦІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ –
SCREENING TEST –
Суцільний контроль певної кількості матеріалу чи одиниць продукції з заміною всіх виявлених дефектних одиниць чи частин на придатні
ДСТУ 3021-95

СУЦІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ –
100 % INSPECTION –
Контроль кожної одиниці продукції в партії
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

СФЕРА АУДИТУ –
AUDIT SCOPE -
Обсяг і межі аудиту.
Примітка. Сфера аудиту, зазвичай, охоплює опис місця розташування ділянок, структурних підрозділів організації, видів робіт і процесів.
ДСТУ ISO 9000:2015

СФЕРА ПІДТВЕРДЖЕННЯ-
SCOPE OF ATTESTATION-
Діапазон чи характеристики об"єктів оцінювання відповідності, які охоплено підтвердженням відповідності
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СФЕРА СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
FIELD OF STANDARDIZATION –

Сфера діяльності, що охоплює взаємопов'язані об'єкти стандартизації

П р и м і т к а:

Сферою стандартизації можна вважати, наприклад, машинобудування, транспорт, сільське господарство, величини та їхні одиниці

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СХВАЛЕННЯ-

APPROVAL-

Дозвіл чи знаходження ринку збуту прдукції чи процесу на ринок або на їх використання за встановленою призначеністю чи в заданих умовах.

П р и м і т к а.

Схвалення може грунтуватися на виконанні встановлених вимог чи завершенні встановлених процедур.

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

СХЕМА –

Графічний конструкторський документ, на якому умовно зображено чи позначено складові частини виробу і зв'язки між ними

ДСТУ 3321 – 2003

СХЕМА З'ЄДНАНЬ –

Схема, яка показує з'єднання складових частин виробу (устави) з позначенням проводів, джгутів, кабелів, трубопроводів та ін., якими здійснюються ці з'єднання, а також місця їх приєднання і введення

ДСТУ 3321 – 2003

СХЕМА НАВАНТАЖУВАННЯ –

LOADING SCHEME –

Схема розподілу навантажень на об'єкт розрахунку

ДСТУ 2825-94

СХЕМА ПОДІЛУ –

Схема, яка визначає склад виробу, розміщення його складових частин, їх взаємозв'язки та призначення

ДСТУ 3321 – 2003

СХЕМА ПРИЄДНАННЯ –

Схема, яка показує зовнішнє приєднання виробу

ДСТУ 3321 –2003

СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ –

Схема, яка позначає відносне розташування складових частин виробу чи устави, а за необхідності – джгутів, кабелів, трубопроводів та ін.

ДСТУ 3321 – 2003

СХЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ –

Склад і послідовність дій третьої сторони під час проведення сертифікації відповідності

П р и м і т к а:

До дій третьої сторони належать, наприклад, випробування (типові, партії або кожного зразка), атестація виробництва, сертифікація систем якості, інспекційний контроль, технічний нагляд

СХЕМА СТАТИСТИЧНОГО ПРИЙМАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ –

ACCEPTANCE SAMPLING PATTE –

Повний комплект планів вибіркового контролю, поєднаний з сукупністю правил застосування цих планів

ДСТУ 3514 – 97

СЦИНТИЛЯТИВНИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю, що грунтується на реєстрації іонізувального випромінення, взаємодіючого з контрольованим об'єктом, сцинтиляційним детектором

ДСТУ 2865 – 94

СХЕМА, ПРОГРАМА ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –CONFORMITY ASSESSMENT SHEME, CONFORMITY ASSESSMENT PROGRAMME-

Система оцінювання відповідності, що стосується певних об"єктів оцінювання відповідності, до яких застосовують ті самі встановлені вимоги, конкретні правила та процедури.

П р и м і т к а. Схеми оцінювання відповідності можуть діяти на міжнародному, регіональному, національному чи внутрішньонаціональному рівні

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

Т

ТАБЛИЦЯ –
Текстовий конструкторський документ, який містить залежно від його призначення певні дані, зведені в таблицю
ДСТУ 3321 –2003

ТАВРО –
Знак, що засвідчує якість виробу
ДСТУ 3321 – 2003

ТАВРУВАННЯ –
Нанесення на виріб знаків, що засвідчують його якість
ДСТУ 3321 – 2003

ТАКТ ВИПУСКУ –
PRODUCTION TIME –
Інтервал часу, протягом якого періодично випускають вироби чи заготовки певного найменування, типорозміру та виконання
ДСТУ 2391 – 2010; ДСТУ 2974 – 95

ТАКТИКА МАРКЕТИНГУ –
Формування та реалізація завдань організації на кожному ринку і за кожним товаром в конкретний період часу на основі стратегії маркетингу і оцінювання поточної ринкової ситуації під час постійного коригування завдань у міру зміни кон'юнктурних чинників
ДСТУ 3294 – 95

ТАКТ ПОТОКОВОЇ ЛІНІЇ –
Інтервал часу між послідовним випуском двох однойменних одиниць продукції потокової лінії
ДСТУ 2960 – 94

ТАРИФНА СІТКА –
Шкала, яка визначає співвідношення між оплатою праці за одиницю часу та кваліфікацією праці, враховуючи вид роботи та умови її виконання
ДСТУ 2391 – 2010

ТВЕРДІСТЬ –
HARDNESS –
Здатність матеріалу чинити опір деформуванню та руйнуванню під дією місцевих контактних зусиль
ДСТУ 2825-94

ТЕКСТОВИЙ КОНСТРУКТРУКТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТ –
Конструкторський документ, який являє собою, переважно, суцільний чи поділений на графи текст
П р и м і т к а:
Текстовий документ може містити графічний матеріал у вигляді ілюстрацій
ДСТУ 3321 –2003

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на використанні телевізійних систем для приймання випромінень оптичного діапазону
ДСТУ 2865 – 94

ТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ –
STANDARDS PROJECT –
Конкретний робочий пункт у програмі стандартизації
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ТЕМПЕРАТУРА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА –
AMBIENT TEMPERATURE –
Температура повітря навколо випробувального зразка
ДСТУ 3011 – 95

ТЕМПЕРАТУРНА СТАБІЛЬНІСТЬ –
Стан, за якого температура всіх частин випробуваного зразка відрізняється від остаточної температури не більше ніж на 3^0 С або на величину, що зазначена у відповідній нормативній документації
ДСТУ 3011 – 95

ТЕНДЕР –
Пропозиція оферента, що відповідає конкретним вимогам замовника, викладеним у його технічних умовах
ДСТУ 3293 – 95

ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ –
Комплект документів, що містить інформацію з організаційних, технічних та комерційних питань проведення міжнародних торгів
ДСТУ 3293 – 95

ТЕОРЕТИЧНЕ КРЕСЛЕННЯ –
Креслення, яке визначає геометричну форму (ободи) виробу і координати розташування складових частин
ДСТУ 3321 – 2003

ТЕОРЕТИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ НАПРУЖЕНЬ, α_σ , α_τ –
THEORETICAL STRESS CONCENTRATION FACTOR –
Коефіцієнт, який характеризує місцеве підвищення напружень в порівнянні з номінальними в зонах різкої зміни розмірів чи форми об'єкта за пружного деформування

α_σ – для нормальних напружень;

α_τ – для дотичних напружень

ДСТУ 2444-94

ТЕПЛОВИЙ ДЕФЕКТОСКОП –
Прилад, призначений для виявлення дефектів об'єкта контролю і який ґрунтується на методі теплового контактного чи конвективного неруйнівного контролю
ДСТУ 2865 – 94

ТЕПЛОВИЙ КОНТАКТНИЙ МЕТОД –
Метод теплового неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації температури в разі безпосереднього контакту чутливого елемента теплового дефектоскопа з поверхнею об'єкта контролю
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25314

ТЕПЛОВИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ –
THERMAL NON – DESTRUCTIVE TESTING–
Неруйнівний контроль, що ґрунтується на реєстрації температурних полів об'єкта контролю
ДСТУ 2865 – 94

ТЕПЛОВІЗОР-ДЕФЕКТОСКОП –
ДСТУ 2865-94

ТЕПЛОМЕТРИЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації теплового потоку або величин, які його визначають
ДСТУ 2865 – 94

ТЕПЛОСТІЙКІСТЬ В УМОВАХ ТЕРТЯ –
Властивість трібосистеми працювати без заїдання під час розігрівання
П р и м і т к а:

Характеризується значенням температури, яка виникає у трібоелементі внаслідок зовнішнього підведення тепла і (чи) тепла, що утворюється в процесі тертя, перевищення якої призводить до заїдання
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРМІН ДІЇ –
PERIOD OF VALIDITY –
Проміжок часу, впродовж якого діє нормативний документ, починаючи від дати його введення згідно з рішенням відповідального за це органу до моменту його скасування чи заміни
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАНОСТІ –
STORABILITY TIME, SHELF LIFE –
Календарна тривалість зберігання та (чи) транспортування об'єкта, протягом якої значення параметрів, що характеризують здатність об'єкта виконувати потрібні функції, перебувають у заданих межах
ДСТУ 2860 – 94

ТЕРМІН СЛУЖБИ-
USEFUL LIFETIME; LIFETIME –
Календарна тривалість експлуатації об'єкта від початку чи її поновлення після ремонту до переходу в граничний стан
ДСТУ 2860 – 94

ТЕРМІН СЛУЖБИ ДО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ –
USEFUL LIFE TO GENERAL OVERMAUL –
Середній термін служби від початку експлуатації об'єкта до його першого капітального ремонту

ТЕРМІН ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Періоду часу від початку до закінчення технологічного підготовлення виробництва виробу
ДСТУ 2974 – 95

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СТАНДАРТ –
TERMINOLOGY STANDARD –
Стандарт, що поширюється на терміни та їхні визначення

ТЕРМІСТОРНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю. що ґрунтується на реєстрації потужності променевої енергії електромагнітних хвиль випромінення, які взаємодіють з контрольованим об'єктом, за допомогою термісторів
ДСТУ 2865 – 94

ТЕРМІЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ –
HEAT TREATMENT –
Оброблення, яке полягає в зміні структури та властивостей матеріалу заготовки внаслідок теплового впливу
ДСТУ 2391 –2010

ТЕРМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ-
THERMAL TEST-
Випробування на дію термічних чинників
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ТЕРМОБАРОКАМЕРА ЗНИЖЕНОГО ТИСКУ –
Камера, в якій забезпечується та підтримується в заданих межах підвищена або знижена температура і знижений тиск для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОБАРОКАМЕРА ПІДВИЩЕНОГО ТИСКУ –
Камера, в якій забезпечується та підтримується в заданих межах підвищена або знижена температура і підвищений тиск для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОВІБРОКАМЕРА –
Камера, в якій забезпечуються в заданих межах та підтримуються одночасно підвищена або знижена температура та вібрація для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОВОЛОГОБАРОВІБРОКАМЕРА –
Камера, в якій забезпечуються в заданих межах та підтримуються одночасно підвищена або знижена температура, підвищена вологість, та вібрація для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОВОЛОГОБАРОКАМЕРА –
Камера, в якій забезпечуються та підтримуються в заданих межах одночасно підвищена чи знижена температура, підвищена вологість, знижений тиск для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОВОЛОГОВІБРОКАМЕРА –
Камера, в якій забезпечуються в заданих межах та підтримуються одночасно підвищена або знижена температура, підвищена вологість та вібрація для впливу на випробуваний зразок
ДСТУ 3011 – 95

ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИЙ МЕТОД –
Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації величини термоелектрорушійної сили, яка виникає під час прямого контакту нагрітого зразка відомого матеріалу з об'єктом контролю
ДСТУ 2865 – 94; ДСТУ 2866 – 94; ГОСТ 25315

ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИЙ ПРИЛАД –
Прилад електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на термоелектричному методі
ДСТУ 2865 – 94; ДСТУ 2866 – 94; ГОСТ 25315

ТЕРМОМЕТРИЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на контактній чи дистанційній реєстрації температури контрольованого об'єкта
ДСТУ 2865 – 94

ТЕРМОПЛАСТИЧНА ЕЛЕКТРОТОПОГРАФІЯ –
Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації електропотенціального рельєфу поверхні об'єкту контролю на термопластичному матеріалі під дією електричного поля
ДСТУ 2866 – 94

ТЕРТЯ БЕЗ МАСТИЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ –
UNLUBRICATED FRICTION –
Тертя двох тіл за відсутності на поверхні тертя будь – якого підведеного мастильного матеріалу
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ З МАСТИЛЬНИМ МАТЕРІАЛОМ–
LUBRICATED FRICTION –
Тертя двох тіл за наявності на поверхні тертя будь – якого підведеного мастильного матеріалу
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ КОВЗАННЯ –
SLIDING FRICTION –
Тертя руху, під час якого швидкості тіл в точках дотику відрізняються за величиною і (чи) напрямком
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ КОЧЕННЯ –
ROLLING FRICTION –

Тертя руху, під час якого швидкості тіл однакові за величиною і напрямком, принаймні, в одній точці зони контакту
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ КОЧЕННЯ З РОКОВЗУВАННЯМ –
COMBINED ROLLING AND SLIDING FRICTION –
Тертя руху двох тіл з одночасним тертям кочення і ковзання в зоні контакту
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ РУХУ –
DYNAMIC FRICTION –
Тертя двох тіл, що рухаються одне відносно одного
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЯ СПОКОЮ –
STATIC FRICTION –
Тертя двох тіл за відсутності їх руху одне відносно одного
ДСТУ 2823 – 94

ТЕРТЬОВА КОРОЗІЯ –
Руйнування металу, спричинене одночасною дією корозивного середовища та тертя
ДСТУ 3830-98

ТЕСТ ДІАГНОСТУВАННЯ –
TEST-
Один або декілька тестових впливів і послідовність їх виконання, що забезпечують діагностування
ГОСТ 20911-75

ТЕСТ ПОШУКУ ДЕФЕКТУ –
FAULT LOCATION TEST –
Тест діагностування для пошуку дефекту
ГОСТ 20911-75

ТЕСТОВЕ ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ –
TESTING –
Діагностування, під час якого на об’єкт подаються тестові впливи
ДСТУ 2389 – 94

ТЕХНІЧНА ДІАГНОСТИКА –
TECHNICAL DIAGNOSTICS –
Галузь знань, що досліджує технічний стан об’єктів діагностування і проявлення технічних станів, розробляє методи їх визначення, а також принципи побудови і організацію використання систем діагностування
ГОСТ 20911-75

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ –
Сукупність документів, необхідних і достатніх для безпосереднього використання на усіх стадіях життєвого циклу продукції
П р и м і т к а:
До технічної документації належать конструкторська, технологічна, програмна документації, технічне завдання на розроблення продукції
ДСТУ 3278 – 95

ТЕХНІЧНА ПРОПОЗИЦІЯ –
Проектна конструкторська документація, яка містить техніко-економічне обґрунтування доцільності розроблення виробу на підставі аналізу технічного завдання та опрацювання варіантів можливих технічних рішень виробу
ДСТУ 3321 – 2003

ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ-
TECHNICAL DIAGNOSIS –
Визначення технічного стану об’єкта з означеною (заданою) точністю
П р и м і т к и:
1. Завданнями технічного діагностування є:
   контроль технічного стану;
   пошук місця та визначення причин відмови (несправності);
   прогнозування технічного стану
2. Термін “Технічне діагностування” застосовують у назвах та визначеннях понять, коли вирішувані завдання технічного діагностування рівнозначні або основним завданням технічного діагностування є пошук місця та визначення причин відмови (несправності). Термін “контроль технічного стану” застосовується, коли основним завданням технічного діагностування є визначення виду технічного стану

ДСТУ 2389 – 94

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ –
Документ, що встановлює основне призначення, показники якості, техніко-економічні та спеціальні вимоги до виробу, обсягу, стадії розроблення та складу конструкторської документації
ДСТУ 3278 – 95
П р и м і т к а:
Технічне завдання до конструкторських документів не належить
ДСТУ 3321 – 2003

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ НА НАУКОВО – ДОСЛІДНУ РОБОТУ (ДОСЛІДНО – КОНСТРУКТОРСЬКУ РОБОТУ; ДОСЛІДНО – ТЕХНОЛОГІЧНУ РОБОТУ) –
Вихідний документ, який встановлює вимоги до змісту, обсягу та термінів виконання науково-дослідних робіт (дослідно-конструкторських робіт; дослідно-технологічних робіт)
П р и м і т к а:
Технічним завданням може бути будь-який документ (договір, угода, контракт, протокол тощо), який містить необхідні та достатні вимоги для виконання роботи і визнаний сторонами
ДСТУ 3278 – 95

ТЕХНІЧНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ –
INSPECTION-
Перевіряння відповідності об’єкта встановленим технічним вимогам
П р и м і т к а:
Об’єктами технічного контролювання є продукція, процеси її створення, застосування, транспортування, зберігання, технічного обслуговування та ремонту, а також відповідна технічна документація
ДСТУ 3956-2000

ТЕХНІЧНЕ НОРМУВАННЯ –
Установлення технічно обґрунтованих норм витрат виробничих ресурсів
П р и м і т к а:
Під виробничими ресурсами розуміють енергію, сировину, матеріали, інструмент, робочий час тощо
ДСТУ 2391 –2010

ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ-
PREVENTIVE MAINTENANCE –
Комплекс операцій чи операція для підтримки справного стану чи працездатності об’єкта при використанні його за призначенням, під час простою, зберігання та транспортування
ДСТУ 2860 – 94

Комплекс операцій чи окрема операція для підтримання працездатності або справності устаткування під час його використання за призначенням, чекання, зберігання та транспортування
ДСТУ 2960 – 94
Будь – які діяльність, призначена для збереження або відновлення працездатності функційного модуля (системи)
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИРОБУ –
Комплекс операцій чи операція підтримування роботоздатності чи справності виробу у процесах використання за призначенням, очікуванні, зберіганні та транспортуванні
П р и м і т к а:
Залежно від ознак класифікації технічного обслуговування виробу створюються видові поняття, наприклад : "технічне обслуговування у процесі використання ", "технічне обслуговування у процесі зберігання", "регламентоване технічне обслуговування"
ДСТУ 3278 – 95
ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТ –
MAINTENANCE –
Сукупність усіх технічних та організаційних дій, в тому числі і технічного нагляду, спрямованих на підтримку чи повернення об'єкта в стан, в якому він здатний виконувати потрібну функцію
ДСТУ 2860 – 94
ТЕХНІЧНИЙ ЕКСПЕРТ –
TECHNICAL EXPERT –
Особа, яка має спеціальні знання чи досвід у групі аудиту.
Примітка 1. Спеціальні знання чи досвід стосуються організації, процесу чи діяльності, що піддають аудиту, або мови чи культури.
Примітка 2. Технічний експерт не має повноважень аудитора в групі аудиту.
ДСТУ ISO 9000 – 2015
ТЕХНІЧНИЙ ЗАСІБ-
TECHICAL MEANS; HAND WARE-
Продукт промислового виробництва, виконує певні функції у складі системи
ДСТУ 3956-2000
ТЕХНІЧНИЙ КОНТРОЛЬ –
INSPECTION –
Перевірка відповідності об'єкта встановленим технічним вимогам
ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2391 – 2010; ГОСТ 16504 – 81
ТЕХНІЧНИЙ НАГЛЯД –
Нагляд за відповідністю сертифікованої продукції (процесів, послуг) і станом її виробництва вимогам стандарту або іншого нормативного документа, а також за системою якості на засадах спеціальних правил системи сертифікації однорідних видів продукції
ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД-
TECHNICAL CHECK UP –
Контроль, що проводиться переважно за допомогою органів чуття і, за потреби, засобів контролю, номенклатура яких встановлена відповідною документацією
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
MONITORING –
Захід, який виконується ручним чи автоматичним способом з метою спостереження за станом об'єкта
П р и м і т к а:
Автоматизований нагляд проводять за допомогою засобів, внутрішніх або зовнішніх відносно до об'єкта
ДСТУ 2860 - 94
ТЕХНІЧНИЙ ОПИС –
Експлуатаційний документ, який містить відомості про будову, принципи роботи і технічні характеристики виробу, необхідні для його вивчення і правильної експлуатації
ДСТУ 3321 –2003
ТЕХНІЧНИЙ ПРОЕКТ –
Проектна конструкторська документація, яка містить остаточне технічне рішення і дає повне уявлення про будову розроблюваного виробу
ДСТУ 3321 –2003
ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ –
TECHNICAL REGULATION –
Закон України або нормативно-правовий акт, прийнятий Кабінетом Міністрів України, у якому визначено характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, дотримання яких обов'язкове. Він може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництв
Закон України "Про підтвердження відповідності"
Регламент, що містить технічні вимоги або безпосередньо, або через посилання на стандарт, технічні умови, настанову чи їхній зміст
П р и м і т к а:
Технічний регламент може бути доповнений технічною настановою, яка означує способи дотримання вимог регламенту, тобто вичерпним положенням
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
ТЕХНІЧНИЙ РЕСУРС –
LIFE-TIME –
Напрацювання об'єкта від початку експлуатації або його відновлення після капітального ремонту до настання граничного стану
ГОСТ 27.002-83
ТЕХНІЧНИЙ РІВЕНЬ ПРОДУКЦІЇ –
Відносна характеристика якості продукції, яка ґрунтується на порівнянні значень показників, що характеризують технічну досконалість оцінюваної продукції з базовими значеннями відповідних показників
ДСТУ 2925 – 94; ДСТУ 3278 – 95
ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА –
TECHNICAL STATE OF OBJECT –
Стан, який характеризується в певний момент часу, за певних умов зовнішнього середовища значеннями параметрів, установлених технічною документацією на об'єкт
ДСТУ 2389 - 94
ТЕХНІЧНІ КОМІТЕТИ З АКРЕДИТАЦІЇ –
Технічні комітети з акредитації створюються національним органом з акредитації.

Основними функціями технічних комітетів з акредитації є:

- розроблення методичних рекомендацій з питань акредитації;
- визначення додаткових вимог щодо акредитації у відповідних сферах і подання пропозицій національному органу України з акредитації.

Положення про технічні комітети затверджує національний орган України з акредитації.

С. 8 закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"

ТЕХНІЧНІ КОМІТЕТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ –

1. Технічним комітетом стандартизації є форма співробітництва заінтересованих юридичних та фізичних осіб з метою організації і виконання робіт з міжнародної, регіональної, національної стандартизації у визначених сферах діяльності та за закріпленими об'єктами стандартизації.

Технічні комітети стандартизації не мають статусу юридичної особи.

2. До роботи в технічних комітетах стандартизації залучаються уповноважені представники органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та їх громадських об'єднань, організацій роботодавців та їх об'єднань, наукових установ та навчальних закладів, науково-технічних та інженерних товариств (спілок), громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів), інших громадських об'єднань, професійних спілок, провідних науковців і фахівців.

Технічні комітети стандартизації формуються з урахуванням принципу представництва всіх заінтересованих сторін.

Членство в технічних комітетах стандартизації є добровільним.

3. До повноважень технічних комітетів стандартизації належить:

1) участь у роботі відповідних технічних комітетів стандартизації міжнародних і регіональних організацій стандартизації;

2) розроблення і погодження національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них;

3) участь у формуванні програми робіт з національної стандартизації;

4) перевірка і перегляд національних стандартів та кодексів усталеної практики, розробниками яких вони є;

5) погодження і надання пропозицій щодо скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них.

4. У разі відсутності технічного комітету стандартизації, сфера діяльності якого поширюється на певні об'єкти стандартизації:

1) робочі групи, утворені національним органом стандартизації, до складу яких входять представники заінтересованих сторін, розробляють міжнародні, регіональні, національні стандарти та кодекси усталеної практики на відповідні об'єкти стандартизації;

2) національний орган стандартизації погоджує, проводить перевірку, переглядає, розробляє зміни до національних стандартів та кодексів усталеної практики і приймає рішення щодо їх скасування та відновлення дії.

5. Роз'яснення щодо положень національних стандартів та кодексів усталеної практики надають відповідні технічні комітети стандартизації, а в разі їх відсутності - національний орган стандартизації.

6. Положення про технічні комітети стандартизації затверджує національний орган стандартизації.

7. Організаційне забезпечення діяльності технічних комітетів стандартизації здійснюють їх секретаріати.

Функції секретаріату технічного комітету стандартизації покладаються національним органом стандартизації на організацію, що є юридичною особою - резидентом України та офіційно заявить про намір виконувати функції секретаріату і підтвердить спроможність організаційно, технічно та фінансово забезпечити його діяльність.

Національний орган стандартизації може виконувати функції секретаріату технічних комітетів стандартизації.

8. Технічні комітети стандартизації не можуть мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності.

Ст.15 закону України «Про стандартизацію»

ТЕХНІЧНІ УМОВИ –

TECHNICAL SPECIFICATION –

Нормативний документ, що встановлює технічні вимоги, яким повинна відповідати продукція, процес або послуга, та визначає процедури, за допомогою яких може бути встановлено, чи дотримані такі вимоги.

П. 22 ч. 1 ст. 1 закону України «Про стандартизацію»

Документ, який установлює вимоги.

Приклади

Настанова щодо якості, програма якості, технічний кресленик, методичний документ, робоча інструкція.

Примітка 1. Технічні умови можуть стосуватися діяльності (наприклад, методичний документ, технічні умови на процес і технічні умови на випробування чи продукції (наприклад, технічні умови на продукцію, специфікація дієвості та кресленик).

Примітка 2. Може бути так, що поряд із викладом вимог у специфікації додатково зазначають результати, досягнені проектуванням і розробляннням, і, таким чином, у деяких випадках специфікацію можуть використовувати як протокол

ДСТУ ISO 9000:2015

Значущі дані та їх носії, які установлюють сформульовані потреби або очікування, загальнозрозумілі або обов'язкові

П р и м і т к а:

Технічні умови можуть бути пов'язані з видами діяльності (наприклад, задокументована методика, технічні умови на випробування) або з продукцією (наприклад. технічні умови на продукцію, креслення і технічні умови на характеристики)

Текстовий конструкторський документ, який установлює вимоги до конкретної продукції, послуг і регулює стосунки між постачальником (розробником, робітником) і споживачем (замовником) продукції, послуг

ДСТУ 3321 –2003

Нормативний документ, що встановлює технічні вимоги, яким повинні відповідати виріб, процес чи послуга

П р и м і т к а:

1. В технічних умовах у разі потреби повинна бути зазначена методика (и), за якою (ими) можна визначити, чи дотримано даних вимог
2. Технічні умови можуть бути стандартом або частиною стандарту

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

1. Технічні умови (ТУ) – нормативний документ, який установлює вимоги до конкретної продукції, послуг і регулює стосунки між постачальником (розробником, робітником) і споживачем (замовником) продукції, послуг.

ТУ є невід'ємною частиною комплекту технічної документації на продукцію (вироби, матеріали, речовини, послуги), на яку вони поширюються, або самостійним документом.

2. ТУ розробляють у таких випадках:

- за відсутності державних та галузевих стандартів (далі – стандартів) на розроблювану продукцію, послуги або за необхідності конкретизації їхніх вимог;
- за необхідності доповнення та (або) посилення вимог, норм та правил чинних стандартів на дану продукцією, послуги.

3. ТУ розробляють на:

- один конкретний виріб, матеріал, речовину, одну послугу і т.ін.;
- декілька конкретних виробів, матеріалів, речовин і т. ін., групу послуг (групові технічні умови).

4. ТУ допускається не розробляти, якщо продукція (послуга) може бути випущена (надана) за стандартом на конкретний вид продукції, а також за згодою замовника (основного споживача) згідно з:

- технічним завданням (контрактом, протоколом, конструкторською документацією і т.ін.) – для одиничної продукції;
- конструкторською документацією, що входить до комплекту документації на виріб - для складових частин цього виробу;
- технічною документацією (технологічними та конструкторськими документами) для речовин, матеріалів та напівфабрикатів, які полягають подальшій обробці та виготовляються у встановленому обсязі прямим замовленням одного підприємства;
- зразком-еталоном та технічним описом зразка – для непродовольчих товарів народного вжитку (за винятком складної побутової техніки, продукції побутової хімії та транспортних засобів), коли показники їхньої якості встановлені стандартом на групу однорідної продукції;
- контрактом – для продукції, призначеної тільки для експорту (за дотримання обов'язкових вимог стандартів з безпеки та охорони навколишнього природного середовища).

5. Якщо окремі вимоги, які поширюються на дану продукцію послуги, встановлені в стандартах, ТУ на іншу продукцію, послуги, в програмі і методиці випробувань, конструкторських документах на дану продукцію, то в ТУ зазначені вимоги не повторюють, а у відповідних розділах ТУ дають посилання на ці документи або їхні розділи, пункти. Не допускається посилання на стандарти підприємств.

6. Як ТУ допускається застосовувати міжнародні, регіональні та національні стандарти інших країн на основі міжнародних угод (договорів), чи з дозволу відповідних регіональних організацій або національних органів з стандартизації, якщо вимоги цих документів відповідають потребам народного господарства, не протирічать чинному законодавству України і відсутні розроблені на їхній основі державні стандарти або галузеві стандарти України.

7. Термін введення в дію ТУ встановлює підприємство (організація) – розробник.

8. За погодженням із замовником (основним споживачем) допускається не обмежувати термін дії ТУ. В такому разі на титульній сторінці повинен бути напис: "Без обмеження терміну дії"

ТЕХНІЧНІ УМОВИ НА КАПІТАЛЬНИЙ ТА (ЧИ) СЕРЕДНІЙ РЕМОНТ –

Документ на ремонт, який містить технічні вимоги, показники і норми, яким повинен відповідати даний виріб після капітального та (чи) середнього ремонту, вимоги до контрольних випробувань, комплектування, упакування, транспортування і зберігання виробу після ремонту

ДСТУ 3321 – 2003

ТЕХНОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА –

Наявність на підприємстві повних комплектів конструкторської та технологічної документації та засобів технологічного оснащення, потрібних для здійснення заданого обсягу випуску продукції з установленими техніко-економічними показниками

ДСТУ 2974 - 95

ТЕХНОЛОГІЧНА БАЗА –

TECHNOLOGICAL BASE –

Поверхня, поєднання поверхонь, вісь чи точка, які використовують для визначення положення предмета праці під час виготовлення

П р и м і т к а:

Поверхня, поєднання поверхонь, вісь чи точка належать до предмета праці

ДСТУ 2391 –2010

ТЕХНОЛОГІЧНА ДИСЦИПЛІНА –

Дотримування точної відповідності між технологічним процесом виготовлення продукції і вимогами конструкторської та технологічної документації

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Сукупність документів, які визначають технологічний процес виготовлення виробу

П р и м і т к а:

Різновиди цієї документації встановлюють у нормативних документах системи технологічної документації

ДСТУ 3278 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА –

Основний документ з технологічного підготовлення виробництва, що встановлює перелік та послідовність технологічних операцій, тип устаткування, оснащення, комплекс параметрів, які характеризують технічний та організаційний бік виробничого процесу

П р и м і т к а:

Карти поділяються на маршрутні, операційні, інструкційні та зведені
ДСТУ 2960 – 94

ТЕХНОЛОГІЧНА НОРМА –
Регламентоване значення показника технологічного процесу
ДСТУ 2391 –2010

ТЕХНОЛОГІЧНА ОПЕРАЦІЯ –
OPERATION –
Закінчена частина технологічного процесу, яку виконують на одному робочому місці
ДСТУ 2391 –2010; ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНА СИСТЕМА –
TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Сукупність функціонально взаємозв'язаних засобів технологічного оснащення, предметів виробництва та виконавців для здійснення в регламентованих умовах виробництва заданих технологічних процесів або операцій.

П р и м і т к и:

1. До предметів виробництва відносяться: матеріал, заготовка, напівфабрикат та виріб, що перебувають відповідно до виконуваного технологічного процесу в стадії зберігання, транспортування, формоутворення, обробки, складання, ремонту, контролю та випробування
2. До регламентованих умов виробництва відносяться: регулярність надходження предметів виробництва, параметри енергопостачання, параметри навколишнього середовища та ін.
3. Розрізняють чотири ієрархічні рівні технологічних систем: операцій, процесів, виробничих підрозділів і підприємств

Технологічна система являє собою частину виробничої системи, має свою структуру та функціонує за певних умов.

Склад і структура технологічної системи, умови виробництва, режим роботи регламентуються конструкторською, технологічною та іншою нормативно-технічною документацією. Зміна цієї документації призводить до відповідної зміни технологічної системи.

Усі технологічні системи можна поділити на чотири ієрархічні рівні: технологічні системи операцій, процесів, виробничих підрозділів та підприємств.

Технологічна система операції забезпечує виконання однієї заданої технологічної операції.

Технологічна система процесу містить у собі, як підсистеми, сукупність технологічних систем операцій, що відносяться до одного методу (оброблення, формування, складання чи контролю) або до одного найменування продукції, що виготовляється. За наявності автоматизованої системи управління технологічним процесом (АСУ ТП) її технічні засоби входять до складу технологічної системи цього процесу.

Технологічна система виробничого підрозділу складається з технологічних систем процесів і (або) операцій, які функціонують в межах даного підрозділу.

Технологічна система підприємства складається з технологічних систем його виробничих підрозділів.

Розрізняють такі види технологічних систем:

- послідовна технологічна система – технологічна система, всі підсистеми якої послідовно виконують різні частини заданого технологічного процесу;
- паралельна технологічна система – технологічна система, підсистеми якої паралельно виконують заданий технологічний процес чи задану технологічну операцію;
- комбінована технологічна система – технологічна система, структура якої може бути подана у вигляді об'єднання послідовних і паралельних систем нижчого рівня;
- технологічна система із жорстким зв'язком підсистем - технологічна система, в якій відмова принаймні однієї підсистеми викликає негайне припинення функціонування технологічної системи в цілому;
- технологічна система з нежорстким зв'язком підсистем – технологічна система, в якій відмова однієї з підсистем не викликає негайного припинення функціонування технологічної системи в цілому;
- за рівнем автоматизації:
- механізована технологічна система –технологічна система, засоби технологічного оснащення якої складаються з механізовано-ручних та механізованих технічних пристроїв;
- автоматизована технологічна система – технологічна система, засоби технологічного оснащення якої складаються з автоматизовано-ручних та автоматизованих пристроїв;
- автоматична технологічна система – технологічна система, засоби технологічного оснащення якої складаються з автоматичних пристроїв;
- за рівнем спеціалізації:
- спеціальна технологічна система – технологічна система для виготовлення або ремонту виробу одного найменування і типорозміру;
- спеціалізована технологічна система –технологічна система для виготовлення або ремонту груп виробів із спільними конструктивними та технологічними ознаками;
- універсальна технологічна система – технологічна система для виготовлення або ремонту виробів з різними конструктивними та технологічними ознаками.

Аналогічні поняття рівнів та видів використовують також для технологічних комплексів.

Окремим випадком (видовим поняттям) послідовної технологічної системи є технологічна лінія, в якій технологічне устаткування розміщують послідовно для виконання операцій заданого технологічного процесу таким чином, щоб число робочих місць дорівнювало числу операції.

При цьому в послідовній технологічній системі на одне і те ж робоче місце предмет виробу може надходити декілька разів для виконання різних операцій.

Підсистеми паралельної технологічної системи можуть містити в собі спільні засоби технологічного оснащення. Так, наприклад, шестишпиндельний автомат містить шість паралельних підсистем, відмови яких взаємозалежні, внаслідок наявності спільних елементів: системи подавання, приводу тощо.

У випадку, коли паралельні підсистеми верстатів не містять у собі спільних елементів (наприклад, шість

однотипних верстатів виконують паралельно і незалежно один від одного одну і ту ж операцію технологічного процесу), то технологічну систему називають багатоканальною.

Класифікація технологічних систем за рівнем спеціалізації відноситься до технологічних систем операції, процесу і виробничого підрозділу. При цьому універсальна, спеціалізована, спеціальна технологічні системи виробничого підрозділу (процесу) можуть містити в собі підсистеми різного рівня спеціалізації. Рівень спеціалізації технологічної системи визначають співвідношенням обмежень, які вносить кожна підсистема стосовно до номенклатури виготовлюваної продукції. Невдалий вибір цього співвідношення призводить до зниження технологічних можливостей системи в цілому.

Технологічна система, яка виконує груповий технологічний процес, є універсальною.

Рівень і вид технологічної системи є головними ознаками для вибору критеріїв відмови і граничних станів, показників надійності та методів їх оцінювання

ДСТУ 2470-93

ТЕХНОЛОГІЧНЕ НАЛАГОДЖЕННЯ –

SETTING – UP –

Підготовлення технологічного устаткування та технологічного оснащення для виконання технологічної операції

П р и м і т к а:

До налагодження відносять встановлення пристрою перемикання швидкості чи подачі, установлення заданої температури тощо

ДСТУ 2391 –2010

ТЕХНОЛОГІЧНЕ НАСТУПНИЦТВО ВИРОБУ –

Сукупність властивостей виробу, що дозволяють застосування та повторення технологічних методів виготовлення складових частин та їхніх конструктивних елементів, властивих виробам даної класифікаційної групи

ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ –

TOOLING –

Засоби технологічного спорядження, які доповнюють технологічне устаткування під час виконання певної частини технологічного процесу

П р и м і т к а:

Прикладами технологічного оснащення є різальний, контрольно-вимірювальний інструмент, штампи, пристрої, прес-форми. ливарні форми тощо

ДСТУ 2391 – 2010; ДСТУ 2974 – 95; ДСТУ 2960 – 94

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –

Сукупність заходів, яка охоплює проектування технологічних процесів виробництва, вибір та розміщення устаткування, визначення технологічного оснащення, розроблення методів технічного контролю, нормування матеріально – технічних витрат і забезпечує випуск продукції потрібного рівня якості за встановлених термінів та обсягів випуску

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНЕ УСТАТКУВАННЯ –

MANUFACTURING EQUIPMENT –

Засоби технологічного спорядження, в яких для виконання певної частини технологічного процесу розміщують матеріали або заготовки, засоби дії на них, а також технологічне оснащення

П р и м і т к а:

Прикладами технологічного устаткування є ливарні машини, преси, верстати, печі, гальванічні ванни, випробувальні стенди тощо

ДСТУ 2391 –2010; ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ДОКУМЕНТ –

Графічний чи текстовий документ, який окремо чи у сукупності з іншими документами визначає технологічний процес чи операцію виготовлення виробу

ДСТУ 2391 – 2010

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ –

Передбачена в технічному проекті підприємства система (пристрій, елемент), призначена для забезпечення безпеки в аварійній ситуації

ДСТУ 2156-93

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОМПЛЕКС –

TECHNOLOGICAL COMPLEX –

Сукупність функціонально взаємозв'язаних засобів технологічного оснащення для виконання в регламентованих умовах виробництва заданих технологічних процесів або операцій

ДСТУ 2470 – 93

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ –

Контроль відповідності конструкції виробу встановленим вимогам до його виробничої, експлуатаційної і ремонтної технологічності, можливості застосування раціональних методів виготовлення з урахуванням обсягу випуску виробів та визначеної номенклатури застосованих матеріалів

ДСТУ 3321 – 2003

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МАРШРУТ –

Послідовність проходження предметом праці виробничих підрозділів підприємства під час здійснення певного виробничого процесу

П р и м і т к а:

Розрізняють міжцеховий та цеховий технологічні маршрути

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МЕТОД –

TECHNOLOGICAL METHOD –

Сукупність правил, які визначають послідовність та зміст дій при виконанні формоутворення, оброблення чи складання, переміщення, включаючи технічний контроль, випробування в технологічному процесі виготовлення чи ремонту, установлених безвідносно до найменування, типорозміру та виконання виробу

ДСТУ 2960 – 94

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОБ'ЄКТ –

TECHNOLOGICAL OBJECT –

Технологічне обладнання, яке розглядається разом із технологічним процесом, що реалізується на цьому обладнанні згідно з відповідними технологічними інструкціями та регламентами

ДСТУ 3956-2000

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ (КОНТРОЛЮ, ДІАГНОСТУВАННЯ) –

TECHNOLOGICAL OBJECT OF CONTROL (CHECK, DIAGNOSTICS) –

Технологічний об'єкт, який розглядають як об'єкт керування (контролю, діагностування)

ДСТУ 3956-2000

ТЕХНОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ –

TECNOLOGICAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD –

Методи забезпечення надійності, які застосовуються на етапі серійного виготовлення об'єкта

ДСТУ 2860 – 94

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРЕХІД –

MANUFACTURING STEP –

Закінчена частина технологічної операції, яку виконують тими самими засобами технологічного спорядження за сталих технологічних режимів та позицій

ДСТУ 2391 – 2010

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС –

MANUFACTURING PROCESS –

Частина виробничого процесу, яка складається з дій, спрямованих на зміну та (чи) визначення стану предмета праці

ДСТУ 2960 – 94

П р и м і т к а:

До предметів праці належать заготовки та вироби

ДСТУ 2391 –2010; ДСТУ 3514 – 97;

ДСТУ 2974 – 95

TECHNOLOGICAL PROCESS –

Частина промислового процесу, яка безпосередньо пов'язана зі змінюванням фізико-хімічного стану, транспортуванням, зберіганням та контролюванням сировини, енергоносіїв, напівфабрикатів та готової продукції

ДСТУ 3956-2000

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РЕЖИМ –

CONDITION –

Сукупність значень параметрів технологічного процесу в певному інтервалі часу

П р и м і т к а:

До параметрів технологічного процесу належать швидкість різання, подача, глибина різання, температура нагрівання чи охолодження тощо

ДСТУ 2391 –2010

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –

IN-PROCESS TEST –

Випробування, що проводяться під час виготовлення продукції з метою оцінки її технологічності

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;

ГОСТ 16504 – 81

ТИМЧАСОВЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ –

Робоче місце, на якому працівник перебуває менше половини або меншу частину (менше двох годин неперервно) тривалості щоденної роботи (зміни)

ТИП ВИРОБНИЦТВА –

Класифікаційна категорія виробництва, що вирізняється за ознаками широти номенклатури, регулярності, стабільності та обсягу випуску продукції

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ТИПИ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЯКА ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ В СИСТЕМАХ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ –

- Вимоги документування в системі менеджменту якості походять із необхідності підтвердження наявності взаємозв'язку намірів, узгодженості дій і надання об'єктивних доказів результатів. Є декілька типів документації, яка застосовується в системі менеджменту якості, а саме: документація, яка забезпечує узгоджену інформацію для внутрішнього та зовнішнього використання одночасно, про систему менеджменту якості організації. Багато організацій називають таку документацію "Керівництво з якості";
- документація, яка описує, як система менеджменту якості або її елементи застосовуються до конкретної продукції, проекту або контракту. Багато організацій називають таку документацію "Плани якості ";
- документація, яка забезпечує узгоджену інформацію про те, як здійснюється діяльність або процеси. Багато організацій називають таку документацію "Процедури";
- документація, яка надає об'єктивний доказ здійснення діяльності або досягнутих результатів. Таку документацію називають "Звітні дані".

Кожна організація визначає потрібний ступінь документування та застосовані при цьому засоби. Це залежить від таких факторів, як розмір і складність організації, складність продукції і процесів, ризик незадоволення вимог споживача, компетенція персоналу, а також ступень, з якою необхідно продемонструвати відповідність вимогам системи менеджмента якості

ТИП ПРОДУКЦІЇ –

ITEM TYPE –

Класифікаційно згрупована продукція, схожа за призначенням, принципом дії, конструктивним виконанням і номенклатурою параметрів, що повністю чи частково відображено у марці продукції

ДСТУ 3278 – 95

ТИП СХЕМИ –

Класифікаційна група схем, об'єднаних за призначенням

ДСТУ 3321 – 2003

ТИПІЗАЦІЯ –

DEVELOPMENT OF TYPES –

Скорочення різноманіття об'єктів і визначення найбільш раціональних типів, видів, типорозмірів продукції або найбільш прогресивних методів роботи

ТИПОВА МЕТОДИКА ВИПРОБУВАНЬ –

TYPE TEST PROCEDURE –

Методика випробувань, яка встановлює загальні вимоги до проведення випробувань групи однорідної продукції

ДСТУ 3021 – 95

ТИПОВА ТЕХНОЛОГІЧНА ОПЕРАЦІЯ –

Технологічна операція, яку характеризує єдність змісту та послідовність технологічних переходів для групи виробів з загальними конструктивними та технологічними ознаками

ДСТУ 2391 – 2010

ТИПОВЕ ДІЯННЯ –

STANDARD ACTION –

Випробувальне діяння за згодою для оцінювання та порівнювання властивостей об'єкта

ДСТУ 3956-2000

ТИПОВИЙ ВИРІБ –

TYPIFIELD WORKPIECE –

Виріб який має найбільшу кількість спільних конструктивних і технологічних ознак у спорідненій групі

ДСТУ 2391-2010; ДСТУ 3278-95

ТИПОВИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС –

Технологічний процес виготовлення групи виробів із загальними конструктивними та технологічними ознаками

ДСТУ 2391-2010

ТИПОВІ ВИПРОБУВАННЯ –

TYPE TEST –

Контрольні випробування виготовлюваної продукції, які проводяться з метою оцінки ефективності та доцільності впроваджуваних змін у конструкцію, рецептуру чи технологічний процес

ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81

ТИПОВІ ВИПРОБУВАННЯ ЗРАЗКА ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ –

ROUTINE TESTS OF CERTIFICATION SPECIMEN –

Випробування установленої кількості зразків конкретного виду продукції на відповідність нормативним документам із сертифікації, на основі яких засвідчується відповідність даного виду продукції цим нормативним документам

ДСТУ 3021 – 95

ТОВАР –

Будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі)

ДСТУ 3293 – 95

ТОВАРИ –

Будь-яке рухоме майно (у тому числі валютні цінності, культурні цінності), електрична, теплова та інші види енергії, а також транспортні засоби, за винятком транспортних засобів, що використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України

Митний кодекс України.

ТОВАРИ НАРОДНОГО ВЖИТКУ –

Продукція, призначена для особистих потреб населення

ДСТУ 3278 – 95

ТОВАРНА ГРУПА –

Група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів

ДСТУ 3293 – 95

ТОВАРНА ПРОДУКЦІЯ –

MARKETABLE PRODUCTION –

Продукція, призначена для реалізації

ТОВАРНИЙ ЗНАК –

Зареєстроване в установленому порядку позначення, яке розміщується на товарах, упаковці або в документації, пов’язаній з їх реалізацією, і служить для відрізнення товарів одного підприємства від однорідних товарів іншого підприємства

ТОВАРОРУХ –

Процес руху товару від виробника через експортера, імпортера, оптового покупця у роздрібну торгівлю до споживача

ДСТУ 3294 – 95

ТОВАРОСУПРОВОДЖУВАЛЬНА ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНА ДОКУМЕНТАЦІЯ –

Категорія зовнішньоторговельної документації, яка містить кількісну і якісну характеристику товарів, що постачаються

ГОСТ 18861-73

ТОНАЛЬНИЙ ШУМ –

TONE SOUND –

Шум, у спектрі якого є виражені дискретні шуми

ДСТУ 2325 – 93

ТОРГИ ВІДКРИТІ –

Міжнародні торги, до участі в яких запрошуються усі бажаючі організації

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГИ ГЛАСНІ –

Міжнародні торги, під час проведення яких тендерний комітет виявляє пропозиції та оголошує їх основні умови в присутності представників організацій та консорціумів, що приймають участь у торгах

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГИ ЗАКРИТІ –

Міжнародні торги, до участі в яких запрошується обмежена кількість організацій

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГИ НЕГЛАСНІ –

Міжнародні торги, під час проведення яких тендерні комітети не виявляють пропозицій у присутності учасників торгів та не публікують відомості про те, яка організація отримала замовлення

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГИ ПЕРЕКВАЛІФІКАЦІЙНІ –

Перший етап двостадійних міжнародних торгів, які звичайно проводяться під час розміщення замовлень на постачання складного обладнання або спорудження складних об’єктів

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГОВЕЛЬНІ ПРЕФЕРЕНЦІЇ –

Торговельні пільги, надавані однією державою інший на взаємній основі або в односторонньому порядку

ДСТУ 3293 – 95

ТОРГОВІ ДОГОВОРИ ТА УГОДИ –

Вид міжнародних договорів та угод, що регулюють торговельно-економічні стосунки між країнами

ДСТУ 3293 – 95

ТОЧІННЯ –

Процес обробки різанням зовнішніх, внутрішніх та торцових поверхонь тіл обертання, а також спіральних та гвинтових поверхонь різцями

ТОЧКА ЗАТРИМКИ –

HOLD POINT –

Пункт, визначений у відповідному документі, за межами якого діяльність не повинна продовжуватися без санкції на те відповідної організації або повноважного органа (особи)

П р и м і т к а:

Санкція на продовження діяльності за межами точки затримки звичайно дається в письмовій формі, але також може бути отримана і через уповноважену комп’ютерну систему

ТОЧКОВА ПРОБА –

SINGLE SAMPLE –

Проба, взята одноразово з непоштучної продукції

ДСТУ 3514 – 97

ТОЧНІСТЬ ВИМІРЮВАННЯ –

ACCURACY OF MEASUREMENT –

Головна характеристика якості вимірювання, що відображає близькість результату вимірювання до істинного значення вимірюваної величини

ДСТУ 2681 – 94

ТОЧНІСТЬ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ –

ACCURACY OF MEASURING INSTRUMENT–

Характеристика засобу вимірювань, яка визначає близькість його показів до істинного значення вимірюваної величини

ДСТУ 2681 – 94

ТОЧНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИПРОБУВАНЬ –

ACCURACY OF TEST RESULTS-

Властивість випробувань, яка характеризується близькістю результатів випробувань до дійсних значень характеристик об'єкта за певних умов випробувань

ДСТУ 3021 – 95; ДСТУ 2824 – 94;

ГОСТ 16504-81

ТОЧНІСТЬ ТЕХНОЛОГЧНОГО ПРОЦЕСУ –

PROCESS ACCURACY –

Властивість технологічного процесу, яка обумовлює близькість дійсних і номінальних значень параметрів за поділом їхніх ймовірностей

ДСТУ 3514 – 97

ТРАВМА –

TRAUMA –

Порушення анатомічної цілісності організму людини або його функцій внаслідок дії чинників зовнішнього середовища

ДСТУ 2293:2014

ТРАНЗИТ ТОВАРІВ –

Переміщення товарів, вироблених за межами України, через територію України без будь – якого використання цих товарів на зазначеній території

ДСТУ 3293 – 95

ТРАНЗИТНА НОРМА –

Найменший обсяг відвантаження продукції, який встановлюється для найефективнішого використання вантажності транспортних засобів

ДСТУ 2960 – 94

ТРАНЗИТНА ФОРМА ПОСТАЧАННЯ –

Спосіб постачання, за яким вантажі з підприємства-постачальника безпосередньо відправляють підприємству-споживачу без будь – яких додаткових перевантажень

ДСТУ 2960 – 94

ТРАНСПОРТНА ГІГІЄНА –

Галузь гігієни, яка вивчає умови праці працівників залізничного, водного, автомобільного та авіаційного транспорту, умови проїзду пасажирів в цих видах транспорту, розробляє гігієнічні нормативи та вимоги щодо транспортних засобів та споруд, а також санітарні заходи на цих об'єктах

ДСТУ 3038-95

ТРАНСПОРТНЕ ГОСПОДАРТСВО –

Комплекс технічних засобів та спеціалізованих підрозділів, призначених для переміщення сировини, матеріалів, продукції та інших вантажів всередині підприємства та за його межами

П р и м і т к и:

1. За призначенням розрізняють транспорт зовнішній, міжцеховий, внутрішньоцеховий, внутрішньоскладський та робочого місяця
2. За видами розрізняють рейковий, безрейковий, конвеєрний, підвісний, трубопровідний транспорт

ТРАНСПОРТНО – ТЕХНОЛОГІЧНАСХЕМА –

Схема частини або всього виробничого процесу, в якій усі виробничі операції подані в послідовності і взаємозв'язку

ДСТУ 2960 – 94

ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ –

Переміщення продукції в заданому стані з використанням, в разі потреби, транспортних вантажопідіймальних засобів, яке починається з навантаження і закінчується розвантаженням на місці призначення

ГОСТ 25866-83

ТРАНСФЕРТНІ ЦІНИ –

Вид цін у міжнародному товарообігу, використовуваний під час обміну товарами у межах міжнародних і транснаціональних організацій, у тому числі між іншими підрозділами, розташованими у різних країнах

ДСТУ 3293 – 95

ТРАНСФОРМАТОРНИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації електромагнітного поля вихрових струмів, які наводяться збуджувальною котушкою в струмопровідному об'єкті, за зміною електрорушійної сили на затискачах вимірювальної котушки

ДСТУ 2865 – 94

ТРЕНУВАННЯ –

TRAINING –

Періодичне навантажування об'єкта з метою підвищення опору втомі

ДСТУ 2444-94

ТРЕТЯ СТОРОНА –

THIRD PARTY –

Особа чи орган, що визнані незалежними від сторін, які беруть участь у питанні, яке розглядається

ДСТУ 2844-94

Особа чи орган, визнані незалежними від сторін-учасниць, щодо розгляду певного питання

П р и м і т к а:

Сторони-учасниці, як правило, представляють інтереси постачальника (перша сторона) і споживача (друга сторона)

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ТРИБОЕЛЕКТРИЧНИЙ МЕТОД –

Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації величини електричних зарядів, які виникають в об'єкті контролю під час тертя різнорідних матеріалів

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 25315

ТРИВАЛА МІЦНІСТЬ –

LONGTIME STRENGTH –

Міцність матеріалу за довгочасного навантажування

ДСТУ 2825-94

ТРИВАЛІ ВИПРОБУВАННЯ –

LONG – TERM TEST

ДСТУ 2824 – 94

ТРИВАЛІСТЬ АКТИВНОГО РЕМОНТУ –

REPAIRE TIME –

Частина оперативної тривалості непланового ремонту, протягом якої на об'єкті виконують операції активного ремонту

ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ВИПРОБУВАНЬ –

TEST TIME –

Тривалість перебування об'єкта в режимі випробувань

П р и м і т к а:
Тривалість випробувань може бути виражена кількістю циклів чи інтервалів часу
ДСТУ 2824 – 94
Час перебування об’єкта в режимі випробувань
П р и м і т к а:
Тривалість випробувань може бути виражена кількістю циклів чи інтервалом часу (ДСТУ 2824)
ДСТУ 2444-94

ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ –
TIME TO RECOVERY; TIME TO RESTORATION –
Інтервал часу, протягом якого об’єкт перебуває в непрацездатному стані через відмову
ДСТУ 2680 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ВТРАТ –
DOWN TIME –
Час, протягом якого функційний модуль (система) не може бути використаний через відмову
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ТРИВАЛІСТЬ ДІАГНОСТУВАННЯ НЕСПРАВНОСТІ –
FAULT DIAGNOSIS TIME –
Час, протягом якого виконують діагностування несправності
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЇ –
OPERATING TIME –
Період часу, на протязі якого виріб виконує задану функцію

ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ З ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИЧИН –
ADMINISTRATIVE DELAY (FOR CORRECTIVE MAINTANANCE) –
Сумарна тривалість затримок виконання операції планового ремонту несправного об’єкта з організаційних причин
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ ЧЕРЕЗ НЕЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ –
LOGISTIC DELAY –
Сумарна тривалість затримок виконання операцій технічного обслуговування та ремонту через необхідність одержання ресурсів для технічного обслуговування та ремонту, за винятком тривалості будь – якої затримки з організаційних причин
П р и м і т к а:
Затримки через незабезпеченість матеріальними ресурсами можуть бути зумовлені, наприклад, переміщенням до устаткування, яке не обслуговується, очікуванням прибуття запасних частин, спеціалістів та контрольного обладнання чи необхідної інформації та припустимих навколишніх умов
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ЗМІНИ НАПРУГИ –
Інтервал часу, протягом якого напруга збільшується між двома послідовними усталеними значеннями
ДСТУ 3466-96

ТРИВАЛІСТЬ ЗОВНІШНІХ ВТРАТ –
EXTERNAL LOSS TIME; ENVIRONMENTAL LOSS TIME –
Частина тривалості втрат, обумовлена відмовою зовнішнього обладнання
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ТРИВАЛІСТЬ ІМПУЛЬСУ НАПРУГИ –
TIME TO HALF VALUE OF AN IMPULSE –
Інтервал часу від початку імпульсу напруги до моменту, коли напруга імпульсу зменшиться до половини максимального значення
ДСТУ 3466-96

ТРИВАЛІСТЬ КОНТРОЛЮ; ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕВІРКИ –
CHECK OUT TIME –
Частина оперативної тривалості непланового ремонту, протягом якої здійснюють контроль функціонування
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ НЕГОТОВНОСТІ –
DISABLED TIME –
Інтервал часу, протягом якого об’єкт перебуває у стані неготовності
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ–
CORRECTIVE MAINTANANCE TIME –
Частина тривалості технічного обслуговування та ремонту, протягом якої проводять непланований ремонт об’єкта, включно з тривалістю затримок через незабезпеченість матеріальними ресурсами в даних умовах непланового ремонту
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ –
DOWN TIME –
Інтервал часу, протягом якого об’єкт перебуває в непрацездатному стані
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕБУВАННЯ У РЕЗЕРВІ–
STANDBY TIME –
Інтервал часу, протягом якого об’єкт перебуває у стані чергування
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ПОШУКУ НЕСПРАВНОСТІ–
FAULT LOCALIZATION TIME; FAULT LOCATION TIME (DEPRECATED) –
Частина оперативної тривалості непланового ремонту, під час якої визначають місце несправності
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ –
OPERABLE TIME; UPTIME –
Час, протягом якого функційний модуль (система) здатний (здатна) давати правильні результати
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
Інтервал часу, протягом якого об’єкт перебуває в працездатному стані
ДСТУ 2860 – 94

ТРИВАЛІСТЬ ПРОСТОЮВАННЯ –
IDLE TIME –
Частина тривалості працездатності, протягом якої функційний модуль (система) не працює
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ТРИВАЛІСТЬ РЕМОНТУ –
Регламентований час простоювання устаткування в ремонті, що складається з часу передавання в ремонт, власне ремонту та приймання відремонтованого устаткування
ДСТУ 2960 – 94

ТРИВАЛІСТЬ СТАНУ ГОТОВНОСТІ –
AVAILABLE TIME –

З погляду користувача – час, протягом якого функційний модуль (система) придатний (придатна) до використання
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
ТРИВАЛІСТЬ СТАНУ НЕГОТОВНОСТІ –
UNAVAILABLE TIME –
З погляду користувача – час, протягом якого функційний модуль (система) не придатний (не придатна) до використання
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005
ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –
Інтервал часу, необхідний для проведення діагностування об'єкта
ДСТУ 2389 – 94
ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
MAINTENANCE TIME –
Інтервал часу, протягом якого виконується вручну чи автоматично операція технічного обслуговування та чи (ремонту) об'єкта, включно з тривалістю затримок через незабезпеченість матеріальним ресурсам
ДСТУ 2860 – 94
PREVENTIVE MAINTENANCE TIME –
Частина тривалості технічного обслуговування та ремонту протягом якої проводять технічне обслуговування об'єкта, враховуючи тривалість затримок з технічних причин та тривалість затримок через незабезпеченість матеріальними ресурсами, притаманних технічному обслуговуванню
ДСТУ 2860 – 94
ТРИВАЛІСТЬ УСУНЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ –
FAULT CORRECTION TIME –
Частина оперативної тривалості непланового ремонту, протягом якої здійснюється усунення несправності
ДСТУ 2860 – 94
ТРІЩИНА –
CRACK –
Дефект суцільності у твердому тілі, що обмежений двома протилежними не взаємодіючими поверхнями, відстань між якими знехтувано мала у порівнянні з іншими характерними розмірами дефекта, та вузькою кінцевою областю з неповністю порушеними міжатомними зв'язками
ДСТУ 2442-94; ДСТУ 2444-94
ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ -
CRACK RESISTANCE –
Здатність матеріалу чинити опір розвитку тріщин
ДСТУ 2825-94
ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ –
LABOUR ACTIVITY –
Реалізація цільової функції, сформованої потребами суспільства, здійснювана у
певній організаційно-правовій формі господарювання
ДСТУ 2293:2014
ТРУДОМІСТКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЗАСОБІВ КОНТРОЛЮ –
Середні сумарні трудовитрати на підготовку засобів контролю до функціонування
ГОСТ 19919 – 74
ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ) –
MAINTENANCE MAN – HOURS –
Сумарна тривалість індивідуальних операцій технічного обслуговування та (чи) ремонту об'єкта, подана в годинах та затрачена всім обслуговуючим персоналом для цього виду операцій технічного обслуговування та (чи) ремонту в інтервалі визначеного часу
П р и м і т к а:
Трудомісткість вимірюють у людино-годинах
ДСТУ 2860 – 94
ТЯЖКІСТЬ ПРАЦІ –
HEAVINESS OF WORK –
Характеристика трудової діяльності людини, яка визначає ступінь залученості до роботи м'язів та відображає фізіологічні витрати внаслідок фізичного навантаження
ДСТУ 2293: 2014; ДСТУ 3038-95

У

УБУТОК НАПРУГИ –
VOLTAGE DEPRESSION (VOLTAGE COLLAPSE) –
Раптове значне зниження напруги в електропостачальній системі
ДСТУ 3466-96

УГОДА –
Договір, що укладається між двома або більше сторонами за торговими платежами, постачаннями товару, наданнями послуг, кредитними операціями
ДСТУ 3293 – 95

УГОДА "ОФСЕТ" –
Одна з форм зустрічної торгівлі, яка передбачає як обмін товарами та послугами, так і надання різного роду послуг та пільг
ДСТУ 3293 – 95

УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ –
ACCEPTANCE ARRANGEMENT –
RECOGNITION ARRANGEMENT –
Угода, що ґрунтується на прийнятті однією стороною результатів, представлених другою стороною, які здобуті застосуванням одного чи більше функціональних елементів системи встановлення відповідності
П р и м і т к и:
1.Типовими прикладами угод про визнання є угоди про випробування, інспектування, сертифікацію
2.Угоди про визнання можуть укладатися на національному, регіональному чи міжнародному рівні
3.Угода, що зводиться до заяви про еквівалентність процедур без визнання результатів, не підходять під наведене визначення
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

УДАРНА В'ЯЗКІСТЬ –
IMPACT STRENGTH –
Робота, витрачена на зруйнування ударним згином зразка з концентратором напружень, віднесена до початкової площі поперечного перерізу зразка в місці зруйнування
ДСТУ 2825-94

УДОСКОНАЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ –
Зміна продукції, що підвищує ефективність її виробництва або застосування без істотних змін основних показників виготовлюваної продукції
ДСТУ 3278 – 95

УМИСНЕ ВВЕДЕННЯ В ОБІГ (ВИПУСК НА РИНОК УКРАЇНИ) НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ -
Умисне введення в обіг (випуск на ринок України) небезпечної продукції, тобто такої продукції, що не відповідає вимогам щодо безпечності продукції, встановленим нормативно-правовими актами, якщо такі дії вчинені у великих розмірах, -
караються штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.
П р и м і т к а. Під введенням в обіг (випуском на ринок України) небезпечної продукції, вчиненим у великих розмірах, слід вважати введення в обіг продукції, загальна вартість якої перевищує п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Ст. 227 Кримінального кодексу України

УМОВИ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ –
SAFE OPERATION CONDITIONS –
Встановлені проектом мінімальні умови щодо кількості, характеристик, стану працездатності та умов технічного обслуговування систем (пристроїв, елементів), важливих для безпеки, за яких забезпечується дотримання меж безпечної експлуатації
ДСТУ 2156-93

УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ-
TEST CONDITIONS-
Сукупність чинників, що діють на об'єкт і (чи) режимів функціонування об'єкта під час випробувань
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ 16504 – 81
П р и м і т к а:
До умов випробувань належать як природні, так і штучно створені чинники, що поділяються на механічні, кліматичні, термічні, електромагнітні, радіаційні, хімічні, біологічні та інші
ДСТУ 2824 – 94

УМОВИ КОНТРАКТУ –
Погоджені сторонами та зафіксовані у контракті предмет угоди, характеристики товару, ціни, терміни виконання зобов'язань, а також обопільні права та зобов'язання сторін
ДСТУ 3293 – 95

УМОВИ ПРАЦІ –
WORKING CONDITIONS –
Сукупність чинників виробничого середовища і трудового процесу, які впливають на здоров'я і працездатність людини під час виконування нею трудових обов'язків
ДСТУ 2293:2014

УМОВИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –
LINE OF MAINTENANCE –
Місце організації виконання технічного обслуговування встановленого виду
П р и м і т к а:
Умови характеризуються кваліфікацією персоналу, засобами, що використовуються, місцем розташування і ін.

УМОВИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ –
Сукупність факторів, які діють на виріб під час його експлуатації
ГОСТ 25866-83

УМОВНА НАЗВА ВИРОБУ –
Доповнення до назви виробу у вигляді умовного позначення для характеристики відмінності виконання чи групи виконань виробу від інших виробів аналогічного призначення
ДСТУ 3321 – 2003

УМОВНИЙ АЛГОРИТМ КОНТРОЛЮ –
Алгоритм контролю параметра, в якому зміст чергової дії залежить від результатів виконання попередніх дій
ГОСТ 19919 – 74

УМОВНО ІСТИННЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ; ДІЙСНЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –
CONVENTIONAL TRUE VALUE OF A QUANTITY –
Значення фізичної величини, знайдене експериментальним шляхом і настільки наближене до істинного значення, що його можна використати замість істинного для даної мети

ДСТУ 2681 – 94

УМ'ЯТИНА –

Дефект деталі у вигляді поглиблення на поверхні

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

GENERAL PURPOSE TEST EQUIPMENT –

Засіб, призначений для діагностування об'єктів різних типів

ДСТУ 2389 – 94

УНІФІКАЦІЯ –

Вибір оптимальної кількості різновидів продукції, процесів, послуг, значень їх параметрів та розмірів

УНІФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –

UNIFICATION –

Раціональне зменшення кількості різновидів продукції однакового функціонального призначення

ДСТУ 3278 – 95

УНІФІКОВАНА АПАРАТУРА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ –

Апаратура, яка входить до складу ряду спеціалізованих і (або) універсальних засобів діагностування

ДСТУ 2389 – 94

УНІФІКОВАНИЙ ВИРІБ –

Виріб, застосований у конструкторській документації декількох виробів

ДСТУ 3321 – 2003

УНІФІКОВАНІ СТАНДАРТИ –

UNIFIED STANDARDS –

Гармонізовані стандарти, які є ідентичними за змістом, але не ідентичні за формою подання

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

УПАКУВАННЯ –

PACKAGE –

Забезпечення захисту продукції від пошкоджень та втрат, від впливів навколишнього середовища, від забруднення, а також у процесі обігу продукції

ДСТУ 2391 –2010

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА –

Особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого власником товарів і транспортних засобів, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з пред'явленням цих товарів і транспортних засобів митним органам для митного контролю та митного оформлення при переміщенні їх через митний кордон України, або іншим чином розпоряджатися зазначеними товарами і транспортними засобами

Митний кодекс України.

УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН-

DESIGNATING AUTHORITY-

Орган, що його уряд заснував або наділив повноваженнями призначати органи оцінювання відповідності, призупиняти чи скасовувати призупиненість чинності їх призначення

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

УПРАВЛІННЯ; КЕРУВАННЯ–

MANAGEMENT-

Скоординовані дії щодо спрямовування та контролювання діяльності організації.

Примітка 1. Управління/керування може охоплювати формування політик і встановлення цілей та процесів, щоб досягати цих цілей.

Примітка 2. Слово "management" деколи стосується людей, тобто особи чи групи осіб, яка має повноваження спрямовувати та контролювати **ДІЯЛЬНІСТЬ** організації та відповідає за це. Якщо слово "management" використовують у цьому розумінні, його треба завжди вживати з певною формою визначника, щоб уникнути плутанини з поняттям "management", що його визначено як сукупність дій. Наприклад, "management shall" (управління повинне..) недопустимо, тоді, як "top management shall..." (найвище керівництво повинне...) прийнятне. Інакше треба вживати інші слова для позначення певного поняття, коли воно пов'язане з людьми, наприклад, "managerial" (адміністративний персонал) чи "managers" (керівники).

ДСТУ ISO 9000 – 2015

УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПРОЕКТУ –

Це складова проектного менеджменту, яка оперує процесами, необхідними для забезпечення того, щоб проект не вийшов з рамок прийнятого бюджету. Вона має такі компоненти:

- Планування ресурсів – визначення того, які ресурси (людські ресурси, обладнання, матеріали) і в яких кількостях мають бути задіяні для виконання робіт проекту.
- Оцінка вартості – розробка приблизної оцінки вартості ресурсів, необхідних для виконання робіт проекту.
- Визначення бюджету – складання кошторису по кожній роботі проекту.
- Контроль вартості – контроль за змінами в бюджеті проекту

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Управління охороною навколишнього природного середовища полягає у здійсненні в цій галузі функцій спостереження, дослідження, екологічної експертизи, контролю, прогнозування, програмування, інформування та іншої виконавчо-розпорядчої діяльності.

Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві ради та виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, державні органи по охороні навколишнього природного середовища і використанню природних ресурсів та інші державні органи відповідно до законодавства України.

Державними органами управління в галузі охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та інші державні органи, до компетенції яких законами України віднесено здійснення зазначених функцій.

Громадські організації можуть брати участь в управлінні галуззю охорони навколишнього природного середовища, якщо така діяльність передбачена їх ста-

тутами, зареєстрованими відповідно до законодавства України.

Метою управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є реалізація законодавства, контроль за додержанням вимог екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, досягнення узгодженості дій державних і громадських органів у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

УПРАВЛІННЯ ВЕРСТАТОМ –

- адаптивне – система управління, яка забезпечує автоматичну пристосованість функціонування верстата до змінюючихся умов обробки за визначеними критеріями;
- контурне – система безперервного програмного управління всіма переміщеннями вузлів, зміною інструментів і заготовок, автоматичною зміною режиму роботи;
- позиційне – система управління, яка забезпечує тільки відносне переміщення інструмента і заготовки до заданої позиції

УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ В ПРОЕКТІ –

Це складова проектного менеджменту, яка включає процеси, необхідні для придбання товарів і послуг за межами виконавчої організації. Вона має такі компоненти:

- Планування закупівлі – визначення того, що і коли необхідно придбати.
- Планування клопотань – документальне оформлення вимог до продукту та визначення потенціальних джерел його отримання.
- Клопотання – отримання тендерної документації, тендерних пропозицій або інших слушних пропозицій.
- Вибір джерела – вибір серед потенціальних продавців.
- Адміністрування контракту – управління зв’язком з продавцем.
- Закриття контракту – завершення та врегулювання виконання завдань контракту, включаючи вирішення всіх відкритих питань

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПРАВЛІННЯ ЗМІСТОМ (ВНУТРІШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ) ПРОЕКТУ –

Це складова проектного менеджменту, яка включає питання забезпечення того, щоб проект містив саме ті роботи, які необхідні для успішного завершення його. Вона має такі компоненти:

- Ініціалізація – рішення організації про те, щоб розпочати чергову фазу проекту.
- Планування змісту – розробка (письмово) документа про зміст проекту як основи для майбутніх проектних рішень.
- Визначення змісту – поділ основного компоненту на дрібніші, більш керовані компоненти.
- Перевірка змісту – формалізація приймання змісту проекту.
- Контроль за змінами змісту – контроль змін у змісті проекту

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРАЦІЄЮ В ПРОЕКТІ –

Це складова проектного менеджменту, що містить питання забезпечення високої скоординованості різних елементів проекту. Вона має такі компоненти:

- Розробка плану проекту – отримання результатів інших процесів планування та об’єднання їх в один узгоджений чіткий документ.
- Виконання плану проекту – реалізація плану проекту шляхом виконання робіт, що увійшли до нього.
- Загальний контроль за змінами – координація змін по всьому проекту

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗВ’ЯКОМ У ПРОЕКТІ –

Це складова проектного менеджменту, яка включає дії, необхідні для забезпечення своєчасного отримання, збору, поширення, зберігання та кінцевого розміщення проектної інформації. Вона має такі компоненти:

- Планування інформаційного зв’язку – визначення інформаційних і комунікаційних потреб зацікавлених осіб: хто в якій інформації має потребу, коли вона їм знадобиться і як вона до них надходитиме.
- Поширення інформації – своєчасне надання необхідної інформації зацікавленим особам проекту.
- Звітування про виконання проекту – збір і поширення інформації про виконання. Цей процес включає складання звітів про стан, контроль виконання та прогнозування.
- Адміністративне закриття проекту – отримання, збір і поширення інформації для документально оформленого завершення всього проекту або однієї з його фаз

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВЛАСНИКА–

Власник зобов'язаний створити в кожному структурному підрозділі і на робочому місці умови праці відповідно до вимог нормативних актів, а також забезпечити додержання прав працівників, гарантованих законодавством про охорону праці.

З цією метою власник забезпечує функціонування системи управління охороною праці, для чого:

створює відповідні служби і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій;

розробляє за участю профспілок і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів з охорони праці, впроваджує прогресивні технології, досягнення науки і техніки, засоби механізації та автоматизації виробництва, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;

забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, і виконання профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;

організовує проведення лабораторних досліджень умов праці, атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці в порядку і строки, що встановлюються законодавством, вживає

за їх підсумками заходів щодо усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів;

розробляє і затверджує положення, інструкції, інші нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства та встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках, робочих місцях відповідно до державних міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці, забезпечує безплатно працівників нормативними актами про охорону праці;

здійснює постійний контроль за додержанням працівниками технологічних процесів, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використанням засобів колективного та індивідуального захисту, виконанням робіт відповідно до вимог щодо охорони праці;

організовує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці.

В разі відсутності в нормативних актах про охорону праці вимог, які необхідно виконати для забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці на певних роботах, власник зобов'язаний вжити погоджених з органами державного нагляду заходів, що забезпечать безпеку працівників.

У разі виникнення на підприємстві надзвичайних ситуацій і нещасних випадків власник зобов'язаний вжити термінових заходів для допомоги потерпілим, залучити при необхідності професійні аварійно-рятувальні формування

Закон України "Про охорону праці"

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ У ПРОЕКТІ –

Це складова проектного менеджменту, в якій розглядаються питання ідентифікації, аналізу та розвинення реакції на ризик у проекті. Вона має такі компоненти:

- Ідентифікація ризику – визначення того, які ризики можуть впливати на проект, і документування характеристик кожного з них .
- Кількісна оцінка ризику – оцінка ризику та ризикованих взаємодій для визначення діапазону можливих наслідків для проекту.
- Розвинення реакції на ризик – визначення кроків для підсилення сприятливих можливостей і реакцій на загрози.
- Контроль за реакцією на ризик – реагування на зміни ризику в ході виконання проекту

"*Кер. проектн. менеджм.-ту"*

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ -

1. Загальні положення

1.1 Вступ

Найвище керівництво повинне визначити та забезпечити ресурси, необхідні для реалізації стратегії та досягнення цілей організації. Серед них ресурси, потрібні для функціонування та поліпшення системи управління якістю, а також для задоволення замовників та інших зацікавлених сторін. Ресурсами можуть бути працівники, інфраструктура, виробниче середовище, інформація, постачальники та партнери, природні та фінансові ресурси.

1.2 Питання, які слід враховувати

Слід враховувати питання, пов'язані з ресурсами, що дають змогу поліпшувати показники діяльності організації, а саме:

- результативне, ефективне та своєчасне постачання ресурсів залежно від можливостей та обмежень;
- матеріальні ресурси, наприклад, удосконалене устаткування для процесів випуску продукції та допоміжних процесів;
- нематеріальні ресурси, наприклад, інтелектуальна власність;
- ресурси та механізми, призначені для сприяння інноваційним заходам щодо постійного поліпшення;
- організаційні структури, що враховують потреби проектування та матричного управління;
- управління інформацією та інформаційні технології;
- підвищення компетентності за допомогою загальної та професійної підготовки і стажування;
- розвинення лідерських якостей та умінь, потрібних майбутнім керівникам організації;
- застосування природних ресурсів і їхній вплив на навколишнє середовище та планування майбутніх потреб у ресурсах.

2. Працівники

2.1 Залучення працівників

Керівництво повинне поліпшувати результативність та ефективність діяльності організації, зокрема системи управління якістю, залучаючи та підтримуючи працівників. Із метою поліпшення показників діяльності за рахунок створення сприятливих умов для залучення працівників та їхнього професійного росту організація повинна:

- забезпечувати регулярну підготовку і планування просування по службі;
- визначати відповідальність та повноваження працівників;
- формулювати індивідуальні та колективні цілі, управляти показниками процесів і оцінювати результати;
- сприяти залученню працівників до визначення цілей і прийняття рішень;
- відзначати досягнення і винагороджувати;
- сприяти відкритому обміну інформацією;
- постійно аналізувати потреби своїх працівників;
- створювати умови, які стимулюють нововведення;
- забезпечувати ефективну колективну працю;
- забезпечувати обмін пропозиціями та думками;
- використовувати вимірювання задоволеності своїх працівників;
- вивчати мотиви влаштування працівників на роботу в організацію і їхнього звільнення.

2.2 Компетентність, обізнаність і підготовка

2.2.1 Компетентність

Керівництво повинне забезпечувати необхідні рівні компетентності для ефективного та результативного функціонування організації. Воно повинне передбачати аналізування фактичних та очікуваних потреб щодо компетентності порівняно з рівнями компетентності, які вже існують в організації.

Підставою вивчення потреб щодо компетентності є:

- майбутній попит відповідно до стратегічних та оперативних планів та цілей;
- передбачені потреби в заміні керівників і робочої сили;
- зміни в процесах, технічних засобах та обладнанні організації;

- оцінювання рівня компетентності окремих працівників для здійснення визначених видів діяльності;
- законодавчі та регламентувальні вимоги і стандарти, дія яких поширена на організацію та її зацікавлені сторони.

2.2.2 Обізнаність і підготовка

Під час планування потреб у загальній та професійній підготовці слід враховувати зміни, викликані характером процесів, застосовуваних в організації, етапами підвищення кваліфікації працівників, та культури організації.

Це дає змогу забезпечити працівників знаннями та уміннями, які, разом із досвідом, підвищуватимуть їхню компетентність.

У процесі загальної та професійної підготовки слід підкреслювати важливість задоволення вимог, потреб та очікувань замовників та інших зацікавлених сторін. Ця підготовка передбачає також усвідомлення наслідків невиконання вимог для організації та її працівників.

Для сприяння досягненню цілей організації і підвищенню кваліфікації її працівників, під час планування загальної та професійної підготовки слід враховувати:
- досвід працівників;
- передбачувані та наявні знання;
- уміння бути лідером і управляти;
- засоби планування та поліпшення;
- уміння працювати в колективі;
- здатність вирішувати проблеми;
- комунікабельність;
- культуру і поведінку в суспільстві;
- знання ринків і потреб та очікувань замовників та інших зацікавлених сторін;
- творчі та новаторські здібності.

Для сприяння залученню працівників загальна та професійна підготовка повинна охоплювати також:
- бачення майбутнього організації;
- політику та цілі організації;
- організаційні зміни та розвиток організації;
- ініціювання та впровадження процесів поліпшення;
- переваги, забезпечувані творчою та новаторською діяльністю;
- вплив діяльності організації на суспільство;
- програми інтегрування нових працівників;
- програми періодичного підвищення кваліфікації персоналу, який вже проходив підготовку.

Плани підготовки, як правило, містять:
- цілі;
- програми і методи;
- необхідні ресурси;
- визначення необхідної внутрішньої підтримки;
- оцінювання з погляду підвищення компетентності працівників;
- вимірювання результативності підготовки і її вплив на організацію.

Здійснену загальну та професійну підготовку оцінюють з погляду очікувань та впливу на результативність та ефективність діяльності організації для поліпшення подальших планів підготовки.

3. Інфраструктура.

Керівництво повинне визначити інфраструктуру, необхідну для випуску продукції, враховуючи потреби та очікування зацікавлених сторін. Інфраструктура охоплює такі ресурси, як устаткування, робочі місця, інструменти та обладнання, допоміжні служби, інформаційні та комунікаційні технології, а також транспорт.

Процес визначення інфраструктури, необхідної для досягнення результативного та ефективного випуску продукції охоплює:

а) забезпечення інфраструктури, визначеної відповідно до цілей, функцій, показників діяльності, готовності, витрат, безпеки, надійності та оновлення;

б) розроблення та впровадження методів технічного обслуговування, які забезпечують упевненість у тому, що інфраструктура постійно задовольнятиме потреби організації; ці методи повинні передбачати вид та періодичність технічного обслуговування і перевірки функціонування кожного елемента інфраструктури, залежно від його критичності та застосування;

в) оцінювання інфраструктури з погляду потреб та очікувань зацікавлених сторін;

г) урахування екологічних аспектів, пов'язаних з інфраструктурою, таких, як охорона навколишнього середовища, забруднення, відходи та утилізація.

На інфраструктуру можуть впливати неконтрольовані природні явища, тому під час планування інфраструктури необхідно враховувати визначення та зниження відповідних ризиків і передбачати стратегії захисту інтересів зацікавлених сторін.

4. Виробниче середовище

З метою підвищення показників діяльності організації керівництво повинне забезпечувати, щоб виробниче середовище мало позитивний вплив на мотивацію, задоволеність та показники діяльності працівників. Створення належного виробничого середовища, тобто поєднання людських та матеріальних чинників, передбачає врахування:
- методів творчої праці та можливостей ширшого залучення працівників, для реалізації їхнього потенціалу в організації;
- правил та рекомендацій щодо техніки безпеки, включаючи користування засобами захисту;
- ергономіки;
- розташування робочих місць;
- соціальних взаємовідносин;
- устаткування для працівників організації;
- тепла, вологості, освітлення, кондиціонування повітря;
- гігієни, чистоти, шуму, вібрації та забруднення.

5. Інформація

Керівництво повинне розглядати дані як базовий ресурс, перетворюваний на інформацію для постійного поширення знань в організації, що є істотним для прийняття рішень на підставі фактів і може стимулювати інноваційну діяльність. Для управління інформацією організація повинна:
- визначати свої інформаційні потреби;
- визначати та оцінювати внутрішні та зовнішні джерела інформації;
- перетворювати інформацію на знання, корисні для організації;
- використовувати дані, інформацію та знання для встановлення і виконання стратегії та цілей;
- забезпечувати належний захист та конфіденційність;

- оцінювати переваги від використання інформації з метою поліпшення управління інформацією та знаннями.

6. Постачальники і партнерство

Керівництво повинне налагоджувати відносини з постачальниками та партнерами для сприяння та спрощення обміну інформацією з метою взаємного поліпшення результативності та ефективності процесів, які створюють цінності. Співпраця з постачальниками та партнерами забезпечує різноманітні можливості для збільшення цінностей, наприклад:

- оптимізація кількості постачальників та партнерів;
- налагодження двостороннього зв'язку на відповідних рівнях в обох організаціях для сприяння швидкому вирішенню проблем без затримок та суперечок, що призводять до зайвих витрат;
- співпраця з постачальниками під час затвердження спроможностей їхніх процесів;
- моніторинг можливостей постачальників поставляти відповідну продукцію з метою усунення зайвих перевірок;
- заохочення постачальників до впровадження програм постійного поліпшення показників діяльності і до участі в інших спільних ініціативах щодо поліпшення;
- залучення постачальників до проектування та розроблення в організації з метою обміну знаннями та результативної, ефективної діяльності, спрямованої на поліпшення процесів випуску і постачання відповідної продукції;
- залучення партнерів до визначення закупівельних потреб і розроблення спільної стратегії;
- оцінювання, визнання і винагородження зусиль та досягнень постачальників і партнерів.

7. Природні ресурси

Слід зосереджувати увагу на наявності природних ресурсів, які можуть впливати на показники діяльності організації. Хоч ці ресурси є часто поза безпосереднім контролем з боку організації, вони можуть мати значний позитивний чи негативний вплив на її результати. Організація повинна мати плани або аварійні плани для забезпечення ресурсами чи їх заміну з метою запобігання або мінімізації негативних впливів на діяльність організації

8. Фінансові ресурси

Управління ресурсами передбачає діяльність з визначення потреб у фінансових ресурсах та їхніх джерел. Контроль фінансових ресурсів повинен охоплювати порівняння фактичного та запланованого використання і вжиття необхідних заходів.

Керівництво повинне планувати, забезпечувати та контролювати фінансові ресурси, необхідні для впровадження та актуалізації результативної та ефективної системи управління якістю і для досягнення цілей організації. Керівництво повинне також передбачати розроблення інноваційних фінансових методів для підтримки та сприяння поліпшенню діяльності організації.

Поліпшення результативності та ефективності системи управління якістю може позитивно впливати на фінансові результати організації, наприклад:

а) у межах організації – завдяки зменшенню кількості відмов у виробничих процесах або матеріальних та часових втрат;

б) за межами організації – завдяки зменшенню кількості відмов продукції, витрат, пов’язаних із відшкодуванням за гарантійними зобов’язаннями, а також витрат, пов’язаних із втратою замовників та ринків.

Звіти з цих питань можуть бути засобами визначення нерезультативних чи неефективних видів діяльності і ініціювання відповідних поліпшувальних дій.

В аналізуванні з боку керівництва слід використовувати фінансові звіти, пов’язані з показниками функціонування системи управління якістю та відповідністю продукції

ДСТУ ISO 9004:2009

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМАМИ ТА ПРОЦЕСАМИ –

Для успішного очолювання організації і забезпечення її функціонування управління нею повинно бути систематичним і прозорим. Успіху можна досягти завдяки впровадженню та актуалізації системи управління, спрямованої на постійне поліпшення результативності та ефективності діяльності організації з урахуванням потреб зацікавлених сторін. Управління організацією охоплює управління якістю поряд з іншими аспектами управління.

Для того, щоб створити організацію, орієнтовану на замовника, найвище керівництво повинне:

а) визначити системи та процеси, які були б зрозумілі та керовані в напрямку підвищення їхньої результативності й ефективності;

б) забезпечити результативне та ефективне функціонування процесів та управління ними, вимірами та даними, які використовують для визначення задовільних показників діяльності організації.

Прикладами діяльності зі створення орієнтованої на замовника організації є:

- визначення та пропагування процесів, які ведуть до поліпшення показників діяльності організації;
- постійне одержання і використання даних та інформації про процеси;
- спрямування діяльності на постійне поліпшення;
- застосування методів, придатних для оцінювання поліпшення процесів, наприклад, самооцінювання і аналізування з боку керівництва.

Приклади процесів самооцінювання та постійного поліпшення наведено в додатках А “Настанови щодо самооцінювання” та Б “Процес постійного поліпшення” цього стандарту

ДСТУ ISO 9004 – 2001

УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРОЕКТУ –

Це складова проектного менеджменту, яка містить заходи, необхідні для забезпечення найбільш ефективного використання осіб, залучених до проекту. Вона має такі компоненти:

- Організаційне планування – визначення, документування, розподіл обов’язків і відповідальностей, звітність у проекті.
- Комплектування штату – отримання трудових ресурсів для роботи в рамках проекту.
- Робота з командою – удосконалення індивідуальних і групових навичок для поліпшення роботи в рамках проекту

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ –

QUALITY MANAGEMENT –

Управління стосовно якості.

Примітка. Управління якістю може охоплювати формування політики ϒ сфері якості та встановлення цілей у сфері якості, а також процесів, щоб досягати цих цілей у сфері якості через планування якості, забезпечування якості, контролювання якості та поліпшування якості.

ДСТУ ISO 9000 – 2015

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Дія на умови і чинники, що впливають на якість електричної енергії

ДСТУ 3466-96

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОЕКТУ –

Це складова проектного менеджменту, яка розглядає процеси, необхідні для забезпечення того, щоб проект задовольняв ті потреби, задля яких він і розроблений. Вона має такі компоненти:

- Планування якості – визначення того, які стандарти якості застосовані до даного проекту і як домагатися відповідності їм.
- Забезпечення якості – оцінка загального виконання проекту на регулярній основі для підтвердження того, що проект задовольняє стандарти якості.
- Контроль якості – відстежування певних результатів по проекту для встановлення того, чи відповідають вони певним стандартам якості, і для визначення шляхів усунення причин незадовільного виконання

“*Кер. проектн. менеджм.-ту”*

УПОВНОВАЖЕНІ ОРГАНИ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ В ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –

Підтвердження відповідності здійснюється акредитованими в установленому законодавством порядку, органами із сертифікації будь – якої форми власності, які уповноважені на здійснення цієї діяльності в законодавчо регульованій сфері

Уповноваженими органи із сертифікації можуть бути виключно резиденти України.

Уповноважені органами із сертифікації ведуть реєстри виданих сертифікатів відповідності, свідоцтв про визнання відповідності та подають в установленому порядку інформацію про них до державного реєстру сертифікатів відповідності та свідоцтв про визнання відповідності.

Уповноважені органи із сертифікації мають право укладати за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності угоди про взаємне визнання результатів робіт з підтвердження відповідності з уповноваженими органами інших країн.

Вимоги до уповноважених органів із сертифікації та порядок надання їм повноважень встановлюються Кабінетом Міністрів України

УРАХОВУВАНА ВІДМОВА –

RELEVANT FAILURE –

Відмова, яку належить заносити у пояснювальну записку до наслідків випробувань чи експлуатації або у розрахунок величини показника безвідмовності

П р и м і т к а:

Повинні бути встановлені критерії врахування відмови

ДСТУ 2860 – 94

УРИВЧАСТЕ ДІЯННЯ –

INTERRUPTED ACTION –

Діяння, ознаки і параметри якого визначені лише в деякі моменти розглядуваного проміжку часу

ДСТУ 3956-2000

УРИВЧАСТИЙ СИГНАЛ –

INTERRUPTED SIGNAL –

Сигнал, інформативна ознака або параметр якого визначені тільки для деяких інтервалів часу

ДСТУ 3956-2000

УСІЧЕНА МАТРИЦЯ БАЗИСНИХ ФУНЦІЙ МОДЕЛІ –

Підматриця матриці базисних функцій моделі, яка містить рядки, що відповідають спектру плану

ГОСТ 24026-80

УСПІХ ОРГАНІЗАЦІЇ –

SUCCESS ORGANIZATION -

Досягнення цілі.

Примітка. Успіх організації підкреслює необхідність віднайти баланс між її економічними чи фінансовими інтересами

та потребами її зацікавлених сторін наприклад, замовників, користувачів, інвесторів/акціонерів (власників), персоналу в організації, постачальників, партнерів, зацікавлених груп і спільнот

ДСТУ ISO 9000:2015

УСТАЛЕНЕ ВИРОБНИЦТВО –

Вироблення заданого обсягу продукції у певний термін за остаточно опрацьованою конструкторською та технологічною документацією

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 3278 – 95;

ДСТУ 2974 – 95

УСТАЛЕНЕ ВІДХИЛЕННЯ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ) -

Відхилення напруги (частоти) в усталеному режимі роботи електропостачальної системи

ДСТУ 3466-96

УСТАЛЕНИЙ РЕЖИМ –

STEADY-STATE MODE –

Функціювання об’єкта, за якого параметри, що характеризують його стан та (або) процеси, що в ньому відбуваються, можна вважати незмінними протягом тривалого часу

ДСТУ 3956-2000

УСТАЛЕНИЙ РЕЖИМ У КОРИСНОМУ ОБ’ЄМІ КАМЕРИ –

Режим, за якого характеристики коливань параметра в контрольних точках сталі у часі

ДСТУ 3011 – 95

УСТАЛЕНІ КОЛИВАННЯ; УСТАЛЕНА ВІБРАЦІЯ –

STEADY STATE VIBRATION –

Вимушені періодичні коливання, що встановлюються в системі через деякий час від початку збудження чи зміни коливань

ДСТУ 2473 – 94

Вимушена періодична вібрація, яка встановлюється в системі через певний час після початку її збудження або його зміни

ДСТУ 2300 – 93

УСТАНОВЛЕНА ВИМОГА-

SPECIFIED REQUREMENT=

Заявлена потреба чи очікування

П р и м і т к а.

Встановлені вимоги може бути зафіксовано в нормативних документах, таких як регламенти, стандарти та технічні умови

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

УСТАНОВЛЕНЕ БЕЗВІДМОВНЕ НАПРАЦЮВАННЯ (ВСТАНОВЛЕНИЙ РЕСУРС, ВСТАНОВЛЕНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ) ТЕХНОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ –

SPECIFIED NO-FAILURE OPERATING TIME (SERVICE LIFE, LIFETIME) OF TECHNOLOGICAL COMPLEX –

Гама – відсоткове напрацювання (ресурс, термін служби) технологічної системи при гама=100%

ГОСТ 27.004 – 85

УСТАНОВЛЕННЯ –

Частина технологічної операції, яку виконують при незмінному закріпленні оброблюваних заготовок чи складальної одиниці

ДСТУ 2391 – 2010

УСТАНОВЧА РЕМОНТНА СЕРІЯ –

Партія виробів, відремонтованих за технологічною документацією серійного ремонту в період освоєння спеціалізованого ремонтного виробництва з установленими вимогами до відремонтованого виробу

УСТАНОВЧА СЕРІЯ ПРОДУКЦІЇ –

Перша партія продукції, виготовлена в період освоєння виробництва за робочою документацією серійного виробництва

ДСТУ 3278 - 95

УСУВНИЙ ДЕФЕКТ –

Дефект, усунення якого технічно можливе і економічно доцільне

УСУНЕННЯ НЕВІДПОВІДНОСТІ –

DISPOSITION OF NONCONFORMITY –

Дія, здійснювана щодо наявного невідповідного об’єкта з метою усунення невідповідності

П р и м і т к а:

Ця дія може здійснюватися у вигляді, наприклад, такої корекції, як ремонт чи перероблення, переведення у нижчу категорію, перетворення на брухт, відмову від вимог і внесення виправлень до документа чи вимоги

УСУНЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ –

FAULT CORRECTION –

Операції, які виконують після виявлення місця несправності для відновлення здатності об’єкта виконувати потрібну функцію

ДСТУ 2860 – 94

УТИЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ –

Комплекс технологічних операцій, спрямованих на використання як вторинної сировини продукції, що втратила свої корисні властивості

ДСТУ 3278 – 95

УТОМНЕ ЗНОШУВАННЯ –

FATIQUE WEAR –

Механічне зношування внаслідок руйнування від утоми в умовах багаторазового деформування мікрооб’ємів матеріалів поверхневого шару

ДСТУ 2823 – 94

УХИЛЕННЯ ВІД ВИКОНАННЯ ЗАКОННИХ ВИМОГ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ПОЛІТИКУ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ САОЖИВАЧІВ -

Невиконання посадовими особами, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, про проведення перевірки діяльності по продажу товарів, виконанню робіт, наданню послуг громадянам-споживачам або про надання необхідних для цього матеріалів -

тягне за собою накладення штрафу від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ухилення посадових осіб і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, від своєчасного виконання приписів посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, про усунення порушень прав споживачів -

тягне за собою накладення штрафу від одного до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ст. 188-2 Кодексу України про адміністративні порушення

УЧАСНИК (СИСТЕМИ АБО СХЕМИ) –

PARTICIPANT; PARTICIPANT IN A SYSTEM OR SCHEME –

Орган із сертифікації, який діє згідно з правилами даної системи, але не має можливості приймати участь у керуванні системою

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

УЧАСТЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА –

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у галузі охорони навколишнього природного середовища на державному рівні відповідно до законодавства України та міжнародного права.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про охорону навколишнього природного середовища, то застосовуються правила міжнародного договору.

Україна здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення міжнародного співробітництва у галузі охорони навколишнього природного середовища з іншими державами, а також в рамках природоохоронної діяльності ООН та організацій, що входять в її систему, інших урядових і неурядових міжнародних організацій.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

УЧАСТЬ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ У СФЕРІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ –

політики у сфері оцінки відповідності, у встановленому законодавством порядку представляє інтереси України в міжнародних організаціяхз підтвердження відповідності, здійснює співробітництво у цій сфері з відповідними органами інших країн, приймає рішення про приєднання до міжнародних та регіональних систем сертифікації, укладає договори про взаємне ви-

знання результатів робіт з підтвердження відповідності.	*Закон України "Про підтвердження відповідності"*

Ф

ФАЗА ГАРМОНІЧНИХ КОЛИВАНЬ; ФАЗА ГАРМОНІЧНОЇ ВІБРАЦІЇ –
PHASE –
Аргумент функції, яка описує гармонічні коливання
ДСТУ 2473 – 94
Аргумент синусної функції, яка є математичним описом гармонічної вібрації
ДСТУ 2300 – 93
ФАЗОВЕ ДІЯННЯ –
PHASE ACTION –
Гармонічне діяння, основним параметром якого є фаза періодичного змінювання дієвої величини відносно іншої (опорної) величини, що періодично змінюється з тією ж частотою
ДСТУ 3956-2000
ФАЗОВИЙ МЕТОД –
PHASE METHOD –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації фази хвиль випромінення, які взаємодіють з контрольованим об'єктом
ДСТУ 2865 – 94
ФАЗОВИЙ СИГНАЛ –
PHASE SIGNAL –
Гармонічний або імпульсний сигнал, інформативною ознакою або параметром якого є фаза дієвої величини відносно іншої (опорної) величини, що змінюється з тією ж частотою
ДСТУ 3956-2000
ФАЗОВИЙ СПЕКТР –
PHASE SPECTRUM –
Спектр коливань, гармонічні складові яких характеризуються їхніми початковими фазами
ДСТУ 2473 – 94
Спектр вібрації, у якому величинами, які характеризують гармонічні складові вібрації, є їх початкові фази
ДСТУ 2300 – 93
ФАЗО-ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА –
PHASE-FREQUENCY CHARACTERISTIC –
Залежність зсуву фаз між вимушеними коливаннями системи та гармонічним збудженням сталої амплітуди від частоти збудження
ДСТУ 2473 – 94
Залежність зсуву фаз між змушеною вібрацією системою та гармонічним збудженням, що має постійну амплітуду, від частоти останнього
ДСТУ 2300 – 93
Залежність аргумента частотної передавальної функції від частоти
П р и м і к а:
Фазо – частотна характеристика може бути подана математичним виразом або графіком
ДСТУ 3956-2000
ФАЗОВО – ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ –
IMPULSE - PHASE ACTION –
Імпульсне діяння, основним параметром якого є фаза періодичної послідовності імпульсів дієвої величини відносно іншої (опорної) величини, що періодично змінюється з тією ж частотою
П р и м і т к а:
У цьому визначенні під фазою розуміють відношення часового зсуву між імпульсами дієвої та опорної величини до їхнього періоду
ДСТУ 3956-2000
ФАКТОР –
Змінна величина, що за припущенням впливає на результати експерименту
ГОСТ 24026 – 80
ФАКТОРНИЙ ПРОСТІР –
Простір, координатні осі якого відповідають значенням фактора
ГОСТ 24026 – 80
ФАЛЬСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАННЯ -
Виготовлення або перероблення з метою використання чи збуту, а також збут фальсифікованих вимірювальних приладів чи інструментів -
тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією таких вимірювальних приладів чи інструментів.
Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, -
тягнуть за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією таких вимірювальних приладів чи інструментів.
Ст. 171-2 Кодексу України про адміністративні порушення
ФЕРИТОМЕТР –
Прилад для вимірювання відсоткового змісту феритної фази у структурі контрольованого об'єкта
ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24450
ФЕРОЗОНДОВИЙ МЕТОД –
Метод магнітного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації магнітних полів об'єкта контролю ферозондовими перетворювачами
ДСТУ 2865 – 94
ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА –
QAUNTITY –
Властивість, спільна в якісному відношенні у багатьох матеріальних об'єктів та індивідуальна в кількісному відношенні у кожного з них
ДСТУ 2681 – 94
ФЕРМА –
FARM –
Стержнева система, елементи якої зазнають здебільшого розтягу або стиску
ДСТУ 2825-94
ФІЗИЧНА ПРАЦЯ –
Вид трудової діяльності, для якого характерні вимоги переважно до опорно-м'язової системи організму людини і який вимагає енергозатрат
ДСТУ 3038-95
ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧО РЕГУЛЬОВАНІЙ СФЕРІ –
Діяльність органів з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері фінансується за рахунок:

- коштів, отриманих призначеними органами з оцінки відповідності від заявників як плата за виконані роботи з підтвердження відповідності;
- коштів Державного бюджету України;
-інших коштів, передбачених законом.

У межах виділених бюджетних коштів у сфері підтвердження відповідності фінансуються:
- діяльність органів виконавчої влади, на які законодавством покладено функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності;
- державний нагляд за дотриманням вимог;
- науково-дослідні роботи;
-розроблення проектів технічних регламентів, міжнародних і національних нормативних документів, що встановлюють відповідні правила та вимоги;
-участь у роботі міжнародних (регіональних) організацій.

Замовниками робіт у сфері підтвердження відповідності за кошти Державного бюджету України є центральні органи виконавчої влади, на які законодавством покладено технічне регулювання у визначених сферах діяльності.

Закон України "Про підтвердження відповідності"

ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ –

Фінансування охорони праці здійснюється власником. Працівник не несе ніяких витрат на заходи щодо охорони праці.

На підприємствах, в галузях і на державному рівні у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку створюються фонди охорони праці.

Такі ж фонди можуть створюватись органами місцевого і регіонального самоврядування для потреб регіону.

На підприємстві кошти вказаного фонду використовуються тільки на виконання заходів, що забезпечують доведення умов і безпеки праці до нормативних вимог або підвищення існуючого рівня охорони праці на виробництві.

Кошти галузевих і державного фондів охорони праці витрачаються на здійснення галузевих і національних програм з питань охорони праці, науково - дослідних і проектно - конструкторських робіт, що виконуються в межах цих програм, на сприяння становленню і розвитку спеціалізованих підприємств та виробництв, творчих колективів, науково-технічних центрів, експертних груп, на заохочення трудових колективів і окремих осіб, які плідно працюють над розв'язанням проблем охорони праці.

Працівники, на яких накладено штраф, вносять його в касу підприємства за місцем роботи

Кошти фондів охорони праці не підлягають оподаткуванню.

Витрати на охорону праці, що передбачаються в державному і місцевих бюджетах, виділяються окремим рядком

Ст. 19 закону України "Про охорону праці"

ФЛУОРОГРАФ –

Пристрій для проведення флюорографії, який має у своєму складі флуорографічну камеру з радіаційно-оптичним перетворювачем та фотоапарат для фотографування світлового зображення

ДСТУ 2865 – 94; ГОСТ 24034

ФЛУОРОСКОП –

FLUOROSCOPE –

Радіаційний інтроскоп для проведення флюороскопії під час неруйнівного контролю матеріалів та виробів із них

ДСТУ 2865 – 94

ФОНОВИЙ ШУМ –

HUM NOISE –

Шум, незалежний від досліджуваного

ДСТУ 2325 – 93

ФОНОВИЙ ШУМ ОБ'ЄКТА –

BACKGROUND NOISE –

Акустичний сигнал, що з'являється в об'єкті з навколишнього середовища

ДСТУ 2374-94

ФОРМА БЛОКУ НАВАНТАЖУВАННЯ –

FORM OF BLOCK –

Задана послідовність змінювання ступенів навантажування всередині блоку

ДСТУ 2444-94

ФОРМА ВІБРАЦІЇ –

MODE OF VIBRATION –

Конфігурація сукупності вузлів та видуг коливань системи, яка перебуває у стані періодичної вібрації

П р и м і т к а:

Для суцільних обмежених тіл форма вібрації відповідає конфігурації стоячої хвилі

ДСТУ 2300 – 93

ФОРМА ЗАКОНУ РОЗПОДІЛУ –

Вид кривої щільності розподілу імовірності

ДСТУ 2444-94

ФОРМА КОЛИВАНЬ СИСТЕМИ; ФОРМА КОЛИВАНЬ –

MODE OF VIBRATION –

Сукупність значень узагальнених координат у довільний момент часу, яка визначає з точністю до сталого множника конфігурацію відхилень від стану рівноваги точок системи в одночастотних незатухаючих коливаннях

ДСТУ 2473 – 94

ФОРМОУТВОРЕННЯ –

PRIMARY FORMING –

Виготовлення заготовки чи виробу з рідких, порошкових чи волокнистих матеріалів

ДСТУ 2391 –2010

ФОРМУВАННЯ –

FORMING –

Формоутворення з порошкового чи волокнистого матеріалу шляхом заповнення ним порожнини заданої форми та розмірів з подальшим стисканням

ДСТУ 2391 –2010

ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ –

Цілеспрямовані дії організації по відношенню до повної інформованості потенційних споживачів щодо продукції, її особливостей, технічного рівня, економічних параметрів, гарантій, ціни, додаткових послуг у зв'язку з придбанням продукції, сервісу, а також щодо надійності саме виробника, його репутації та досягнень

ДСТУ 3294 – 95

ФОРМУЛЯР –

Експлуатаційний документ, який засвідчує гарантовані підприємством – виробником основні параметри і

технічні характеристики виробу і містить відомості з його експлуатації
ДСТУ 3321 – 2003

ФОТОДЕТЕКТОРНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації енергії електромагнітного випромінення, яке взаємодіє з контрольованим об'єктом, за допомогою фотодіодів
ДСТУ 2865 – 94

ФОТОДУБЛІКАТ –
Дублікат конструкторського документа виконаний на фотокальці чи фототехнічній плівці в позитивному зображенні й масштабі правдника
ДСТУ 3321 – 2003

ФОТОКРЕСЛЕННЯ –
Креслення, яке являє собою фотографічне зображення макета чи моделі виробу із зазначенням даних, необхідних для його проектування чи складання
ДСТУ 3321 – 2003

ФОТОШАБЛОН ШТРИХКОДОВОЇ ПОЗНАЧКИ –
FILM MASTER –
Оригінал плівки з зображенням штрихкодової позначки, призначений для поліграфічного процесу її друкування
ДСТУ 3144 – 95

ФРАНКО –
Позначення порядку відшкодування та обліку в ціні транспортних витрат щодо доставлення продукції споживачеві
ДСТУ 3293 – 95

ФРАХТ –
Платня власнику транспортних засобів за перевезення вантажів або пасажирів, а також за навантаження та вивантаження
ДСТУ 3293 – 95

ФРАХТУВАННЯ –
Угода про наймання судна для виконання рейса або ряду рейсів чи на обумовлений період часу
ДСТУ 3293 – 95

ФРЕТИНГ-ВТОМА –
FATIGUE FRETTING –
Процес накопичування пошкоджень та спрацьовання матеріалів поверхонь, які контактують і здійснюють коливальні відносні переміщення з малою амплітудою під дією циклічного навантаження, яке спричиняє змінні деформації зсуву поверхневих шарів, схоплювання і відокремлення частинок, з'явлення оксидів, прискорене утворення тріщин, їх розвивання та руйнування об'єкта
ДСТУ 2444-94

ФРЕТИНГ – КОРОЗІЙНЕ ЗНОШУВАННЯ–
FRETTING CORROSION WEAR –
Механохімічне зношування тіл, що перебувають у контакті, в умовах малих коливальних відносних їх переміщень
ДСТУ 2823 - 94

ФРЕТИНГ-КОРОЗІЯ –
FRETTING CORROSION –
Корозія під час циклічного взаємного переміщення двох поверхонь, що контактують, і дії корозивного середовища
ДСТУ 3830-98

ФРЕТИНГОВЕ ЗНОШУВАННЯ –
FRETTING WEAR –
Механічне зношування тіл, що перебувають у контакті, в умовах малих коливальних відносних їх переміщень
ДСТУ 2823 - 94

ФРОНТ ГАРМОНІЧНОЇ ХВИЛІ –
WAVE FRONT –
Однозв'язна поверхня в коливному середовищі, що є геометричним місцем його точок, де біжуча хвиля має однакову фазу
ДСТУ 2300 – 93

ФРОНТ ІМПУЛЬСУ НАПРУГИ –
FRONT OF A VOLTAGE IMPULSE –
Початкова частина імпульсу напруги до досягнення його максимуму
ДСТУ 3466-96

ФУНКЦІЇ, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ В МЕЖАХ ОРГАНІЗАЦІЇ –
Найвище керівництво повинне забезпечити, щоб обов'язки та повноваження для відповідних посад було встановлено, доведено до відома та зрозуміло зазначено в межах організації.
Найвище керівництво повинне встановити обов'язки та повноваження для
a) забезпечення, щоб системf управління якістю відповідала вимогам цього стандарту;
b) забезпечення отримання запланованих виходів процесів;
c) звітування про дієвість системи управління якістю та про можливість для поліпшення (дивись: ПОЛІПШУВАННЯ) зокрема перед найвищим керівництвом;
d) забезпечити сприяння орієнтації на замовника на всіх рівнях організації;
e) забезпечення, щоб у разі планування та запроваджування змін до системи управління якістю не було порушено цілісності системи управління якістю.
п. 5.3
ДСТУ ISO 9001-2015

ФУНКЦІЙНА СТРУКТУРА КЕРУВАННЯ–
Організаційна структура керування, що ґрунтується на розподілі праці та відповідальності між функційними ланками і керівниками, які мають усі права розпорядництва з питань, що входять до компетенції їх діяльності
ДСТУ 2960 – 94

ФУНКЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ –
FUNCTIONAL TEST –
Випробування, що проводяться з метою визначення значень показників призначення об'єкта
ГОСТ 16504 – 81

ФУНКЦІОНАЛЬНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ –
FUNCTIONAL FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –
Відмова технологічної системи, в результаті якої настає припинення її функціонування, не передбачене регламентованими умовами виробництва або в конструкторській документації
ГОСТ 27.004 – 85

ФУНКЦІОНАЛЬНА СХЕМА –
Схема, яка пояснює певні процеси, що відбуваються у виробі (уставі) загалом чи в його окремих функціональних колах
ДСТУ 3321 – 2003

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ –

FUNCTIONAL REDUNDANCY –
Резервування, при якому використовується здатність елементів об’єкта виконувати додаткові функції
ДСТУ 2860 – 94

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ-
DIAGNOSIS IN THE COURSE OF OPERATION-
Діагностування, що здійснюється під час функціонування об’єкта, до якого надходять тільки робочі впливи
ГОСТ 20911 – 75

ФУНКЦІЮВАННЯ ОБ’ЄКТА –
OBJECT OPERATION –
Перебіг усіх процесів, істотних за певного розгляду
ДСТУ 3956-2000

ФУНКЦІЯ ВИХОДІВ –
OUTPUT FUNCTION –
Залежність віднесеного до певного моменту часу станів виходів інерційного об’єкта з дискретним перебігом процесів від стану цього ж об’єкта та стану його входів, віднесених до попереднього моменту часу
ДСТУ 3956-2000

ФУНКЦІЯ ВІДГУКУ –
Залежність математичного очікування відгуку від факторів
ГОСТ 24026 – 80

ФУНКЦІЯ КЕРУВАННЯ –
Відносно відокремлений комплекс керівних дій, рішень чи процесів, об’єднаних спільністю завдань щодо впливу на керований об’єкт
ДСТУ 2960 – 94

ФУНКЦІЯ (ЗАДАНА) ОБ’ЄКТА –
FUNCTION –
Виконання в об’єкті процесу, що відповідає його призначенню, виявлення заданої умови чи властивості об’єкта відповідно вимогам нормативної та (чи) конструкторської (проектної) документації
ДСТУ 2860 – 94
Сукупність дій, що їх повинен виконувати об’єкт за своїм призначенням, або притаманних йому за цим призначенням властивостей
ДСТУ 3956-2000

ФУНКЦІЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ –
RESPONSE CHARACTERISTIC –
Залежність між вихідною та вхідною величинами вимірювального перетворювача
ДСТУ 2681 – 94

ФУНКЦІЯ ПЕРЕХОДІВ –
TRANSITION FUNCTION –
Залежність віднесеного до певного моменту часу стану інерційного об’єкта з дискретним перебігом процесів від стану цього ж об’єкта та стану його входів, віднесених до попереднього моменту часу
ДСТУ 3956-2000

ФУНКЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДГОТОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА –
Комплекс завдань, які стосуються технологічного підготовлення виробництва, об’єднаних спільною метою їх вирішення
ДСТУ 2974 – 95

Х

ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ СИЛИ –
RESTORING FORCE CHARACTERISTIC –
Залежність відновлювальної сили від відповідної узагальненої координати, що відраховується від положення рівноваги
ДСТУ 2473 - 94

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСИПАТИВНОЇ СИЛИ –
DISSIPATIVE FORCE CHARACTERISTIC –
Залежність дисипативної сили від однієї чи декількох коливних величин
ДСТУ 2473 – 94

ХАРАКТЕРИСТИКА КОНТРОЛЕПРИДАТНОСТІ –
Конструкторський документ, який містить відомості про пристосованість об'єкта до діагностування
П р и м і т к а:
До відомостей про пристосованість об'єкта до діагностування належать: завдання діагностування, переліки діагностичних параметрів, стимулюючих та контрольованих сигналів, алгоритм діагностування, норми показників діагностування тощо
ДСТУ 2389 – 94

ХАРАКТЕРНА ВІДМОВА –
RELEVANT FAILURE –
Відмова, на яку слід зважувати при інтерпретації результатів випробувань або обчисленні значень показника надійності
П р и м і т к а:
Повинні бути встановлені критерії відмов

ХВИЛЬОВЕ ЧИСЛО –
WAVE NUMBER –
Величина, яка дорівнює частці від ділення 2π на довжину хвилі
ДСТУ 2300 – 93

ХВИЛЯ –
WAVE –
Зміна рівноважного стану середовища, яка поширюється в цьому середовищі завдяки його фізичним властивостям
ДСТУ 2300 – 93

ХВИЛЯСТІСТЬ ПОВЕРХНІ –
Сукупність нерівностей, які періодично повторюються, і у яких відстань між суміжними височинами або западинами перевищує базову довжину

ХІМІЧНА КОРОЗІЯ –
Взаємодія металу з корозивним середовищем (сухим газом і парою, рідким неелектролітом), за якої окислювання металу і відновлювання окислювача відбувається одночасно
ДСТУ 3830-98

ХІМІЧНИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації проникнення пробних рідин або газів речовинами, які змінюють свій колір внаслідок хімічної реакції
ДСТУ 2865 – 94

ХІМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ-
CHEMICAL TEST-
Випробування на вплив спеціальних (хімічних) середовищ
ДСТУ 3021 – 95; ГОСТ16504 – 81

ХІМІЧНО (БІОЛОГІЧНО, РАДІАЦІЙНО) НЕБЕЗПЕЧНЕ ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО –
Підприємство, на території якого перебуває джерело хімічної, біологічної або радіаційної небезпеки
ДСТУ 2156-93

ХОЛОДНОЛАМКІСТЬ –
COLD BRITTLENESS –
Здатність матеріалу виявляти крихкість у разі зниження температури
ДСТУ 2825-94

ХОЛОДНОСТІЙКІСТЬ –
Властивість сплавів чинити опір появі ламкості при динамічних навантаженнях в умовах негативних температур

ХОНІНГУВАННЯ –
Операція остаточної обробки поверхонь отворів заготовок спеціальним абразивним інструментом - хоном

Ц

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ПОЛІТИКУ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ САОЖИВАЧІВ -

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про захист прав громадян-споживачів (статті 155, 155-2 частина друга статті 156, статті 156-1, 156-2, 156-3, 167 - стосовно правопорушень під час реалізації продукції промисловими підприємствами громадянам-споживачам (крім правопорушень щодо лікарських засобів та порушень санітарних норм), стаття 168-1 (крім правопорушень щодо лікарських засобів та порушень санітарних норм), стаття 168-2, стаття 170 - стосовно правопорушень під час транспортування, зберігання і використання продукції, призначеної для реалізації громадянам-споживачам (крім правопорушень щодо лікарських засобів та порушень санітарних норм), стаття 188-2).

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, його заступники, а також інші уповноважені керівником посадові особи цього органу;

керівник органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у справах захисту прав споживачів та його заступники.

Ст. 244-4 Кодексу України про адміністративні порушення

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ПОЛІТИКУ У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА МЕТРОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ -

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, метрології та метрологічної діяльності і технічного регулювання, розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172-1, 188-9 цього Кодексу.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, метрології та метрологічної діяльності і технічного регулювання, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, метрології та метрологічної діяльності і технічного регулювання, його заступники, а також інші уповноважені керівником посадові особи цього органу.

Ст. 244-7 Кодексу України про адміністративні порушення

ЦЕКУВАННЯ –

Процес утворення циліндричного поглиблення в заготовці з необробленою поверхнею, розташованого перпендикулярно до вісі отвору, з метою забезпечення прилягання до деталі торця головки гвинта, гайки, шайби і т.п.

ЦЕНТРАЛІЗОВАНА ФОРМА РЕМОНТУ –

Організація ремонту, за якої всі матеріально – технологічні ремонтні засоби та виконавці зосереджені у спеціалізованих підрозділах

П р и м і т к а:

Централізація може бути позаводська та заводська

ДСТУ 2960 – 94

ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПАРАМЕТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –

Регулювання параметра електричної енергії, що здійснюється для групи споживачів електричної енергії з одного пункту

ДСТУ 3466-96

ЦЕНТРАЛЬНА ТОЧКА ПЛАНУ –

Точка плану, яка відповідає нулям нормалізованої (безрозмірної) шкали за всіма факторами

ГОСТ 24026-80

ЦЕХ –

Організаційно та (чи) технологічно відокремлений структурний підрозділ, що прямо чи побічно бере участь у перероблені предмета праці на готову продукцію та складається із сукупності виробничих дільниць

ДСТУ 2960 – 94; ДСТУ 2974 – 95

ЦИКЛ ІСНУВАННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА –

Календарний строк, відведений для виконання таких робіт:

1) вибір технології виробництва;
2) розробка та виготовлення устаткування та обладнання;
3) вибір проммайданчика;
4) проектування;
5) будівництво;
6) уведення в дію;
7) експлуатація;
8) зняття з експлуатації;
9) ліквідація підприємства

ДСТУ 2156-93

ЦИКЛ НАПРУЖЕННЯ (ДЕФОРМАЦІЇ) –

STRESS (STRAIN) CYCLE –

Сукупність послідовних значень напруження (деформації) протягом одного періоду їх змінення за регулярного навантажування

ДСТУ 2444-94

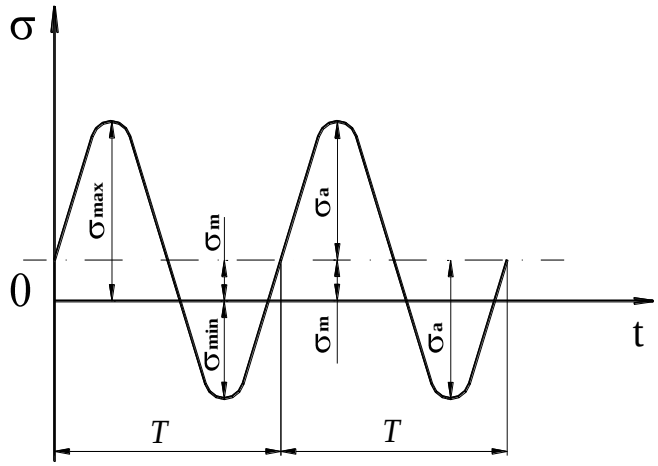

Цикл напруження

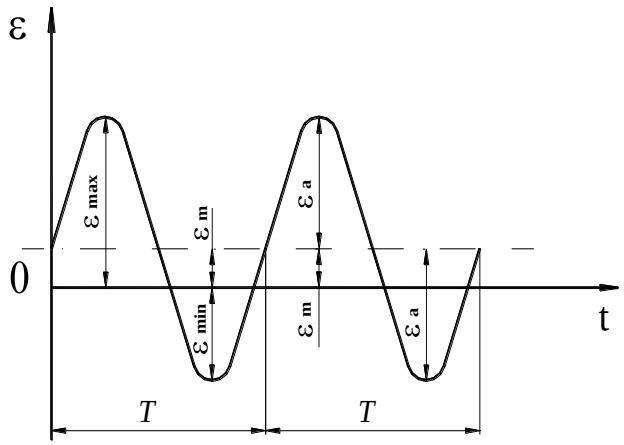

Цикл деформації

ЦИКЛ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ-
Найменший повторюваний інтервал часу або напрацювання об'єкта , на протязі яких виконують у визначеній послідовності у відповідності з вимогами нормативно –технічної документації всі встановлені види технічного обслуговування

ЦИКЛ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ –
OPERATION CYCLE –
Інтервал календарного часу від початку до кінця періодично повторюваної технологічної операції, незалежно від кількості виробів, які одночасно виготовляються або ремонтуються
ДСТУ 2391 –2010

ЦИКЛ ХИТАННЯ –
Перекриття частотного діапазону один раз у кожному напрямку
ДСТУ 3011-95

ЦИКЛІЧНА ДОВГОВІЧНІСТЬ, N– ENDURANCE; LIFE TO FAILURE; FATIGUE CRACK LIFE –

Кількість циклів напруження чи деформації, витриманих навантажуваним об'єктом до граничного стану
ДСТУ 2444-94

ЦИКЛІЧНА ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ –
CYCLE CRACK PROPAGATION –
Здатність матеріалу чинити опір розвиванню тріщини під час дії циклічних навантажень
ДСТУ 2444-94

ЦИКЛІЧНІ ЗМІНИ НАПРУГИ –
CYCLIC VOLTAGE VARIATION –
Повільні зміни напруги у визначеній точці електричної мережі з добовим, тижневим чи річним циклом, викликані змінами навантаження та дією пристроїв регулювання напруги
ДСТУ 3466-96

ЦИКЛІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ –
CYCLIC TEST –
Випробування об'єкта циклічним навантажуванням
ДСТУ 2824 – 94

ЦИКЛОГРАМА КОНТРОЛЮ –
Графічне зображення однократного виконання алгоритму контролю з вказанням інтервалів часу виконання *кожної дії*
ГОСТ 19919 – 74

ЦИЛІНДРИЧНА (СФЕРИЧНА) ХВИЛЯ –
CYLINDRIC (SPHERICAL) WAVE –
Хвиля, фронт якої є циліндричною (сферичною) поверхнею, радіуси якої збігаються з напрямами поширення хвилі
ДСТУ 2300 – 93

ЦИРКУЛЯЦІЯ РЕЧОВИН У НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ –
Переміщення речовин у навколишньому середовищі з повітряними потоками, водами річок, ґрунтовими водами, по харчових та інших ланцюжках
ДСТУ 3038-95

ЦИФРОВИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД –
DIGITAL MEASURING INSTRUMENT –
Вимірювальний прилад, в якому візуальний сигнал вимірювальної інформації подається у вигляді цифр чи символів на показувальному пристрої
ДСТУ 2681 – 94

ЦИФРОВИЙ СИГНАЛ –
DIGITAL SIGNAL –
Складений сигнал, у якому сукупність значень інформативних параметрів двійкових сигналів, що його складають, відображує символ, що його пересилають у вигляді відповідної кодової комбінації двійкових знаків
П р и м і т к а:
До складу цифрового сигналу можуть включатися також контрольні, синхронізувальні та інші додаткові елементи
ДСТУ 3956-2000

ЦИФРОВІ ДАНІ –
DIGITAL DATA –
Числові дані, подані як комбінації цифрових знаків
ДСТУ 3956-2000

ЦІЛЬ –
OBJECTIVE -
Результат, який має бути досягнено.
Примітка 1. Ціль може бути стратегічною, тактичною чи оперативною.
Примітка 2. Цілі можуть стосуватись різних сфер (наприклад фінансові цілі, цілі щодо охорони здоров'я та безпеки праці, екологічні цілі) та їх можна застосовувати на різних рівнях (наприклад, стратегіч-

ні цілі, цілі для всієї організації, цілі проекту, цілі стосовно продукції та процесу.
Примітка 3. Ціль може бути подано іншими способами, наприклад, як запланований результат, призначеність, операційний критерій, як ціль у сфері якості чи з використанням інших слів подібного значення (наприклад, мета, орієнтир або завдання).
Примітка 4. У контексті систем управління якістю цілі у сфері якості установлює організація відповідно до політики у сфері якості з тим, щоб отримати конкретні результати.
ДСТУ ISO 9000:2015

ЦІЛІ У СФЕРІ ЯКОСТІ ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЙ ДЛЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ -

Організація повинна встановити цілі у сфері якості для відповідних підрозділів, рівнів і процесів, необхідних для системи управління якістю.

Потрібно, щоб цілі у сфері якості
a) були узгоджені з політикою у сфері якості;
b) були вимірними;
c) ураховували застосовні вимоги;
d) були доречними з погляду відповідності продукції та послуг та підвищення задоволеності замовників;
e) були охоплені моніторингом;
f) були доведені до відома;
g) були актуалізовані, як належить.

Організація повинна підтримувати в актуальному стані задокументовану інформацію щодо цілей у сфері якості.

Плануючи те, як досягти своїх цілей у сфері якості, організація повинна визначити,
a) що потрібно зробити;
b) які ресурси будуть потрібні;
c) хто буде відповідальним;
d) коли це буде завершено;
e) як оцінювати результати.
ДСТУ ISO 9001-2015

ЦІНА НАЙМЕНШОГО РОЗРЯДУ ЦИФРОВОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПРИЛАДУ –

Різниця між двома найближчими показами цифрового вимірювального приладу (кодового засобу вимірювань)
ДСТУ 2681 – 94

ЦІНА ПОДІЛКИ ШКАЛИ АНАЛОГОВОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПРИЛАДУ –

SCALE INTERVAL –

Різниця значень вимірюваної величини, що відповідає двом сусіднім позначкам шкали
ДСТУ 2681-94

ЦІНОВИЙ МАРКЕТИНГ –

Форма реалізації стратегії маркетингу, яка характеризує управління ціною продукції з метою забезпечення сформульованих стратегією завдань
ДСТУ 3294 – 95

Ч

ЧАРТЕР –
Угода між судновласником та фрахтувальником на оренду всього судна або його частини на певний рейс або термін
ДСТУ 3293 – 95

ЧАС ВІДНОВНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –
CORRECTIVE MAINTENANCE TIME –
Період часу, на протязі якого виконуються операції для відновлення об'єкта, включно час затримок, що властиві цим операціям
П р и м і т к а:
1.Контроль працездатності, який є часткою відновного технічного обслуговування, може виконуватися як вручну, так і автоматично
2.До часу відновного технічного обслуговування не входять витрати часу, пов'язані з ремонтом частини об'єкта, яка замінюється в ході виконання цього обслуговування

ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ПОКАЗУ –
RESPONSE TIME –
Інтервал часу від моменту початку дії вхідного сигналу до моменту, коли показ досягає і залишається в середині певних меж навколо усталеного значення
ДСТУ 2681 – 94

ЧАС ГОТОВНОСТІ ДО РОБОТИ –
OPERABLE TIME; UPTIME –
Час, на протязі якого функціональний блок, якби знаходився в стані роботи, давав би правильні результати

ЧАС ДОСЯГНЕННЯ ЗАДАНОГО ПАРАМЕТРА –
Час, що обчислюється від моменту подавання команди на зміну параметра від значення базового параметра до моменту отримання заданого значення параметра в контрольній точці
ДСТУ 3011-95

ЧАС КОРИСНОЇ РОБОТИ –
OPERATING TIME –
Частина тривалості працездатності, протягом якої функційний модуль (система) працює
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ЧАС ЗАПІЗНЮВАННЯ –
DEAD TIME –
Часовий інтервал між початком змінювання вхідного діяння і початком змінювання викликаного ним параметра об'єкта, який визначається згідно з перехідною або імпульсною характеристикою
ДСТУ 3956-2000

ЧАС НА ОСОБИСТІ ПОТРЕБИ –
TIME FOR PERSONAL NEEDS –
Частина поштучного часу, яку витрачає людина на особисті потреби та, під час виконання робіт, що втомлюють, на додатковий відпочинок
ДСТУ 2391 – 2010

ЧАС НАРОСТАННЯ –
DROWTH TIME –
Часовий інтервал між початком змінювання пара – метра об'єкта і моментом, коли цей параметр наблизиться вперше до свого усталеного значення
П р и м і т к а:
Час наростання визначається згідно з перехідною характеристикою для заданного відсоткового відношення, яким оцінюється ступінь наближення параметра до усталенного значення (наприклад, 90%)
ДСТУ 3956-2000

ЧАС НЕ ГОТОВНОСТІ ДО РОБОТИ –
UNOPERABLE TIME –
Та частина часу простою, під час якої, при задоволенні всіх умов зовнішнього середовища, функціональний блок, якби він знаходився в стані роботи, не давав би правильних результатів

ЧАС НЕСПРАВНОГО (УШКОДЖЕНОГО) СТАНУ –
DOWN TIME –
Час, на протязі якого функціональний блок не може використовуватися в зв'язку з наявністю дефекта

ЧАС ОБСЛУГОВУВАННЯ РОБОЧОГО МІСЦЯ –
TIME FOR MACHINE SERVICING –
Частина поштучного часу, яку витрачає виконавець на підтримання засобів технологічного спорядження в працездатному стані та догляд за ними і робочим місцем
ДСТУ 2391 –2010

ЧАС ОЧІКУВАННЯ (ЧЕКАННЯ) –
STAND-BY TIME –
Частина потрібного часу, на протязі якого об'єкт знаходиться в працездатному стані
СТ МЕК 271Б – 83

ЧАС ПЕРЕЗАПУСКУ –
RERUN TIME –
Частина часу корисної роботи, яку використовують для повторного запуску у зв'язку зі збоєм чи помилкою виконання команди
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ЧАС ПІДГОТОВКИ ЗАСОБУ КОНТРОЛЮ –
Час, необхідний для приведення засобу контролю до стану готовності для проведення контролю при штатному складі обслуговуючого персоналу
ГОСТ 19919 – 74

ЧАС ПРИХОВАНОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ –
UNDETECTED FAILURE TIME –
Період часу між моментами виникнення та виявлення відмови
СТ МЕК 271Б – 83

ЧАС ПРОГРАМНОГО ПЕРЕВІРЮВАННЯ –
PROGRAM TEST TIME –
Частина системного корисного часу, протягом якого функційний модуль (систему) перевіряють за допомогою програми
ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ЧАС ПРОСТОЮ –
DOWN TIME –
Період часу, на протязі якого виріб не здатний виконувати потрібну функцію
П р и м і т к а:
1.Час простою виробу складається із часу технічного обслуговування та затримок, викликаних відсутністю робочої сили, запасних частин, технічних засобів і т. ін.
2.Якщо не обумовлено особливо, час простою виробу, що викликаний відмовою, відраховується з моменту виявлення відмови. До часу простою входить будь - який додатковий час, необхідний для відновлення

тих же робочих функцій, які виконувались до появи відмови

ЧАС ПРОСТОЮ ЗА ЗОВНІШНІМИ ПРИЧИНАМИ –

EXTERNAL LOSS TIME;

ENVIRONNENTAL LOSS TIME –

Час ушкодженого стану за рахунок дефектів, які існують поза функціонального блока

ЧАС ПРОФІЛАКТИЧНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ –

PREVENTIVE MAINTENANCE TIME –

Період часу, на протязі якого виконуються операції з профілактики об'єкта, включно з часом затримок, які властиві цим операціям

П р и м і т к а:

1. Контроль працездатності, який є часткою часу профілактичного обслуговування, може виконуватися як вручну, так і автоматично
2. До часу профілактичного технічного обслуговування не входять витрати часу, необхідні для ремонту частини об'єкту, яка замінюється в ході виконання цього обслуговування

ЧАС СИСТЕМНОГО ПЕРЕВІРЮВАННЯ –

SYSTEM TEST TIME –

Частина часу корисної роботи, протягом якого функційний модуль (систему) перевіряють на готовність

ДСТУ ISO/IEC 2382-1:2005

ЧАС СПРАВНОГО (НЕУШКОДЖЕНОГО) СТАНУ –

UP TIME –

Період часу, на протязі якого виріб здатний виконувати функції, що вимагаються

ЧАС ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ-

MAINTENANCE TIME –

Період часу, на протязі якого виконуються операції з технічного обслуговування об'єкта вручну або автоматично, виключно з часом затримок, які властиві цим операціям

П р и м і т к а:

1. До затримок, властивим операціям з технічного обслуговування, відносяться, наприклад, затримки, обумовлені конструкцією об'єкта або діями, передбаченими технологією обслуговування
2. Технічне обслуговування може виконуватися і тоді, коли об'єкт виконує задану функцію

ЧАС УСТАНОВЛЮВАННЯ –

FIXING TIME –

Часовий інтервал між початком змінювання вхідного діяння і моментом починаючи з якого значення параметра об'єкта входить і залишається в деякому діапазоні близько до усталеного значення

П р и м і т к а:

Час установлювання визначається згідно з перехідною характеристикою для визначеного відсоткового відхилення від усталеного значення (наприклад ,5%)

ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСОВА ХАРАКТЕРИСТИКА -

TIME CHARACTERISTIC –

Динамічна характеристика, що описує змінювання в часі одного з параметрів об'єкта за заданої зміни деякого вхідного діяння

ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСОВЕ ДІЯННЯ –

TIME ACTION –

Діяння, основним параметром якого є поточний час

П р и м і т к а:

Для імпульсного діяння під поточним часом розуміють сумарну тривалість імпульсів дієвої величини

ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСОВИЙ ДРЕЙФ –

Випадкове або невипадкове змінювання функцій відклику за часом

ГОСТ 24026-80

ЧАСОВИЙ МЕТОД –

Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації часу проходження хвиль випромінення через контрольований об'єкт

ДСТУ 2865 – 94

ЧАСОВО–ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ –

IMPULSE – TIME ACTION –

Імпульсне діяння, основним параметром якого є тривалість імпульсу дієвої величини

П р и м і т к а:

Під тривалістю імпульсу розуміють тривалість інтервалу часу, протягом якого значення дієвої величини перевищує порогове або інше встановлене значення

ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСОВО-ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ –

IMPULSE – TIME SIGNAL –

Імпульсний сигнал, інформативною ознакою або параметром якого є тривалість імпульсу дієвої величини, що визначається згідно з установленими правилами

ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСТИННА ОДИНИЦЯ (ФІЗИЧНОЇ) ВЕЛИЧИНИ –

Одиниця, яка в ціле число разів менша за одиницю, від якої її утворено

ДСТУ 3651.0 – 97

ЧАСТКА ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ –

FRACTION DEFECTIVE –

Відношення кількості дефектних одиниць продукції до загальної кількості одиниць продукції в партії чи потоці продукції

П р и м і т к а:

Частину дефектних одиниць подають у відсотках

ДСТУ 3514 – 97

ЧАСТКА РИНКУ –

Питома вага продукції організації в сукупному обсязі реалізації продукції чи продажах галузі

ДСТУ 3294 – 95

ЧАСТКОВА ВІДМОВА –

PARTIAL FAILURE –

Відмова, що призводить до неспроможності об'єкта виконувати частину з потрібних функцій

ДСТУ 2860 – 94

ЧАСТКОВА НЕСПРАВНІСТЬ –

PARTIAL FAULT –

Несправність, що викликає нездатність об'єкта виконувати частину потрібних функцій

ДСТУ 2860 – 94

ЧАСТКОВА ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –

SUB-MULTIPLE OF A UNIT –

Одиниця фізичної величини, яка в ціле число разів менша за одиницю, від якої вона утворюється

ДСТУ 2681 – 94

ЧАСТОТА БИТТЯ –

BEAT FREQUENCY –
Частота коливань значень розмаху під час биття
П р и м і т к а:
В разі складання двох гармонічних коливань частота биття дорівнює різниці їхніх частот.
ДСТУ 2473 – 94
Частота коливань значень амплітуд під час биття, яка дорівнює різниці частот вібрацій, які складаються
ДСТУ 2300 – 93

ЧАСТОТА ЗМІНИ НАПРУГИ –
Кількість одноразових змін напруги за одиницю часу
ДСТУ 3466-96

ЧАСТОТА ЗРІЗУ –
CUT FREQUENCY –
Частота, яка відрізняється від нульової, за якої модуль частотної передавальної функції набуває значення, що дорівнює значенню цього самого модуля за частоти, яка дорівнює нулю
ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСТОТА ПЕРІОДИЧНИХ КОЛИВАНЬ; ЧАСТОТА –
FREQUENCY OF PERIODIC OSCILLATION –
Число періодів коливань за одиницю часу
П р и м і т к а:
Величина, обернена періоду
ДСТУ 2473 – 94

ЧАСТОТА ПЕРІОДИЧНОЇ ВІБРАЦІЇ –
FREQUENCY OF PERIODIC VIBRATION –
Величина, обернена до періоду вібрації
ДСТУ 2300 – 93; ДСТУ 3011– 95

ЧАСТОТА СПОЛУЧЕННЯ –
CORNER FREQUENCY –
Значення частоти в точці змінювання нахилу ламаної лінії асимптотичної амплітудно-частотної характеристики
ДСТУ 3956 – 2000

ЧАСТОТА ЦИКЛІВ, f –
FREQUENCY OF CYCLES –
Кількість циклів за одиницю часу
ДСТУ 2444-94

ЧАСТОТНА ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ –
FREQUENCY TRANSFER FUNCTION –
Частотна характеристика, що є відношенням комплексного спектра деякого параметра лінійного об'єкта до комплексного спектра вхідного діяння, яке викликало змінення цього параметра
П р и м і т к и:
1. Під комплексним спектром змінюваної величин розуміють перетворення Фур'є аналітичної залежності змінювання цієї величини в часі
2. Частотна передавальна функція збігається з передавальною функцією, аргументом якої є точки уявної осі комплексної площини
ДСТУ 3956 –2000

ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА –
FREQUENCY CHARACTERISTIC –
Динамічна характеристика, яка описує залежність параметрів усталеного процесу в лінійному об'єкті від параметрів гармонічного вхідного діяння на цей об'єкт
ДСТУ 3956 –2000

ЧАСТОТНЕ ДІЯННЯ -
FREQUENCY ACTION-
Гармонічне діяння, основним параметром якого є частота періодичного змінювання дієвої величини.
ДСТУ 3956 –2000

ЧАСТОТНИЙ СИГНАЛ –
FREQUENCY SIGNAL
Гармонічний або імпульсний сигнал, інформативною ознакою або параметром якого є частота змінювання дієвої величини
ДСТУ 3956 –2000

ЧАСТОТНО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ –
IMPULSE-FREQUENCY ACTION –
Імпульсне діяння, основним параметром якого є частота імпульсів дієвої величини
ДСТУ 3956 –2000

ЧАСТОТНОПОДІЛЕНИЙ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ–
FREQUENCY SEPARATION SIGNAL –
Складений сигнал спільного діяння, різним складовим сигналам якого відповідають свої частотні діапазони змінювання дієвої величини
ДСТУ 3956 –2000

ЧИННИК МАЛОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ –
Чинник навколишнього середовища, який за даної інтенсивності не викликає у населення токсичних ефектів, але не знижує чи підвищує чутливість організму до інших шкідливих впливів та не погіршує санітарні умови життя населення
ДСТУ 3038-95

ЧИННИКИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА –
Будь-який хімічний, фізичний чи біологічний компонент середовища природного або антропогенного походження, здатний впливати на організм
ДСТУ 3038-95

ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ШКІДЛИВОСТІ –
Чинники трудового процесу та виробничого середовища, вплив яких на організм людини за умови недотримання гігієнічних нормативів може стати причиною зниження працездатності та погіршення здоров'я аж до появи професійного захворювання
ДСТУ 3038-95

ЧИСЛОВЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –
NUMERICAL VALUE OF A QUANTITY –
Число, що дорівнює відношенню розміру фізичної величини, що вимірюється, до розміру одиниці цієї фізичної величини, чи кратної (часткової) одиниці
ДСТУ 2681 – 94

ЧИСЛОВЕ ПРОГРАМНЕ УПРАВЛІННЯ (ЧПУ)–
Система управління режимами роботи верстата за заздалегідь заданою програмою, записаною на програмоносії в цифровій формі, з наступним її зчитуванням та перетворенням у сигнали правління:
- адаптивне – з автоматичною пристосовуваністю процеса обробки заготовки до змінюючихся умов обробки за визначеними критеріями;
- без зворотнього зв'язку – без потоку інформації про результат дії сигналу управління;
- групове – групою верстатів від ЕОМ, які мають загальну пам'ять для зберігання управляючих програм, розподілених за запитом від верстатів;
- з безперервно-дискретною інформацією, створеною безперервними і дискретними (імпульсними) сигналами;
- з дискретною інформацією – з кодовою інформацією, створеною дискретними (імпульсними) сигналами;

- із зворотнім зв’язком – із двома потоками інформації, а саме: сигнал управління і сигнал про результат дії сигнала управління;
- контурне – переміщення робочих органів верстата відбувається за заданою траекторією із заданою швидкістю для отримання необхідного контуру заготовки;
- позиційне – переміщення робочих органів верстата здійснюється в заданій точці, причому траекторії переміщення не задаються.

ЧИСТОВЕ ОБРОБЛЕННЯ –
Оброблення, внаслідок якого досягають заданої точності розмірів та шорсткості оброблюваних поверхонь
ДСТУ 2391 – 2010

ЧЛЕН (СИСТЕМИ АБО СХЕМИ) –
MEMBER; MEMBER OF A SYSTEM OR SCHEME –
Орган, що діє згідно із застосовуваними правилами і має можливість брати участь в управлінні системою чи схемою
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007

ЧОРНОВЕ ОБРОБЛЕННЯ –
Оброблення, внаслідок якого знімається основна частина припуску
ДСТУ 2391 – 2010

ЧУТЛИВІСТЬ (ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА) –
SENSITIVITY –
Відношення зміни вихідної величини вимірювального перетворювача до зміни вхідної величини, що її викликає
ДСТУ 2681 – 94

Ш

ШАБРУВАННЯ –
Оздоблювальна обробка поверхонь, попередньо оброблених різанням та припасовуваних в процесі складання, шляхом зняття тонкої стружки в окремих місцях шабером вручну або механічним шляхом

ШВИДКІСТЬ ГАРМОНІЧНОЇ ХВИЛІ –
WAVE VELOCITY –
Швидкість поширення фронту гармонічної хвилі
ДСТУ 2300 – 93

ШВИДКІСТЬ ДЕФОРМАЦІЇ –
STRAIN RATE –
Зміна деформації за одиницю часу
ДСТУ 2825 – 94; ДСТУ 2824 – 94

ШВИДКІСТЬ ДЕФОРМУВАННЯ –
STRAINING RATE –
Швидкість взаємного зміщення точок об'єкта під час його деформування
ДСТУ 2825 – 94; ДСТУ 2824 – 94

ШВИДКІСТЬ ЗНОШУВАННЯ –
WEAR RATE –
Відношення величини зносу до часу зношування
ДСТУ 2823 – 94

ШВИДКІСТЬ КОВЗАННЯ –
Різниця між швидкостями тіл в точках їх дотику в умовах ковзання
ДСТУ 2823 – 94

ШВИДКІСТЬ КОРОЗІЇ –
Корозійні втрати з одиниці поверхні металу за одиницю часу
ДСТУ 3830-98

ШВИДКІСТЬ НАВАНТАЖУВАННЯ –
LOADING RATE –
Зміна навантаження за одиницю часу
ДСТУ 2825 – 94; ДСТУ 2824 – 94

ШВИДКІСТЬ ПРОНИКАННЯ КОРОЗІЇ –
Глибина корозійного руйнування металу за одиницю часу
ДСТУ 3830-98

ШЕВІНГУВАННЯ –
Оздоблювальна обробка бокових поверхонь зубців зняттям тонкої волосоподібної стружки шевером, який знаходиться в зачепленні з оброблювальним колесом, утворюючи зубчасту передачу з вісями, які перехрещуються, таким чином, що оброблюване колесо отримує ще й вісьове зворотньо - поступове переміщення

ШИРИНА ДІАПАЗОНУ ЗМІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРА–
WIDTH OF RANGE OF CHANGE OF PARAMETER–
Алгебраїчна різниця між верхнім та нижнім граничними значеннями параметра
ДСТУ 3956 – 2000

ШИРОКОСМУГОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ –
BROADBAND LOADING –
Навантажування, що здійснюється як широкосмуговий випадковий процес
ДСТУ 2444-94

ШИРОКОСМУГОВИЙ ШУМ –
BROAD BANDNOISE –
Шум з безперервним спектром шириною більш однієї октави
ДСТУ 2325 – 93

ШИРОКОСМУГОВІ ВИПАДКОВІ КОЛИВАННЯ –
BROAD-BAND RANDOM VIBRATION –
Випадкові коливання, для яких характерна широка смуга частот
ДСТУ 2473 – 94

ШИРОТНО – ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ–
IMPULSE – RELATIVE TIME ACTION–
Імпульсне діяння, основним параметром якого є відношення тривалості імпульсу дієвої величини до тривалості періоду повторюваних імпульсів або до тривалості інтервалу часу між імпульсами дієвої величини
ДСТУ 3956-2000

ШИРОТНО- ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ–
IMPULSE – RELATIVE TIME SIGNAL–
Імпульсний сигнал, інформативною ознакою або параметром якого є відношення тривалості імпульсу дієвої величини до тривалості інтервалу між імпульсами або до тривалості періоду імпульсів
ДСТУ 3956-2000

ШИРОКОСМУГОВІ ВИПАДКОВІ КОЛИВАННЯ –
BROAD-BAND RANDOM VIBRATION –
Випадкові коливання, для яких характерна широка смуга частот
ДСТУ 2473 – 94

ШКАЛА –
SCALE –
Частина показувального приладу у вигляді впорядкованої сукупності позначок разом із пов'язаною з нею певною послідовністю чисел
ДСТУ 2681 – 94

ШКАЛА КОРОЗІЙНОЇ ТРИВКОСТІ –
Шкала, призначена для якісної і кількісної оцінки корозійної тривкості металу в конкретних умовах
ДСТУ 3830-98

ШКАЛА ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ –
REFERENCE-VALUE SCALE OF A QUANTITY OR PROPERTY –
Послідовний ряд значень однорідних фізичних величин, які присвоєні цим величинам відповідно до узгоджених правил
П р и к л а д и:
Міжнародна практична температурна шкала, шкала міцності
ДСТУ 2681 – 94

ШКІДЛИВА РЕЧОВИНА –
HARMFUL SUBSTANCE –
Речовина, що контактуючи з організмом людини, може викликати захворювання чи відхилення у стані здоров'я як під час впливу речовини, так і в подальший період життя, теперішнього та наступного поколінь
ДСТУ 2293 : 2014; ДСТУ 3038 - 95

ШКІДЛИВЕ ДІЯННЯ –
ADVERSE EFFECT –

Несприятлива для організму людини дія чинників навколишнього середовища
ДСТУ 3038-95

ШКІДЛИВИЙ ВИРОБНИЧИЙ ЧИННИК –
HARMFUL FACTOR –
Виробничий чинник, вплив якого за певних умов може призвести до захворювання, зниження працездатності і (або) негативного впливу на здоров'я нащадків
П р и м і т к а:
Залежно від кількісної характеристики (рівня, концентрації тощо) і тривалості впливу шкідливий виробничий чинник може стати небезпечним
ДСТУ 2293:2014

ШКОДА –
HARM –
Фізичне ушкодження і (або) збитки, заподіяні здоров'ю людей і (або) майну чи навколишньому середовищу
ДСТУ 2293:2014

ШЛЯХ НАДХОДЖЕННЯ РЕЧОВИН –
Шлях, по якому здійснюється вплив на людину чи експериментальних тварин різних шкідливих речовин
ДСТУ 3038-95

ШЛЯХ ТЕРТЯ –
Відстань, що проходить точка поверхні тертя одного тіла по поверхні іншого тіла
ДСТУ 2823 – 94

ШТАМПОВАНИЙ ВИРІБ –
Виріб чи заготовка, одержані технологічним методом штампування
ДСТУ 2391 – 2010

ШТАМПУВАННЯ –
Оброблення металів тиском за допомогою штампу
П р и м і т к а:
Штампування може бути здійснене у штампі, встановленому на робочому органі ковальсько - штампувальної машини
ДСТУ 2391 – 2010

ШТРАФНІ САНКЦІЇ ДО ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ЯКІ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА ВИКОРИСТОВУЮТЬ НАЙМАНУ ПРАЦЮ, ПОСАДОВИХ ОСІБ ТА ПРАЦІВНИКІВ -

За порушення законодавства про охорону праці та невиконання приписів (розпоряджень) посадових осіб органів виконавчої влади з нагляду за охороною праці юридичні та фізичні особи, які відповідно до законодавства використовують найману працю, притягаються органами виконавчої влади з нагляду за охороною праці до сплати штрафу в порядку, встановленому законом. Сплата штрафу не звільняє юридичну або фізичну особу, яка відповідно до законодавства використовує найману працю, від усунення виявлених порушень у визначені строки.

Максимальний розмір штрафу не може перевищувати п'яти відсотків середньомісячного фонду заробітної плати за попередній рік юридичної чи фізичної особи, яка відповідно до законодавства використовує найману працю.

За порушення вимог, передбачених частинами третьою і четвертою статті 19 цього Закону, юридична чи фізична особа, яка відповідно до законодавства використовує найману працю, сплачує штраф із розрахунку 25 відсотків від різниці між розрахунковою мінімальною сумою витрат на охорону праці у звітному періоді та фактичною сумою цих витрат за такий період.

Несплата або неповна сплата юридичними чи фізичними особами, які відповідно до законодавства використовують найману працю, штрафу тягне за собою нарахування пені на несплачену суму штрафу (його частини) з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, що діяла в період такої несплати, за кожен день прострочення.

Кошти від застосування штрафних санкцій до юридичних чи фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, посадових осіб і працівників, визначених цією статтею, зараховуються до Державного бюджету України.

Притягнення до відповідальності посадових осіб і працівників за порушення законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці здійснюється відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.
Ст. 43 закону України «Про охорону праці»

ШТРИХ –
BAR –
Елемент штрихового коду, що є частиною поверхні носія, обмеженою паралельними лініями, яка має забарвлення з меншим коефіцієнтом відбиття, ніж у поверхні носія
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХКОДОВА ПОЗНАЧКА –
Сукупність даних, поданих у вигляді штрихового та інших елементів, побудована за певними правилами і призначена для автоматичної ідентифікації одиниць обліку
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХ – НОСІЙ –
STROKE-MEDIUM (BAR CODE) –
Прямокутна рамка, що оточує штрихкодову позначку для вирівнювання навантаження на поверхню матеріалу під час друкування
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХОВЕ КОДУВАННЯ –
BAR CODING –
Подання даних за допомогою штрихового коду
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХОВИЙ КОД –
BAR CODE –
Комбінація послідовно розташованих паралельних штрихів та проміжків між ними, розміри та розташування яких встановлені певними правилами
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХОВИЙ КОД З ФІКСОВАНОЮ ДОВЖИНОЮ –
FIXED - LENGTH BAR CODE –
Штриховий код, структура якого вимагає певної кількості інформаційних знаків у штрихкодовій позначці
ДСТУ 3144 – 95

ШТРИХОВИЙ КОД ЗІ ЗМІННОЮ ДОВЖИНОЮ –
VARIABLE - LENGTH BAR CODE –
Штриховий код, структура якого дозволяє мати довільну кількість інформаційних знаків у штрихкодовій позначці
ДСТУ 3144 – 95

ШУМ –
NOISE –

Коливання частинок навколишнього середовища, що сприймається органами слуху людини як небажані сигнали
ДСТУ 2325 – 93

ШУМ АЕРОДИНАМІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ –
Шум, що виникає у газах
ДСТУ 2325 – 93

ШУМ ГІДРОДИНАМІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ –
Шум, що виникає у рідинах
ДСТУ 2325 – 93

ШУМ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ПОХОДЖЕННЯ –
Шум, що виникає внаслідок коливань елементів електродинамічних пристроїв під впливом магнітних змінних сил
ДСТУ 2325 – 93

ШУМ МЕХАНІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ –
Шум, що виникає внаслідок вібрацій поверхонь машин та обладнання, а також ударів у з'єднаннях деталей, збірних одиниць або конструкцій у цілому
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВА ПОТУЖНІСТЬ –
SOUND POWER –
Шумова енергія, що проходить через поверхню за одиницю часу
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛА ШУМУ –
Для джерел постійного шуму: коригований рівень шумової потужності, рівень шумової потужності; рівень шуму в контрольних точках; рівень звукового тиску в смугах частот у контрольних точках, максимальний показник спрямованості шуму. Для джерел непостійного шуму – еквівалентний рівень шуму. Для джерел імпульсного шуму – рівень шуму, виміряний за шкалою «імпульс» шумоміра
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОЧОГО МІСЦЯ –
Для постійного шуму – рівні звукового тиску в октавних смугах спектру з середньо- геометричними частотами 31,5; 63; 125; 250; 500; 1000; 2000; 4000; та 8000 Гц. Для непостійного шуму - еквівалентний рівень шуму та (або) доза шуму. Для коливного в часі шуму та переривчастого шуму – додатково максимальні рівні шуму, виміряні за часовою характеристикою "повільно" шумоміра. Для імпульсного шуму – максимальний рівень шуму, виміряний за часовою характеристикою "імпульс" шумоміра
П р и м і т к а:
Величини середньогеометричних частот подані за рекомендаціями Міжнародної організації із стандартизації ISO
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ –
NOISE POLLUTION –
Зростання інтенсивного шуму над природним рівнем
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ –
Доза шуму за 8-годинний робочий день (робочу зміну)
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ МЕТОД КОНТРОЛЮ –
Метод електричного неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації шумових параметрів під впливом електричного поля на об'єкт контролю
ДСТУ 2866 – 94

ШУМОВИЙ МЕТОД –
Метод неруйнівного контролю, що ґрунтується на реєстрації шумових параметрів
ДСТУ 2865 – 94

ШУМОВИМІРЮВАЛЬНИЙ ТРАКТ –
Комплект приладів, що забезпечують перетворення шуму в електричний сигнал з подальшим його динамічним, часовим та частотним аналізом
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОВІДБИТТЯ –
ACOUSTICAL REFLECTION –
Здатність перепони до відбиття шуму
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОМІР –
SOUND LEVEL METER –
Прилад для вимірювання рівня шуму
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОНЕБЕЗПЕЧНЕ ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО –
ДСТУ 2156-93

ШУМОПОГЛИНАННЯ –
SOUND ABSORPTION –
Перетворення звукової енергії у теплову під час проходження шуму у просторі чи через перепону
ДСТУ 2325 – 93

ШУМОПОГЛИНАЛЬНА ОБРОБКА ПРИМІЩЕННЯ –
Розміщення у приміщенні шумопоглинальних матеріалів та конструкцій
ДСТУ 2325 – 93

Щ

ЩІЛИННА КОРОЗІЯ –
CREVICE CORROSION –
Корозія металу, яка відбувається в середині чи навколовузького отвору, щілини або проміжку
ДСТУ 3830-98

ЩІЛИННИЙ ЗЧИТУВАЧ ШТРИХОВОГО КОДУ –
Стаціонарний зчитувальний пристрій з нерухомим променем, що забезпечує зчитування штрихкодової позначки зі спеціальних карток
ДСТУ 3144 – 95

Ю

ЮРИДИЧНА ВІПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ВИРОБУ –
Загальний термін, який описує обов'язки, накладені на виготовлювача або інших осіб, щодо відшкодування збитків із-за нанесених травм, пошкоджень власності або інших втрат, викликаних використанням виробу або послуги

Я

ЯВНА ВІДМОВА –
EXPLICIT FAILURE –
Відмова, що виявляється візуально чи штатними методами і засобами контролю та діагностування під час підготовки об'єкта до використання чи в процесі його використання за призначенням
ДСТУ 2860 – 94
ЯВНИЙ ДЕФЕКТ –
Дефект, для виявлення якого в нормативній документації, обов'язковій для даного виду контролю, передбачені відповідні правила, методи і засоби
ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ –
QUALITY OF SUPPLY –
Ступінь відповідності параметрів електричної енергії їх установленим значенням
ДСТУ 3466-96
ЯКІСТЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ –
SOFTWARE QUALITY –
Сукупність властивостей програмного засобу щодо їх придатності задовольняти встановлені чи передбачені потреби відповідно до його призначення
П р и м і т к а:
Кожна властивість програмного засобу, за якою оцінюється його якість, може уточнюватись на множині рівнів властивостей, які зумовлюють дану властивість
ДСТУ 2844-94
ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ –
Сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби відповідно до свого призначення
ДСТУ 2960 – 94
ЯКІСТЬ СТВОРЕННЯ (ЕКСПЛУАТАЦІЇ) ПРОДУКЦІЇ–
Сукупність властивостей процеса створення (експлуатації) продукції, від яких залежить відповідність цього процеса і його результатів установленим вимогам

2 частина
Англо-український абетковий показник

A

ABSOLUTE ERROR OF AN ACTUAL MEASURE – АБСОЛЮТНА ПОХИБКА МІРИ
ABSOLUTE ERROR OF MEASUREMENT – АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ
ABSOLUTE INPUT ERROR OF A MEASURING TRANSDUCER – АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА ЗА ВХОДОМ
ABSOLUTE MAXIMUM (MINIMUM) – АБСОЛЮТНИЙ МАКСИМУМ (МІНІМУМ)
ABSOLUTE OUTPUT ERROR OF MEASURING TRANSDUCER – АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА ЗА ВИХОДОМ
ACCELERATED CORROSION TESTS – ПРИСКОРЕНІ КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
ACCELERATED DEPENDABILITY TEST – ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБОВУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
ACCELERATED TEST – ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБУВАННЯ; ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБОВУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
ACCELERATED TESTING – ПРИСКОРЕНІ ВИПРОБУВАННЯ
ACCEPTABILITY CONSTANT – КОНТРОЛЬНИЙ НОРМАТИВ
ACCEPTABLE IMPERFECTION LEVEL – ПРИЙМАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
ACCEPTABLE PRODUCT – ПРИДАТНА ПРОДУКЦІЯ
ACCEPTANCE ARRANGEMENT – УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ
ACCEPTANCE INSPECTION – ПРИЙМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ
ACCEPTANCE NUMBER – ПРИЙМАЛЬНЕ ЧИСЛО
ACCEPTANCE SAMPLING – СТАТИСТИЧНИЙ ПРИЙМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ
ACCEPTANCE SAMPLING PATTERN – СХЕМА СТАТИСТИЧНОГО ПРИЙМАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ
ACCEPTANCE TEST – ПРИЙМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ
ACCESS; ACCESS TO A SYSTEM OR SCHEME–ДОСТУП (ДО СИСТЕМИ АБО СХЕМИ)
ACCREDITATION – АКРЕДИТАЦІЯ
ACCREDITATION BODY – ОРГАН АКРЕДИТАЦІЇ
ACCREDITATION (LABORATORY) – АКРЕДИТАЦІЯ (ЛАБОРАТОРІЙ)
ACCREDITATION SYSTEM – СИСТЕМА АКРЕДИТАЦІЇ
ACCREDITED LABORATORY – АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРІЯ
ACCREDITED LABORATORY TEST REPORT – ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ АКРЕДИТОВАНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
ACCURACY CLASS – КЛАС ТОЧНОСТІ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
ACCURACY OF MEASUREMENT – ТОЧНІСТЬ ВИМІРЮВАННЯ
ACCURACY OF MEASURING INSTRUMENT – ТОЧНІСТЬ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
ACCURACY OF TEST RESULTS – ТОЧНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИПРОБУВАНЬ
ACKNOWLEDGED RULE OF TECHNOLOGY – ВИЗНАНЕ ТЕХНІЧНЕ ПРАВИЛО
ACOUSTIC EMISSION – АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ
ACOUSTIC EMISSION EQUIPMENT – АКУСТИКО–ЕМІСІЙНА АПАРАТУРА
ACOUSTIC EMISSION METHOD – АКУСТИКО–ЕМІСІЙНИЙ МЕТОД
ACOUSTIC EMISSION TRANSDUCER – ПЕРЕТВОРЮВАЧ АКУСТИЧНОЇ ЕМІСІЇ
ACOUSTIC SIGNAL – АКУСТИЧНИЙ СИГНАЛ
ACOUSTICAL REFLECTION – ШУМОВІДБИТТЯ
ACTING VALUE – ДІЄВА ВЕЛИЧИНА
ACTIONS TO ADDRESS RISKS AND OPPORTUNITIES - ДІЇ СТОСОВНО РИЗИКІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ
ACTIVE CORRECTIVE MAINTANANCE TIME – ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВАНОГО РЕМОНТУ
ACTIVE MAINTENANCE TIME – ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА)
ACTIVE PREVENTIVE MAINTANANCE TIME – ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТА); ОПЕРАТИВНИЙ ЧАС ПРОФІЛАКТИЧНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ACTIVE REDUNDANCY–НАВАНТАЖЕНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
ACTIVE REPAIR – АКТИВНИЙ РЕМОНТ
ACTIVE RESERVE – НАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ
ACTUAL STRESS – НАПРУЖЕННЯ ДІЙСНЕ; ДІЙСНА ГРАНИЦЯ МІЦНОСТІ
ADDITIONAL ELEMENT – ДОДАТКОВИЙ ЕЛЕМЕНТ
ADMINISTRATIVE DELAY (FOR CORRECTIVE MAINTANANCE) – ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ З ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИЧИН
ADMINISTRATIVE TIME – ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЧАС
ADVERSE EFFECT – ШКІДЛИВЕ ДІЯННЯ
AGEING – СТАРІННЯ

AGEING FAULT – НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ ЗНОШУВАННЯ ТА (ЧИ) СТАРІННЯ
AGGREGATE – АГРЕГАТ
AGREEMENT GROUP- СУБ'ЄКТИ УГОДИ
ALGORYTHM – АЛГОРИТМ
ALGORYTHM OF TECHNICAL DIAGNOSIS – АЛГОРИТМ ТЕХНІЧНОГО ДІАГОНОСТУВАННЯ
ALLOWABLE STRESS – ДОПУСТИМЕ НАПРУЖЕННЯ
ALPHANUMERIC DATA – АБЕТКОВО – ЦИФРОВІ ДАНІ
AMBIENT – TEMPERATURE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ЗА КІМНАТНОЇ ТЕМПЕРАТУРИ
AMBIENT TEMPERATURE – ТЕМПЕРАТУРА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
AMBIENT TEST CONDITIONS – НОРМАЛЬНІ УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ
AMBIGUINTY ZONE – ЗОНА НЕОДНОЗНАЧНОСТІ
AMENDMENT – ЗМІНА
AMENDMENT CHEET TO A STANDARD – ЛИСТОК ЗМІН ДО СТАНДАРТУ
AMENDMENT TO A STANDARD – ЗМІНА СТАНДАРТУ
AMOUNT OF INSPECTION – ОБСЯГ КОНТРОЛЮ
AMPLITUDE ACTION – АМПЛІТУДНЕ ДІЯННЯ
AMPLITUDE SIGNAL – АМПЛИТУДНИЙ СИГНАЛ
ANALITICAL DEPENDABILITY ASSESSMENT – РОЗРАХУНКОВИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
ANALITICAL DEPENDABILITY MEASURE – РОЗРАХУНКОВИЙ ПОКАЗНИК
ANALITICAL-EXPERIMENTAL DEPENDABILITY ASSESSMENT – РОЗРАХУНКОВО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
ANALOGE DATA – АНАЛОГОВІ ДАНІ
ANALOGE MEASURING INSTRUMENT – АНАЛОГОВИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД
ANALOQUE-TO-DIGITAL CONVERTER – АНАЛОГО-ЦИФРОВИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ; КОДОВИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ
ANALYSIS AND EVALUATION - АНАЛІЗУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ
ANGULAR STRAIN – КУТОВА ДЕФОРМАЦІЯ
ANNEX TO THE BODY OF A STANDARD – ДОДАТОК ДО ОСНОВНОЇ ЧАСТИНИ СТАНДАРТУ
ANODIC CONTROL – АНОДНИЙ КОНТРОЛЬ
ANODIC PROTECTION – АНОДНИЙ ЗАХИСТ
APPARATUS OF TECHNICAL DIAGNOSIS – АППАРАТУРА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
APPEAL- АПЕЛЯЦІЯ
APPLICANT (FOR CERTIFICATION) – ЗАЯВНИК АБО ПРЕТЕНДЕНТ НА СВІДОЦТВО (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ)
APPLICATION OF A NORMATIVE DOCUMENT – ЗАСТОСУВАННЯ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА
APPROVAL – СХВАЛЕННЯ; ЗАТВЕРДЖЕННЯ (ПРОДУКЦІЇ, ПРОЦЕСУ ЧИ ПОСЛУГИ)
APPROVAL OF TEST PROCEDURE – АТЕСТАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИПРОБУВАНЬ
APPROVAL TEST – ПРИЙМАЛЬНО-ЗДАВАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ
APPROVED SIGNATORY (OF AN ACCEREDITED LABORATORY) –ОСОБА З ПРАВОМ ПІДПИСУ (ВІД ІМЕНІ АКРЕДИТОВАНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ)
ASIMPTOTIC LOGARYTHM AMPLITUDE – FREQUENCY CHARACTERISTIC – АСИМПТОТИЧНА ЛОГАРИФМІЧНА АМПЛІТУДНО – ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ASPECT OF STANDARDIZATION – АСПЕКТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
ASSAMBLY – СКЛАДАННЯ
ASSAMBLY SET – СКЛАДАЛЬНИЙ КОМПЛЕКТ
ASSESSED FAILURE RATE –ОЦІНЕНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ
ASSESSED MEAN LIFE – ОЦІНЕНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
ASSESSED MEAN TIME BETWEEN FAILURES – ОЦІНЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ
ASSESSED MEAN TIME TO FAILURE – ОЦІНЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ
ASSESSED Q-PERCENTILE LIFE – ОЦІНЕНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
ASSESSED RELIABILITY – ОЦІНЕНА НАДІЙНІСТЬ
ASSESSMENT OF PRODUCT QUALITY – ОЦІНЮВАННЯ ЯКОТІ ПРОДУКЦІЇ
ASSIGNED LIFETIME – ПРИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
ASSIGNED OPERATING TIME – ПРИЗНАЧЕНИЙ РЕСУРС
ASSIGNED STORAGE TIME – ПРИЗНАЧЕНИЙ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ
ASSORTIMENT OF PRODUCTION – АСОРТИМЕНТ ПРОДУКЦІЇ
ASSOCIATION- АСОЦІАЦІЯ
ASSURANCE OF CONFORMITY – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
A-STEADY STATE AVAILABILITY – СТАЦІОНАРНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ
ATMOSPHERIC CORROSION – АТМОСФЕРНА КОРОЗІЯ
ATTESTATION – ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ; АТЕСТАЦІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
AUDIT – АУДИТ
AUDIT CLIENT – КЛІЄНТ АУДИТУ
AUDIT CONCLUSION - ВИСНОВОК АУДИТУ
AUDIT CRITERIA - КРИТЕРІЇ АУДИТУ

AUDIT EVIDENCE - ДОКАЗ АУДИТУ
AUDIT FINDINGS - ДАНІ АУДИТУ
AUDIT PLAN - ПЛАН АУДИТУ
AUDIT PROGRAMME – ПРОГРАМА АУДИТУ
AUDIT SCOPE - СФЕРА АУДИТУ
AUDIT TEAM – ГРУПА АУДИТУ
AUDITEE – ОБ"ЄКТ АУДИТУ; АУДИТОВАНИЙ; ПЕРЕВІРЮВАНА ОРГАНІЗАЦІЯ
AUDITOR - АУДИТОР
AUTHORITY – ОРГАН ВЛАДИ
AUTOMATED CONTROL SYSTEM – АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ; АВТОМАТИЧНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ
AUTOMATIC TEST EQUIPMENT –АВТОМАТИЧНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ)
AUTOMATIC TEST SYSTEM – АВТОМАТИЧНА СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
AUTOOSILLATIONS – АВТОКОЛИВАННЯ
AVAILABILITY- ГОТОВНІСТЬ
AVAILABLE TIME – ТРИВАЛІСТЬ СТАНУ ГОТОВНОСТІ
AVERAGE (DEPRECATED) MEAN DEPENDABILITY MEASURE – СЕРЕДНІЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
AVERAGE FREQUENCY OF PROCESS ADJUSTMENT – СЕРЕДНЯ ПЕРІОДИЧНІСТЬ НАЛАГОДЖУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
AVERAGE INCOMING IMPERFECTION LEVEL –СЕРЕДНІЙ ВХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
AVERAGE OUTGOING IMPERFECTION LEVEL – СЕРЕДНІЙ ВИХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
AVERAGE RUN LENGTH – СЕРЕДНЯ ДОВЖИНА СЕРІЇ ВИБІРОК
AVERAGE SAMPLE SIZE – СЕРЕДНІЙ ОБСЯГ ВИБІРКИ
AVIALABLE TIME – КОРИСНИЙ ЧАС
AWARENESS - ОБІЗНАНІСТЬ

B

BACKGROUND NOISE – ФОНОВИЙ ШУМ ОБ’ЄКТА
BAR – СТРИЖЕНЬ; ШТРИХ
BAR CODE – ШТРИХОВИЙ КОД
BAR CODING – ШТРИХОВЕ КОДУВАННЯ
BAR SYSTEM – СТЕРЖНЕВА СИСТЕМА
BALANCING OF A DISTRIBUTION NETWORK – СИМЕТРУВАННЯ (РОЗПОДІЛЬЧОЇ МЕРЕЖІ)
BASE – БАЗА ВИПРОБУВАНЬ
BASE CICLE TIME – ОПЕРАТИВНИЙ ЧАС
BASE QUANTITY – ОСНОВНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА
BASE TESTING DIVISION OF HEAD ORGANIZATION – БАЗОВИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПІДРОЗДІЛ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
BASE UNIT – ОСНОВНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ
BASIC STANDARD – ОСНОВОПОЛОЖНИЙ СТАНДАРТ
BATCH SIZE – ОБСЯГ ПАРТІЇ
BEACH MARKING – ВТОМНІ ЛІНІЇ
BEAM – БАЛКА
BEAT FREQUENCY – ЧАСТОТА БИТТЯ
BENCH TEST – СТЕНДОВІ ВИПРОБУВАННЯ
BENDING MOMENT – ЗГИНАЛЬНИЙ МОМЕНТ
BEND TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ЗГИН
BEYONG THE DESIGN–BASISEN ACCIDENT – ПОЗАПРОЕКТНА АВАРІЯ
BEYOND THE DESIGN–BASISEN ACCIDENT MANAGEMENT – КЕРУВАННЯ ПОЗАПРОЕКТНОЮ АВАРІЄЮ
BIAXIAL STRESS CONDITION TEST – ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ПЛОСКОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ
BILATERAL ARRANGEMENT – ДВОСТОРОННЯ УГОДА
BILATERALLY HARMONIZED STANDARDS – СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА ДВОСТОРОННІЙ ОСНОВІ
BINARY SIGNAL – ДВІЙКОВИЙ СИГНАЛ
BIOACCUMULATION – БІОАКУМУЛЯЦІЯ
BIOLOGICAL TEST – БІОЛОГІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
BIOTRANSFORMATION – БІОТРАНСФОРМАЦІЯ
BLANK – ЗАГОТОВКА
BLOCK LOADING – БЛОКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
BLOCK SIZE – РОЗМІР БЛОКУ НАВАНТАЖУВАННЯ

BLOCK STEP – СТУПІНЬ НАВАНТАЖУВАННЯ
BODE DIAGRAM – ЛОГАРИФМІЧНА ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА
BODY – ОРГАН
BODY FORCE – ОБ'ЄМНА СИЛА
BODY OF A NORMATIVE DOCUMENT – ОСНОВНА ЧАСТИНА НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА
BODY OF A STANDARD – ОСНОВНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ
BRAZING – ПАЯННЯ
BRITTLE FRACTURE – КРИХКЕ РУЙНУВАННЯ
BRITTLENESS – КРИХКІСТЬ
BROAD BANDNOISE – ШИРОКОСМУГОВИЙ ШУМ
BROADBAND LOADING – ШИРОКОСМУГОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
BROAD–BAND RANDOM VIBRATION – ШИРОКОСМУГОВІ ВИПАДКОВІ КОЛИВАННЯ
BUILT–IN DIAGNOSTIC DEVICE EXTRA TEST HARDWARE –ВБУДОВАНИЙ (ВМОНТОВАНИЙ) ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
BULK SAMPLE – ОБ'ЄДНАНА ВИБІРКА
BURIAL OF PRODUCTS – ЗАХОРОНЕНЯ ПРОДУКЦІЇ
BURN IN (FOR NONREPAIRABLE HARDWARE) – ПРИРІБ (ДЛЯ НЕРЕМОНТОПРИДАТНОГО ОБ'ЄКТА)
BURN IN (FOR REPAIRABLE HARDWARE) – ПРИРІБ (ДЛЯ РЕМОНТОПРИДАТНОГО ОБ'ЄКТА)
BUSY STATE – ЗАЙНЯТИЙ СТАН

C

CALIBRATION – КАЛІБРУВАННЯ; КАЛІБРУВАННЯ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
CAPABILITY – ЗДАТНІСТЬ; СПРОМОЖНІСТЬ
CASTING – ЛИТТЯ
CASUAL INSPECTION – ЛЕТЮЧИЙ КОНТРОЛЬ; РАПТОВИЙ КОНТРОЛЬ
CATASTROPHIC FAILURE – КАТАСТРОФІЧНА ВІДМОВА
CATEGORY OF TEST – КАТЕГОРІЯ ВИПРОБУВАНЬ
CATHODIC CONTROL – КАТОДНИЙ КОНТРОЛЬ
CATHODIC PROTECTION – КАТОДНИЙ ЗАХИСТ
CAVITATION CORROSION – КАВІТАЦІЙНА КОРОЗІЯ
CERTIFICATE OF A TESTING LABORATORY (CENTER) — АТЕСТАТ ПРО АКРЕДИТАЦІЮ ВИПРОБУВАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ (ЦЕНТРУ)
CERTIFICATE OF CONFORMITY – СЕРТИФІКАТ ВІДПОВІДНОСТІ
CERTIFICATE OF QUALITY – СЕРТИФІКАТ З ЯКОСТІ
CERTIFICATION – СЕРТИФІКАЦІЯ
CERTIFICATING BODY – АТЕСТАЦІЙНИЙ ОРГАН
CERTIFICATION BODY – ОРГАН СЕРТИФІКАЦІЇ
CERTIFICATION OF SOFTWARE CONFORMITY – СЕРТИФІКАЦІЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
CERTIFICATION OF TEST EQUIPMENT – АТЕСТАЦІЯ ВИПРОБУВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ
CERTIFICATION OF TESTING ORGANIZATIONS AND DIVISIONS – АТЕСТАЦІЯ ВИПРОБУВАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПІДРОЗДІЛІВ
CERTIFICATION SCHEME – СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ ОДНОРІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ПРОЦЕСІВ, ПОСЛУГ)
CERTIFICATION SYSTEM – СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ
CERTIFICATION TEST – СЕРТИФІКАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
CERTIFICATION TEST SPECIMEN – ЗРАЗОК ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЙНИХ ВИПРОБУВАНЬ
CERTIFIED REFERENCE MATERIAL – СТАНДАРТНИЙ ЗРАЗОК
CHANGE CONTROL CONFIGURATION MANAGEMENT – КОНТРОЛЮВАННЯ ЗМІН (КЕРУВАННЯ КОНФІГУРАЦІЄЮ)
CHANGEABLE ACTING VALUE – ЗМІННА ДІЄВА ВЕЛИЧИНА
CHANGES TO REQUIREMENTS FOR PRODUCTS AND SERVICES - ЗМІНИ ДО ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
CHARACTERISTIC – ХАРАКТЕРИСТИКА
CHARACTERISTIC UNDER CONTROL – КОНТРОЛЬОВАНА ОЗНАКА
CHECK OUT TIME – ТРИВАЛІСТЬ КОНТРОЛЮ; ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕВІРКИ
CHECK TEST – КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ
CHEMICAL TEST – ХІМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
CLASSIFICATION STANDARD – СТАНДАРТ КЛАСИФІКАЦІЇ
CLIENT – ЗАМОВНИК
CLUSTERING METHOD – МЕТОД ГРУПУВАННЯ
CLAMPING – ЗАКРІПЛЕННЯ
COATING – НАНЕСЕННЯ ПОКРИТТЯ

CODE OF PRACTICE – ЗВІД ПРАВИЛ
CODED SIGNAL – КОДОВАНИЙ СИГНАЛ
COHERENT SYSTEM OF UNITS – КОГЕРЕНТНА СИСТЕМА ОДИНИЦЬ ФІЗИЧНИХ ВЕЛИЧИН
COHERENT UNIT – КОГЕРЕНТНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ
COINCIDENCE MEASURING METHOD – МЕТОД КОІНЦИДЕНЦІЇ; МЕТОД ПОДВІЙНОГО ЗБІГУ
COLD BRITTLENESS – ХОЛОДНОЛАМКІСТЬ
COLLECTIVE RISK – РИЗИК КОЛЕКТИВНИЙ
COMBINED AUDIT - СКОМБІНОВАНИЙ АУДИТ
COMBINED EFFECT – КОМБІНОВАНЕ ДІЯННЯ
COMBINED REDUNDANCY – ЗМІШАНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
COMBINED ROLLING AND SLIDING FRICTION – ТЕРТЯ КОЧЕННЯ З ПРОКОВЗУВАННЯМ
COMMUNICATION - ІНФОРМУВАННЯ
COMPARABLE STANDARDS – ПОРІВНЯННІ СТАНДАРТИ
COMPARATIVE TEST – ПОРІВНЮВАЛЬНІ ВИПРОБУВАНЯ
COMPARATOR – КОМПАРАТОР
COMPATIBILITY – СУМІСНІСТЬ; СУМІСНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
COMPETENCE - КОМПЕТЕНТНІСТЬ
COMPLETE FAILURE – ПОВНА ВІДМОВА
COMPLETE PROCEDURE OF THE ELABORATION OF A STANDARD –ПОВНИЙ ЦИКЛ РОЗРОБКИ СТАНДАРТІВ
COMPLETE TECHNICAL CHARACTERISTIC (SPECIFICATION) –СТАНДАРТ ПОВНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ (ТЕХНІЧНИХ УМОВ)
COMPLEX EFFECT – КОМПЛЕКСНЕ ДІЯННЯ
COMPLEX GAIN – КОМПЛЕКСНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ПЕРЕТВОРЮВАННЯ
COMPLEX OF STANDARDS – КОМПЛЕКС СТАНДАРТІВ
COMPLEX STANDARDIZATION – КОМПЛЕКСНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
COMPLIANCE DEPENDABILITY TEST – КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
COMPLIANCE OF THE TESTING MACHINE – ПОДАТЛИВІСТЬ ВИПРОБНОЇ МАШИНИ
COMPONENT – СКЛАДНИК
COMPOSED SIGNAL – СКЛАДЕНИЙ СИГНАЛ
COMPRESSION TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА СТИСК
COMPUTER – AIDED TEST EQUIPMENT – АВТОМАТИЗОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ (КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ)
CONCENSUS– КОНСЕНСУС
CONCENTRATION CORROSION CELL – КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ЕЛЕМЕНТ
CONCESSION – КОНЦЕСІЯ; ПОСТУПКА; ВІДСТУП
CONCLUSIONS ON THE DRAFT PROGRAM OF STANDARTIZATION WORK – ВИСНОВОК ЗА ПРОЕКТОМ ПРОГРАМИ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
CONDITION – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РЕЖИМ
CONFIDENCE ERROR OF A MEASUREMENT RESULT – ДОВІРЧІ ГРАНИЦІ ПОХИБКИ РЕЗУЛЬТАТУ ВИМІРЮВАННЯ
CONFIGURATION – КОНФІГУРАЦІЯ
CONFIGURATION BASELINE - БАЗИС КОНФІГУРАЦІЇ
CONFIGURATION OBJECT – ОБ’ЄКТ КОНФІГУРАЦІЇ
CONFIGURATION MANAGEMENT- КЕРУВАННЯ КОНФІГУРАЦІЄЮ
CONFIGURATION STATUS ACCOUNTING - ОБЛІКОВУВАННЯ СТАТУСУ КОНФІГУРАЦІЇ
CONFORMITY – ВІДПОВІДНІСТЬ; ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
CONFORMITY ASSESSMENT – ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
CONFORMITI ASSESMENT BODY- ОРГАН З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ
CONFORMITY ASSESSMENT SYSTEM – СИСТЕМА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
CONFORMITY EVALUATION – ОЦІНЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
CONFORMITY SURVEILLANCE – НАГЛЯД ЗА ВІДПОВІДНІСТЮ
CONFORMITY TESTING – ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВИПРОБУВАННЯМ; ВИПРОБУВАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ
CONSTANT ACTING VALUE – ПОСТІЙНА ДІЄВА ВЕЛИЧИНА
CONSTANT FAILURE INTENSITY PERIOD – ПЕРІОД СТАЛОГО ПАРАМЕТРУ ПОТОКУ ВІДМОВ
CONSTANT SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION – СТАЛА СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ
CONSTRUCTIONAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD – КОНСТРУКТИВНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
CONSUMER'S RISK – РИЗИК СПОЖИВАЧА
CONTAMINATION OF ATMOSPHERE – ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
CONTEXT OF THE ORGANIZATION- СЕРЕДОВИЩЕ ОРГАНІЗАЦІЇ
CONTINUAL IMPROVEMENT- ПОСТІЙНЕ ПОЛІПШУВАННЯ
CONTINUING EFFECT – БЕЗПЕРЕРВНЕ ДІЯННЯ

CONTINUING STANDARDIZATION TOPIC – ПЕРЕХІДНА ТЕМА З СТАНДАРТИЗАЦІЇ
CONTINUOUS ACTION – НЕПЕРЕРВНЕ ДІЯННЯ
CONTINUOUS INSPECTION – БЕЗПЕРЕРВНИЙ КОНТРОЛЬ
CONTINUOUS REDUNDANCY – ПАРАЛЕЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ; СТАЛЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
CONTINUOUS SAMPLING INSPECTION – СТАТИСТИЧНИЙ БЕЗПЕРЕРВНИЙ КОНТРОЛЬ
CONTINUOUS SIGNAL – НЕПЕРЕРВНИЙ СИГНАЛ
CONTRACT REVIEW – АНАЛІЗ КОНТРАКТУ
CONTRACTOR – ПІДРЯДНИК
CONTROL - КЕРУВАННЯ
CONTROL AIM – МЕТА КЕРУВАННЯ
CONTROL ALGORYTHM – АЛГОРИТМ КЕРУВАННЯ
CONTROL BY MEASUREMENT – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ
CONTROL CHART – КОНТРОЛЬНА КАРТА
CONTROL CHART FOR ARITHMETIC MEANS – КОНТРОЛЬНА КАРТА СЕРЕДНІХ АРИФМЕТИЧНИХ
CONTROL CHART FOR EXTREME VALUES – КОНТРОЛЬНА КАРТА ГРАНИЧНИХ ЗНАЧЕНЬ
CONTROL CHART FOR MEDIANS – КОНТРОЛЬНА КАРТА МЕДІАН
CONTROL CHART FOR NUMBER OF DEFECTS OR DERECTIVES – КОНТРОЛЬНА КАРТА КІЛЬКОСТІ ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ АБО КІЛЬКОСТІ ДЕФЕКТІВ
CONTROL CHART FOR RANGES – КОНТРОЛЬНА КАРТА СЕРЕДНІХ РОМЗАХІВ
CONTROL CHART FOR STANDARD DEVIATIONS – КОНТРОЛЬНА КАРТА СЕРЕДНІХ КВАДРАТИЧНИХ ВІДХИЛЕНЬ
CONTROL CHART WITH WARNING LIMITS – КОНТРОЛЬНА КАРТА З ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНИМИ МЕЖАМИ
CONTROL LAW – ЗАКОН КЕРУВАННЯ
CONTROL OF CHANGES - КОНТРОЛЬ ЗМІН
CONTROL OF DOCUMENTED INFORMATION - КОНТРОЛЬ ЗАДОКУМЕНТОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
CONTROL OF EXTERNAL PROVIDED PROCESSES, PRODUCTS SND SERVICES - КОНТРОЛЬ НАДАВАНИХ ІЗЗОВНІ ПРОЦЕСІВ, ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
CONTROL OF NONCONFORMING OUTPUTS - КОНТРОЛЬ НЕВІДПОВІДНИХ ВИХОДІВ
CONTROL OF PRODUCTION AND SERVICE PROVISION - КОНТРОЛЬ ВИГОТОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ
CONTROL SYSTEM – СИСТЕМА КЕРУВАННЯ
CONTROLABILITY – ПРИСТОСОВАНІСТЬ ОБ’ЄКТА ДО ДІАГНОСТУВАННЯ
CONTROLLED (CONTROL ABLE) PARAMETER – КЕРОВАНИЙ (ВКЕРОВАНИЙ) ПАРАМЕТР
CONTROLLED OBJECT – ОБ’ЄКТ КЕРУВАННЯ
CONTROLLING ACTION – КЕРІВНЕ ДІЯННЯ (ПОДІЯННЯ)
CONTROLLING OBJECT – КЕРІВНИЙ ОБ’ЄКТ
CONTROLLING SIGNAL – КЕРІВНИЙ СИГНАЛ
CONVENTIONAL TRUE VALUE OF A PARAMETER –ДІЙСНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА
CONVENTIONAL TRUE VALUE OF A QUANTITY – ДІЙСНЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ; УМОВНО ІСТИННЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
COPY OF A STANDARD – КОПІЯ СТАНДАРТУ
CORNER FREQUENCY – ЧАСТОТА СПОЛУЧЕННЯ
CORRECTED RESULT – ПОПРАВЛЕНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
CORRECTION – КОРИГУВАННЯ; ПОПРАВКА
CORRECTIVE ACTION – КОРИГУВАЛЬНА ДІЯ; КОРИГУВАЛЬНИЙ ЗАХІД
CORRECTIVE MAINTENANCE – ВІДНОВЛЮВАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ; НЕПЛАНОВАНИЙ РЕМОНТ
CORRECTIVE MAINTENANCE – ПОЗАПЛАНОВЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
CORRECTIVE MAINTANANCE TIME – ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ; ЧАС ВІДНОВНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
CORROSIVE RESISTANCE – КОРОЗІЙНА СТІЙКІСТЬ
CORROSION CELL – КОРОЗІЙНИЙ ЕЛЕМЕНТ
CORROSION CURRENT – КОРОЗІЙНИЙ СТРУМ
CORRECTION FACTOR – КОРИГУВАЛЬНИЙ КОЕФІЦІЄНТ
CORROSION FATIQUE – КОРОЗІЙНА ВТОМА
CORROSION–FATIGUE CRACKING – КОРОЗІЙНА ВТОМА
CORROSION INHIBITOR – ІНГІБІТОР КОРОЗІЇ
CORROSION OF METALS – КОРОЗІЯ МЕТАЛІВ
CORROSION PRODUCTS – ПРОДУКТИ КОРОЗІЇ
CORROSION PROTECTION – ПРОТИКОРОЗІЙНИЙ ЗАХИСТ
CORROSION POTENTIAL – ПОТЕНЦІАЛ КОРОЗІЇ
CORROSION SYSTEM – КОРОЗІЙНА СИСТЕМА
CORROSION TESTS – КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ

CORROSIVE – КОРОЗІЯ
CORROSIVE ENVIRONMENT – КОРОЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ
CORROSIVE RESISTANCE – КОРОЗІЙНА СТІЙКІСТЬ; КОРОЗІЙНА ТРИВКІСТЬ
CRACK – ТРІЩИНА
CRACK RESISTANCE – ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ
CRADUAL FAILURE – ПОСТУПОВА ВІДМОВА
CREEP – ПОВЗУЧІСТЬ
CREEP LIMIT – ГРАНИЦЯ ПОВЗУЧОСТІ
CREEP TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ПОВЗУЧІСТЬ
CREVICE CORROSION – ЩІЛИННА КОРОЗІЯ
CRITICAL DEFECT – КРИТИЧНИЙ ДЕФЕКТ
CRITICAL FAILURE – КРИТИЧНА ВІДМОВА
CRITICAL FAULT – КРИТИЧНА НЕСПРАВНІСТЬ
CRITICAL HUMIDITY – КРИТИЧНА ВОЛОГІСТЬ
CRITICAL STATE – КРИТИЧНИЙ СТАН
CRITICAL STATE CRITERION – КРИТЕРІЙ КРИТИЧНОГО СТАНУ
CRYOGENIC–TEMPERATURE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ЗА КРІОГЕНИХ ТЕМПЕРАТУР
CUMULATIVE LIFE – СУМАРНИЙ РЕСУРС
CURTAILED INSPECTION – ОБМЕЖЕНИЙ КОНТРОЛЬ
CURTAILED INSPECTION – УСІЧЕНИЙ КОНТРОЛЬ
CUSTOMER – СПОЖИВАЧ
CUSTOMER COMMUNICATION - ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗАМОВНИКАМИ
CUSTOMER FOCUS - ОРІЄНТАЦІЯ НА ЗАМОВНИКА
CUSTOMER SATISFACTION - ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЗАМОВНИКА
CUSTOMER SATISFACTION CODE OF CONDUCT - КОДЕКС ПОВЕДІНКИ, ЗОРІЄНТОВАНИЙ НА ДОСЯГНЕННЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЗАМОВНИКІВ –
CUSTOMER SERVICE - ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАМОВНИКА –
CUSUM CHART – КОНТРОЛЬНА КАРТА КУМУЛЯТИВНИХ СУМ
CUT FREQUENCY – ЧАСТОТА ЗРІЗУ
CUSUM METHOD – МЕТОД КУМУЛЯТИВНИХ СУМ
CYCLE CRACK PROPAGATION – ЦИКЛІЧНА ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ
CYCLE RATIO – ВІДНОСНА КІЛЬКІСТЬ ЦИКЛІВ, N/N
CYCLIC CREEP TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ЦИКЛІЧНУ ПОВЗУЧІСТЬ
CYCLIC LOADING – ПЕРІОДИЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
CYCLIC TEST – ЦИКЛІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
CYCLIC VOLTAGE VARIATION – ЦИКЛІЧНІ ЗМІНИ НАПРУГИ
CYLINDRIC (SPHERICAL) WAVE – ЦИЛІНДРИЧНА (СФЕРИЧНА) ХВИЛЯ

D

DAMPING INDEX – КОЕФІЦІЄНТ ЗГАСАННЯ
DATA - ДАНІ
DATA – ДАНІ В ПРОМИСЛОВИХ ПРОЦЕСАХ
DATA ELEMENT – ЕЛЕМЕНТ ДАНИХ
DATA POSITION REPRESENTATION – ПОЗИЦІЙНЕ ПОДАННЯ ДАНИХ
DATA – SENSITIVE FAULT – ДЕФЕКТ, ЧУТЛИВИЙ ДО ДАНИХ; ІНФОРМАЦІЙНО – ВИЯВНИЙ НЕСПРАВНИЙ СТАН; НЕСПРАВНІСТЬ, ВИЯВЛЮВАНА ПІД ЧАС ОБРОБКИ ДАНИХ
DEAD BAND – ЗОНА НЕЧУТЛИВОСТІ (ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ)
DE-AERATION – ДЕАЕРАЦІЯ (КОРОЗІЯ)
DECISION RULE – ВИРІШАЛЬНЕ ПРАВИЛО
DECLARATION OF CONFORMITY – ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ
DEEMED– TO– SATISFY PROVISION – ВИЧЕРПНЕ ПОЛОЖЕННЯ
DEEMED– TO– SATISFY PROVISION – МЕТОДИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ (ПОЛОЖЕННЯ, СПРЯМОВАНЕ НА ДОСЯГНЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ)
DEFECT – ДЕФЕКТ
DEFECTIVE – ДЕФЕКТНА ОДИНИЦЯ ПРОДУКЦІЇ
DEFECTIVE UNIT – ДЕФЕКТНА ОДИНИЦЯ ПРОДУКЦІЇ
DEFECTS PER HUNDRED UNITS – РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
DEGRADATION –СТАРІННЯ

DEGRADATION FAILURE – ДЕГРАДАЦІЙНА ВІДМОВА
DEGRADATION PROCESS – ДЕГРАДАЦІЯ; ДЕГРАДАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС
DEGREE OF DEMONSTRATION – СТУПІНЬ ПІДТВЕРДЖЕННЯ
DEGREE OF PRODUCT AVAILABILITY – ВИД ТЕХНІЧНОГО СТАНУ
DEMAGE – ПОШКОДЖЕННЯ
DEPARTMENTAL MANAGEMENT SYSTEM – СИСТЕМА ВІДОМЧОГО КОНТРОЛЮ
DEPARTMENAL TEST – ВІДОМЧІ ВИПРОБУВАННЯ
DEPARTMENTAL TESTING CENTER – ВІДОМЧИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР
DEPENDABILITY – БЕЗВІДМОВНІСТЬ; НАДІЙНІСТЬ
DEPENDABILITY ANALYSIS – АНАЛІЗ НАДІЙНОСТІ
DEPENDAIBILITY ASSESSMENT – ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
DEPENDABILITY MANAGEMENT – КЕРУВАННЯ НАДІЙНІСТЮ
DEPENDABILITY MEASURE – ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
DEPENDABILITY SPECIFICATION – НОРМУВАННЯ НАДІЙНОСТІ
DEPENDABILITY STRUCTURE DIAGRAM – СТРУКТУРНА СХЕМА НАДІЙНОСТІ
DEPENDABILITY SUPPORT PROGRAMME – ПРОГРАМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
DEPENDABILITY TEST PROGRAMME – ПЛАН ВИПРОБУВАНЬ НА НАДІЙНІСТЬ
DEPENDABILITY VERIFICATION – КОНТРОЛЬ НАДІЙНОСТІ
DERATING REDUNDANCY – НАВАНТАЖУВАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
DERIVED QUANTITY – ПОХІДНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА
DERIVED UNIT – ПОХІДНА ОДИНИЦЯ СИСТЕМИ ОДИНИЦЬ
DESCRIPTIVE PROVISION – ОПИСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
DESIGN-BASIS ACCIDENT – ПРОЕКТНА АВАРІЯ
DESIGN AND DEVELOPMENT – ПРОЕКТУВАННЯ І РОЗРОБЛЕННЯ
DESIGN AND DEVELOPMENT CHANGES - ЗМІНИ В ПРОЕКТІ ТА РОЗРОБЦІ
DESIGN AND DEVELOPMENT CONTROLS - ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ
DESIGN AND DEVELOPMENT INPUTS - ВХІДНІ ДАНІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ
DESIGN AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS AND SERVICES - ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
DESIGN AND DEVELOPMENT OUTPUTS - ВИХІДНІ ДАНІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ
DESIGN AND DEVELOPMENT PLANNING - ПЛАНУВАННЯ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ
DESIGN FAILURE – КОНСТРУКЦІЙНА ВІДМОВА
DESIGN FAULT – КОНСТРУКЦІЙНА НЕСПРАВНІСТЬ
DESIGN REVIEW – АНАЛІЗ ПРОЕКТУ
DESIGN SCHEME – РОЗРАХУНКОВА СХЕМА
DESIGN SCHEMING –РОЗРАХУНКОВА СХЕМАТИЗАЦІЯ
DESIGNATION- ПРИЗНАЧЕННЯ
DESIGNATING AUTHORITY- УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН
DESTRUCTION – РУЙНУВАННЯ
DESTRUCTIVE INSPECTION – РУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
DESTRUCTIVE TEST – РУЙНІВНІ ВИПРОБУВАННЯ
DETECTOR – ІНДИКАТОР
DETERMINATED ACTION – ДЕТЕРМІНОВАНЕ ДІЯННЯ
DETERMINATED OBJECT – ДЕТЕРМІНОВАНИЙ ОБ’ЄКТ
DETERMINATION - ВИЗНАЧАННЯ
DETERMINATION DEPENDABILITY TEST – ВИЗНАЧАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
DETERMINATIVE TEST –ВИЗНАЧАЛЬНІ ВИПРОБУВАНННЯ
DETERMINING THE REQUIREMENTS FOR PRODUCTS AND SERVICES - ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
DETERMINING THE SCOPE OF THE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM - ВИЗНАЧЕННЯ СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
DEVELOPMENT – РОЗРОБКА
DEVELOPMENT OF AGGREGATES – АГРЕГАТУВАННЯ
DEVELOPMENT OF TYPES – ТИПІЗАЦІЯ
DEVELOPMENTAL TEST – ДОВОДЖУВАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ (КОНСТРУКТИВНІ ВИПРОБУВАННЯ)
DEVIATION PERMIT –ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО; ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО З ВІДХИЛЕННЯМИ; ДОЗВІЛ НА ВІДХИЛЕННЯ
DEVIATION SIGNAL – СИГНАЛ ВІДХИЛУ
DEVICE - ПРИСТРІЙ
DEZINCONISATION OF BRASS – ЗНЕЦИНКОВУВАНЯ ЛАТУНІ
DIAGNOSABILITY OF AN OBJECT – ПРИСТОСОВАНІСТЬ ОБ’ЄКТА ДО ДІАГНОСТУВАННЯ
DIAGNOSABILITY PROVISION – ДІАГНОСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
DIAGNOSIS IN THE COURSE OF OPERATION – ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ

DIAGNOSTIC MODEL – ДІАГНОСТИЧНА МОДЕЛЬ
DIFFERENTIAL AERATION CELL – АЕРАЦІЙНИЙ ЕЛЕМЕНТ
DIFFERENTIAL METHOD OF MEASUREMENT– ДИФЕРЕНЦІЙНИЙ МЕТОД; РІЗНИЦЕВИЙ МЕТОД
DIFFERENTIATION GAIN – КОЕФІЦІЄНТ ДИФЕРЕНЦІЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ
DIFFUSION CONTROL – ДИФУЗІЙНИЙ КОНТРОЛЬ
DIGITAL DATA – ЦИФРОВІ ДАНІ
DIGITAL MEASURING INSTRUMENT – ЦИФРОВИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД
DIGITAL SIGNAL – ЦИФРОВИЙ СИГНАЛ
DIMENSION OF A QUANTITY – РОЗМІРНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
DIMENSIONAL QUANTITY – РОЗМІРНІСНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА
DIMENSIONLESS QUANTITY – БЕЗРОЗМІРНІСНА ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА
DINAMIC FACTOR – ДИНАМІЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ
DIRECT – COMPARISON METHOD OF MEASUREMENT – МЕТОД ЗІСТАВЛЕННЯ
DIRECT MANUFACTURE TIME – ОСНОВНИЙ ЧАС
DIRECT MEASUREMENT – ПРЯМЕ ВИМІРЮВАННЯ
DISABLE STATE – НЕГОТОВНІСТЬ (СИСТЕМИ)
DISABLED STATE – СТАН НЕГОТОВНОСТІ
DISABLED TIME – ТРИВАЛІСТЬ НЕГОТОВНОСТІ
DISCRETE DATA – ДИСКРЕТНІ ДАНІ
DISCRETE SIGNAL –ДИСКРЕТНИЙ СИГНАЛ
DISCRETIZATION – ДИСКРЕТИЗАЦІЯ
DISCRIMINATION THRESHOLD – ПОРІГ ЧУТЛИВОСТІ (ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ)
DISPOSITION OF NONCONFORMITY – УСУНЕННЯ НЕВІДПОВІДНОСТІ
DISPUTE – СПІР
DISSIPATIVE FORCE CHARACTERISTIC – ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСИПАТИВНОЇ СИЛИ
DISTRIBUTED LOAD – РОЗПОДІЛЕНЕ НАВАНТАЖЕННЯ
DISTRIBUTED ODJECT – ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ОБ’ЄКТ
DISTRIBUTED-PARAMETERS ODJECT - ОБ’ЄКТ ІЗ РОЗПОДІЛЕНИМИ ПАРАМЕТРАМИ
DISTURBANCE – ЗБУРЮВАННЯ (ЗБУРЕННЯ)
DISTURBANCE SIGNAL – СИГНАЛ ЗБУРЕННЯ
DISTURBED PROCESS – ЗБУРЕНИЙ ПРОЦЕС
DOCUMENT – ДОКУМЕНТ
DOCUMENTED INFORMATION - ЗАДОКУМЕНТОВАНА ІНФОРМАЦІЯ
DOSE – ДОЗА
DOUBLE SAMPLING PLAN – ДВОСТУПІНЧАТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
DOWN STATE – НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН
DOWN TIME – ТРИВАЛІСТЬ ВТРАТ; ТРИВАЛІСТЬ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ; ЧАС НЕСПРАВНОГО УШКОДЖЕНОГО СТАНУ; ЧАС ПРОСТОЮ
DRAFT STANDARD – ПРОЕКТ СТАНДАРТУ
DRIFT – ДРЕЙФ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
DRIFT FAILURE – ПОСТУПОВА ВІДМОВА
DRP-PROVIDER*;* DISPUTE RESOLUTION PROCESS PROVIDER- ПРОВАЙДЕР ПРОЦЕСУ РОЗВ’ЯЗАННЯ СПОРІВ
DROWTH TIME – ЧАС НАРОСТАННЯ
DUCTILE FRACTURE – В’ЯЗКЕ РУЙНУВАННЯ
DUPLICATION – ДУБЛЮВАННЯ
DURABILITY – ДОВГОВІЧНІСТЬ
DURABILITY OBJECT – ЖИВУЧІСТЬ ОБ’ЄКТА (ЗРАЗКА)
DYNAMIC ACTION – ДИНАМІЧНЕ ДІЯННЯ
DYNAMIC CHARACTERISTIC – ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
DYNAMIC CHARACTERISTIC OF THE PROCEDURE FOR CHANGING THE SAMPLING PLAN – ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІНЮВАННЯ ПЛАНУ ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
DYNAMIC ERROR – ДИНАМІЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
DYNAMIC FRICTION – ТЕРТЯ РУХУ
DYNAMIC LOADING – ДИНАМІЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
DYNAMIC MEASUREMENT – ДИНАМІЧНЕ ВИМІРЮВАННЯ
DYNAMIC SAMPLING – ДИНАМІЧНИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ)
DYNAMIC TEST – ДИНАМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ

E

EARLY FAILURE PERIOD – ПЕРІОД ПРИРОБУ
EFFECTIVENESS – РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ
EFFICIENCY – ЕФЕКТИВНІСТЬ
EFFICIENCY RATIO – КОЕФІЦІЄНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ELASTIC STRAIN – ПРУЖНА ДЕФОРМАЦІЯ
ELASTICITY – ПРУЖНІСТЬ
ELASTICITY LIMIT – ГРАНИЦЯ ПРУЖНОСТІ
ELASTICITY MODULUS – МОДУЛЬ ПРУЖНОСТІ ПІД ЧАС РОЗТЯГУ
ELECTRIC SIGNAL – ЕЛЕКТРИЧНИЙ СИГНАЛ
ELECTROCHEMICAL CORROSION – ЕЛЕКТРОХІМІЧНА КОРОЗІЯ
ELECTROCHEMICAL MACHINING – ЕЛЕКТРОХІМІЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ
ELECTROCHEMICAL PROTECTION – ЕЛЕКТРОХІМІЧНИЙ ЗАХИСТ
ELECTRODE DEPOLARIZATION – ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ
ELECTRODE POLARIZATION – ПОЛЯРИЗАЦІЯ
ELECTROMAGNETIC TEST – ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ВИПРОБУВАННЯ
ELECTROPHYSICAL MACHINING –ЕЛЕКТРОФІЗИЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ
ELEMENT UNDER REDUNDANCY – РЕЗЕРВОВАНИЙ ЕЛЕМЕНТ
ELEVATED – TEMPERATURE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ЗА ПІДВИЩЕНИХ ТЕМПЕРАТУР
ELONGATION AT RUPTURE – ВІДНОСНЕ ВИДОВЖЕННЯ ПІСЛЯ РОЗРИВУ
EMERGENCY PROTECTION – АВАРІЙНИЙ ЗАХИСТ
EMERGENCY SITUATION – АВАРІЙНА СИТУАЦІЯ
ENDURANCE – ЦИКЛІЧНА ДОВГОВІЧНІСТЬ, N
ENDURANCE LIMIT – ГРАНИЦЯ ОБМЕЖЕНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ, σ_{RN},τ_{RN}
ENDURANCE TEST – ДОСЛІДНИЦЬКІ ВИПРОБУВАННЯ
ENFORCEMENT AUTHORITY – ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН З РЕГЛАМЕНТІВ
ENGINEERING STRESS – НАПРУЖЕННЯ УМОВНЕ
ENTITY – ОБ’ЄКТ У ГАЛУЗІ ЯКОСТІ; СУТНІСТЬ
ENVIRONMENT – ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
ENVIRONMENT FOR THE OPERATION OF PROCESSES - СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ФУНКЦІЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ
ENVIRONMENTAL EPIDEMIOLOGY – ЕПІДЕМІОЛОГІЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ENVIRONMENTAL HEALTH SCIENCE – ГІГІЄНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРОДОВИЩА
ENVIRONMENTAL LOSS TIME – ТРИВАЛІСТЬ ЗОВНІШНІХ ВТРАТ
ENVIRONMENTAL TEST – КЛІМАТИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
EQUAL TREATMENT –ОДНАКОВЕ СТАВЛЕННЯ
EQUAL TREATMENT – РЕЖИМ ОДНАКОВОГО СПРИЯННЯ
EQUIVALENCE; EQUIVALENCE OF CONFORMITY ASSESMENT RESULTS- ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
EQUIVALENT FREQUENCY TRANSFER FUNCTION – ЕКВІВАЛЕНТНА ЧАСТОТА ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ
EROSION – CORROSION – ЕРОЗІЙНА КОРОЗІЯ
ERROR – ПОХИБКА
ERROR OF FABRICATION – ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ
ERROR OF INDICATION OF MEASURING INSTRUMENT – АБСОЛЮТНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
ERROR OF METHOD OF MEASUREMENT – МЕТОДИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ
ERROR PROTECTION – ЗАХИСТ ВІД ПОМИЛКИ
ESTIMATED DEPENDABILITY MEASURE – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ; ОЦІННИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
ETALON –ЕТАЛОН
EVALUATION TEST – АТЕСТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
EVENT - ПОДІЯ
EXAMINATION FOR CONFORMITY WITH APPROVED PATTERN – ДЕРЖАВНІ КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
EXCEPTION HANDLING – ОБРОБЛЕННЯ ПОМИЛОК
EXCLUSIVE (INDICATIVE) REFERENCE TO STANDARDS – ВИНЯТКОВЕ (ВКАЗІВНЕ) ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ; ОБОВ’ЯЗКОВЕ ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТ
EXCLUSIVE REQUIREMENT – ОБСОБЛИВА ВИМОГА
EXPERIMENT – ЕКСПЕРИМЕНТ
EXPERIMENTAL DEPENDABILITY ASSESSMENT – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
EXPERIMENTAL EXPOSURE – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДІЯННЯ

EXPERIMENTAL STANDART DEVIATION – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ СЕРЕДНЄ КВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАННЯ; ВИБІРКОВЕ СЕРЕДНЄ КВАДРАТИЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАННЯ
EXTENT OF TEST – ОБСЯГ ВИПРОБУВАНЬ
EXTERNAL ACTION – ЗОВНІШНЄ ДІЯННЯ
EXTERNAL DIAGNOSTIC DEVICE – ЗОВНІШНІЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
EXTERNAL DISABLED STATE – СТАН НЕГОТОВНОСТІ ЧЕРЕЗ ЗОВНІШНІ ПРИЧИНИ
EXTERNAL FORCE – ЗОВНІШНЯ СИЛА
EXTERNAL LOSS TIME – ТРИВАЛІСТЬ ЗОВНІШНІХ ВТРАТ; ЧАС ПРОСТОЮ ЧЕРЕЗ ЗОВНІШНІ ПРИЧИНИ
EXTERNAL NOISE – ЗОВНІШНЯ ЗАВАДА
EXTERNAL SIGNAL – ЗОВНІШНІЙ СИГНАЛ
ENVIRONMENTAL LOSS TIME – ЧАС ПРОСТОЮ ЧЕРЕЗ ЗОВНІШНІ ПРИЧИНИ
EXPLICIT FAILURE – ЯВНА ВІДМОВА
EXTRAPOLATED DEPENDABILITY MEASURE –ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
EXTRAPOLATED FAILURE RATE – ЕКСТРАПОЛЬОВАНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ
EXTRAPOLATED MEAN LIFE – ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
EXTRAPOLATED MEAN TIME BETWEEN FAILURES – ЕСТРАПОЛЬОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ
EXTRAPOLATED MEAN TIME TO FAILURE– ЕСТРАПОЛЬОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ
EXTRAPOLATED Q-PERCENTILE LIFE – ЕКСТРАПОЛЬОВАНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
EXTRAPOLATED RELIABILITY – ЕКСТРАПОЛЬОВАНА НАДІЙНІСТЬ

F

FAIL SAFE – БЕЗАВАРІЙНІСТЬ; ВІДМОВОСТІЙКІСТЬ
FAIL – SAFE SYSTEM – ПОМИЛКОСТІЙКА СИСТЕМА
FAILURE – ВІДМОВА
FAILURE CAUSE – ПРИЧИНА ВІДМОВИ
FAILURE CRITERION – КРИТЕРІЙ ВІДМОВИ
FAILURE CRITICALITY – КРИТИЧНІСТЬ ВІДМОВИ
FAILURE EFFECT – НАСЛІДКИ ВІДМОВИ
FAILURE INTENSITY – ПАРАМЕТР ПОТОКУ ВІДМОВ; Z(T)
FAILURE INTENSITY ACCELERATION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ ПАРАМЕТРА ПОТОКУ ВІДМОВ
FAILURE MECHANISM – МЕХАНІЗМ ВІДМОВИ
FAILURE MODE – ВИД ВІДМОВИ
FAILURE MODE AND EFFECTS ANALYSIS – АНАЛІЗ ХАРАКТЕРУ ТА НАСЛІДКІВ ВІДМОВИ
FAILURE MODES, EFFECTS AND CRITICALITY ANALYSIS – АНАЛІЗ ХАРАКТЕРУ, НАСЛІДКІВ ТА КРИТИЧНОСТІ ВІДМОВ
FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
FAILURE PROBABILITY – ІМОВІРНІСТЬ ЗРУЙНУВАННЯ
FAILURE RATE – ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ
FAILURE RATE ACCELERATION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІДМОВ
FAILURE STATE – НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН
FARM – ФЕРМА
FATIGUE – ВТОМА
FATIGUE CORROSION ENVIRONMENT FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ВПЛИВУ КОРОЗІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
FATIGUE CRACK – ВТОМНА ТРІЩИНА
FATIGUE CRACK LIFE – ЦИКЛІЧНА ДОВГОВІЧНІСТЬ, N
FATIGUE DAMAGE – ВТОМНЕ ПОШКОДЖЕННЯ
FATIGUE FAILURE – ВТОМНЕ ЗРУЙНУВАННЯ
FATIGUE FRACTURE – ВТОМНИЙ ЗЛАМ
FATIGUE FRETTING – ФРЕТИНГ-ВТОМА
FATIGUE FRETTING–CORROSION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ВПЛИВУ ФРЕТИНГ–КОРОЗІЇ
FATIGUE LIFE – ВТОМНА ДОВГОВІЧНІСТЬ
FATIGUE LIMIT STRESSES – ГРАНИЧНІ НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ
FATIGUE LONGEVITY – ВТОМНА ДОВГОВІЧНІСТЬ
FATIGUE STAGE – СТАДІЯ ВТОМИ
FATIGUE STRENGTH –ОПІР ВТОМІ
FATIGUE STRENGTH AT N CYCLE – ГРАНИЦЯ ОБМЕЖЕНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ, σ_{RN},τ_{RN}
FATIGUE STRENGTH FOR FINITE LIFE – ГРАНИЦЯ ОБМЕЖЕНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ, σ_{RN},τ_{RN}

FATIGUE TESTS – ВИПРОБУВАННЯ НА ВТОМУ
FATIGUE WEAR – УТОМНЕ ЗНОШУВАННЯ
FAULT – ДЕФЕКТ; НЕСПРАВНИЙ СТАН (СИСТЕМИ); НЕСПРАВНІСТЬ
FAULT ANALYSIS– АНАЛІЗ НЕСПРАВНОСТЕЙ
FAULT CORRECTION – УСУНЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT CORRECTION TIME – ТРИВАЛІСТЬ УСУНЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT COVERAGE – ПОВНОТА ВИЯВЛЕННЯ НЕСПРАВНОСТЕЙ
FAULT DETECTION – ПЕРЕВІРКА СПРАВНОСТІ
FAULT DETECTION IN THE COURSE OF OPERATION – ПЕРЕВІРКА ПРАВИЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ
FAULT DETECTION TEST – ПЕРЕВІРЯЮЧИЙ ТЕСТ
FAULT DIAGNOSIS – ВИЗНАЧЕННЯ НЕСПРАВНОСТІ; ДІАГНОСТУВАННЯ
FAULT DIAGNOSIS TIME – ТРИВАЛІСТЬ ДІАГНОСТУВАННЯ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT LOCALIZATION – ВИЯВЛЕННЯ МІСЦЯ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT LOCALIZATION TIME – ТРИВАЛІСТЬ ПОШУКУ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT LOCATION TEST – ТЕСТ ПОШУКУ ДЕФЕКТУ
FAULT LOCATION TIME (DEPRECATED) – ТРИВАЛІСТЬ ПОШУКУ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT MASKING – МАСКОВАНА НЕСПРАВНІСТЬ
FAULT MODE – ВИД НЕСПРАВНОСТІ
FAULT RECOGNITION –ВИЯВЛЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕСПРАВНОСТІ
FAULT TOLERANCE – ВІДМОВОСТІЙКІСТЬ
FAULT TREE – ГРАФ НЕСПРАВНОСТЕЙ
FAULT TREE ANALYSIS – АНАЛІЗ ГРАФА НЕСПРАВНОСТЕЙ
FEATURE – ВЛАСТИВІСТЬ ПРОДУКЦІЇ; ОЗНАКА
FEATURE OF THE ACTION – ОЗНАКА ДІЯННЯ–
FEEDBACK - ЗВОРОТНИЙ ЗВ’ЯЗОК
FEED BACK SIGNAL – СИГНАЛ ЗВОРОТНЬОГО ЗВ’ЯЗКУ
FIDUCIAL ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT – ЗВЕДЕНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
FIELD DATA – ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ДАНІ
FIELD DEPENDABILITY TEST – ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
FIELD INSPECTION –ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ
FIELD OF STANDARDIZATION – ГАЛУЗЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ; СФЕРА СТАНДАРТИЗАЦІЇ
FIELD RELIABILITY TEST – ДОСЛІДНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ; ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
FIELD TEST – ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
FILE – SOFT SYSTEM – СИСТЕМА З АМОРТИЗАЦІЄЮ ВІДМОВ
FILM MASTER – ФОТОШАБЛОН ШТРИХКОДОВОЇ ПОЗНАЧКИ
FINAL STATE – КІНЦЕВИЙ СТАН
FINISHED PRODUCTION –ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ
FIRST DRAFT OF A STANDARD – ПЕРШИЙ ПРОЕКТ СТАНДАРТУ
FIRST - PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY-ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПЕРШОЮ СТОРОНОЮ
FITNESS FOR PURPOSE – ВІДПОВІДНІСТЬ ПРИЗНАЧЕННЮ
FIXED – LENGTH BAR CODE – ШТРИХОВИЙ КОД З ФІКСОВАНОЮ ДОВЖИНОЮ
FIXING TIME – ЧАС УСТАНОВЛЮВАННЯ
FLOW OF PRODUCTS – ПОТІК ПРОДУКЦІЇ
FLUOROSCOPE – ФЛУОРОСКОП
FOOLPROOF PROGRAM – ПОМИЛКОСТІЙКА ПРОГРАМА
FORCED FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ВИМУШЕНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
FORM OF BLOCK – ФОРМА БЛОКУ НАВАНТАЖУВАННЯ
FORM OF LOADING – ЗАКОН НАВАНТАЖУВАННЯ
FORMING – ОБРОБЛЕННЯ ТИСКОМ; ФОРМУВАННЯ
FRACTION DEFECTIVE – ДОЛЯ ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ; ЧАСТКА ДЕФЕКТНИХ ОДИНИЦЬ ПРОДУКЦІЇ
FRACTURE – РУЙНУВАННЯ
FRACTURE TOUGHNESS TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ТРІЩИНОСТІЙКІСТЬ
FRAME – РАМА
FREE STATE – ВІЛЬНИЙ СТАН; ПЛАНОВИЙ ПРОСТІЙ
FREE TIME – ВІЛЬНИЙ ЧАС
FREQUENCY ACTION – ЧАСТОТНЕ ДІЯННЯ
FREQUENCY CHARACTERISTIC – ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА
FREQUENCY DEVIATION – ВІДХИЛЕННЯ ЧАСТОТИ
FREQUENCY DRIFT – ДРЕЙФ ЧАСТОТИ
FREQUENCY OF CYCLES – ЧАСТОТА ЦИКЛІВ, F
FREQUENCY OF PERIODIC OSCILLATION – ЧАСТОТА

FREQUENCY OF PERIODIC OSCILLATION – ЧАСТОТА ПЕРІОДИЧНИХ КОЛИВАНЬ
FREQUENCY OF PERIODIC VIBRATION – ЧАСТОТА ПЕРІОДИЧНОЇ ВІБРАЦІЇ
FREQUENCY REDUCTION – ЗНИЖЕННЯ ЧАСТОТИ
FREQUENCY RESPONSE LOCUS – АМПЛІТУДНО-ФАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА (АФХ)
FREQUENCY SEPARATION SIGNAL – ЧАСТОТНОПОДІЛЕНИЙ (СКЛАДЕНИЙ СИГНАЛ)
FREQUENCY SIGNAL – ЧАСТОТНИЙ СИГНАЛ
FREQUENCY TRANSFER FUNCTION – ЧАСТОТНА ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ
FRETTING CORROSION – ФРЕТИНГ– КОРОЗІЯ
FRETTING CORROSION WEAR – ФРЕТИНГ-КОРОЗІЙНЕ ЗНОШУВАННЯ
FRETTING WEAR – ФРЕНТИНГОВЕ ЗНОШУВАННЯ
FRICTION ACOUSTIC EMISSION –АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ ТЕРТЯ
FRICTIONAL COMPATIBILITY – СУМІСНІСТЬ В УМОВАХ ТЕРТЯ
FRONT OF A VOLTAGE IMPULSE – ФРОНТ ІМПУЛЬСУ НАПРУГИ
FUNCTION – ФУНКЦІЯ (ЗАДАНА) ОБ'ЄКТА
FUNCTION – PREVENTING FAULT – ПОВНА НЕСПРАВНІСТЬ
FUNCTIONAL FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ФУНКЦІОНАЛЬНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
FUNCTIONAL REDUNDANCY – ФУНКЦІОНАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
FUNCTIONAL TEST – ФУНКЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ

G

GAIN – СТАТИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ ПЕРЕТВОРЮВАННЯ
GAIN-CROSSOVER FREQUENCY – ГРАНИЧНА ЧАСТОТА АМПЛІТУДИ
GAIN-FREQUENCY CHARACTE PISTIC – АМПЛІТУДНО-ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА (АЧХ)
GALVANOPLASTICS – ГАЛЬВАНОПЛАСТИКА
GAMMA-PERCENTILE OPERATING DEPENDABILITY MEASURE – ГАММА-ВІДСОТКОВИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
GAMMA – PERCENTILE LIFE – ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ РЕСУРС
GAMMA – PERCENTILE LIFETIME – ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
GAMMA – PERCENTILE OPERATING TIME TO FAILURE – ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ НАРОБІТОК НА ВІДМОВУ
GAMMA – PERCENTILE RESTORATION TIME – ГАММА – ВІДСОТКОВА ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ
GAMMA – PERCENTILE STORAGE TIME – ГАММА – ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАННОСТІ
GASEOUS CORROSION – ГАЗОВА КОРОЗІЯ
GAUGE NOMINAL VALUE – НОМІНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ВЕЛИЧИНИ, ЯКА ВІДТВОРЮЄТЬСЯ МІРОЮ; НОМІНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ МІРИ
GAUGING OF A MEASURING INSTRUMENT – ГРАДУЮВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
GENERAL ENGINEERING STANDARD-ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИЙ СТАНДАРТ
GENERAL PURPOSE TEST EQUIPMENT – УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
GENERAL REFERENCE TO STANDARDS –ЗАГАЛЬНЕ ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ
GENERAL TECHNICAL SPECIFICATION – СТАНДАРТ ЗАГАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ УМОВ
GOOD STATE – СПРАВНІСТЬ
GRADE – РІВЕНЬ ЯКОСТІ; ГРАДАЦІЯ, КЛАС, СОРТ, ГАТУНОК
GRAPHITIC CORROSION – ГРАФІТУВАННЯ ЧАВУНУ
GROSS MEASUREMENT ERROR – НАДМІРНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ
GROSS SAMPLE – ОБ'ЄДНАНА ВИБІРКА
GROUND TEST – ПОЛІГОННІ ВИПРОБУВАННЯ
GROUP MAIN PART OF THE TITILE OF A STANDARD – ГРУПОВИЙ ЗАГОЛОВОК СТАНДАРТУ
GROUP STANDART – ГРУПОВИЙ ЕТАЛОН
GUIDE AUDIT - ГІД АУДИТУ
GUIDELINE – РЕКОМЕНДАЦІЯ

H

HARDNESS – ТВЕРДІСТЬ
HARDNESS TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ТВЕРДІСТЬ
HARM – ШКОДА
HARMFUL FACTOR – ШКІДЛИВИЙ ВИРОБНИЧИЙ ЧИННИК
HARMFUL SUBSTANCE – ШКІДЛИВА РЕЧОВИНА

HARMONIC ACTION – ГАРМОНІЧНЕ ДІЯННЯ
HARMONIC RESONANSE – ГАРМОНІЧНИЙ РЕЗОНАНС
HARMONIC SIGNAL – ГАРМОНІЧНИЙ СИГНАЛ
HARMONIZATION – ГАРМОНІЗАЦІЯ
HARMONIZED STANDARDS – ГАРМОНІЗОВАНІ СТАНДАРТИ
HAZARD – НЕБЕЗПЕКА
HAZARDOUS – НЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ
HEAD ORGANIZATION FOR STATE PRODUCT TEST – ГОЛОВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ВИПРОБУВАНЬ ПРОДУКЦІЇ
HEAT TREATMENT – ТЕРМІЧНЕ ОБРОБЛЕННЯ
HEAVINESS OF WORK – ТЯЖКІСТЬ ПРАЦІ
HETEROGENEITY OF PRODUCTS – НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
HIDROGEN DEPOLARIZATION – ВОДНЕВА ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ
HIERARCHY SCHEME – ПОВІРОЧНА СХЕМА
HIGH-CYCLE FATIGUE – БАГАТОЦИКЛОВА ВТОМА
HIGHEST VOLTAGE FOR EQUIPMENT – НАЙБІЛЬША ДОПУСТИМА НАПРУГА ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ
HIGH – TEMPERATURE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ЗА ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР
HOLD POINT – ТОЧКА ЗАТРИМКИ; ПУНКТ ЗАТРИМКИ
HOMOGENEITY OF PRODUCTS – ОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
HUM NOISE – ФОНОВИЙ ШУМ
HUMAN ERROR – ПОМИЛКА (ОПЕРАТОРА)
HUMAN FACTOR - ЛЮДСЬКИЙ ЧИННИК
HYDRAULIC SIGNAL – ГІДРАВЛІЧНИЙ СИГНАЛ
HYGIENE – ГІГІЄНА
HYSTERESIS– ВАРІАЦІЯ ПОКАЗУ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
HYSTERESIS LOOP – ПЕТЛЯ ГІСТЕРЕЗИСУ

I

IDENTICAL STANDARS – ІДЕНТИЧНІ СТАНДАРТИ
IDENTIFICATION – ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ
IDENTIFICATION AND TRACEABILITY - ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ
IDLE STATE – ВІЛЬНИЙ СТАН; ПЛАНОВИЙ ПРОСТІЙ
IDLE TIME – ТРИВАЛІСТЬ ПРОСТОЮВАННЯ
IMITABLE ACTION – ІМІТАЦІЙНЕ ДІЯННЯ
IMITATIONE MODEL – ІМІТАЦІЙНА МОДЕЛЬ
IMPACT STRENGTH – УДАРНА В'ЯЗКІСТЬ
IMPROVEMENT- ПОЛІПШУВАННЯ
IMPULSE ACTION – ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-AMPLITUDE ACTION – АМПЛІТУДНО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-FREQENCY ACTION – ЧАСТОТНО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-NUMBER ACTION – КІЛЬКІСНО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-NUMBER SIGNAL – КІЛЬКІСНО-ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ
IMPULSE-PHASE ACTION – ФАЗОВО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-RELATIVE TIME ACTION – ШИРОТНО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-RELATIVE TIME SIGNAL – ШИРОТНО-ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ
IMPULSE RESPONSE – ІМПУЛЬСНА ХАРАКТЕРИСТИКА
IMPULSE SIGNAL – ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ
IMPULSE-TIME ACTION – ЧАСОВО-ІМПУЛЬСНЕ ДІЯННЯ
IMPULSE-TIME SIGNAL – ЧАСОВО-ІМПУЛЬСНИЙ СИГНАЛ
INCOMING IMPERFECTION LEVEL – ВХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
INCOMING INSPECTION – ВХІДНИЙ КОНТРОЛЬ
INFORMATION SYSTEM QUALITY MANAGEMENT SYSTEM - ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
INFRASTRUCTURE - ІНФРАСТРУКТУРА
INDEX – ВКАЗІВНИК
INDICATING DEVICE – ПОКАЗУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ
INDICATING MEASURING INSTRUMENT – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИЛАД
INDICATION OF A MEASURING INSTRUMENT – ПОКАЗ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
INDICATIVE REFERENCE (TO STANDARDS) – ІНДИКАТИВНЕ ПОСИЛАННЯ (НА СТАНДАРТИ)
INDIRECT APPLICATION OF AN INTERNATIONAL STANDARD – НЕПРЯМЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОД-

НОГО СТАНДАРТА
INDIRECT APPLICATION OF AN INTERNATIONAL STANDARD – ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТА
INDIRECT MEASUREMENT – ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ВИМІРЮВАННЯ
INDIVIDUAL RISK – РИЗИК ІНДИВІДУАЛЬНИЙ
INDUSTRIAL ENTERPRISE — ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО
INDUSTRIAL ENTERPRISE RISK – РИЗИК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА
INDUSTRIAL ENTERPRISE SAFETY – БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА
INDUSTRIAL PROCESS; PRODUCTION PROCESS – ПРОМИСЛОВИЙ ПРОЦЕС
INERTIAL OBJECT – ІНЕРЦІЙНИЙ ОБ'ЄКТ
INERTIALESS OBJECT – БЕЗІНЕРЦІЙНИЙ ОБ'ЄКТ
INFLUENCE QUANTITY – ВПЛИВНА ВЕЛИЧИНА
INFORMATION REDUNDANCY – ІНФОРМАЦІЙНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
INFORMATIVE ANNEX OF A STANDARD – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДОДАТОК ДО СТАНДАРТУ
INFORMATIVE PART OF A STANDARD – ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ
INFRASTRUCTURE –ІНФРАСТРУКТУРА
INGREMENT – МИТТЄВА ВИБІРКА
INHERENT FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM –ВЛАСНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
INHERENT WEAKNESS FAILURE – ВІДМОВА ВНАСЛІДОК ВНУТРІШНІХ ДЕФЕКТІВ
INITIAL STATE – ПОЧАТКОВИЙ СТАН
INITIAL VERIFICATION – ПЕРВИННА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
INNOVATION - ІННОВАЦІЯ
INOPERABLE TIME – НЕВИКОРИСТАНИЙ ЧАС
INPUT – ВХІД
INPUT ACTION – ВХІДНЕ ДІЯННЯ
INPUT SIGNAL – ВХІДНИЙ СИГНАЛ
INPUT STATE – СТАН ВХОДІВ (ОБ'ЄКТА)
INPUT OBJECT – ПЕРЕВІРЯЛЬНИЙ ОБ'ЄКТ
INSPECTION – ІНСПЕКТУВАННЯ; КОНТРОЛЬ; КОНТРОЛЬ ПРОДУКЦІЇ; ТЕХНІЧНИЙ КОНТРОЛЬ; ТЕХНІЧНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ
INSPECTION BODY (FOR CERTIFICATION) – КОНТРОЛЮЮЧИЙ ОРГАН (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ)
INSPECTION BODY – ОРГАН КОНТРОЛЮ
INSPECTION BY ATTRIBUTES – КОНТРОЛЬ ЗА АЛЬТЕРНАТИВНОЮ ОЗНАКОЮ
INSPECTION BY QUALITY – КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСНОЮ ОЗНАКОЮ
INSPECTION BY VARIABLES – КОНТРОЛЬ ЗА КІЛЬКІСНОЮ ОЗНАКОЮ
INSPECTION CHECK– UP – ІНСПЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ
INSPECTION LOT – КОНТРОЛЬОВАНА ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ; ПАРТІЯ ПРОДУКЦІЇ
INSPECTION MEANS – ЗАСІБ КОНТРОЛЮ
INSPECTION METHOD – МЕТОД КОНТРОЛЮ
INSPECTION OF MANUFACTURING PROCESS – КОНТРОЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
INSPECTION MONITORING – КОНТРОЛЮВАННЯ
INSPECTION PLAN – ПЛАН КОНТРОЛЮ
INSPECTION SYSTEM – СИСТЕМА КОНТРОЛЮ
INSPECTION TASK – ЗАДАЧА КОНТРОЛЮ (У ПРОМИСЛОВИХ ПРОЦЕСАХ)
INSPECTION TEST – ІНСПЕКЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
INSPECTIONAL LEVEL – РІВЕНЬ КОНТРОЛЮ
INSTANT OF FAILURE – МОМЕНТ ВІДМОВИ
INSTANTANEOUS AVAILABILITY – КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ; A(T)
ISTANTANEOUS DEPENDABILITY MEASURE – НЕСТАЦІОНАРНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
INSTANTANEOUS FAILURE INTENSITY – ПАРАМЕТР ПОТОКУ ВІДМОВ; Z(T)
INSTANTANEOUS FAILURE RATE – ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ λt
INSTANTANEOUS UNAVAILABILITY – КОЕФІЦІЄНТ НЕГОТОВНОСТІ; КОЕФІЦІЄНТ ПРОСТОЮ U(T)
INSTITUTIONAL AND METHODOLOGICAL DOCUMENTS ON THE CERTIFICATION – ОРГАНІЗАЦІЙНО–МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ
INSTRUCTION – ІНСТРУКЦІЯ
INSTRUMENTAL ERROR – ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ
INTEGRAL ACTION – ІНТЕГРАЛЬНЕ ДІЯННЯ
INTEGRATED DEPENDABILITY MEASURE – КОМПЛЕКСНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
INTEGRATION GAIN – КОЕФІЦІЄНТ ІНТЕГРУВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАННЯ
INTERCHANGEABILITY – ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ; ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
INTERCONNECTED STANDARDS – ВЗАЄМОПОГОДЖЕНІ СТАНДАРТИ
INTERDEPARTMENTAL TEST – МІЖВІДОМЧІ ВИПРОБУВАННЯ

INTERESTED PARTY; STAKEHOLDER – ЗАЦІКАВЛЕНА СТОРОНА; ПРИЧЕТНА СТОРОНА
INTERFACE STANDARD – СТАНДАРТ НА СУМІСНІСТЬ
INTERGRANULAR CORROSION – МІЖКРИСТАЛІТНА КОРОЗІЯ
INTERLABORATORY TEST COMPARISONS – МІЖЛАБОРАТОРНІ ПОРІВНЯЛЬНІ ВИПРОБУВАНННЯ
INTERMITTENT EFFECT – ІНТЕРМІТУВАЛЬНЕ ДІЯННЯ
INTERMITTENT FAILURE – ВІДМОВА, ЩО ПЕРЕМЕЖОВУЄТЬСЯ; ПОВТОРЮВАЛЬНА ВІДМОВА
INTERMITTENT FAULT – НЕСТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ; ПОВТОРЮВАЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ
INTERNAL ACTION – ВНУТРІШНЄ ДІЯННЯ
INTERNAL AUDIT - ВНУТРІШНИЙ АУДИТ
INTERNAL DISABLED STATE – НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН
INTERNAL SIGNAL – ВНУТРІШНІЙ СИГНАЛ (У СИСТЕМІ)
INTERNATIONAL STANDARD – МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ
INTERNATIONAL STANDARDIZATION – МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
INTERNATIONAL STANDARDIZING BODY –МІЖНАРОДНИЙ ОРГАН, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ СТАНДАРТИЗАЦІЄЮ
INTERNATIONAL STANDARDS ORGANIZATION – МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
INTERNATIONAL STANDART – МІЖНАРОДНИЙ ЕТАЛОН
INTERNATIONAL SYSTEM OF UNITS SI – МІЖНАРОДНА СИСТЕМА ОДИНИЦЬ SI
INTERRUPTED ACTION – УРИВЧАСТЕ ДІЯННЯ
INTERRUPTED SIGNAL – УРИВЧАСТИЙ СИГНАЛ
INTERRUPTION – ЗБІЙ
INTRINSIC ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT – ОСНОВНА ПОХИБКА ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
INTRODUCTION OF A STANDARD – ВСТУПНА ЧАСТИНА СТАНДАРТУ
INVESTIGATION TEST – ДОСЛІДНИЦЬКІ ВИПРОБУВАННЯ
ISSUED STANDARD – ВИДАНИЙ СТАНДАРТ
ISTANTANEOUS REPAIR RATE – ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ $\mu(T)$
ITEM – ВИРІБ; ОБ'ЄКТ; ОБ'ЄКТ У ГАЛУЗІ ЯКОСТІ
ITEM TYPE – ТИП ПРОДУКЦІЇ
ITEM UNDER INSPECTION – ОБ'ЄКТ ТЕХНІЧНОГО КОНТРОЛЮ; КОНТРОЛЬОВАНИЙ ОБ'ЄКТ
ITEM UNDER TEST – ОБ'ЄКТ ВИПРОБУВАНЬ

J

JOINT AUDIT - СПІЛЬНИЙ АУДИТ
JOINT EFFECT – ПОЄДНАНЕ ДІЯННЯ

K

KIND OF ACTION – ВИД ДІЯННЯ
KIND OF INTERFACE – ВИД ІНТЕРФЕЙСУ
KIND OF SIGNAL – ВИД СИГНАЛУ
KNIFE-LINE CORROSION – НОЖОВА КОРОЗІЯ

L

LABORATORY ASESSOR – ЕКСПЕРТ З АТЕСТАЦІЇ ЛАБОРАТОРІЇ
LABORATORY ASSESSMENT – АТЕСТАЦІЯ ЛАБОРАТОРІЇ
LABORATORY RELIABILITY TEST – ЛАБОРАТОРНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
LABORATORY TEST – ЛАБОРАТОРНІ ВИПРОБУВАННЯ
LABORATORY ACCREDITATION – АКРЕДИТАЦІЯ ЛАБОРАТОРІЙ
(LABORATORY) ACCREDITATION BODY – ОРГАН З АКРЕДИТАЦІЇ (ЛАБОРАТОРІЙ)
(LABORATORY) ACCREDITATION CRITERIA – КРИТЕРІЇ АКРЕДИТАЦІЇ (ЛАБОРАТОРІЙ)
(LABORATORY) PROFICIENCY TESTING – ПЕРЕВІРКА (ЛАБОРАТОРІЙ) НА ЯКІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ВИПРОБУВАНЬ
LABOUR ACTIVITY – ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ
LATENT FAILURE – ПРИХОВАНА ВІДМОВА
LATENT FAULT – ПРИХОВАНА НЕСПРАВНІСТЬ
LAYER CORROSION – ПОШАРОВА КОРОЗІЯ
LEADERSHIP AND COMMITMENT - ЛІДЕРСТВО ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

LEAKAGE ACOUSTIC EMISSION – АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ ВИТОКУ
LEGAL METROLOGY – ЗАКОНОДАВЧА МЕТРОЛОГІЯ
LEVEL OF MAINTENANCE – ВИД ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
LEVEL OF STANDARDIZATION – РІВЕНЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
LICENCE FOR CERTIFICATION – ЛІЦЕНЗІЯ В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ; СВІДОТЦТВО В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ
LICENSEE FOR CERTIFICATION – ВЛАСНИК СВІДОЦТВА В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ; ЛІЦЕНЗІАТ
LIFE CYCLE – ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОДУКЦІЇ
LIFELONG EXPOSURE – ДОВІЧНЕ ДІЯННЯ
LIFE TEST – РЕСУРСНІ ВИПРОБУВАННЯ
LIFE TIME – ТЕХНІЧНИЙ РЕСУРС; ТЕРМІН СЛУЖБИ
LIFE TO FAILURE – ЦИКЛІЧНА ДОВГОВІЧНІСТЬ, N
LIMIT ALTERNATING STRESS – ГРАНИЧНА АМПЛІТУДА ЦИКЛУ
LIMIT CYCLE AMPLITUDE – ГРАНИЧНА АМПЛІТУДА ЦИКЛУ
LIMITING STATE – ГРАНИЧНИЙ СТАН
LIMITING STATE CRITERION – КРИТЕРІЙ ГРАНИЧНОГО СТАНУ
LIMITS OF PERMISSIBLE ERROR OF A MEASUREMENT INSTRUMENT –ГРАНИЦЯ ДОПУСТИМОЇ ПОХИБКИ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
LINEAR OBJECT – ЛІНІЙНИЙ ОБ’ЄКТ
LINEAR STRAIN – ЛІНІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ
LINE INTERFACE – ЛІНІЙНИЙ ІНТЕРФЕЙС
LINE OF MAINTENANCE – УМОВИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
LINE VOLTAGE DROP – ВТРАТА НАПРУГИ В ЛІНІЇ
LOAD – НАВАНТАЖЕННЯ
LOAD BEARING CAPABILITY – НЕСІВНА ЗДАТНІСТЬ
LOAD BLOCK – БЛОК НАВАНТАЖУВАННЯ
LOAD DISTRIBUTION FUNCTION – РОЗПОДІЛ НАВАНТАЖЕННЯ (НАПРУЖЕННЯ, ДЕФОРМАЦІЇ)
LOAD LIMIT – ГРАНИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ
LOADED RESERVE – НАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ
LOADING – НАВАНТАЖУВАННЯ
LOADING RATE – ШВИДКІСТЬ НАВАНТАЖУВАННЯ
LOADING REGIME – РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ
LOADING SCHEME – СХЕМА НАВАНТАЖУВАННЯ
LOADING SEQUENCE – КРИВА НАВАНТАЖУВАННЯ
LOADING TECHNIQUE – СПОСІБ НАВАНТАЖУВАННЯ
LOCALIZED CORROSION – МІСЦЕВА КОРОЗІЯ
LOGISTIC DELAY – ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ ЧЕРЕЗ НЕЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ
LONGEVITY – ДОВГОВІЧНІСТЬ
LONG – TERM TEST – ТРИВАЛІ ВИПРОБУВАННЯ
LONGTIME STRENGTH – ТРИВАЛА МІЦНІСТЬ
LONGTIME STRENGTH LIMIT – ГРАНИЦЯ ТРИВАЛОЇ МІЦНОСТІ
LOSS OF VOLTAGE – ЗНИКНЕННЯ НАПРУГИ
LOT SIZE – ОБСЯГ ПАРТІЇ
LOW-CYCLE FATIGUE – МАЛОЦИКЛОВА ВТОМА
LOW- TEMPERATURE TEST –ВИПРОБУВАННЯ ЗА ЗНИЖЕНИХ ТЕМПЕРАТУР
LUBRICATED FRICTION – ТЕРТЯ З МАСТИЛЬНИМ МАТЕРІАЛОМ
LUMPED OBJECT –ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ОБ’ЄКТ
LUMPED-PARAMETERS OBJECT – ОБ’ЄКТ ІЗ ЗОСЕРЕДЖЕНИМИ ПАРАМЕТРАМИ

M

MACHINING – ОБРОБЛЕННЯ РІЗАННЯМ
MAGNETIC TEST – МАГНІТНІ ВИПРОБУВАННЯ
MAGNITUDE OF A PHYSICAL QUANTITY – РОЗМІР ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
MAIN FART OF THE TITLE OF A STANDARD – ЗАГОЛОВОК СТАНДАРТУ
MAIN FEATURE (PARAMETER) OF THE ACTION – ОСНОВНА ОЗНАКА (ОСНОВНИЙ ПАРАМЕТР) ДІЯННЯ
MAIN PARAMETER – ОСНОВНИЙ ПАРАМЕТР
MAINTAINABILITY – РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ
MAINTAINABILITY MODEL – МОДЕЛЬ РЕМОНТОПРИДАТНОСТІ
MAINTAINABLE ITEM – ОБСЛУГОВУВАНИЙ ОБ’ЄКТ
MAINTENANCE – ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТ

MAINTENANCE ACTION – ОПЕРАЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ
MAINTENANCE MAN – HOURS – ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ)
MAINTENANCE PHILOSOPHY – СТРАТЕГІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ
MAINTENANCE STAFF – ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ПЕРСОНАЛ
MAINTENANCE TIME – ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ); ЧАС ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
MAINTENANCE TREE – ГРАФ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ
MAJOR DEFECT – ЗНАЧНИЙ ДЕФЕКТ
MAJOR ELEMENT – ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ
MAJOR FAILURE – ЗНАЧНА ВІДМОВА
MAJOR FAULT – ЗНАЧНА НЕСПРАВНІСТЬ
MANAGEMENT – МЕНЕДЖМЕНТ; УПРАВЛІННЯ; КЕРУВАННЯ
MANAGEMENT REVIEW – АНАЛІЗ З БОКУ КЕРІВНИЦТВА
MANAGEMENT SYSTEM – СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТА; СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ
MANUAL TESTING – РУЧНИЙ КОНТРОЛЬ
MANUFACTURER – ВИГОТОВЛЮВАЧ; ВИРОБНИК ПРОДУКЦІЇ
MANUFACTURING EQUIPMENT – ТЕХНОЛОГІЧНЕ УСТАТКУВАННЯ
MANUFACTURING FAILURE – ВИРОБНИЧА ВІДМОВА
MANUFACTURING FAULT – ВИРОБНИЧА НЕСПРАВНІСТЬ
MANUFACTURING PASS – РОБОЧІЙ ХІД
MANUFACTURING PROCESS – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС
MANUFACTURING STEP – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРЕХІД
MANUFACTURING SUPERVISION – ВИРОБНИЧИЙ КОНТРОЛЬ
MANY-PARAMETRICAL ACTION – БАГАТОПАРАМЕТРИЧНЕ ДІЯННЯ
MANY-PARAMETRICAL SIGNAL – БАГАТОПАРАМЕТРИЧНИЙ СИГНАЛ
MARGINAL FAILURE – РЕСУРСНА ВІДМОВА
MARGINAL SHECK – ГРАНИЧНИЙ ТЕСТ (ПЕРЕВІРКА)
MARGINAL TEST – ГРАНИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ; ГРАНИЧНИЙ ТЕСТ (ПЕРЕВІРКА)
MARK OF CONFORMITY (FOR CERTIFICATION) – ЗНАК ВІДПОВІДНОСТІ (В ГАЛУЗІ СЕРТИФІКАЦІЇ)
MARKETABLE PRODUCTION – ТОВАРНА ПРОДУКЦІЯ
MARKING – МАРКУВАННЯ
MATERIAL MEASURE – МІРА ВЕЛИЧИНИ
MATHEMATICAL EXPECTATION OF RANDOM LOADING PROCESS – МАТЕМАТИЧНЕ СПОДІВАННЯ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $m_x(t)$
MATHEMATICAL MODEL – МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ
MAXIMUM (MINIMUM) STRAIN – МАКСИМАЛЬНА (МІНІМАЛЬНА) ДЕФОРМАЦІЯ ЦИКЛУ, $\varepsilon_{\max}$, $\gamma_{\max}$
MAXIMUM (MINIMUM) STRESS – МАКСИМАЛЬНЕ (МІНІМАЛЬНЕ) НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ, $\sigma_{\max}$; $\tau_{\max}$
MAXIMUM PERMISSIBLE ERROR OF A MEASURING INSTRUMENT –ГРАНИЦЯ ДОПУСТИМОЇ ПОХИБКИ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
MAXIMUM VALUE DISTRIBUTION LOADING FUNCTION – МАКСИМАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗПОДІЛУ НАВАНТАЖЕННЯ
MATERIAL ACOUSTIC EMISSION – АКУСТИЧНА ЕМІСІЯ МАТЕРІАЛУ
MEAN ACTIVE CORRECTIVE MAINTENANCE – СЕРЕДНЯ ОПЕРАТИВНА ТРИВАЛІСТЬ НЕПЛАНОВОГО РЕМОНТУ
MEAN ADMINISTRATIVE DELAY – СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ З ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИЧИН
MEAN AVAILABILITY – СЕРЕДНІЙ КОЕФІЦІЄНТ ГОТОВНОСТІ; (A) (T_1, T_2)
MEAN DOWNTIME DUE TO FAILURE – СЕРЕДНІЙ ЧАС ПРОСТОЮ, ВИКЛИКАНОГО ВІДМОВОЮ
MEAN FAILURE INTENSITY – СЕРЕДНІЙ ПАРАМЕТР ПОТОКУ ВІДМОВ; Z (T_1, T_2)
MEAN FAILURE RATE – СЕРЕДНЯ ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ
MEAN LIFE – СЕРЕДНІЙ РЕСУРС
MEAN LIFE TIME – СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
MEAN LIFE TO GENERAL OVERHAUL – СЕРЕДНІЙ РЕСУРС ДО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ
MEAN LOGISTIC DELAY – СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ ЧЕРЕЗ НЕЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ
MEAN MAINTENANCE MAN – HOURS – СЕРЕДНІЙ ЧАС АКТИВНОГО РЕМОНТУ
MEAN OPERATING TIME TO FIRST FAILURE – СЕРЕДНІЙ НАРОБІТОК ДО ВІДМОВИ; MTTF
MEAN REPAIR RATE – СЕРЕДНЯ ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ; μ (T_1; T_2)
MEAN REPAIRE TIME – СЕРЕДНЯ ТРУДОМІСТКІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ)
MEAN RESTORATION TIME – СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ; MTTR
MEAN STORAGE TIME – СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАНОСТІ
MEAN STRAIN – σ_m, τ_m СЕРЕДНЄ НАПРУЖННЯ ЦИКЛУ; ε_m, γ_m СЕРЕДНЯ ДЕФОРМАЦІЯ ЦИКЛУ
MEAN TIME BETWEEN FAILURES – СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ; СЕРЕДНІЙ НАРОБІТОК

МІЖ ВІДМОВАМИ
MEAN TIME TO IDENTIFY FAILURE – СЕРЕДНІЙ ЧАС ПОШУКУ ВІДМОВИ
MEAN TIME TO REPAIR – СЕРЕДНІЙ ЧАС ВІДНОВЛЕННЯ; СЕРЕДНІЙ ЧАС РЕМОНТУ; СЕРЕДНІЙ ЧАС, ЩО ВИТРАЧАЄТЬСЯ НА РЕМОНТ
MEAN USEFUL LIFE – СЕРЕДНІЙ РЕСУРС
MEAN USEFUL LIFE TO SCRAPPING – СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ ДО СПИСАННЯ
MEAN WAITING TIME TO REPAIR – СЕРЕДНІЙ ЧАС ОЧІКУВАНННЯ РЕМОНТУ
MEASURAND – ВИМІРЮВАНА ВЕЛИЧИНА
MEASUREMENT – ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT CONTROL SYSTEM – СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT IN A CLOSED SERIES – СУКУПНЕ ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT INFORMATION – ВИМІРЮВАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
MEASUREMENT INFORMATION SIGNAL – СИГНАЛ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
MEASUREMENT MANAGEMENT SYSTEM – СИСТЕМА КЕРУВАННЯ ВИМІРЮВАННЯМ
MEASUREMENT OBJECT – ОБ’ЄКТ ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT PROCEDURE – ПРОЦЕДУРА ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT PROCESS - ПРОЦЕС ВИМІРЮВАННЯ
MEASUREMENT SIGNAL – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ СИГНАЛ
MEASUREMENT STANDART– ЕТАЛОН
MEASUREMENT TASK – ЗАДАЧА ВИМІРЮВАННЯ
MEASURING CHANNEL – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ КАНАЛ
MEASURING EQUIPMENT - ВИМІРЮВАЛЬНЕ УСТАТКОВАННЯ
MEASURING DEVICE – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ
MEASURING INSTRUMENT – ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ
MEASURING SYSTEM – ВИМІРЮВАЛЬНА СИСТЕМА
MEASURING TRANSDUCER – ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ
MECHANICAL CHARACTERISTICS – МЕХАНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
MECHANICAL SIGNAL – МЕХАНІЧНИЙ СИГНАЛ
MECHANICAL TESTS – МЕХАНІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
MEMBER; MEMBER OF A SYSTEM OR SCHEME – ЧЛЕН (СИСТЕМИ АБО СХЕМИ)
MEMBER ORGANIZATION – ОРГАНІЗАЦІЇ–ЧЛЕНИ
MENEGEMENT REVIEW - АНАЛІЗУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
MESSAGE – ПОВІДОМЛЕННЯ
METHODICAL DIRECTIVES ON STANDARDIZATION – МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
METHOD OF ARITHMETIK MEANS – МЕТОД СЕРЕДНІХ АРИФМЕТИЧНИХ
METHOD OF AVERAGE RANGES – МЕТОД СЕРЕДНІХ РОЗМАХІВ
METHOD OF EXTREME VALUES – МЕТОД КРАЙНІХ ЗНАЧЕНЬ
METHOD OF MEASUREMENT – МЕТОД ВИМІРЮВАННЯ
METHOD OF MEDIANS – МЕТОД МЕДІАН
METHOD OF NONDESTRUCTIVE INSPECTION – МЕТОД НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
METHOD OF RANGES – МЕТОД РОЗМАХІВ
METHOD OF SCORE OF DERECTS – МЕТОД ОБЛІКУ ДЕФЕКТІВ
METHOD OF STANDARD DEVIATIONS – МЕТОД СЕРЕДНІХ КВАДРАТИЧНИХ ВІДХИЛЕНЬ
METHOD OF DESTRUCTIVE INSPECTION – МЕТОД РУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
METROLOGICAL ASSURENCE; METROLOGICAL QUARANTEE – МЕТРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
METROLOGICAL CHARACTERISTICS – МЕТРОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
МЕТРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ – METROLOGICAL CONFIRMATION
METROLOGICAL ASSURENCE; METROLOGICAL QUARANTEE –
METROLOGICAL EVALUTION – МЕТРОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДОКУМЕНТАЦІЇ
METROLOGICAL SUPERVISION – ДЕРЖАВНИЙ МЕТРОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД
METROLOGY – МЕТРОЛОГІЯ
MICROBIAL CORROSION – БІОКОРОЗІЯ; МІКРОБНА КОРОЗІЯ
MICROCLIMATE – МІКРОКЛІМАТ
MINIMUM VALUE DISTRIBUTION LOADING FUNCTION – МІНІМАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗПОДІЛУ НАВАНТАЖЕННЯ
MINOR DEFECT – МАЛОЗНАЧНИЙ ДЕФЕКТ
MINOR FAILURE – НЕЗНАЧНА ВІДМОВА
MINOR FAULT – НЕЗНАЧНА НЕСПРАВНІСТЬ
MISHANDLING FAILURE – ВІДМОВА ЧЕРЕЗ НЕПРАВИЛЬНЕ ПОВОДЖЕННЯ
MISHANDLING FAULT – НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ НЕВМІЛЕ ПОВОДЖЕННЯ
MISTAKE – ПОМИЛКА
MISURER – СТОРОНА, ЩО НЕПРАВИЛЬНО ВИКОРИСТОВУЄ ЗНАК ВІДПОВІДНОСТІ
MISUS FAILURE – ВІДМОВА ЧЕРЕЗ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ

MISUSE FAULT – НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ ПЕРЕНАВАНТАЖЕННЯ
MISSION ORGANIZATION – МІСІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
MODEL FOR QUALITY ASSURANCE – МОДЕЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
MODE OF INSPECTION – ВИД КОНТРОЛЮ
MODE OF LOADING – ВИД НАВАНТАЖУВАННЯ
MODE OF TEST –ВИД ВИПРОБУВАНЬ
MODE OF VIBRATION – ФОРМА КОЛИВАНЬ; ФОРМА КОЛИВАНЬ СИСТЕМИ
MONITORING – МОНІТОРИНГ; ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД
MONITORING AND MEASURING RESOURCES - РЕСУРСИ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ТА ВИМІРЮВАННЯ
MONITORING, MEASUREMENT, ANALYSIS AND EVALUATION - МОНІТОРИНГ, ВИМІРЮВАННЯ, АНАЛІЗУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ
MOUNTING – МОНТАЖ
MULTI-DIMENSIONAL CONTROLLED OBJECT – БАГАТОМІРНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ
MULTILATERAL ARRANGEMENT – БАГАТОСТОРОННЯ УГОДА
MULTILATERALLY HARMONIZED STANDARDS – СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА БАГАТОСТОРОННІЙ ОСНОВІ
MULTILEVEL LOADING – БАГАТОСТУПЕНЕВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
MULTI-LOOP CONTROLLED - БАГАТОЗВ'ЯЗАНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ
MULTIPLE OF A UNIT – КРАТНА ОДИНИЦЯ
MULTIPLE SAMPLING PLAN – БАГАТОСТУПІНЧАСТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
MULTISTAGE SAMPLING – БАГАТОСТУПІНЧАСТИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ)

N

NARROWBAND LOADING – ВУЗЬКОСМУГОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
NATIONAL AND EQUAL TREATMENT – НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕЖИМ ОДНАКОВОГО СПРИЯННЯ
NATIONAL SERVICE OF LEGAL METROLOGY – ДЕРЖАВНА МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА
NATIONAL STANDARD – НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ
NATIONAL STANDARDIZATION – НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
NATIONAL STANDARDS BODY – НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН З СТАНДАРТИЗАЦІЇ
NATIONAL TREATMENT – НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕЖИМ (ДЛЯ ПРОДУКЦІЇ ІНШИХ КРАЇН)
NEUTRAL POINT DISPLACEMENT VOLTAGE – НАПРУГА ЗМІЩЕННЯ НЕЙТРАЛІ
NEW EDITION – НОВЕ ВИДАННЯ
NOISE – ШУМ
NOISE POLLUTION – ШУМОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ
NOMINAL STRESS – НОМІНАЛЬНЕ НАПРУЖЕННЯ, $\sigma_н$, $\tau_н$
NOMINAL VOLTAGE OF A SYSTEM – НОМІНАЛЬНА НАПРУГА ЕЛЕКТРИЧНОЇ МЕРЕЖІ
NON – CONFORMITY – НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
NON – DESTRUCTIVE INSPECTION –НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
NON – DESTRUCTIVE TESTING – НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
NON-DISTURBED PROCESS – НЕЗБУРЕНИЙ ПРОЦЕС
NON-INFORMATIVE SIGNAL FEATURE (PARAMETER) – НЕІНФОРМАТИВНА ОЗНАКА (НЕІНФОРМАТИВНИЙ ПАРАМЕТР) СИГНАЛУ
NON-INTERFACE SIGNAL – НЕІНТЕРФЕЙСНИЙ СИГНАЛ
NON-INTERRUPTED ACTION – НЕУРИВЧАСТЕ ДІЯННЯ
NON-INTERRUPTED SIGNAL – НЕУРИВЧАСТИЙ СИГНАЛ
NON-LINEAR OBJECT – НЕЛІНІЙНИЙ ОБ'ЄКТ
NON-MAINTAINABLE ITEM – НЕОБСЛУГОВУВАНИЙ ОБ'ЄКТ
NON-OPERATING STATE – НЕДІЄЗДАТНІСТЬ
NON-OPERATING STATE – ПРОСТІЙ
NON-RELEVANT FAILURE – НЕВРАХОВУВАНА ВІДМОВА; НЕХАРАКТЕРНА ВІДМОВА
NON-REPAIRED ITEM – НЕВІДНОВЛЮВАНИЙ ОБ'ЄКТ
NON-REPAIRABLE ITEM – НЕРЕМОНТОВНИЙ (НЕРЕМОНТОПРИДАТНИЙ) ОБ'ЄКТ
NON-REQUIRED TIME – НЕПОТРІБНИЙ ЧАС
NON-SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO PRODUCTS PARAMETERS НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКЦІЇ
NON-SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO OUTPUT – НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ
NON-STATIONARY ACTION – НЕСТАЦІОНАРНЕ ДІЯННЯ
NON- STATIONARY OBJECT – НЕСТАЦІОНАРНИЙ ОБ'ЄКТ
NON-STATIONARY RANDOM LOADING – НЕСТАЦІОНАРНЕ ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
NONCONFORMITY – НЕВІДПОВІДНІСТЬ

NONCONFORMITY AND CORRECTIVE ACTION - НЕВІДПОВІДНІСТЬ І КОРИГУВАЛЬНІ ДІЇ
NONDESTRUCTIVE TEST – НЕРУЙНІВНІ ВИПРОБУВАННЯ
NONRANDOM HETEROGENEITY OF PRODUCTS – НЕВИПАДКОВА НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
NORMAL FORCE – НОРМАЛЬНА СИЛА
NORMAL INSPECTION – НОРМАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ
NORMAL OPERATION – НОРМАЛЬНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ
NORMAL RELIABILITY TEST – НОРМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
NORMAL STRESS – НОРМАЛЬНЕ НАПРУЖЕННЯ
NORMAL TEST – НОРМАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ
NORMAL TEST CONDITIONS – НОРМАЛЬНІ УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ
NORMATIVE DOCUMENT – НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ
NORMATIVE DOCUMENT ON STANDARDIZATION – НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
NORMATIVE–AND–TECHNICAL DOCUMENT ON SERTIFICATION – НОРМАТИВНО–ТЕХНІЧНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ
NORMATIVE–AND–TECHNICAL DOCUMENTS ON STANDARDIZATION – НОРМАТИВНО–ТЕХНІЧНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
NORMATIVE DOCUMENT ON STANDARDIZATION – НОРМАТИВНО–ТЕХНІЧНИЙ ДОКУМЕНТ З СТАНДАРТИЗАЦІЇ
NOTE INTEGRATED IN THE TEXT OF A STANDARD – ПРИМІТКА В ТЕКСТІ СТАНДАРТУ
NULL METHOD OF MEASUREMENT – МЕТОД ЗРІВНОВАЖЕННЯ З РЕГУЛЬОВАНОЮ МІРОЮ
NUMBER DATA ENCODING – КОДУВАННЯ ЧИСЛОВИХ ДАНИХ
NUMBER OF CYCLES – БАЗА ВИПРОБУВАНЬ; ПОТОЧНА КІЛЬКІСТЬ ЦИКЛІВ НАВАНТАЖУВАННЯ, N
NUMERIC DATA – ЧИСЛОВІ ДАНІ
NUMERICAL VALUE OF A QUANTITY – ЧИСЛОВЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ

O

OBJECT – ОБ’ЄКТ
OBJECT OF STANDARDIZATION – ОБ’ЄКТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ
OBJECT OPERATION – ДІЯННЯ (ПОДІЯННЯ); ФУНКЦІЮВАННЯ ОБ’ЄКТА
OBJECT PROPETY – ВЛАСТИВІСТЬ ОБ’ЄКТА
OBJECT STATE (PROCESS STATE) – СТАН ОБ’ЄКТА (ПРОЦЕСУ)
OBJECT WITH DISCRETE COURSE OF PROCESSES - ОБ’ЄКТ ІЗ ДИСКРЕТНИМ ПЕРЕБІГОМ ПРОЦЕСІВ
OBJECT WITH DISCRETE MULTITUDE OF STATES - ОБ’ЄКТ ІЗ ДИСКРЕТНОЮ МНОЖИНОЮ СТАНІВ
OBJECT WITH UNINTERRUPTED COURSE OF PROCESSES - ОБ’ЄКТ З НЕПЕРЕРВНИМ ПЕРЕБІГОМ ПРОЦЕСІВ
OBJECT WITH UNINTERRUPTED QUANTITY OF CONDITIONS - ОБ’ЄКТ З НЕПЕРЕРВНОЮ МНОЖИНОЮ СТАНІВ
OBJECTIVE - ЦІЛЬ
OBJECTIVE EVIDENCE – ОБ’ЄКТИВНИЙ ДОКАЗ
OBSERVED DEPENDABILITY MEASURE – ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ; СПОСТЕРЕЖЕНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
OBSERVED FAILURE RATE – СПОСТЕРЕЖЕНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВІДМОВ
OBSERVED MEAN LIFE – СПОСТЕРЕЖЕНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
OBSERVED MEAN TIME BETWEEN FAILURES – СПОСТЕРЕЖЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ
OBSERVED MEAN TIME TO FAILURE – СПОСТЕРЕЖЕНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ
OBSERVED Q-PERCENTILE LIFE – СПОСТЕРЕЖЕНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
OBSERVED RELIABILITY – СПОСТЕРЕЖЕНА НАДІЙНІСТЬ
OBSERVER – СПОСТЕРІГАЧ
OFF-NORMAL MODE – АВАРІЙНИЙ РЕЖИМ
OFF-SYSTEM UNIT – ПОЗАСИСТЕМНА ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
OFF-VECHICLE DIAGNOSTIC EQUIPMENT – ЗОВНІШНІЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
OFFSET YIELD STRESS – ГРАНИЦЯ ПЛИННОСТІ (УМОВНА)
OHMIC CONTROL – ОМІЧНИЙ КОНТРОЛЬ
ON-OFF SIGNAL – ДВІЙКОВИЙ СИГНАЛ
ON-VECHICLE DIAGNOSTIC EQUIPMENT– ВМОНТОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
ONE-DIMENSIONAL CONTROLLED OBJECT – ОДНОВИМІРНИЙ ОБ’ЄКТ КЕРУВАННЯ
OPERABLE STATE – ПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН
OPERABLE TIME – ТРИВАЛІСТЬ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ; ЧАС ГОТОВНОСТІ ДО РОБОТИ
OPERATING CHARACTERISTIC OF SAMPLING PLAN – ОПЕРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНУ ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
OPERATING TIME – ЧАС КОРИСНОЇ РОБОТИ

OPERATION CYCLE – ЦИКЛ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ
OPERATIONAL DEPENDABILITY MEASURE – ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ; СПОСТЕРЕЖЕНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
OPERATIONAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD – ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
OPERATIONAL PLANNING AND CONTROL - ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ
OPERATING ORGANIZATION – ЕКСПЛУАТУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
OPERATING STATE – ДІЄЗДАТНІСТЬ; СТАН НОРМАЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ
OPERATING TIME – НАРОБІТОК; ТРИВАЛІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЇ
OPERATING TIME BETWEEN FAILURES – НАРОБІТОК МІЖ ВІДМОВАМИ
OPERATING TIME TO CRITICAL FAILURE – НАРОБІТОК ДО КРИТИЧНОЇ ВІДМОВИ
OPERATING TIME TO FAILURE – НАРОБІТОК ДО ВІДМОВИ
OPERATIONAL AVAILABILITY FUNCTION – КОЕФІЦІЄНТ ОПЕРАТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ
OPERATIONAL FAILURE – ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ВІДМОВА
OPERATIONAL INSPECTION – ОПЕРАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ
OPERATION VOLTAGE IN A SYSTEM – РОБОЧА НАПРУГА В ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
OPERATIVE-TEHNOLOGICAL STAFF – ОПЕРАТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ
OPTICAL NON-DESTRUCTIVE TESTING – ОПТИЧНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
OPTICAL SIGNAL – ОПТИЧНИЙ СИГНАЛ
OPTIMUM DEPENDABILITY MEASURE – ОПТИМАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
OPTIONAL REQUIREMENT – АЛЬТЕРНАТИВНА ВИМОГА; ВИМОГА НА ВИБІР
ORGANIZATION – ОРГАНІЗАЦІЯ
ORGANIZATION STRUCTURE – ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА
ORGANIZATIONAL KNOWLEDGE - ЗНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ORGANIZATIONAL ROLES, RESPONSIBILITIES AND AUTHORITIES - ФУНКЦІЇ, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ В МЕЖАХ ОРГАНІЗАЦІЇ
ORGANOLEPTIC INSPECTION – ОРГАНОЛЕПТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ; ОРГАНОЛЕПТИЧНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
ORIGINAL TEXT OF A STANDARD – ОРИГІНАЛ СТАНДАРТА
OSCILLABILITY INDEX – КОЕФІЦІЄНТ КОЛИВАННЯ
OUTGOING IMPERFICTION LEVEL – ВИХІДНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
OUTPUT – ВИХІД
OUTPUT ACTION – ВИХІДНЕ ДІЯННЯ
OUTPUT FACTOR OF GOOD PRODUCTS FOR TECHNOLOGICAL SYSTEM – КОЕФІЦІЄНТ ВИХОДУ ПРИДАТНОЇ ПРОДУКЦІЇ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
OUTPUT FUNCTION – ФУНКЦІЯ ВИХОДІВ
OUTPUT STATE – СТАН ВИХОДІВ (ОБ'ЄКТА)
OUTSOURCE – ПЕРЕДАВАННЯ ВИКОНАННЯ СТОРОННЬОМУ ВИКОНАВЦЮ, АУТСОРСИНГ
OVERVOLTAGE IN A SISTEM – ПЕРЕНАПРУГА В ЕЛЕКТРИЧНІЙ МЕРЕЖІ
OXYGEN DEPOLARIZATION – КИСНЕВА ДЕПОЛЯРИЗАЦІЯ

P

PACKAGE – УПАКУВАННЯ
PARALEL INTERFACE – ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІНТЕРФЕЙС
PARAMETER – ПАРАМЕТР ПРОДУКЦІЇ; ПАРАМЕТР
PARAMETER OF THE ACTION – ПАРАМЕТР ДІЯННЯ
PARAMETRIC FAILURE OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ПАРАМЕТРИЧНА ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
PARAMETRICAL ACTION – ОДНОПАРАМЕТРИЧНЕ ДІЯННЯ
PARTIAL FAILURE – ЧАСТКОВА ВІДМОВА
PARTIAL FAULT – ЧАСТКОВА НЕСПРАВНІСТЬ
PARTICIPANT IN (MEMBER OF) A CONFORMITY ASSESS MENT SYSTEM – УЧАСНИК (ЧЛЕН) СИСТЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
PARTICIPANT IN A CERTIFICATION SYSTEM – УЧАСНИК СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ
PASS BAND – СМУГА ПРОПУСКАННЯ
PASSIVATION – ПАСИВАЦІЯ
PASSIVATOR – ПАСИВАЦІЙНА РЕЧОВИНА; ПАСИВАТОР
PASSIVE STATE – ПАСИВНИЙ СТАН
PASSIVITY – ПАСИВНІСТЬ
PAUSE – ПАУЗА
PEAK VALUE – ПІКОВЕ ЗНАЧЕННЯ
PEER ASSESMENT- РІВНОПРАВНЕ ОЦІНЮВАННЯ

PEOPLE - ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ
PERFORMANCE – ДІЄВІСТЬ; ПОКАЗНИК ДІЯЛЬНОСТІ
PERFORMANCE PROVISION – ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ
PERIOD OF CYCLE – ПЕРІОД ЦИКЛУ, Т
PERIOD OF VALIDITY – ТЕРМІН ДІЇ
PERIODIC ACTION – ПЕРІОДИЧНЕ ДІЯННЯ
PERIODIC VERIFICATION – ПЕРІОДИЧНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
PERIODICAL INSPECTION – ПЕРІОДИЧНИЙ КОНТРОЛЬ
PERIODICAL TEST – ПЕРІОДИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
PERMANENT FAULT – СТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ
PERSISTENT FAULT – СТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ
P-FRACTILE DEPENDABILITY MEASURE – P – КВАНТИЛЯ ПОКАЗНИКА НАДІЙНОСТІ
PHASE – ФАЗА ГАРМОНІЧНИХ КОЛИВАНЬ; ФАЗА ГАРМОНІЧНОЇ ВІБРАЦІЇ
PHASE ACTION – ФАЗОВЕ ДІЯННЯ
PHASE-CROSSOVER FREQENCY – ГРАНИЧНА ЧАСТОТА ФАЗИ
PHASE-FREQUENCY CHARACTERISTIC – ФАЗО-ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА
PHASE METHOD – ФАЗОВИЙ МЕТОД
PHASE SIGNAL – ФАЗОВИЙ СИГНАЛ
PHASE SPECTRUM – ФАЗОВИЙ СПЕКТР
PILOT SAMPLE – ДОСЛІДНИЙ ЗРАЗОК
PITTING CORROSION – ПІТІНГОВА КОРОЗІЯ; ВИРАЗКОВА КОРОЗІЯ
PITTING INITIATION POTENTIAL – ПОТЕНЦІАЛ ПІТІНГОУТВОРЕННЯ; ПОТЕНЦІАЛ ВИРАЗКОУТВОРЕННЯ
PLANE STRAIN – ПЛОСКА ДЕФОРМАЦІЯ
PLANNING OF CHANGES - ПЛАНУВАННЯ ЗМІН
PLASTIC STRAIN – ПЛАСТИЧНА ДЕФОРМАЦІЯ
PLASTICITY – ПЛАСТИЧНІСТЬ
PLATE – ПЛАСТИНА
PNEUMATIC SIGNAL – ПНЕВМАТИЧНИЙ СИГНАЛ
POINT FORCE – ЗОСЕРЕДЖЕНА СИЛА
POINT OF INSPECTION – КОНТРОЛЬНА ТОЧКА
POLICY - ПОЛІТИКА
POLICY ORGANIZATION – ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ
POSITION – ПОЗИЦІЯ
POSITION SIGNAL – ПОЗИЦІЙНИЙ СИГНАЛ
POST-DELIVERY ACTIVITIES - ДІЯЛЬНІСТЬ ПІСЛЯ ПОСТАЧАННЯ
POTENTIAL SIGNAL – ПОТЕНЦІАЛЬНИЙ СИГНАЛ
ROUTINE TESTS OF CERTIFICATION SPECIMEN – ТИПОВІ ВИПРОБУВАННЯ ЗРАЗКА ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ
POWER FREQUENCY – ПРОМИСЛОВА ЧАСТОТА
POWER SPECTRAL DENSITY FUNCTION OF A STATIONARY RANDOM LOADING – СПЕКТРАЛЬНА ЩІЛЬНІСТЬ СТАЦІОНАРНОГО ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $S_X(\Delta\varepsilon_a)$
PREDELIVERY TEST – ПРЕД'ЯВНИЦЬКІ ВИПРОБУВАННЯ
PREDICTED DEPENDABILITY MEASURE – ЗПРОГНОЗОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
PREDICTED FAILURE RATE –ПРОГНОЗУВАННЯ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІДМОВ
PREDICTED MEAN LIFE – ПРОГНОЗОВАНИЙ СЕРЕДНІЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
PREDICTED MEAN TIME BETWEEN FAILURES – ПРОГНОЗОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ НА ВІДМОВУ
PREDICTED MEAN TIME TO FAILURE – ПРОГНОЗОВАНЕ СЕРЕДНЄ НАПРАЦЮВАННЯ ДО ВІДМОВИ
PREDICTED Q-PERCENTILE LIFE – ПРОГНОЗОВАНИЙ Q-ВІДСОТКОВИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ
PREDICTED RELIABILITY – ПРОГНОЗОВАНА НАДІЙНІСТЬ
PRELIMINARY TEST – ПОПЕРЕДНІ ВИПРОБУВАННЯ
PRESENTOPERATING TIME OF TECHNOLOGICAL COMPLEX BEFORE CORRECTIVE ADJUSTMENT – ПРИЗНАЧЕНИЙ НАРОБОК ТЕХНОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДО ПІДНАЛАГОДЖЕННЯ
PRESERVATION - ЗБЕРЕЖЕННЯ
PREVENTIVE ACTION – ЗАПОБІЖНА ДІЯ; ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ДІЇ; ПРЕВЕНТИВНА ДІЯ
PREVENTIVE MAINTENANCE – ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ; ПРОФІЛАКТИЧНЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ; ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
PREVENTIVE MAINTENANCE TIME – ТРИВАЛІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ (РЕМОНТУ); ЧАС ПРОФІЛАКТИЧНОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
PRIMARY FAILURE – НЕЗАЛЕЖНА ВІДМОВА; ПЕРВИННА ВІДМОВА
PRIMARY FORMING – ФОРМОУТВОРЕННЯ
PRIMARY STANDARD – ПЕРВИННИЙ ЕТАЛОН
PRINCIPLE OF MEASUREMENT – КІЛЬКІСНИЙ ПРИНЦИП ВИМІРЮВАННЯ
PROBABILITY OF ACHIEVEMENT OF GOAL BY TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RELATED TO OUTPUT – ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ЗАВДАННЯ ЗА ОБСЯГОМ ВИРОБНИЦТВА

PROBABILITY OF ACHIEVEMENT OF GOAL BY TECHNOLOGICAL SYSTEM – ІМОВІРНІСТЬ ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ ЗАВДАННЯ
PROBABILITY OF FAILURE – ІМОВІРНІСТЬ ВІДМОВИ
PROBABILITY OF NO-FAILURE OPERATION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM AS RALATED TO PRODUCTS
PROBABILITY OF SUCCESSFUL REDUNDADANCY – ІМОВІРНІСТЬ УСПІШНОГО ПЕРЕХОДУ НА РЕЗЕРВ
PROBE – ПЕРЕТВОРЮВАЧ ЗАСОБУ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ; СТАНДАРТНИЙ ЗРАЗОК ПІДПРИЄМСТВА
PROCEDURE – МЕТОДИКА; ПРОЦЕДУРА
PROCESS – ПРОЦЕС
PROCESS ACCURACY – ТОЧНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
PROCESS ACCURACY INDEX – ПОКАЗНИК ТОЧНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
PROCESS OPERATION CHART –ТОЧНІСТНА ДІАГРАМА; ДІАГРАМА ТОЧНОСТІ
PROCESS-PROCEDING – ПЕРЕБІГ ПРОЦЕСУ
PROCESS PROPERTY – ВЛАСТИВІСТЬ ПРОЦЕСУ
PROCESS STABILITY – СТАБІЛЬНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
PROCESS STABILITY INDEX – ПОКАЗНИК СТАБІЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
PROCESS STANDARD – СТАНДАРТ НА ПРОЦЕС
PROCESS UNDEX CONTROL – СТАТИСТИЧНО РЕГУЛЬОВАНИЙ ПРОЦЕС
PRODACTION RATE – РИТМ ВИПУСКУ
PRODUCER OF A SUBSEQUENTLY HAZARDOUS PRODUCT (POSHP) – ВИГОТОВЛЮВАЧ ВИРОБУ, НЕБЕЗПЕЧНОГО ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ
PRODUCER'S RISK – РИЗИК ПОСТАЧАЛЬНИКА
PRODUCT – ПРОДУКЦІЯ
PRODUCT CONFIGURATION INFORMATION - ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНФІГУРАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ
PRODUCT LIABILITY – ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
PRODUCT PROTECTION – ЗАХИСТ ПРОДУКЦІЇ
PRODUCT QUALITY INSPECTION – КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ
PRODUCT STANDARD – СТАНДАРТ НА ПРОДУКЦІЮ
PRODUCTION PERMIT – ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО; ДОЗВІЛ НА ВИРОБНИЦТВО З ВІДХИЛЕННЯМИ; ДОЗВІЛ НА ВІДХИЛЕННЯ
PRODUCTION PLANNING – ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ
PRODUCTION-TECHNOLOGICAL STAFF – ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ
PRODUCTION TIME – ТАКТ ВИПУСКУ
PRODUCTS IN CONFORMITY WITH STANDARDS – СТАНДАРТНА ПРОДУКЦІЯ
PROGNOSTIC STANDARDIZATION – ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
PROGRAM – ПРОГРАМА
PROGRAM PRODUCTION TIME – ПРОГРАМНИЙ КОРИСНИЙ ЧАС
PROGRAM TEST TIME – ЧАС ПРОГРАМНОГО ПЕРЕВІРЮВАННЯ
PROGRAMME – SENSITIVE FAULT – ПРОГРАМНО–ВИЯВНА НЕСПРАВНІСТЬ; ПРОГРАМНО–ВИЯВНИЙ НЕСПРАВНИЙ СТАН; ПРОГРАМНО–ЧУТЛИВИЙ ДЕФЕКТ
PROGRESS EVALUATION PROJECT MANAGEMENT - ОЦІНЮВАННЯ ХОДУ ВИКОНАННЯ (КЕРУВАННЯ ПРОЕКТОМ)
PROJECT – ПРОЕКТ
PROJECT MANAGEMENT PLAN - ПЛАН КЕРУВАННЯ ПРОЕКТОМ
PROJECTED ESTIMATIC DEPENDABILITY – ПРОЕКТНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАДІЙНОСТІ
PROPERTY BELONGING TO CUSTOMERS OR EXTERNAL PROVIDERS - ВЛАСНІСТЬ ЗАМОВНИКІВ АБО ЗОВНІШНІХ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ
PROPORTIONALITY LIMIT – ГРАНИЦЯ ПРОПОРЦІЙНОСТІ
PROTECTIVE ATMOSPHERE – ЗАХИСНА АТМОСФЕРА
PROTECTIVE COATING – ЗАХИСНЕ ПОКРИТТЯ
PROTECTIVE CURRENT DENSITY – ЗАХИСНА ГУСТИНА СТРУМУ
PROTECTIVE POTENTIAL – ЗАХИСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
PROTECTIVE POTENTIAL RANGE – ДІАПАЗОН ЗАХИСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
PROVISION – ПОЛОЖЕННЯ
PURCHASER – ПОКУПЕЦЬ

Q

QAUNTITY – ФІЗИЧНА ВЕЛИЧИНА
QLUING – СКЛЕЮВАННЯ
QUALIFICATION TEST – КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
QUALIFICATION PROCESS – ПРОЦЕС КВАЛІФІКАЦІЇ

QUALIFIED – КВАЛІФІКОВАНО
QUALITY – ЯКІСТЬ
QUALITY ASSURANCE – ЗАБАЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ; ГАРАНТУВАННЯ ЯКОСТІ
QUALITY AUDIT– ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ
QUALITY AUDIT OBSERVATION – НАГЛЯД В ХОДІ ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ; СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ
QUALITY AUDITOR – ЕКСПЕРТ – АУДИТОР ЯКОСТІ
QUALITY CHARACTERISTIC – ХАРАКТЕРИСТИКА ЯКОСТІ
QUALITY CONTROL – КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ; КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ; ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
QUALITY EVALUATION – ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ
QUALITY IMPROVEMENT – ПОЛІПШУВАННЯ ЯКОСТІ
QUALITY LOOP – ПЕТЛЯ ЯКОСТІ; СПІРАЛЬ ЯКОСТІ
QUALITY LOSSES – ВТРАТИ ЯКОСТІ
QUALITY MANAGEMENT – АДМІНІСТРАТИВНЕ КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ; АДМІНІСТРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ; ЗАГАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ЯКІСТЮ; МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ; УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM – СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТА ЯКОСТІ; СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM AND ITS PROCESSES - СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ЇЇ ПРОЦЕСИ
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM REALIZATION – ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
QUALITY MANUAL – НАСТАНОВА З ЯКОСТІ
QUALITY OBJECTIVE – МЕТА З ЯКОСТІ
QUALITY OBJECTIVES – ЦІЛІ В СФЕРІ ЯКОСТІ
QUALITY OBJECTIVES AND PLANNING TO ACHIEVE THEM - ЦІЛІ У СФЕРІ ЯКОСТІ ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЙ ДЛЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
QUALITY OF SUPPLY – ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ
QUALITY PLAN – ПЛАН ЯКОСТІ; ПРОГРАМА ЯКОСТІ
QUALITY PLANNING – ПЛАНУВАННЯ ЯКОСТІ
QUALITY POLICY – ПОЛІТИКА В СФЕРІ ЯКОСТІ
QUALITY RECORD – ЗВІТИ З ЯКОСТІ
QUALITY – RELATED COSTS –ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЯКІСТЮ
QUALITY REQUIREMENT – ВИМОГА ЩОДО ЯКОСТІ
QUALITY SURVEILLANCE – НАГЛЯД ЗА ЯКІСТЮ
QUALITY SYSTEM – СИСТЕМА ЯКОСТІ
QUANTIZET ACTION – КВАНТОВЕ (У ЧАСІ) ДІЯННЯ
QUANTIZET SIGNAL – КВАНТОВАНИЙ СИГНАЛ
QUANTIZATION ERROR OF MEASURING INSTRUMENT – ПОХИБКА КВАНТУВАННЯ; ПОХИБКА ПЕРЕРВНОСТІ

R

RADIAL INTERFACE – РАДІАЛЬНИЙ ІНТЕРФЕЙС
RADIATION TEST – РАДІАЦІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
RADIATION NON-DESTRUCTIVE TESTING – РАДІАЦІНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
RADIO SIGNAL – РАДІОСИГНАЛ
RADIOWAVE NON – DESTRUCTIVE TESTING – РАДІОХВИЛЬОВИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
RANDOM ERROR – ВИПАДКОВА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
RANDOM HETEROGENEITY OF PRODUCTS – ВИПАДКОВА НЕОДНОРІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
RANDOM LOADING – ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
RANDOM LOADING PROCESS VARIANCE – ДИСПЕРСІЯ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $D_X(T)$
RANDOM SAMPLE – ВИПАДКОВА ВИБОРКА
RANDOM SAMPLING – ВИПАДКОВИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ)
RANGE OF CHANGE OF PARAMETER – ДІАПАЗОН ЗМІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРА
RANGE OF STRAIN – $\Delta\varepsilon_a$, $\Delta\gamma_a$ РОЗМАХ ДЕФОРМАЦІЇ ЦИКЛУ
RANGE OF STRESS – $\Delta\sigma_a$, $\Delta\tau_a$ РОЗМАХ НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ
RATED OPERATING CONDITIONS – РОБОЧІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
RECIPROCITY – ВЗАЄМНІСТЬ; ВІДНОШЕННЯ НА ЗАСАДАХ ВЗАЄМНОСТІ; РІВНОПРАВНІ СТОСУНКИ
RECOGNITION;RECOGNITION OF CONFORMITY ASSESSMENT RESULTS – ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
RECOGNITION ARRANGEMENT – УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ
RECOMMENDATION – РЕКОМЕНДАЦІЯ
RECORD – ЗАПИС; ЗВІТ; ПРОТОКОЛ
RECORDING DEVICE – РЕЄСТРУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ

RECORDING MEASURING INSTRUMENT – РЕЄСТРУВАЛЬНИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАНЬ
RECOVERY – ВІДНОВЛЕННЯ
RECTIFYING INSPECTION – КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ
RECTIFYING SAMPLING INSPECTION – ВИБІРКОВИЙ КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ
REDUCED INSPECTION – ОСЛАБЛЕНИЙ КОНТРОЛЬ; ПОСЛАБЛЕНИЙ КОНТРОЛЬ
REDUCED RESERVE – ПОЛЕГШЕНИЙ РЕЗЕРВ
REDUCED TEST – СКОРОЧЕНІ ВИПРОБУВАННЯ
REDUCTION OF AREA – ВІДНОСНЕ ЗВУЖЕННЯ ПІСЛЯ РОЗРИВУ
REDUNDANCY – РЕЗЕРВУВАННЯ
REDUNDANCY ELEMENT – РЕЗЕРВНИЙ ЕЛЕМЕНТ
REDUNDANCY RATIO – КРАТНІСТЬ РЕЗЕРВУ
REDUNDANCY WITH RESTORATION – РЕЗЕРВУВАННЯ З ВІДНОВЛЕННЯМ
REDUNDANCY WITHOUT RESTORATION – РЕЗЕРВУВАННЯ БЕЗ ВІДНОВЛЕННЯ
REFERENCE CONDITIONS – НОРМАЛЬНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
REFERENCE DATA – ПОЧАТКОВІ ДАНІ
REFERENCE SPECIMEN – КОНТРОЛЬНИЙ ЗРАЗОК
REFFRENCE STANDART – ВИХІДНИЙ ЗРАЗКОВИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ; ЕТАЛОН-КОПІЯ
REFERENCE TO A COMPLEX OF STANDARDS – ПОСИЛАННЯ НА КОМПЛЕКСИ СТАНДАРТІВ
REFERENCE TO STANDARDS – ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ
REFERENCE TO STANDARDS (IN REQULATIONS) – ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ (В РЕГЛАМЕНТАХ)
REFERENCE – VALUE SCALE OF A QUANTITY OR PROPERTY – ШКАЛА ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
REGIONAL STANDARD – РЕГІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ
REGIONAL STANDARDIZATION – РЕГІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION – РЕГІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ З СТАНДАРТИЗАЦІЇ
REGIONALLY HARMONIZED STANDARDS– РЕГІОНАЛЬНО ГАРМОНІЗОВАНІ СТАНДАРТИ; СТАНДАРТИ, ГАРМОНІЗОВАНІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ
REGISTRATION – РЕЄСТРАЦІЯ
REGISTRATION CONTROL – РЕЄСТРАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ
REGRADE – ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ; ПЕРЕГРАДАЦІЯ
REGULAR LOADING – РЕГУЛЯРНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
REGULATION – РЕГЛАМЕНТ
REGULATORY AUTHORITY – ОРГАН РЕГЛАМЕНТАЦІЇ
REGULATORY AUTHORY – РЕГЛАМЕНТУЮЧИЙ ОРГАН ВЛАДИ
REGULATORY REQUIREMENT - РЕГЛАМЕНТУВАЛЬНА ВИМОГА
REJECT – БРАК
REJECTABLE IMPERFECTION LEVEL – БРАКУВАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ДЕФЕКТНОСТІ
REJECTION NUMBER (RE) – БРАКУВАЛЬНЕ ЧИСЛО
RELATIVE ERROR – ВІДНОСНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ
RELATIVE MEASUREMENT – ВІДНОСНЕ ВИМІРЮВАННЯ
RELAY ACTION – РЕЛЕЙНЕ ДІЯННЯ
RELEASE – ВИПУСК
RELEASE OF PRODUCTS AND SERVICES - ВИПУСК ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
RELEVANT FAILURE – УРАХОВУВАНА ВІДМОВА; ХАРАКТЕРНА ВІДМОВА
RELIABILITY BLOCK DIAGRAM – БЛОК – СХЕМА АНАЛІЗУ БЕЗВІДМОВНОСТІ
RELIABILITY COMPLIANCE TEST –КОНТРОЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
RELIABILITY DETERMINATION TEST – ВИЗНАЧАЛЬНІ ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
RELIABILITY FUNCTION – ІМОВІРНІСТЬ БЕЗВІДМОВНОЇ РОБОТИ $R(T_1\ T_2)$
RELIABILITY GROWTH – ЗРОСТАННЯ БЕЗВІДМОВНОСТІ; ПІДВИЩЕННЯ БЕЗВІДМОВНОСТІ
RELIABILITY MODEL – МОДЕЛЬ БЕЗВІДМОВНОСТІ
RELIABILITY (PERFORMANCE) –БЕЗВІДМОВНІСТЬ
RELIABILITY TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА НАДІЙНІСТЬ
REMOTE CONTROLIED TESTING – МЕХАНІЗОВАНИЙ КОНТРОЛЬ
REPAIR – РЕМОНТ; РЕМОНТУВАННЯ
REPAIR COVERAGE – ПОВНОТА РЕМОНТУ
REPAIR STAFF – РЕМОНТНИЙ ПЕРСОНАЛ
REPAIRE TIME – ТРИВАЛІСТЬ АКТИВНОГО РЕМОНТУ
REPAIRABLE ITEM – РЕМОНТОВНИЙ (РЕМОНТОПРИДАТНИЙ) ОБ’ЄКТ
REPEATABILITY – ПОВТОРЮВАНІСТЬ
REPEATABILITY OF MEASUREMENTS – ЗБІЖНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ
REPEATED ACTION – ПОВТОРЮВАНЕ ДІЯННЯ
REPEATED SIGNAL – ПОВТОРЮВАНИЙ СИГНАЛ
REPRESENTATIVE SAMPLE – ПОКАЗНА ВИБІРКА (ПРОБА); ПРЕДСТАВНИЦЬКА ВИБОРКА
REPRINT – ПЕРЕВИДАННЯ

REPRODUCIBILITY – ВІДТВОРЮВАНІСТЬ
REPRODUCIBILITY OF MEASUREMENT – ВІДТВОРЮВАНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ
REPRODUCIBILITY OF TEST RESULTS – ВІДТВОРЮВАНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИПРОБУКВАНЬ
REPRODUCIBLE FAILURE – СИСТЕМАТИЧНА ВІДМОВА
REGIONAL TESTING CENTER – РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР
REQUIRED FUNCTION – ОСНОВНА (ПОТРІБНА) ФУНКЦІЯ ОБ'ЄКТА
REQUIRED TIME – НЕОБХІДНА ТРИВАЛІСТЬ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ; НЕОБХІДНИЙ НАРОБІТОК; ПОТРІБНИЙ ЧАС
REQUIREMENT – ВИМОГА
REQUIREMENTS FOR QUALITY – ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ
REQUIREMENTS OF SOCIETY – ВИМОГИ СУСПІЛЬСТВА
RESERVE – РЕЗЕРВ
RESETTING – ПІДНАЛАГОДЖЕННЯ
RESIDUAL LIFE – ЗАЛИШКОВИЙ РЕСУРС
RESIDUAL STRAIN – ЗАЛИШКОВА ДЕФОРМАЦІЯ
RESOLUTION – РОЗДІЛЬНА ЗДАТНІСТЬ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
RESOLUTION OF FAULT LOCATION – ГЛИБИНА ПОШУКУ ДЕФЕКТУ
RESONANCE COEFFICIENT – КОЕФІЦІЄНТ РЕЗОНАНСУ
RESONANCE FREQUENCY – РЕЗОНАНСНА ЧАСТОТА
RESONANCE METHOD – РЕЗОНАНСНИЙ МЕТОД
RESOURCES - РЕСУРСИ
RESPONSE CHARACTERISTIC – ФУНКЦІЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ
RESPONSE TIME – ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ПОКАЗУ
REST PERIOD – ПАУЗА
RESTORABLE ITEM – ВІДНОВЛЮВАНИЙ ОБ'ЄКТ
RESTORATION – ВІДНОВЛЕННЯ
RESTORING FORCE CHARACTERISTIC – ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ СИЛИ
RESULT OF A MEASUREMENT – РЕЗУЛЬТАТ ВИМІРЮВАННЯ
RETENTION FACTOR OF TECHNOLOGICAL SYSTEM OUTPUT – КОЕФІЦІЄНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
REVIEW –АНАЛІЗ; АНАЛІЗУВАННЯ; ПЕРЕВІРКА; КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД
REVIEW OF THE REQUIREMENTS FOR PRODUCTS AND SERVICES - АНАЛІЗУВАННЯ ВИМОГ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ
REVISION – ПЕРЕГЛЯД
REVISION OF A STANDARD – ПЕРЕГЛЯД СТАНДАРТУ
REWORK – ПЕРЕРОБЛЕННЯ
RIGIDITY OF THE TESTING MACHINE – ЖОРСТКІСТЬ ВИПРОБНОЇ МАШИНИ
RISK - РИЗИК
RISK ESTIMATION – ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ
RISK EVALUATION – АНАЛІЗ РИЗИКІВ
RISC OF SUPERFLUOUS ADJUSTMENT – РИЗИК НАДМІРНОГО НАЛАГОДЖЕННЯ
RISK OF UNNOTICED DISADJUSTMENT – РИЗИК НЕПОМІЧЕНОГО РОЗЛАДУ
RIVETING – КЛЕПАННЯ
ROLLING FRICTION – ТЕРТЯ КОЧЕННЯ
ROOM – TEMPERATURE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ЗА КІМНАТНОЇ ТЕМПЕРАТУРИ
RUPTURE – ЗОНА ДОЛОМУ
RUST – ІРЖА

S

SAFE OPERATION CONDITIONS – УМОВИ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ
SAFE OPERATION LIMITS – МЕЖІ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ
SAFETY – БЕЗПЕКА
SAFETY CRITERION – КРИТЕРІЙ БЕЗПЕКИ
SAFETY CULTURE – КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ
SAFETY ENSURING – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ
SAFETY FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ЗАПАСУ МІЦНОСТІ
SAFETY TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА БЕЗПЕЧНІСТЬ
SAMPLE – ВИБІРКА; ПРОБА
SAMPLE PREPARATION – ПІДГОТОВКА ПРОБИ
SAMPLE RUN LENGTH – ДОВЖИНА СЕРІЇ ВИБОРОК
SAMPLE SIZE – ОБСЯГ ВИБІРКИ; ОБСЯГ ПРОБИ

SAMPLING- ВІДБИРАННЯ ЗРАЗКІВ
SAMPLING INSPECTION – ВИБІРКОВИЙ КОНТРОЛЬ
SAMPLING INSPECTION PLAN – ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
SAMPLING INTERVAL – ПЕРІОД ВІДБОРУ
SAMPLING WITH SEVERITY ADJUSTEMENT – КОНТРОЛЬ ЗА КОРИГОВАНИМ ПЛАНОМ
SANITARY HYGIENIC ZONE – САНІТАРНО-ЗАХИСНА ЗОНА, СЗЗ
SAPPLIES DECLARATION – ЗАЯВА ПОСТАЧАЛЬНИКА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ
SATURATIONE ZONE – ЗОНА НАСИЧЕНОСТІ
SECOND - PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY
ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ДРУГОЮ СТОРОНОЮ –
SCALE – ОКАЛИНА; ОГАР; ШКАЛА АНАЛОГОВОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПРИЛАДУ
SCALE DIVISION – ПОДІЛКА ШКАЛИ
SCALE SNTERVAL – ЦІНА ПОДІЛКИ ШКАЛИ АНАЛОГОВОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПРИЛАДУ
SCALE LENGTH – ДОВЖИНА ШКАЛИ
SCALE MARK – ПОЗНАЧКА ШКАЛИ
SCALE RANGE – ДІАПАЗОН ПОКАЗНИКІВ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАНЬ
SCALE SPACING – ДОВЖИНА ПОДІЛКИ ШКАЛИ
SCANNING – СКАНУВАННЯ ОБ'ЄКТА КОНТРОЛЮ
SCHEDULED MAINTENANCE – ПЛАНОВЕ ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
SCOPE OF ATTESTATION- СФЕРА ПІДТВЕРДЖЕННЯ
SCOPE OF FIELD OF APPLICATION OF A STANDARD – ГАЛУЗЬ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ СТАНДАРТУ
SCOPE OF RELIABILITY TEST – ОБСЯГ ВИПРОБУВАНЬ НА НАДІЙНІСТЬ
SCRAP - БРАКУВАННЯ
SCREENING TEST – СУЦІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ З РОЗБРАКУВАННЯМ
SECOND DRAFT OF A STANDARD – ДРУГИЙ ПРОЕКТ СТАНДАРТУ
SECONDARY FAILURE – ВТОРИННА ВІДМОВА; ЗАЛЕЖНА ВІДМОВА
SECONDARY STANDART – ВТОРИННИЙ ЕТАЛОН
SECURITY – БЕЗПЕКА (НАСЕЛЕННЯ, МАТЕРІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ, НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА)
SEGREGATED REDUNDANCY – РОЗДІЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
SELECTIVE CORROSION – ВИБІРКОВА КОРОЗІЯ
SELECTIVE EFFECT – ВИБІРКОВЕ ДІЯННЯ
SELF–INSPECTION – САМОДІАГНОСТУВАННЯ (САМОКОНТРОЛЬ)
SENSITIVITY – ЧУТЛИВІСТЬ (ВИМІРЮВАЛЬНОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА)
SENSOR – ПЕРВИННИЙ ВІМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ, СЕНСОР
SEQUENTIAL SAMPLING PLAN – ПОСЛІДОВНИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
SERIAL INTERFACE – ПОСЛІДОВНИЙ ІНТЕРФЕЙС
SERIES STANDART – ГРУПОВИЙ ЕТАЛОН
SERVICE – ПОСЛУГА
SERVICE CORROSION TESTS – ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ КОРОЗІЙНІ ВИПРОБУВАННЯ
SERVICE DELIVERY – НАДАННЯ ПОСЛУГИ
SERVICE LIABILITY – ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
SERVICE LOADING – ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ
SERVICE OF LEGAL METROLOGY – МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА
SERVICE STANDARD – СТАНДАРТ НА ПОСЛУГУ
SERVICEABLE CONDITION OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
SET DEPENDABILITY MEASURE – ЗАДАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
SETTING ACTION – ЗАДАВАЛЬНЕ ДЫЯННЯ
SETTING OF CHEMICAL ENVIRONMENTAL STANDARTS – ГІГІЄНІЧНЕ НОРМУВАННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ
SETTING SIGNAL – ЗАДАВАЛЬНИЙ СИГНАЛ
SETTING-UP – ТЕХНОЛОГІЧНЕ НАЛАГОДЖЕННЯ
SHEAR MODULUS – МОДУЛЬ ПРУЖНОСТІ ПІД ЧАС ЗСУВУ
SHEAR TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ЗСУВ
SHELF LIFE – ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАНОСТІ
SHELL – ОБОЛОНКА
SHORT-TERM STRENGTH TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА КОРОТКОЧАСНУ МІЦНІСТЬ
SHORT – TERM TEST – КОРОТКОЧАСНІ ВИПРОБУВАННЯ
SIGNAL – СИГНАЛ
SIGNAL PARAMETER – ПАРАМЕТР СИГНАЛУ
SIGNAL WITH INTENSITY SEPARATION – ПОДІЛЕНИЙ ЗА ІНТЕНСИВНІСТЮ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ
SIGNAL WITH SPACE SEPARATION – ПРОСТОРОВОПОДІЛЕНИЙ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ
SIGNIFUING POSITION – ЗНАЧУЩА ПОЗИЦІЯ

SIMPLE DEPENDABILITY MEASURE – ОДИНИЧНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
SIMPLE RELIABILITY CHARACTERRISTIC – ОДИНИЧНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
SINGLE ACTION – ПООДИНОКЕ ДІЯННЯ
SINGLE-LOOP CONTROLLED OBJECT – ОДНОЗВ'ЯЗНИЙ ОБ'ЄКТ КЕРУВАННЯ
SINGLE PARAMETRIC SIGNAL – ОДНОПАРАМЕТРИЧНИЙ СИГНАЛ
SINGLE SAMPLE – ТОЧКОВА ПРОБА
SINGLE SAMPLING PLAN – ОДНОСТУПІНЧАТИЙ ПЛАН ВИБІРКОВОГО КОНТРОЛЮ
SINTERING – СПІКАННЯ
SLIDING FRICTION – ТЕРТЯ КОВЗАННЯ
SLIDING REDUNDANCY – КОВЗНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
SMEAR STRESS – ДОТИЧНЕ НАПРУЖЕННЯ
SOFTWARE – ПРОГРАМНИЙ ЗАСІБ
SOFTWARE CONFORMITY – ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE DESIGN FEVIEW – АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE LIFECYCLE – ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE PRODUCT – ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ
SOFTWARE PRODUCTION – ПРОГРАМНА ПРОДУКЦІЯ
SOFTWARE QUALITY – ЯКІСТЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY ASSESSMENT – ОЦІНКА ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY ASSURANCE – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY AUDIT – ПЕРЕВІРКА СИСТЕМИ ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY MANAGEMENT – КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY METRIC – ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY PLAN – ПЛАН ПО ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE QUALITY SYSTEM – СИСТЕМА ЯКОСТІ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE TEST DOCUMENTATION – ДОКУМЕНТАЦІЯ ВИПРОБУВАНЬ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE TEST METHOD – МЕТОД ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOFTWARE TEST REPORT – ЗВІТ ПРО ВИПРОБУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ
SOIL CONTAMINATION – ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТОВОГО ПОКРОВУ
SOLDERING – ПАЯННЯ
SOUND ABSORPTION – ШУМОПОГЛИНАННЯ
SOUND LEVEL METER – ШУМОМІР
SOUND POWER – ШУМОВА ПОТУЖНІСТЬ
SOURSE OF BIOLOGICAL (CHEMICAL) HAZARD – ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНОЇ (АБО ХІМІЧНОЇ) НЕБЕЗПЕКИ
SOURCE OF HARMONIC CURRENT – ДЖЕРЕЛО ГАРМОНІК СТРУМУ
SOURCE OF HARMONIC VOLTAGE – ДЖЕРЕЛО ГАРМОНІК НАПРУГИ
SOURSE OF HAZARD – ДЖЕРЕЛО НЕБЕЗПЕКИ
SOURSE OF NOISE – ДЖЕРЕЛО ШУМУ
SOURSE OF RADI – ДЖЕРЕЛО РАДІАЦІЙНОЇ НЕБЕЗПЕКИ
SPECIAL PURPOSE TESTER EQUIPMENT – СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
SPECIFIC CASE – КОНКРЕТНИЙ ВИПАДОК
SPECIFIC EFFECT – СПЕЦИФІЧНЕ ДІЯННЯ
SPECIFICATION – СПЕЦИФІКАЦІЯ
SPECIFIED DEPENDABILITY MEASURE – НОРМОВАНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
SPECIFIED MEASURING RANGE – ДІАПАЗОН ВИМІРЮВАНЬ
SPECIFIED NOF – AILURE OPERATING TIME (SERVICE LIFE, LIFETIME) OF TECHNOLOGICAL COMPLEX – УСТАНОВЛЕНЕ БЕЗВІДМОВНЕ НАПРАЦЮВАННЯ (ВСТАНОВЛЕНИЙ РЕСУРС, ВСТАНОВЛЕНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ) ТЕХНІЧНОГО КОМПЛЕКСУ
SPECIFIED REQUIREMENT – ВИЗНАЧЕНА ВИМОГА; УСТАНОВЛЕНА ВИМОГА
SPECIMENT – ЗРАЗОК ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ
SPECTRAL METHOD – СПЕКТРАЛЬНИЙ МЕТОД
SPORADIC SIGNAL – СПОРАДИЧНИЙ СИГНАЛ
SPOT SAMPLE – НАВМИСНА ВИБІРКА
STABILITY – СТАБІЛЬНІСТЬ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
STABILITY TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА СТІЙКІСТЬ
STABLE STATE – СТІЙКИЙ СТАН
STANDBY REDUNDANCY – ЗАМІЩУВАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ; НЕНАВАНТАЖЕНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
STAND BY RESERV – НЕНАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ
STANDARD – СТАНДАРТ
STANDARD ACTION – ТИПОВЕ ДІЯННЯ
STANDARD DEVIATION OF A RANDOM LOADING PROCESS – СЕРЕДНЬОКВАДРАТИЧНИЙ ВІДХИЛ ВИПАДКОВОГО НАВАНТАЖУВАННЯ, $\sigma_X(T)$

STANDARD ON ACCEPTANCE RULES – СТАНДАРТ ПРАВИЛ ПРИЙМАННЯ ПРОДУКЦІЇ
STANDARD ON ADMINISTRATION AND MANAGEMANT METHOD – ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СТАНДАРТ
STANDARD ON CONTROL METHODS (ON TESTING, ANALYSIS, MEASUREMENT, DETERMITATION) – СТАНДАРТ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ (ВИПРОБУВАНЬ, АНАЛІЗУ ВИМІРЮВАНЬ, ВИЗНАЧЕННЯ)
STANDARD ON DATA TO BE PROVIDED – СТАНДАРТ ЗАГАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ
STANDARD ON DESIGNATIONS – СТАНДАРТ ПОЗНАЧЕНЬ
STANDARD ON DIMENSIONS – СТАНДАРТ РОЗМІРІВ
STANDARD ON GRADES – СТАНДАРТ МАРОК
STANDARD ON MARKING – СТАНДАРТ МАРКУВАННЯ
STANDARD ON PACKING – СТАНДАРТ ПАКУВАННЯ
STANDARD ON PARAMETERS – СТАНДАРТ ПАРАМЕТРІВ
STANDARD ON SAMPLING AND SAMPLE PRERARATION – СТАНДАРТ МЕТОДІВ ВІДБОРУ І ПІДГОТОВКИ ПРОБ
STANDARD ON STORAGE – СТАНДАРТ ЗБЕРІГАННЯ
STANDARD ON TECHNICAL REQUIREMENTS – СТАНДАРТ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ
STANDARD ON THE RANGE OF PRODUCTS – СТАНДАРТ СОРТАМЕНТУ
STANDARD ON TRANSPORTATION – СТАНДАРТ ТРАНСПОРТУВАННЯ
STANDARD ON TYPES –СТАНДАРТ ТИПІВ
STANDARD ON VERIFICATION METHODS AND FACILITIES – СТАНДАРТ МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ ПЕРЕВІРКИ
STANDARD PIECE TIME – НОРМА ЧАСУ
STANDARD PRODUCTION RATE –НОРМА ВИРОБІТКУ
STANDARD SPECIMEN – СТАНДАРТНИЙ ЗРАЗОК ПІДПРИЄМСТВА
STANDARD WITH DIFFERENTIATED VALUES OF QUALITY INDICES – СТАНДАРТ З ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИМИ ЗНАЧЕННЯМИ ПОКАЗНИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ
STANDARDIZATION – СТАНДАРТИЗАЦІЯ
STANDARDIZED PRODUCTS –СТАНДАРТИЗОВАНА ПРОДУКЦІЯ
STANDARDIZING BODY –ОРГАН, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ СТАНДАРТИЗАЦІЄЮ
STANDARD PROGRAMME – ПРОГРАМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ
STANDARDS BODY – ОРГАН СТАНДАРТИЗАЦІЇ
STANDARDS PROJECT – ТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ
STANDBY STATE – ПЕРЕБУВАННЯ В РЕЗЕРВІ; СТАН ЧЕРГУВАННЯ
STANDBY TIME – ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕБУВАННЯ У РЕЗЕРВІ; ЧАС ОЧІКУВАННЯ (ЧЕКАННЯ)
STANDING WAVE – СТОЯЧА ХВИЛЯ
STORABILITY – ЗБЕРЕЖУВАНІСТЬ
STORABILITY TIME – ТЕРМІН ЗБЕРЕЖУВАНОСТІ
STATEMENT – ПОВІДОМЛЕННЯ
STATE OF THE ART – РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ТЕХНІКИ
STATE TEST – ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ
STATE TESTING CENTER – ДЕРЖАВНИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР
STATE TESTS OF MEASURING INSTRUMENTS – ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
STATE – TRANSITION DIAGRAM – ДІАГРАМА СТАНІВ ТА ПЕРЕХОДІВ
STATEVERIFICATION – ДЕРЖАВНА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
STATIC ERROR – СТАТИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ, ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
STATIC FRICTION – ТЕРТЯ СПОКОЮ
STATIC LOADING – СТАТИЧНЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
STATIC MEASUREMENT – СТАТИЧНЕ ВИМІРЮВАННЯ
STATIC SAMPLING – СТАТИЧНИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ)
STATIC TEST – СТАТИЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
STATIONARY ACTION – СТАЦІОНАРНЕ ДІЯННЯ
STATIONARY OBJECT – СТАЦІОНАРНИЙ ОБ’ЄКТ
STATIONARY RANDOM LOADING – СТАЦІОНАРНЕ ВИПАДКОВЕ НАВАНТАЖУВАННЯ
STATISTICAL ACTION – СТАТИЧНЕ ДІЯННЯ
STATISTICAL ANALYSIS OF PROCESS ACCURACY AND STABILITY – СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТОЧНОСТІ Й СТАБІЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
STATISTICAL MODELING DEPENDABILITY ASSESSMENT – ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ МЕТОДОМ СТАТИСТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
STATISTICAL PROCESS – СТАТИСТИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
STATISTICAL QUALITY CONTROL – СТАТИСТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ
STATUTORY REQUIREMENT - ЗАКОНОДАВЧА ВИМОГА
STEADY STATE AVAILABILITY FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ТЕХНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ
STEADY STATE DEPENDABILITY MEASURE – СТАЦІОНАРНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ

STEADY STATE MODE – УСТАЛЕНИЙ РЕЖИМ
STEADY STATE VIBRATION – УСТАЛЕНА ВІБРАЦІЯ; УСТАЛЕНІ КОЛИВАННЯ
STEPLESS ACTION – БЕЗСТУПІНЧАСТЕ ДІЯННЯ
STEP RESPONSE – ПЕРЕХІДНА ХАРАКТЕРИСТИКА
STEP STRESS TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ВПЛИВ СТУПІНЧАТИХ НАВАНТАЖЕНЬ
STEPPED ACTION – СТУПІНЧАСТЕ ДІЯННЯ
STIMULUS – ВХІДНИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ СИГНАЛ
STOADY – СТАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
STOHASTIC ACTION – СТОХАСТИЧНЕ ДІЯННЯ
STOHASTIC OBJECT – СТОХАСТИЧНИЙ ОБ'ЄКТ
STORAGE TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ЗБЕРІГАННЯ
STRAIN – ДЕФОРМАЦІЯ
STRAIN CONCENTRATION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ ДЕФОРМАЦІЙ, K_Ξ, K_Y
STRAIN – CONTROLLED LOADING – ЖОРСТКЕ НАВАНТАЖУВАННЯ; ЖОРСТКИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ
STRAIN CYCLE AMPLITUDE – ε_a, γ_a АМПЛІТУДА ДЕФОРМАЦІЇ ЦИКЛУ
STRAINING – ДЕФОРМУВАННЯ
STRAINING RATE – ШВИДКІСТЬ ДЕФОРМУВАННЯ
STRAIN RATE – ШВИДКІСТЬ ДЕФОРМАЦІЇ
STRAIN STRENGTHENING – ДЕФОРМАЦІЙНЕ ЗМІЦНЕННЯ
STRAIN STATE – ДЕФОРМОВАНИЙ СТАН
STRATEGY – СТРАТЕГІЯ
STRATIFIED SAMPLING – РОЗШАРОВАНИЙ ВІДБІР ВИБОРОК (ПРОБ)
STRAY–CURRENT CORROSION – КОРОЗІЯ ВІД БЛУКАЮЧОГО СТРУМУ
STRENGTH – МІЦНІСТЬ
STRENGTH LIMIT – ГРАНИЦЯ МІЦНОСТІ
STRENGTH TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА МІЦНІСТЬ
STRESS – НАПРУЖЕННЯ
STRESS CONCENTRATOR – НАДРІЗ
STRESS CONCENTRATION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ НАПРУЖЕНЬ $K_{\square\square}$
STRESS – CONTROLLED LOADING – М'ЯКЕ НАВАНТАЖУВАННЯ; М'ЯКИЙ РЕЖИМ НАВАНТАЖУВАННЯ
STRESS CORROSION – КОРОЗІЯ ПІД МЕХАНІЧНОЮ НАПРУГОЮ; КОРОЗІЯ ПІД НАПРУЖЕННЯМ
STRESS CORROSION CRACKING – КОРОЗІЙНЕ РОЗТРІСКУВАННЯ
STRESS CYCLE AMPLITUDE – σ_a, τ_a АМПЛІТУДА НАПРУЖЕННЯ ЦИКЛУ
STRESS LIMIT – ГРАНИЧНЕ НАПРУЖЕННЯ
STRESS MODEL – МОДЕЛЬ НАВАНТАЖЕНЬ
STRESS RAISER – НАДРІЗ
STRESS RELAXATION – РЕЛАКСАЦІЯ НАПРУЖЕНЬ
STRESS RELAXATION TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА РЕЛАКСАЦІЮ
STRESS–RELIEVING GROOVE – РОЗВАНТАЖУВАЛЬНА ВИТОЧКА
STRESS SEQUENCE – ЗАКОН НАВАНТАЖУВАННЯ
STRESS STATE – НАПРУЖЕНИЙ СТАН
STRESS (STRAIN) CONCENTRATION – КОНЦЕНТРАЦІЯ НАПРУЖЕНЬ (ДЕФОРМАЦІЙ)
STRESS (STRAIN) CYCLE – ЦИКЛ НАПРУЖЕННЯ (ДЕФОРМАЦІЇ)
STROKE – MEDIUM (BAR CODE) – ШТРИХ – НОСІЙ
STRUCTURE – СТРУКТУРА (СИСТЕМИ)
STRUCTURAL ELEMENT – СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ
STRUCTURAL REDUNDANCY – СТРУКТУРНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
STRUCTURE GENERATED NOISE – СТРУКТУРНИЙ ШУМ
SUBCONSTRACTOR – СУБПІДРЯДНИК
SUBHARMONIC VIBRATION – СУБГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ; СУБГАРМОНІЧНІ КОЛИВАННЯ
SUB–MULTIPLE OF A UNIT – ЧАСТКОВА ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
SUBSTANTIAL (FICTITIOUS) FREQENCY CHARACTERISTIC – ДІЙСНА (УЯВНА) ЧАСТОТНА ХАРАКТЕРИСТИКА
SUBSTANTIATION OF STANDARDS – ОБҐРУНТУВАННЯ ГІГІЄНІЧНИХ НОРМАТИВІВ
SUBSTITUTION METHOD OF MEASUREMENT – МЕТОД ЗАМІЩЕННЯ
SUBSYSTEM OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ПІДСИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
SUBTITLE OF A STANDARD – ПІДЗАГОЛОВОК СТАНДАРТА
SUCCESS ORGANIZATION - УСПІХ ОРГАНІЗАЦІЇ
SUDDEN FAILURE – НЕПЕРЕДБАЧЕНА (РАПТОВА) ВІДМОВА
SUPERHARMONIK VIBRATION – СУПЕРГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ (УЛЬТРАГАРМОНІЧНА ВІБРАЦІЯ)
SUPERHARMONIC VIBRATION – СУПЕРГАРМОНІЧНІ КОЛИВАННЯ
SUPPLIER – ПОСТАЧАЛЬНИК
SUPPLIER'S DECLARATION – ДЕКЛАРУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСТАЧАЛЬНИКОМ

SUPPLY VOLTAGE – НАПРУГА В СПОЖИВАЧА
SUPPLYING FIRM – ПОСТАЧАЛЬНИК ПРОДУКЦІЇ
SURFACE FORCE – ПОВЕРХНЕВА СИЛА
SURVAIVBILITY – ЖИВУЧІСТЬ
SURVIVAL FUNCTION – ІМОВІРНІСТЬ БЕЗВІДМОВНОЇ РОБОТИ $R(T_1\ T_2)$
SUSPENSION- ПРИЗУПИНЕННЯ
SUSTAINED SUCCESS - СТАЛИЙ УСПІХ
SWITCHING FUNCTION – ПЕРЕМИКАЛЬНА ФУНКЦІЯ
SYBSYNCHRONOUS RESONANCE – СУБСИНХРОННИЙ РЕЗОНАНС
SYMBOL OF A UNIT – ПОЗНАЧЕННЯ ОДИНИЦІ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
SYSTEM – СИСТЕМА
SYSTEM OF QUANTITIES – СИСТЕМА ФІЗИЧНИХ ВЕЛИЧИН
SYSTEM OF UNITS – СИСТЕМА ОДИНИЦЬ ФІЗИЧНИХ ВЕЛИЧИН
SYSTEM PRODUCTION TIME – СИСТЕМНИЙ КОРИСНИЙ ЧАС
SYSTEM TEST TIME – ЧАС СИСТЕМНОГО ПЕРЕВІРЮВАННЯ
SYSTEMATIC ERROR – СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИМІРЮВАННЯ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION – СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ
SYSTEMATIC FAILURE – СИСТЕМАТИЧНА ВІДМОВА
SYSTEMATIC FAULT – СИСТЕМАТИЧНА НЕСПРАВНІСТЬ
SYSTEMATIC SAMPLE – СИСТЕМАТИЧНА ВИБІРКА
SYSTEMATIC SAMPLING – СИСТЕМАТИЧНИЙ ВІДБІР ВИБІРОК (ПРОБ)
SYSTEMIC EFFECT – ЗАГАЛЬНОТОКСИЧНЕ ДІЯННЯ

T

TAKING OVER AN INTERNATIONAL STANDARD (IN A NATIONAL NORMATIVE DOCUMENT) –ПРИЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ (ЧЕРЕЗ НАЦІОНАЛЬНИЙ НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ)
TECHNICAL CHECK–UP – ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД
TECHNICAL DIAGNOSIS – ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ
TECHNICAL DIAGNOSIS EQUIPMENT – ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
TECHNICAL DIAGNOSTICS – ТЕХНІЧНА ДІАГНОСТИКА
TECHNICAL EXPERT – ТЕХНІЧНИЙ ЕКСПЕРТ
TECHNICAL MEANS; HARD WARE – ТЕХНІЧНИЙ ЗАСІБ
TECHNICAL REGULATION – ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ З ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ
TECHNICAL SPECIFICATION – ДОКУМЕНТ ТЕХНІЧНИХ УМОВ; ТЕХНІЧНІ УМОВИ
TECHNICAL STATE INSPECTION – КОНТРОЛЬ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ
TECHNICAL STATE OF OBJECT – ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА
TECHNICAL STATE PREDICTION – ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ
TECHNOLOGICAL BASE – ТЕХНОЛОГІЧНА БАЗА
TECHNOLOGICAL COMPLEX – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОМПЛЕКС
TECHNOLOGICAL DEPENDABILITY SUPPORT METHOD – ТЕХНОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ
TECHNOLOGICAL METHOD – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МЕТОД
TECHNOLOGICAL OBJECT – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОБ’ЄКТ
TECHNOLOGICAL OBJECT OF CONTROL (CHECK, DIAGNOSTICS) – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОБ’ЄКТ КЕРУВАННЯ (КОНТРОЛЮ, ДІАГНОСТУВАННЯ)
TECHNOLOGICAL OPERATION – ТЕХНОЛОГІЧНА ОПЕРАЦІЯ
TECHNOLOGICAL PROCESS – ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС
TECHNOLOGICAL SYSTEM – ТЕХНОЛОГІЧНА СИСТЕМА
TECHNOLOGICAL SYSTEM ELEMENT – ЕЛЕМЕНТ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO COSTS – ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ВИТРАТАМИ
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO OUTPUT – ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ
TECHNOLOGICAL SYSTEM FAILURE AS RELATED TO PRODUCTS PARAMETERS –ВІДМОВА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ПРОДУКЦІЇ
TENSION TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА РОЗТЯГ
TERMINOLIGY STANDARD – СТАНДАРТ ТЕРМІНІВ І ВИЗНАЧЕНЬ
TERMINOLOGY STANDARD – ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СТАНДАРТ
TEST – ТЕСТ ДІАГНОСТУВАННЯ
TEST ACTION – ВИПРОБУВАЛЬНЕ ДІЯННЯ

TEST BENCH – ВИПРОБНИЙ СТЕНД
TEST CONDITIONS – УМОВИ ВИПРОБУВАНЬ
TEST DATA – ДАНІ ВИПРОБУВАНЬ; РЕЗУЛЬТАТ ВИПРОБУВАНЬ
TEST EQUIPMENT – ВИПРОБУВАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ; ЗАСІБ НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
TEST MEANS – ЗАСІБ ВИПРОБУВАНЬ
TEST METHOD – МЕТОД ВИПРОБУВАНЬ
TEST MOCK–UP – МАКЕТ ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ
TEST MODEL – МОДЕЛЬ ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ
TEST NON – DESTRUCTIVE SYSTEM – СИСТЕМА НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ
TEST OBJECT – ОБ'ЄКТ ВИПРОБУВАНЬ
TEST OF A LOT FOR CERTIFICATION – ВИПРОБУВАННЯ ПАРТІЇ ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ
TEST OF EVERY ITEM FOR CERTIFICATION – СУЦІЛЬНЕ ВИПРОБУВАННЯ ВИРОБІВ ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ
TEST ORGANIZATION – ВИПРОБУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
TEST PARAMETER – КОНТРОЛЬОВАНИЙ ПАРАМЕТР
TEST PIECE – ЗРАЗОК ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ
TEST PROCEDURE – МЕТОДИКА ВИПРОБУВАНЬ
TEST PROGRAM – ПРОГРАМА ВИПРОБУВАНЬ
TEST PROGRAMME – ПЛАН ВИПРОБУВАНЬ
TEST REPORT – ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ
TEST RESULT – РЕЗУЛЬТАТ ВИПРОБУВАНЬ
TEST SIGNAL – ПЕРЕВІРКОВИЙ СИГНАЛ
TEST SPECIMEN – ЗРАЗОК ДЛЯ ВИПРОБУВАНЬ
TEST STATION – ЗОВНІШНІЙ ЗАСІБ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
TEST SYSTEM – СИСТЕМА ВИПРОБУВАНЬ; СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
TEST TIME – ТРИВАЛІСТЬ ВИПРОБУВАНЬ
TEST WITH MODELING – ВИПРОБУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯМ МОДЕЛЕЙ
TEST WITH REPLACEMENT – ВИПРОБУВАННЯ З ВІДНОВЛЕННЯМ
TEST WITHOUT REPLACEMENT – ВИПРОБУВАННЯ БЕЗ ВІДНОВЛЕННЯ
TESTABLE ACTION – ПЕРЕВІРКОВЕ ДІЯННЯ
TESTING – ВИПРОБУВАННЯ; ТЕСТОВЕ ТЕХНІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ
TESTING DIVISION – ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПІДРОЗДІЛ
TESTING LABORATORY (CENTER) –ВИПРОБУВАЛЬНА ЛАБОРАТОРІЯ (ЦЕНТР)
TESTING MASHINE – ВИПРОБНА МАШИНА
TESTING (PROVING) GROUND – ВИПРОБУВАЛЬНИЙ ПОЛІГОН
TESTING STANDARD – СТАНДАРТ МЕТОДІВ ВИПРОБУВАНЬ
TESTING STATION ACCREDITEDBY HEAD ORGANIZATION – ОПОРНИЙ ПУНКТ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ВИПРОБУВАНЬ ПРОДУКЦІЇ
THEORETICAL STRESS CONCENTRATION FACTOR – ТЕОРЕТИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ КОНЦЕНТРАЦІЇ НАПРУЖЕНЬ, α_σ, α_τ
THERMAL NON-DESTRUCTIVE TESTING – ТЕПЛОВИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ
THERMAL TEST – ТЕРМІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ
THIRD PARTY – ТРЕТЯ СТОРОНА
THIRD- PARTY CONFORMITY ASSESSMENT ACTIVITY-ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ТРЕТЬОЮ СТОРОНОЮ –
THREE - DIMENSIONAL STRESS CONDITION TEST – ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ОБ'ЄМНОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ
TIGHTENED INSPECTION – ПОСИЛЕНИЙ КОНТРОЛЬ
TIME ACCELERATION FACTOR – КОЕФІЦІЄНТ ПРИСКОРЕННЯ НАРОБІТКУ
TIME ACTION – ЧАСОВЕ ДІЯННЯ
TIME CHARACTERISTIC – ЧАСОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
TIME FOR MACHINE SERVICING – ЧАС ОБСЛУГОВУВАННЯ РОБОЧОГО МІСЦЯ
TIME FOR PERSONAL NEEDS – ЧАС НА ОСОБИСТІ ПОТРЕБИ
TIME OF CYCLE – ПЕРІОД ЦИКЛУ, Т
TIME REDUNDANCY – ПОЧАСОВЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
TIME SEPARATION SIGNAL – ПОДІЛЕНИЙ У ЧАСІ (СКЛАДЕНИЙ) СИГНАЛ
TIME TO HALF VALUE OF AN IMPULSE – ТРИВАЛІСТЬ ІМПУЛЬСУ НАПРУГИ
TIME TO RECOVERY – ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ
TIME TO RESTORATION – ТРИВАЛІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ
TITLE OF A STANDARD – НАЙМЕНУВАННЯ СТАНДАРТУ
TONE SOUND – ТОНАЛЬНИЙ ШУМ
TOOLING – ТЕХНОЛОГІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ
TOP MANAGEMENT –ВИЩЕ КЕРІВНИЦТВО
TORQUE MOMENT – КРУТНИЙ МОМЕНТ

TORSION TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА КРУТІННЯ
TOTAL QAULITY MANAGEMENT – ЗАГАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ЯКІСТЮ; ЗАГАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
TRACEABILITY – ПЕРЕДАВАННЯ РОЗМІРУ ОДИНИЦІ; ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ
TRAINING – ТРЕНУВАННЯ
TRANSFER FUNCTION – ПЕРЕДАВАЛЬНА ФУНКЦІЯ
TRANSFER STANDART – ЕТАЛОН ПЕРЕДАВАННЯ
TRANSIENT MODE – ПЕРЕХІДНИЙ РЕЖИМ
TRANSIENT OVER SHOOT – ПЕРЕХІДНИЙ ВИКИД
TRANSITION FUNCTION – ФУНКЦІЯ ПЕРЕХОДІВ
TRANSPORTABILITY TEST – ВИПРОБУВАННЯ НА ТРАНСПОРТАБЕЛЬНІСТЬ
TRANSVERSAL FORCE – ПОПЕРЕЧНА СИЛА
TRAUMA – ТРАВМА
TRUE DEPENDABILITY MEASURE – ІСТИНИЙ ПОКАЗНИК НАДІЙНОСТІ
TRUE VALUE OF A QUANTITY – ІСТИННЕ ЗНАЧЕННЯ
TYPE APPROVAL – ЗАТВЕРДЖЕННЯ (ПРОДУКЦІЇ) ЗА ЗРАЗКОМ
TYPE EVALUATION – ОЦІНЮВАННЯ (ПРОДУКЦІЇ) ЗА ЗРАЗКОМ
TYPE TEST – ВИПРОБУВАННЯ ДОСЛІДНОГО ЗРАЗКА; ТИПОВІ ВИПРОБУВАННЯ
TYPE TEST PROCEDURE – ТИПОВА МЕТОДИКА ВИПРОБУВАНЬ
TYPE TESTING – ВИПРОБУВАННЯ ТИПУ

U

ULTIMATE STATE – ГРАНИЧНИЙ СТАН
UNAVAILABLE TIME – НЕДОСТУПНИЙ ЧАС; ТРИВАЛІСТЬ СТАНУ НЕГОТОВНОСТІ
UNBROKEN TEST PIECE – НЕЗРУЙНОВАНИЙ ЗРАЗОК
UNCERTAINTY OF MEASUREMENT – НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ
UNCORRECTED RESULT – НЕПОПРАВЛЕНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
(UN)DATED REFERENCE TO STANDARDS – ПОСИЛАННЯ НА СТАНДАРТИ ЗІ СТАЛОЮ (ЗМІННОЮ) ІДЕНТИФІКАЦІЄЮ
UNDERGROUND CORROSION – ПІДЗЕМНА КОРОЗІЯ
UNDERSTANDING THE NEEDS AND EXPECTATIOS OF INTERESTED PARTIES - РОЗУМІННЯ ПОТРЕБ І ОЧІКУВАНЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН
UNDERSTANDING THE ORGANIZATION AND ITS CONTEXT - РОЗУМІННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ СЕРЕДОВИЩА
UNDETECTED FAILURE TIME – ЧАС ПРИХОВАНОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ
UNIAXIAL STRESS CONDITION TEST – ВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ЛІНІЙНОГО НАПРУЖЕНОГО СТАНУ
UNIFICATION – УНІФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ
UNIFIED STANDARDS – УНІФІКОВАНІ СТАНДАРТИ
UNIFORM CORROSION – РІВНОМІРНА КОРОЗІЯ
UNIFORM ELOGATION AT RUPTURE – ВІДНОСНЕ РІВНОМІРНЕ ВИДОВЖЕННЯ ПІСЛЯ РОЗРИВУ
UNIFORM STRAIN – ОДНОРІДНА ДЕФОРМАЦІЯ
UNIFORMITY OF MEASUREMENTS – ЄДНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ
UNILATERAL ARRANGEMENT – ОДНОСТОРОННЯ УГОДА
UNILATERALLY ALIGNED STANDARD – ОДНОСТОРОННЬО УЗГОДЖЕНИЙ СТАНДАРТ
UNIT –ОДИНИЦЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
UNIT OF PRODUCT – ОДИНИЦЯ ПРОДУКЦІЇ
UNIT UNDER TEST–ОБ’ЄКТ ТЕХНІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ
UNLOADED RESERVE – НЕНАВАНТАЖЕНИЙ РЕЗЕРВ
UNLUBRICATED FRICTION – ТЕРТЯ БЕЗ МАСТИЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
UNOPERABLE TIME – ЧАС НЕ ГОТОВНОСТІ ДО РОБОТИ
UNSTABLE STATE – НЕСТІЙКИЙ СТАН
UPPER (LOWER) LIMIT VALUE OF PARAMETER – ВЕРХНЄ (НИЖНЄ) ГРАНИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА
UP STATE – ПРАЦЕЗДАТНИЙ СТАН; ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ
UPTIME – ЧАС СПРАВНОГО (НЕУШКОДЖЕНОГО) СТАНУ; ТРИВАЛІСТЬ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ; ЧАС ГОТОВНОСТІ ДО РОБОТИ
USEFUL LIFE – КОРИСНИЙ ТЕРМІН СЛУЖБИ; РЕСУРС; ТЕХНІЧНИЙ РЕСУРС
USEFUL LIFE TIME – ТЕРМІН СЛУЖБИ
USEFUL LIFE TO GENERAL OVERHAUL – ТЕРМІН СЛУЖБИ ДО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ
UTILIZATION FACTOR OF TECHNOLOGICAL SYSTEM – ВИКОНАВЕЦЬ В ТЕХНОЛОГІЧНІЙ СИСТЕМІ; КОЕФІЦІЄНТ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ

V

VALIDATION – ЗАТВЕРДЖЕННЯ; ВАЛІДАЦІЯ
VALUE OF A PARAMETER – ЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА
VALUE OF A QUANTITY – ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ
VARIABILITY – МІНЛИВІСТЬ
VARIABLE –LENGTH BAR CODE – ШТРИХОВИЙ КОД ЗІ ЗМІННОЮ ДОВЖИНОЮ
VARIABLE SYSTEMATIC ERROR OF PRODUCTS FABRICATION – ЗМІННА СИСТЕМАТИЧНА ПОХИБКА ВИРОБЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ
VARIETY CONTROL – КЕРУВАННЯ РІЗНОМАНІТНІСТЮ; ОБМЕЖЕННЯ РІЗНОМАНІТНОСТІ; УНІФІКАЦІЯ
VARIETY OF ACTION – РІЗНОВИД ДІЯННЯ
VERIFICATION – ВЕРИФІКАЦІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ; ПЕРЕВІРЯННЯ; ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
VERIFICATION BY SAMPLING – ВИБІРКОВА ПОВІРКА ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ; ЗВІРЕННЯ ЗАСОБУ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
VERIFICATION MARK – ПОВІРОЧНЕ ТАВРО
VERIFICATION OF A DRAFT STANDARD– НОРМОКОНТРОЛЬ ПРОЕКТУ СТАНДАРТА
VERIFICATION OF CONFORMITY –ПЕРЕВІРКА ВІДПОВІДНОСТІ
VERIFICATION TEST IN NATURE – НАТУРНІ ВИПРОБУВАННЯ
VISION ORGANIZATION – БАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
VISCOSITY – В’ЯЗКІСТЬ
VISUAL INSPECTION – ВІЗУАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ
VOLATILE FAULT – НЕСТАБІЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ; ПОВТОРЮВАЛЬНА НЕСПРАВНІСТЬ
VOLTAGE DIP – ПРОВАЛ НАПРУГИ
VOLTAGE DEPRESSION (VOLTAGE COLLAPSE) – УБУТОК НАПРУГИ
VOLTAGE DEVIATION – ВІДХИЛЕННЯ НАПРУГИ
VOLTAGE FLUCTUATION – КОЛИВАННЯ НАПРУГИ
VOLTAGE (FREQUENCY) STABILITY – СТАБІЛЬНІСТЬ НАПРУГИ (ЧАСТОТИ)
VOLTAGE IMPULSE – ІМПУЛЬС НАПРУГИ В ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
VOLTAGE RECOVERY – ВІДНОВЛЕННЯ НАПРУГИ
VOLUME OF OUTPUT – ОБСЯГ ВИПУСКУ ПРОДУКЦІЇ
VOLUNTARY RISK – РИЗИК ДОБРОВІЛЬНИЙ

W

WAIVER – ВІДМОВА ВІД ВИМОГ; ВІДСТУП; ПОСТУПКА
WAIVER CONCESSION – ДОЗВІЛ НА ВІДХИЛЕННЯ
WARNING LIMIT – ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНА МЕЖА
WARNING SIGNAL – ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНИЙ СИГНАЛ
WATER-LINE CORROSION – КОРОЗІЯ ПО ВАТЕРЛІНІЇ
WAVE – ХВИЛЯ
WAVE FRONT – ФРОНТ ГАРМОНІЧНОЇ ХВИЛІ
WAVE NUMBER – ХВИЛЬОВЕ ЧИСЛО
WAVE VELOCITY – ШВИДКІСТЬ ГАРМОНІЧНОЇ ХВИЛІ
WEAKNESS FAILURE – ВІДМОВА ЧЕРЕЗ НЕМІЦНІСТЬ
WEAKNESS FAULT – НЕСПРАВНІСТЬ ЧЕРЕЗ НЕМІЦНІСТЬ
WEAR-OUT FAILURE PERIOD – ПЕРІОД ЗНОСУ
WEAR-OUT FAILURE – ВІДМОВА ВНАСЛІДОК ЗНОСУ
WEAR PROCESS – ЗНОШУВАННЯ
WEAR RATE – ШВИДКІСТЬ ЗНОШУВАННЯ
WEAR RESISTANCE – ЗНОСОСТІЙКІСТЬ
WELD CORROSION – КОРОЗІЯ ЗВАРНОГО З'ЄДНАННЯ
WELDING – ЗВАРЮВАННЯ
WHOLE SYSTEM REDUNDANCY – ЗАГАЛЬНЕ РЕЗЕРВУВАННЯ
WIDTH OF RANGE OF CHANGE OF PARAMETER – ШИРИНА ДІАПАЗОНУ ЗМІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРА
WITHDRAWAL REVOCATION- СКАСУВАННЯ
WOELER CURVE – КРИВА ВТОМИ
WORK SURFACE – ОБРОБЛЮВАНА ПОВЕРХНЯ
WORKING – ОБРОБЛЕННЯ
WORKING ACTION – РОБОЧЕ ДІЯННЯ

WORKING CONDITIONS – УМОВИ ПРАЦІ
WORKING MEASURING INSTRUMENT – РОБОЧИЙ ЗАСІБ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
WORKING STANDART – РОБОЧИЙ ЕТАЛОН

Y

YIELD STRESS – ГРАНИЦЯ ПЛИННОСТІ ФІЗИЧНА

Z

ZERO INITIAL STATE – НУЛЬОВИЙ ПОЧАТКОВИЙ СТАН

100% INSPECTION – СУЦІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Джерела інформації

Закони України

Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"
Закон України "Про захист прав споживачів"/Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 30, ст.379. - Із змінами. - Редакція від 01.01.2017
Закон України «Про охорону навколишнього середовища» / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546). – Із змінами. – В редакції від 01.02.2017 р.
Закон України "Про охорону праці" /Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668). - Із змінами. - Редакція від 01.01.2017
Закон України "Про підтвердження відповідності" за № 2406-III від17 травня 2001р.
Закон України «Про стандартизацію» / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 31, ст.1058. - Із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-VIII від 15.01.2015, ВВР, 2015, № 14, ст.96
Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131 - Редакція від 05.01.2017 р.
Кодекс України про адміністративні правопорушення / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 - Редакція від 05.01.2017 р.
Митний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552.. – Із змінами. – В редакції від 01.01.2017 р.

Державні стандарти України

ДСТУ 1.3:2004 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення, погодження, прийняття та позначення технічних умов
ДСТУ 9-93 Безпечність промислових підприємств. Терміни та визначення
ДСТУ 2226-94 Системи якості. Комплекси керування якістю системні технологічні. Основні положення
ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення понять
ДСТУ 2300-93 Вібрація. Терміни та визначення
ДСТУ 2325-93 Шум. Терміни та визначення
ДСТУ 2374-94 Розрахунки на міцність та випробування технічних виробів. Акустична емісія. Терміни та визначення
ДСТУ 2389-94 Технічне діагностування та контроль технічного стану. Терміни ти визначання
ДСТУ 2391-2010 Система технологічної документації. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 2442-94 Розрахунки та випробування на міцність. Механіка руйнування. Терміни та визначення
ДСТУ 2444-94 Розрахунки та випробування на міцність. Опір втомі. Терміни та визначення
ДСТУ 2470-94 Надійність техніки. Системи технологічні. Терміни та визначення
ДСТУ 2473-94 Механічні коливання. Терміни та визначення
ДСТУ 2474 94 Механічні коливальні системи. Терміни та визначення
ДСТУ 2634-94 Вироби електронної техніки. Методи оцінювання відповідності вимогам до надійності
ДСТУ ISO/IEC 2382-14:2005 Інформаційні технології. Словник термінів. Частина 14. Безвідмовність, ремонтопридатність і готовність (ISO/IEC 2382-14:1997, IDT)
ДСТУ 2681-94 Державна система забезпечення єдності вимірювань. Метрологія. Терміни та визначення
ДСТУ 2708-99 Державна система забезпечення єдності вимірювань. Повірка засобів вимірювань. Організація і порядок проведення
ДСТУ 2823-94 Зносостійкість виробів. Тертя зношування та мащення. Терміни та визначення
ДСТУ 2824-94 Розрахунки та випробування на міцність. Види і методи механічних випробувань. Терміни та визначення
ДСТУ 2825-94 Розрахунки та випробування на міцність. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 2844-94 Програмні засоби ЕОМ. Забезпечення якості. Терміни та визначення
ДСТУ 2860-94 Надійність техніки. Терміни та визначення
ДСТУ 2865-94 Контроль неруйнівний. Терміни та визначення
ДСТУ 2866-94 Контроль неруйнівний електричний. Терміни та визначення
ДСТУ 2889-94 Організація суднобудівного виробництва. Терміни та визначення
ДСТУ 2925-94 Якість продукції. Оцінювання якості. Терміни та визначення
ДСТУ 2960-94 Організація промислового виробництва. Основні поняття. Терміни та визначення
ДСТУ 2974-95 Технологічне підготовлення виробництва. Основні терміни та визначення
ДСТУ 3011-95 Устаткування випробувальне кліматичне та механічне. Терміни та визначення

ДСТУ 3021-95 Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення
ДСТУ 3038-95 Гігієна. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3144-95 Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення
ДСТУ 3215-95 Метрологія. Метрологічна атестація засобів вимірювальної техніки. Організація та порядок проведення
ДСТУ 3278-95 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Основні терміни та визначення
ДСТУ 3293-95 Зовнішньоекономічна діяльність. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3294-95 Маркетинг. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3321-2003 Система конструкторської документації. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3410-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення
ДСТУ 3415-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Реєстр системи
ДСТУ 3466-96 Якість електричної енергії. Терміни та визначення
ДСТУ 3514-97 Статистичні методи контролю та регулювання. Терміни та визначання
ДСТУ 3651.0-97 Метрологія. Одиниці фізичних величин. Основні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць. Основні положення, назви та позначення
ДСТУ 3830-98 Корозія металів і сплавів. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3892-99 Засоби інженерно-технічного укріплення та захисту об'єктів. Терміни та визначення
ДСТУ 3956-2000 Технічні засоби вимірювання та керування в промислових процесах. Частина 1. Основні поняття. Терміни та визначення
ДСТУ 3957-2000 Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок обстеження виробництва під час проведення сертифікації продукції
ДСТУ 4748:2007 Машини сільськогосподарські. Методи оцінювання пристосованості до технічного обслуговування
ДСТУ ISO 9001-2015 Системи управління якістю. Вимоги
ДСТУ ISO 9004:2012 Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю (ISO 9004:2009; IDT)
ДСТУ ISO 14001-2015 Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування
ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 (ISO/IEC 17000:2004, IDT) Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи
ДСТУ ISO/IEC 17020-2001 Загальні критерії щодо діяльності органів різних типів, що здійснюють інспектування

Державні стандарти СРСР

ГОСТ 1.0-92 Межгосударственная система стандартизации. Основные положения
ГОСТ 15.309-98 Система разработки и постановки продукции на производство. Испытания и приемка выпускаемой продукции. Основные положения
ГОСТ 27.002-83 Надёжность в технике. Термины и определения
ГОСТ 27.004-85 Надежность в технике. Системы технологические.Термины и определения.
ГОСТ 16504-81 Система государственных испытаний продукции. Испытания и контроль качества продукции. Основные термины и определения
ГОСТ 18861-73 Документация внешнеторговая. Основные понятия. Термины и определения
ГОСТ 19919-74 Контроль автоматизированный технического состояния изделий, авиационной техники. Термины и определения
ГОСТ 20911-89 Техническая диагностика. Термины и определения
ГОСТ 21623-76 Система технического обслуживания и ремонта техники. Показатели для оценки ремонтопригодности. Термины и определения
ГОСТ 23829-85 Контроль неразрушающий акустический. Термины и определения
ГОСТ 23875-88 Качество электрической энергии. Термины и определения
ГОСТ 24026-80 Исследовательские испытания. Планирование эксперимента. Термины и определения
ГОСТ 24034-80 Контроль неразрушающий радиационный. Термины и определения
ГОСТ 24289-80 Контроль неразрушающий вихретоковый. Термины и определения
ГОСТ 24450-80 Контроль неразрушающий магнитный. Термины и определения
ГОСТ 24521-80 Контроль неразрушающий оптический. Термины и определения
ГОСТ 24522-80 Контроль неразрушающий капиллярный. Термины и определения
ГОСТ 25313-82 Контроль неразрушающий радиоволновой. Термины и определения
ГОСТ 25314-82 Контроль неразрушающий тепловой. Термины и определение
ГОСТ 25315-82 Контроль неразрушающий электрический. Термины и определения
ГОСТ 25866-83 Эксплуатация техники. Термины и определения

[1] Керівництво з питань проектного менеджменту: Пер. з англ../ Під ред. С.Д. Бушуєва, - 2-е вид., перероб. – К.: Видавничий дім "Деловая Украина", 2000. – 198 с.

Зміст

Передмова……..…… 3
Частина 1. Стандартизовані та рекомендовані терміни українською мовою з визначеннями і терміни – еквіваленти англійською мовою……...……..... 4
Частина 2. Англо – український абетковий показник ……..... 269
Джерела інформації…….. 305

Н а в ч а л ь н е в и д а н н я

Шишкін Валерій Миколайович
Чікін Сергій Вікторович

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ТА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. НОРМАТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Термінологічний словник

Редактор *І.І. Верба*